९२

Almira 3
shelf 1
6

[illegible] .. ८२१६
[illegible]
[illegible] ,, ८२१[illegible]
पुण्यमहात्म्य ,, ८२२[illegible]
[illegible] निघण्टु ,, ८२२[illegible]
[illegible] स्तोत्र ,, ८२२[illegible]

मन्त्रमहोदधि:	दू.न.	४२१४
मन्त्रमहोदधिटीका	"	४२१५
मानसोल्लास:	"	४२१६
आगम विधानम्	"	४२१७
ग्रहहोम, कोटीहोमआदि	"	४२१८
पुष्पमहात्म्य	"	४२१९
सप्तशती विधान	"	४२२०
न्यास	"	४२२२
कुलनायिका स्तोत्र	"	४२२३

1. Mantra Mahodadhi Of Mahidhara
2. Mantra Mahodadhi Tika
3. Manasollasa Of Sureshvaracharya
4. Agama Vidhana
5. Purashcharya Chintamani Of Maya Simha 1799
6. Pushpa Mahatmya
7. Saptashati Vidhana
8. Kulasarvasva Nama Stotra 1876

४२१४

१६६

मन्त्रमहोदधि

श्री ५ को सरकार

श्री·

श्री३महाराज

श्रीचौतरियासाहेब

स्वस्तिश्रीश्रीश्रीश्रीश्रीमद्गुरुचरणकमलेषु·इतधर्मदत्तस्याशा-
ष्टांगदण्डवत्सेवासहस्त्र·इतनीकतपाइकाआसिर्वादलेमनी
कोआनन्दछु·तपाईंकापाउकुशलरह्यामेरासर्वबातकोर-
क्ष्याहोला·आगे·जाहाकोसमाचारभलोछ·ईप्रान्त·दिनदसा
लेगर्दैघसपालीसोहृश्याद्रदेषिमलाइजरोआइ रमैहासैम
वृद्धैनैषाभातषानुपन्योदसैतिहारगयाकोपनिकेहिथाहापा
इन·साहूसिकिस्तगन्यो·मैसिरदेषिवेथालेछोड्यो·अहसैमव-
लपस्याकोछैनवहुतैअभिन्नवाहिरगर्नैभयाकोछु·औ·म
दुख्याकोथिन्ना·तसैदिनमा·भाइहरुवहुतभकोर – २ – कोठाकठु
कपरेकर·तिमिलेअधिमापाका·गुठीकारुपैयां ७०८ सयस्या
उभन्न्यामर्जिभयेछर·रुपैयाभाइलेतिरिदियाछौं·उदेदेषि
[illegible] रवाटडाकुपनिजादैनै·डाक

श्री५ गुरुमाज्यूकापाउमामेरोदाउवतसेवा अगम

श्री·७

श्री५ [illegible] महाराज
[illegible] ४ डकलेखा·

स्वस्तिश्रीसर्वोपमायोग्येत्यादिइष्टदिवधन्वन्तरीयशआनन्दकीर्तिनीयस्मरणीयेषु·श्रीश्रीश्रीश्रीश्री
भक्तिप्रयी हितश्रीवर्द्धन·महाराज्यचरणकमलेषु·इत:श्रीगुरुहेमव[illegible] दंडवतो
सह प्राप्त·उपरान्त·[illegible] मंगल [illegible] घते·उप्रान्त·चरणका आशीर्वादले हर्षि[illegible]
सफल·परिपाउ [illegible] सबैसिकाआनन्द छ·धन्दा [illegible] लेख्नु पर्दैन·साहु·चरण[illegible]
[illegible] होला·आगे·जाहाको समाचार भलो छ·चरण[illegible]

श्रीनृसिंहाश्रमेण ९५

मंत्राश्च बहुमहांत्यद काप्रि
धीयंते अस्मिन्निति मंत्र
महोदधिर्ग्रंथः ९५

मंत्र०म

नवप्रावरारभ्य मंत्रिणः कृत्स्व
माह २५
॥२॥

फाउत्पभिमंत्रितजलेन ४५

स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः॥ ॥गणाध्यक्षं लक्ष्मीनृहरिं महागणपतिं गुरुं॥ नत्वा तंत्राण्यनेकान्यालोक्य वक्ष्ये मंत्रम
होदधिम्॥१॥ प्रातरुत्थाय शिरसि ध्यात्वा गुरुपदांबुजं॥ आवश्यकं विनिर्वर्त्य स्नानं यायात्सरित्तटे॥२॥
मौनेन विधिना स्नात्वा मंत्रस्नानं समाचरेत्॥ स्नानसंध्यां मंत्रसंध्यां कृत्वा देवं विचिंतयेत्॥३॥ गृहम
भ्यागत्य द्वारपूजां समाचरेत्॥ द्वारमस्त्रांबुना प्रोक्ष्य गणेशं चोर्ध्वतो यजेत्॥४॥ महालक्ष्मीं दक्षभागे
वामभागे सरस्वतीम्॥ पुनर्दक्षे यजेद्विघ्नं गंगां च यमुनामपि॥५॥ पुनर्वामे क्षेत्रपालं स्वःसिंधुयमुने
अपि भ पुनर्दक्षे तु धातारं विधातारं च वामतः॥६॥ ततो देहलीं श्रीधीरां स्वपक्ष्मो ततो चेत द्वारपालकान्॥ द्वार
पूजां विधायेत्थं प्रविश्यार्चनमंदिरं॥७॥ उपविश्यासने नत्वा गणेशं गुरुदेवताः॥ प्राणानायम्य
तारेण पूरकुंभकरेचकैः॥८॥ द्वात्रिंशता चतुःषष्ट्या क्रमात्षोडशसंख्यया॥ देवार्चायोग्यताप्राप्त्यै भू
तशुद्धिं समाचरेत्॥९॥ मूलाधारस्थितां देवीं कुंडलीं परदेवतां॥ बिसतंतुनिभां विद्युत्प्रभां ध्यायेत्स
माहितः॥१०॥ मूलाधारात्समुत्थाय संगतां हृदयांबुजं॥ सुषुम्णामार्गमाश्रित्यादाय जीवं हृदं

द्वा २

शिवः

॥२॥

ॐ ३५

कुंडली मूलाधारात्समुत्थाय हृदः सकाशात् जीवं गृहीत्वा सुषुम्णामार्गेण ब्रह्मरंध्रं गत्वा ब्रह्मणि स्थापयेत् इति गुरूपदेशगम्यो योगिनामेव यः योगाभावे स्मरणमात्रेण २५

धरादि पीताद्याः बीजानि लमित्यादीनि आकृतयश्चतुष्कोणादयः तद्युक्तं भूतगणं स्मरेदित्यर्थः २४

पादादिजानुपर्यन्तं चतुष्कोणं सवज्रकं लंबीजाढ्यं स्वर्णवर्णं भूमण्डलं तस्मिन्भ्रमन्घ्राणगंधब्रह्मनिवृत्तिसमानानि चिंतयेत् २

सोऽहं २ विसर्गश्चान्तं वक्तव्यौ:

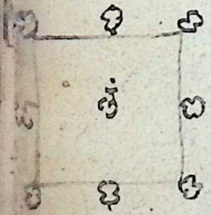

वृजात् ॥११॥ प्रदीपकलिकाकारं ब्रह्मरन्ध्रगतां स्मरेत् ॥ जीवं हृल्लीनं सयोज्य हंसमंत्रेण साधकः ॥१२॥ पादादि ब्रह्मरन्ध्रान्तं स्थितं भूतगणं स्मरेत् ॥ स्ववर्णबीजाकृतिभिर्युक्तं तद्विधिरुच्यते ॥१३॥ पादादिजानुपर्यन्तं चतुःकोणं सवज्रकं ॥ भू बीजाढ्यं स्वर्णवर्णं स्मरेद्धनिमण्डलम् ॥१४॥ जान्वाद्या नाभि चंद्रार्द्धनिभं पद्मद्वयाङ्कितं ॥ वंबीजयुक्तं श्वेताभमम्भसो मण्डलं स्मरेत् ॥१५॥ नाभेर्हृदयपर्यन्तं त्रिकोणं स्वास्तिकान्वितं ॥ रंबीजसंयुतं रक्तं स्मरेत्पावकमण्डलम् ॥१६॥ हृदो भ्रूमध्यपर्यन्तं वृत्तं षड्बिन्दुलाञ्छितं ॥ यंबीजयुक्तं धूम्राभं नभस्वन्मण्डलं स्मरेत् ॥१७॥ आब्रह्मरन्ध्रं भ्रूमध्याद्वृत्तं स्वच्छं मनोहरं ॥ हंबीजयुक्तमाकाशमण्डलं प्रविचिन्तयेत् ॥१८॥ पद्भुजं पायूपस्था वाक् क्रमाज्ञेया धरादिगाः ॥ स्वकीयैर्विषयैर्युक्ता गमनग्रहणादिभिः ॥१९॥ घ्राणं च रसनाचक्षुः स्पर्शनं श्रोत्रमिन्द्रियं ॥ क्रमाज्ञेयं धरादिस्थं गंधादिगुणसंयुतं ॥२०॥ ब्रह्मा विष्णुः शिवेशानाः सदाशिव इतीरिताः ॥ धरादिभूतसंघेशा ध्येयास्तन्मण्डलेषु ते ॥२१॥ निवृत्तिश्च प्रतिष्ठापि विद्याशान्तिश्चतुर्थिका ॥ शान्त्यतीतेति पंचैव कला ध्येया धरादिगाः ॥२२॥ समानोदानव्यानाश्चापान प्राणोऽथ

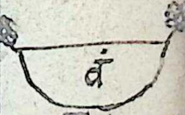

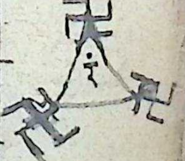

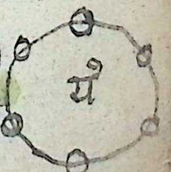

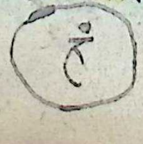

गंधो रसो रूपं स्पर्शः शब्दः

वायवः॥ धरादिमंडलगताः पंचध्येयाः क्रमादिमे॥२३॥ एवं भूतानि संचिंत्य प्रत्येकं प्रविलापयेत्॥ भुवं जले ज
लं वह्नौ वह्निं वायौ नभस्यमुं॥२४॥ विलाप्य खमहंकारे महत्तत्त्वेप्यहंकृतिं॥ महांतं प्रकृतौ मायामात्मनि
प्रविलापयेत्॥२५॥ शुद्धः संविन्मयो भूत्वा चिंतयेत्पापपूरुषं॥ दक्षकुक्षिस्थितं कृष्णमंगुष्ठपरिमाणकं॥२६
विप्रहत्याशिरोयुक्तं कनकस्तेयबाहुकं॥ मदिरापानहृदयं गुरुतल्पकटीयुतं॥२७॥ पापिसंयोगपद्द्वंद्व
मुपपातकरोमकं॥ खड्गचर्मधरं दुष्टमधोवक्त्रं सुदुःसहं॥२८॥ वायुबीजं स्मरन् वायुं संपूर्य्येनं विशोषयेत् ३२ यं
रं २४ ॥ स्वशरीरयुतं मंत्री वह्निबीजेन निर्दहेत्॥२९॥ कुंभके परिजप्तेन ततः पापनराद्भवं॥ बहिर्भस्म समुत्सार्य शिव४
यं १८ वायुबीजेन रेचयेत्॥३०॥ सुधाबीजेन देहोत्थं भस्म संप्लावयेत्सुधीः॥ भूबीजेन घनीकृत्य भस्म तत्कनकांड ॥२॥
क्रुं ३ वत्॥३१॥ विशुद्धमुकुराकारं जपन्बीजं विहायसः॥ मूर्द्धादिपादपर्यंतान्यंगानि रचयेत्सुधीः॥३२॥ आकाशा
दीनि भूतानि पुनरुत्पादयेत् मतः॥ सोहं मंत्रेणात्मानमानयेत्हृदयांबुजे॥३३॥ कुंडलीजीवमादाय प 2
रसंगात्सुधामयं॥ संस्थाप्य हृदयांभोजे मूलाधारगतां स्मरेत्॥३४॥ भूतशुद्धिं विधायेवं प्राणस्थाप

हे

ॐ कं खं घं ङं नभोवाय्वग्निजलभूम्यात्मने हृदयाय नमः इत्यादि यं रं वं लं हं ळं क्षं सं लं बुद्धिमनो हंकारचित्तात्म
नेऽस्त्राय फट्

८४

क्रौं

नमाचरेत्॥ प्राणप्रतिष्ठामंत्रस्य मुनयोऽजेशपद्मजाः॥३५॥ छंदऋग्यजुःसामप्राणशक्तिरुक्देवता॥ पा ओं
शोबीजंचपाशक्तिरंकुशंकीलकंस्मरेत्॥३६॥ इत्थंभूतसुधीःकुर्याद्विनियोगोऽसुसंस्थितौ॥ मुनीन्शिर
ह्रीं सिवक्त्रेतुछंदांसिहृदिदेवतां॥३७॥ गुह्येबीजंपदोःशक्तिंसर्वांगेकीलकंभजेत्॥ कृत्वाऋष्यादिकंन्यासं
ग४ ततःकुर्यात्षडंगकं॥३८॥ कंवर्गेनभस्त्राद्येईंचवर्गाद्येःशिरःस्मृतं॥ ओंटाद्येःशिखाप्रोक्तातवर्गाद्येस्तनु
च्छदं॥३९॥ पवर्गव्यादिभिर्नेत्रमस्त्रंयेनांतरिंद्रियैः॥ आत्मनेऽतान्मनूनांगान्विन्यसेत्हृदयादिषु॥४०॥
पंचमंप्रथमंपश्चात्द्वितीयंचचतुर्थकं॥ तृतीयमित्थंक्रमतोवर्गवर्णान्समुच्चरेत्॥४१॥ पवर्गेष्वेव यरलवशा
मुख्यार्येनभःश्वेतानिभौमगुः॥ विमलश्चेतिचोच्चार्याःक्रमात्क्षणाःसविंदवः॥४२॥ नभोवाय्वग्निवार्भू
मिनभश्चादयईरिताः॥ शब्दस्पर्शरूपरसागंधाःशब्दादयोमताः॥४३॥ श्रोत्रंत्वक्नयनंजिह्वाघ्राणां
श्रोत्रादयस्स्मृताः॥ वाक्पाणिःपादपायूपस्थौवागादयःस्मृताः॥४४॥ वक्तव्यादानगमनविसर्गानंदा नं २
संज्ञिताः॥ वक्तव्याद्याबुद्धिमनोहंकाराश्चित्तसंयुताः॥४५॥ अंतरिंद्रियसंज्ञास्युरेवमुक्तंषडंगकं॥ नाभे

ग८

ॐ मं मूलाय नमः इत्यादि ५

६२

3

हं प्राणात्मनेनमः २ सं जीवात्मनेनमः १० नमोंतानि २१ यं त्वगात्मनेनमः ७ हौं ओजात्मनेनमः ८
आ आ २
वे१ वे१

शरभ्य पादांतपायुबीजं प्रविन्यसेत॥४६॥ नाभ्यंतं हृदयात् ह्रक्षिं हृदंतं भसत्कौ ढकिणीं॥ त्वगसृङ्मांसमेदोस्थि
मज्जाशुक्राणि विन्यसेत॥४७॥ आत्मने हृदयांतानि यादिसप्तादिकान्यपि॥ ओजः सप्ताधिताकाद्यैः पूर्वं
प्राणं तु खादिमं॥४८॥ भगादिकंन्यसेज्जीवमेतान् हृदयदेशतः॥ ककाराद्या आद्यवर्णाः सर्वे स्युश्चंद्रभू-
षिताः॥४९॥ ततः सम्यङ्मूलेन मूर्द्धादिचरणावधि॥ विधाय व्यापकंन्यासं विन्यसेत्पीठदेवताः॥५०॥
मराहृकं चाथ कालाग्निरुद्रं आधारशक्तियुक्॥ कूर्मो धरासुधासिंधुः श्वेतद्वीपं सुरांघ्रिपं॥५१॥ मणि-
हर्म्यं हेमपीठं धर्मो ज्ञानं विरागता॥ ऐश्वर्यं धर्मपूर्वास्तु चत्वारस्तेनआदिकाः॥५२॥ धर्मोदयः स्मृताः पा-
दाः पीठगात्राणि चेतरे॥ मध्येनंतस्तत्त्वपद्ममानंदमयकंदकं॥५३॥ संविन्नालं ततः प्रोक्ता विकारमय-
केसराः॥ प्रकृत्यात्मकपत्राणि पंचाशद्वर्णकर्णिका॥५४॥ सूर्येंदोःपावकस्य मंडलत्रितयं ततः
सत्त्वं रजस्तमः पश्चादात्मा युक्तोंतरात्मना॥४६॥ परमात्मज्ञानात्मात्वेन मायाकलात्मके॥ विद्यातत्वं
परं तत्वं कल्पितापीठदेवताः॥४७॥ पूजने सर्वदेवानां पीठताः परिपूजयेत्॥ न्यासस्थानानि चेतासां हा

योग

ॐ ह्रीं क्रों प्राणशक्ति दीचायनमः

वापंचअस्त्रकपालंवेतिविग्रहः ४+

षड्गुलादेवीणाधतः अस्त्रानिवामिख रन्कपालांकु नावाशानस्रेष ४+

स्य

२ ६ १
८ ५ ६
४ ६ ३

रीरेवाहिरंचैनो॥ पूजानंतरंगेवक्ष्यंतेसेव्याघरोयुताग्यताः॥५७॥ प्राणशक्तेस्ततः पूज्या अष्टौ पीठशक्तयः॥ हृदयां
भोजपत्रेषु नवमी त्वाधिकर्णिकां॥५८॥ जयाख्या विजया पश्चादजिता चापराजिता॥ नित्या विलासिनी
दोग्ध्री त्वघोरा मंगलांतिमागा॥५९॥ पाशादिवीजत्रितयं प्रोच्य पीठं दिशेत्ततः॥ एवं देहमये पीठे ध्यायेद्दे
मसुप्रभाम्॥६०॥ नवयौवनगर्वाढ्यां पीवरस्तनशोभितां॥ पाशांकशौ सकपाले भूशणी शूलं हस्ते वि
भ्रती रक्तवर्णा॥ रक्तोद्यत्पोतरक्तांबुजस्थां देवीं ध्याये प्राणशक्तिं त्रिनेत्रां॥६१॥ अष्टपत्रस्थषट्कोण
न५ ध्यात्वेवं पूजयेत्सुतां॥ आग्नेयो वायुकोणेषु ब्रह्मविष्णुशिवांयजेत॥६२॥ अग्निवारुणशेषेषु वाराणी लक्ष्मी हि
माद्रिजा॥ केसरेषु षडंगानि पत्रेष्वष्टासु मातरः॥६३॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चापि कौमारी वैष्णवी तथा॥ वा
राही च तथेन्द्राणी चामुण्डा सप्तमी मता॥६४॥ अष्टमी तु महालक्ष्मीः प्रोक्ता विश्वस्य मातरः॥ देवतापूजने
प्राची मध्ये पूजकस्य यो॥६५॥ इन्द्रादयस्त्वादिह्येव पूजनीया दिगीश्वराः॥ इन्द्रः कृशानुः कीनाशो नि
ऋतिर्वरुणोनिलः॥६६॥ सोम ईशान नामा बोमंतु द्वितु मुखः॥ तत इंद्रादिकास्तास पूज्या दिकालइ

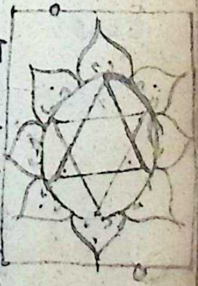

ॐ   हंसः   हंसरूली

ॐ आँ ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हों क्षं सं हंसः ह्रीं ॐ मम प्राणा इह प्राणाः। आँ ह्रीं क्रों इत्यादि मम जीव इह स्थितः। आँ ह्रीं क्रों इत्यादि मम सर्वेन्द्रियाणि। आँ ह्रीं क्रों इत्या-
दि मम वाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा। ॐ क्षं सं हंसः ह्रीं ॐ॥ ॥

मं०प्र नयः॥६७॥ वज्रं शक्तिं दंडखड्गौ पाशांकुशगदे अपि॥ त्रिशूलचक्रपद्मानि दद्याद्दिक्पालदेवताः॥६८॥ एवमि-
ष्ट्वा प्राणशक्तिं पंचावरणसंयुतां॥ ध्यायेत् हृदि करं दत्वा त्रिर्जपेन्मंत्रं सुधीः॥६९॥ वक्ष्येऽधुना मनोस्त-
॥४॥ स्योद्धारं ध्यानं सुखावहं॥ पाशं मायांकुशं शिंसो व्य यादीन्सप्तेंदुसंयुतान्॥७०॥ ततः शिवं तं नभः सम वर्णांमं-
हंसः त्रं ततोऽपाम्॥ मम प्राणा इह प्राणा मम जीव इह स्थितः॥७१॥ मम सर्वेन्द्रियाण्युक्त्वा मम वाङ्मन ईरयेत्॥
चक्षुःश्रोत्रघ्राणपदात्प्राणा इह समीर्य च॥७२॥ आगत्य सुखमुच्चार्य चिरं तिष्ठन्त्विदं पठेत्॥ वह्निजाया- स्वाहा
यस्मारणंमंत्रमंते पुनर्वदेत्॥७३॥ प्राणप्रतिष्ठामंत्रोऽयं स्मृतः प्राणनिधापने॥ ममेत्यस्य पदस्यादौ पा-
शादीनि समुच्चरेत्॥७४॥ यंत्रे प्रजातिमादौ वा प्राणस्थापनमाचरेत्॥ मम स्थानेऽन्यस्य तस्य षष्ठ्यंतां नामनि- श्री४
क्षां वदेत्॥७५॥ सबिंदवो मेरुहंसौ काशाः सर्गी भृगुः पुनः॥ मायेति तारकोऽयं मंत्रः सप्ताक्षरो मतः॥७६॥
सर्वं प्राणप्रतिष्ठाख्यमातृकान्यासमाचरेत्॥ अकाराद्याः क्षकारांताः वर्णाः प्रोक्तास्तु मातृकाः॥ ॥४॥
॥७७॥ प्रजापतिर्मुनिस्तस्या गायत्री छंद ईरितम्॥ सरस्वती देवता का विनियोगोऽखिलाप्तये॥७८॥ हलो 4

विसर्गवान्सः २   ह्रीं ॐकारपुटितः श्री

प्रसिद्धादल्पर्षिः २५

सानुस्वारायेहृस्वदीर्घा स्तदंतःस्थितैः षड्वर्गैः षडंगं कार्यं अंकंखंगंघंङंआं हृदयाय नमइत्यादि२५

ह्सौः मातृकायोगपीठायनमः ५

ऋॠऌॡ २९   मंत्रक्षायाः ५४

आसनमंगमाह ५९

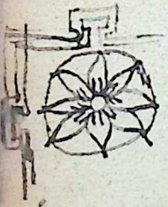

अंआंनामः

नमस्वाहावषट्हुं
वौषट्फडितिनामा

विंजानिचोक्तानि स्वरांशक्रयईरिताः॥मूर्द्धिवक्त्रेहृदिन्यसेत् अथ्यादीन्साधको नमः॥७९॥पंचवर्गैर्यादिभिश्चष
ङंगानि समाचरेत्॥क्लींवह्नीनशाशांकाद्यक्रस्वदीर्घांतरस्थितैः॥८०॥सानुस्वारैर्जातियुक्तैर्ध्यायेद्देवीं ततो बु
धे॥पंचाशद्वर्णैरचितांगभागां धृतेंदुखंडां कुमुदावदातां॥वराभये पुस्तकमक्षसूत्रं भजेगिरं संदधतीं त्रिनेत्रां॥
ध्यात्वैवं पूजयेत्[redacted]त्पीठे देवताः एवमीरिताः॥पीठशक्तीस्तदुपरि स्मरस्वल्पानवा येपेत्॥८२॥मेधाप्रज्ञाप्रभावि
द्याधीर्धृतिस्मृतिबुद्धयः॥विद्येश्वरीतिसंप्रोक्ता मातृकाः पीठशक्तयः॥८३॥वियदिंदुभृगुस्थं मनुयुक्तविसर्गोथव
मातृका॥योगपीठायनत्यंतो मनुरासनदाने॥८४॥मूर्तिं संकल्प्य मूलेन तस्यां वाणीं प्रपूजयेत्॥आदावं
गानि संपूज्य द्वितीये पूजयेत्स्वरान्॥८५॥ह्रौं क्षौं तृतीये वर्गांश्च वर्गेशाः श्चतुर्थके॥व्यापिनी पालिनी चापि पा
विनी ह्लादिनी पुनः॥८६॥धारिणी मालिनी पश्चात् क्षोभिणी शंखिनी तथा॥वर्गशक्तय इत्युक्ताः पंचमे त्वष्टमातरः
॥८७॥षष्ठे शक्रादयो देवाः सप्तमे वज्रपूर्वकाः॥इत्थं संपूज्य देवें ह्रीं न्यसेद्वर्णान्निजांगके॥८८॥ललाटे मुखवृत्ते
क्षि श्रवोनासागंडयोः॥ओष्ठयोर्दंतपंक्त्योश्च मूर्द्धिवक्त्रेन्यसेत्स्वरान्॥८९॥बाह्वोः संधिषु साग्रेषु कचवर्गौ न्यसे
त्सुधीः॥टतवर्गौ पदोस्तद्वत्पार्श्वयोः पृष्ठदेशतः॥९०॥नाभौ कुक्षौ पवर्गं च हृदं सकक्कुदंसतः॥न्यसेद्यादिच्चतु

तल.
वांत क्षांत इत्याता

उ२   तं२

करयोरंघ्र्योर्जठरे वदने वहृदादिरित्यस्य प्रत्येकं संबंधः ९१

मंत्र०म
॥५॥

वर्णान्ऋष्यादिपूर्वकं ततो न्यसेत् ॥९१॥ हृदादिकरयोर्घ्राणे जठरे वदने तथा ॥ सृष्टिन्यासं विधायैवं स्थितिन्यासं समा-
चरेत् ॥९२॥ ऋषिछंदस्य पूर्वोक्तं देवता विश्वपालिनी ॥ उपविष्टां वल्लभांके ध्यायेद्देवीं मंत्रधीः ॥९३॥ मृगबालं
वरं विद्यां महत्स्वर्णं दधत्करैः ॥ मालां विद्यालसत्कुक्षां वहन्त्यथ ध्रुवः शिवोगिरं ॥९४॥ एवं ध्यात्वाऽकाराद्यान्वर्णान्
नेत्रेषु विन्यसेत् ॥ गुल्फादिजानुपर्यंतं स्थितिन्यासोऽयमीरितः ॥९५॥ न्यासे संहारसंज्ञे तु ऋषिछंदस्य पूर्ववत् ॥
संहारिणी सपत्नानां शारदा देवता स्मृता ॥९६॥ अक्षस्रक्कलशं सारंग विद्या हस्तां त्रिलोचनां ॥ चंद्रमौलिं कुर्वान्
घ्रां स्मेराऽस्यां गिरं भजे ॥९७॥ ध्यात्वैवं विन्यसेद्वर्णान् स्थाद्यानां तान् विलोमतः ॥ सृष्टिन्यासे तु संगीता सर्ग-
विंदुनिकां स्थितौ ॥९८॥ बिंदुतां संहृतौ ज्ञेया पूर्ववद्वागपूजने ॥ न्यस्याः सर्वे च नत्यंता वर्णा वा नारसंपुटाः ९९
सृष्टिन्यासं स्थितिन्यासं पुनः कुर्यात्प्रयत्नतः ॥ अन्यत्तु मातृकान्यासाः कथ्याः पूजांतरंगके ॥१००॥ मंत्रस्तो-
नादिविधयो गाद्यास्तथैव तेमया ॥ भारतीमेवमाराध्य भजेद् दिष्टान्मनून्सुधीः ॥१०१॥ विष्णुः शिवो गणेशोऽ-
ग्नोऽर्को दुर्गा पंचैव देवताः ॥ आराध्या सिद्धिकामेन तत्तन्मंत्रे यथोदितम् ॥१०२॥ आदौ देवं वशीकर्तुं पुरश्चरण-
माचरेत् ॥ तीर्थादौ निर्जने स्थाने भूमिग्रहणपूर्वकं ॥१०३॥ नवधा तां धरां कृत्वा पूर्वादिषु समालिखेत् ॥ कोष्ठ

[illegible]

अत्यादिअकारके
त

शिव४
॥५॥
5

त्रिकोणोगोवतो षडस्रं भूगपः २

सुसमवर्गौ स्थलजं ह्येौ मध्येन तथा स्वरान् ॥१०४॥ क्षेत्रनामादिमो वर्णो यत्र कोष्ठे भवेत्ततः ॥ उपविश्य जपं कुर्यान्नान्य
स्मिन्दुःखदे स्थले ॥१०५॥ आमध्याह्नं जपं कुर्यात्तुर्पांशुं वाथ मानसं ॥ हविष्यान्नि हि भुंजीत त्रिःस्नाय्यभोगवर्जि
तः ॥१०६॥ व्यग्रतालस्य निष्ठीव क्रोधपादप्रसारणं ॥ अन्यभाषां त्यजेत्सोचु जपकाले त्यजेत्सुधीः ॥१०७॥ स्त्री
शूद्रभाषणं निंदां ताम्बूलं शयनं [illegible] दिवा ॥ प्रतिग्रहं नृत्यगीते कौटिल्यं वर्जयेत्सदा ॥१०८॥ भूशय्यां ब्रह्मचर्यं चउ
च त्रिकालं देवतार्चनं ॥ नैमित्तिकार्चनं देवस्तुतिं विश्वासमाश्रयेत् ॥१०९॥ प्रत्यहं प्रत्यहं तावन्नैव न्यूनाधिकं
क्वचित् ॥ एवं जपं समाप्यांते दशांशं होममाचरेत् ॥११०॥ तत्तत्कल्पोदितद्रव्यैस्तद्विधानमुदीर्यते ॥ आशायां या
मघट्टां च कृत्वा मूलेन मंत्रवित् ॥१११॥ कुंडे वा स्थंडिले कुर्यात्संस्काराणां चतुष्टयं ॥ मूलेनेक्षणमस्त्रेण प्रो फट्
क्षणं ताडनं कुशैः ॥११२॥ वर्मणाभ्युक्षणं कृत्वा लिखेद्यंत्रं तदंतरे ॥ वह्निकोणषडस्राष्टदलभूबिंबात्मकं त्रिकोणा षट्प
॥११३॥ मध्ये तारं पुरा मायां लिखित्वा पीठमर्चयेत् ॥ मंडूकादिपरतत्वांतं पीठशक्तीर्जयादिकाः ॥११४॥ वागी ॐ ह्रीं२
श्वरीवागीश्वरयोर्योगपीठात्मने नमः ॥ मायादिकः पीठमंत्रस्तयोस्तेनासनं दिशेत् ॥११५॥ यजेत्तौ तारमा
याभ्यां गंधाद्यैरुपचारकैः ॥ लक्ष्मीनारायणौ लक्ष्ये द्वे एवं होमकर्मणि ॥११६॥ सूर्यकांतादरणितः आ त्र

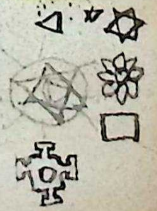

ॐह्रीं२४

मंत्र॰म॰ यागारं तोऽपि वा॥ पात्रेण पिहितेपात्रे वह्निमानाययेत्ततः॥१७॥ अस्त्रेणा दापयेत्तत्राग्नेर्वर्मणो गुंठयेत्ततं॥ अ
॥६॥ स्त्रमंत्रेण नैरृत्ये क्रव्यादांशं ततस्त्यजेत्॥१८॥ मूलेन पुरतो धृत्वा संस्कारांश्चतुरश्चरेत्॥ वीक्षणाद्यान्प्रोक्षो
क्षानलं प्रोक्षणमाचरेत्॥१९॥ परमात्मानलेनाथ जाठरेणाथ वह्निना॥ स्मरन्नैक्यं वह्निबीजाद्वेतन्यं यो
जयेत्ततः॥२०॥ तारेण वाभिमंत्र्याग्निं अथ धेनुमुद्रया॥ अमृतीकृत्य संरक्षेदस्त्रमंत्रेण मंत्रवित्॥२१॥ रं वह्निचैत
मुद्रया त्ववगुंठ्याथ कवचेनावगुंठयेत्॥ कुण्डस्योपरितो वह्निं भ्रामयेत्त्रिःक्रमं पठन्॥२२॥ शय्यागतां मृ न्याय नमः
स्नातां नीलेंदीवरधारिणीं॥ देवेन भुज्यमानां तां स्मृत्वा तद्योनिमण्डले॥२३॥ ईकारेणोधियावह्निंस्था शिवा
द्त्वा॥ पयेदात्मसम्मुखं॥ मूलं नवार्णं च पठन्जानुस्पृष्टधरातलः॥२४॥ रेफार्धींदुसंयुक्तं गगनं वह्निचैतनः॥ तन्याय हृद
यांतोयं नवार्णोऽग्निनिधापने॥२५॥ विश्वाशयोश्च भवनं देवीदेवयोर्ज्वालरूपकसुम॥ चतुर्विंशतिवर्णेन मंत्रे ॥६॥
स्रुवादिभिः णाज्यपूर्णादिभिः॥२६॥ चित्पिंगल हनद्वं दहद्वं पचद्वयं॥ सर्वज्ञाज्ञापय स्वाहा मंत्रो वेदभुजाक्षरः॥२७॥
य२ प्रदर्श्योज्वालिनीमुद्रामुत्थाय विहितांजलिः॥ श्लोकरूपेण मंत्रेणोपतिष्ठेत हुताशनं॥२८॥ अग्निं प्रज्वलितं
वंदे जातवेदं हुताशनं॥ सुवर्णवर्णममलं समिद्धं विश्वतोमुखं॥२९॥ अथाग्निमंत्रविन्यस्येत्तद्ध्यानमुदी

खारा २

यैते ॥ वैश्वानरंतनेजातेतिवेदांतेस्यादिहावह ॥३०॥ लोहिताक्षपदात्सर्वकर्मो एयंतेतुसाधय ॥ वाङ्क्रिप्रियांतो मं
त्रायं षड्विंशत्यक्षराञ्चितः ॥३१॥ ऋषिश्छंदो देवतास्य भृगु गायत्री पावकाः ॥ रंबीजं ठद्वयं शक्तिर्हवने विनियोज
नं ॥३२॥ लिंगपायो मूर्द्धि वक्त्रेन क्षिनेत्रे खिलांगके ॥ वह्निजिह्वां स्वबीजाद्यान्न्यसेन्नेतानभोन्विताः ॥३३॥ हि
रण्या गगना र[illegible]का कृस्ना सुप्रभयान्विता ॥ बहुरूपातिरक्तेति जिह्वा दक्षनसो मताः ॥३४॥ दीपिकानलयायु
स्थाः साध्या वर्णा विलोमतः ॥ संदवः सप्तजिह्वानां समानां वीजतां गताः ॥३५॥ गीर्वाणपितृगंधर्वयक्षनागपि
शाचकाः ॥ राक्षसाश्चेति जिह्वानां देवतास्तत्स्थले न्यसेत् ॥३६॥ न्यासे वनेषु क्रमः स्याहृल्लत्पानि रक्तयोः ॥ नेत्रे लि
रक्तान्यस्तव्या सर्वांगे बहुरूपिणी ॥३७॥ सहस्रार्चिषे हृदयं स्वस्ति पूर्णाय मस्तकं ॥ उत्तिष्ठ पुरुषायेति शिखा मंत्रो
यमीरितः ॥३८॥ धूमांतव्यापिने वर्म सप्तजिह्वायनेत्रकं ॥ अस्त्रं धनुर्धरायेति षडंगानि समाचरेत् ॥३९॥ मूर्द्धि वामेश
के पार्श्वकर्णे लिंगे कंठे पुनः ॥ दक्षे पार्श्वे च के न्यस्येन्मूर्त्तीरष्टौ विभावसोः ॥४०॥ तोराग्नेयपदाद्यास्तांचतुर्थीनम
साञ्चिताः ॥ जातवेदाः सप्तजिह्वो हव्यवाहन इत्यपि ॥४१॥ अश्वोदरजसंज्ञोन्यस्तथा वैश्वानराह्वयः ॥ कौमारतेजाः
स्याद्विश्वमुखो देवमुखस्तथा ॥४२॥ ततो न्यसेन्निजे देहे पीठं हाटकरेतसः ॥ वाङ्क्रिमण्डलपर्यंतं मण्डूकादि यथो

ॐ अग्नयेजातवे
दसेनमः

सं हिरण्या
यै नमः ४
ॐ गगनायै
नमः रक्ताये
ॐ [illegible]
धा २

मंत्र०म० यागारे तोऽपि वा॥ पात्रेण विहितेऽपात्रे वह्निमानाययेत्ततः॥१७॥ अस्त्रेण दापयेत्तत्रां वर्मणोऽवगुंठयेत्तं॥ अ-

॥६॥ स्त्रमंत्रेणानेकस्ते क्रव्यादांशं ततस्त्यजेत्॥१८॥ मूलेन पुरतो दृष्ट्वा संस्कारांश्चानुरंप्येरत्॥ वीक्षणाद्यान्सुराघो-

क्षानल्प्रोक्षणमाचरेत्॥१९॥ परमात्मानले नाथजाठरेणाथवह्निना॥ स्मरन्नेवं वह्निबीजाद्वैतन्यं यो-

जयेत्ततः॥२०॥ तारेण वाभिमंत्र्याग्निं सुधया धेनुमुद्रया॥ अमृतीकृत्य संरक्षेदस्त्रमंत्रेण मंत्रवित्॥२१॥

मुद्रया तवगुंठ्या कवचेनावगुंठयेत्॥ कुण्डस्योपरितो वह्निं भ्रामयेत्त्रिःक्रमं वं पठन्॥२२॥ शाय्यागतां मृतु- कुं अग्निचैतन्य ध्यायन मध्य

स्नातां नीलेंदीवरवारिणीं॥ देवेन भुज्यमानां तां स्मृत्वा तद्योनिमण्डले॥२३॥ ईकारे तोभिया वह्निस्था-

दृत्वा:४ पयेदात्मसम्मुखं॥ मूलं नवार्णं च पठन् जानुस्पृष्टधरातलः॥२४॥ रेफार्धीन्दुसंयुक्तं गगनं वह्निचैतन्यः॥ तस्यायहृद- शिवस

यं तोयं नवार्णाग्निनिधापने॥२५॥ विश्रामणायां च मनं देवीदेवयोर्ज्वालरूपकसुमं॥ चतुर्विंशतिवर्णेन मंत्रे- ॥६॥

स्रुर्व्यादिभिः णाग्न्यर्पणादिभिः॥२६॥ चित्पिंगल हनद्वंदहद्वंपचद्वयं॥ सर्वज्ञाज्ञापय स्वाहा मंत्रो वेदभुजाक्षरः॥२७॥ 6

य२ प्रदर्शयेज्ज्वालिनीमुद्रामुत्थाय विहितांजलिः॥ श्लोकरूपेण मंत्रेण पतिष्ठेतद् तादानं॥२८॥ अग्निं प्रज्वलितं

वंदे जातवेदं हुताशनं॥ सुवर्णवर्णममलं समिद्धं विश्वतोमुखं॥२९॥ अथाग्निमंत्रं विन्यसेत् तद्विधानमुदी-

स्वाहा २

र्यते ॥ वैश्वानरांनेजातेतिवेदांतेस्यादिहावह ॥३०॥ लोहिताक्षपदात्सर्वकर्माण्यंतेतुसाधय ॥ वान्हिप्रियांतोम
नोयंषड्विंशात्यक्षरान्वितः ॥३१॥ ऋषिश्छंदोदेवतास्य भृगु गायत्रीपावकाः ॥ रंबीजंठद्वयंशक्तिर्हवनेविनियोज
नं ॥३२॥ लिंगेपायौमूर्द्धिवक्त्रेन सिनेत्रेत्विलांगके ॥ वन्हेर्जिह्वाःस्वबीजाद्यान्यसे न्नेतानमोन्विताः ॥३३॥ हि
रण्यागगनार[illegible]काकृस्नासुप्रभयान्विता ॥ बहुरूपातिरक्तेति जिह्वादशमसोमताः ॥३४॥ दीपिकानलवायु
स्थाः साध्या वर्णाविलोमतः ॥ सैंद्रवःसप्तजिह्वानांसमानांवीजतांगताः ॥३५॥ गीर्वाणपितृगंधर्वयक्षनागपि
शाचकाः ॥ राक्षसाश्चेति जिह्वानांदेवतांतत्स्थलेन्यसेत् ॥३६॥ न्यासेवनेवु क्रमःस्याद्बहुरूपानिरक्तयाः ॥ नेत्रे ति
रक्तान्यस्तव्या सर्वांगेबहुरूपिणी ॥३७॥ सहस्रार्चिषेहृदयंस्वस्तिपूर्णायमस्तकं ॥ उत्तिष्ठपुरुषायेति शिखामंत्रो
यमीरितः ॥३८॥ धूमांतव्यापिनेवर्मसप्तजिह्वायनेत्रकं ॥ अस्त्रंधनुर्धरायेति षडंगानिसमाचरेत् ॥३९॥ मूर्द्धिवामेश
केपार्श्वकटौलिंगेकटौपुनः ॥ दक्षेपार्श्वेदक्षेन्यस्येन्मूर्त्तिरष्टौविभावसोः ॥४०॥ ताराग्नयेपदाद्यास्तांचतुर्थीनम
सान्विताः ॥ जातवेदाःसप्तजिह्वोहव्यवाहनंइत्यपि ॥४१॥ अश्वोदरजसंज्ञोन्य स्तथावैश्वानराह्वयः ॥ कौमारतेजाः
स्याद्विश्वमुखोदेवमुखस्तथा ॥४२॥ ततोन्यसेन्निजेदेहे पीठंहाटकरेतसः ॥ वान्हिमण्डलपर्यंतमराद्यंकादियथा

ॐकाश्यपेजातवे
दसेनमः

सूं हिरण्या
यै नमः ४
धूं गगनायै
नमः इत्यादि
ॐ आयान्ति

धार २

गंधादिभिः समभ्यर्च्य पूजयेत्सा चकाष्टातीः॥६

४२

दितम्॥४२॥पीताश्वेतारुणाकृष्णाधूम्रानीलास्फुलिंगिनी॥सविरज्वालिनीचेतिकृशानोःपीठशक्तयः॥४३
वीजंवह्न्यासनायेतिहृदंतःपीमंत्रकः॥एवंदिन्यस्यपीठांतंपावकंचिंतयेन्मनौ॥४४॥त्रिनेत्रमारक्ततनुंसुवक्षव
त्वंसुवर्णाभ्यजमग्निमीडे॥वराभयस्वस्तिकशक्तिहस्तंपद्मस्थमाकल्पसमृद्धयुक्तं॥४५॥एवंध्यात्वार्चनंकुर्यान्मान
संविधिवत्सुधीः॥परिषिंचेत्ततस्तोयैःकुंडंस्थंडिलमेववा॥४६॥दर्भैःपरिस्तरेदग्निमाग्नेयेरुदगग्रकैः॥अन्यगृद्धिणक्षो
म्यासुन्यसेद्वीन्परिधीन्क्रमात्॥४७॥पालाशान्बिल्वजांस्तेषुब्रह्मविष्णुशिवान्यजेत्॥वह्नेस्तत्पीठमभ्यर्च्यावाह
येत्सं[illegible]लसाम्॥४८॥षट्सुकोणेषुमध्येवजिह्वाःसप्तदेवतायजेत्॥४९॥ईशानादिष्वायंतकोणेषुषट्समर्चयेत्
हिरण्यां[illegible]तिरक्तांतांमध्येबहुरूपिणीं॥५०॥केसरेष्वंगपूजास्याद्दलेष्वष्टसुमूर्तयः॥मातरोष्टौदलौतेषुभै
रवाद्यास्तदग्रतः॥५१॥धरापुरस्तुशक्राद्यावज्राद्यायुधसंयुताः॥एवंभावरसैर्युक्तंसप्तभिःपावकंयजेत्॥५२॥अ
सितांगोरुरुश्चंडःक्रोधउन्मत्तसंज्ञकः॥कपालीभीषणाख्याचाप्यसंहारश्चाष्टभैरवा॥५३॥वामेकुशान्निधायास्तोयं
मंत्रवस्तुनिभिःक्षिपेत्॥प्रणीताप्रोक्षणीपात्रेआज्यस्थालींस्रुचंस्रुवं॥५४॥अथोपुरस्तान्निवैतानिहोमद्रव्यंघृ
तंकुशान्॥समिधःपंचपालाशीरन्यदप्युपयोगियत्॥५५॥कृत्वापवित्रेमूलेनप्रोक्ष्यतानिशुभांभसा॥उत्ताना

पास्थिपा[illegible]
वसुदेवतलं ६
घ

मं॰ [illegible] दिनवरू
शिवठ
अ ७ अग्रा
दि

नि विधायाथ प्रणीतां स्थापयेज्जले ॥५६॥ तीर्थमंत्रेण तीर्थानिस्मरणात्तत्राह्वयेत्सुधीः ॥ पवित्रे अक्षतौं तत्र निक्षि
प्योत्प्लवनं चरेत् ॥५७॥ अथोदीच्यां निधायेतां प्रोक्षिण्यां तज्जलं क्षिपेत् ॥ हवनीयं द्रव्यजातं प्रोक्षेत्तोयैः पवित्रगैः
॥५८॥ मूलेन मूलगायत्र्या वह्नेर्हृदयमंत्रतः ॥ दक्षिणे पीठमासाद्य तत्र ब्रह्माणमाह्वयेत् ॥५९॥ अणिमाद्याः
सिद्धयोऽष्टौ ब्रह्मणः पीठदेवताः ॥ नारदः सर्वकोइंतो ब्रह्ममंत्रोऽस्य पूजने ॥६०॥ हस्ताभ्यां स्रुक्स्रुवौ धृत्वा ताप
येद्वेरधोमुखौ ॥ वामहस्तेन तौ धृत्वा दर्भैर्दक्षेण मार्जयेत् ॥६१॥ संप्रोक्ष्य प्रोक्षणीतोयैः प्रताप्य पूर्ववत्पुनः ॥
अग्रमध्याग्रे मार्जनान्दर्भौं तयोः शक्तित्रयं न्यसेत् ॥६२॥ इच्छाज्ञानक्रियासंज्ञां चतुर्थीनमसान्वितां ॥ दीर्घत्रयेन्दुयुग्वा
मपूर्वकं स्थानकत्रये ॥६३॥ हृदा स्रुवि न्यसेच्छक्तिं स्रुवे शंभुं ततः क्रतो ॥ सूत्रत्रयेण संवेष्ट्य संपूज्य कुसुमादिभिः ॥६४
कुशोपरि न्यसेद्दक्षे तयोः संस्कार ईरितः ॥ अह्वोक्षितायां भाज्यपस्थस्थाल्यामाज्यं विनिःक्षिपेत् ॥६५॥ वीक्षणादिकसं
स्कारसंस्कृतं मूलमंत्रितं गोमुद्रयामृतीकृत्य षट्संस्कारांस्ततश्चरेत् ॥६६॥ कुण्डोद्धृते वायुकोणस्थितेंगारे विनिक्षि
पेत् हृदेति तापनं प्रोक्तं दर्भयुग्मं प्रदीपितं ॥६७॥ आज्ये क्षिप्त्वा हृदा वह्नौ पवित्रीकरणं क्षिपेत् आज्यं नीराजयेद्दीप्त

दर्भपुंजेन वर्मणा ॥१९॥ अभिघातनमुक्तेनाग्निं दर्भगयों[illegible]ति ॥ दद्यायेदस्त्रेणोक्षितो गृहीत्वा घृतपात्रिकं ॥२०
संयोज्याग्नेस्तदंगारात्सलिलं संस्पृशेत्सुधीः ॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यां तु दर्भावादाय निक्षिपेत् ॥२१॥ त्रिरग्निसंमुखं
वाज्यमस्त्रेणोत्पवनं विदं ॥ हृदाभ्यसेमुखं वं हृदाज्यक्षेपणं स्मृतं ॥[illegible]॥ नीराजनादिसंस्कारे स्वयो दर्भान्विनि
क्षिपेत् ॥ दर्भद्वयं संयथियुतं घृतमध्ये निक्षिपेत् ॥२३॥ वामदक्षिणयोः पक्षौ स्मृत्वा नाडीत्रयं स्मरेत् ॥ दक्षिणान्
वामतो मध्यात्कृत्वा यदाय घृतं सुधीः ॥२४॥ अग्नयेग्निप्रियाः सोमाय स्वाहोत्यग्निनेत्रयोः ॥ जुहुयादग्निषोमाभ्यां
स्वाहेत्यग्निमुखे तृतीयकं ॥२५॥ पानपेदाहुतेः शेषमाहुतिग्रहणस्थले ॥ भूयो हृदा दक्षभागादादायान्यंस्रु
स्वयजेत ॥२६॥ अग्नये स्विष्टकृते नत्वेत्यस्याहवनं मतं ॥ नरसिंहादिना विष्णुमंत्रेणाग्नेर्व्यं यजेत ॥२७॥ नरसिंहोन्य
देवेष्वग्नेर्नेत्रसंस्कृतम् ॥ मना या तदभिर्धारसमस्ताभिर्ध्वनुष्टयं ॥२८॥ आहुतिनात्रयं वाक्रिमंत्रेणावनेत
स्थरेत् ॥ घृताहु[illegible]तीभिरष्टाभिरेकैकां संस्कृतं चरेत् ॥२९॥ आमस्याग्ने स्तुं संस्कारं करोम्याग्नेर्वल्लभा ॥ इत्यं
मनुं जपन् गर्भाधानं पुंसवनं ततः ॥३०॥ सीमंतोन्नयनं जातकर्मकं कृत्वा ततः स्मरेत् ॥ पंक्तौ पंचसमिद्भुमानाक

सा०हे२

पनयनं वसोः ।।७१।। कुर्याद्देवाभिधानेन पूर्ववन्नामयुग्मगाः ।। नामानंतरमेनस्य पितरो स्वेयजेद्धृदि ७२
न्नप्राशं तथा चोलोपनयोदारयोजनम् ।। संस्कारांस्तु विवाहांतान्मृत्यंताः क्रूरकर्मणि ।।७३।। एकैकामा
हुतिं कुर्यात्तद्वह्नेर्जिह्वां गभस्तिभिः ।। इंद्रादिभिस्ववक्त्राद्यैर्दिशांतेर्जुहुयात्ततः ।।७४।। श्रुवेणाज्यं चतुर्वारं निधा
यसु चितां सुधीः ।। आपिधाय श्रुवे रोतो गृह्णीयात्करयुग्मतः ।।७५।। तिस्रुमूलं तयोर्नाभौ कृत्वा भो कुसुमाक्षि न४
पेत् ।। वामस्तनांतं तन्मूलं कृत्वाग्निं मनुना सुधीः ।।७६।। जुहुयाद्वौषडंतेन संपन्यर्थमतंद्रितः ।। महागणेशाम्
त्रेणाप्यमूलेन दक्षाधा ततः ।।७७।। जुहुयाच्च समस्तेन चतुर्वारं घृताहुतीः ।। पूर्व पूर्वयुतं बीजं षडकं वारणाष्य
सायकाः ।।७८।। मनयो भार्गणाश्चानि विभागस्तामनोस्मृतः ।। तारो लक्ष्मी गिरिसुता कामो भूर्गो गणनायकः ७९ गं श्रीं ह्रीं
चतुर्थ्यंतो गणपतिर्वरांतेवरदेति च ।। सर्वांतेजनमित्युक्त्वा मेवशान्तेनुमानय ।।८०।। स्वाहांतो वसुयुग्मार्णो क्लीं
महागणपते मनुः ।। एवं कृत्वाग्निसंस्कारं पीठदेवस्य पूजयेत् ।।८१।। तत्रेष्टदेवमावाह्य मुद्राभ्यावाहनादिकाः ।।
प्रदर्श्य वाह्निरूपस्यादेवस्य वदने पुनः ।।८२।। मूलेन जुहुयात्पंचनेत्रसंख्या घृताहुतीः ।। वक्त्रेकीकरणं त्वग्नि

माणिवर्णधियुगे हृत्वा मस्तुतां ग्रलिकोकरा। कारिसांगुर पुगके मिलि खांतः प्रसादिको।। पंचनेत्रसंख्या २५।।८५
न्यालिनीनामपुरेषु यत्रवेश्या नट गियंकरीति ।।

ज्ञानं ६४

मंत्र·म॰ देवयोगेनजायते॥९३॥नाडीसंधानसिद्ध्यर्थंवह्नौदेवतयोस्ततः॥जुहुयान्मूलमंत्रेणरुद्रसंख्याहुताहुतीः
॥९॥ मा२ ॥९४॥इष्टदेवस्याहुतीनामेकैकाहुतिंचरेत्॥ततस्तन्मूलमंत्रेणदशधाजुहुयाद्घृतं॥९५॥तार~~स्तम्भस्तंत्रे~~
~~स्मस्वस्तुल्यमाहु~~तं॥ततःकल्पोक्तद्रव्येणदशांशंजुहुयाज्जपात्॥९६॥होमंसमाप्यकुर्वीतपूर्णाहुति
न मन्यधीः॥होमावशिष्टेनाज्येनपूरयित्वास्रुचंसुधीः॥९७॥पुष्पंफलंनिधायाग्रेस्रुवेणाच्छाद्यतांपुनः॥९
अस्थितोवौषडंतेनमूलेनजुहुयात्सुधीः॥ततस्त्वेषुणाहुतीनांजुहुयादाहुतिंपृथक्॥९८॥देवंविसृज्यस्वहृदि ९५ शिव
वह्नेर्जिह्वागतंमूर्तिभिः॥जुहुयात्व्याहृतीर्दत्वाप्रोक्षेतंप्रोक्षणीजलैः॥९९॥संप्रार्थ्यानेनमनुनानत्वातांवि
सृजेत्हृदि॥भोभोवह्नेमहाशक्तेसर्वकर्मप्रसाधक॥१००॥कर्मान्तरेपिसंप्राप्तेसान्निध्यंकुरुसादरं॥वह्नौ ॥९॥ ७
पाविप्रोनिक्षिप्यप्रणीतांबुभुविक्षिपेत्॥१॥विधिंविसृज्य~~[illegible]~~संकुर्यान्मारिचीन्चित्तन्यसोहसो॥एवं अग्नेस्त
होमंसमाप्याथतर्पयेद्देवतांजलैः॥२॥आवाह्यतद्दशांशेनतर्पणादभिषेचनं॥तर्पयामिनमश्चेति मूलमंत्रांतेकुर्यात्तर्पयामि
हुतीयांतेषुपूर्वकं॥३॥मूलांतेतुपदंदद्यात्सिंचामीत्यभिषेचने॥ततोभोजयेद्विप्रांस्तर्पयेद्द्विजसत्तमा नमइतितर्पणे·कुसुम
भिषिंचामीत्यभिषेके२४

नीर् तै

विधिंदक्षिणांविसृज्यदक्षिणांदत्वेतिशेषः २९ पारिस्तरणादीनां ३०
जपाद्दशांशंहोमः॥होमद्दशांशेनतर्पणं·तर्पणाद्दशांशेनाभिषेकः॥अभिषेकद्दशांशेनब्राह्मणभोजनंइतिपंचांगपुरश्चरणमितिकनीयान्पक्षः॥अभिषेकवर्ज्योमध्यमः॥तर्पणाभिषेकवर्ज्यउत्तमःपक्षः॥होमाद्दशांशो
द्विजभोजनमिति·किंबहुनाब्राह्मणभोजनंदेवताप्रसादोभवेत्·२४

अनुस्वारसहितैः॰ ॐ वं नमः हृदयाय नन इत्यादि ५२

मनवो मंत्राः मनुसंते सर्वे
रितं मंत्रा इत्यमरः ३२
वक्रतुंडाय हुं॰ ४२

नमः॰ स्वाहा॰ वौषट्॰ हुं॰ वषट्॰
॰ फट्॰ एते जातिपदवाच्याः ६

ब्राह्मणान्॰ २२

न॥४॥इष्टस्थानसमाराध्यतेभ्योदद्याच्चदक्षिणां॥न्यूनंसंपूर्णतामेतिब्राह्मणाराधनात्कृतां॥२०५॥देवता
श्चप्रसीदंतिसंपद्यंतेमनोरथाः॥ ॥इतिश्रीमहीधरविरचितेमंत्रमहोदधौभूतशुद्ध्यादिकथनंनामप्रथम
स्तरंगः॥ ॥गणेशस्यमनून्वक्ष्येसर्वाभीष्टप्रदायकान्॥जलंचंद्रौवह्नियुतःकैरौंहुताशवामिका॥१॥दारु
कादीर्घसंयुक्तोवायुःकवचपश्चिमः॥षडक्षरोमंत्रराजोभजतामिष्टसिद्धिदः॥२॥भार्गवोमुनिरस्योक्तःछंदो
नुष्टुबुदाहृतं॥विघ्नेशोदेवताबीजंवंशक्तिर्यमितीरितं॥३॥षडक्षरैःसौवधुभिःप्रणवाद्यैर्नमोंतिकैः॥प्रकुर्या
ज्जातिसंयुक्तैःषडंगानिमिमुनमं॥४॥भ्रूमध्यकंठहृदयनाभिलिंगपदेषुच॥मनोर्वर्णान्क्रमान्न्यस्यव्यापयेद्य
थास्मरेत्प्रभुं॥५॥उद्यद्दिनेश्वररुचिंनिजहस्तपद्मैःपाशांकुशाभयवरान्दधतंगजास्यं॥रक्तांबरंसकलदुःख
हरंगणेशंध्यायेत्प्रसन्नमखिलाभरणाभिरामं॥६॥अनुलक्षंजपेन्मंत्रमष्टद्रव्यैर्दशांशतः॥जुहुयान्मंत्रसं
सिध्यैवाउवाभोजयेत्सुधीन्॥७॥इक्षवःसक्तवोरंभाफलानिचिपिटास्तिलाः॥मोदकानारिकेलानिलाजा
द्रव्याष्टकंस्मृतं॥८॥पीठमाधारशक्त्यादिपरतत्वांतमर्चयेत्॥तत्राष्टादिक्षुमध्येचसंपूज्यानवशक्तयः॥९

सर्वशरीरे सर्वमंत्रं
न्यसेत्॰ ५२
पाशाभये वामयोः॰ व
रांकुशौ दक्षिणयोः॰ ४२

गं सर्वशक्तिकमलासनाय नमः २५

नीव्राज्वालिनी नंदा भोगदा कामरूपिणी ॥ उग्रा तेजोवती सत्या नवमी विघ्ननाशिनी ॥१०॥ विनायकस्य मंत्राणा
मेता स्युः पीठशक्तयः ॥ सर्वशक्तिकमलासनाय हृदंतिकः ॥११॥ पीठमंत्रस्तदीयेन बीजेनादौ समन्वितः ॥ दद्या
दासनमेतेन मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ॥१२॥ तस्यां गणेशमावाह्य पूजयेदासनादिभिः ॥ आभ्यार्घ्यकुसुमैरेवं कु
र्यादावरणार्चनं ॥१३॥ आग्नेयादिषु कोणेषु हृदयं च शिरः शिखां ॥ वर्माभ्यर्च्याग्रतो नेत्रं दिक्ष्वस्त्रं पूजयेत्सुधीः
॥१४॥ द्वितीयावरणेऽर्च्याः श्रागाद्यष्टे वक्रांतयः ॥ विद्यार्दे माविधात्री च भोगदा विघ्ननाशिनी ॥१५॥ निधिप्र
दीपा पापघ्नी पुण्या पश्च्याच्छशिप्रभा ॥ दलाग्रेषु वक्रतुंड एकदंष्ट्रो महोदरः ॥१६॥ गजास्य लंबोदरको विकटो
विघ्नराजकः ॥ धूम्रवर्णस्तदग्रेषु शक्राद्याश्चायुधैर्युताः ॥१७॥ एवमावरणैः पूज्यः पंचभिर्गणनायकः ॥ स्वोक्ता
च पुरश्चर्या कार्या मंत्रस्य सिद्धये ॥१८॥ ततः सिद्धमनोः काम्यान्प्रयोगान्साधयेन्निजान् ॥ ब्रह्मचर्यरतो मंत्री जपे
द्विसहस्रकं ॥१९॥ धरणमाससमध्यात् दारिद्र्यं नाशयत्येव निश्चितं ॥ चतुर्थ्यादि चतुर्थ्यंतं जपेद्दशसहस्रकं ॥२०॥ प्र
त्यहं जुहुयाद्दष्टोत्तरं शतं मंत्रवित् ॥ पूर्वोक्तं फलमाप्नोति धरणमासाद्भक्तितत्परः ॥२१॥ आज्याक्तान्नस्य होमेस्य भ

५॥ रायस्पोष स्यददिता निधिदो रत्नधातुमान् रक्षोहणो बलगहनो वक्रतुंडाय हुं

विरीटके:

६।२

वेदन्नसमृद्धिवान्॥ इक्षुके नारिकेरौर्वा मरीचैर्वा सहस्रकं॥२२॥ प्रत्यहं गुडकेनो मासाज्जायते धनसंचयः॥ जीरकं सि-
न्धुमरीच्याकेरष्टद्रव्यैः सहस्रकं॥२३॥ जुहुयात्प्रतिदिनं प[illegible]त्स्यात्कुबेर इवार्थवान्॥ चतुःशतं चतुश्चत्वारिंशदाद्यं दि-
नं प्रति॥२४॥ तर्पयेन्मूलमं[illegible]त्रेण मंडलादिष्टमाप्नुयात्॥ अथ मंत्रान्तरं वक्ष्ये साधकानां निधिप्रदं॥[illegible]॥ राय-
स्प स्पोषमृगुयोद्योदददितामृषसाधनो॥ सहेशो दोरत्नधातुमान् क्षोगणंनरीतिः॥२६॥ रक्ष घो बलं शार्ङ्गी खंनो षड- क्षो
दिं ५ क्षरसंयुतं॥ एकत्रिंशद्वर्णयुतो मंत्रोऽभीष्टप्रदायकम्॥२७॥ सायकेक्षिभिरष्टाभिश्चतुर्भिः पंचभी रसैः॥ मंत्रोत्थितैः क-
माद्वर्णैः षडंगं समुदीरितं॥२८॥ ऋष्याद्याः पूर्वाः प्रयोगास्तु पूर्ववन्निधिदोऽव्ययं॥ पद्मनाभयुतो भानुर्मेधा सद्यसम- घो
न्वितं॥२९॥ लंकावनं तमारूढो वायुः पावकगेहिनी॥ सूक्ष्मरो यमादिष्टा भक्तानामिष्टदो मनुः॥३०॥ पूर्ववत्सर्व-
का मतस्य समाराधमीरितं॥ ल्कुलीट्शामारूढो भृगुतो लोहितः सह्य॥[illegible]॥ नकैः सदीर्घश्च सालिलिखे मंत्रः शा- लाए
रोतिकः॥ नवार्णो रामुनिश्चास्य कंकोलः परिकीर्तितः॥३२॥ विराट्छंदो देवतानुस्यादुच्छिष्ट विनायकः॥ द्वाभ्यां
त्रिभिर्द्वयेनाथ क्षाभ्यां सकलमंत्रतः॥३३॥ पंचांगान्यस्य कुर्वीत ध्यायेत्तं शशिशेखरं॥ चतुर्भुजं रक्ततनुं[illegible]

[illegible]ं हस्तिपिशाचिलिखे स्वाहा १२ मेघोल्काय स्वाहा ४ त्रिनेत्रं

मं॰म॰

॥११॥

त्रिनेत्रं पाशांकुशौमोदकपात्रदंतौ॥ करैर्दधानं सरसीरुहस्थमुन्मत्तमुच्छिष्टगणेशमीडे॥॥३४॥ लक्षमेकं जपे
न्मंत्रं दशांशं जुहुयात्तिलैः॥ एवोक्ते पूजयेत्पीठे विधिनोच्छिष्टविघ्नपं॥ आदावंगानि संपूज्य ब्राह्म्याद्या दिक्षु पू
जयेत्॥३५॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा॥ वाराहीमैं[illegible]तथेंद्राणी चामुंडा रमयासह॥३६॥
ककुप्सु वक्रतुंडाद्यान्दशसु प्रतिपूजयेत्॥ वक्रतुंडैकदंष्ट्रौ च तथा लंबोदराभिधः॥३७॥ विकटो धूम्रवर्णश्च
विघ्नश्चापि गजाननः॥ विनायको गणपतिर्हस्तिदंताभिधोंतिमः॥३८॥ इंद्राद्यानपि वज्राद्यान्पूजयेदाह
तिद्वये॥ एवं सिद्धे मनौ मंत्री प्रयोगान्कर्तुमर्हति॥३९॥ स्थाणुस्थप्रमितां हुत्वा कपिलामिनभानुना॥ गणे
शप्तिमांरम्यां भुक्तलक्षणलांछितां॥४०॥ प्रतिष्ठाप्य विधानेन मधुनाभ्यर्च्य यत्नतः॥ आरभ्य कृष्णभूता
दियावत्कृष्णा[illegible]चतुर्दशी॥४१॥ सगुडं पायसं तस्मै निवेद्य प्रजपेन्मनुं॥ सहस्रं प्रत्यहं तावज्जुहुयात्सघृतै
स्तिलैः॥४२॥ गणेशोहमिति ध्यायन्नुच्छिष्टो नाष्टतो रहः॥ पक्षाद्राज्यमवाप्नोति निन्नपंगोन्धोपि वा नरः॥४३
कुलालमृत्स्ना प्रतिमा पूजिता वसुराजपदा॥ वाल्मीककृत्कृता लाभमभीष्टं प्रयच्छति॥४४॥ गोडासो

रत्नवंदनेनप

गुडेना

शिव
पवारान्
११

११

चच्जा

नारु

भाग्यद्ंसेवं लावणी क्षोभयेद्रीन् ॥ नियजानाशासेध सूत्रानि मेवं समर्चिता ॥४६॥ मध्वक्ते होमनोत्पलजेर्वश्येद
खिलं जगत् ॥ उमोच्छिष्टशय्याशुक्लिष्टो जपन्शत्रून्वशानयेत् ॥४७॥ कटुतैलाक्तचित्ते राजी पुष्पैर्विद्वेषयेद्रीन् ॥ घृते
विवादे सम [illegible] रे जयमायं जयमावहेत् ॥४८॥ कुवेरोस्यमनोर्जापान्निधीनां स्वामि(भी)यात् ॥ लेभाते राज्यमनघौ वान
रेशा विभीषणो ॥४९॥ रक्ताम्बरो गणेशाग्रे थेलांबूलं निस्पंदञ्जपेत् ॥ यद्वा निवेदितं तस्मै मोदकं भक्षयञ्जपेत् ॥५०॥
पिशितं वा फलं वापि तेन तेन बलिं हरेत् ॥ संदुःस्थ तिलथ्या काशा मान्यं ह्राक्षोव स्याघिलौ ॥५१॥ पंचांतकशिवोत्तहद्व
छिष्टगणे गांघिनः ॥ उमाकांतः शायमानेहायस्काया साविंदुयः ॥५२॥ वालिरितोषः कथितो नवो ह्योवले मनुः ॥
ॐ मायासेदुश्रीं ह्रीं बीजाद्योनववर्णकः ॥५३॥ ह्रादशारणो मनुः औं क्रौं सर्वमस्यनवार्णवत् ॥ तारोद्याधागणेश
ो नवार्णो दशवर्णकः ॥५४॥ मोक्रौं घो [illegible] पासनं तु प्रोक्तमस्यनवार्णवत् ॥ कवो ह्रैं दुच्छिष्टगणेशायांतेतु नवा
क्षरः ॥५५॥ एकोनविंशत्यर्णो [illegible] मनुर्भुन्योदिस्ववत् ॥ ऋषिः समाभिरहिम्यांनिभि छन्दा ह्येन च ॥५६॥
मंत्रा स्थितः सुधीवर्णो कुर्यादंगपुराचनं ॥ तारो नमो भगवते ह्रीं ह्रीं शब्दं नु रानन ॥५७॥ दंष्ट्राय हस्तिमुखाय स्वाप
लंबोदर च उच्छिष्टमहात्मने पाशांकुशाः पराः ॥५८॥ सिंदुसां ह्रीं भगवते ह्रस्व मेघो क्रिं कामिनी ॥ उच्छिष्ट

कुभ्रोण

उच्छिष्टगणेशा
यमहापद्माय
यंवलिः वलि
दानमंत्रः ५

ग

गं ह्लौं ग्लौं ८

ॐ नम उच्छिष्टग
णेशाय ४

ॐ ह्रीं हस्तिपिशाचि लिखे स्वाहा ५

ग ॐ ह्रीं ४

माया

ॐ नमो भगवते एकदंष्ट्राय ह

ए मेघ

ॐ नमः उच्छिष्टगणेशाय हस्तिपिशाचि लिखे स्वाहा ।५

ॐ नमो भगवते एकदंष्ट्राय हस्तिमुखाय लंबोदराय उच्छिष्टमहात्मने आं क्रौं ह्रीं गं घे घे स्वाहा ।२

तमाश्रयेत्

गणनाथस्य मनुरष्टिगुणाक्षरः ॥५८॥ गणकोऽस्य मुनिराख्यातो गायत्री छंद ईरीतं ॥ उच्छिष्टगणपो देवो
जपेदुच्छिष्टएव तं ॥५९॥ सप्तदिग्वाणसप्ताक्षियुगार्णैरंगकं मनोः ॥ शरान्धनुः पाशसृणी स्वहस्तैर्दधान
मारक्तसरोरुहस्थं ॥६०॥ विवस्त्रपत्न्यां सुरतप्रवृत्तमु[redacted]च्छिष्टम[redacted]वायुधं ॥ लक्ष्यं जपेद्धुतेहस्त्वात
द्दशांशं प्रपूजयेत् ॥ श्वोक्तपीठस्याभीष्टसिद्धये सर्वसिद्धिं ॥६२॥ कृष्णाष्टम्यादितद्दतं यावत्तावज्जपेन्मनुं
प्रत्यहं साष्टसाहस्रं जुहुयात् दशांशतः ॥६३॥ तर्प्पयेदपि मंत्रोयं सिद्धिमेवं प्रयच्छति ॥ ध्यानं धान्यंसु
तान्पौत्रान् सौभाग्यमतुलं यशः ॥६४॥ मूर्त्तिं कुर्याद्गणेशस्य शुभां हेमनिर्दारुणा ॥ प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा विधिव
थ तदग्रे मद्यमाजपेत् ॥६५॥ यं ध्यात्वोदासवेत्सौ पिवद्रूपो भवति निश्चितं ॥ नदीजलं समादाय समाविंश
तिसंख्यया ॥६६॥ मंत्रार्थिलाभुखं तेन प्रक्षाल्येशसभां व्रजेत् ॥ परपक्षं दृश्यते थेन सर्ववश्यो जायते क्षरणा
त् ॥६७॥ चतुःसहस्रं घृतरपुष्पाणि मनुना यजेत् ॥ गणेशायन्नृपादीनां जनानां वश्यता कृते ॥६८॥
सुंदरीवामपादस्य रेणुमादाय मंत्रतं ॥ संस्थाप्य गणनाथस्य भानि मांत्रयेदेन मनं ॥६९॥ तां ध्यात्वाप्यार वि
साहस्रं मासमायाति दूरतः ॥ श्वेतार्कैर्गणनाथं निंबेन कृत्वा मूर्त्तिं ष्टताः शुभां ॥७०॥ चतुर्थ्यां प्रजयेद्गो

फंयेत्

८ वम्मदर्जि

रक्तैः कुसुमर्वर्णैः ॥ जप्मा सहस्रं तां मूर्त्तिं क्षिपेद्राज्ञो सरित्टे ॥७१॥ स्वेष्टकार्यं समाचष्टे स्वप्ने तस्य गणाधिपः ॥ सहस्रं निंब
काष्ठानां होमात् दुष्टाटयेदरीन् ॥७२॥ वह्निशाः समिधो होमात् पुर्यमपुरं व्रजेत् ॥ वानरस्यास्थि संजप्तं क्षिप्तमुच्चाटयेद्गृ
हे ॥७३॥ जप्तं नरास्थि कन्यायाः गृहे क्षिप्तं तदाभिकृत् ॥ कुलालस्य मृदा स्त्री एणां वामपादस्य रेणुना ॥७४॥ कृत्वा पुत्त
लिकां तस्या हृदि स्त्रीनाम संलिखेत् ॥ निखनेन्मंत्रसंजप्ते निंबकाष्ठैः क्षिताविमां ॥७५॥ सोन्मत्ता भवति क्षिप्रमु
द्धृतायां सुखं भवेत् ॥ शत्रोरेवं कृता सा तु लशुनेन समन्विता ॥७६॥ शरावांतर्गता सम्यक्पूजिता ह्यरिविद्विषः ॥
निखाता पक्षमात्रेण शत्रूच्चाटनकृत्स्मृता ॥७७॥ विषमेसमनुप्राप्ते सितार्कोरिष्टदा हृजं ॥ गणाधिपं पूजितं सम्य
कुसुमै रक्तचंदनैः ॥७८॥ मद्यभांडस्थितं हस्तमात्रे ताम्निखनेत्स्थले ॥ तत्रोपविश्य प्रजपेन्मंत्री नक्तंदिवमेनुं ॥७९॥
सप्ताहमध्येन श्यंति सर्वे घोराउपद्रवाः ॥ शत्रवो वश्यतां यांति वर्द्धंते धनसंपदः ॥८०॥ दुष्टस्त्री वामपादस्य रज
सा निजदेहजैः ॥ मलैर्घृत्वपुरीषाद्यैः कुंभकारमृदापि च ॥८१॥ एतैः कृत्वा गणेशस्य प्रतिमां मद्यभाण्डगां ॥ संपू
ज्य निखनेद्भूमौ हस्तार्द्धं पूरिते पुनः ॥८२॥ संस्थाप्य वह्निं गुल्ल्यालकुसुमैर्हृयमार्जेः ॥ सहस्रं सा भवेद्दासी तन्त्या
वमनसाधनैः ॥८३॥ एवमादिप्रयोगांश्च नवार्णेनापि साधयेत् ॥ नारो हस्तिमुखायाथ डें तो लंबोदरस्तथा

संकटनाशनं ६

[illegible] स्वाहा

३ करवीरपुष्प हस्तिमुखाय लंबोदराय उच्छिष्ट
महात्मने आं क्रों ह्रीं क्लीं ह्रीं हुं घे घे

ॐ ह्रीं ग्रीं ह्रूं ४
श्रां १ क्रौं १ ह्लौं १ क्रीं १ ग्रौं ४
माया

मं॰ म॰ उच्छिष्टाने महात्म्यादेः पाशांकुशशिवान्मभः ॥ मायमवर्मयद्येयेउच्छिष्टायदह्नां गना ॥७५॥ द्वात्रिंशद्दक्षरो मंत्रोय
जनं पूर्ववन्मतं ॥ रसेषुसमवद्वषड्कनेत्राणींगमी रिजा ॥७६॥ उच्छिष्टगज[illegible]कस्य मंत्रेषु शुन्शोधनं ॥ सिद्धादि
॥१३॥ क्रमासाद्धेः श्रामाले सिद्धिदा गुरोः ॥७७॥ मनुर्वाणीसदागोप्या नमकार्यायतःकृतः ॥ परीक्षिताय शि
ष्याय देया वा निजसूनवे ॥७८॥ मायाग्निमूर्तिर्यंत्रस्थोपर्यंतः कि ह्रूताशक्तो ॥ तारादिशार्फकिवीजानां तो
योयं चतुरक्षरः ॥७९॥ भार्गवोस्यमुनिश्छंदो विराट् शक्तिगणाधिपः ॥ देवो माया द्वितीयेत् शक्तिःवीज क्रीव
अकीर्तितं ॥८०॥ बद्दीर्घयुक्तद्विजीयेनतारात्वेनषडंगकं ॥ विधाय सावधानेन मनसा संस्मरेत्प्रभुं ॥१३॥
विषाणांकुशावक्षसूत्रं च पाशं दधानं करैर्मोदकं पुष्करेण ॥ स्वपत्न्या युतं हेमभूषाभराढ्यं गणेशं
हांसमुद्घि द्विनेशाभमीडे ॥८२॥ एवं ध्यात्वा जपे[illegible]लक्षं चतुष्कं तद्दशांशतः ॥ अपूपैर्जुहुयाद् 13
क्रोमध्यरेतस्यपयेषतं ॥८३॥ पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे केसरेष्वंगदेवताः ॥ दलेषु वक्रतुण्डाद्यांब्राह्म्या
द्याद्दलाग्रगाः ॥८४॥ वक्रत्यालास्तदग्राणा लिंद्रादीन्भवेन्मनुः ॥ ध्वजाक्रमणं गुह्यत्वा
दावर्णादन्यवान्भवेत् ॥८५॥ परमात्मने ह्रीं तात्वक्ष्मी हिसुखं डेन्तपाश्रियः ॥ रंभापर्वेनो

रिकेलेःपृथुकेर्वश्यताभवेत्॥ घृतेनधनमाप्नो तिलवरोर्मधुसंयुतेः॥वाभूनेत्रोयशःकुर्यात्स्वपूपैःपृथिवीपा
॥९७॥ तारोरमाचंद्रयुक्तःखांतःसोध्यांसमीरणः॥ ङेंतोगणपतिंस्तायंखरानैवसर्वेन्॥९८॥ जनंमेववशमानादि
घ्रींवायुःपावककामिनी॥ अष्टाविंशतिवर्णोयंमनुर्धनसमृद्धिदः॥९९॥ अंतर्यामीमुनिश्छंदोगायत्रीदेवता
मनोः॥ लक्ष्मीविनायकोबीजंरमाशक्तिर्वसुप्रिया॥१००॥ रमागणेशबीजाभ्यांदीर्घाद्याभ्यांषडंगकं॥ दंता
भयेचक्रवरदंदधानंकराग्रगस्वर्णघटंत्रिनेत्रं॥ धृताब्जयालिंगितमब्धिपुत्र्यालक्ष्मीगणेशंकनकाभमीडे॥१०१
चतुर्लक्षंजपेन्मंत्रंसमिद्भिर्बिल्वशाखिनः॥ दशांशंजुहुयात्पीठेश्वेतार्केतंमपूजयेत्॥२॥ आदावंगानिसं
पूज्यशक्तीरष्टाविमायजेत्॥ बलाकीविभ्रमापथ्याकमलावनमालिका॥३॥ विभीषिकामालिकाचशां
करीवसुमालिका॥ शंखपद्मनिधीपूज्योपार्श्वयोर्दक्षवामयोः॥४॥ लोकाधिपांस्ततोस्त्राणितद्बहिःपरिपू
जयेत्॥ एवंसिद्धमनोमंत्रीमयोगान्कर्तुमर्हति॥५॥ उरोमात्रेजलेस्थित्वामंत्रीध्यात्वार्कमण्डले॥ देवंत्रिलक्षं
जपतोधनवृद्धिःप्रजायते॥६॥ बिल्वमूलसमास्थायतावज्जपेफलांहितान्॥ अशोककाष्ठैर्ज्वालितेवह्नौ

गौ

मलाख्या
५४

ग्रां हा

वक्रतुंडेकदंष्ट्रां क्लृं २ यक्लीं ह्रींश्रीं गंगणपतेवरवरदसर्वजनंमेवशमानय स्वाहा २

म म वा॰पा[illegible]तंडुलैः॥८॥ होमतोवश्यायेछिन्नमर्ककाष्ठश्रुचावपि॥ स्वादिराग्नौनरपतिं लक्ष्मीं पायसहोमतः ९
१४ वक्रकर्णे दुयुगशांतो ट्टैकदंष्ट्रा यमन्मथः॥ मायारमागजमुखो गणपते माहरिः॥९॥ वरवालोग्निसत्याःस
रफारूढं जलंस्थिरा॥ सेंदुर्मेघोमेवश्याने मानयो वद्धुधप्रिया॥१०॥ स्यात्रयत्रिंशदर्णो ढो मनुस्त्रैलोक्यमोहनः
गणकोस्यऋषिश्छन्दो गायत्री देवता पुनः॥११॥ त्रैलोक्यमोहनकरो गणेशोभीष्टसिद्धिदः॥ रविवेदशरोदन्त
इमनेत्रैः षडंगकं॥१२॥ गदावीजपूरे धनुःशूलचक्रे सरोजोत्पले पाशधान्याग्रदंतान्॥ करैः संदधानं स्वशुंडाग्ररा शिव
जन्मणीकुंभमंकाधिरूढं स्वपत्न्याः॥१३॥ सरोजन्मनाभूषणानां भरेणोज्वलद्धस्ततन्व्या समालिंगितांगं॥ करीं १४
ननं चंद्रचूडं त्रिनेत्रं जगन्मोहनं रक्तकांतिं भजे मा॥१४॥ वेदलक्षं जपेन्मंत्रं मस्तु द्रव्यैर्दशांशतः॥ कृत्वार्चांपूर्वोदितपीठे
ष्टाये ऋणमायकं॥१५॥ अंगानां पूर्ववत्प्रोक्ताः शक्तीः पत्रेषु पूजयेत्॥ वामा ज्येष्ठा वरोद्रा स्यात्काली कलपदादि 15
का॥१६॥ विकिरिण्याख्यया तद्वद्वाधाप्रमथन्यपि॥ सर्वभूतदमन्याख्या मनोन्मन्यपि वाधयन॥१७॥ दिक्कर
अमोदः प्रमुखो दुर्मुखो विघ्ननाशकः॥ दीर्घास्या मातरः पूज्या इन्द्राद्याः स्वायुधानपि॥१८॥ एवं सिद्धमनो

ॐ+

ॐ वर्म ग्लौं हरिद्रा गणपतये वरवरद सर्व
जन हृदयस्तंभयस्तंभय स्वाहा ३ सैं ह्रौं३ मधुना२ फ२

ऊर्ध्वान्न ॥ प्रयोगानि षु सिद्धये ॥ वन्ध्यायेत्कमले रूपा मात्रिणः कुमुदैर्हुतैः ॥१९॥ सामि हुतैः स्थलदलसमङ्गेर्धरामुरान धुदुं
वैरास्थोन्नपती लोकेषु वीटे विंशानि मान् ॥२०॥ लाइ एणः कर्नप्रामिणो प्राप्तिः पयसा गृत्वां ॥ आछि दंष्ट्रो दलने खं घते
श्रीवैनसे नेले ॥२१॥ तौरे वर्म गणेशो भूहरिद्रागणालोहितः ॥ आषाढीपि वरवरसत्पा सर्वजनंतिर्जनी ॥२२॥ हृद
यस्तंभयं हूं वल्लभा स्वरारेतसः ॥ द्वाविंशार्द करो मंत्रो मदनो मुनिरीरितः ॥२३॥ छंदोनुष्टुप् देवतान्तु हरिद्राग
णनायक ॥ वेदाष्टकार सम्नाग्न्यो ... रंग कल्पना ॥२४॥ पाशांकुशौ मोदकपाणदंतौ करैर्दधानं कनकास
नस्थं ॥ हारिद्रखंड प्रतिमं त्रिनेत्रं पीतांशुकं रात्रिगणेशमीडे ॥२५॥ छेदलक्षं जपित्वांते हरिद्राचूर्णमिश्रितैः
दशांशं तंडुलैर्हुत्वा ब्राह्मणानपि भोजयेत् ॥२६॥ पूर्वोक्तपीठे प्रयजेदंगमातृदिशाधवैः ॥ एवमाराधितो
मंत्रः सिद्धो यच्छे मनोरथान् ॥२७॥ शुक्लपक्षे चतुर्थ्यां तु कन्यापिष्टहरिद्रया ॥ विलिप्यांग ... लेख्या त्वा पूजयेत्कु
णनायकं ॥२८॥ तर्पयित्वा पुरस्तस्य सहस्रं सायकं यजेत् ॥ शतं हुत्वा साज्य शूपे भोजयेद् ब्रह्मचारिणः ॥२९॥
कुमारीरपि संतोष्य गुरुं प्राप्नोति वांछितं ॥ लाजैः कन्यामवाप्नोति कन्यापि लभते वरं ॥३०॥ वंध्या नारि

श्री

गंस्नातं तर्पयित्वा गणाधिपं ॥ पलप्रमाणं गोमूत्रं पिष्टाः सिंधुवचानिशा ॥१३॥ सहस्रं मंत्रयेत्कन्यावल्लभ संभो
ज्यमोदकैः ॥ पित्वा तद्दोषधं पुत्रं लभते गुणसागरं ॥१४॥ वारुणीलंभरिलभं कुर्यान्मनुरूपामितः ॥ जलाग्निचोर
सिंहाद्यघप्रमुखानविरोधयेत् ॥१५॥ शार्दूली मांसौ स्थितः संदुधीन मुक्ता गणो शितुः ॥ हरिद्रारब्धस्य यजनं पूर्ववत्प्रो
दितं मनो ॥१६॥ ओं क्रां एते गणेशस्य मंत्रा इष्टसमीप्सता ॥ गोपनीया न दुष्टेभ्यो वर्जनीयाः कथंचन ॥१७॥ ॥ ८
इति महीधरविरचिते द्वितीयस्तरंगः ॥ ॥अथ कालीमन्त्रास्ते सद्यो वाक्सिद्धिदायकान् ॥ आराधितैर्यैः सर्वे श्रीव
ष्टं प्राप्नुवंति जना भुवि ॥१॥ क्रोधीशो मितयं वाङ्क्षि वामाक्षि विधुभिर्युतं ॥ वराहद्वितयं कामकर्णेन्दुसमन्वितं २ ॥१५॥
मायायुग्मं दक्षिणे च दीर्घा सृष्टिः सहकृत्क्रिया ॥ यक्रो हिंडी समारूढ आयुतं बीज सप्तकं ॥३॥ मंत्रो वाञ्छित प्रियां स्वाहा ४
तोयंद्वाविंशत्यक्षरो मनुः ॥ नवाजषि हुं साध्यादि साधनं मनसा पिवा ॥४॥ नयत्नादि दशयः कश्चित्पुरश्चर्या 15
निमित्तकः ॥ विद्याराज्ञी स्मृते रेव षिष्ट्यष्टकमवाप्नुयात् ॥५॥ भैरवोस्य ऋषिश्छंद उष्णिक्कालीतु देवता ॥ बीजं
मायादीर्घवर्मे शक्तिः स्फोमनीविभिः ॥६॥ षट्दीर्घाद्या बीजेन विद्याया अंगमीरितं ॥ भास्वत्कांत कां पंच

क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं दक्षिणे कालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं स्वाहा-५

खङ्ग

धाम्भुंत्कावर्णान्दृग्वदनाक्रमो ॥७॥ हृदये भुजयोः पादद्वये मंत्री प्रविन्यसेत् ॥ व्यापकं मनुना कृत्वा ध्या-
येत्तसितकालिकां ॥८॥ सद्यःछिन्नशिरःकृपाणमभयं हस्तैर्वरं विभ्रतीं घोरास्यां शिरसां स्रजा सुरुचिरं
स्मेरश्रांतवे मुन्मुक्तकेशावलिं ॥ सृक्कासृक्प्रवहां श्मशाननिलयां श्रुत्योः शवालंकृतिं श्यामांगीं कृतमेखलां शवकरै-
र्देवीं भजेत्कालिकां ॥९॥ एवं ध्यात्वा जपेत्कादंगुह्यानिद्वाशानः ॥ प्रसूनैः करवीरोत्थैः पूजायंत्रमथोच्य-
ते ॥१०॥ आदौ षट्कोणमारभ्य त्रिकोणाग्नि नयं ततः ॥ पद्मं मंडलं वाह्ये भूपुरं तत्र पूजयेत् ॥११॥ जयाख्या विज-
या पश्चादजिता वा पराजिता ॥ नित्या विलासिनी चापि दोग्ध्र्यघोरा च मंगला ॥१२॥ पीठशक्तय एता स्युः का-
योगा८ लिकापीठगः ॥ आत्मने हृदयांतोयं मायादिः पीठमंत्रकः ॥१३॥ अस्मिन्पीठे यजेद्देवीं शवरूपशिवस्थितां ॥
महाकालरतासक्तां शिवाभिर्दिक्षु वेष्टितां ॥१४॥ अंगानि पूर्वमाराध्य षट्पत्रेषु समर्चयेत् ॥ काली कपालि-
नी कुल्लां कुरुकुल्लां विरोधिनीं ॥१५॥ विप्रचित्तां तु संपूज्य नवकोणेषु पूजयेत् ॥ उग्रामुग्रप्रभां दीप्तां नी-
लां घनां वलाकिकां ॥१६॥ मात्रां मुद्रां तथा मित्रां पूज्या पत्रेषु मातरः ॥ पद्मस्याष्टसुपत्रेषु ब्राह्मी नारायणी तथ

म॰ म॰ पि॥माहेश्वरीवचचंडाकोमारीचापराजिता॥१७॥वाराहिनारसिंहीचर्पुरेनात्कमूएरे॥भैरवीमहसार्घतां

सिंहाघांच्छत्रपूर्वीकां॥१९॥भीमोंमित्रादिकांचापिवशीका[redacted]रणभैरवी॥मोहनाद्यांसमाराध्यश

॥१८॥ कादीनायुधान्यपि॥२०॥एवमाराधिताकालीसिद्धाभवतिमंत्रिणां॥ततःप्रयोगान्कुर्वीतमहाभैरवभाषिता वाम

वा न्॥२१॥आत्मनो॰परस्यार्थेहिप्रासिद्धिप्रदायकान्॥स्त्रीणांप्रहारंनिंदांचकौटिल्यंचाप्रियंवच॥२२

आत्मनोहितमान्विच्छंकालिभक्तोविवर्जयेत्॥उद्दक्षोमदनावासेपञ्चस्याप्रजपेन्मनुं॥२३॥अयुतंसो

थिरादेववाक्सनेक्षमताप्रियात्॥दिगंबरामुक्तकेशःश्मशानस्थोधियामिनि॥२४॥जपेद्धायुतमेतस्य शिव४

भवेयुःसर्वकामनाः॥२॥वंद्रदध्यमास्यस्यनिर्वासाःप्रेतभूगतः॥२५॥अर्कपुष्पसहस्रेणाभ्यक्तेनस्वीय ॥१८॥

रेतसा॥२६॥देवीयःपूजयेद्भ्रमाजपेन्मैकेकशोमनुं॥सोचिरेणैवकालेनधरणीप्रभुतांव्रजेत्॥२७॥जः १६

कीरांभगनाथोध्यायन्योयुतमाजपेत्॥सकवित्वेनरम्येणजनान्मोहयातिध्रुवं॥२८॥त्रिपंचारेम

हा[illegible]टेशवस्यहृदिसंस्थितां॥महाकालेनदेवेनमारुहुंप्रकुर्वतीं॥२९॥तांध्यायन्स्मरवदनांविदध 16

सुरं तस्य वयं ॥ जपेत्सहस्रमपि यः सखांकारसमो भवेत् ॥३०॥ अस्थिलोमत्वचायुक्तं मांसं मार्जारमेषयोः ॥
उष्ट्रस्य महिषस्यापि बलिं यस्तु समर्पयेत् ॥३१॥ भूताष्टम्यां मध्यरात्रे वश्याः स्युस्तस्य जंतवः ॥ विद्याल
क्ष्मीयशःपुत्रैः स चिरं सुखमेधते ॥३२॥ यो हविष्याशनरतो दिवा देवीं स्मरन् जपेत् ॥ नक्तं निधुवनाशक्तो ल
क्षं स स्याद्धरापतिः ॥३३॥ रक्तांभोजैर्हुतैर्भवी धेमेर्जयफाधिनपं ॥ विल्वपत्रे भवेद्राज्यं रक्तपुष्पेर्वशीकृ
तिः ॥३४॥ अस्रजामहिषादीनां कालिकायस्तु तर्प्पयेत् ॥ तस्यास्युरचिरादेव करस्थाः सर्वसिद्धयः ॥३५
यो लक्षं प्रजपेन्मंत्रं शवमारुह्य मंत्रवित् ॥ तस्य सिद्धो मनुः सद्यः सर्वेप्सितफलप्रदः ॥३६॥ ननाम्बु मध
प्रमुखेर्वियोगो रिसं सुजन्मना ॥ दत्तं दानं तपस्तप्तं ऽपास्ते यस्तु कालिकां ॥३७॥ ब्रह्मा विष्णुः शिवो गौरी ल
क्ष्मी गणपती रविः ॥ पूजिताः सकला देवाः यः कालीं पूजयेत्सदा ॥३८॥ अथ कालीमंत्रभेदा उच्यंते
सिद्धिदायिनः ॥ मायायुगं कूर्चयुग्मं करस्थानि विश्वत्रयं ॥३९॥ दाक्षिणे कालिके पूर्वं बीजानि सप्त वि
लोमतः ॥ एकविंशतिवर्णात्मा ताराद्यः सर्ववश्यद ॥४०॥ विल्वमूले शवारूढो वटमूले तथैव च ॥

स्मशान

२ ॐ ह्रीं ह्रीं हूं हूं क्रीं क्रीं क्रीं दक्षिणे कालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं २
हूं २

क्रीं ५ हृद्विंशात्मकृते प्रथमोक्तमंत्रे ओं [illegible] कालिके [illegible] बीजसप्तकं क्रीं मिलित्वा [illegible] सर्वादिबीजसप्तकं त्रिषष्टिवर्णा
त्मनेन स्वाहान्तं त्वस्तवनं बोध्यं ४ [illegible] क्रीं कालिके स्वाहा ५ पुनः पुनः शोकोपि स्वखड्ग उद्धरेदित्यर्थः
क्रीं माया

मं० म० ० लहं मनुमिमं जप्त्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥४०॥ कालीकूर्चं च हल्लेखा दक्षिणे कालिके पठेत् ॥ पुनर्वीज
त्रयं वह्निवधूमन्त्र हरो मनुः ॥४१॥ यजनं पूर्ववत्प्रोक्तं मस्य मंत्रस्य मंत्रिभिः ॥ विशेषादान्ध्रसुरादीनां प्रथमा
॥२७॥ धरणक्षमः ॥४२॥ कूर्चद्वयं त्रयं काल्या मायायुग्मं च दक्षिणे ॥ कालिके पूर्ववीजानि स्वाहा मंत्रो वशीकृ क्रीं
हूं ४ तौ ॥४३॥ मन्त्रराजं पुनः प्रोक्तं वीजसप्तकमुद्धृतं ॥ त्रिषष्टिवर्णो महामन्त्र उपासितः एवं क्रमात्ततः ॥४४॥ उल्लरे
मनु ५ फें वामनेत्रचन्द्राढ्यो मंत्रः ॥ एकाक्षरो महाकर्णो सर्वसिद्धिप्रदायकः ॥४५॥ वीजं दीर्घयुतं ग्यक्षी पिनाकीनेत्र शिव ३
मा ८ संयुतः ॥ क्रोधीशो भगवान्स्वाहा षडर्णो मन्त्र ईरितः ॥४६॥ कालीकूर्चं तथा लज्जा त्रिवर्णो मनुरीरितः ॥ क्रूं फ ॥२७॥
माया
डंतश्चपंचार्णः स्वाहान्तः सप्तवर्णकः ॥४७॥ एतेषां पूर्ववत्प्रोक्तं यजनं नारदादिभिः ॥ निग्रहानुग्रहे शक्ताः का 17
लीमंत्राः स्मृता इमे ॥४८॥ अथ वक्ष्ये परां विद्यां सुमुखीं मुनिगोपितां ॥ बालद्वादशिका विद्या न्होदिति कृता
हृतो ॥४९॥ कृशानुर्यानि नन्तुपनाग्नुतेशाः स्याज्जरासनं ॥ लक्ष्मीं दीर्घेन्दुसंयुक्तां नंदी दीर्घः सदृक्क्रियः ॥५०
दीर्घा नेत्रयुता कर्णी भृगुखंडी त्रयोविका ॥ रविदर्थि मावियं दीर्घपिशाचिनिहिमा द्विजा ॥ नंदेज त्रितयं सर्गी

हूं हूं क्रीं क्रीं क्रीं ह्रीं ह्रीं दक्षिणे कालिके हूं हूं क्रीं क्रीं क्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ८ क्रीं हूं ह्रीं दक्षिणे कालिके क्रीं हूं ह्रीं स्वाहा १० ~~माया~~ क्रीं हूं ह्रीं हूं फट् स्वाहा ५
क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं दक्षिणे कालिके स्वाहा ७ उच्छिष्टचांडालिनि सुमुखि देवि महापिशाचिनि ह्रीं ठः ठः ठः १२
क्रीं हूं ह्रीं ५

श्रा ५

६२

द्वाविंशत्यक्षरो मनुः ॥५१॥ स्मृता मेरुकगायत्री सुमुखी मुनिपूर्विका ॥ मुनीरामर्द्धिषट्चंद्रवह्न्यो रोगैः क्रमेनोः॥५२॥
विन्यस्य सुमुखीं ध्यायेद्रक्तचित्तांबुजस्थितां ॥ गुंजानिर्मितहारभूषितकुचां सद्योवनोल्लासिनीं हस्ताभ्यां नृकपा
लखड्गलतिके रम्ये मुदा बिभ्रतीं ॥ रक्तालंकृतिवस्त्रलेपनलसद्देहप्रभां ध्यायतां नृणां श्रीसुमुखीं शवासनगतां
स्युः सर्वदा संपदः ॥५३॥ लक्ष्मेकं जपेन्मंत्रं दशांशं किंशुकाद्भवैः ॥ पुष्पैः समिद्भिर्वा पि जुहुयान्मंत्रसिद्धु
ये ॥५४॥ कालीपीठे यजेद्देवीं पंचकोणाष्टकर्णिके ॥ अत्रष्टपत्रे षोडशपत्रे भूपुरसंयुते ॥५५॥ मूलेन मूर्तिं संक
ल्प्य पाद्यादीनि प्रकल्पयेत् ॥ चंडा चंडानना चारुमुखी चामीकरप्रभा ॥५६॥ अनुरं पंचकोणेषु केसरेष्वंगदेव
ता ॥ ब्राह्म्याद्या अष्टपत्रेषु षोडशारे कलादिका ॥५७॥ कला कला निधिः काली कमला यक्षियारूपा ॥ कु
लाकुली नाकन्याणि कुमारी कलभाषिणी ॥५८॥ करालास्या किशोरी च कोमला कुलभूषणा ॥ कल्पदा
भूपुरे पूज्या इंद्राद्या हेतयोपि च ॥५९॥ इत्थं जपादिभिः सिद्धमंत्रो काम्यानि साधयेत् ॥ भक्तोदनमनावक्ष्य जपे
न्मंत्रमनन्यधीः ॥६०॥ उच्छिष्टो युतमेकं यः स भवेत्संपदां पदं ॥ उच्छिष्टेनैव भक्तेन बलिं दद्याच्छिरं नरं ॥६१॥ दद्याद्य

प्रक्षेप

मं०तं० केः प्रयुञ्ज्याल्लक्षं सिद्धार्थतंडुलैः॥ राजानो मंत्रिणस्तस्य भवंति वशगाः स्मरात्॥६३॥ शाखाशिवशगानि स्युः
क्रूरान्मार्जारमांसतः॥ धनार्थी छागमांसेन विद्याप्राप्तिस्तु पायसैः॥६४॥ मधुपायससंयुक्तक्षीरगोयुक्तवाससा॥
१८ होममाचरतः पुंसो जनता वशवर्तिनी॥६५॥ मधुसर्पिर्युते नागवल्लीपत्रे महाश्रियः॥ सद्यो निहितमार्जारमांसेन
मधुसर्पिषा॥६६॥ युक्तेनांत्यजकेशाढ्ये हुते[illegible]राकर्षति स्त्रियः॥ मत्स्यक्षशशमांसेन तत्फलं विद्यया सह॥६७॥
लधकूट५ उन्मत्तसमिद्धोमे चिताग्नौ जुहुयाच्छदैः॥ कोकिलाकाकयोर्मंत्री मारयेद्वाविशादरीन्॥६८॥ वायसोलूकयोः पत्रै शिव
५२ र्होमाद्विद्वेषयेदरीन्॥ गर्भपातः स्याद्भार्याणां मूलकंदुदनेर्भवेत्॥६९॥ आज्याक्ते बिल्वपत्रैर्यो मासमेकं सहस्रकं॥ प्रत्य १८
हं जुहुयात्तेन वंध्यापि लभते सुतं॥७०॥ सौभाग्यार्थं दुर्भगा या वंधूककुसुमैर्नवैः॥ मधुनाक्ते प्रजुहुयात्त्रीणि मासा १९
न्यथोपितैः॥७१॥ निर्जने सदने रात्र्यां प्रेतावासे चतुष्पथे॥ बलिं दत्वा प्रजपतः सहस्रं चाष्टसंयुतं॥७२॥ उच्छिष्टस्य वशा ६३
द्देवी प्रत्यक्षा यज्ञाते विशत्॥ यत्र [illegible]ला होमसंख्याः पुनंतत्र विनिर्दिशेत्॥७३॥ ग्राम[illegible]सुमुखीश्रीग्रंका
मविधायिनी॥ भोजनांते तथोच्छिष्टे जप्यात्सा स्वेष्टसिद्धये॥७४॥ नव्याग्रफलदादेवि सुमुखीसह[illegible]पशु॥ यस्या मं

नो२ : ष्कान्धा

ह्रीं त्रीं हूं ४   ऐं ह्रीं त्रीं हूं फट् ५   ह्रीं त्रीं हूं फट् ५

फा३   ओ२   ॐ२

व्रजपादेव संप्राप्यंते मनोरथाः ॥७५॥ इति श्रीमहीधरविरचिते मंत्रमहोदधौ तृतीयस्तरंगः ॥ ॥कीर्त्यंते सिद्धिद्वा तारास्ताराया
मनवोधुना॥ गुरूपदेशात् तांतेयैः कृतार्थाः स्युर्नरा भुवि॥१॥ आप्यायनी सरा श्रीर्वा वियदग्नींदु सांतियुक्॥ ह
रिः पावकगोविंदचंद्रमोभिरलंकृतः॥२॥ स्वमयी शक्तिवाग्भव महाद्यं पंचाक्षरो मनुः॥ आदिवीजं विसृज्यैषा प्रादितौ
कजटादिमैः॥३॥ आद्यंतवीजरहिता प्रोक्ता नीलसरस्वती॥ तारा॥ सर्वा॥ मनोरस्य ऋषिरक्षोभ्यसंज्ञकः॥४॥ छं
दो बृहती तारादेवी परिकीर्तिता॥ द्वितीयतुर्यै क्रमतो वीजशक्ती च सिद्धिदे॥५॥ षष्ठं क्रोधो वीजमुक्तं महा
शक्तिहृदान्विता॥ षड्दीर्घयुक् द्वितीयेन षडंगविधिरीरितः॥६॥ षोढान्यासं ततः कुर्यात्तारायाः सर्वसिद्धिदं॥
देयं शिष्याय भक्ताय न देयं तु दुरात्मने॥७॥ श्रीकंठादीन्न्यसेद्रुद्रान् मातृकावर्णपूर्वकान्॥ मातृकोक्तस्थलेषु
यान् प्रोक्ता यकोधपूर्वकान्॥८॥ चतुर्थीनमसायुक्ता प्रथमो न्यास ईरितः॥ भवपीठसमासीना नीलकांति लो
चनां॥९॥ अर्धेंदुत्रिस्वरां नानाभूषणाढ्यां स्मरन् न्यसेत्॥ द्वितीयं तु ग्रहन्यासं कुर्यात्तां समनुस्मरन्॥१०॥ त्रि
वीजस्वरपूर्वं तु रक्तं सर्वेषु हृदि न्यसेत्॥ तथा पवर्गपूर्वं तु सोमं शुक्लं भ्रुवोर्द्वयोः॥११॥ कवर्गपूर्वं रक्ताभं मंगलं लो

त्रि३

ह्रीं त्रीं हूं अं आं १६ रक्तवर्णाय सप्ताय नमो हृदि इत्यादि १

श्री

हूं

ह्रीं

हूं फट्

हूं

ह्रीं त्रीं हूं अं श्री

कं गणपतये

दैव्यै नमः

क्रीं ह्रीं हूं भं ६ उ त्रल्ल १ ओं अं इंद्राय नमः ललाटे · ३ आं ई ८ अग्नये नमः गंडे · ३ कं ५ यमाय नमः कर्णे ३ चं ५ निर्ऋतये नमः कर्णकपोले ·
३ टं ५ वरुणाय नमः कृकाटि ३ तं ५ वायवे नमः वामकर्णकपोले ३ पं ५ कुबेराय नमः वामकर्णे ३ यं ४ ईशानाय नमः गंडे ३ शं ४
अनन्ताय नमः मस्तके अधः ३ लं क्षं ब्रह्मणे नमः मस्तकोपरि

कार धं ८

मं. वनत्रये ॥ चवर्गो धंतु धंरया मंन्यसेद्धृदि स्थले बुधः ॥१२॥ टवर्गो धं पीतवर्णे कंठकूपे बृहस्पतिं ॥ तवर्गो धं श्वे
१८ तवर्णो धं हि यं तु भार्गवं ॥१३॥ नीलवर्णो पवर्गो धं नाभिदेशे शनैश्चरं ॥ शवर्गो धं धूम्रवर्णं ध्यात्वा राहुं
न्यसेन्मुखे ॥१४॥ लक्षा धं धूम्रवर्णाभं केतुं नाभौ पुनर्न्यसेत् ॥ त्रिबीजी पूर्वकं चैव ग्रहन्यासः समीरितः ॥१५
तती यंलो कपालानां न्यासं कुर्यात्प्रयत्नतः ॥ माया देवी जगत्त्रितये पूर्वकं सर्वसिद्धये ॥१६॥ स्वम लाकेल लां
टादि दक्षादि त्वचउर्द्धतः ॥ ह्रस्वदीर्घकादिकाष्ठ वर्गपूर्वादि शोधिपान् ॥१७॥ शिवशक्त्याभिधन्यासं
अनुर्वं तु समाचरेत् ॥ त्रिबीजी पूर्वकान्यस्येत् षट्... क्षि संयुतान् ॥१८॥ आधारादिषु चक्रेषु चक्रस्थ शिवा
वर्णपूर्वकान् ॥ ब्रह्मा रां डाकिनीयुक्तं वादिसांतार्णपूर्वकं ॥१९॥ स्वाधिष्ठानाभिधे चक्रे लिंगस्थे ब
ट्दले न्यसेत् ॥ ह्रुं तुलाकि युक्तं डादि फान्तार्णपूर्वकं ॥२०॥ चक्रे दशदले न्यसेन्नाभिस्थे मणिपूरके ॥ ८
नी३ ८ ईश्वरं कादिठान्तार्णपूर्वकं काकिनीयुतं ॥२१॥ विन्यसेद्द्वादशारदले हृदयस्थे त्वनाहते ॥ सदाशिवं श्याम:
... स्वरां दारादी वंशा शाकिनी च षोडशस्वरपूर्वकं ॥२२॥ कंठस्थ षोडशदले विशुद्धाख्ये प्रविन्यसेत् ॥ १९
५८

मूलाधारे प्राक्न्यस्य चतुर्दलं समाप्यते ॥ श्री विष्णु शाकिनीयुक्तं वादि लांतार्णपूर्वकं ४

क्रीं ह्रीं हूं वं शं षं सं डाकिनीयुक्ता ब्रह्मणे नमः मूलाधारे इत्यादि

क्रीं त्रीं हूं अं आं कं ५ तारायै नमः [illegible] ब्रह्मरंध्रे इत्यादि २

क्षां शावके पार्श्विवं हाकिनीसंयुतं न्यसेत॥२३॥ लक्षार्णं पूर्वं भ्रूमध्ये संस्थिते ऽमनो हरे॥ तारादि पंचमन्त्रांश्च सं

कुर्यात्सर्वेष्टसिद्धये॥२४॥ अष्टौ वर्गान्स्वरद्वंद्वपूर्वकान्बीजसंयुतान्॥ पूर्वं प्रयोज्य ताराद्या न्यासव्याप्ता अष्ट शक्तयः

याः ॥२५॥ तारा चोग्रा महोग्रा च वज्रा काली सरस्वती॥ कामेश्वरी च चामुंडा इत्यष्टौ तारिकाः स्मृताः॥२६॥ ब्रह्म

रंध्रे ललाटे च भ्रूमध्ये कंठदेशतः॥ हृदि नाभौ लिंगमूले मूलाधारे क्रमान्न्यसेत्॥२७॥ षष्ठन्यासं ततः कुर्यात्पी

ठाख्यं सर्वसिद्धिदं॥ आधारे कामरूपाख्यं बीजं ङ्कस्वरो शो पूर्वकं॥२८॥ हृदि जालंधरं पीठं दीर्घं पूर्वं प्रविन्यसे

त्॥ ललाटे पूर्णगिर्याख्यं कवर्गाद्यं न्यसेत्सुधीः॥२९॥ उड्डियानं चवर्गाद्यं केशसंधौ प्रविन्यसेत्॥ भ्रुवोर्वा

राणसी पीठं टवर्गाद्यं समाहितः॥३०॥ तवर्गपूर्वकं न्यसेद्दंतीनयननद्वये॥ पवर्गपूर्वकं मायापुरी पीठं मुखे

न्यसेत्॥३१॥ कंठे तु मथुरा पीठं यवर्गाद्यं प्रविन्यसेत्॥ अयोध्यापीठकं नाभौ शवर्गादिकमुत्तमं॥३२॥

लई: कट्यां कांचीपुरी पीठं क्षमं तु प्रविन्यसेत्॥ षोढान्यासः कृतस्तारायाः प्रोक्तोऽभीष्टप्रदायकः॥३३॥ हृदि श्रीमदे

कजटां तारिणीं शिरसि न्यसेत्॥ वज्रोदकां शिखायां तु उग्रतारां तु वर्मणि॥३४॥ महापारिसरे नेत्रे पिंगोग्रे

स्त्र कजटेऽस्त्रके॥ षड्दीर्घयुक्तमायाद्या एतान्न्यस्याः षडंगके॥३५॥ अंगुष्ठादि अंगुलीषु पूर्वं विन्यस्य यत्नतः

ऋं ॠं ऌं ॡं एं ऐं ओं औं अं कामरूपाय नमः आधारे इत्यादि ७

ह्रां श्री मेक जनयै नमः
ह्रीं नमः ह्रीं तारा रूपेतायै
नीमरोगाया इत्यादि ७

ह्रां श्री मजयायै हृदया
य नमः इत्यादि ३

२० मं.

कतनिं ३

सप्त२ पंचार्द्धर्यो

तर्जनीमध्यमाभ्यां तु हत्वा तालत्रयं ततः ॥३६॥ छोटिकामुद्रया कुर्याद्दिग्बंधं देवतां स्मरन् ॥ विघ्नान्यानारकूटयाव्याप
कंसमाचरेत् ॥३७॥ उग्रतारां ततो ध्यायेत्सद्योवाक्सिद्धिदायिनी ॥ ॥ विश्वव्यापकवारिमध्यविलसत्श्वेतांबुज
न्मस्थितां कर्त्रीखड्गखपालनीलनलिनैराजत्करां नीलभां ॥ कांचीकुंडलहारकंकणलसत्केयूरमंजीरतामा
प्तैर्नागवरैर्विभूषिततनूमारक्तनेत्रत्रयां ॥३८॥ पिंगोग्रैकजटालसत्सुरसनादंष्ट्राकरालाननां व्याघ्रत्वकपरि
धानशोभितकटिं श्वेतास्थिपट्टालिकां ॥ अक्षोभ्येण विराजमानशिरसं स्मेराननांभोरुहां तारां शावहृदा
सनां दृढकुचामंबां त्रिलोक्याः स्मरेत् ॥३९॥ एवं ध्यायेद्दन्नभक्ष्यमनेकं दधिमध्वपि ॥ मधुमांसंयुतां दद्याल्लंजपेल्ल
४० क्षचतुष्टयं ॥४०॥ दशांशं जुहुयाद्रक्तपद्मैः द्धीराज्यपलालितैः ॥ स्थापयित्वा महाशंखं जपस्थाने जपं चरेत् ॥४१॥
नारीपदर्थंस्पृशन्नागच्छन्महानिशि वालिं ददन् ॥ नकार्यःशुभकालादिशोधयत्नाताःपूजयेत्सदा ॥४२॥ जपेन का
लनियमो नास्थितो सर्वदा जपेत् ॥ श्मशाने शून्यसदने देवागारे थ निर्जने ॥४३॥ पर्वते वनमध्ये वा सघा
माहृत्य मंत्रवित् ॥ समरे वारून्निहंतायद्वाषा शिभेकं शिरो ॥४४॥ विद्यां संसाधयेद्धीमान् साधितेवं प्रसिध्य
ति ॥ मेधा प्रज्ञा प्रभा विद्या धृतिः स्मृतिबुद्धयः ॥४५॥ विद्येश्वरीति संज्ञाताः पीठस्थाने यथाक्रमः ॥४

अक्षोभ्येण तु
द्वादशतिनेत्रा
नितानलका

धीर्ष

क्षिर२

२०
20

ॐ ह्रीं स्वाहा ५ ह्सौं ह्सौं सरस्वती योगपीठात्मने नमः १ ॐ ह्रीं एकजटे महायक्षाधिपतये अस्मोपनीतं बलिं गृह्ण २ स्वाहा २

नमः १ ॐ ह्रीं वज्रोदके हुं फट् ४ स्वं २

ॐ ह्रीं शुद्धविशुद्ध धर्म सर्वपापानि शमय अशेषविकल्पानपनय स्वाहा ६

ह्सौं

गुपमान्विंदुसंयुक्तंमेघवर्मंसरस्वती ॥४७॥ योगपीठात्मनेहार्दंपीठस्यमनुरीरितः ॥ दत्वानेनासनंमूर्तिंमूलमंत्रेण
कल्पयेत् ॥४८॥ एनयोद्दिष्टविधिवद्देवींतद्विधानमथोच्यते ॥ तारोमायाभगंब्रह्मजटेसूर्यःसदीर्घकैः ॥४९॥ यक्षा
धिपतयेतद्वदीमोपनीतंबलिंततः ॥ गृह्णयुग्मंशिवास्वाहाबलिमंत्रोयमीरितः ॥५०॥ ध्यात्वानित्यंबलिंतेनमध्यरा
त्रेचतुष्पथे ॥ जलादानादिकंमंत्रेविंदध्यादष्टभिर्मतः ॥५१॥ क्रूवोवज्रोदकेवर्मफट्समाप्तोजलग्रहः ॥ तारा
द्यावह्निजायांतामायांघ्रिक्षालनेमनाः ॥५२॥ तारोमायाभृगुःकर्णीविशुद्धधर्मवर्णितः ॥ सर्वपापानिशाम्या
ब शेष्वतोनेत्रयुतंजलं ॥५३॥ कल्पानपनयस्वाहाषड्विंशत्परोमनुः ॥ अनेनाचमनंकुर्याद्वामपाणिधरीतिच ॥५३
वज्रिणर्पशियुतौमृत्युःखरितित्रयुनारतिः ॥ सर्वांतिविघ्नकःसेंदुःकुरिरवंतेक्षिरोघिंखं ॥५४॥ अस्त्रोवज्रिप्रियामंत्रस्त्रयो ह्रं ५
विघ्नानिवर्णवान् ॥ शिखायांबंधनंकुर्वीतमंत्रेणानेनमंत्रवित् ॥५५॥ प्रणवोरक्षयुगलंदीर्घवर्मास्त्रठद्वयं ॥ नवार्णेन स्वाहा ४
ल मंत्रेणकुर्याद्भूमिशोधनं ॥५६॥ तारांतेसर्वविघ्नानुत्सारयेतिपदंततः ॥ हूंफट्स्वाहागुरोर्दृष्टोमनुर्दि[illegible]निवारणे
अनेनविघ्नानुत्सार्यभूतशुद्धिमथाचरेत् ॥ मायाबीजंजपापुष्पनिभंनाभौविचिंतयेत् ॥५७॥ तदुत्थेनाग्निनादेहं
दहेत्साद्धंस्वपाप्मना ॥ ताराबीजंसुवर्णाभंचिंतयेत्हृदिमंत्रवित् ॥५८॥ पवनेनतदुत्थेनपापभस्मक्षिपेद्भुवि ॥ नुरी

ॐ मणिधारिवज्रिणि शिखरिणि सर्ववशंकरिणि हुं फट् स्वाहा ४ घ्रा३

ॐ रक्ष २ हुं फट् स्वाहा ३ ॐ सर्वविघ्नानुत्सारय हुं फट् स्वाहा ३

ॐ यथागता भिवेकणाभ्रिमे हूँ फट् २. ५ ॐ पवित्रवज्रभूमे हूँ स्वाहा २ ॐ आसुरेखेवज्रेरेखे हूँ स्वाहा ३

त्रि ॐ आं ह्रीं स्वाहा ५

मं०म० यंयंकुं दाभं वीनं ध्यात्वा ललाटतः ॥६॥ नदुत्थसुधया देहं स्वयेद्देवतानिभां ॥ अनयामृतं ध्यातुद्भवी सा हृदय माप्नुयात्

॥२१॥ ॥७॥ तारः पवित्रवज्रेति भूमेर्धी यंदुत्थ्यिपत् ॥ वह्निप्रियामनुः प्रोक्तो हस्तो णो भूमिमंत्रणे ॥८॥ तारोनंतो भृगुर्ज्रे आ

नेककणो पद्मनाभ युतो बली ॥ रेखेवज्रेरेखे क्रोधास्य वीजपावकवल्लभा ॥९॥ द्वादशार्णो नमं चेणा रवयेन्मं

डलं शुभं ॥ तारो यथागतानिर्ड्रोमहृक्कवकर्णबिंदु विषं ॥१०॥ सदीर्घं स्मृतिरीशाक्षो महाकालो भगान्वितः ॥ क्रोधाः

स्त्र मनुवर्णोयं मनुः पृथ्वादि शोधने ॥११॥ तारः पाशं पुरा स्वाहा पंचार्णो विघ्नशोधने ॥ मनवो दश संप्रोक्तो ग्रये स्था

समा० पनमुच्यते ॥१२॥ संदुम्यामांसतोयाभ्यां भुवं संमृज्य भूरुहं ॥ हस्तो गिको णसंयुक्तं कुर्यान्माण्डलमंत्रतः ॥१३॥ यजेन्नगा

धारशक्तिकच्छपं नागनायकं ॥ आधारं स्थापयेत्तन्तारो शराग्रो तमाययो ॥१४॥ वह्निमण्डलमभ्यर्च्य महाशंखं शिव

ॐ हूं फट् स्वाहा ४ निधापयेत् ॥ वामकर्णेंदुयुक्तेन फडंतेन विहायसा ॥१५॥ प्रक्षालितं संयुदंडी गि मूर्तींदुयुतं पठन् ॥ ततोर्चयेन्महाशंखं ॥२२॥

जपन्मंत्रचतुष्टयं ॥१६॥ दीर्घचर्यान्विता माया कालीरसु ष्टिः सुदीर्घपैः ॥ प्रतिष्ठा संयुतं मांसं पवनो हृदयं ततः ॥१७॥ ए २१

ग्रा८ कार्ण दशार्णाः प्रथमो महाशंखार्चने मनुः ॥ हंसो हरि भुजंगेश युतो दीर्घं जये दुयुक् ॥१८॥ तारिशयंते कापालायन ॥

मोतो द्वादशाक्षरः ॥ खंदीर्घं चयविद्धाग्रमेषोवामदृगान्वितः ॥१९॥ लोकपाला यद् हृदयंती योयं शिवाहरः ॥ मा

मूं नी ॐ ह्रीं फट् स्वाहा ५ आ ८ खीं ४

हां ह्रीं हूं कालीकपालायनमः ३ स्वां स्वीं स्वूं तारिणीकपालायनमः २

हां ह्रीं हूं नीलाकपालायनमः १

१ ॐ ह्रीं हूं स्वर्गकपालाय सर्वाधाराय सर्वाय सर्वोद्भवाय सर्वभूतकाय सर्वासुररुधिरान्तकाय भुजाय भुजभाजनाय देवीकपालाय नमः १

स्त्री १ स्वर्ग॰ ४ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ह्रीं ह्रौं हूं फट् स्त्रीं: हूं ४

कू २ दे २

ॐ स्त्री बीजमयींदुयुतं खं स्वर्गः खादिमः ॥७५॥ पालाय सर्वाधाराय सर्वः सर्वोद्भवस्तथा ॥ सर्वसिद्धिमयश्चेति ङेंता
गा८ सर्वासुरान्तकः ॥७६॥ रुधिराहृतदीर्घायायुः शुभ्रानिलः सुरा ॥ भाजनाय भजीसत्पोदीकपालाय मनुः ॥७७॥
तुर्यो रसेषुवर्णोयं महाशंखप्रपूजने ॥ तत्रार्के मण्डलं चेष्ट्वा सलिलं मूलमंत्रतः ॥७८॥ प्रपूर्य सुधाबुद्ध्या गंधपुष्पा
क्षतान्क्षिपेत् ॥ मुद्रां त्रिखंडां संदर्श्य ध्यायेदिंदुमंडलं ॥७९॥ वौं क शक्ति पद्मागगने रेफान्तु ग्रह विंदुयुक् ॥ मूलमं ह्रीं ४
ह्रीं:५ हूं५ त्रेणविंदुयुक्तं समनुसर्गसमन्वितं ॥८०॥ वौं ह्रों दीपिके ह्रां क्षो मनुरेकादशाक्षरः ॥ अष्टकृत्वोपुनामगी मंत्रयेत्प्रयतो नाकवारं
जलं ॥८१॥ मायया मादिराहीस्वाशं खं योनिं च दर्शयेत् ॥ तत्रहृत्ताष्ट षडंगो गां ध्यात्वा देवीं विचिंतयेत् ॥८२॥ पूर्वो
क्तां पूजयित्वेनां मूलेनाथ प्रतर्पयेत् ॥ तर्जनीमध्यमानामाकनिष्ठाभिर्महेश्वरी ॥८३॥ संयुक्ताभिस्तु वा रं म
हाशंखस्थिते जले ॥ खं रेफमनविंह्राम्भग्युमान्विंदुस्तु कथा ॥८४॥ ध्रुवाघेनेन मंत्रेन तर्पणादानं दर्भेरवे ॥ ततोक्ष्ण
नां ध्यतो येन प्रोक्षेत्पूजनसाधनं ॥८५॥ योनिमुद्रां प्रदर्श्याथ प्रणमेद्भवतारिणीं ॥ विधानमर्घ्यसंप्रोक्तं सर्व
सिद्धिप्रदायकं ॥८६॥ पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे पद्मे षट्कोणकर्णिके ॥ धरागृहावृते रम्ये देवीं रम्योपचारकैः ॥८७॥ म

ॐ ह्रीं ह्रौं नमः ३

मं॰म॰ ह्रीं स्वतु दिक्षु गणेशादीन् प्रपूजयेत् ॥ पाशांकुशौ कपालं च त्रिशूलं दधतं करैः ॥[illegible]॥ अलंकारं चयोपेतं गणेशं प्राक्
समर्चयेत् ॥ कपालशूले हस्ताभ्यां दधतं सर्पभूषणं ॥७९॥ अथ पूर्थवे ष्ठितं रम्यं वटुकं दाक्षिणेर्चयेत् ॥ असिशूल
॥२२॥ कपालानि डमरुं दधतं करैः ॥८०॥ कृष्णं दिगंबरं क्रूरं क्षेत्रपं पमयजेत् ॥ कपालं डमरुं पाशं लिंगं संबिभ्रती करैः ॥८१॥
श्रीः ऐंद्र्यां कल्या रक्तवस्त्रा योगिनी रुत्तरे यजेत् ॥ अस्त्रोभ्यं प्रयजेन्मूर्द्ध्नि देव्या मंत्रऋषिं शुभं ॥८२॥ अस्त्रोभ्यं वज्रपुष्पं
चप्रती ध्यानलवल्लभा ॥ अस्त्रोभ्यपूजने मंत्रः षडो गौमुषडंगकं ॥८३॥ वैरोचनं यामिताभं पद्मनाभाभिवं तथा ॥
शांत शंखं पांडुरं चैव दिग्दलेषु प्रपूजयेत् ॥८४॥ लामकां मामकां चैव पांडुरां तारकां तथा ॥ विदिक्स्वताज्व पत्रेषु पू
जयेदिष्टसिद्धये ॥८५॥ सबिंदुना मायया णां द्याः संयुक्तास्तथाभिधा ॥ वज्र पुष्पं प्रतीच्छाग्नि प्रियांताः प्रणवादि
का ॥८६॥ वैरोचनादि पूजायां मनवः परिकीर्तिताः ॥ भूगृहस्य चतुर्द्वार्षु पद्मांतक यमांतको ॥८७॥ विघ्नांतकाभि
जे धं पश्चान्नरांतकमिमान्यजेत् ॥ शक्रादींश्चापि वज्रादीन् पूजयेत्तदनंतरं ॥८८॥ एवं संपूजयेद्देवी पांडित्यं धनमा
द्भुतं पुत्रान्पौत्रान्सुखं कीर्तिं भक्तिं जनवश्यतां ॥८९॥ तारो माया श्री मदे कजटे नीलसरस्वति ॥ महोग्रतारे

ॐ यैं ऐं ह्रीं वज्रवज्रपुष्पं प्रतीच्छ स्वाहा

ॐ लं ल्कां मुकें वज्र पुष्पं प्रतीच्छ स्वाहा ४

ॐ ह्रीं श्रीं मदे मदे कजटे नीलसरस्वती महोग्रतारे देवि रद रद सर्वमंत्रान् पिशाच राक्षसान् ग्रस ग्रस मम जाड्यं छेदय २ श्रीं ह्रीं फट् स्वाहा १

बल स्वाहान्त

ह्व्यालः सनेत्रो गादियुग्मकं ॥१००॥ क्ष्मवोऽस्तपि शाकूर्मो दीर्घो ग्निर्मेरुसान्तसं ॥ यं भृगु मे मगाञ्ज्येयं ठ दय ठितयं मा
माया श्वाग्नि प्रियां तोयं द्विपंचाशाल्लिपिर्मनुः ॥११॥ अनेन नित्यपूजांते च इंदे ध्येव लिं हरेत् ॥ सर्वसिद्धो मनो मन्त्री ग
योगान्वी दक्षी नव ॥१२॥ जात मात्रस्य बालस्य दिवस त्रितयावधः ॥१३॥ जिह्वायां विलिखेन्मंत्रीं मध्वाज्याभ्यां ह्य
लाकया ॥ सुवर्णेकृतया मंत्री पद्मा धवलदूर्वया ॥१४॥ गते षष्ठमे स्वे बालो सो जायते कविराट् ध्रुवं ॥ तथा परे स्नेपयो
पि भूर्पसंयै र्भव्यार्चितः ॥१५॥ उपरागोदिताना मी अनरहार सरोजले ॥ निर्माय कीलकं तेन तेल मध्व[illegible] मंते लिखेत् ॥१६॥
सरोजिनी दले मंत्रं वेष्टये न्मातृका क्षरैः ॥ निखायत दलं कुंडे चतुरस्त्रे मेखले ॥१७॥ संस्थाप्य पावकं तत्र जुहुयान्मनु
नामुना ॥ सहस्रं रक्तपद्मानां धेनुदुग्ध नलाप्लुतं ॥१८॥ होमान्ते विविधैरन्नैः फलैरपि बलिं हरेत् ॥ बलि मंत्रेण विधि
वहूलि मंत्रः प्रकाश्यते ॥१९॥ तारः पद्मे युगं तद्री वियद्दीर्घ वलो हितः ॥ अर्धिर्विषभा ॥ रूढो वेदात् पद्मावती पदं ॥२०
ॐ ठौ शा[illegible] निलः स्वाहा षोडशाक्षर बलेर्मनुः ॥ ततो निशीथे पि बलिं एवोक्त मनुनाहरेत् ॥२१॥ एवं ह्यो पठितानां
मनेयः कविराट् भवेत् ॥ निवासो भारती लक्ष्म्यो र्जनतारंजन क्षमः ॥२२॥ हानाभिज ब्राह्मी गोमंगी रोचना मालिके ध

ध्रु रौदस्त्रो
पंकाणिनिष्ठ
तल्काष्टनकी
कमलेद्ध
ए२

ह

लको

ओ२ ॐ पद्मे२ महापद्मे पद्मावती ये स्वाहा॥ ध्रु

म॰म॰
॥२३॥

शो

रेत्॥ मृत्युं पश्यति तस्यासौ दासवज्जायते क्षणात्॥१३॥ स्मशानांगारमादाय पश्चार्द्ध्यां कुजवासरे॥ कृष्णांबरेण संवे
ष्ट्य निबद्धं रक्ततंतुभिः॥१४॥ शालाभिजमंमूलेन निक्षिपेद्वैरिवेश्मनि॥ उच्चाटयति सप्ताहात्सकुटुंबाद्विरोधिनः॥१५॥
श्मशानस्थानि कूम मंत्रं लिखित्वा पोरुषे स्थिते॥ रविवारे निशीथिन्यां सहस्रमभिमंत्रयेत्॥१६॥ नाम्लिमं सत्रुसदने
मराडलाद्रं शवं भवेत्॥ देवेक्षिमं सस्य हान्येगवाद्रःगुग्धालये॥१७॥ घद्वा ग्राम्य प्रविलिख्य मूलं साध्यान्वितं केस
रगस्वराघं॥ कायरुवर्णोन्वितपत्रमध्ये लिखेद्धि भूमिपुरं सावीतं॥१८॥ यंत्रमेतल्लिखेद्रू[illegible]जैरसेनैतुजन्मना॥ शिवं
पीतांबरे स्थितं वस्त्रवध्रीयात्सहसमन्नतः॥१९॥ शिखं मूर्ध्नि कंठतोव कुं रक्षकं भूतभीतितः॥ वामांगे हेतु नारीणां पुत्रद क॰॥२३
सुभगत्वकृत्॥२०॥ दक्षबाहो नराणां वै बहुनिर्दुःखानां धनप्रदं॥ रणे दक्षाने निबद्धं नां शत्रूणां तुविजयप्रदं॥२१॥ एत
यंत्रं पुरा दत्वा गोतमाय महर्षये॥ लेभिरे मोक्षसंसिद्धिं साम्राज्यं भूमिनायकाः॥२२॥ किं भूरि स्तानन्तानां मेत 23
द्वांछितां पदं निश्चितं॥ कवित्वं राजमानं च कीर्तिमायुररोगतां॥२३॥ नवितारासमाकापि देवता सिद्धिदा
कलौ युगे ततो गोप्या वांछितासिद्धिमीप्सुना॥२४॥ ॥इति श्रीमहीधर॰ तारा॰ चतुर्थस्तरंगः॥ ॥ताराभे

४

ॐ क्लीं हुं स्त्रीं हुं फट् ५   ऐं श्रीं ह्रीं हुं स्त्रीं हुं फट् १   ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौः ऐं ॐ यतारे हुं फट् २
ॐ हुं हुं क्लीं सौः हुं फट् ३ [illegible] ऐं ह्रीं क्लीं सौः हुं फट् ४ सौः
[illegible] श्रीं हुं फट् क्लीं ऐं ६   ५ श्रीं हुं स्त्रीं हुं फट्   माया   सौः २

दान्त्रयोच्यंते क्रीं डाँ जदा यि निं: ॥ वाँ क्लि वामाक्षि विद्या कामिका भुवनेश्वरी ॥१॥ भुवनेशी वर्म कूर्च फट् इन्ता
ऽराणवादिका ॥ स[illegible] ाक्षरी महाविद्या चिरं यैस्समुपासिता ॥२॥ वाक् कार्म क्लिक मला कामा हंसो नुग्रह सर्गवा
न् ॥ वर्मौ प्रतारे वर्मो स्त्रं वि स्व[illegible] हृद शाक्षरी म ॥३॥ तार वर्म स्त्रिवा कामा मनु सर्ग युतो भृगुः ॥ वर्मो स्त्रं मेधा
सर्गशर्मा सिद्धिदा विश्रुसेविता ॥४॥ एतयोः पंचमे बीजे सकारो हृादिनां प्रतिमां तदा विद्याद्वयं प्रोक्तं चतुर्मुखस
म[illegible]र्पितं ॥५॥ तारो माया वर्म माया वर्मो स्त्रं चर साक्षरी ॥ हरिरिश्रिगि भूर्तीदु युग्वर्म पुटिता हृिजा ॥६॥ अस्त्र
ओं तारो वरो यं जोक्त मेकजठाद्वयं ॥ रेफ रां विंदुयुग्रणां तो वर्मो स्त्रं कामवाग् भ[illegible] ॥७॥ नारायणोपासितेयं
पंचाक्षरः सर्वसिद्धिदा ॥ अमूषामष्टविद्यानामृषिः शक्तिर्वसिष्ठः ॥८॥ गायत्री तारकाक्षुद्रो देवत परिकीर्तिते ॥ न्यासं तु
मूलमन्त्रेण ध्यायेन्नारां हृदंबुजे ॥९॥ श्वेतांबरां [illegible] इंदुकांतिं सदृशाणां वेदकलावतंसां । कर्त्री कपालान्वितपाणिप
द्मां तारां त्रिनेत्रां प्रभजे खिलर्द्ध्यै ॥१०॥ जपपूजादिकं सर्वं मासं पूर्ववदाचरेत् ॥ मधुयुक्त परमान्नेन होमाद्विद्या निधि
र्भवेत् ॥११॥ रक्तां [illegible] वर्णा [illegible] स्तंभने मारणे सितां ॥ उच्चाटने धूम्रवर्णां शांतौ श्वेतां स्मरेद्दिमां ॥१२॥ पूर्व रीत्या कीमसो को

ध्यौं २
पं

हुं हुं
ऐं ह्रीं श्रीं
क्लीं सौः
ऐं क्रों

ध्यानं ८   अष्टविधानं २   पायसेन २
ह्लीं हुं ह्रीं हुं फट्
८

ऐं ह्रीं श्रीं ह्रूं हुं नमस्तारायै महातारायै सकलदुस्तरांतारय २ जनानां स्वाहा ८ ॐ ह्रीं नमो भगवत्यै एकजटे मम वंछपुष्पं प्रतीछ स्वाहा १

त्वगता ८ ॐ श्रीं ह्रीं ह्सौः हुं फट् नीलसरस्वत्यै स्वाहा ३

म॰ म॰ नविद्यास्ताः जन्माधिताः॥ पूरयंत्यखिलं न्रूणां मनोरथमिहक्रवां॥१३॥ मांयाह्रूड गवत्येकजटे मम जलौस्थिरा॥ वध्वा
२४ सनं गतां पुष्पं प्रतीछ नलवल्लभा॥१४॥ द्वाविंशत्यक्षरो मंत्रस्ताराद्यः सर्वसिद्धिदः॥ ऋषिः पतंजलिः छंदो गायत्र्ये
कजटा पुनः॥१५॥ देवता दीर्घषट्काद्य मायया स्यात्षडंगकं॥ ध्यानार्चनप्रयोगांश्च कुर्यात्सर्वांश्च मंत्रवित्॥१६॥ ह्रीं
मामाया ह्सौ व्यापिन्यारूढो सर्गसंयुतो॥ वर्मास्त्रं नील भूंगुस्स्वस्त्यै ठद्वयमीरितं॥१७॥ अस्यानाशो मनुः सिद्धिदोम सर्व
छपा नवरंकः॥ ऋ वघ्रह्म गायत्री तथा नीलसरस्वती॥१८॥ नेत्रयं द्वं दुन्नेत्रांगनेत्राशीर्षारंगकल्पना॥ मंत्रो स्थितैरथो
ध्यायेद्देवीं सर्वेष्टसिद्धिदां॥१९॥ घंटां शिरः शूलमसिं कराग्रैः संबिभ्रतीं चंद्रकलावतंसां॥ आमश्यती पादतले पतुं शिव
तां भजे मुदा नीलसरस्वतीं त्वां॥२०॥ जपपूजादिकं सर्वमस्याः पूर्ववदीरितं॥ विशेषर्ज्ञो यदा वांछे [illegible] विधेयं सा २४
शाक्ति धिमान्नराणां॥२१॥ मायामानंतसंपुफावं हें हूं पुनः पुनः॥ तारा महापदाद्यास्यात्गुर्वेस्तात् नत्यांति मः॥२२॥ दु २५
शारदा ७ क्ॐ स्तरांतारय हूं तरयुग्मं वठद्वयं॥ द्वात्रिंशदर्णा ताराद्या पूजास्याः पूर्ववन्मता॥२३॥ विद्यारात्री मध्ये वर्ह्नेपुर
प्रथमि दुस्स्यापि दुर्लभां॥ लब्ध्वायां मानवाः स्वेष्टमाप्नुयंत्यचिरतः॥२४॥ वाग्मायाश्री मनोजन्मा हंसौ तु यहाविंदु

क्रीं २ म ३ नैः २ वधनलनम्बेय ह्रानाये ३ सौः

ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं श्रौं क्लीं हुं ह्स्क्रूं स्त्रीं नीलतारासरस्वती द्रां द्रीं क्लीं। ब्लूं सः ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौः सौः ह्रीं स्वाहा १

आ कूं ग्रांह्रीं २ स्त्रीं ह्रूं

काकामः शक्तिश्च वाग्बीजं फांतेलाधीश्चबिंदुयुक् ॥२५॥ स्त्रीबीजं नीलतारे स्यात्संवुद्ध्यंता सरस्वती ॥ अग्नीशारे प्रो
कामनः शेषवामाक्षि संयुतो ॥२६॥ सौम्यखारो कामबीजं फांतो मांसाग्नि बिंदुयुक् ॥ सर्गी भृगुर्वाक् हल्ले खारेमाका
मोथसोद्भूयं ॥२७॥ स्वर्गीनं ध्रवने शानी स्वाहा द्वात्रिंशदक्षरा ॥ महाविद्या समाख्याता सेविता भोगमोक्षदा ॥२८
ब्रह्मा रुद्र सरस्वत्योऽप्युन्याद्याश्च अंगकल्पना ॥ पंच पंचाष्टपंचेषु युग्मार्णो मंत्र संभवैः ॥२९॥ नावासनां सर्प विभूष
णाद्यां कर्त्रीक पालं चषकं त्रिशूलं ॥ करैर्दधानां नरमुंड मालां व्यघ्लां मूं नील सरस्वतीनां ॥३०॥ चतुर्हस्ते लर्ज पोढ्या
किंशुके मधुरान्विते ॥ दशांशं जुहुयाद्धोमे श्रद्धा पूर्वं मतं द्विजैः ॥३१॥ पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे वद्ध्य मानेन वर्त्मना ॥
आदौ त्रिकोणं षट्कोणं मष्टषोडश पत्रके ॥३२॥ द्वात्रिंशत्पत्र मध्यं स्याच्चतुःष ष्टिदलं ततः ॥ त्रिरेखायां च रा
गेहं चतुरस्रं मतः परं ॥३३॥ एवं पद्मं समालिख्यं वाद्यतः पूजनं चरेत् ॥ चतुरस्रस्याग्निकोणे विघ्नेशं परिपूजयेत्
वायुकोणे क्षेत्रपालं मैशाने भैरवं तथा ॥ नैर्ऋते योगि [redacted] नीः सर्वा वामभागे गुरुं यजेत् ॥३५॥ भूगृहस्या
ग्रेखायां मणिमा लघिमा तथा ॥ महिमा चेशिता पूज्या वशिता कामरूपिणी ॥३६॥ गरिमा प्राप्तिरित्येते

मायार २

पात्रपात्रं

एतशक्ति
रायधर

तास्त्याः पूर्वादिदिक्क्रमात् ॥ धरागृहस्य रेखायां द्वितीयायां तु भैरवाः ॥३७॥ असितांगो रुरुश्चंडः क्रोधोन्मत्त
कपालि[illegible]ः ॥ भीषणश्चाथ संहारस्ते[illegible]ष्टौ भैरवाः स्मृताः ॥३८॥ भूमिगेहे तृतीयायां रेखायां मातरः पुनः ॥ ब्रा
ह्मी माहेश्वरी चाथ कौमारी वैष्णवी तथा ॥ वाराहीन्द्राणीका चैव चामुंडा सप्तमी स्मृता ॥ महालक्ष्मी तथेऽष्टा
लाः पूर्वादिषु यथाक्रमं ॥४०॥ इत्थं मातृगणान्निवेश्य योनिमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ चतुःषष्टिदलेपद्मे व[illegible]र्य्येव ता[illegible]ती
कुलेशी कुलनंदा च वागीशी भैरवी तथा ॥ उमाश्रीः शांतया चंडी धूम्रा काली करालिनी ॥४१॥ महालक्ष्मीः कंका
ली रुद्रकाली सरस्वती ॥ वाग्वादिनी च नकुली भद्रकाली शशिप्रभा ॥४२॥ प्रत्यंगिरौढिलक्ष्मीरमृतेशी च चंडी
का ॥ खेचरी भूचरी सिद्धा कामाख्या हिंगुलाचला ॥४३॥ जया च विजया चापराजिता नित्या पराजिता ॥ विला
सिनी तथाघोरा चित्रा सुधा सरस्वती ॥४४॥ सोमेश्वरी महाचंडा विद्याहंसी विनायिका ॥ वेदगर्भा तथा भीमा उग्रा
वेधा च सं[illegible]निः ॥४५॥ उग्रेश्वरी चंद्रगर्भा ज्योत्स्ना सत्या यशोवती ॥ कुलिका कामिनी काम्या ज्ञानवत्यथ डाकिनी
राकिनी लाकिनी चाथ काकिनी शाकिनी त्यपि ॥ हाकिनीति चतुःषष्टिः शायेके सिद्धिदायकाः ॥४६॥ दर्शयेत्

शिव
॥२५॥
25

ॐ नमः पद्मासने शब्दरूपे ऐं ह्रीं क्लीं वद२ वाग्वादिनि स्वाहा · ६

खेचरीं मुद्रां द्वितीयेचरणार्चने ॥ द्वात्रिंशत्पत्रमध्येतु पूज्या एतास्तु शक्तयः ॥४९॥ किराता योगिनी वीरा वेताला यक्षिणी
हरा ॥ कुहके शीघ्रमातंगी मोहिनी वंशवर्द्धिनी ॥५०॥ मालिनी ललिता हृन्ती मनोज्ञा पद्मिनी परा ॥ बर्बरी छत्रहस्ता च
रक्तनेत्रा विवर्चिका ॥५१॥ मातृका रुद्रदंष्ट्री चकेन्द्रे श्री रंगिणी नटी ॥ शान्तिर्दीक्षा वज्रहस्ता धूम्राश्वेता सुमंगला ॥५२॥
ष्टा वृष्टा लनी यावरणं वीर्जिह्वां प्रदर्शयेत् ॥ ततः षोडश पत्रेषु पूज्याः षोडश शक्तयः ॥५३॥ अग्घा श्रीः कुरुकुल्ला च त्रिपुरा ने
नर्लक्रिया ॥ रतिः प्रीतिस्तथा बाला सुमुखी श्यामला विला ॥५४॥ पिशाचीच विदा[illegible]च शीतला वज्रयोगिनी ॥ गी
सर्वेश्वरी ति संपूज्य शक्तिमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥५५॥ अष्ट पत्रे स्वस्वमेगे यजेदष्ट सरस्वतीं ॥ तारो हैं ल्लों हिनें सत्यो वैकुं क्षा
ठानंत संयुतः ॥५६॥ भृगुर्णो ब्राह्मरूपेवा माया कामो वदद्वयं वाग्वादिन्यग्निकांतो तो मंत्रो वेदाक्षिवर्णवान् ॥५७॥ अनेना
मनुना पूर्वपत्रे वागीश्वरीं यजेत् ॥ घ्रीं ह्रीं हंस ऐं क्रीं ई संयुता भुवनेश्वरी ॥५८॥ वदयुग्मं तं च चित्रेश्वरी वाग्बीजानलप्रिया ॥ द्वाद
शार्णेन मनुना वह्नौ चित्रेश्वरीं यजेत् ॥५९॥ वाग्बीजं कुलजं धा कश्च सरस्वत्यंनलांगना ॥ एकादशार्णेन पुनः कुलजां दक्षि
णे यजेत् ॥६०॥ वाग्भ्याया श्री वदद्वंद्वं कीर्ते श्वरिवस्त्रप्रिया ॥ त्रयोदशार्णेन यजेन्नैऋत्ये कीर्तिनायिकां ॥६१॥ वाग्ब्रा

ऐं ह्रीं श्रीं वद२ कीर्तीश्वरि स्वाहा · १
ऐं क्लजे ऐं सरस्वति स्वाहा · २
स्क्लूं वद२ चित्रेश्वरि ऐं स्वाहा · ३
ऐं ह्रीं अंतरिक्षसरस्वति स्वाहा · ४

ह्रंह्रीं क्लीं ब्लूं सः ३ स्त्रौं २ बुटरनर २।३ स्त्रीं ३ १ ह्सौः स्त्रौं ह्स्क्ल्ह्रीं श्रीं ह्रं ह्रीं क्लीं ब्लूं सः श्री
घट सरस्वति हे वद २ मर २ रू क्षया मम
स्फे ह्रीं किलि किलि भाव ह्रौं ५ ठ ॐ ऐं वद २ श्री रुंफट् ४ स्वाहा १
५ ८ २५ ५

म.म. याचांन रिक्षांतिं सरस्वतिं च [illegible] ह्व्यं ॥ रव्यर्णो नयने प्रत्यगं न रिक्ष सरस्वती ॥ ६२ ॥ वराहं हंसं चंडी शं जना ह्नेन रू शा श्च युक्

१ सेंदु र्यो नि ष्वलकुली मयुवङ्गी दुयुक मनुः ॥ ६३ ॥ अरुणाभ्र शशि स्व्या [illegible] स्त्रि संयुना शा निरिं दुयुक ॥ वाक्षा याक्षीं तु

२९ वीजात्री ह्रीं घंटां ते सरस्वती ॥ ६४ ॥ घटे चंदे नर हंस रू शाक्न यायुतामम ॥ अभिला वं कुरु हं हं प्रेयसी रस्य वर्त्मनः ॥ ६५

श्रीं गुणवेदार्णो नयने क्षायौ घट सरस्वती ॥ भृगोर्दुयुतो धी श्री विम [illegible] सेंवद ह्व्यं ॥ ६६ ॥ ३ी ह्लुं फट् नववर्णो न नीला सर्व ह्रीं द्वे

दुर्दांग्दिक्षि ॥ वाग्वीजं समंघ रा [illegible] क्रौं तो लकुली विंदुमान्मुनः ॥ ६७ ॥ श्रांतिवं ड्रूं अमा का शं किणि ठं ठं अलं ॥ कूर्म ठं ठं

गाक्रांतं नवार्णो ना स्तुना यजेत् ॥ ६८ ॥ मध्ये कोणान दिग्भागे किणि शां सरस्वती ॥ पंचमा श्रित्ति मारा ध्य क्षेभमु शिव

ङ्कां प्रदर्शयेत् ॥ ६९ ॥ डाकिन्याद्याः पूर्वमुख्या षट्कोण घट प्रपूजयेत् ॥ दर्शयावि णीं मुद्रां षष्टावरण पूजने ७० ये २९

परा वाला भैरवी ति पूजनी यां त्रिकोणके ॥ सप्तमावृत्ति पूजायां मुद्रां कुर्याद्वकर्षिणीं ॥ ७१ ॥ इत्थं संपूज्य ताः दे 26

वीं मनो भीष्ट मवाप्नुयात् ॥ ७२ ॥ गणेशाय क्षेत्रपाल योगि [illegible] भैरवाय च ॥ नारायचापि वितरेद्वलिं नित्यं च दद्यात्

तुष्टये ॥ मांस माषान्न शाकाज्य पायसापूपकादिकं ॥ ७३ ॥ बलि द्रव्यं समाख्यातं तन्ने ष्टं क्षाप्र यच्छति

डाकिनी० ग० ला० की० शा० रि० ४

तास्या ध्यानं निया[illegible]सत्वादिगुणभेदतः ॥७४॥ श्वेतां च राद्यां हंसस्थां मुक्ताभरणभूषितां ॥ चतुर्वक्त्रामष्टभुजां दधानां कुंडिकांगुजे ॥७५॥ वराभये पाशांशक्तिं अक्षस्रक्पुष्पमालिके ॥ शारपायोनिधौ ध्यायेत्सृष्टिध्यानमुदीरितं ॥७६॥ रक्तां वरां रक्तसिंहासनस्थां हेमभूषितां ॥ एकवक्त्रां वेदसंख्यभुजैः सावित्रीं क्रमात् ॥७७॥ अक्षमालां पानपात्रं मभयं वरमुत्तमं ॥ श्वेतद्वीपस्थितां ध्यायेत्स्थितिध्यानमुदीरितं ॥७८॥ कृष्णां वराढ्यां प्रेतसंस्थामस्थ्याभरणभूषितां ॥ नववक्त्रां भुजैरष्टादशभिर्दधतीं वरं ॥७९॥ अभयं परशुं दर्वीं खड्गं पाशुपतं हलं ॥ डिंभशूलं च मुसलं कर्त्रीं शक्तिं त्रिशूलखेटकं ॥८०॥ संहाराख्यं वज्रपाशौ खट्वांगं गदया सह ॥ रक्तांभोधौ स्थितां ध्यायेत्संहारध्यानमीरितं ॥८१॥ कर्मसु क्रूरसौम्येषु ध्यायेन्मंत्री तथा तथा ॥ एवं सिद्धमनो मंत्री गिरां वाचस्पतिर्भवेत् ॥ दूर्वां त्वथवा तले विन्यारोचनारसयुक्तया ॥ बालस्याच्छिन्ननालस्य जिह्वायां विलिखेन्मनुं ॥८३॥ संग्रामे चाष्टमेऽब्दे सर्वशास्त्रज्ञतामियात् ॥ अयुतं मंत्रसंजप्तां वचां [illegible] बालकं ततः ॥८४॥ वद्ध्रीयात्पूर्वसंप्रोक्तं पालिं दत्वा विधानतः ॥ द्वादशे वत्सरे प्राप्ते भाषिता साकविल्वकृतः ॥८५॥ ज्योतिष्मतीभवं तैलं कर्षमात्रं सुमंत्रितं ॥ उपरागे जलस्थो यः

अत्र

मालकाग्जभाषा वा मूदरामावपाहिमता

ह्रैं २

ह्रीयाद्यावस्पतिर्भवेत्॥८६॥चतुष्पथे श्मशाने वा हित्वा लज्जां भयं तथा॥जपेल्लक्षं समारूढ्य विधानतत्परमानसः॥८७॥श्म
रणोन्यवं सोऽमुंशावं निशीथे जपतत्परः॥पारगो भवविद्यानां सर्वां सिद्धिमवाप्नु[illegible]॥८८॥विद्धकुलसमुद्भूतमष्टवर्ष
शिशुद्वयं॥उपवेश्य तयोर्मूर्ध्नि कौरोदध्याज्जपन्मनुं॥८९॥वेदांतन्यायसंयुक्ता विद्यदेतेऽमावापि॥यः कौतुकी समा
श्रये विद्याया प्रत्यपक्रवं॥९०॥विद्या यवोदिकां रम्यां विजने कदलीवने॥तत्रासीनो जपेद्विद्यामर्कलक्षं विधान
तः॥९१॥दासीयालिनदोलायामारूढां सुस्थिताननां॥पुन्नागचंपकाशोकरंभाविपिनसंस्थितां॥९२॥एवं ध्या
यन्भगवतीं बालिं दध्याज्जपान्ततः॥एवं कुर्वन्नरः सर्वममीष्टं लभते चिरात्॥९३॥निर्कांसा विशिरवः प्रेतभूमिस्थो योन
पन्मनुं॥श्रयुतं लक्षसंख्याहे सवाक् सिद्धिमवाप्नुयात्॥९४॥विद्यां सौख्यं धनं पुष्टिमायुः कीर्तिं बलं श्रियः॥रूप[illegible]
कामयमानेन तारा सेव्या[illegible] निरंतरं॥९५॥ ॥इति श्रीमहीधर॰ मंत्रमहोदधौ पंचमस्तरंगः॥ ॥छिन्नमस्तामनुं
वक्ष्ये श्रीदां सिद्धिविधायिनं॥पद्मासेनाशिवा माया युग्मं भौतिकः वाशिशेखरः॥वज्रवैरोचनीयेंऽतनामयुक्तः सदा
गतिः॥माया कूर्चास्त्रदहनप्रियांतः प्रणवादिकः॥२॥मंत्रः समदशार्णोऽयं भैरवोऽस्य मुनिर्मतः॥सम्राट् छंदः

ॐ श्रीं ह्रीं ह्रीं ऐं वज्रवैरोच ऐं२
नीयै ह्रीं ह्रीं फट्स्वाहा·२

रुना

[illegible]

शिव

२१

२४

ये२

स्वाहा
३ ॐ अंः वसुरस हूं ह्रीं क्लीं ॐ गरवा कफट् २
ॐ आं खड्गाय स्वाहा हृदयाय नमः हृत्पादि
ॐ

छिन्नमस्ता देवता भुवनेश्वरी ॥३॥ आं खड्गाय हृदाख्यातं ईं खड्गाय शिरः स्मृतं। ऊं वज्राय शिखा प्रोक्ता ऐं पा
शाय तनुच्छदं ॥४॥ ओं अंकुशाय नेत्रं स्याद्विसर्गो वसुरक्ष युक् ॥ मायायुगं यास्त्रमंग मनवः प्रणवादिकाः ॥५
स्वाहांताः प्रोक्ता एवमंगं विन्यस्य तां स्मरेत् ॥ भास्वन्मंडलमध्यगां निजशिरश्छिन्नं विकीर्णालकं स्फारा
स्यं प्रपिबद्गलात्स्वरुधिरं वामे करे बिभ्रतीं ॥ याभासक्तरतिस्मरोपरिगतां सख्यौ निजे डाकिनीवर्णिन्यौ
परिदृश्य मोदकलितां श्रीछिन्नमस्तां भजे ॥६॥ ध्यात्वैवं प्रजपेल्लक्षचतुष्कं तद्दशांशतः ॥ पालाशैर्बिल्वजै
र्वापि जुहुयात्कुसुमैः फलैः ॥७॥ आधारशक्तिमारभ्य परतत्वांतपूजिते ॥ पीठे जयाख्या विजया जिता चा
प्यपराजिता ॥८॥ नित्या विलासिनी षष्ठी दोग्ध्री अघोरा च मंगला ॥ दिक्षु मध्ये च संपूज्या नव पीठस्य शक्त
यः ॥९॥ सर्वसिद्धिप्रदे वर्णनीये सर्वभूगुः सदृक् ॥ धिप्रदे डाकिनीये च तारो वज्रसंभोनिकः ॥१०॥ खड्गीशो
रोचनीयंते भगस्थे हिनमोंतकः ॥ तारादिः पीठमंत्रोयं वेदरामाक्षरो मतः ॥११॥ समर्प्यासनमेतेन तत्र संपूज
येच्छिवां ॥ त्रिकोणमध्ये षट्कोणपद्मभूपुरमध्यतः ॥१२॥ बाह्यावरणमारभ्य पूजयेत्प्रातिलोमतः ॥ भूप
बाह्यतः

ए ह्यु हि
ॐ सर्वसिद्धिप्रदे वर्णनीये सर्वसिद्धिप्रदे डाकिनीये ॐ वज्रवैरोचनीये एह्येहि नमः ३

हर्षपूर्णांद
नप

मैथुने आश
कालेतवत्वा

यै

आसने

ॐ श्रीगक्लिन्येनमः ४

गे२ ष२ गी२

मं. म. राष्ट्रस्य भागेषु वस्त्रादी निग्रहं स्थापयेत् ॥१३॥ तदंतः सुरराजादीन्स्व यैं हुतितांपतीन् ॥ भूपुरस्य चतुर्द्वोर्षु द्वारपाला

२८ न्यजेद्दय ॥ करालविकरालाख्या वतिकालस्त्वनीयकः ॥ महाकालश्चतुर्थस्याद्दर्पेभ्रेश्चशौयः ॥१५॥ एकलिंगा

योगिनी च डाकिनी भैरवी तथा ॥ महाभैरवी केंद्राक्षी त्वसितांगलसप्तमी ॥१६॥ संहारिणप्रष्टमी चेति षट्को

मध्यमाग लयर्थ४ णस्थंगमूर्त्तयः ॥ त्रिकोणेगाढि भ्रमलापार्ग्धयोल्मसखीद्वयं ॥१७॥ डाकिनीनरिणीसंज्ञांतारवाक्म्यां

अपूजयेत् ॥ एवं पूजादिभिः सिद्धमंत्रो मंत्री मनोरथान् ॥१८॥ प्राप्नुयान्नि विलासे घोडलंभाललाडसादृतः ॥

ओपुष्पैर्लभते लक्ष्मीं तत्फलैः स्वसमीहितं ॥१९॥ वाक्सिद्धिर्मालतीपुष्पैश्चंपकैर्हवनात्सुखं ॥ घृताक्तं छाग शिव

मांसं योगुल्फयात्म्रन्पहं रात ॥२०॥ मासमेकं तु वशगाः लस्य स्युः सर्वपार्थिवाः ॥ करवीरसुमैः श्वेतैर्लक्ष्य २८

संख्यं जुहोति यः ॥२१॥ रोगजालं पराभूय सुखीजीवेच्छतं समाः ॥ रक्तोत्पलं स्वयाहुत्वा वशयेन्मनिरोजन्द २४

पान् ॥२२॥ फलैर्हुत्वाप्तयाल्लक्ष्मी मुर्दुधरपलाशैः ॥ गोमा[illegible] सुमांसेस्तोमेवकविता पायसंघासौ ॥ मध्यना

वंधूककुसुमैर्भोग्यकीर्त्तिकारैः समिहीतं ॥ तिलतंदुलहोमैन स्वशायेऽभिविलाञ्जनान् ॥२४॥ नारीणा

गौरनमुषा गा२ वाइंगी२

हृदि सत

स्वस्तिश्री~~नारोस्नापनमं~~ष्टिभिरादृष्टि मेग मांसेः समीहितं ॥ स्तंभनं माहिषैर्मांसैः पंकजैः सघृतैरपि ॥२५॥ वि
नाम्नोपर मन्त्रहैगुह्य यादरि मृत्यवे ॥ उन्मत्तकाष्ठदीप्ते मौ तत्फलं याय सह्यदे ॥२६॥ घृतेवनेन्द्रपुष्पैरे सम
हेर्येरि संकटे ॥ विजयं लभते मंत्री ध्यायन्देवीं जपन्मनुं ॥२७॥ शुक्लो धूम्रो सितां ध्यायेद्योटेनीलको विषं ॥
र कांवश्ये मतो पूर्यां स्तंभने कनकप्रभां ॥२८॥ निग्रहे दया ह्लिं नस्ये विन्दु कम दिशादिना ॥ गोपनीअज
योगोथं प्रोच्यते सर्व सिद्धिदः ॥२९॥ भूत्वा हेरुक्स पद्म स्य भ्यश्यराधेन मोपने ॥ स्मालया रक्तां वरयंशोरक्तमाल्या
नुलेपनः ॥३०॥ आनीय पूजयेन्नारीं छिन्नमस्तास्वरूपिणीं ॥ सुंदरीं यौवनाक्रांतां नरपंचकगामिनीं ॥३१॥ स्मित
आंमुक्तकबरीं भूषादान प्रतोषितां ॥ विवस्त्रां पूजयित्वैनां मयुतं प्रजपेन्मनुं ॥३२॥ वालिं दत्वा निशां नीत्वा संप्रेष्य
धन तोषितां ॥ भोजयेद्द्विविधैरन्नैः ब्राह्मणांस्तेन देवता धिया ॥३३॥ अनेन विधिना लक्ष्मी पुत्रान्पौत्रान्यशः सुखं ॥ ना
री माधुष्यं चिरंयर्भ सिद्धमन्यत्व यास्तुयात् ॥३४॥ नस्यां राधोअनंकार्यं विद्या काम नं मं गिरा ॥ मनोरथे सुर्यान्यो भुग
हितां प्रजपन्मनुं ॥३५॥ किंबहूक्तेन विद्या या अस्या विज्ञान मागतः ॥ शाश्वतानं पापनाशः सर्व सौख्यं भवेत्ध्रुवं ॥

प्रसन्नार्थं कार्यं दत्वार्थं

प्वेसांध्याये

२ ॐ क्लीं ॐ १७ ॐ
ॐ क्लीं ह्रीं क्लीं ऐं
ॐ २

मं.म. उषस्युत्थाय श्यामा ध्यायाभप विश्लोनुपेद्धंतं ।। धारामा साध्यंनरे मंत्री कादिलेन जयेत्कविं ।।३७।। शिवेन कीलिता वि
द्यानदुत्कीलनमुच्यते ।। मायांतां पुटितं मंत्री जप्यादष्टोत्तरं शतं ।।३८।। मंत्रस्यादौतथोवांते भवेत्सिद्धिप्रदातु मा
एषन्नूनं विधिज्ञो प्यः सिद्धिकामेन मंत्रिणा ।।३९।। उदिताछिन्नमस्तेयं कलौ शीघ्रमभीष्टदा ।। रेणुकाशा
२५ बरी विद्या नातिरूपे वोच्यते धुना ।।४०।। सरोवः कमला माया हसिणिरिंदुयुतो परः ।। एवाक्षरी महाविद्या ऐं६
भैरवोस्य मुनिर्मतः ।।४१।। पंक्तिश्छंदो रेणुकाख्या शावरी देवतोदिता ।। पंचवर्णैः समस्तेन कुर्वीत म
नुनांगकं ।।४२।। हेमाद्रिसानावुद्याने नानाद्रुममनोहरे ।। रत्नमंडप मध्यस्थ वेदिकायां स्थितां स्म शिव
रेत् ।।४३।। गुंजाफलाकल्पितहाररम्यां स्तुत्याः शिखंडिशिखिनो वहंती ।। कोदंडवाणौ दधती करा
कादिमतषष्णां त्पर्य भ्यां कटिस्थ कल्को शावरी स्मरेयं ।।४४।। ध्यात्वेवं प्रजपल्लक्षं पंचकं तद्दशांशतः ।। फलैर्बिल्वैः प्रजु
यात्तत्काष्ठैरथिनानले ।।४५।। पूर्वोदिते यजेत्पीठे षडंगावृतिरादिमा ।। द्वितीयावरणे पूज्याः शावर्यो क्र २९
मशः स्फयुः ।।४६।। हुंकारी खेचरी चाथ चंडाख्या छेदिनी तथा ।। छेमसी क्षीवा हुंकारी क्षेमकारितथा २९

२४

ॐ ह्रीं योगिनि २ योगेश्वरि २ योगभयंकरि सकलस्थावर,जंगमस्य मुखं हृदयं मम वशमाकर्षयाकर्षय स्वाहा ।३

प्रयोगेधकमार्गे

स्मी ॥ तृतीये स्वर्गादिकालाकर्षणानि चतुर्थके ॥ एवं सिद्धे घनेनुं स्वस्य काम्यकर्माणि योजयेत् ॥ ४८ ॥ मल्लीपुष्पैर्मनावकृष्या हुत्वा तं
दुग्धेनाप्यथ ॥ पंचगव्येर्धेनवः स्युरशोककुसुमैः सुताः ॥ ४९ ॥ इन्दीवरैः कन्येहोमेन्नृपपत्नी वशंवदा ॥ अवाप्तिरन्नैः सकलं मधूकैर्वाञ्छितं वश्यारत्नर्थ
भवेत् ॥ ५० ॥ प्रोदिता शबरी विद्या कलौ त्वरितसिद्धिदा ॥ अथोच्यते विवाहाख्ये स्वयंवरकलाशिवा ॥ ५१ ॥ तारो माया योगिनीति स्वयंवर
द्वयं योगेश्वरि द्वयं ॥ योगनिद्रा[illegible]करी वस्थान्सकलस्थावरे वेति च ॥ ५२ ॥ जंगमस्य मुखं चेत्य हृदयं मम सं पठेत् ॥ वशमाकर्षया
कर्षय पवनो वह्निसुंदरी ॥ ५३ ॥ पंचाशदर्णा विद्यास्या मुनिः स्यात्पितामहः ॥ छंदोतिजगती देवी गिरिपुत्री स्वयंवरा ॥ ५४ ॥ जग
९८ द्वयेति[illegible]यं त्रैलोक्यमेति शिरो मतं ॥ उदरेति शिखा[illegible]सर्वराजेति कवचं मता ॥ ५५ ॥ सर्वस्त्रीपुरुषेत्याख्या[illegible]सवेत्यस्त्रं समीरितं ॥ ता सिरा
७० रमायादिकावर्णप्रोहिन्येपदषष्ठिमाः ॥ ५६ ॥ षडंगमंगानि दि[illegible]मूले न्यापकं चरेत् ॥ ध्यायेद्देवीं महादेवीं वीतित्तं समुपाग
तां ॥ ५७ ॥ शंभुं जगन्मोहनरूपपूर्णां विलोकलज्जाकुलितां स्मितास्यां ॥ मधूकमालां स्वसखीकराभ्यां संबिभ्रतीमार्द्रसुतां भ
जेहं ॥ ५८ ॥ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं चतुष्कं तदशांशतः ॥ पायसान्नेन जुहुयात्पीठे पूर्वोदितेयजेत् ॥ ५९ ॥ त्रिकोणं चतुरस्राग
कोणषट्दलं दिग्दलं ॥ दिक्कलादंतपत्रात्मि चतुःषष्टिदलं पुनः ॥ ६० ॥ इतत्रयं चतुरस्रकं धरणिकेतनं ॥ [illegible]यंत्रं प्रकथी
तं तत्र संपूजयेदिमाः ॥ ६१ ॥ त्रिकोणे पार्वती विष्णुश्चतुरस्रे च येदिमाः ॥ मेधा विद्या पुनर्लक्ष्मी महालक्ष्मीश्चतुर्थिका ॥ ६२ ॥ षष्ठ

ॐ श्रीं जगत्प्रसवपमा ह्रीं मे देवापन नराणादि वशं कुरु स्वाहा ५

ओं ह्रीं श्रीं क्लीं हूं ॐ स्वाहा.५

मायाः५

२२

मं.म गोषु षडंगानि स्वरानष्टदले चयेत् ॥ किंजल्कहितये देवा लिंगादीनायुधानि च ॥६३॥ नारायणेन मोनेन श्रीबीजेन रमां यजेत् ॥ कल्या
२० पत्रे छिन्नमारे पाशमायां कुब्जेः शिवां ॥६४॥ वेदांगपत्रे त्रिपुरां श्रीमाया मदने र्यजेत् ॥ रक्तत्रये महालक्ष्मी भवानी पुष्पसाय
उंधिंघिम्रेश कं ॥६५॥ चतुरस्य चतुर्हीषु विघ्नहेतं शंभोवान् ॥ योगिनीः पूजयेदित्थं नवावरणमर्चनं ॥६६॥ एवं यो भजते देवीं वश्या तस्या
नमत्कोद्द खिलाजनाः ॥ लाजैस्त्रिमधुरोपेतैर्जुहुयात्स्वत्रयः ॥६७॥ लभते वांछितां कन्यां धनमानसमन्वितां ॥ शैवस्वयंवरा प्रोक्ता
ओं प्रोच्यते मधुमत्यथ ॥६८॥ नारायणो विंदुयुतो हृल्लेखं कशमन्मथाः ॥ दीर्घवर्म ऋवो वाह्नि प्रेयसी वसुवर्णवान् ॥६९॥ क्ष शिव
त्रस्य मधुः हंदं क्षिष्टपृ मधुमती निव ॥ मुन्याद्याः पंचभिर्बीजैः पंचांगानि प्रकल्पयेत् ॥७०॥ अश्वत्थवाहांतनारेण कल्पादे २०
यो स्मरेच्छुध ॥ नानाकुसुमलतिकाकीर्णे केल्यां स्मरनकानने ॥७१॥ आहिलतादलनीलसरोजयुक्तरत्नमणिकांचनपीठगां भागवत्नी
भ्रमरनागवधूगणोपसेवितां मधुमतीमखिलार्थकरीं भजे ॥७२॥ प्रजप्य वसुलक्षं तद्दशांशं जुहुयात्[illegible]लैः ॥ बिल्वोत्थैः प 30
जयेत्पीठे जयादिनवशक्तिके ॥७३॥ कर्णिकायां षडंगानि शक्तयो वसुपत्रके ॥ निद्रा छाया क्षमा तृष्णा कांतिराथ धृ
तिस्मृतिः ॥७४॥ शंकाद्यस्तद्वहिः पूज्या न्यं तेषु स्वा मये ॥ य इत्थं सेवते देवीं सक्षम हेतुः पदं भवेत् ॥७५॥ स्त्रीभोजने
तेमे ग्रीभ्रूपतिं वशातां नयेत् ॥ नानाभोगान्प्रायच्छन्ते नांबले नामलोचनाः ॥७६॥ दामोदरो विंदुयुक्तो मधुमत्याः परो

ऐं.१

श्रीछिन्नमं.ग:

विन्यस्य ध्यायेद्देवीं वटस्थितां ॥ ९ ॥ अरुणचंदनवस्त्रविभूषितां सजलतोयदतुल्यतनूरुचां ॥ स्मरकुरंगदृशां वटयक्षि
णीं कमुककुन्तलनालदलश्रवणां ॥ १० ॥ लक्षद्वयं जपेन्मंत्रं वंधूकैस्तद्दशांशतः ॥ कृत्वा पीठे यजेद्देवीं मुख्ये ते पीठशक्त
यः ॥ ११ ॥ कामदा मानदा भक्ता मधुरा मधुरानना ॥ नर्मदा भोगदानंदा प्राणदा पीठशक्तयः ॥ १२ ॥ मनोहराय यक्षिण्या
योगपीठाय सन्मनु ॥ पीठस्योक्तत्र देवीं प्रत्ययेद्वटयक्षिणीं ॥ १३ ॥ कर्णिकायां षडंगानि पत्रेष्वेता यजेत्पुनः ॥ ६
सुनंदा चंद्रिकाख्या सा सुलापा मदविह्वला ॥ १४ ॥ आमोदा च प्रमोदा च वसुदेत्यष्टशक्तयः ॥ इंद्रादीनथ वज्रादीन्संपू
ज्यलभते सुखं ॥ १५ ॥ एवमाराधितो मंत्रः प्रयोगेषु क्षमो भवेत् ॥ निर्जने च वने गत्वा न्यग्रोधाधस्तले जपेत् ॥ १६ ॥ प्राति १७
दि यत्नेनमध्विन्यां सहस्रं नियतेंद्रियः ॥ सप्तमे दिवसे प्राप्ते कृत्वा चंदनमण्डलं ॥ १७ ॥ तत्राभ्यदीपं कृत्वा क्षिप्रं पूजयेद्य
क्षिणीं ॥ तदग्रे प्रजपेन्मंत्रमानिशीथं समाहितः ॥ १८ ॥ श्रुणोति नूपुरारावं मंत्री गीतध्वनिं ततः ॥ श्रुत्वैवं प्रजपेन्मंत्रं धी
तवासः स्मरं श्रुतां ॥ १९ ॥ ततः प्रत्यक्षतो देवी मीदृते सुरतार्थिनी ॥ तत्कामपूरणान्मातुर्ददातीष्टानि मंत्रिणे ॥ २० ॥ कि
यहूक्तेन सर्वेष स्मरणी वटयक्षिणी ॥ पंचमाद्ययक्षिणीति स्वच्छं गगनत्रयं ॥ २१ ॥ वैश्वानरप्रियांतोयं दशार्णो मनु

१ श्रीं स्त्रीं यक्षिणि हे हे हं स्वाहा · ६३

ऐं ह्रें विश्वाले ह्रीं श्रीं क्लीं स्वाहा·१ ऐं क्लों मदन मेखले नमः स्वाहा·४

पृष्ठ २ [illegible]

मं·म· नेतः।।कामिः पूर्वोदितः कूटो पंक्तिर्देवी तु याकिणी।।१९।।वंदे कागेयिप्रश्नेन सर्वेषां गक्रियामता।।स्मरेच्चंपककांतारे र

३२ त्नसिंहासने स्थितां।।२०।।नवरत्नप्रभां रत्नभूषाभिरामां जपाकुसुमसछायवासोयुगाढ्यां।।चतुर्दिक्षु दासीगणैः सेवि

तां ध्रिं भजे सर्वसौख्यप्रदां याकिणीं तां।।२१।।एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं जपापुष्पैर्दशांशतः।।जुहुयात्पूर्ववत्पीठे पूर्वोक्ते पू

जयेदिमां।।२२।।ॐ क्लों श्रीं शं क्लीं मान्धेंदुयुक्तो मदनमेखले।।हृदयाग्निप्रियांतोयं नाराघो ह्लादकाम्हरः।।२३।।अस्येत्पा

[illegible] र्थिवनक्षर्वी मेखला याकिणी त्वयं।।चतुर्दशाह पर्यंत मधूकार्चनिरुद्गते।।२४।।प्रजपेदयुतं नित्यं सहस्रं हवनं वरेत।।म

धूकपुष्पैर्मधुके स्नकाष्ठेद्धुताशने।।२५।।संतुष्टे वंसनेदेवी प्रयच्छेदंजनं शुभं।।येनांजनयनो मंत्री निधिं पश्येदृशं शिव

गतं।।२६।।ॐ रां थों वांग्विशालेच मायाप्रमा मनोभवः।।ठद्वयांतो दशार्णोयं विशालायाकिणी मनुः।।२७।।मुन्यादि पू ३२

जापर्यंतं सर्ववत्समुदीरितं।।विविक्तरोदधाः स्थित्वा शुचिर्लक्षं जपेन्मनुं।।२८।।शतपत्रैर्दशांशेन जुहुयात्तोषिता ततः

र संददाति येनासौ नीरोगायुर्भवाघुयात्।।२९।।थांकवेदकोविरोषा ह्लिं पिनाकीशो मनुस्थितो।।लां गलीश्रितयं ३१

सिंदुवर्मदीर्घयुग्विभ्रिया।।३०।।वस्वहरमनो ह्यस्य घातिनः कपिलोमुनिः।।छंदोनुष्टुबथाराहीवार्ताली देवता दि

ऐं क्लौं ठं ठं हूं स्वाहा·२

क्लौं०

धूं धूं धूमावति स्वाहा - ६

ता॥ द्विसंहस्रमिचंद्रैकस्रुग्मरोगोरगकल्पनं॥ वाराहीचेनसिं ध्यायेच्छत्रुनिग्रहकारिणीं॥ घु धृं शेधिं हल्लिपेमे दीर्घाना पाशं
शक्तिं मुद्गरं चांकुशं च॥ नेत्रोऽन्वितेंदुतिर्ह्रीं वे ह्यिनेत्राः वाराही न शत्रुवर्गो हि रोतु॥ बकुल स्कंजापित्वांते विल्वपत्रैर्हयारिजैः॥ धा
त्रीफले भृंगराजे कुशे हुत्वा दशांशतः॥ ३३॥ पूर्वोदितेयजेत्पीठे षडंगादिभिनायुधैः॥ एवं सिद्धे मनौ मंत्री योजयेच्छत्रुनिग्र
हे॥ ३४॥ शत्रोर्नाशत्रुमानीयवध्या पादोननंदठं॥ अक्रूरे रात्रौ मृतां स्मरन्नयुतं जपेत्॥ ३५॥ जुहुयात्तद्युतं शुद्धैर्नग्नो के ल
गामयेः॥ प्राहिपे ओमजं भस्म वापीकूपादिपाथसि॥ ३६॥ तत्पानीयस्य पानाशेमियंते रिपवो ध्रुवं॥ निर्याति हित्वा स्थानं वा
विद्विषतः परस्परं॥ ३७॥ शत्रुनिग्रहणोद्युक्ता स्मरणादपि मंत्रिणः॥ प्रकीर्तितेयं वाराही धूमावत्यधुनोच्यते॥ ३८॥ सांत्व प
त्रिनयं मार्धिनत्ताछोवं दृशेश्वरो॥ वैकुंठनंतसंयुक्तो जलं नेत्रयुतो हरिः॥ ३९॥ अष्टार्णो वाङ्मायांतो मंत्रः शत्रुविनाशनः॥ पि
प्पलादो ह्यषिश्छंदो निवृत् ज्येष्ठास्य देवता॥ ४०॥ आद्यबीजद्वयांतस्थैः षड्दीर्घैरंगमीरितं॥ श्मशानसंस्थितां ध्यायेज्ज्येष्ठां वायसंस्थि
तां॥ ४१॥ अत्युच्चा मलिनांबराखिलजनोद्वेगावहा दुर्मना रूक्षाक्षित्रितया विशालदशना सूर्योदरी चंचला॥ प्रस्वेदांबुचिताक्षु
धाकुलतनुः कृष्णातिरूक्षप्रभा ध्येया मुक्तकचा सदाप्रियकलिः धूमावती मंत्रिणा॥ ४२॥ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं श्मशाने वि
गतांबरः॥ निशाभोजी दशांशेन तिलैर्हवनमाचरेत्॥ ४३॥ पूर्वोक्ते यजपेत्पीठे ज्येष्ठां शत्रुविना॥ केसरेष्वंगानि पत्रस्था

शिनीं

धूं धूं धू

स
धु

धं धं धं ह॰ धं धां धं ...ह्रीः इत्यादि

ॐ ह्रीं कर्णपिशाचिनि कर्णे मे कथय स्वाहा·४

सं·म·

अघशान्तयः॥४४॥क्षधान्यलारातिनिंद्यानिभूतिदुर्गतिहिंसा॥आद्यमेतिततोदेवाइंद्राद्याआयुधान्विताः॥४५॥एवंप्रेष्य
समाराध्यसिद्धमंत्रप्रजायते॥उपोष्यकृष्णभूताहेन्यग्रोधमुक्तशिरोरुहः॥४६॥शून्यागारेश्मशानेवाकांतारेभूधरेऽथवा॥अ
ष्टसहस्रंप्रजपेन्निर्भयोनिर्गिरावीक्षपाशनः॥४७॥एवंलक्षंजपेन्मंत्रंनाद्यापदग्निराद्युं॥युक्तनोलवणोपेताशाकिंकांनि ३२
शितल्फलं॥४८॥नारीमायाकर्णपिशाचसर्वोभूमध्यातिमो॥करोमिविमदंडीरोठठपंधाउवाणांकं॥४९॥मनुकोध्याद ५४
र्वोक्तदेवनानुपिशाचिनी॥एकैकांगाग्निरामाद्विवर्णारंगमनोःस्मृतं॥५०॥चितासनस्थानरमुंडमालाविभूषिताम
स्थिपराणीकेराज्ञे॥प्रेतांनरांत्रैर्दक्षंतीकुर्वंत्याभजामहेकर्णपिशाचिनीनां॥५१॥श्मशानस्थःशवस्थोवाजपेल्लक्षंसमा शिव
हितः॥दशांशंजुहुयादज्ञोविभीतकसमिद्वरैः॥५२॥यजेत्पूर्वोदितेपीठेप्रंगामरहेतिभिः॥सिद्धमंत्रेजपे[illegible]कुर्या ३२
दधस्लाहृदरीतराः॥५३॥प्रत्युचिलेलसंख्यातंतेनतुष्टापिशाचिनी॥परचित्तस्थितांवार्तांप्रावेनीचवदंत्युतो॥
ऐंवःशिवारमाशीनलाग्नेर्हार्दनवाक्षरः॥उपमन्युर्ध्रुवऋषिःहृतीशीतलाभुतिपूर्वकाः॥५५॥षट्दीर्घयुक्शिवालेक्ष्मी 32
बीजाम्यांस्यात्षडंगकं॥दिग्वाससंमार्जनिकांअपूपकरस्थलेदधतींघनाभां॥श्रीशीतलांसर्वेहरोगनिस्पेरकाग
गदजमर्वयामि॥५६॥प्रयुतंप्रजपेन्मंत्रंपायसेनसहस्रकं॥जुहुयात्सर्वदाबालेस्फोटनाशिनीत्विद्यं॥५७॥नाभिमात्रे

ॐ ह्रीं श्रीं शीतलायै नमः ३

ॐ ह्रां ऐं श्रीं नमो भगवति उच्छिष्टचांडालि श्रीमातंगेश्वरि सर्वजनवशंकरि स्वाहा ६ ॐ श्री स्वप्नेश्वरि कार्यं मे वद स्वाहा ९

नेत्रस्थिरत्वाय सहस्रं जपेन्मंत्रं ।। तेन संमार्जिता लीनाः स्फोटानश्यंति तत्क्षणात् ।।५७।। प्रणवः कमला स्वप्नेश्वरि कार्यं
मे वद ।। स्वाहा ।। नयो दशार्णो यं मंत्रो मन्यादिरस्य वै ।।५८।। सांग्यवेदाक्षि भूपुष्पनेत्रार्णैरंगकं मनोः ।। चिन्तयेद्दे
तां ध्यायेत्स्वप्नेश्वरीमीष्टसिद्धये ।।५९।। वराभये पद्मयुगं दधानां करैश्चतुर्भिः कनकासनस्थां ।। सितांबरां शारदचंद्रकांतिं
स्वप्नेश्वरीं नौमि विभूषणाढ्यां ।।६०।। लक्षं जपेद्बिल्वपत्रैर्जुहुयात्तद्दशांशतः ।। पूर्वोदितेजे त्यौहे अंगाग्निदशायुधैः
सचो संपूज्य विधिवद्देवेशी मयुतं पुनः तोषयेत् ।। शयीत ब्रह्मचर्येण भूमौ दर्भे स्थितांजिने ।।६१।। देव्यै निवेद्य स्वकार्यं स्व
प्नमेवदनिक्रयं ।। या शिरस्या प्रतिबोध्य मातंगी गदते शुभा ।।६२।। तारो माया च वाकलक्ष्मी संविदीस्वरस्तितेकांति माः
सनेजो ह्रीं रुच्छिष्टचांडालितैवृताक्रियां ।।६३।। श्रीमातंगेश्वरीपदं सर्वदलीनलांतरां ।। करिवह्नि प्रियामंत्रो हुतशेत्राक्षराणिकं
नयं ।।६४।। मतंगो मुनिरस्याथ छंदो उष्णिग्देवता ।। मातंगी सर्वजनता वशीकरणतत्परा ।।६५।। वनुर्भिषाड्भिः गोभ्यषड्
वनवनयनैः ष्टो ।। मंत्रोत्थवर्णैरंगानि न्यस्य देवीं विचिन्तयेत् ।।६६।। घनश्यामलांगी स्थितां रत्नपीठे शुकस्यो रितं
श्रणवत्नीं रक्तवस्त्रां ।। सुरापानमत्तां सरोजस्थितांघ्रीं स्फुरद्वेणुवल्लकीं वादयंतीं मतंगीं ।।६७।। जपेत्प्रयुतं सहस्रं तु होमः पुष्पैर्मधूक
जैः ।। मधुकैः पूजयेत्पीठे वक्ष्यमाणविधानतः ।।६८।। त्रिकोणष्टदलषोडशकलाश्चतुरस्रकं ।। पीठं कृत्वा यजेन्नाभिष्पीठशक्तीन्वेष्ट

तांता २

ॐ ह्रीं ऐं श्रीं सर्वशक्तिकमलासनाय नमः १

घः २ दत्वा २

पं.म. ३४

दाः॥७१॥ विभूतिरुन्नतिः कांतिः सृष्टिः कीर्तिश्च सन्नतिः॥ व्युष्टिरुत्कृष्टिरृद्धिश्च मातंग्यंताः स्मृताः क्रमात्॥७२॥ सर्वशक्तिकमा
लांतोलासनाय हृदंतिकः॥ तारमायावाग्रमा [illegible] पीठमन्त्रः कलार्णकः॥७३॥ विन्यस्यासनमेतेन पाद्यादीनि प्रकल्पये
त्॥ मूलेन पुष्पपुंजं ते कुर्यादावरणार्चनं॥७४॥ त्रिकोणे षट्वपेत्तिष्ठो रतिप्रीतिमनोभुवाः॥ केसरेष्वंगानि मान्ट श्वद
लमध्यगाः॥७५॥ द्वितीयाष्टदले पूज्या असितांगादिभैरवाः॥ घोरसोरतु [illegible] वामाख्या ज्येष्ठा रौद्री अगतिका॥७६॥
अंबुजा माहेश्वरी चापि क्रियाशक्तिश्च सप्तमी॥ सुलक्ष्मीः पुष्टिमोहिन्यो प्रमथा श्वासिनी तथा॥७७॥ विद्युल्लता च विच्छक्तिः सुंद
रानंदया सह॥ नवशुक्तिः षोडशी तु पूजनीया प्रयत्नतः॥७८॥ चतुरस्रचतुर्दिक्षु मातंगी सामहादिका॥ महालक्ष्मी सिद्धिल
क्ष्मीः पुनर्वद्या दिक्कोणेऽनन्तः॥७९॥ विघ्नेशबटुकक्षेत्रेशा दिग्वासनाः॥ वज्राद्याः पूजनीयाः स्युरित्थं सिद्धं मनोभवे
त्॥८०॥ अर्धं भवानीं बीज रमा मादो प्रयोजयेत्॥ सर्वावरणदेवानां मातंगी पदमंततः॥८१॥ मालिकाकुसुमैर्हो
माद्गोराज्यं तु बिल्वजैः॥ पंके फलैर्वा वश्यास्यान्नतालाभ्ल दहनजे॥८२॥ रोगनाशो मतो खंडे निंबे आतुले तथा॥
आकृष्टिः केशरो विद्या नगरे वेतसे जलं॥८३॥ लवणे निंबतैलाक्तैः शत्रुनाशो बवासनं॥ निशासूर्यगते लोरोहो
मात्या स्तंभनं द्विषां॥८४॥ रक्तचंदनकर्पूरं मांसीकुंकुमरोचनाः॥ चंदनागरुकर्पूरं गंधाष्टकमुदीरितं॥८५॥ एतद्धोमा

भ्य

ग्रन्त

शिव ३४

३३

द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः ४

ज्जगद्वश्यं प्रजायते मंत्रिणो ध्रुवं॥ एतत्त्रिमधुप्लुतं जप्त्वा तिलकेन जगत्प्रियः॥८६॥ कदलीफलहोमेन सर्ववश्यं समश्नुयात्॥ कं
वहृकेन मातंगी पूजिता कामदान्नरणां॥८७॥ मध्यकठोणारचितां पुत्तलीं दक्षिणांघ्रितः॥ हुत्वा दष्टोत्तरशतं स्यादिसग्रो
वशी निशि॥८८॥ शालिपिष्टमयीं तां तु भक्षयेत्स्त्री वशीकृतो॥ ध्मा भक्तनिशिहोमात्कोलके छिद्यासमुद्गां॥८९॥ नीलस
रोगसंवेष्ट्य वितायो मदहेदमुं॥ सहस्रजप्तं तद्भस्म यस्मै दद्यात्स दासवत्॥९०॥ मंत्रो मिश्रकोनंते तु संयुतो बीजमादिमं
सप्तवानंतसंस्थाने शांतियुक्तो द्वितीयकं॥९१॥ द्वितीयमेदुश्शांतिबिंद्वाद्यं स्फूर्तीयोर्बीजमीरितं॥ भृगुरोवसुभाधीशाव
शुद्धस्तुरीयकं॥९२॥ सर्गी हंसः पंचमं स्यात्पंचबीजात्मको मनुः॥ कामादिः संमोहनभट्टदो गायत्री देवता पुनः॥९३॥ वा
गीशी यस्य सर्वेषां मंत्रिणां के षडंगकं॥ मूर्ध्नि पादे मुखे गुह्ये हृदये पंचदेवता॥९४॥ न्यस्तव्याः पंचबीजाद्या द्राविणी क्षो
भिणी तथा॥ वशीकरणी चाकर्षिणी पोसयोहनम्पि पंचमी॥९५॥ उद्योद्यत्स्वसान्द्रभारकदधा नानार[illegible]लंकृतांगी वहे
ती॥ हस्तैः पाशांकुशौ चापपञ्चाणौ धारयेच्छ्रीनः कामपूर्तिं विभक्तां॥९६॥ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं पंचकं तद्दशांशतः॥ हुत्वा
चारोथ्वरीं देवीं पूजयेद्विधिवत्तथा॥९७॥ द्राविण्याह्लादिनी क्लिन्ना क्ष्वेदिनी पीठशक्तयः॥९८॥ वाणेशी योगपीठाय नमो
मूलादिको मनुः॥९९॥ दत्वानेनासनं मंत्री तस्मिन्देवीं प्रपूजयेत्॥ आदौ षडंगान्याराध्या दिक्ष्वग्रे द्राविणीमुखाः॥ दलेषु

ला

ह्रीं क्लीं ऐं ब्लूं स्त्रीं ·५

नंगरूपा स्यादनंगमदना तथा ॥१००॥ अनंगमन्मथानंगकुसुमाकुसुमातुरा ॥ अनंगाद्या तथानंगशिशिरानंगमेखला ॥
अनंगदीपिके त्यष्टौ शक्ता वा थाप्युधान्यपि ॥ एवं सिद्धं मनुं मंत्री काम्येषु विनियोजयेत् ॥२॥ दाडिमपुष्पैरशोकस्य पुष्पै-
र्दिवसत्रयं ॥ सहस्रं जुहुयात्तस्य वश्याः स्युः प्राणिनो खिला ॥३॥ लाजैर्दधियुतैर्होमान्मंत्री कन्यामवाप्नुयात् ॥ कन्या-
पितरमाप्नोति मासद्वितयमध्यतः ॥४॥ गव्याज्येन ससंपातं हुत्वा साध्यशानं तु ॥ अन्नं संपादितं दद्यात् स्त्रियो विश्वा-
सितप्रिये ॥५॥ सा तदन्नं निजं कांतं भोजयित्वा वशं नयेत् ॥ सुगंधकुसुमैर्हुत्वा धनमाप्नोति वांछितं ॥६॥ रमामायाम-
न्मथवाग्बीजं क्लं स्त्रीं पंचाक्षरो मनुः ॥ आद्यमंद्वयं पूर्वोक्तं कामेश्वरी देवता स्मृता ॥७॥ पाशांकुशाविक्षुचापरसेवारणो-
त्करैर्वहंतीं स्मरतां युक्तां वा ॥ ध्यायन्नेतां गाभिरन्यैर्मनोसौ काम्यं रीरलजितां प्रयोगानिमा ॥८॥ मूलरुहं जपित्वेनां मद्भलर्क-
फलाशनैः ॥ कुसुमैर्जुहुयात्पीठे पूर्वोक्तेस्त्र्यादिमां ॥९॥ आदावंगानि संपूज्य दिक्षु मध्ये मनोभवं ॥ मकरध्वजकंदर्पौ म-
न्मथं कामदे[illegible]वकं ॥१०॥ ततोप्यनंगरूपाद्याः ष्टाद्याः प्रयोगिनि तद्बहिः ॥ एवं सिद्धमनं मंत्री पूर्वोक्तं योगमाचरेत् ॥११॥ इति
महीधरविर॰ महोदधौ यक्षिण्यादिमंत्रनिरूपणं नाम सप्तमस्तरंगः ॥ ॥८८५॥ ॥ अथ बालां प्रवक्ष्यामि मंत्रीसं-
सिद्धयेऽद्भुतं ॥ दहस्यतिः कवेश्छंदो गायत्रं विद्युपाधने ॥१॥ दामोदरश्चेंदुयुक्तः आद्यं वाग्बीजमीरितं ॥ विधिर्वीसव

मे५ ऐं क्लीं सौः १

१ ह्रीं प्रमोदे स्वाहा·
ह्रीं प्रमदे स्वाहा·२

प्र ष

मनुः॥ पूर्ववद्यजनं चास्य ध्यायेद्देवीं कुमारिकां॥७७॥ कोटरस्थं जपं कुर्यान् विद्यापारंगमो भवेत्॥ मधुमत्या समानीयाना
ना भोगसुखप्रदा॥७८॥ मां यावद्ग्रासेनः श्रेशे मदे पावकसुंदरी॥ षड्रणों मनुराख्यातो मुनिः शक्तिः समीरितः॥७९॥ गा
यत्री छंद आख्यातं देवता प्रमदाभिधा॥ षडंगानि प्रकुर्वीत दीर्घषट्का[illegible]मायया॥८०॥ केयूरमुख्याभरणाभिरामा
मा भयं संदधतीं कराभ्यां॥ संक्रंदनाद्यामरसेव्यपादां सकांचनाभां प्रमदां भजामि॥८१॥ रसलक्षं जपेन्मंत्रं दशांशं जुहु
यात् घृतैः॥ पूर्वोक्ते पूजयेत्पीठे षडंगाद्यावयुधैः॥८२॥ निर्जने कानने रात्रावयुतं नियतो जपेत्॥ सहस्रपायसान्नेन
तेजेव हुत्वा शयनमाचरेत्॥८३॥ त्रिसप्तदिवसं यावदेवमाचरतो निशि॥ देवी दृग्गोचरी भूय दद्यादिष्टानि मंत्रिणः॥८४॥ मा
याप्रमोदे ठद्वंद्व षड्णों मनुरुत्तमः॥ संध्याधवनपर्यंतं प्रमदावदुदीरितं॥८५॥ सरितो निर्जने तीरे मण्डले चंदनैः कृते
जपहोमौ विधायोक्तौ प्रमोदां पश्यति ध्रुवं॥८६॥ तारो रही ह्रियुगं वंदी देवि ठंता नमोतिकः॥ एकादशाक्षरो मंत्रो भैरवा
स्त्रिष्टुभो पुनः॥८७॥ वंदी मुन्यादयः प्रोक्ता एकेन द्वंद्व सांगकं॥ विधाय संस्मरेद्वंदीं रत्नसिंहासनस्थितां॥८८॥ सतोयपा
थोदसमानकांतिमभीतिपीयूषकरां रहस्या॥ सुरांगनाराधितपादपद्मां भजामि वंदीं भवबंधमुक्त्यै॥८९॥ लक्षयुग्मं ज
पेन्मंत्रं पायसान्नैर्दशांशतः॥ हुत्वा पूर्वोदिते पीठे पूजयेद्बंधमुक्तये॥९०॥ अंगैः प्राक्केसरेषु शक्तयः पत्रमध्यगाः॥ का

ॐ ह्रिंलि ह्रिंलि वंदी देव्यै नमः·४

[illegible]

सकारः रुद्रस्त्र्युंउद्रो नीलकण्ठाश्वे ८

४ ॐ ह्रीं श्रीं बंदी अमुकस्य बंधमोक्षं कुरु २ स्वाहा· ४

माया

मं·म लीनाशा भगवती कुब्जा काशीतला पिच॥११॥ त्रिपुरा मातृका लक्ष्मी दिग्गीशा आयुधान्यपि॥ एवमाराधिता वंदी प्रियके

३१ दीप्सितं रणं॥१२॥ एकविंशति घस्रान्त मयुतं प्रत्यहं जपेत्॥ ब्रह्मचर्यरतो मंत्री गतो शार्थनपूर्वकं॥१३॥ कारागृह निवद्ध

स्य मोहः स्य एवं कृते भवेत्॥ चतुरस्रे ठकारान्तो रूपो परि संलिखेत्॥१४॥ साध्यनाम घटेनेव मायाबीजं च दिक्ष्वपि॥

भनुनाथाक्षरोण चतुरस्रं प्रविष्टयेत्॥१५॥ बीजबीजं भुवनेशानी रमा वंदी च केशवः॥ अष्टवर्णात्मको मंत्रः कुरुयुग्मं च ठद्व

यं॥१६॥ वसुचंद्राणां मंत्रो यं हि प्रबंधविमोक्षदः॥ तस्मिन्नष्टपे संपूज्य वंदी मातृवराणान्वितं॥१७॥ कारा·निकेतन स्थाय

भ्रष्टमं ९ मित्राय प्रवंदी नतं॥ समुद्रो वा·तो भूत्वा भक्षयेत्त मणूपकं॥१८॥ तस्मिन्संभक्षिते वद्धो मुच्यते बंधनाद्ध्रुवं॥ एवं संप्रोदिता

वंदी स्मरण धर्मक्लेदा॥१९॥ ॥इति मंत्रमहोदधौ षष्ठस्तरंगः॥ ॥७५४॥ अथ सर्वेष्टसंसिद्ध्यै प्रवक्ष्ये वटयक्षिणीं॥ प

हेडिम्पा॰२ प्रमाभो पि यद्रा घूर्णी टीशस्थो सहवियत्॥१॥ याक्षि द्वयं महा याक्षि वटोथ सनासिकं॥ वृक्षनिवासिनि शीघ्रं मे सर्वसौ

ख्यं कुरुद्वयं॥२॥ स्वाहान्तो त्रिंशदर्णो यं मंत्रो खिलसमृद्धिदः॥ ऋषिः स्याद्विश्रवा छंदः पंक्तिर्देवी तु यक्षिणी॥३॥ वाह्नि

भिः श्रुतिभिर्वेदैः वसुभिः सप्तभिस्त्रिभिः॥ प्रकुर्वीत षडंगानि मंत्रवर्णान्न्यसेत्ततो॥४॥ मस्तके नेत्रयोर्वक्त्रे नासाकर्णा

स्युग्मतः॥ स्तनयोः पार्श्वयोर्हृदि नाभौ लिंगोदरे॥५॥ कट्यूरुजानुजंघासु जानुनो मोक्षवक्षयोः॥ हस्तयो मूर्द्धि

एह्येहि प सि·रमरुयक्षि वटवृक्षनिवासिनि शीघ्रं मे सर्वसौख्यं कुरु २ स्वाहा· ४

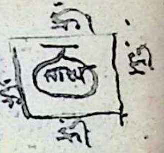

उद्

शिव

३१ ६४

३

ॐ इं नमः म

स्तके इत्यादि

क्लीं औं सौः १

श्रांतीं हृद्गुञ्मः कौमाभिधं परं॥२॥ संकर्षणो विसर्गाढ्यो भृगुः स्तार्त्तीयमीरितं॥ त्रिबीजी गदिता बाला जगत्त्रितयमोहिनी॥३॥ दाक्षि
णामूर्त्तिं पंक्तिश्च मुनिश्छंदः क्रमात्स्मृतं॥ देवता त्रिपुरा बाला मध्यां तेशक्तिबीजके॥४॥ नाभेरापादमाद्यंतु नाभ्यंतं हृदयात्परं
मूर्द्ध्नो हृदंतं तार्त्तीयं क्रमाद्देहे प्रविन्यसेत्॥५॥ आद्यं वा मकरे दक्षकरे न्यस्तु भयोः परं॥ पुनर्बीजत्रयं न्यस्येन्मूर्द्धि गुह्ये च वक्ष
सि॥६॥ नवयोन्यभिधं न्यासं नवकृत्वो मनुं न्यसेत्॥ कर्णयोश्चिबुके न्यस्येच्छंखयोर्मुखपंकजे॥७॥ नेत्रयोर्नासिकायां च
स्कंधयोर्हृदि तथा॥ न्यसेत्कूर्परयोर्नाभौ जान्वोर्लिंगमूलके॥८॥ पादयोरपि गुह्ये च पार्श्वयोर्हृदये पुनः॥ स्तनयोः कंठ
देशे च भामागादि प्रविन्यसेत्॥९॥ वाग्भवाद्यां रतिं गुह्ये प्रीतिं मन्मथादिकां हृदि॥ कामबीजादिकां न्यस्येद्भ्रूमध्ये तु मनोभवां
पुनर्वागंत्यकामाद्यास्त्रिः श्लिष्टं च विन्यसेत्॥ अमृतेशीं च योगेशीं विश्वयोनिं तृतीयकां॥११॥ मूर्द्धि वक्त्रे हृदि न्यस्येद्गु
ह्यचरणयोरपि॥ कामेशी पंचबीजाद्या स्मरान्मनोभवादिकान्॥१२॥ शिरः पन्मुखगुह्येषु स्कंधे बाणदेवता॥ द्राविण्या
द्याः क्रमान्न्यस्येद्बाणेशीबीजपूर्विकाः॥१३॥ तार्तीयवाग्भवाद्येन कामेन स्यात्खंडकं॥ षड्दीर्घस्वरयुक्तेन ततो देवी वि
चिंतयेत्॥१४॥ रक्तांबरां चंद्रकलावतंसां समुद्यदादित्यनिभां त्रिनेत्रां॥ विद्याक्षमालाभयदानहस्तां ध्यायामि बाला

ऐं वाग्भवाद्ये
मनोभवे
पादि

श्रां श्रीं क्लीं ब्लूं सः ५ वा
सौ ३ श्रीबीजाः २

स्ते ४

सौः क्लीं ऐं हृदया मनमः २

ह्रीं क्लीं ऐं ब्लूं स्त्रीं कामेशा बीजाः २

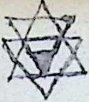

ह्सौं सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनाय स्वाहा-५

पं·म
३६

मरुणा भुजस्थां ॥१५॥ लक्षत्रयं जपेन्मंत्रं दशांशं किंशुकोद्भवैः। पुष्पैर्हयारिजैर्वापि गुडूच्या मधुराप्लुतैः ॥१६॥ नवयोन्यात्म
कं यंत्रं बहिरष्टदलावृतं ॥ भूपुरेण पुनर्वीतं पूजनाय लिखेत्सुधीः ॥१७॥ मध्ययोनौ तु तार्तीयमष्टयोनिषु मन्मथं ॥ केसरेषु
स्वरान्न्यस्येद्वर्गाष्टौ दलेष्वपि ॥१८॥ दलाग्रेषु त्रिशूलानि पद्मं मातृकयावृतं ॥ एवं विलिखिते यंत्रे पीठशक्तीः प्रपूजयेत् ॥१९
इच्छा ज्ञाना क्रिया चैव कामिनी कामदायिनी ॥ रती रतिप्रियानंदा मनोन्मन्यपि यांतिमा ॥२०॥ पीठशक्तीरिमा इष्ट्वा
पीठं तन्मनुना दिशेत् ॥ व्योमपूर्वं तु तार्तीयं सदाशिव महापदं ॥२१॥ प्रेत पद्मासनं ङेंतं नमोन्तः पीठमंत्रकः ॥ षोडशार्णा
त्ततो मूर्तौ क्लृप्तायां मूलमंत्रतः ॥२२॥ आवाह्य प्रयजेद्देवीमुपचारैः पृथग्विधैः ॥ देवीमिष्ट्वा मध्ययोनौ त्रिकोणे तारत्रिपू
र्विकाः ॥२३॥ वामकोणे रतिं दक्षे प्रीतिं मध्ये मनोभवं ॥ योन्यंतर्वह्निकोणादावंगानि परिपूजयेत् ॥२४॥ मध्ये यो
नेर्बहिः पूर्वादिषु योन्ये स्मरानपि ॥ बाणा देवी तद्देवयो[illegible]रष्टसु योनिषु ॥२५॥ सुभगा च भगा पश्चात्तृतीया भग
सर्पिणी ॥ भगमाला तथानंगानंगाद्या कुसुमा परा ॥२६॥ अनंगमेखलानंगमदनेष्टशक्तयः ॥ पद्मकेसरगा ब्रा
ह्मी मुख्याः पत्रेषु भैरवाः ॥२७॥ दीर्घाद्या मातरः पूज्या ह्रस्वाद्यास्त्वष्ट [illegible] भैरवाः ॥ दलाग्रेष्वष्टपीठानि कामरू

त्रिप
३६
36

कपूरस्रगादेवचारोद्धृतं ६

पाश्च्यमादिमं ॥२८॥ महाथको लामियो स्वंचारा हास्वंक्रुलां तकं ॥ जालंधरं तथोआनंकोद्रपीठमथाक्रमे ॥२९॥ भूत्हे द्वा
दिस्वर्षे ङ्कुतकं त्रिपुरांतकं ॥ वेतालमधि जिकंचकालांतकं कपालिनो ॥३०॥ एकपादं भीमरूपं मलयं हाटकेश्वरं ॥ शोका
ग्रानायुधेः सांद्रं स्वस्य दिक्षु समर्चयेत् ॥३१॥ नद्रहि दिक्षु वटुकं योगिनी क्षेत्रनायकं ॥ गिरोद्वां विदिशा स्वर्द्धं द्वन्द्वपा
न्हिशिवां तथा ॥३२॥ भूतांश्चेव्यं भमन्वालामीत्रां स्याकुनाविधयोः ॥ रक्तां भोजे हुते नीथ्योवश्याः स्युः सर्षपेर्न्द पाः भू
नंद्या वैतं राजवृक्षे कुंदेपाटलचंपके ॥ पुष्पे विल्वफले वापि होमाल्लक्ष्मी स्थिराभवेत् ॥३४॥ अपमृत्युंजयेन्मंत्री
गुडूच्या दुग्धयुक्तया ॥ पयोक्त दूर्वाहोमान्नेनीरोगायुः समश्नुते ॥३५॥ ज्ञानं कवित्वं लभते वंद्यागुरुपुरे हुतैः ॥ द्विजेन्द्रा वश्यतां
यांति कुसुमैरपराजितैः ॥३६॥ कल्हारैः हरितयकर्णिकारैश्च हिति पांगना ॥ कोरंडकुसुमैर्वश्याः पाद्ज्ञाः पाटले हुतैः ॥
पलाशपुष्पैर्वाक्सिद्धि रक्ताशी रक्तहोमतः ॥ सारयक्षीरदध्यक्तान् हुत्वा हृज्जानयेत् ॥३८॥ रक्तचंदनकर्पूरकस्तूरागरुरो
चना ॥ चंदनं केसरं मांसी क्रमाद्भागे नियोजयेत् ॥३९॥ भूमि चैद्र कलंदा ग्निदिक्ष श्मानिगमोक्तितेः ॥ श्मशाने कृष्णभूत
स्यनिशि नीहारपायसा ॥४०॥ कुमार्यापोषयेत्तानि मंत्रराप्यामिमंत्रयेत् ॥ विदध्यात्तिलकं तेन दर्शनाद्वशयेज्ज
नान् ॥४१॥ गजसिंहादिभूतानि राक्षसान् शाकिनीरपि ॥ प्रयोगेष्वेषु कथ्यांते क्रमाआनानि सिद्धये ॥४२॥ मात्

मं·म
३९

लिंगपयोजन्महस्तांकनकसन्निभां।।पद्मासनगतांवालांलक्ष्मीप्राप्तौविचिंतयेत्।।४३।।क्लैंपीयूषकलशपुस्तकाभी
तिधारिणीं।।सुधांस्रवंतीशानाग्रेब्रह्मरंध्रेविचिंतयेत्।।४४।।शुक्लांवरांशांशांकामांरोगनाशेस्मरेद्धियां।।अकारादि
क्षकारांतवर्णावयवरूपिणीं।।४५।।सृणिपाशधरांदेवींरत्नालंकारभूषितां।।प्रसन्नामरुणांध्यायेद्वशीकरणसि
द्धये।।४६।।अथप्रत्येकवीजस्यजपध्यानादिविधिंब्रुवे।।शापोद्धारप्रकारंचवीजानांदीपनीरपि।।४७।।विद्याक्षमाला
सृकपापलमुद्राराजत्करांकुंदसमानकांतिं।।मुक्ताफलालंकृतिशोभितांगींवालांस्मरेद्वाक्क्षयसिद्धिहेतोः।।४८।।
ध्यात्वैवंवाग्भवंलक्षंजपेत्शुक्लांवराद्वृतः।।शुक्लचंदनलिप्तांगोमौक्तिकाभरणान्वितः।।४९।।जपित्वातद्दशांशेनपाला
शकुसुमैर्नवैः।।जुहुयान्मधुराक्तैर्यःसकविर्भवतिप्रियः।।५०।।भजेत्कल्पद्रुमाधस्थांरत्नासनेसंस्थितांपरमांमदाघूर्णि
ताक्षीं।।क्लैंवीजस्रक्कपालेषुचापंसपाशांकुशांरक्तांवरांदधानां।।५१।।ध्यात्वादेवींजपेल्लक्षंचयंयोमध्यवीजकं।
रकंवह्निस्नातोरक्तभूषणोरक्तलेपकः।।५२।।दशांशंमालतीपुष्पैश्चंद्रचंदनमोलितैः।।जुहुयात्सभवेत्स्त्रीसुखिलोको
जनतांशरणान्।।५३।।व्याख्यानमुद्रामृतकुंभविद्यामक्षस्रजंसंदधतींकराग्रैः।।चिद्रूपिणींशारदचंद्रकांतिंवालांस्मरे
न्मौक्तिकभूषितांगीं।।५४।।ध्यात्वैवंचरमंवीजंजपेल्लक्षंत्रयंसुधीः।।सितांवरश्चानुलेपाआत्मानंदेवतांस्मरन्।।५५

शिव
३९
37

स्त्रौं ह्स्क्लीं स्त्रौं: १२
सैं ह्स्क्लीं ह्सौं: १३

ह्सौः ३

सैं ह्स्क्लीं ॐ क्लीं नमः ६

ह्स्त्रैं २

ऐं ऐं सौः क्लीं क्लीं सौः सौः क्लीं ४
ऐं ईं ओं ५

मालतीकुसुमैर्हुत्वाचंदनाक्तैर्दशांशतः॥लक्ष्मीविद्यासुकीर्त्तिश्चमाधारोजायते चिरात्॥५६॥दिव्याःश्यामाकीलितावादि
ध्येयेत्सर्वसिद्धिदा॥शापोद्धारमथोकीलंविधायजपमाचरेत्॥५७॥योजयेदादिमेवीजेवराहंभृगुपावकान्॥मध्यमादौ
नमोहंसोमध्यमांतेतुपावकः॥५८॥आद्यावंतेचतातृतीयेक्रमात्रंधूमकेतनं॥एवंजप्त्वाशतंविद्याशापहीनाफलप्रदा
यद्वाद्येचरमेवीजेनेवरेफंनियोजयेत्॥शापोद्धारप्रकारोन्योयद्वायंकीलितंबुधैः॥६०॥आद्यमाद्यंचतृतीयंकामःका
मोशवाग्भवं॥अंत्यमंत्यमनंगश्चनवार्णाःकीर्त्तितोमनुः॥६१॥जप्तोयंशतशःशापंबालायाविनिवर्त्तयेत्॥येनन्याप्ना
क्लीमंत्रोजप्तोनिःकीलनाकरो॥६२॥त्रिपुरस्थेतनीमंत्रोवरःशांतिरनुग्रहः॥ताराहिहृदयांतःस्यात्कामश्चाङ्गादिनीम
नुः॥६३॥तथागयार्णांवीजानांदीपनेमनुभिस्त्रिभिः॥सुदीप्तानिविद्यायादौजपेत्तानीष्टसिद्धये॥६४॥वंदयुग्मंसुदीर्घं
ग्रसस्तनिवालावनंतगो॥सत्यःसनेत्रोनत्वाक्षकवाक्षवीजाद्वदीपनी॥६५॥शिवनेत्रेदिनीविंकृत्दीर्घखंसर्गोतिमः॥
निग्रासंयश्चकुर्वताशिवार्णांमध्यदीपनी॥६६॥तारेमोक्षंचकुर्वतापंचार्णान्यस्यदीपनी॥दीपनीमंत्रराजानांराधि
तापिनसिध्यति॥६७॥इदंरहस्यंनाख्येयंकृतघ्नेकितवेशठे॥परीक्षितायदातव्यमन्यथादातृदोषदं॥६८॥वाणांत्यका
मान्प्रजपेद्रूर्णांसौभूतवे॥कामवाणात्म्यवीजानित्रैलोक्यस्यवशीकृतौ॥६९॥कामांत्यवार्णावीजानिमुक्तये

ॐ मोक्षं कुरु ३   शिवनेत्रे दिनिमत्ताक्षोभं कुरु २ १४   वद वद वाग्वादिनि ऐं ५

कुरु ४

क्लीं २

वदवद
वाग्वादिनि
ऐं

मत्तक्षोभं
~~कुरु~~

६ क्लीं त्रिपुरादेवि विद्महे कामेश्वरि धीमहि तन्नः क्लीन्ने प्रचोदयात्.

पं॰म नियतो जपेत्॥ शृंगारं भेतु वाग्या ह्रि विधानर्चयेत्स्तत्॥७०॥ दिव्यौघश्चैव सिद्धौघो मानवौघस्त्रिधा॥ परःप्रकाशः परमे
३८ शानः परशिवस्तथा॥७१॥ कामेश्वरस्ततो मोक्षः षष्ठः कामोऽमृतोनिमः॥ एते सप्तैव दिव्यौघा आनंदपदपश्चिमाः॥७२॥ ईशा
नास्तत्पुरुषो घोरो व्योम वामदेवकः॥ सद्योजाताश्च पंच सिद्धौघाख्याः स्मृता बुधैः॥७३॥ मानवौघा अथ विज्ञेयाः स्वगुरोः
संप्रदायतः॥ नवयोन्यात्मकं यंत्रं विलिखेन्मध्ययोनितः॥७४॥ प्रादक्षिण्येन वीजानि त्रिवारं साधकोत्तमः॥ श्रीं ह्रीं क्लीं वर्णो
लगायत्र्या अष्टपत्रेषु संलिखेत्॥७५॥ बहिर्मातृकया वेष्टं तद्बहिर्भूपुरद्वयं॥ कामबीजं लक्ष्मकोणं व्याप्तिभिन्नपरस्परं॥७६
यंत्रं त्रैपुरमाख्यातं जन्मसंपातसाधितं॥ वाङ्मनाविष्टतं दद्यात् धनं कीर्तिं सुखं सुतान्॥७७॥ कामांते त्रिपुरादेवी विद्महे का त्रिव
विषंभगी॥ वक्रः क्लीश मातृ ठः सने ओग्निश्वयी महि॥७८॥ तन्न क्लिन्ने प्रचोदतियादंता कीर्तिता बुधैः॥ गायत्री त्रैपुरी सर्व ३८
सिद्धिदा सुरसेविता॥७९॥ अथ वक्ष्यामि बालाया भेदानागमगोपितान्॥ मायाकामौ वराहूढतार्तीयं त्र्यक्षरो मनुः॥८०॥ 38
ऐं क्लीं सौः तौः अनुलोमप्रतिलोमा बालामंत्रषडक्षरे॥ बालाश्रीकामहृल्लेखा संपुटोयं नवाक्षरः॥८१॥ बालांते बालत्रिपुरे स्वाहांतो दश
~~क्लीं~~ ऐं २ वर्णवान्॥ वाक्कामौ व्योमभृगुविंदुयुग्मं तु दीर्घभृगुः स्वरः॥८२॥ धिमाकी त्रिपुरे सिद्धिं देहि इन्मनुवर्णवान्॥ मायालक्ष्मी मनोज
ज्ञा त्रिपुरां ते ति भारति॥८३॥ कवित्वं देहि ठद्वंद्वं षोडशार्णो मनुः स्मृतः॥ कमला पार्वती काम त्रिपुरां ते च मालती॥८४॥ मध्ये

श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं क्लीं सौः ह्रीं क्लीं श्रीं २. ह्रीं क्लीं सौः ४
ऐं क्लीं सौः सौः क्लीं ऐं ३
२ ऐं क्लीं सौः बालत्रिपुरे स्वाहा. सौः बाल
~~श्रीं क्लीं ह्रीं ह्रीं क्लीं श्रीं~~ ह्रीं श्रीं क्लीं त्रिपुरा भारति कवित्वं देहि स्वाहा. २
ऐं क्लीं सौः बालत्रिपुरे सिद्धिं देहि नमः २
श्रीं ह्रीं क्लीं त्रिपुरमा लक्ष्मी महं सुखं देहि स्वाहा. १

ॐ क्लींयक्षकन्यकायैनमः दक्षांसे इत्यादिक्रमतः

नाः॥१४॥यक्षगंधर्वसिद्धानांकन्यकानरनागयोः॥ विद्याधरकिंपुरुषपिशाचानामपीहताः॥१५॥अंसयोर्हृदयेन्यस्येत्तत्तन
योर्जठरे क्रमात्॥पृष्ठे च्चाधारदेशेचनमोंतामदनादिका॥ताराद्यब्जमसायुक्तान्मूलवर्णान्सविंदुकान्॥१६॥न्यसेत्संधि
षुसाग्रेषुकरयोःपादयोरपि॥न्यासानेवंविधान्कृत्वामातंगीमासनेस्मरेत्॥१७॥सुराणांवांतद्वीपस्थरत्नमंदिरमध्यगा॥
माणिक्याभरणान्वितांस्मितमुखींनीलोत्पलाभांवरांरम्यालक्तकलिप्तपादकमलांनेत्रत्रयोल्लासिनीं॥वीणावादनतत्
रांसुरनतांकीरछदश्यामलांमातंगींशशिशेखरामनुभजेत्तांबूलपूर्णाननां॥१८॥लक्षंजपेन्मधूकोत्थैर्जुहुयाद्दयुतंसुमैः॥
मातंगीप्रोदितेपीठेघुंलेश्यामांप्रपूजयेत्॥२०॥त्रिकोणपंचकोणाष्टदलषोडशपत्रके॥वेदद्वारधरागेहान्वितेयंत्रेवि
धानतः॥२१॥देव्याअग्रेपार्श्वयोश्चतिस्रोर्चेदितिपूर्विकाः॥इच्छाज्ञानक्रियाशक्तिःकोणेष्व[illegible]दिषुत्रिषु॥२३॥वाणान्य
वसुकोणेसुंकेसरेष्वंगदेवताः॥ब्राह्म्याद्याअष्टपत्रेषुपत्राग्रेष्वणिमादिकाः॥२४॥यजेत्षोडशपत्रेषुवशपाद्याकन्यकाअपि॥प्र
योगान्यासवत्कुर्यात्पादीनांप्रपूजयेत्॥२५॥भूरहस्यचतुर्दिक्षुयोगिनीःपरिपूजयेत्॥गजाननासिंहमुखीगृध्रास्याकाक
तुण्डिका॥२६॥उष्ट्रग्रीवाहयग्रीवावाराहीशरभानना॥उलूकिकाशिवारावामयूरीविकटानना॥२७॥अष्टवक्त्राकोटरा
क्षीकुब्जाविकटलोचना॥समर्चयेद्दिक्षिशाख्यामेताःषोडशयोगिनीः॥२८॥शुष्कोदरीललज्जिह्वाश्वदंष्ट्रावानरानना॥स

ॐ ऐं नमः स्तन
याहृन्मूले इत्या

[illegible]कन्या
धा ३

ह्रूं ह्रीं क्लीं ह्लूं सः ५

पू २ थां २ ग्र १ ऐं नमः उच्छिष्टचांडालि मातंगि सर्ववशंकरि स्वाहा ॰ १

म॰म॰

३८

र्द्धिं गधीशास्येः प्रयोगाः सर्ववश्यताः ॥ लघुश्यामामथो वक्ष्ये स्मरणादिष्टदायिनी ॥१००॥ वाग्बीजं हृदयं कर्णो एकनेत्रसनेत्रकः ॥ घ
षो मुकुंदमारूढः कूर्मो दीर्घेन्दुसंयुतः ॥१॥ नंदी दीर्घो लिमो तंगी सर्वांते स्याद्वशंकरी ॥ वैश्वानरप्रियांतोयं मंत्रो विंशतिवर्णवान्
मदनोस्य मुनिश्छंदो गायत्री निष्टदादिका ॥ छंदो देवी लघुश्यामा वीजं वाक्वह्निवल्लभा ॥३॥ शक्तिस्तत्काम्विलाभीष्टसाध
नेविनियोजनं ॥ वाक्पूर्विकां रतिं मूर्द्धि प्रीतिं मायादिकां हृदि ॥४॥ पादयोर्विन्यसेन्मंत्री कामपूर्वां मनोभवां ॥ इच्छाशक्तिं लो
महाशक्तिं क्रियाशक्तिं क्रमान्न्यसेत् ॥५॥ वाग्मायाकामवीजाद्या मुखे कंठे शिवे तथा ॥ द्रावणं शोषणं वाणं तापनं मोह
नाभिधं ॥६॥ उन्मादनं क्रमात्पंचवाणाञ्छ्रीवीजपूर्वकान् ॥ श्रीं क्लीं स्य हृद्गुह्यपादेषु न्यस्य कुर्यात्षडंगकं ॥७॥ मा त्रिगुणरामांगनेत्रव
र्णमनुस्थितेः ॥ ऐं नमो नकन्यकांताश्च स्मायाद्या अष्टमातरः ॥८॥ दीर्घस्वराद्यदीर्घेन्दु ष्टकाद्या विलोमतः ॥ विन्यस्या मूर्द्धि
मांसवामपार्श्वेषु नाभितः ॥९॥ दक्षपार्श्वे दाक्षिणांसे कुकुहृदयोरपि ॥ तारधाराग्निकाश्चाष्टो सिद्धयः कन्यकांतिमा ॥१०
चतुर्थी नमसायुक्तान्न्यस्याः कौलिकं विल्लिषु ॥ कंठे चहृदये नाभौ चाधारे लिंगमूर्द्धके ॥११॥ अणिमा महिमा चापि लघि
मा गरिमेशिता ॥ वशिता चाथ प्राकाम्यं प्राप्तिरित्यष्टसिद्धयः ॥१२॥ कामाद्या कन्यकाः प्रांता अष्टावप्सरसो न्यसेत् ॥ के
शाले नेत्रयोर्वक्त्रे कर्णयोः कुकुदे पिच ॥१३॥ उर्वशी मेनका रंभा घृताची पुंजकस्थली ॥ सुकेशी मंजुघोषा च महारंगवतीति

ॐ ऐं स्वैनम
मूर्द्ध्नि इत्यादि

आं ह्लां ब्राह्मी क
न्यकायै नमो मू
र्द्धि ॥ ईं क्लां माहे
श्वरी कन्यकायै
नमो वामांसे इ
त्यादि क्रमतः ८

ह्रां ॰ द्रावण
बाणाय नमः
हृदि

क्रों

शिव

३८ ॥

ॐ ऐं अणिम्नाद्यै
कन्यकायै न
इत्यादिक्रमतः

ह्रीं र नारुक स्वाहाः २

क्लीं उर्वश्यै कन्यकायै नमः इत्यादि २
शिरसि

३९

ध्यारिणाकिमिहोक्तेनदेवीयमखिलेष्टदा॥ यन्मनुस्मरणादेवनरोदेवोपमोभवेत्॥४३॥ देव्याउपासकेपुंभिःस्त्रियोनिंद्यानजा
तुचित्॥ देवीयन्मानिनीयाताममनोभीष्टमभीप्सुभिः॥४४॥ ॥इतिश्रीमहीधरविरचितेबालालघुश्यामाष्टमस्तरंगः॥ ॥
१०१८॥ अन्नपूर्णेश्वरीमंत्रंवक्ष्येभीष्टप्रदायिनं॥ कुबेरोयामुपास्याशुलब्धवान्निधिनाथतां॥१॥ ओंमोःसर्व्यदिगीशांत्यंकेल
क्षाधीशातामपि॥ वेदादिर्गिरिजापद्मामन्मथोहृदयंभगः॥२॥ वतिमाहेश्वरीप्रांतेऽन्नपूर्णेदहनांगना॥ प्रोक्ताविंश
तिवर्णोयंविद्यास्यात्द्रुहिणोमुनिः॥३॥ धृतिःछंदोन्नपूर्णेशीदेवतापरिकीर्तिता॥ षड्दीर्घाढ्येनहृल्लेखाबीजेनस्यात्षडं
गकं॥४॥ पुरवनासाह्रिकर्णेषुगुदेषुनवसुन्यसेत्॥ पदानिनवतद्वर्णासंख्येदानीमुदीर्यते॥५॥ भूमिचंद्रधरेकाष्ठिवेद
क्षियुगबाहुभिः॥ पदसंख्यामितेवर्णैर्न्यस्तोध्यायेत्सुरेश्वरीं॥६॥ तप्तस्वर्णनिभाशशांकमुकुटारत्नप्रभाभासुरानानाव
स्त्रविराजितात्रिनयनाभूमिरमाभ्यांयुता॥ दर्वीहाटकभाजनंचदधतीरम्योच्चपीनस्तनीनृत्यंतंशिवमाकलय्यमुदिता
ध्येयान्नपूर्णेश्वरी॥७॥ लक्षंजपोयुतंहोमथ्वरुणाघृतसंयुता॥ जयादिनवशक्त्याढ्येपीठेपूजासमीरिता॥८॥ त्रिको
णवृत्तपद्माष्टपत्रषोडशपत्रके॥ भूपुरेणवृतेयंत्रेप्रदद्या-माययासनं॥९॥ अंग्यादिकोणत्रितयेशिववाराहमाधवान्
अर्चयेत्स्वस्वमंत्रेणप्रोच्यंतेमनवस्फुटं॥१०॥ प्रणवोमनुचंद्राढ्यगगनंस्यादयंशिवा॥ मारुतःशिवमंत्रोयंसेमार्णःश्रि

ॐ ह्रौं नमः शिवाय

ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा ८

ॐ नमो ऽक्षय इत्यादि

८५

प्र२

ग्लौं॰ भूबीजं॰ श्रीरमाबीजं॰ ग्लौं श्रीं॰ ३ ॐ नमो नारायणाय॰ २ स्वा

१ ॐ नमो भगवते वराहरूपाय भूर्भुवःस्वःपतये भूपतित्वं मे देहि ददापय द्वा ३२

श्रीं ग्लौं अन्नं मह्यन्नं मे देह्यन्नाधिपतये ममान्नं प्रदापय स्वाहा ३३

मं॰ म॰ वपूजयेत्॥१११॥तारंनमोभगवतेवराहाँशिरवेसुः॥पायभूर्भुवःसंस्वःपतये॥कामिकापये॥११२॥भूपतित्वंचमेदेहिददाप

४९ यद्वयंविप्रिया॥नवत्रिंशद्वर्णोमंत्रःप्रोक्तोवाराहपूजने॥११३॥अथाघोरूद्वयंनारायणायवसुधर्णकः॥नारायणाय नेमंत्र॥

मे षडंगानिततोयजेत्॥११४॥धरांधास्यमनुनावह्निभागश्रियंतथा॥अ न्नंमह्यन्नमित्युक्तामेदेह्यन्नाधिपाणंकान्॥तये

ममान्नंप्रागोतेदापयानलसुंदरी॥द्वाविंशत्यक्षरोमंत्रोभूमिर्द्वोभूमिसंपुटः॥११६॥लक्ष्म्यादुपलपूजायांस्वतिर्लमनु

स्थ ५ वंप्युक॥भुवोबीजंवक्रिशांतिविंदुयुक्तोबकःश्रियः॥११७॥मंत्रादि चतुर्बीजपूर्विकांपरिपूजयेत्॥शक्तीश्चनाद्योवेदाब्धि ५०

परावभुवनेश्वरी॥११८॥कमलाक्षभगायोनिब्राह्म्याद्याअष्टपत्रगाः॥षोडशारेमतावेवमानदातुष्टिपुष्टयः॥११९॥प्रीतिर्ति शिव

क्षीःश्रीश्चापिस्वधास्वाहादश्वाप्यथा।ज्योत्स्नाहैमवतीछायापूर्णामासहनित्यया॥१२०॥अमावास्येतिसंपूज्यामंत्रश्री या॰४९

रापूर्विका॥भूपुरेलोकपालास्युःतदस्त्राणितदग्रतः॥१२१॥इत्थंजपादिभिःसिद्धेमंत्रेस्मिन्धनसंचयेः॥कुबेरसदृशोमंत्री

जायतेजनवंदितः॥१२२॥अयंरमाकामबीजरहितोष्टादशाक्षरः॥द्विनेत्रवेदवेदाब्धिनेत्रार्णोरंगमीरितं॥१२३॥पूर्वोक्तमंत्रमस्य

र्णाम्नमाभिमतमुद्धरेत्॥अन्नंदेहियुगंवापिभवेदेकगणार्णवान्॥१२४॥युगांगवेदसमाब्धिषडंर्णोरंगकल्पनं॥प्रणवः

कमलाशक्तीर्नमोभगवतीतिच॥१२५॥प्रसन्नपारिजातेश्वर्यन्नपूर्णेनलांगना॥चतुर्विंशतिवर्णोयंमंत्रःसर्वेष्टसाधकः२६

ॐ ह्रीं नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा॰ ३

३ ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं नमो भगवति माहेश्वरि ममाभीप्सितमन्नं

ॐ श्रीं ह्रीं नमो भगवति प्रसन्नपारिजातेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा॰ २

२५ ॐ श्रीं ह्रीं नमो भगवति माहेश्वरि प्रसन्नवरदे अन्नपूर्णे स्वाहा । १

३ ह्रीं नमो ब्रह्मश्री राजिते राजपूजिते जये विजये गौरि गांधारि त्रिभुवनवशंकरि
ऊँ ऊँ दु दु घे घे ह्रैं ह्रैं स्वाहा । सर्वलोकवशंकरि सर्वस्त्रीवशंकरि ।

ओ४

रामा ह्री वेद निधिभिर्वेदा । स्वरैः षडंगकं ॥ तारश्री ह्री क्लीं हृदयं भगां भः क्रामिकास्तदक ॥ २७ ॥ माहेश्वरी प्रसन्ने ति वरदे
पदमुद्धरेत् ॥ अन्नपूर्णे ग्निपत्नी ति पंचविंशति वर्णवान् ॥ २८ ॥ रामषट्युग षट्वेदनेत्रार्णैः स्यात्षडंगकं ॥ एषां चतुर्णां
गा मर्णानामन्यत्सर्वं तु पूर्ववत् ॥ २९ ॥ त्रैलोक्यमोहनो गौरी मंत्रः संकीर्त्यते धुना ॥ मायानमो ते ब्रह्मश्री राजिते राजपूजिते ॥ ३० ॥ ज
यंते विजये गौरि गांधारी ति वदेत्पदं ॥ त्रिभुवनांते वशंकरि सर्वक्षसमर्धेलः ॥ ३१ ॥ कवशंकरि सर्वस्त्री पुरुषांते वशंकरि ॥ सुहृदयं
दुं द्वयं घेयुग्मयुग्मं ह्रौं रिवल्लभा ॥ ३२ ॥ स्वाहांत एष वृषस्त्रर्णो मंत्रराजः समीरितः ॥ अग्नो मुनि निरच्छंदो गौरी त्रैलोक्यमोहि
नी ॥ ३३ ॥ देवता वीजशक्ती तु माया स्वाहा पदे क्रमात् ॥ चतुर्दशदशाष्टाष्टदशैकादशवर्णकैः ॥ ३४ ॥ दीर्घोव मायया युक्तैः ष
डंगानि समाचरेत् ॥ मूले नव्यापकं कृत्वा ध्यायेत्त्रैलोक्यमोहिनीं ॥ ३५ ॥ गीर्वाणसंघार्चितपादपंकजारुणप्रभा बालश
शांकशेखरा ॥ रक्तांशुकालेपनपुष्पयुक्ता दे शृणीं सपाशं दधती शिवा सुवः ॥ ३६ ॥ अयुतं प्रजपेन्मंत्रं सहस्रं घृतसंयुतैः ॥
पायसैर्जुहुयात्पीठे प्राग्वक्ते गिरिजां यजेत् ॥ ३७ ॥ केसरेष्वंगमाराध्य ब्राह्म्याद्याः पत्रमध्यगाः ॥ लोकेश्वरान्दलस्याग्रे तद्
हिः परिपूजयेत् ॥ ३८ ॥ इत्थमाराधिता देवी प्रयच्छेत्सुखसंपदः ॥ तंडुलैस्तिलसंमिश्रैर्लवणैर्मधुराचितैः ॥ ३९ ॥ फलैरम्यैरक्त

ह्लैं ब्लुं राजमुखि राजाधिमुखि वश्यमुखि ह्रीं श्रीं क्लीं देवि देवि महादेवि देवाधिदेवि सर्वजनस्य मुखं मम वशं कुरु २ स्वाहा-२

मं.

४२ पेमेगुह्यया योदिनत्रयं॥तस्यविप्रादयोवशगाभ्यास्युर्मासमध्यतः॥४०॥रविमंडलमध्यस्थां देवीं ध्यायन्जपेन्मनुं॥अ
ष्टोत्तरशतं तावज्जुहुयात्सोवशयेज्जगत्॥४१॥नमोहं सानलयुतमेकारस्थशशांकयुक्॥तोयंवायुग्निकरौ लुप्तं शानमु
खीतिच॥४२॥राजाधिमुखिवश्यान्तेमुखिमायारमास्मरः॥देविदेविमहादेविदेवाधिदेविसर्वच॥४३॥जनस्यचमु
खंपश्चान्ममवश्यंकुरुद्वयं॥वह्निप्रियान्तोमंत्रोष्टचत्वारिंशल्लिपिर्मतः॥४४॥ऋषिश्चंद्रोदेवतास्तुपूर्ववत्परिकीर्त्ति
ताः॥रुद्रैकादशभिःप्रोक्तंशिरःस्यात्सप्तवर्णकैः॥४५॥शिखाष्टवर्णोपिवेदार्णैःपंचभिर्नेत्रमीरितं॥अस्त्रंसप्तदशार्णो
दीर्घा स्यात्ध्यानजप्यादिपूर्ववत्॥४६॥अंगमंत्राक्षरैःकुर्याद्भुवनेशीपरामता॥एवंसिद्धेमनोमंत्रीप्रयोगान्कर्त्तुमर्हति॥
कुर्यात्सर्वजनस्थानेमनोःसाध्याभिधानकं॥जपेद्धोमेतर्पणेचवशीकारणकर्मणि॥४८॥संपानघृतेहुत्वासहस्रं
सप्तधासरं॥संपातान्येनुसाध्यस्यप्राशिनेवश्यकारकं॥४९॥साध्यैनक्षत्रवृक्षेणकुर्यात्साध्याकृतिंशुभां॥तस्यामसू
न्प्रतिष्ठाप्यप्राणानिखनेद्धनं॥५०॥नवानलसमाधायरक्तचंदनसंयुते॥जपापुष्पैर्निशीथिन्यांजुहुयात्सप्तवास
रं॥५१॥सहस्रंप्रत्यहंपश्चात्तानिक्षारस्यसरिज्जले॥निखनेत्साधकस्तस्यसाध्योदासोभवेद्ध्रुवं॥५२॥पोषलक्ष्मीम

क्लैं २
ब्लुं २

४२

७ ऐं ह्रीं श्रीं आद्यलक्ष्मी स्वयंभुवे ह्रीं ज्येष्ठायै नमः १

~~ह्रीं श्रीं आद्यलक्ष्मी स्वयंभुवे ह्रीं ज्येष्ठायै नमः १~~

ह्रांमंत्रः प्रोच्यते धनदं द्विजः ॥ वाग्बीजं भुवनेशानी श्रीरनंतोद्यलक्ष्मी च ॥ ५३ ॥ स्वयंभुवे शंभुजायाज्येष्ठायै हृदयांतिक
मंत्रः सप्तदशार्णोऽयं मुनिर्ब्रह्मास्य कीर्तितः ॥ ५४ ॥ छंदोष्टिर्ज्येष्ठलक्ष्मी स्याद्देवता शक्तिबीजके ॥ श्रीमाये मूलतोऽस्त्रो
ऽग्रमज्यांगांस समाचरेत् ॥ ५५ ॥ रामवेदयुगे कान्ति नेत्रार्णो मनुसंभवैः ॥ पदानामष्टकं न्यस्येच्छिरोभ्रूमध्यवक्त्रके ॥ ५६ ॥ कु
क्षाभ्याधारके जानुपादयोस्तत्पदोन्मितिः ॥ एवं हैकचनेंद्रभ्रमिरामाक्षिवर्णकैः ॥ ५७ ॥ घटाकरसान्निभास्मितमु
खी रक्तांबरालेपना स्रक्कुंभं धनभाजनं सृणिमथो पाशं करैर्बिभ्रती ॥ कंकस्थां कमलेक्षणां दृढकुचा सौंदर्य्यवारांनिधि
र्ध्यानव्यासकलाभिलाषफलदा श्रीज्येष्ठलक्ष्मीरियं ॥ ५८ ॥ लक्षं जपेत्पायसेन जुहुयात्तद्दशांशतः ॥ आज्याक्तेन य
जेत्पीठेऽस्य मार्गेण महाश्रिये ॥ ५९ ॥ लोहिताक्षा विरूपा च कराली नीललोहिता ॥ समदा वारुणी पुष्टिरमोघा विश्वमो
हिनी ॥ ६० ॥ तत्पीठशक्तयः प्रोक्ता दिक्षु मध्ये यथाक्रमात् ॥ प्रयच्छेदासनं तस्यै गायत्र्यावह्य मारणया ॥ ६१ ॥ प्रणवो रक्त
ज्येष्ठायै विद्महे पदमंततः ॥ नीलज्येष्ठा पदं पश्चाद्धीमहीति ततः पदं ॥ ६२ ॥ तन्नो लक्ष्मीः पदं प्रोक्तं प्रचोदयादितीरयेत् ॥ गा
यत्र्येषां समाख्याता केसरेष्वंगपूजनं ॥ ६३ ॥ मातरः [illegible] पत्रमध्येषु बाह्ये लोकेशहेतयः ॥ इत्थं जपादिभिः सिद्धो मनु
र्दद्यादभीप्सितं ॥ ६४ ॥ [illegible] न्नदप्रनार्थेऽप्ये साधनं प्रभुरोदितं ॥ अब्जपूर्णाक्षेतो भूमि श्रियागोऽद्वियमाक्षरः ॥ ६५ ॥ तार

२५ ॐ रक्तज्येष्ठायै विद्महे नीलज्येष्ठायै धीमहि तन्नो ज्येष्ठा प्रचोदयात् ८-४

ॐ ग्लौं श्रीं अन्नं महि हृदयाय नमः इत्यादि २

.२८ ॐ ग्लौं श्री अन्नं मह्यन्नं मे देह्यन्नाधिपतये ममान्नं प्रदापय स्वाहा श्री ग्लौं ॐ. ९ ५१२

प. हूँश्रीपुटेजप्योभ्रान्तिःस्यचतुरवः ॥ छंदोनिवृत्तिरारव्यातंदेवतेयधराश्रियो ॥६६॥ भूवीजंवीजमस्योक्तंश्रीवीजंशक्तिरीरिता ॥ अ

नि २ ंगंमहीभिःहृदयंमन्नंदेहिमस्तकं ॥६७॥ शिखान्नाधिपतयेममान्नंचप्रदापय ॥ वर्मोक्तंस्वाहयास्त्रंमंगमंत्रक्रमादिकाः ॥६८॥

४३ षड्दीर्घाढ्यभूमिश्रीवीजांताःपरिकीर्तिताः ॥ विनेत्रांश्रथदुग्धाब्धेःस्वर्णद्वीपेतुनेस्मरेत् ॥६९॥ कल्पद्रुमाधोमणिवेदिका

ंयांसमास्थितेवस्त्रविभूषणाढ्ये ॥ भूमिश्रियोवांछितदानदक्षेसार्चितंस्वेदेवमुनीश्वंवंद्ये ॥७०॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंतद्दशां

शाहुतंमुनेः ॥ अन्नेहुत्वायजेत्पीठेवैस्वेदेवसुभाश्रियो ॥७१॥ विमलोत्कर्षिणीज्ञानाक्रियायोगाभिधातथा ॥ प्रह्वीसत्या

तथेशानानुग्रहापीठशक्तयः ॥ तारंनमोभगवतेविष्णवेसर्ववर्णकाः ॥ भूतात्मसंयोगपदंयोगपद्मपदंततः ॥७३॥ पीठात्मने शिव०

नमोंतेषपीठमंत्रईरितः ॥ दद्यादासनमेतेनमूलेनावाहनादिकं ॥७४॥ अंगानीशाद्यैर्येदिक्षुभूवह्निजलमारुतान् ॥ निधीं ४३

समंतिष्ठांचविधांशांनिविदिक्षुच ॥७५॥ अष्टशक्तीर्बलाकाद्याविमलाकमलातथा ॥ वनमालाविभूषाचमालिकाशं ५२

करीपुनः ॥७६॥ पूर्वादिदिक्षुपत्रेअष्टसुसंविसुमालिका ॥ वज्राद्यानायुधैर्वक्तास्वस्वदिक्षुसमर्चयेत् ॥७७॥ इत्थंसपरिवारे

यांधरालक्ष्म्योजपादिभिः ॥ आराधितायैस्सल्लभतेमहतीमन्नसंपदः ॥७८॥ अन्नपाकेश्वतिलेविल्वसमिद्भिर्जुहुयात्त्रि

ये ॥ मास्येनपायसेनापिफलैःपत्रैश्चविल्वजैः ॥ जपतांसुमहामंत्रंहोमःकार्योदिनेदिने ॥७९॥ दशासंख्येःकुवेरस्यम

ॐ क्षौं

याँकल रखं[illegible]तिनोस्य क्रूरां कृत्यां चरामेव तांकरा अपनिर्गुणं भ्रमलफनां रमच्छणुतु ह्रीं ॐ

८ ॐ वैश्रवणाय स्वाहा

वा३

ुनेश्रेयचोइवेः॥८०॥ तारो वैश्रवणायाग्निप्रियांतोष्टाक्षरो मनुः॥ होमकाले कुबेरं तु ध्यायेदग्निमध्यगं॥८१॥ धनपूर्णं स्व
र्णकुंभं तथा रत्नकरंडकं॥ हस्ताभ्यां बिभ्रतं खर्वं करपादं च तुंदिलं॥८२॥ वटाधस्ताद्रत्नपीठे पविष्टं सुस्मिताननं॥ एवं कृत
हुतो मंत्री लक्ष्म्यागयनिधिन्नपं॥८४॥ अथ प्रत्यंगिरां वक्ष्ये परकृत्याविमर्दिनीं॥ दीर्घदंष्ट्रा महाकृष्णा मांसशोणितसंस्थि
तं॥८५॥ यंनिनोरखचार्य क्रूरां कृत्यां समुच्चरेत्॥ वध्रभिवपदं पश्चान्नां ब्रह्मांने सदीर्घणः॥८६॥ अथ पतिगुणस्त्पंने प्रत्य
कृकर्त्तार मर्द्दतु॥ तारमायापुटो मंत्रः स्यात्सप्तत्रिंशदक्षरः॥८७॥ ब्रह्मानुष्टुप्[illegible]छंदो देवी प्रत्यंगिरीरिता॥ बीजशक्ती ना
रमाये कृत्यानाशे नियोजनं॥८८॥ अष्टभिरणोयनिधिभिर्युगैर्वेदैश्च पंचभिः॥ वसुभिर्मंत्रजैर्वर्णैर्दीर्घयुक्तार्णनीपरैः॥
प्रणवाद्यैः षडंगानि कल्पयेन्मातिसंयुतेः॥ शिरोभ्रूमध्यवक्त्रेषु कंठबाहु हृदये हृदि॥८९॥ नाभौ[illegible]योर्गतिनोश्च पदा
निपदयोर्न्यसेत्॥ वृतदंशाक्रमान्मंत्री तारमायापुटान्यपि॥९०॥ आशांबरा मुक्तकचा घनच्छविर्ध्येया भवमासिकराहि
भूषणा॥ दंष्ट्रोग्रवक्त्रा ग्रसिताहितान्च याप्रत्यंगिरा शंकरतेजसेरिता॥९१॥ ध्यायन्नेवं जपेन्मंत्रमयुतं तद्दशांशतः॥ अ
पामार्गे समरान्याज्यहविर्भिर्जुहुयात्ततः॥९२॥ अन्नपूर्णा स्तनेयावेदं गालोकेश्च रायुधेः॥ इत्थं सिद्धमनुं मंत्री प्रयोगेषु शा
तं जपेत्॥९३॥ जुहुयाच्च शतं द्विज दशमं ज्रेई रे ब्रलिं॥ यो मे पूर्वंगतः पाप्मा पापकेनेह कर्मणा॥९४॥ इंद्रस्त्वं देव उ धार्य रा

६८ ॐ यो मे पूर्वगतः पाप्मा पापकेनेह कर्मणा इन्द्रस्त्वं देवराजो ॐ भयतु ॐ भयतु ॐ मोहयतु मान्नायतु मारयतु कलिं सक्षे प्रपद्यन्तु कृतं मम शिवं
मम शांतिः स्वस्त्ययनं चास्तु। प्रति मंत्रः ९

नामेध

~~योमे ... गतः पाच्चान्यावधीन हृदयं दृष्ट्वा ९८ इत्युक्तं देव सर्वो जंभयतु जंभयतु मोहयतु कायतु मारयतु मारय ९९~~
~~सितं तस्मै नय ... इदं नं मम शिवं मम अथ मम शांतिः स्वस्त्ययनमस्तु~~ ।

पं॰ मं गो[illegible] नेत्रे भयात्त्विति । जंभयत्विति चोच्चार्य मोहयत्विति चोच्चरेत् ॥९५॥ नाशयतु पदं पश्चान्मारयत्विन्यतः कालिं ॥ तस्मै अय
४४ [illegible] ममांते च शिवं मम ॥९६॥ शांतिः स्वस्त्ययनं चास्तु वालिं मंत्रउदाहृतः ॥ प्रागावाधोक्तषक्षस्यर्णास्ते नेडांगाविनरक्षे
५३ आशिष्मंत्रे पूर्वपदस्थाने ध्यादि पदं वदेत् ॥ आशिरित्यादि पठेन्नहह इत्यादिके स्थले ॥९८॥ स्वंतु दशमंत्राः स्युस्तेन्न हि कुर्व
लिं हरेत् ॥ स्वयं कृते यज्ञ कृत्ना कृत्याहि पंक्तिनश्यति ॥९९॥ अथ प्रत्यंगिरा मालामंत्रः सिद्धिदायकोच्यते ॥ तारो माया नमः कृष्णवा
ससे शान्तवर्णोकाः ॥१००॥ सहस्त्रशिं[illegible]निपदं सहस्रवदने पुनः ॥ महावले पदं पश्चादघोरे दपराजिते ॥१॥ प्रत्यंगिरे परसैन्यपर स्का
कर्म सहृज्जलं ॥ ध्वंसिनि परमंत्रोत्सादिनि सर्व पदं ततः ॥२॥ भूतांते दमनिप्रांते सर्वान्देवान्समुच्चरेत् ॥ बंधयुग्मं सर्वविघ्नान्छिंधि । घो॰ २
युक्क्षोभय द्वयं ॥३॥ परयंत्राणि सकोष्टां स्फोटयाद्वितयं पठेत् ॥ सर्वांशृंखलान्त्रोटय द्वितयं ततः ॥४॥ ज्वालाजि शिव
ह्वेकरालांते वदने प्रत्युच्चरेत् ॥ गिरेमायानमोंतोयं शरकूर्परोरं मनुः ॥५॥ ऋष्यादिकं पूर्वमुक्तं मायायास्यांषडंगकं ॥ ४४
ध्यायेत्प्रत्यंगिरां देवीं सर्वशत्रुविनाशिनीं ॥६॥ सिंहारूढाति कृष्णा त्रिभुवनभयकृद्रूपमुग्रं वहंती ज्वालावक्त्रा वसाना नव
वसनयुगं नीलमेघाभकांतिं ॥ शूलं खड्गं वहंती निजकरयुगले भक्तरक्षैकदक्षा सेयं प्रत्यंगिरा संस्तपयतु रिपुभिर्नि ५३
र्मितं वो भिचारं ॥७॥ अयुतं प्रजपेन्मंत्रं सहस्रं तिलराजिकाः ॥ हुत्वा सिद्धमयं मंत्रं प्रयोगे शतं जपेत् ॥८॥ अहम्भूतादिका
१२५ ॐ ह्रीं नमः कृष्णवाससे सहस्रहिंसिनि सहस्रवदने महावले अपराजिते प्रत्यंगिरे परसैन्यपरकर्मविध्वंसिनि परमंत्रोत्सादिनि सर्वभूतदमनि सर्वदेवान् बंधर
धा॰ सर्वविघ्नान्छिंधि२ क्षोभय२ परयंत्राणि स्फोटय२ शृंखलान्त्रोटय२ ज्वलज्ज्वालाजिह्वे करालवदने प्रत्यंगिरे ह्रीं नमः ८
सेश्ता२ सूर्व१

ओ२ १ ॐ अं क्रं [redacted] वं क्षं पं ह्लौं [redacted] क्लीं ऊं सः ऊं फट्
स्वाहा ८६

विष्टं सिंचेन्मंत्रज्ञ पञ्जले॥ विनाशयेत्परकृतं यंत्रमंत्रादिकार्मणं॥९॥ मंत्रं विरोधिसमकं प्रवक्ष्ये षोडशाक्षरं॥ प्रणवः केशवः से
दुर्वा गौर्यापाः पंचसेंदवः॥१०॥ विययंत्रं चिंतितं ते सद्यो ज्ञानशशांकयुक्॥ मायाग्निः करौ चंद्रा ओ मृगुः सर्गी सवर्म फट्॥११॥ स्वा
हांतः षोडशार्णोयं मंत्रः शत्रुविनाशनः॥ विधातोऽस्य ऋषिश्छंदः पर्वताद्य भिधायकः॥१२॥ धराकाशौ महापूर्वो देवता परिकी
र्तिता॥ हं बीजं पार्वती शक्तिर्मायया तु षडंगकं॥१३॥ नानारत्नार्चिराकीर्णं रत्नांभः श्रव शोभितं॥ व्याघ्रादि पशुभिर्व्याप्तं सानुप
कं गिरिं स्मरेत्॥१४॥ मत्स्य कूर्मादि निर्वाघ नवरत्नसमन्वितं॥ घनछायं सकल्लोल मकूपारं विचिंतयेत्॥१५॥ ज्वालावली समा
क्रांतं जगत्रितयमद्भुतं॥ पीनवर्णं महावह्निं संस्मरेद्दुःख शांतये॥१६॥ धरा समुत्थरेणौघ मलिनं रुद्धमदिवं॥ पवनं संस्मरे द्विश्वजी
वनं प्राणरूपतः॥१७॥ नदी पर्वत वृक्षादि कलिता ग्राम संकुला॥ आधारभूता जगतो ध्येया पृथ्वीह मंत्रिणा॥१८॥ सूर्यादि ग्र
हनक्षत्र कालचक्र समन्वितं॥ निर्मलं गगनं ध्यायेत्प्राणिनामाश्रयप्रदं॥१९॥ एवं षड्देवता ध्यात्वा सहस्राणि तु षोडश॥ ज
पेन्मंत्रं दशांशेन षट् द्रव्ये होममाचरेत्॥२०॥ व्रीहयस्तंडुला आज्यं सर्षपाश्चरव स्तिलाः॥ एते हुत्वा यथाभागं पीठे पूर्वोदितेऽ
र्चयेत्॥२१॥ अंग दिक्पाल वज्राद्यैरेवं सिद्धो भवेन्मनुः॥ शत्रू पद्रवमापन्नो ऽयंत्र्या मन्त्रस्तंभ मनुं॥२२॥ अकारं पर्वताकारं भावयं
सत्वस्तब्ध खं॥ धनतोऽत्र वमन्युग्रं प्राच्यादि शिखि चिंतयेत्॥२३॥ ककारं तुंग कल्लोल प्लाविताखिलभूतलं॥ समुद्र रूपिणं

रावै

ॐ ह्लीं बगलामुखि सर्वदुष्टानां वां मुखं स्तंभय जिह्वां कीलय बुद्धिं विनाशय ह्लीं ॐ स्वाहा

मं॰म श्रीमंमती च्याद्दिशि संस्मरेत् ॥२४॥ वर्णं तदग्नि मंस्काल संघ व्याम नभस्थले ॥ यामो कृतजं हृदि ह्ं स्मरेत् मलयपावकं ॥२५॥ तृ
तीयवर्ण प्रथमं प्रकंपित जगत्त्रयं ॥ युगांतपवनाकारः अनस्त्यां दिशि स्मरेत् ॥२६॥ तुरीयपंचमा छेर्णा पृथ्वी गगनरूपिणो
शत्रुवर्गी बाधमानो चिंतयेन्निधना भवान् ॥ तदग्निमंवर्ण गं शत्रोर्निश्वासमप्पुनिं ॥ निरं ध्यानं स्मरेन्मंत्री विंचाद्रि प्रभाकुलं ॥२८ ९
४५ मायादिवर्णाग्नितयं शत्रोर्निर्गच्छुती मुखं ॥ अन्यं तु निरं ध्यानं चिंतयेत्साधको तमः ॥२९॥ भर्म संहो भितल्प त्रि पोशाधारदेश
तः ॥ उत्थाप्य वह्निं तेहं हं मदसमन्तु स्मरेत् ॥३०॥ एवं वर्णान्स्मरन्मंत्री जपेन्मंत्रं सहस्रकं ॥ मंडलाग्नि तया द्यार्क मारयत्येव विद्वि
षां ॥३१॥ एवं यः कुरुते कर्म प्राणायाम जपादिभिः ॥ संशोधयित्वा चात्मानं स्वारिकाये हरिं स्मरेत् ३२॥ ॥इति महीधर विर शिव ४५
चिते मंत्रमहोदधौ अष्टपूर्णा नवमस्तरंगः ॥ ॥१२५०॥ अथ प्रवक्ष्ये शत्रूणां स्तंभनी बगलामुखी ॥ प्रणवो गगनं पृथ्वी
शांतिबिंदुयुतं वरा ॥१॥ लाम्रु साप्तो गदी सर्वदुष्टानां वाहली दुयुक् ॥ मुखं पदं स्तंभयांते जिह्वां कीलय वर्णका ॥२॥ बुद्धिं वि ५४
नाशयेत्तु बीजं तारोग्नि सुंदरी ॥ षट्त्रिंशाक्षरो मंत्रो नारदो मुनिरस्य तु ॥३॥ छंदोपि बृहती शक्तं देवता बगलामुखी ॥ नेत्रास्त्रमा
यक नवपंचकाष्टाभिरंगकं ॥४॥ सौवर्णासनसंस्थिता त्रिनयनां पीतांशुकोल्लासिनी हेमाभांगरुचिं शशांकमुकुटां स
चंपकस्रग्युतां ॥ हस्तेर्मुद्गर पाश वज्ररसनां संबिभ्रतीं भूषणाव्याप्तांगीं बगलामुखीं त्रिजगतां संस्तंभिनीं चिंतयेत् ॥५॥ ए

३६ ॐ ह्रीं बगलामुखि सर्वदुष्टानां वाचं मुखं पदं स्तंभय जिह्वां कीलय बुद्धिं विनाशय ह्रीं ॐ स्वाहा. ५

भा०

धारेत्यमं समीरितो यतो॥ फट्कारान्तवल्लभांतो यमंत्रः पंचदशाक्षरः॥३६॥ इच्छ्वरोजगती स्वमवाराही भुक्ति पूर्विका॥ तारो वीजं चरु
ल्लेखा शक्तिस्तोकीलकं मतं॥३७॥ हृदि पंचनेत्रहस्ताक्षिभुगमार्णौ रंगकं न्यसेत्॥ पादलिंगकटीकंठगंडाक्षिश्रुतिनःसुके॥ वि
न्यस्य मंत्रजान्वर्णान् चिंतयेत्परदेवतां॥ ॥मेघश्यामरुचिं मनोहरकुचां नेत्रत्रयोद्भासितां कोलास्यां शशिशेखरामव
लया दंष्ट्रातले शोभितां॥ विभ्राणां स्वकरांबुजेरसिलतां चर्मासिपाशं शृणिं वाराहीमनुचिंतयेद्धयवरारूढां शुभालं
कृतिं॥३९॥ लक्षं जपेद्दशांशेन नीलपद्मैस्तिलैः शुभैः॥ जुहुयात्पूर्वं संप्रोक्ते पीठे संपूजयेदिमां॥४०॥ त्रिकोणे तांस मारा
ध्य षट्कोणे षंगदेवताः॥ षोडशारे यजेच्छक्तीर्वक्ष्यमाणाश्च षोडश॥४१॥ ज्याटनी नदीशी च घोषणीशो घरणीश्वरी॥ मा
रिणी मारणीशी च भीषणी भीषणीश्वरी॥४१॥ त्रासनी त्रासनीशी च कंपनीश्वरी॥ आशाविवर्तिनी पश्चादाशाविवार्तिनी
श्वरी॥४२॥ वस्तुमातेश्वरी वाथ सर्वसंपादनीश्वरी॥ एताः पूज्याश्चतुर्थ्यंताः प्रणवाद्या नमोन्तिका॥४३॥ पत्रे दष्टदले पद्मेत्ना
ष्ट भैरव संयुता॥ लोकपालान्दशदलच्छितयेहेति संयुतान्॥४४॥ एवं सिद्धमनुं मंत्री काम्यकर्मणि योजयेत्॥ तर्पयेत्सालि
केरां जलैस्तीर्थोद्भवैरपि॥४५॥ मानयेन्नहरणी वर्गान्सर्वकामार्थसिद्धये॥ कृष्णपक्षे ष्टमी घस्रे वाह्ने वा कृतअतंः॥४६॥
चतुःपथान्नदीकूलाद्योकोलालवेश्मनः॥ मृदमानीय घन्सूररससंयुतयानया॥४७॥ ध्ययेत्पुत्तलीं रम्यां साध्याभास्थाप
नान्वितां॥ ततः प्रेतांवरे यंत्रं नकोणाकारात्सज्जा लिखेत्॥४८॥ चितांगारप्रतानेनि बद्धा शांभूपुरान्वितं॥ तदंतर्मंत्रपातिस्य

७) साध्यमुच्चाटय२ शोषय२ मारय२ आकर्षभीषय२ नाशय२ छिंदःकंपय२ ममाज्ञावर्त्तिनं कुरु सर्वाभिमतयन्त्रजातं संपादय२ सर्वं कुरु२ स्वाहा

मं॰म॰ वेष्टयेन्मनुनामुना॥ साध्यमुच्चाटययुगं शोषयद्वितयं ततः॥ मारयद्वितयं चाथ भीषयद्वितयं ततः॥५०॥ नाशयद्वितयं पश्चाच्छि
४ रःकंपययुग्मकं॥ ममाज्ञावर्त्तिनं पश्चात्कुरु सर्वाभिमारिणीका॥५१॥ नवस्कत्नानं शाद्धांते संपादययुगं ततः॥ सर्वं कुरुयुगं स्वा
हामनिसमाख्यातो मनुः॥५२॥ अनेन वेष्टितं यंत्रं कृतं देवी प्रतिष्ठितं॥ पुत्तल्या हृदि विन्यस्य यजेत्तां भुक्तिमार्गतः॥५३॥ तदग्रे ग
जेपन्मंत्रं राजायेकांतमाश्रितः॥ सहस्रं साष्टकं मूल्यः पूजयेत्तां समाहितः॥५४॥ एवं कृते नरा नार्यो राजानो राजवल्लभाः
सिंहा गजा मृगाः क्रूरा भवेयुर्वश्यगा ध्रुवं॥५५॥ चिंतयेत्तां निजे कार्ये शायीत विजनेऽवनी॥ यथा भावितथा देवी स्वप्नेव
दति मंत्रिणे॥५७॥ अथैतस्या महायंत्रं प्रवेक्ष्ये सिद्धिदं नृणां॥ कृत्वा त्रिकोणं षट्कोणं षोडशारं वसुच्छदं॥५८॥ द्वादशार
द्वितयं पंचदशारसंभूरहद्वयं॥ त्रिकोणे कामबीजस्थं वाग्भवं विलिखेत्पुनः॥५९॥ षट्कोणेषु तु वाग्बीजं पाशं मायांकु शिव
शश्रियं॥ दीर्घं चकरकं पश्चाद्विलिखेत् षोडशच्छदे॥६०॥ शक्तीः षोडशपूर्वोक्ता आलया याम्यष्टपत्रके॥ भैरवैः सं ४
युतान्यस्य द्वादशारे द्विक्षती क्रमात्॥६१॥ स्वस्वबीजादिकान्बीजसमूहः कथ्यतेऽधुना॥ मांसरक्तं विषं मेरुमलं वा गर्भ
गुर्विंयत॥६२॥ एतानि शिशियुक्तानि पाशमायानि मानि वै॥ वर्ग्यान्विलिखेत्सम्यक् पंक्तिपत्रे द्वितीयके॥६३॥ ति ५६
थिपत्रे मूलवर्णाणां थयव्यपौः प्रवेष्टयेत्॥ वायुग्निविलिखेद्भूमिमंदिरद्वितयात्त्रिषु॥६४॥ मर्जोदोयंत्रमालिख्य मनुसं संपात
साधितं॥ वाक्कादो विष्टतं दधात्सृणां कीर्तिधनं सुखं॥६५॥ वह्निनाकिमहोक्केनधाराही छं प्रयच्छति॥ वाग्बीजं प्रतितो ह्मि

वंध्यात्वाज्जपेल्लक्षं मधुतं चं घकोड्वेः॥कुसुमैर्जुहुयात्पीठे पूर्वोक्ते पूजयेदिमां॥६॥चंदनागरुयंक्षा[illegible]ः पूजार्थं यंत्रमालिखे
त्॥त्रिकोणषट्दलाष्टास्व षोडशारं धरापुरं॥७॥मध्ये संपूजयेद्देवीं कोणे सत्वादिकान्गुणान्॥षट्कोणेषु षडंगानि
मातृभैरवसंयुतान्॥८॥संपूज्याष्टदले पद्मे षोडशारे जयेदिमां॥मंगला स्तंभनी चैव जंभनी मोहिनी तथा॥९॥वश्या चला
चलाकाच भूधरा कल्मषाभिधा॥धात्री च कलना कालकर्षणी भ्रामिका पिच॥१०॥मंदगमना भोगस्था भाविका षोडशी
स्मृता॥भूरहस्यचत्र दिक्षु पूर्वादिषु यजेत्क्रमात्॥११॥गणेशांबटुंचापि योगिनीक्षेत्रपालकं॥इंद्रादींश्च ततो बाह्ये निजायु
धसमन्वितान्॥१२॥इत्थं सिद्धमनुर्मंत्री स्तंभयेद्देवतादिकान्॥पीतवस्त्रस्तदा[illegible]नं पीतमाल्यानुलेपनः॥१३॥पीतपुष्पैर्य
जेद्देवीं हरिद्रो[illegible]स्थस्तज्जापयन्॥पीतांध्यायन्भगवतीं प्रयोगे मृत्युतं जपेत्॥१४॥त्रिमध्वाज्यतिलैर्होमो नराणां वश्यकर्मतः॥ रो
मधुरत्रितयाक्तैः स्यादाकर्षो लवणैर्ध्रुवं॥१५॥तैलाभ्यक्तैर्निंबपत्रैर्होमो विद्वेषकारकः॥तालकौर्हरिद्राभिर्विद्विषांस्तंभनं रा
भवेत्॥१६॥अंगारधूमं राजीश्च माहिषं गुग्गुलं निशि॥श्मशानपावके हुत्वा नाशयेदचिरादरीन्॥१७॥गरुतो गृध्रकाका
नां कटुतैलविभीतकं॥गृहधूमचिताबह्नौ हुत्वा प्रोच्चाटयेद्रिपून्॥१८॥दूर्वागुडूचीलाजान्यो मधुरत्रितयान्वितान् जुहोति
सो रोगान्नमयेद्दर्शनादपि॥१९॥पर्वताग्रे महारण्ये नदीसंगे शिवालये॥ब्रह्मचर्यरतो लक्षं जपेदखिलसिद्धये॥२०॥

वि १

मं॰ मं॰
४६

एकवर्णं गवीदुग्धं शर्करामधुसंयुतं ॥ त्रिशतं मंत्रितं पीतं हन्याद्विषपराभवं ॥२१॥ श्वेतपालाशकाष्ठेन रचिते रम्यपादुके ॥ अल
क्तकं जितेलक्तं मंत्रयेन्मनुनाऽमुना ॥२२॥ तदारूढः पुमान्गच्छेत् क्षणेन शतयोजनं ॥ पारदं च शिलां तालं पिष्टं मधुसमन्वितं ॥२२
मनुना मंत्रयेल्लक्षं लिंपेत्तेनाखिलां तनुं ॥ अदृश्यः स्यान्नराणामेष आश्चर्यं दृश्यतामिदं ॥२३॥ यद्वा गोपि लिखेद्बीजं सा
ध्यनाम्नान्वितं मनोः ॥ हरितालनिशाचूर्णौ रुक्मनरससंयुतैः ॥२४॥ गोधाकर्णैः समावीजं धरागेहार्थशाजितें ॥ तच्चक्रं स्थापितपि
तघ्राणां पीतसूत्रेणावेष्टयेत् ॥२५॥ भ्राम्यकुलालचक्रस्थां गृहीत्वा मृत्तिकां तया ॥ रचयेद्वृषभं रम्यं यंत्रं तन्मध्यतः क्षिपेत्
हरितालेन संलिप्य हृष्टं प्रत्यहमर्चयेत् ॥ स्तंभयेद्विद्विषां वाचं गतिं कार्यपरंपरां ॥२७॥ आदाय वामहस्तेन प्रेतभूस्थितखर्परं
अंगारेणा चितास्थेन तत्र यंत्रं समालिखेत् ॥२८॥ मंत्रितेन निहितं भूमौ रिपूणां स्तंभयेद्गतिं ॥ प्रेतवस्त्रे लिखेद्यंत्रं अंगारेणै
व तत्पुनः ॥२९॥ मंडूकवदने न्यस्येत्पीतवस्त्रेण वेष्टितं ॥ पूजितं पीतपुष्पैस्तु हावं स्तंसे स्तंभयेत् द्विषां ॥३०॥ यद्वैमो भावितादि
व्यं तत्र यंत्रं समालिखेत् ॥ मार्जितं तद्वृषापत्रैः दिव्यस्तंभनकृद्भवेत् ॥३१॥ इंद्रवारुणिकामूलं समशो मनुमंत्रितं ॥ भक्षिमज
ले दिव्यकृतां जलस्तंभनकृद्भवेत् ॥३२॥ वह्नि नाकिंसाधकेन मंत्रः सम्यगुपासितं ॥ अन्नृणां गतिबुध्यादेः स्तंभनो नात्र संश
यः ॥३३॥ उच्यते स्तंभधारा ह्रीं जगतां ब्रह्मकारिणी ॥ वेदाद्वि बीजं माया च हृद्धि घोंजलपावको ॥३४॥ ठं सहंक्ष घयुग्मे

११ ॐ ह्रीं नमो वाराहि घोरे स्वप्नं ठः ठः स्वाहा ०१ ह॰ ह॰ ॐ॰ घ॰

शिव
४६
५८
ठ॰

११८ ॐ ह्रीं ग्लौं ऐं नमो भगवति वार्त्तालि वाराहि वाराहमुखि ह्रीं ग्लौं ऐं अंधे अंधिनि नमो रुंधे रुंधिनि नमो जंभे जंभिनि नमो मोहे मोहिनि नमः स्तंभे स्तं-
भिनि नमः ऐं ग्लौं ऐं सर्वदुष्टप्रदुष्टानां सर्वेषां सर्ववाक्चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वास्तंभं कुरु कुरु शीघ्रं वश्यं कुरु कुरु ऐं ग्लौं ऐं ठः ठः ठः ठः हुं फट् स्वाहा॰ १

= नमोतेभगवत्यथा॥६६॥वार्त्तालिं वाराहि गगानं क्षहग्वाराहिवापदं॥वाराहमुखितोवीजत्रयं पूर्वोदितं वदेत्॥६७॥अंधे अंधि
निहृदयं रुंधे रुंधिनि हृत्तथा॥जंभे जंभिनि हृद्यापि मोहे मोहिनि हृत्पुनः॥६८॥स्तंभे स्तंभिनि हार्दांते पुनर्वीजत्रयं वदेत्॥स
र्वदुष्टप्रदुष्टानां सर्वेषां सर्ववाग्पदं॥६९॥चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वास्तंभं कुरु हृद्यं॥शीघ्रं वश्यं कुरु द्वं त्रिवीजी ठचतु
ष्टयं॥७०॥सर्गार्धं वर्म फट् स्वाहा वेदरुद्राक्षरो मनुः॥प्रणवादिमुनिर्द्दष्टः शिवो त्रिजगती तथा॥७१॥वार्त्तालीदेवता
प्रोक्ता वार्त्तालीहृदयं स्मृतं॥वाराही निशिरः प्रोक्तं शिखा वाराहमुख्यपि॥७२॥अंधे अंधिनि वर्मोक्तं रुंधे रुंधिनि ने
त्रकं॥जंभे जंभिनि चास्त्रं स्यात् ततो ध्यायेत्तु देवतां॥७३॥रक्तांभोरुहकर्णिकोपरिगते शावासने संस्थितां मुंडस्त्र
ग्भिरिराजमानहृदयां नीलाश्मसद्रोचिषां॥हस्ताब्जैर्मुशलं हलाभयवरान् संविभ्रतीं सत्कुचां वार्त्तालीमरुणांवरांत्रि
नयनां वंदे वराहाननां॥७४॥सप्तदशमहस्त्राणि प्रजपेत्तद्दशांशतः॥तिलैर्वक्ककुसुमैर्जुहुयान्मधुरान्वितैः॥७५॥पूजायंत्र
मथो वक्ष्ये जयादिनवशक्तिकं॥स्वर्णे रौप्येथवा ताम्रे भूर्जे पत्रेथदारुणि॥७६॥लिखेद्रोचनारात्रिचंदनागुरुकुंकुमैः
योनिपंचास्त्रषट्कोणाष्टपत्रशतपत्रकं॥७७॥सहस्रदलभूविंब सर्वीतद्वारशोभितं॥कैलासाचलमध्यस्थं पीठमेतत्क्षिविं
नयेत्॥७८॥तत्रावाह्य यजेद्देवीमुपचारैर्मनोरमैः॥त्रिकोणमध्यदेवेशी तदग्रादिक्षु चांगकं॥७९॥वार्त्तालीचापि वाराही

६ ऐं वां हीं नमः ६
७ वं वटुकाय नमः ७

मं· म·

४८

पूज्या वाराहस्त्वपि॥ त्रिकोणे षष्ठपंचास्रे ग्रंथिनी हांधिनी तथा॥८०॥ जंभिनी मोहिनी चापि स्तंभनी च पुनः पंचमी॥ षट्कोणेषु
पुनः पूज्या डाकिनी राकिनी तथा॥८१॥ लाकिनी काकिनी चापि शाकिनी हाकिनी पुनः॥ षट्कोणपार्श्वयोः पूज्ये स्तंभिनी क्षो
भिनी द्वयं॥८२॥ मुण्डाले दृक कराल्या घाकपालं स्थलभृत्परा॥ षट्कोणाग्रे यजेद्यंडे श्वंडं तस्याग्रतो शमं॥८३॥ शूलं नागं चंड मरुं क
पालं दधतं करैः॥ इन्द्रनीलनिभं नग्नं जटाभारविराजितं॥८४॥ अष्टपत्रे तु वाताली मुखं देव्याष्टकं यजेत्॥ शतपत्रे तु संपूज्या हृष्टा
कं वसवाश्विनो॥८५॥ त्रिरेकेकोणपत्रे तु जंभिनी स्तंभनी युता॥ शतकोणाग्रतः सिंह पूज्यो महिष संयुतः॥८६॥ सहस्रपत्रे वा
राही पूजयेत्तु सहस्रशः॥ अंकुशोडुं नवाराहीं नमेतत्त्वं नभतः स्थितः॥८७॥ भूपुर द्वारदेशेषु वटुकं क्षेत्रनायकं॥ योगिनीगणनाथं
तु तत्र मंत्रैः प्रपूजयेत्॥८८॥ फांतः सबिंदु वटुको ङेंता हंस सवर्णकः॥ मेरुः शशियुतः क्षेत्रपालायनमसान्वितः॥८९॥ अष्टा
र्णः शेषयुग्वायुः संवर्ते योगिनीपदं॥ ध्यानमेतेन सम्बर्णः स्वांतस्थं सोन्वितो गणः॥९०॥ पतयेत्तु याष्टवर्णः प्रोक्ताः स्तम्भन
कः क्रमात्॥ दिक्पाला नायुधैर्युक्ता दिक्षु संपूजयेत्ततः॥९१॥ पूजांते वटुकादिभ्यो बलिं मंत्रैर्बलिं हरेत्॥ बलिदानोचितामंत्राः
क्षील्पंते विकलासिद्धिदाः॥९२॥ एह्येहि निपदं ग्राह्य देवीपुत्रेति कीर्तयेत्॥ वटुकान्नेनाथ कपिलजटाभारभासुरः॥९३॥ त्रिनेत्र
ज्वालाशक्ताने मुखसर्वज्ञलूं सहकः॥ धां मां आशायशुगं सर्वोपचारसहितं बलिं॥ गृह्ण द्वयं बलि पत्नी शर पंचाक्षरो मनुः॥

७ यां योगिनीभ्यो नमः ४
८ क्षं क्षेत्रपालाय नमः ५

एह्येहि देवीपुत्र वटुकनाथ कपिलजटाभारभासुर त्रिनेत्र ज्वालामुख सर्वविघ्ना
न्नाशय २ सर्वोपचारसहितं बलिं गृह्ण २ स्वाहा ·५१२

९ गं गणपतये नमः ४

शिव

४८

१७

२३ क्षांक्षींक्षूंक्षैंक्षौंक्षः हुं स्थानक्षेत्रपालेश सर्वकामं पूरय स्वाहा·१
५ गांगींगूंगणपतयेवरवरदसर्वजनंमेवशमानयसर्वोपचारसहितंवलिंगृह्ण २ स्वाहा·४०।५

चुटुकास्यवलिंदद्यादनेनम्बहुयाच्चितः॥१५॥मेरुषट्दीर्घयावर्मस्थानंक्षेत्रपदंवदेत्॥पालेशसर्वकामंचपूरयानल
वल्लभा॥१६॥त्रयोविंशतिवर्णाढ्यःक्षेत्रपालमनुर्मतः॥योगिनीनामथोमन्त्रःप्रथहृपःप्रमघ्नेते॥१७॥ऊर्द्ध्वंब्रह्माण्डतोवादि
ऊर्द्ध्वंब्रह्माण्डतोवादिविगगनतलेभूतलेनिष्कलेवापातालेवातलेवासलिलपवनयोर्यत्रकुत्रस्थितावा॥क्षेत्रेपीठोपपी
ठादिषुकृतपदाधूपदीपादिकेनप्रीतादेव्यःसदानःशुभवलिविधिनापांतुवीरेन्द्रवंद्याः॥ ॥यांयोगिनीभ्यःस्वाहां
न्तोभूमिनंदाक्षरोमनुः॥योगिनीनांवलिंदद्यादनेनविधिपूर्वकं॥१९॥दीर्घत्रयेंदुयुक्सेंदुःशार्ङ्गीगणपतर्णकाः॥
माहृतोभगवान्स्तोयरवरांतेदसर्वच॥२०॥जनंमेवशमानांतेयःसर्वोलोहितोवली॥दीर्घोसूसहितंप्रांतेवलिंगृह्णद्वय
ग्निहारः॥११॥गणेशवलिमंत्रोयंगगनश्रुतिवर्णवान्॥एवंतेभ्योवलिंदत्वास्वस्वमुद्रांप्रदर्शयेत्॥२॥अंगुष्ठतर्जनीयु
क्तंदर्शयेद्वटुकेवलौ॥अंगुष्ठानामिकावामेक्षेत्रपालवलौमता॥३॥किंचिद्वक्रीकृतामध्यागणनाथवलौस्मृता॥अ
नामामध्यमांगुष्ठायोगिनीनांवलौपुनः॥४॥एवंसंपूज्यसंस्तूयनत्वाम्नुपसंहरेत्॥सिद्धमंत्रःप्रकुर्वीतप्रयोगान्शि
वभाषितान्॥५॥हरिद्रयाचंदनेनलाक्षयागुरुणापिवा॥पुरश्चरणविधेमांसेजेल्लयादिष्टसिद्धये॥६॥हरिद्रयाल
याकुर्यात्स्तंभनकर्मणि॥स्फाटिकैःपद्मवीजैश्चरुद्राक्षैःशिवकर्मणि॥७॥स्वर्णादिपात्रेसुरयावंधूककुसुमे

मं॰म॰ क्लिन्नैः॥ ताराद्वीनर्पयेत्सर्वकामसंपूर्णयेन्नरः॥८॥ चतुरस्रान्तु तापिच्छैर्जुहुयान्मोहनेच्छया॥ लाभपूर्णां निलैः कुर्यात्खरमेषास्थ्या
४९ न्वितैः॥९॥ पिंडं मनोहरं तत्र पूजयेत्तर्पयेदपि॥ सपत्नसदनं सांगं भेतस्मे विनिवेदयेत्॥१०॥ कुंडे पिंडं विधाय मंजुहुयात्तया
युतं॥ एकविंशतिरात्रैस्तु लाजैरक्तसमन्वितैः॥११॥ एवं कृते वैरिवृंदं भक्ष्यते योगिनीगणैः॥ अथ यंत्रं महादेव्याः प्रवक्ष्ये श
कटाभिधं॥१२॥ विलिख्य तारं साध्याख्यं भूबीजेन प्रवेष्टयेत्॥ ठकारेणाथ संवेष्ट्य भूपुरं परितो लिखेत्॥१३॥ अष्टावज्रा
न्वितं वज्रं प्रांते प्रणवमालिखेत्॥ वज्रमध्ये साध्यनाम लिखेत्कर्मसमन्वितं॥१४॥ धराबीजेन संवेष्ट्य भूपुरं मूलविद्य
या॥ वह्निरेक्रशसबीजं डिंटीशेन प्रवेष्टयेत्॥१५॥ एतद्यंत्रं समालिख्य रक्तधौतालखर्परे॥ रक्तपुष्पैः समभ्यर्च्य निक्षिपे शिव
त्पथवेश्मनि॥१६॥ रिपुमुच्चाटयेच्छीघ्रं स्थितं वंशशतान्यपि॥ वादित्रे यंत्र मालिख्य वादयेत्समरांतरे॥१७॥ श्रुत्वा तद्ध्व ४९
संत्रस्ताः पलायंते विरोधिनः॥१७॥ अथ चेतन्मनाकस्थं युध्यंते वैरिभिः सह॥ एतद्दृष्ट्वा द्विषः सर्वे पलायंते न संशयः॥१८॥
पाषाणे लिखितं राज्ञां पीनपृष्ठेषु निःक्षिपेत्॥ संपूजितमधोवक्त्रं वाचं स्तंभयते द्विषां॥१९॥ तापकार्याग्निनिक्षिप्तं जले दो
षप्रदं भवेत्॥ साध्यर्क्षतरुगर्भस्थं शत्रूणां दुःखदायकं॥२०॥ किं बहूक्तेन सर्वेष्टं साधयेत्साधितं नृणां॥ ॥इति श्रीमंत्रमह
महोदधौ बगलादिकथनं नाष्टमस्तरंगः॥ ॥विघ्नेंद्रं कमलाकांतं नृसिंहं चंद्रशेखरं॥ नत्वा संक्षेपतो वक्ष्ये श्रीविद्या

१ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः ॐ ह्रीं श्रीं क ए ई ल ह्रीं ह स क ह ल ह्रीं स क ल ह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं ॥ १६

७५२

मंत्रमुत्तमं ॥ १ ॥ अपरीक्षितशिष्याय तंनुदद्यात्कदाचन ॥ यदुच्चारणमात्रेण पापं सद्यः प्रलीयते ॥ २ ॥ तारं मायां च कमलां मादौ
वीजत्रयं पठेत् ॥ अस्या हृदीशगोविंदधरा मायोनिवादिमं ॥ ३ ॥ अथाकाशा भृगुयुक्तेग्न मां समायाद्वितीयकं ॥ हंसयुक्तौ लमामा
यान्तनीयं वीजमीरितं ॥ ४ ॥ वाक्कामशक्तिसंयुक्तक्रमाद्वीजत्रयं भवेत् ॥ इयं षडर्णा श्री मायाकामवाक्शक्तिसंपुटा ॥ ५
अनेकपुण्यसंप्राप्य श्री विद्या षोडशाक्षरी ॥ मुनिः स्याद्दक्षिणामूर्त्तिः पंक्तिश्छंदः समीरितं ॥ ६ ॥ देवता जगतामादिश्री
मत्रिपुरसुंदरी ॥ वीजमैं भृगुरेः शक्तिः कामवीजं तु कीलकं ॥ ७ ॥ मूर्द्धास्यहृद्गुह्यपादे नाभौ भ्रुन्यादिकान्न्यसेत् ॥ न्यासमासर्वांगम
कुर्वीत मायाश्रीवीजपूर्वकं ॥ ८ ॥ मध्यानामाकनिष्ठासु ज्येष्ठयोस्तर्जनीद्वये ॥ तले पृष्ठे च करयोर्विन्यसेन्नु त्रिक्रमादिमा
न् ॥ ९ ॥ श्रीकंठानंतःसौ वर्णान् विंदुं दुसंगे संयुतान् ॥ नमोंतान्कारश्रुष्या व्योन्यासो यं परिकीर्तितः ॥ १० ॥ देव्यासनं च प्रथमं
ननश्च कामसनं क्रमात् ॥ सर्वमंत्रासनं साध्यसिद्धासनमिति न्यसेत् ॥ ११ ॥ ॐ नमो नवीनाद्यं पंक्तं धाराणं लिंगके ॥ मायांका
महाशक्तिवीजं प्रथमासनपूर्वकं ॥ १२ ॥ त्रियदान्हवाधका महाशक्तिवीजानि पूर्वतः ॥ द्वितीये सं प्रयोज्यानि हंसः पूर्वाणि तत्पुरे
मायाकामं फांतमांसे भोगं हाठे प्रयोजयेत् ॥ तृतीयासन पूर्वाणि त्यासनं न्यासमीरितं ॥ १४ ॥ ततः षडंगं कुर्वीत पंचभिः
त्रिभिरेकतः ॥ एकेनैकेन पंचारौ सिंहास्यक मनः सुधीः ॥ १५ ॥ मूल विद्यां समुच्चार्य प्रणवादि नमोंतिकां ॥ मध्यमानामि

ॐ

वि३

मं·म
५०

काभ्यां तु ब्रह्मरंध्रे प्रविन्यसेत् ॥१६॥ सुधां स्रवंतीं चरणोभ्यः स्रावयंती निजां तनुं ॥ प्रदीपकलिकाकारां महासौभाग्यदां स्म-
रेत् ॥१७॥ ह्रां कृत्वा वामकर्णे परसौभाग्यदंडिनी ॥ वामे मूर्द्धादिपादांतं तथा मूलं प्रविन्यसेत् ॥१८॥ त्रिपुराशिक्षाप्र-
[illegible]हं ह्रां दक्षोयत्सर्वं छिधः ॥ निग्रहस्थानीति संचिंत्य पादमूले तथा न्यसेत् ॥१९॥ त्रिखंडया मुद्रया तु भाले मूलं तथा न्य-
सेत् ॥ त्रैलोक्यस्याखिलस्याहं कर्त्रीति स्वधियं चिंतयन् ॥२०॥ मूले संवे स्वायन्यस्य स्वेन्दुनर्द्दि राककर्णांतः ॥ विन्यस्य स्वा-
मकर्णांतं कण्ठात्यक्रांततो न्यसेत् ॥२१॥ तारसंपुटितां विंद्यां सर्वांगे विन्यसेत् पुनः ॥ योनिमुद्रां चैव बध्वा नमे त्रिपु-
रसुंदरीं ॥२२॥ जगद्धृदयकराख्यो यं न्यासः संकीर्तितो मया ॥ [illegible]स्त्र नहणी भूतं सुंदरी अभयाज्ञागत ॥२३॥ ब्रह्म-
रंध्रे हृन्मूले भाले लिंगेऽपि विन्यसेत् ॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यां तु न्यासः संमोहनाभिधः ॥२४॥ पादयोर्गुल्फयोर्न्यसेज्जा-
न्वोः कटिभागयोः ॥ लिंगे पृष्ठे नाभिदेशे पार्श्वयोः स्तनयोरपि ॥२५॥ अंसयोः कर्णयोः ब्रह्मरंध्रे वक्त्रे च नेत्रयोः ॥ क-
र्णयोः कर्णवेष्टे पि मूलस्यैकैकमक्षरं ॥२६॥ संहाररंडकन्यासो यं त्रिलोकादि च न्यसेत् ॥ नारांबीजानि नामानि न्या-
सस्थानानि च बुधे ॥२७॥ अग्निभूधरमांसास्थिशोणितवीजं शशांकयुक् ॥ षोडश रबीजाद्यां वशिनीं शिरसि न्य-
सेत् ॥२८॥ क्रोधीशमांसयुक् माया द्वितीयं बीजमीरितं ॥ कवर्गं पूर्वबीजाद्यां भाले कामेश्वरीं न्यसेत् ॥

शिव
५०
५१

स्व२

दीर्घो खड्गीशशांतास्त्रावांतिविंदुसमन्विताः॥ चवर्गांतद्बीजयुतां भ्रूमध्ये मोदिनीं न्यसेत्॥३०॥ अर्द्धीशो वायुमांसव
स्थो विंदुमस्तकशीर्षकं॥ टवर्गबीजपूर्वां तु विमलां विन्यसेद्गले॥३१॥ श्लीं सेकंठरे फस्थं वामनेत्रं सालेंदुतल
तवर्गबीजसंयुक्तां विन्यसेदरुणां हृदि॥३२॥ वामकर्णाग्निवियद्धंसभांसवालानिलेंदुयुक्॥ पवर्गस्तद्बीजपूर्वां ज
यिनीं नाभितो न्यसेत्॥३३॥ श्रीं ह्रीं रेफवायुभ्यां संयुतादिपिकेंदुकेयुं॥ यवर्गबीजां तां मूलाधारे सर्वेश्वरीं
न्यसेत्॥३४॥ संवर्त्तकमहाकालरेफषष्ठाद्यातिरिंदुयुक्॥ कौलिनीं शादिबीजाढ्यां न्यसेत्पादतमूलतः॥३५
वाग्देवतायै हार्दांतं नामांते ब्रह्मरेन्पदं॥ उक्तो वाग्देवतान्यास सृष्टिन्यासमथाचरेत्॥३६॥ ब्रह्मरंध्रे ललाटे
च नेत्रयोः कर्णयोर्नसोः॥ गंडदंतोष्ठजिह्वासु मुखवकूपे च पृष्ठतः॥३७॥ सर्वांगे हृदये न्यस्येत्स्तनकुक्षिध्वजेषु
च॥ एकैकार्णमथो मूर्द्धि सर्वेशं व्यापकं चरेत्॥३८॥ सृष्टिन्यासं विधायेवं स्थितिन्यासं समाचरेत्॥ करां
गुष्ठाद्यंगुलीषु ब्रह्मरंध्रे मुखे हृदि॥४०॥ नाभिभ्यादि पादपर्यंतं॥ नाभ्यंतं कंठदेशतः॥ ब्रह्मरंध्राद्यकंठांतं पादां
गुलिषु पंच च॥४१॥ अथ पंचविधं न्यासं वक्ष्ये सर्वेष्टसिद्धिदं॥ मंत्र पंचावृत्तिरूपं येन तद्रूपतां व्रजेत्॥४२॥ मूर्द्धि
वक्त्रे हृदि श्रुत्योर्नसोर्गंडोष्ठयोरपि॥ वक्त्रमध्ये दंतपंक्त्योर्वदने विन्यसेत्क्रमात्॥४३॥ एकैकवर्णं विधायाद्यंतो

श्री २

मं·म· ५१

कोन्यास ईरितः ॥ शिखाशिरोललाटभ्रूघ्राणवक्त्रे षडंगकान् ॥४३॥ करसंधिषु साग्रेषु दशस्थानि स्यात् द्वितीयकं ॥ शि
रोललाटनेत्रोष्ठो जिह्वायां षडन्यसेत्पुनः ॥४४॥ पादसंधिषु साग्रेषु दशस्थानि स्यात्तृतीयकं ॥ स्वरस्थाने चतुर्थस्कललाटे
टेचगलेहृदि ॥४५॥ नाभौचमूलाधारेपिब्रह्मरंध्रेमुखेगुदे ॥ आधारमूहृत्तङ्गरंध्रेकरयोःपादयोर्हृदि ॥४६॥ एवं पंच
विधं कृत्वा विधाप्रणवसंपुटां ॥ सर्वस्मिन्व्यापयेद्देनमोनानाहृदिन्यसेत् ॥४७॥ षोढान्यासादयोन्यासाःका
र्यास्ते भाग्यवांछया ॥ नोच्यंते विस्तरभयात्तेवावन्नपगच्यते ॥४८॥ मुद्राः प्रदर्शयेत्कृत्वा षडंगं प्राणसंयमं ॥
संक्षोभणाकर्षवश्योन्माद महांकुशा ॥४९॥ खेचरीबीजयोन्याख्या मुद्रादेवीप्रियानव ॥ ततोध्यायेद्भगवतींश्री
मत्त्रिपुरसुंदरी ॥५०॥ बालार्कायुततेजसंत्रिनयनां रक्तांबरोल्लासिनीं नानालंकृतिराजमानवपुषं बालेंदुराट्शे
खरां ॥ हस्तैरिक्षुधनुःप्रशिसुमशरं पाशंमुदाबिभ्रतीं श्रीचक्रस्थितसुंदरीं त्रिजगतामाधारभूतां स्मरे ॥५१॥ लक्ष
मेकं जपेन्मंत्रं दशांशं हूयमारजैः ॥ पुष्पैस्त्रिमधुरोपेतैः कुर्यात्संजितेजने ॥५२॥ श्रीचक्रस्योद्धृतिं वक्ष्ये तत्र पूजाप्र
सिद्धये ॥ बिंदुत्रिकोणंतु कृत्वा चाष्टारमुद्धरेत् ॥५३॥ दशारद्वयमन्वस्राचाष्टारषोडशाकोणकं ॥ त्रिरेखात्मक
भूहर्चेष्टितं यंत्रमालिखेत् ॥५४॥ त्रिकोणमध्यषट्कोणष्टकमम शरङ्कात्मकं ॥ बालयाएजयेन्मध्ये नहि

शिव ५१

50

ॐ रां रीं रूं रमलवयूं रूं अग्निमंडलाय धर्मप्रददसकलात्मने हैं कलशाधाराय नमः ३।१२
ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं हमलवयूं हं सूर्यमंडलाय वसुप्रदद्वादशकलात्मने क्लीं कलशाय नमः ३०।१

जेः कोणकत्रयं॥ अनुलोमैस्तैः षट्कोणान्पूजयेन्नतः॥ शास्त्रप्रक्षालितं मध्ये पात्राधारं निधापयेत्॥५६॥ एकगिंशा
णमनुना तम्राधारं समायोयेत्॥ वह्निदीर्घत्रयोपेतो रंभां नरवरानिलाः॥५७॥ बामकर्णेंदुसंयुक्ताः सूर्येंदुरग्निमं
डला॥ वायुधर्मप्रदद्शकलात्माडे समन्वितः॥५८॥ वाग्वीजं कलशाधारा पवनोन मसान्वितः॥ तारादि रीं रितो
मत्रो भाजनाधार पूजने॥५९॥ प्रादक्षिण्याद्दशाग्नेयी स्तदुपर्यर्चयेत्कला॥ धूम्रार्चिरुष्मा ज्वालिनी ज्वालिनी
विस्फुलिंगिनी॥६०॥ सुश्रीः सुरूपा कपिला हव्यकव्यादिकावहा॥ सविंदुयादिवर्णाद्या दशयेरीरिताः कलाः
कलाश्रीपादुकां पूजयामीति पदसमुच्चरेत्॥ नाम्ना मंतेनन तासां प्राणस्थापनमाचरेत्॥६२॥ स्वर्णादि पात्रमंत्रो
णक्षालितं तत्राग्निन्यसेत्॥ विंयद्दीर्घत्रयोपेतं हमभासवराणि ला॥६३॥ अर्धीशा विंदुसंयुक्ताः सेंदुः स्वं सूर्यमण्डला
नू॥ वायुर्वसुप्रदं तेस्याद्द्वादशानेकलात्मने॥६४॥ मन्मथः कलशायेति नमोंतः प्रणवादिकः॥ त्रिंशद्वर्णात्मको मंत्रः
कलशस्यार्चने मतः॥६५॥ कला द्वादश सूर्यस्य कलशोपरि पूजयेत्॥ तपनी तापिनी धूम्रा मरीचि ज्वालिनी रुचिः॥६६
सुषुम्णा भोगदा विश्वा बोधिनी धारिणी क्षमा॥ अनुलोमाविलोमाभ्यां कादिभादिवर्णयुग्युताः॥ पूर्ववत्तासमाप
न्य कलशं पूरयेज्जलं॥ उद्यरन्मातृकावर्णान्मूलादि धांयमंत्रवित्॥६७॥ दंताक्षरेण मनुना तज्जलं पूरयेत्पुनः॥६८

ॐ सां सीं सूं सप्तलवयूं संसेतामंसं ऽलाय कामप्रद षोडश कलात्मने श्रीः कलशामृताय नमः ७२१० हंसक्षमलवयूं आनन्दभैरवाय वौषट् १०१५
सहक्षमलवयूं सुधादेव्यै वषट् ७१५

मं॰ म॰
५२

ॐ ह्रीं धे त्रयप्रुतं: सम लां धाम्नि वायवः ॥६९॥ अर्घीरेतं द्वुम्रनाः सेंदुई सांते सोमम्मण्डला ॥ थकाम पद षोडांते स्फकलात्मा
गुडे युतः ॥७०॥ भर्गु मंतुर्विसर्गो षोडे युतं कलशामृतं ॥ नारादि क्षुद्धांतोयं मनुः पानीयपूजने ॥ चांद्रीः कलाः स्व
राद्यास्तु षजेन्षोडशानामले ॥ अमृता मानदा पूषा तुष्टिः पुष्टि रति र्धृतिः ॥७२॥ शशिनी चंद्रिका कांतिर्ज्योत्स्नाः श्री
प्रीतिरंगदा ॥ पूर्णा पूर्णामृता चेति हुत्वान् पूर्वमन्मतं ॥ भैरवं वसुधादेवीस्व मंत्राभ्यां यजेन्मले ॥ सैहं हक्षमले पा
मंचवाङ्गिरघीशा विदुर्मनुः ॥७४॥ बीजमानंद भैरान्ते वायवौषट् मनुर्मतः ॥ हसंयोर्वैपरीत्येन वीजं पूर्वोदितं सुधा
देव्यै वौषट्तयोर्मंत्रौ दद्यान्मन्त्रो क्रमात् ॥ ततो मत्स्याख्यकवचखेन मुद्राः प्रदर्शयेत् ॥७६॥ संरोधिन्या संनिरु
ध्य मुशलं चक्र संरके ॥ महीम्मुद्रां च्यो लिंगमुद्रां कुर्यान्मते पुनः ॥ एवं कलशमास्थाप्यार्धस्य दक्षिणदेशतः ॥ श्री
खंचापि त्रिकोणाधं स्थापयेत्पूर्ववत्क्रमात् ॥ अग्रे त्रिकोणं सांद्रा कथा टोः षोडशाक्षरैः ॥ हहस्माभ्यां शो
भितं मध्ये हहस्वालं प्रपूजयेत ॥७८॥ अग्नि वेधेरगामंने गादेवी ज्योतिर्मयं यजेत ॥ तारो मायेंदु रुक ख्यो मम्भगः स
र्गो मस सघसः ॥ वराहो लिंदयुक स्वाहा वसुवर्णो स्मृतो मनुः ॥ मातृ रभिजप्याथ कुर्यान्मृत्युं समीरितः ॥८०॥
शंखव्योर्मध्ये स्थापने कोर्त्रे हहः कलशानानि ॥ श्रुवं पात्राणि संस्थाप्य गृहीत्वा द्योदकं ततः ॥८१॥ पूजा

ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा ८१३

शिव
५२
५१

भक्तश्चिदात्मानं घोक्ते मूलमनुं स्मरन् ॥ विधाय मानसीं पूजां पीठपूजां समाचरेत् ॥ ८४ ॥ मंडूकं कालवह्निं वां
नन्तकलमकूर्मं पजेत् ॥ आधारशक्तिं कूर्मं च वराहं मेदिनीं ॥ सुधाब्धिं रत्नद्वीपं च स्वर्णाद्रिं नंदनं वनं ॥ उद्याम
ण्यतरूमध्ये विचित्रानंदभूमिकां ॥ ८५ ॥ श्रीरत्नमंदिरं रत्नवेदिकां धर्मधारणाम् ॥ रत्नसिंहासनं तस्य पादान् धर्मा
दिकान्यजेत् ॥ ८६ ॥ गात्राणि तांश्च नञ्पूर्वां पद्मं चानंदकंदकं ॥ ज्ञाननालं कर्णिकां सूर्यसोमाग्निमंडलं ॥ नार
मागात्रया धंतत्स्ववर्णाद्यान्गुणान्यजेत् ॥ मागात्रया घमात्मानमंतरात्मानमायजेत् ॥ ८८ ॥ तृतीयं परमानं ज्ञाना
मानं परादिकं ॥ मायातत्त्वं कलातत्त्वं विद्यातत्त्वं च पूजयेत् ॥ परतत्त्वं स्ववर्णाद्यं ब्रह्मविष्णुशिवांस्ततः ॥ प्रलतानी
श्वरं चापि पंचमं च सदाशिवं ॥ ९० ॥ सुवर्णा वामनं पश्च्चा यजेत्पीतां तु जपास्तंभं ॥ देव्यासनं चक्रासनं सर्वमंत्रासनं ततः
साध्यसिंहासनं प्रार्च्य चक्रराजं प्रपूजयेत् ॥ पीठशक्तिस्ततः काष्ठा त्रिषष्टी ज्ञानक्रिया तथा ॥ ९२ ॥ कामिनी कामदा वि
न्मारतीशात प्रिया पुनः ॥ नंदा मनोन्मनी चैव वराभयकरास्तुता ॥ ९३ ॥ ततः आसनमंत्रेण पूजयेच्चक्रनायकं ॥ वाक
राये केशवो घ्न परायै च परापरा ॥ काली दामोदरारूढस्ताश्रीयं च सदाशिवः ॥ महाप्रेतांते पठन्स्वासनाय हृदयां
तिकः ॥ ९५ ॥ एकोनत्रिंशद्वर्णाढ्यो मनुरासनसंज्ञकः ॥ एवं पीठसमाप्यैव दद्यात्पुष्पांजलिं ततः ॥ ९६ ॥ श्रीकंठांते

३ ऐं परायै अपरायै परापरायै सौं सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनाय नमः ॥ २९

ह्रीं श्रीं ह्रकदचुण्णप्रस्तरसंप्रदायकल्पितगर्भरहस्यातिरहस्यपरापररहस्यसंक्रमश्रीचक्रगतयोगिनीपादुकाभ्यो नमः ॥ ५७

म॰ म॰
५२

गुह्यगुह्यतटांनेसंप्रदाजय॥कुल्लांनेनेत्रेयुग्मेषोगभैरेतिततःपठेत्॥९७॥[redacted]रहस्यात्पंतेरहस्यार्णाःपरा
परहस्यच॥संतकश्रीचक्रगतयोगिनीपादुपदं॥९९॥म्पोनमोंतोधरावाराणवरोर्म्मापारमादिकः॥मंत्रपुष्पांजके
दोनेसर्वसिद्धिप्रदायकः॥पुष्पंशिरवंडांकृत्वाथपुष्पाणपादायचांजलौ॥ध्यात्वापूर्वोदितांदेवीमूलविद्यांस
मुच्चरेत्॥१००॥चैतन्यंहृत्कमलतोनासिकारंध्रनिर्गतं॥अक्षरंअस्पमार्गेणयोजितंपुष्पसंचयेत्॥२॥महःपूजाभ
चैतन्यंयुक्तंपुष्पांजलिं॥श्रीचक्रराजेसंयोज्यततःश्लोकद्वयंपठेत्॥३॥महापद्मवनांतस्थेकारणानंदविग्रहे॥सर्व
भूतहितेमातरेह्येहिपरमेश्वरि॥३॥देवेशिभक्तिसुलभेसर्वावरणसंयुते॥यावत्वांपूजयिष्यामितावत्वंसुस्थिरा
भव॥४॥इदमावाहनंप्रोक्तंततःस्थापनमाचरेत्॥भैरवीमंत्रमुच्चार्यश्रीमात्रिपुरसुंदरि॥५॥चक्रेस्मिन्कुरुसान्निध्यं
नमोंतःस्थापनेमनुः॥दर्शयेत्स्थापिनीमुद्रांसंनिधिं॥सं[illegible]निरोधिनं॥संमुखीकरणंतन्मुद्राभिर्मंत्रविद्येरत्॥न्य
सेत्षडंगंदेव्यंगेसकलीकरणंत्विदं॥७॥अवकुंठ्यामृतीकारपरमीकरणानितु॥ततस्तुद्राभिराद्यमूलेनत्रिधा
तर्पयेत्॥८॥ततःपाद्यादिकान्सम्यक्उपचारान्प्रकल्पयेत्॥मूलमंत्रेणपुष्पांतान्पुनःसंतर्पयेत्त्रिधा॥९॥पु
ष्पांजलिंविसायाथध्यात्वादेवींयथाविधि॥अनुज्ञांप्रार्थयेन्मंत्रीपरिवारसमर्चने॥१००॥ ॥इतिश्रीमन्मश्री

शिव
५२
52

परविरचिते श्रीमन्महोदधौ श्रीविद्याकथनंनामैकादशस्तरंगः॥ ॥श्रीविद्याया अथो वक्ष्ये परिवारप्रपूजनं॥
कृतेयेन मंत्रज्ञोलभतेवांछिताधिकं॥१॥शुक्लपक्षे यजेन्नित्याःकामेश्वर्यादिषोडश॥कृष्णपक्षे विचित्राद्या
कामेश्वर्यवसानकाः॥२॥षोडशीं च यजेन्मध्ये वक्ष्ये तद्यजनक्रमं॥एकैकं स्वरमुच्चार्य नित्यामंत्रं समुच्चरेत्॥३॥
कामेश्वर्यादिनाम्नांते नित्याश्रीपादुकां पठेत्॥पूजयामि तर्पयामि हृदयं प्रोच्य पूजयेत्॥४॥बिंदुं परितस्त्र्याकल्प्यात्रि
कोणे बिंदुतोंतिमां॥दक्षहस्तेन पुष्पादि वामेनांभो विनिःक्षिपेत्॥५॥केचिदाहुरिहाचार्या अर्घ्येकेन जले क्षिपेत्॥वाम
र्तेन संपूज्याः कोणपार्श्वेषु पंचशः॥६॥नित्यामंत्राः प्रवक्ष्यंते स्मरणाः सर्वसिद्धिदाः॥बालातारो नमः कामेश्वरी इक्
दीर्घजादिमः॥७॥कामफलप्रदे सर्वसत्ववांते तु सुंदरी॥सर्वांते तु जगद्वर्णाः क्षोभणांते करीति च॥८॥वर्मत्रयं चवाणा
स्युः प्रतिलोमतः कुमारिका॥कामेश्वरी मनुः प्रोक्तः षट्चत्वारिंशदर्णवान्॥९॥वाग्बीजं भवकर्णौ ठः नित्या गो भगिनी नि
व॥भगोदरीति वर्णांते भगमाले भगावहे॥१०॥भगगुह्ये भगांते स्याद्योने भगिनिपातिनि॥सर्वांते भगशब्दांते वशंकरि
भगेनिच॥११॥रूपे नित्यदक्लिन्ने भगस्वोग्निःसदीपिकः॥येसर्वभस्मृतिदीर्घा निमेह्यानयवाग्नयः॥१२॥रेतेसुस क्लि
न्ना पावकस्ले भगार्णकाः॥क्लिन्ने क्लिन्नद्रवे क्लेदय द्रावयचकेत्रावः॥१३॥मोघो भगांते विच्चे च क्षुभ क्षोभ सर्व च॥सत्वा

५ वशंकरी

६ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमः कामेश्वरी इच्छाकामफलप्रदे सर्वसत्ववशंकरी सर्वजगत्क्षोभणकरी हुं हुं हुं द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः सौः क्लीं ऐं १४६
ऐं भग भुगे भगिनि भगोदरि भगमाले भगावहे भगगुह्ये भगयोनि भगनिपातिनि सर्वभगवशंकरि भगरूपे नित्यक्लिन्ने भगस्वरूपे सर्वभगानि मे ह्यानय वरदे रेते
४ सुरेते भगक्लिन्ने क्लिन्नद्रवे क्लेदय द्रावय अमोघे भगविच्चे क्षुभ क्षोभय सर्वसत्वान् भगेश्वरि ऐं ब्लूं जं ब्लूं भें ब्लूं मों ब्लूं हें ब्लूं हें क्लिन्ने सर्वाणि भगानि मे वशमानय
स्त्रीं हर ब्लें ह्रीं १३६

३ ॐ क्रों भ्रों क्रों झ्रौं छ्रौं ज्रौं क्रौं स्वाहा।१० २ ह्रीं नित्याक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहा।११
५ ॐ ह्रीं फ्रें स्रः नित्याक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहा।१८ ४ ॐ ह्रीं वौं हूं श्रीमिश्रेनमः।१९
७ ॐ ह्रीं फ्रें खेचछे क्षः स्त्रीं हूं क्षें ह्रीं फट्।१२ ६ ह्रीं शिवदूत्यै नमः।१७

भ०म०
५ ४

भगोष्वरी शांते वा कल्लृ नं ल्वूं च भेंयुनः।।१४।।मेल्वरैं पुनर्ह्रूं हे क्लिन्ने सर्वाणि क्षोभय स्वाहा भारुंडं।।गानिमिवशामानांते मा
रुनत्रीं हरेनिच।।१५।।ज्ञमायांगात्रिभुवर्णोप्रोदिता भगमालिनी।।नित्याक्लिन्ने मदद्रांते पञ्चमा भवतं गलं।।मायाघा
ग्निप्रियांतोयं नित्यां क्लिन्ना शिवाक्षरा।।तांतेरेफासनस्तारः संयुतो कुब्जासंपुटः।।१७।।यवगवर्णग्रन्थ्यारो वह्निमान्वि
दुसंयुताः।।वह्निप्रियांत लाराघो भेरुंडाख्या दशाक्षरः।।१८।।मौयांते वह्निवासिन्यै प्रणवाद्यो नमो नमः।।मन्त्रोयं व
ह्निवासिन्या नववर्णः समीरितः।।१९।।तारो मायादिरवी वह्नि पञ्चार्ण संयुतः।।सादिक्षगोमगुनिन्त्य क्लिन्ने पञ्चाम
दद्रवे।।स्वाहांतो मनुवर्णोयं महाविद्येश्वरी मनुः।।२०।।शिवदूतीचतुर्थ्यंतं मायाद्यांतं नमोतिमा।।२१।।शिवदूतिमनुः प्रोक्तः
सप्तवर्णोलिखेष्वदः।।तारः परांकुशं वेदं क्षें ह्रूं त्वां वामकर्णयुक्।।२२।।गगनं शशिसंयुक्तं मेरु भगयुतेभद्रो।।फट्ं तोष्ठ
दशार्णोयं त्वरिताया मनुर्मतः।।२३।।वामोक्षो बिंदुयुतः कल्लोशांतो बिंदुसंयुतो।।भृगुमनुबिसर्गाढ्य ख्यातः कुलसुंदरी।।
भैरवी बाल यायुका प्राक् पञ्चाख्यक्रमेक्रमात्।।नदंतेपंचवर्णाः स्युर्नित्या मचंतरे रितः।।२५।।तारो मायाध्वं तेरफो
क्लिंशशी संयुतो।।हंसोस्य धोशावि द्वाक्षो ह्स्ल्रे स्वाकुर्वान्नित्ये नमः।।२६।।दहवैवर्णं भूरांयता प्रोक्ता नित्या पताकि
नी।।चतुर्दशाक्षरा सर्वत्रैलोक्याकर्षणाक्षमाः।।२७।।धरा ह्रहं संवेंडीशा जनार्दनक्षशानवः।।पञ्चमाभेदुसंयुक्ता विजया

शिव
५ ४
६२

३ ऐं क्लीं सौः हैं ह्स्ल्रे हसकरीं हसौं सौः क्लीं ऐं ४ ऐं ह्रीं श्रीः।१५
क्लीं ऋः।१४ ७ ह्स्रखफ्रें विजयायै नमः।१७ ३ ॐ ह्रीं फ्रूं स्त्रूं क्लीं क्रों नित्यमदद्रवे क्रौं।१५

ॐ नमो भगवति ज्वालामालिनि देवि सर्वभूतसंहारिके जातवेदसि ज्व १ ह्सौं सर्वमंगलायै नमः १८
२ लंति प्रज्वलंति ज्वल ज्वल प्रज्वल हुं रं रं हूं फट् १४८ १ क्लीं विचित्रायै नमः १९

येन ग्रेतिकः ॥२८॥ चित्राया मनुः प्रोक्तः समावरोग्यः खिलार्थदः ॥ तारं बीजं गुरुश्चक्री शोडेनास्यान्सर्वमंगला ॥२९॥ नमो नम
नुरश्चातो नवार्णः सार्वमंगलाः ॥ जातवेदसि वर्णांते ज्वलंति प्रज्वलंति च ॥३०॥ ज्वल द्वयं प्रज्वलांते प्रज्वलं कवचं पा कद्वयं ॥
वर्मास्यांतो दिताज्वालामालिन्यष्टयुगाक्षरा ॥३१॥ कूर्मं क्रोधीशमन्वीदुसंयुतो ह्येकवर्णकः ॥ विचित्राया मनुश्चैतानि
त्याः पंचदशोंनिताः ॥ मूलेन षोडशी मध्ये गतो त्रिपुरसुंदरी ॥ बिंदुत्रिकोणयो मध्ये चिभगिभिर्गुरून्यजेत् ॥३३॥ दिव्यौ
घाश्चापि सिद्धौघा मानवौघास्त्रिधा हि ते ॥ परः प्रकाशः प्रथमस्ततः परशिवाभिधः ॥३४॥ परशक्तिश्च लोके शः कुला
ति देवी कुलेश्वरी ॥ कामेश्वरी सते दिव्यौघा गुरवः परः ॥३५॥ भोगः क्रीडश्च समयः सहजश्च परावराः ॥ सिद्धौघा गुरवः
श्चैते चत्वारः परिकीर्तिताः ॥ गगनो विश्वविमलो मदनो विमलस्तथा ॥ लीलास्वात्मा प्रियेत्यष्टौ मानवाश्चापरा मताः ॥३७
आनंदनाथशब्दांताः पुरुषा गुरवः स्मृताः ॥ अंबांतास्तु स्त्रियः कार्याः सर्वसिद्धिप्रदायिका ॥३८॥ परशक्तिस्तथा
का देवी कामेश्वरी तिव ॥ तिस्रः स्त्रियस्तु दीव्यौघा प्रियालीलेति मानवे ॥३९॥ श्री पादुकां पूजयामि त्यंते सर्वत्र योजये
त् ॥ ततो बिंदोश्चतुर्दिक्षु यजेदाम्नायदेवताः ॥४०॥ पूर्वं दाक्षिणमाम्नायं पश्चिमं चोत्तरं तथा ॥ ततः प्राग्यजये दिक्षु मध्ये
चपंचपंचिकाः ॥४१॥ आद्यां मध्ये च तच्चान्याः पूर्वा[illegible]द्याश्च क्रमात् पूजयेत् ॥ पंचस्वपि गुणेषु च श्री विद्यायाः प्रकीर्तिताः

महालक्ष्मी नमः

४ ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं कमले कमलालये प्रसीद प्रसीद श्रीं ह्रीं श्रीं ॐ महा[illegible]।२८

म॰ म

५५

श्रीविद्या वतथा लक्ष्मीर्महालक्ष्मीस्तृतीयकं॥ त्रिःशक्तिः सर्वसाम्राज्याः पंचलक्ष्म्यः प्रकीर्त्तिताः॥४३॥ श्रीविद्या च परंज्योतिः पीठ
निष्कलशांभवी॥ अजपामातृका चेति पंचकोशाः प्रकीर्त्तिताः॥४४॥ श्रीविद्या यामृतपीठेशी सुधा श्रीरमृतेश्वरी॥ अन्नपूर्णेति
विख्याता पंचैता कामधेनवः॥४५॥ श्रीविद्या त्वासिकुलक्ष्मीश्च मातंगी भुवनेश्वरी॥ तारा ह्रीति स्मृतं चैतत् मणिरत्नपंचकं॥४७॥
श्रीविद्यां मूलमंत्रेण मध्ये संपूजयेत्ततः॥ क्रमतोऽन्याश्चतुर्दिक्षु तासां मंत्रान् क्रमाद्ब्रुवे॥४८॥ वकेशो धर्मिमारूढो वामने ५ श्रीं।१
त्रेंदुसंयुतः॥ लक्ष्मीमंत्रोयमेकार्णो नलक्ष्मीं प्रपूजयेत्॥५०॥ तारपाशांकुशपद्मा कमले कमलालये॥ प्रसीद युगलं लक्ष्मी
मायापद्मा कृवा मह्ना॥५१॥ लक्ष्मीनमोंतो मंत्रोयमष्टाविंशतिवर्णवान्॥ एतेनानेन महालक्ष्मीः श्रीविद्या दक्षिणस्थिता पर शिव
लक्ष्मीमायामनोजन्मा त्रिशक्तिमनुरीरितः॥ त्रिवर्णोनेन संपूज्या त्रिशक्तिः पश्चिमास्थितां॥५२॥ तारो माया ततो हंसः सोहं व ५५
क्रिप्रियांतिमः॥ अष्टवर्णं परंज्योतिर्मनुरुक्तो पूर्वतो यजेत्॥५४॥ तारस्तु निष्कलादेवी तेन तां दक्षिणे यजेत्॥ मंत्रः सबिंदुव ४ हंसः।१२
र्गाद्यो भृगुसंवर्णो जपास्मृता॥५५॥ अकारादिक्षकारांता वर्णाः प्रोक्तास्तु मातृकाः॥ प्रणवो भुवनेशी हं खेचछे क्षः प ८४
दं पुनः॥५६॥ स्त्रीं हुं मरुत्सफिं ठी क्षये माया स्वद्वादशाक्षरः॥ त्वरिताया मनुः प्रोक्तः स्तेन तां प्राक्प्रपूजयेत्॥ श्रींकोश
हंसः क्रों धीशाः पिनाकीशा क्रासुराः॥ संदवाम्मार माया श्रीं संपुटं च सरस्वती॥५८॥ ङेंताहृदंतो मंत्रोयं प्रोक्तो

३ अकारादिक्षकारान्तानां सानुस्वाराः।

४ ॐ निष्कलादेवी।६

५ ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा।८

श्रीं ह्रीं क्लीं।३

३ ॐ ह्रीं हुं खेचछेक्षः स्त्रीं हुं क्षें ह्रीं फट्।१२

२ ॐ ह्रीं हसकलह्रीं ॐ सरस्वत्यै नमः।११

६ ऐं क्लीं सौः क्लीं मदद्रवे कुले ह्सौः ।।११ ऊं ह्रीं क्लीं ब्लूं सः ।।१५ ३ ह्रीं स्हौं ब्लैं क्लूं ।।४ सौः क्लीं हें ।।३।।१५

१ क्लीं ह्रीं क्लीं ।।३ २ ऐं क्लीं सौः ।।३

एकादशाक्षरः ।। अनेन पार्श्वेशां दक्षिणस्यां प्रपूजयेत् ।।६० ।। रमा माया मनोभूश्च त्रिवर्णा त्रिपुरोदिता ।। तां यजे
त्पश्चिमे पंचबाणेशी प्रत्तरे पुनः ।।६१ ।। द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः युः सर्गी सोदिता पंचवर्णका ।। वाक्कामो भृगुरो सर्ग ठक्को मंत्रस्त्रिव
र्णवान् ।।६२ ।। प्रोदितो मृतपीठश्च तेन तां पूर्वतो यजेत् ।। ततो भृग्वग्रयो वामनेत्रा ध्यायेद् भूषिता ।।६३ ।। सार्णा या भुवने
शी श्रीः कला या भुवनेश्वरी ।। त्र्यक्षरी मंत्र उदितो वेदार्णास्तां यजेद् वाक् ।।६४ ।। सकारो गगनयही सर्गी कामो वाग्भव पूर्वि
का ।। त्रिवर्णो मनुना पश्चात् प्रजयेदनंतेश्वरी ।।६५ ।। विंशत्यर्णो लघुपूर्णो क्षानंतरं गे नवमे मया ।। तन्नैर्ऋत्यां तु प्रजये
दन्नदायिनी ।। वाग्वीजं ततः क्लिन्ने कामबीजं मदद्रवे । कुले वाराह हंसा अग्निवर्णो ऊं सर्गसंयुताः ।। एकादशाक्षरो मंत्रः सि
६ द्धलक्ष्म्याः समीरितः ।। तेन तां प्रयजेत् पूर्वे मातंगी दक्षिणे पुनः ।।६८ ।। वाक्कामः सो पुनर्वाग्णी माया लक्ष्मी ध्रुवो नमः ।। भ
गवति ति मातंगेश्वरी सर्वजनारांका ।।६९ ।। मनोहरी पदं प्रोच्य सर्वराजवशंकरी ।। सर्वां गे मुखरंजीति मे षो नेत्र समन्वि
वदे तः ।।७० ।। सर्वस्त्रीपुरुषां ते तु वदे शंकरी पदे त ।। सर्वदुष्टमृगग्रां ते वशंकरी पुनः पदं ।।७१ ।। सर्वलोकवशं पश्चात् करी माया
रमांगजः ।। वाक् त्रिसप्ततिवर्णोयं मातंग्या उदितो मनुः ।।७२ ।। गगनं वह्निना वामनेत्रेंदुभ्यां समन्वितं ।। भुवनेशी मनुः प्रो
क्तस्तेन तां पश्चिमे यजेत् ।।७३ ।। दंतरंगे दशमे प्रोक्तो वेदरुद्राक्षरो मनुः ।। वाराह्यास्तेन तां देव्या वामभागे समर्चयेत् ।।७४ ।।

ऐं क्लीं सौः ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमो भगवति मातंगेश्वरि सर्वजनमनोहरि सर्वराजवशंकरि सर्वमुखरंजिनि सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि सर्वदुष्टमृगवशंकरि सर्वलो
कवशंकरि ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं ।७३।५

ह्रीं।।१३

पंचिका एवमाराध्या दशाता नियतेनैव षड्॥ आद्य मध्येषु दिक्षु वल्या रिपुरक्षोऽग्निमं॥७५॥ शैवं शाक्तं तथा ब्राह्मं वैष्णवं सौरसौ
गते॥ दर्शनानीव माराध्य मूले न त्रिःसमर्पयेत्॥७६॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यां तु यद्धेतु ध्यं च मुद्रया॥ ज्ञानाख्या पासावंगु
ष्ठतर्ज्जनीयोगतो मता॥७७॥ एवं संपूज्य बिंदुस्थां श्रीमत्त्रिपुरसुंदरीं॥ ततो गायत्र्यादतीनां तु पूजनं सम्यगाचरेत्॥७८॥ अथवि
बाह्विंदुपर्यंतं नवावृत्तिसमर्चनं॥ आद्याद्यबीजपूर्वाशां नाम्ना मंत्रे नियोजयेत्॥७९॥ श्रीपादुकां पूजयामि तर्पेन ह्रां
ग्यसर्वतः॥ आणिमाद्यासुरावव्या पुरो दिक्ष्वंगपूजनं॥८०॥ अथाविधस्याधोरेखायां दिक्ष्वाद्यः क्रमाद्यजेत्॥ सिद्धीदश
निमा ल्वाधा महिमा लघिमेशिता॥८१॥ वशित्वसिद्धि आकाम्य भुक्तिरष्टमी पुनः॥ शाक्षिथ्या सर्वकामाख्या सि
द्धयो दश कीर्तिताः॥८२॥ तन्मध्ये मस्तमाताभाः पाशांकुशधराः शुभाः॥ आद्यकेभ्य प्रयकु निरलो धांतां धिविंतये
त्॥८३॥ चतुरो मध्यरेखायां पश्चिमादर्थयोदिमाः॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चादि कौमारी वैष्णवीमपि॥८४॥ वारा
ही च तथैंद्री चामुंडा अथ सप्तमी॥ महालक्ष्मीरिमा ध्याये सर्वाभरणसंयुताः॥८५॥ विघांक्ष्लं शक्तिचक्रे ग
दां च कं द्विडं त्रिकं॥ पयंचकेणादवलीः सर्वाभीष्टप्रदायकाः॥८६॥ तस्य त्वतीयरेखायां दक्षमुद्रां समर्चयेत्॥ ह्रौ
सा द्रावणी कर्षवश्योन्मादमहांकुशां॥८७॥ खेचरी बीजयोनी च त्रिखंडेतिस्तनाइमाः॥ एवं प्रविव माराध्या

क्षोभमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥८८॥ ॐ त्रैलोक्यमोहने चक्रे योगिन्यः प्रकटाह्वयाः ॥ पूजितास्तर्पिताः संतु स्वेष्टदा इति चार्थयेत् ॥
बिंदौ पुष्पांजलिं दत्वा मूलेनान्याहतिं यजेत् ॥ षोडशारे पश्चिमादि विलोकनक्रमादिमाः ॥९०॥ कामकर्षिणिका
त्वाद्या बुध्याकर्षिणिकाततः ॥ अहंकाराकर्षिणी च शब्दाकर्षिणिका पुनः ॥९१॥ स्पर्शाकर्षिणिका तद्वद्रूपाकर्षिणिका
पि च ॥ रसाकर्षिणिका चान्या गंधाकर्षिणिका तथा ॥९२॥ चित्ताकर्षिणिका चापि धैर्याकर्षिणिकापरा ॥ नामाक
र्षिणिका चापि ॥ बीजाकर्षिणिका तथा ॥९३॥ अमृताकर्षिणी चान्या स्मृताकर्षिणिकापरा ॥ शरीराकर्षिणी चैवमा
त्माकर्षिणिका परा ॥९४॥ सर्वाशापूरके चक्रे षोडशस्वरसंयुते ॥ गुप्ताहृतास्ता योगिन्यः पूजिताः सान्निध्यं वदेत् ॥९५
दर्शयेद्द्राविणीमुद्रां द्वितीयावरणोचितेनाकादष्टवर्गसंयुक्तेः घोरगुप्त्याह्वमाः पुनः ॥९६॥ स्पर्शादि [illegible] लोमानबंधू
ककुसुमप्रभाः ॥ अनंगकुसुमाद्याद्या द्वितीयानंगमेखलाः ॥९७॥ अनंगमदनातद्वदनंगमदनातुरा ॥ अनंगरेखा
वानंगवेगानंगांकुशा पुनः ॥९८॥ अनंगमालिनीत्यष्टौ पाशांकुशालसत्कराः ॥ सर्वसंक्षोभणे चक्रे देव्या गुप्ततराभि
धाः ॥९९॥ पूजिताः सान्निधिति प्रोच्याकर्षमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ चतुर्दशारे संपूज्याः कादिठांताक्षराजिते ॥१००॥ इंद्रगोप
निभा रम्या मदोन्मत्ताः सभूषणाः ॥ विभ्रंत्यो दर्पणं पानपात्रं पाशांकुशान्यपि ॥१॥ पश्चिमादिविलोमेन चतु

थांचरणास्थिताः॥सर्वसंक्षोभणी पूर्वा सर्वविद्रावणी परा॥२॥सर्वाकर्षणीकाचान्या सर्वाह्लादकरः पुनः॥सर्वसंमोहनी या
पि सर्वस्तंभनकारिणी॥३॥सर्वजंभनिकानामाष्टमी सर्ववशंकरी॥सर्वरंजकोनिचापि सर्वोन्मादनिका तथा॥४॥सर्वा
र्थसाधनीत्याथ सर्वसंपत्तिरूपिणी॥सर्वमंत्रमयी चान्या सर्वद्वंद्वक्षयंकरी॥५॥स्फुले पुष्पांजलिं दत्वा वस्वपत्रं प्रदर्शये
त्॥सर्वसौभाग्यदे चक्रे संप्रदायाभिधायाभिधाईमाः॥६॥योगिन्यः पूजितास्तस्मा मंगलानि दिशंतु मे॥संप्रा[illegible]र्थेतु
दशारे थरणादिभिंनाणां भूषिते॥संपूज्या दश योगिन्यो जपापुष्पसमप्रभाः॥मुक्तामणिविभूषाढ्याः पाशांकुशलस
त्कराः॥८॥पश्चिमादिविलोम्येन सागकाभीष्टसिद्धिदाः॥सर्वसिद्धिप्रदा पूर्वा सर्वसंपत्प्रदा ततः॥सर्वप्रियंकरी चान्या स
र्वमंगलकारिणी॥सर्वकामप्रदा पश्चात्सर्वदुःखप्रमोचिनी॥१०॥सर्वमृत्युःप्रशमनी सर्वविघ्ननिवारिणी॥सर्वामृत्युः
प्रशमनी सर्वविघ्ननिवारणी॥सर्वांगसुंदरी चान्या सर्वसौभाग्यदायिनी॥बिंदौ पु[illegible]ध्वं समर्प्याथोन्मादमुद्रां प्रदर्शये
त्॥सर्वार्थसाधके चक्रे पंचमे सर्वतः स्थिताः॥१२॥पूजिता कुलयोगिन्यः संतु मे सर्वसिद्धिदाः॥इति संप्रार्थ्य संपूज्यामा
दिस्कांतयिभूषिते॥१३॥परे दशारे योगिन्य उष्मद्भास्करसन्निभाः॥ज्ञानमुद्रांटकपाशांवरधारिकरांबुजाः॥१४॥सर्व
ज्ञा सर्वज्ञाकिंच सर्वैश्वर्यप्र[illegible]दा॥सर्वज्ञानमयी पश्चात्सर्वव्याधिविनाशिनी॥१५॥सर्वाधारस्वरूपा च सर्वपा

पहरापरा ॥ सर्वोन्मदमयी देवी सैषा रहस्यरूपिणी ॥१६॥ सर्वे सिद्धार्थफलदा पाश्चिमादिविलोमगाः ॥ पुष्पं मूलेन दत्वाथो
कुर्यान्मुद्रां महांकुशां ॥१७॥ सर्वरक्षाकरे चक्रे निगर्भा पूजिता इमाः ॥ योगिन्यस्तर्पिताः सन्तु ममाभीष्टफलप्रदाः ॥१८॥ संप्रार्थ्य
वमथाष्टारे दाडिमीपुष्पसन्निभाः ॥ रक्तांकुशा धनुर्बाणाधिथावरलसत्कराः ॥१९ अकाराद्यष्टवर्गाद्याः पाश्चिमादि वि
लोमतः ॥ एते[redacted]नयेत्सर्वसंप्रोक्त विजयाद्याष्टदेवताः ॥२०॥ वशिन्याद्यापि कामेशी मोदिनी विमलारुणा ॥ जयिनी या
पि सर्वेशी कौलिनी श्रोदिता पुराः ॥२१॥ सर्वरोगहरे चक्रे रहस्याः पूजिता मया ॥ तर्पिताः पूजिताः सन्तु त्वेवं ध्यात्सुमां जालिं
खचरीं दर्शयेन्मुद्रां सुंदरि त्रिखण्डमन्ततः ॥ त्रिकोणे त्वके थाद्यर्णा रचिते पश्चिमादितः ॥१३॥ यन्त्रे कामेशकामेश्यो वीरणा
न्वाप्य पाशकं ॥ अंकुशं चानुलोमेन धनुर्दिक्षु समाहितः ॥ जंमोहवंशलंभपदाद्यान्वीजम्भकान् ॥ वाणबीजानि
याणादौ मीनकक्ष्मौ सार्विदुको ॥१५॥ वापादो पाशकस्योदो पाशमाये नियोजयेत् ॥ अंकुशं त्वंकुशस्यादो स्मृते व्या
हेति देवताः ॥१६॥ नानारत्नविभूषाढ्याः स्वास्वायुधसमन्विताः ॥ विद्युद्दामसमानांग्यो यौवनोन्मदमंथराः ॥१७॥ अस्यादि
कोणत्रितये रूपाकृष्टचयादिकाः ॥ कामेश्वरी च वज्रेशी त्रितीया भगमालिनी ॥१८॥ कामेश्वरी रुद्रशक्तिः शारदेंदुसमप्र
भाः ॥ स्मार्तं व्यादधती हस्तैः पुष्पकाभीवरस्यजः ॥१९॥ वज्रेश्वरी विष्णुशक्तिः [redacted]ल स्यघन्नातरार्ड प्रसभाः ॥ हृत्

चापपराभीतिपुष्पबाणाळसत्करा ॥३०॥ भगमाला ब्रह्मशक्तिस्तप्तहाटकप्रभा ॥ ज्ञानमुद्रां परं पाशमंकुशं दधती करैः ॥३१॥
सर्वत्रिकोणसंपूज्य यत्केतुष्यालितनः ॥ बीजमुद्रां प्रदर्श्याथ प्रार्थयेत्सुंदरीमिदं ॥३२॥ सर्वसिद्धिप्रदे चक्रे योगिन्यः पूजिता
मया ॥ दिशत्वस्मिन्रहस्यात्रलो मंगलं मे निरंतरं ॥३३॥ विंदौ संपूजयेन्मध्वाः श्रीमात्रिपुरसुंदरी ॥ मूलविद्यां समुच्चार्य्य ध्या
त्वा पूर्वोक्तवर्त्मना ॥३४॥ सर्वानंदमये चक्रे सर्वाभीष्टविधायिनी ॥ परापररहस्याख्या योगिनी पूजिता क्रमे ॥३५॥ योनि
मुद्रां प्रदर्श्याथ तर्पणं त्रिः समाचरेत् ॥ धूपदिपंचनैवेद्यमंत्रैर्नानाविधैर्यजेत् ॥ वह्नौसंपूज्य यथोक्तविधिनानचसुंदरी ॥
आवाह्य जुहुयाद्धव्यं पंचविंशतिसंख्यया ॥३७॥ स्थानेष्वेतेष्वनल्पयायुको रोषचक्रमात् ॥ श्रीचक्रस्य बलिं दद्यात्तशाल्ये
ण संयुतः ॥३८॥ बटुकस्य च योगिन्याः क्षेत्रेशगणनाथयोः ॥ निजैर्मंत्रैः स्वमुद्राभिः पूर्वसंकीर्तितैर्मया ॥३९॥ ततोःप्रद
क्षिणां कृत्वा मूलविद्यां ततो जपेत् ॥ एवंच सुंदरीं [illegible] नित्यपूजयान्वि जितेन्द्रियः ॥४०॥ नवार्णीयुतां सर्वान्कामानि
स्थानवाप्नुयात् ॥ अथ प्रयोगा वक्ष्यंते साधकाभीष्टसिद्धिदाः ॥४१॥ नवलक्षजपेनास्य तद्रूपोयमो भवेत् ॥ मल्लिका
मालतीपुष्पैर्होमाद्वागीशाभामियात् ॥४२॥ करवीरैर्जपापुष्पैर्होमान्मोहयते जगत् ॥ यः कुंकुमकस्तूरिहोमात्का
माधिपो भवेत् ॥४३॥ चंपके [illegible] लैर्विश्वं वशमानयते विरात् ॥ ळोणहोमो राज्यदायी मधुना पूर्ववत्क्षयः ॥४४॥ नि

शिह्यगपले होमो रिपुसैन्यविनाशकृत्॥ दध्याज्यपयसा युक्तमधुभिः कमलादमवाप्नुयात्॥४४॥ आरोग्यं संपदं ग्रामं धनं शर्क
रया सुखं॥ कमले धनसंपत्तिर्दाडिमे राजवश्यता॥४५॥ स्त्रियामातुलिंगेस्तु वेश्या नारंगजैः फलैः॥ ऋद्राक्षकूष्माण्डसंभ
तैर्वैश्याः सुरचितास्तुते॥४६॥ पनसानां लक्षहोमात् वश्याः स्युश्चक्रवर्तिनः॥ द्राक्षाफलै रिष्टसिद्धिरंभाभिर्मंत्रिणो वशाः॥
नालिकेरैः स्त्रसंपत्तिस्तिलैः सर्वेष्टसिद्धयः॥ गुग्गुलैर्दुःखनाशः स्यात्सर्वेष्टं शर्करागुडैः॥४८॥ पायसैर्धनधान्यामिवे
थूकैश्च गणिनो वशाः॥ पद्मैः स्मृतफले होमाल्लक्ष्माचाद्रावश्याः॥५०॥ ज्वररोगाजिकायुक्ते होमादुष्टविनाशनः॥ क
पूरहोमाल्लभते वाक्सिद्धिं नरो चिरात्॥५१॥ करंजफलहोमेन भूतप्रेतादयो वशाः॥ बिल्वैः स्याद्दैन्यलाक्ष्मीरिक्षुखंडैः सु
खामयाः॥५२॥ घृतहोमाद्दीप्तिनाग्निः शांतिः स्यात्तिलतंडुलैः॥ किंबहूक्तेन सर्वेष्टसाधिका सुंदरी नृणां॥५३॥ मध्यकूटवि
कभेदाद्वर्णा नरनियोजनात्॥ बहवोन्येन गादितां ग्रंथगौरवभीतितः॥५४॥ अपरीक्षितशिष्याय न देयं यं कदाचन॥
पुत्राय वा सुशिष्याय दत्ताभीष्टप्रदायिनी॥५५॥ गोपालसुंदरीं वक्ष्ये भोगमोक्षप्रदायिकां॥ मायारमाविनन्माक्ष्या
यति पदं ततः॥५६॥ आद्यं वाक्कामसुधार्थ्यं गोविंदाय पदं वदेत्॥ द्वितीयं तु ततः कूटं गोपीजनपदं ततः॥५७॥ वल्लभाय पदं
तं तु ततीयं कूटमुच्चरेत्॥ स्वाहांतावक्ष्यिग्मार्णा स्मृता गोपालसुंदरी॥॥५८॥ विद्याया होमुनी उक्तो विधानानंदभैर

१२०

मं॰ म॰
५८

बो॥ ह्रदत्तु देवी गायत्री देवता सुंदरी धुनः॥५९॥ गोपालो मन्मथो बीजं शक्तिः पावकवल्लभा॥ मायाश्रीमन्मथैर्दीर्घैर्हृदा
यादि शिर ईरितं॥६०॥ गोविंदाय शिखा गोपीजनेति कवचं मतं॥ वल्लभाय स्वाहेति नेत्रमस्त्रं पावकभार्यया॥६१॥ मूर्ध्नि भाले भ्रुवो
रक्ष्णोः कर्णयोर्नासयोर्मुखे॥ चिबुके गले बाह्वोर्हृदये जठरे न्यसेत्॥६२॥ नाभौ लिंगे गुदे सक्थ्नोर्जान्वोर्जंघयोरपि॥ गुल्फ
योः पादयोर्वर्णान् कूर्चयष्टिविवर्जितान्॥६३॥ सृष्टिन्यासोयमुदितो हृदयांघ्रिश्वांतिका स्थितिः॥ संहारोग्रादि मूर्द्धांतः पुनः
सृष्टिं स्थितिं चरेत्॥६४॥ करशुद्धासनन्यासौ न्यासं वाग्देवताभिधं॥ कृत्वा पूर्वोदिता कूटत्र्यंगं काश्यप हृदि न्यसेत्॥६५॥
कूटत्रयदि राहत्याषडंगं पुनराचरेत्॥ कमलावक्षयमुकं ध्यायेच्छ्रीचक्रगं हरिं॥६६॥ ॥ श्रीशोभाधिस्थकल्पद्रुमवनावि
लसद्रत्नयुग्मंडपांतः प्रोद्यच्छ्रीपीठसंस्थ करधृतजलजश्रीरिक्षुचापौ कुशेषु॥ पाशांघ्रीएणासवेणुं दधतमवनिमाशोभि
तं रत्नकांतिं ध्यायेत्कोपालमीशां विधिमुखविबुधैरीड्यमानं समंतात्॥६७॥ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं दशांशं पायसै
र्घृता॥ जुहुयाद्वैष्णवे पीठे पूजयेत्सुंदरं हरिं॥६८॥ आदावंगानि संपूज्य प्राग्याम्याप्सु पूजयेत्॥ वासुदेवं संकर्षणं च प्रद्यु
म्नमनिरुद्धकं॥६९॥ पूज्या वज्रादिकोणेषु शांतिः श्रीश्च सरस्वती॥ रतिः पुनर्दलेषु पूज्या रुक्मिणी सत्यभामिका॥७०॥
कालिंदी जांबवत्या सत्याग्निजा सुनंदया॥ मूलदरुणा नग्नजिती ततो यानि धनेपि च॥७१॥ मह्यापद्मस्य पद्मे मेत्रां

शिव
५८
६४

४ ह्रौं ह्स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं हनुमते नमः॥१२

खो मकरकच्छपौ॥ मुकुंदकुंदनीलाश्च खर्वश्च निधयः स्मृताः॥ ततश्च सुंदरी प्रोक्ता हृत्ति पूजां समाचरेत्॥ प्रयोगानपि तत्प्रो-
क्तान्कुर्यादिष्टसिद्धये॥७३॥ एवं यो भजते नित्यं श्रीमद्गोपालसुंदरीं॥ सर्वान्कामानवाप्नोति सायुज्यं ब्रह्मणो व्रजेत्॥
॥७४॥ ॥इति श्रीमन्महीधरविरचिते मंत्रमहोदधौ सुंदरीपूजनं नाम द्वादशस्तरंगः॥ ॥अथोच्यंते हनुमतो मंत्राः सर्वे-
ष्टसाधकाः॥ इंदुस्वरेंदुसंयुक्तो वराहो हसफाग्रगः॥१॥ षष्ठशांतिबिंदुसंयुक्तो द्वितीयं बीजमीरितं॥ गादि फांताग्निरुद्रेंदुसं- पा०४
युतः स्यात्तृतीयकं॥२॥ हसराग्मनुचंद्राढ्यो चतुर्थं हसखाः फरौ॥ शिवेंद्वाढ्याः पंचमं स्यात् हसौ मान्येंदुगो परं॥३॥ ङेंतो ह-
नुमान् हार्दं मंत्रोयं द्वादशाक्षरः॥ रामचंद्रो मुनिश्चास्य जगती छंद ईरितं॥४॥ हनुमान्देवता बीजं षष्ठं शक्तिर्द्वितीयकं॥ षड्-
बीजैरंगषट्कं स्यान्मूर्ध्नि भाले दृशोर्मुखे॥५॥ कंठे च बाह्वोर्हृदितये तुंदि कुक्षौ च नाभितः॥ लिंगजानुद्वये पादद्वये वर्णान्क्र-
नि मान्न्यसेत्॥६॥ षड्बीजानि पदद्वंद्वं मूर्ध्नि भाले मुखे हृदि॥ नाभावूर्वोर्जंघयोश्च पादयोर्विन्यसेत्क्रमात्॥७॥ ॥बालार्कायु-
ततेजसं त्रिभुवनप्रक्षोभकं सुंदरं सुग्रीवादिसमस्तवानरगणैः संसेव्यपादांबुजं॥ नादेनैव समस्तराक्षसगणान्संत्रास-
यंतं प्रभुं श्रीमद्रामपदांबुजस्मृतिरतं ध्यायामि वातात्मजं॥८॥ एवं ध्यात्वा जपेदर्कसहस्रं जितमानसः॥ दशांशं जुहुया-
द्व्रीहीन्पयोदध्याज्यसंयुतान्॥९॥ विमलादियुते पीठे पूजा कार्या हनूमतः॥ केसरेष्वंगपूजा स्याद्दले षष्ठ्यां सदाक्षया

मं०म० न्॥१०॥ रामभक्तो महातेजाः कपिराजो महाबलः॥ द्रोणाद्रिहारको मेरुपीठिकार्चनकारकः॥११॥ दक्षिणाशाभास्करश्च सर्वविघ्नानि
वारकः॥ एवं नामानि संपूज्य दलाग्रेषु च वानरान्॥१२॥ सुग्रीवमंगदं नीलं जांबवंतं नलं तथा॥ सुषेणं द्विविदं मैंदं पूजयेद्दि
६० क्पतीनपि॥१३॥ एवं सिद्धे मनौ मंत्री स्वपरेष्टं प्रसाधयेत्॥ कदलीबीजपूराम्रफलैर्हुत्वा सहस्रकं॥ द्वाविंशतिं ब्रह्मचारि
विप्रान् भोजयेदथ॥ एवं कृते महाभूतविषचोराद्युपद्रवाः॥१५॥ नश्यंति क्षणमात्रेण विद्वेषिग्रहदानवाः॥ अष्टोत्तरश
तं वारि मंत्रितं विषनाशनं॥१६॥ राज्ञो नवशतं मंत्र.. जपेद्दशदिनावधि॥ ये नरस्तस्य नश्यंति राजशत्रुत्थभीतयः॥ अभिचा
रोत्थभूतोत्थज्वरे तन्मंत्रमंत्रितैः॥ भस्मभिः सलिलैर्वापि ताडयेज्ज्वरिणं क्रुधा॥१८॥ दिनत्रयाज्ज्वरान्मुक्तः सुखं लभते
नरः॥ तन्मंत्रितौषधं जग्ध्वा नीरोगो जायते ध्रुवं॥१९॥ तन्मंत्रितं पयः पीत्वा योद्धुं गच्छेन्मनुं जपन्॥ तज्जपभस्मलिप्तांग शिव
ले शस्त्रसंघैर्न बाध्यते॥२०॥ शस्त्रास्त्रजे व्रणे ..स्फोटे लूतास्फोटेपि भस्मना॥ त्रिर्मंत्रितेन संस्पृष्टः शुष्यत्यचिरतो नृणां॥२१
सूर्यास्तमयमारभ्य जपेत्सूर्योदयावधि॥ कीलकं भस्म चादाय सप्ताहावधि संयतः॥२२॥ निखनेद्यस्य कीलोतो विद्वेषां ६०
द्वार्यलिकृतः॥ विद्वेषयिस्त्राप्तनाः पलायंतेरयो दिशान्॥२३॥ आभिमंत्रेन भस्मांबु देहं चंदनसंयुतं॥ व्याघ्रादिभ्यो रारु
गितं यस्मै दीयते स तु दासवत्॥२४॥ सूत्राण्यपंचवो..न मंत्रितविधिना वशात्॥ ईशानादिकस्थमूलेन मंत्रांकुशानयोः

भिति

ॐ भ्रां ॥ अंगुष्टमात्रां प्रतिमां पा[illegible]य हनूमतः ॥ प्राणसंस्थापनं कृत्वा सिंदूरैः परिरंज्य च ॥ गृहस्याभिमुखीं द्वारे निखने
न्मंत्रपुरस्सरं ॥ भूताभिचारचोराग्निविषरोगनृपोद्भवाः ॥२७॥ संजायंते गृहे तस्मिन्न कदाचिदुपद्रवाः ॥ प्रत्यहं धनपुत्राद्यै
र्धंते तद्गृहे चिरं ॥२८॥ निशि श्मशानभूमिस्थो भस्मना मृत्लया पि वा ॥ शत्रोः प्रतिकृतिं कृत्वा हृदि नाम समालिखेत्
कृत्वा प्राणप्रतिष्ठां तां भिंद्याच्छस्त्रे मंत्रं जपन् ॥ मंत्रांते तस्योच्चरेच्छत्रोर्नाम छिंधि च भिंधि च ॥३०॥ मारयेति च तस्यांते दंतैरो
ष्ठं निष्पीड्य [illegible] पयो लले प्रपी आथत्पत्कानां सदं भजेत् ॥३१॥ एवं सप्तदिनं कुर्वन् हन्याच्छत्रुं शिवार्चितं ॥ अंकुंचं
ग्राह्यते कुंडे वाह्नतं चरेत् ॥३२॥ मुक्तकेशः श्मशानस्थो लवणेनाग्निकायुतेः ॥ उन्मत्तफूलपुष्पैश्च नखरोमविषैरपि
काककौशिकगृध्राणां पक्षैः श्लेष्मांतकालजैः ॥ समिद्भैश्च त्रिशतं दक्षिणाग्नाजुहो निशि ॥३४॥ सप्त घस्रानि
ष्टं कुर्वन् मारयेद्द्विषं द्रुतं ॥ शतमष्टं जपेच्छत्रोः श्मशाने च दिनत्रयं ॥३५॥ ततो वेताल उत्थाय वदेद्वापि शुभाशुभं ॥ उदितं कु
रुते सर्वं किंकरीभूय मंत्रिणः ॥३६॥ हनुमत्प्रतिमां भूमौ विलिखेत्तच्छिरो मनुं ॥ साध्यनाम द्वितीयांतं विमोचय विमोचय ॥३७
॥ सर्वं मार्जयेद्वामहस्तेनाथो पुनर्लिखेत् ॥ एवमष्टोत्तरशतं लिखित्वा मार्जयेत्पुनः ॥३८॥ एवं कृते पराधीनो मुच्यते नि
गडान्तस्मरणात् ॥ एवं विद्वेषणादीनि कुर्यात्तत्पत्रं वा लिखेत् ॥३९॥ वश्यार्थं सर्षपैर्होमो विद्वेषे करवीरजैः ॥ कुष्ठमैरिश्च

कार्यं

१०

ॐ स्रें श्रीं ह्रां ह्रीं ह्रूं स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं ॐ नमो भगवते प्रकटपराक्रम आक्रांतदिङ्मंडलयशोवितानधवलीकृतजगत्त्रितयवज्रदेह ज्वलदग्निसूर्यकोटिस
मप्रभतनूरुह रुद्रावतार लंकापुरीदहन उदधिलंघन दशग्रीवशिरः कृतांतक सीताश्वासन वायुसुत अंजनीगर्भसंभूत श्रीरामलक्ष्मणानंदकर [illegible] कपि
सैन्यप्राकार सुग्रीवसख्यकारण वालिनिबर्हणकारण द्रोणपर्वतोत्पाटन अशोकवनविदारण अक्षकुमारछेदन वनरक्षाकरसमूहविभंजन ब्रह्मास्त्र ब्रह्मश

मं॰म॰

हि

ग्रसनलक्ष्म
णशक्तिभेदनि
वारणविशल्यौ
षधिसमानयन
बालोदितभानु
मंडलग्रसनमेघ
नादहोमविध्वंस
न इंद्रजिद्वधका
रण सीतारक्षक
राक्षसीसंघविदा
रण कुंभकर्णादि
वधपरायण श्रीरा
मभक्तितत्पर स
मुद्रव्योमद्रुमलं
॥अपरांद्वतीवग्रे॥

कायेर्वाजीरकेमरीचेरपि॥४०॥ज्वरेदूर्वागुडूचीभिर्द्ध्राजीरुणवायुते॥शूलेहोमःकुबेराक्षैरेरंडसमिधातथा॥४१॥नो
लाब्जाभिर्घ्यनिर्गुंडीसमिद्भिर्वाप्रयत्नतः॥सौभाग्येचंदनेर्थ्यंदैर्वनेलालवंगकैः॥४२॥सुगंधपुष्पैर्वश्याप्येतेनअन्येस्व
दामये॥तत्पादरेसाराजीलवर्णाकेनमन्त्यवे॥४३॥किंबहूक्तेर्विधेयाद्योयंधर्मोहेमनावले॥मंत्रोयंसाधितोदद्यादि
ष्टसिद्धिंन्नृणांध्रुवं॥४४॥वक्ष्येहनुमतोयंत्रंसर्वसिद्धिप्रदायकं॥वलयत्रितयं सर्पाकारसमन्वितं॥४५॥साध्यनाम
लिखेन्मध्येपाशबीजसमन्वितं॥उपर्यष्टदलंकृत्वाजपत्रेसुसंलिखेत्॥४६॥वलयंचद्विरालिख्यतद्बहिश्चतुरस्रकं॥
चतुरस्रस्यरेखाग्रेत्रिशूलानिसमालिखेत्॥४७॥भूपुरस्याष्टवज्रेषुह्सौंवीजंलिखेत्ततः॥कोणेहंकुशमालिख्यमा
लामंत्रेणवेष्टयेत्॥४८॥तत्सर्ववेष्टितं यंत्रंवलयत्रितयेनच॥वस्त्रेशिलायांफलकेताम्रपत्रेथकुड्यके॥४९॥भूर्जे
वाताडपत्रेवारोचनानाभिकुंकुमैः॥यंत्रमेतत्समालिख्यध्यात्वाशोभनसर्पवान्॥५०॥कपेःप्राणप्रतिष्ठाप्यपूज
येन्नयथाविधिः॥सर्वदुर्निष्टत्येतद्यंत्रमात्मनिधारयेत्॥५१॥ज्वरमार्यभिचारघ्नंसर्वोपद्रवशांतिकृत॥योषितांम
पिबालानांहृतंजनम नोहरं॥५२॥मालामंत्रमथोवक्ष्येप्रणवोवाकहरिप्रिया॥दीर्घत्रयान्वितामायापूर्वोक्तं
कूटपंचकं॥५३॥ताशेनमोभग[illegible]प्रकटांतेपराक्रमः॥आक्रांतदिग्मंडलांतेयशोवीतिवतानच॥५४॥धवलीकृतवर्णा

शांखो मोईवमारणे विवादेस्तंभनेद्युतेभूतभीतौचसंकटे वश्यपथेक्षुते दिव्ये८

कप्रेर

भ छ ४

शिव

हि

नपक्तभोजन

६०

य नमः । महासामर्थ्य महातेजःपुंजविराजमान स्वामिवचनसंपादितार्जुनसंयुग महाकायकुमार ब्रह्मचारिन् गंभीरशब्दोदय दक्षिणाशामार्त्तंड मेरुपर्वतपीठिकार्चन सकलमंत्रागमाचा
र्य मम सर्वग्रहविनाशन सर्वज्वरोच्चाटन सर्वविषविनाशन सर्वापत्तिनिवारण सर्वदुष्टनिबर्हण सर्वव्याघ्रादिभयनिवारण सर्वशत्रुच्छेदन मम परस्य च त्रिभुवनपुंस्त्रीनपुंसकात्मकसर्वजी
।अपरं दिल्लिपट्ट ।

तेजगत्त्रितयवज्राय ॥ देहज्वलदे[illegible]सूर्यकोट्यंते तु समप्रभं ॥ ५५ ॥ ननू रुद्र पदं रुद्रावतार पद मीरयेत् ॥ लंकापुरीदहांते नोद
धि लंघन वर्णकाः ॥ ५६ ॥ दशग्रीवशिरः पश्चात्कृतांतक पदं ततः ॥ सीताश्वासनवाक्यांते सुत शब्दमुदीरयेत् ॥ ५७ ॥ अंजनागर्भ
संभूत श्रीरामांते तु लक्ष्मणा ॥ नंदकांते रकपिसैन्याकारवर्णकाः ॥ ५८ ॥ सुग्रीवसख्यकावर्णारण वालिनिवर्हणाः ॥ का
रण द्रोणपर्वतांतेतोत्पाटन पदं वदेत् ॥ ५९ ॥ अशोकवनवीत्यंते दारणाक्षकुमारकः ॥ छेदनांते वन पदं रत्नाकर समूहव
विभंजनांते ब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिग्रसेतिनम ॥ लक्ष्मणशक्तिभेदनिवारण पदं पुनः ॥ ६१ ॥ विशल्यौषधिशब्दांते समान
यन वर्णकाः ॥ वालोदितांते भान्वंते मण्डलग्रसनेति च ॥ ६२ ॥ मेघनादेति होमांते विध्वंसन पदं वदेत् ॥ इंद्रजिद्वधका
रांते रामसीतारक्षकेति च ॥ ६३ ॥ राक्षसीसंघवर्णांते विदारणकुंभ च ॥ कर्णादिवधशब्दांते परायण पदं वदेत् ॥ श्रीराम
भक्तिशब्दांते तत्परेति समुद्भवः ॥ व्योमद्रुमलंघनेति महासामर्थ्य मेति च ॥ ६५ ॥ महातेजःपुंजवीत्यंते राजमान पदं पुनः ॥ स्वा
मीवचन संपादितार्जुनांते च संयुग ॥ ६६ ॥ महाकायांते कुमारेति ब्रह्मचारि पदं वदेत् ॥ गंभीरशब्दोदयो दक्षिणाशाप ८५
डं पुनः ॥ ६७ ॥ मार्त्तंड मेरुशब्दांते पर्वतेति पदं वदेत् ॥ पीठिकार्चन वर्णांते सकलेति पदं पुनः ॥ ६८ ॥ मंत्रागग्रह विनाश
न ॥ सर्वापत्तिनिवारण सर्वदुष्टेति संपठेत् ॥ ६९ ॥ निवर्हण पदं सर्वव्याघ्रादिभय तत्परं ॥ ७० ॥ निवारण सर्वशत्रुच्छेदनेति
सर्वज्वरोच्चाटनेति सर्वविषविनाशनः

माचार्यमम सर्वग्र

वर्जते वंद्राय२ ममाशाकारकं संपादय२ नाना नामधेयान्सर्वान्नाशः परिवारान्मम सेवकान्कुरु२ सर्वशस्त्रास्त्रविषाणि विध्वंसय२ ह्रां ह्रीं हूं हा हा हा एहि
एहि ह्सौं ह्स्क्फ्रें ह्सौं ख्फ्रें ह्स्रौं सर्वशत्रून्हन हन२ परबलानि परसैन्यानि क्षोभय२ मम सर्व कार्याणि साधय२ सर्वदुष्टदुर्जनमुखानि कीलय२
घे घे घे हा हा हा हुं हुं हुं फट् फट् फट् स्वाहा।५८८ ह्स्क्फ्रें ख्फ्रें ह्सौं ~~ह्स्क्फ्रें~~ ह्सौं।५।६

मं०म० पदं मम॥ परस्पर त्रिभुवन पुंस्त्री नपुंसकात्मकं॥७१॥ सर्वजीव पदं पश्चाज्ज्ञानं वशाय युग्मकं॥ ममाशाकारकं पश्चात्संपादय प
६२ दद्वयं॥ नाना नाम पदं धेयान्सर्वान्नाशः समं पठेत्॥ परिवारान्मम न्ते सेवकान्कुरु युग्मकं॥७३॥ सर्वशस्त्रास्त्रवीत्यंते घाति
विध्वंसयद्वयं॥ मायादीर्घत्रयोपेता हात्रयं चेहियुग्मकं॥७४॥ विलोमपंचकूटानि सर्वशत्रून्हनद्वयं॥ परबलानि पर
सैन्यानि क्षोभयद्वयं॥७५॥ मम सर्व कार्याणि साधयद्वितयं ततः॥ सर्वदुष्टदुर्जनानां मुखानि कीलयद्वयं॥ घेत्रयं हात्रयं वर्म
त्रितयं फट्त्रयं ततः॥ वह्निप्रियांतो मंत्रो यं मालासंज्ञो खिलेष्टदः॥ अष्टाशीत्युत्तरा पंचशती वर्णा मनोः स्मृता॥ महोप शिव
द्रवसंज्ञाने स्मृतो यं दुःखनाशनः॥ र्हें स्रौं रोंनि मान्त्र्यर्णान्यष्टपत्त्यैकं तथादिमं॥ पंचकूटात्मको मंत्रो निखिलाभीष्टसिद्धि हर
दः॥७९॥ ऋषी रामोऽथ गायत्री छंदो देवः कपीश्वरः॥ पंचबीजैः समस्तेन षडंग मुनिभिः स्मृतं॥८०॥ रामदूतो लक्ष्मणानां प्राण हनुमत
दातांजनासुतः॥ सीता शोक विनाशोऽथ लंकाप्रासादभंजनः॥८१॥ अनूमदाद्याः पंचैते बीजाद्याङे समन्विताः॥ षडंगमंत्राः
संदिष्टा ध्यान पूजादि पूर्ववत्॥ तारो वाक्कमला मायादीर्घत्रयसमन्विता॥ पंचकूटानि मंत्रो यं रुद्रार्णोऽभीष्टसिद्धिदः ६८
अर्चना पूर्ववच्चास्य परो मंत्रोऽभिधीयते॥ हृदयं भगवान्ङे तं आंजनेय महाबलो॥८४॥ तद्वह्निप्रियांतोयं मनुरष्टादशाक्ष
रः॥ मुनिरीश्वर एवास्यानुष्टुप्छंदः समीरितं॥८५॥ हनूमान्देवता बीजं हंशक्तिर्वह्निवल्लभाः॥ आंजनेयो रुद्रमूर्तिर्वा
३ ॐ ऐं श्रीं ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं ।११ वीर२ नमो भगवते अंजनीपुत्र महाबलाय स्वाहा।११।२

प्र॰ पुत्रस्तथैव च ॥८६॥ अग्निः ...रामदूतो ब्रह्मास्त्रविनिवारणः ॥ एतैर्ङेंतैः षडंगानि कृत्वा ध्यायेत्कपीश्वरं ॥ ॥ दहनत
प्तसुवर्णसमप्रभं भयहरं हृदये विहितांजलिं ॥ श्रवणकुंडलशोभिमुखांबुजं नमत वानरराजमिहाद्भुतं ॥८८॥ अयुतं प्रजपेन्मं
त्रं दशांशं जुहुयात्तिलैः ॥ वैष्णवे पूजयेत्पीठे पूर्ववत्कपिनायकं ॥८९॥ जितेन्द्रियो नक्तभोजी प्रत्यहं साष्टकं शतं ॥ जपित्वा
क्षुद्ररोगेभ्यो मुच्यते व दिनत्रयात् ॥९०॥ भूतप्रेतपिशाचादिनाशायैवं समाचरेत् ॥ महारोगनिवृत्त्यै तु सहस्रं प्रत्यहं जपेत् ॥ यता
शनो युतं नित्यं जपन् ध्यायन्कपीश्वरं ॥ राक्षसौघं विनिघ्नंतमाचिराज्जयति द्विषं ॥९२॥ सुग्रीवेण समं रामं संदधानं स्मर
कपिं ॥ प्रजप्यायुतसंख्यं तु संधिं कुर्याद्विरुद्धयोः ॥९३॥ लंकादहंतं ध्यायन्नयुतं प्रजपेन्मनुं ॥ शत्रूणां प्रदहेद्ग्रामानाचि
रादेव साधकः ॥ प्रयाणसमये ध्यायन् हनूमंतं मनुं जपन् ॥ यो याति सोऽचिरात्स्वेष्टं साधयित्वा गृहं व्रजेत् ॥९५॥ यः क
पीशं सदा गेहे पूजयेज्जपतत्परः ॥ आयुर्लक्ष्मीर्विवर्द्धेते तस्य नश्यंत्युपद्रवाः ॥९६॥ शार्दूलतस्करादिभ्यो रक्षेन्मनुरयं स्मृतः
प्रस्वापकाले चौरेभ्यो दुःस्वप्नादपि कवौ ॥९७॥ पवनाद्वितयं सद्योजातयुक्तं स्तू षडं ॥ महाकालं शशांकाढ्यः कामिका
फलफक्रिया ॥ सेन आरणांतमीनोगसात्व तो गिनस्त्रापुरा ॥ चलोहितरुडाहे ति वेदनेत्रो स्तरो मनुः ॥९९॥ श्री हरो गह
रख्वास्य मुन्याद्यं पूर्ववन्मतं ॥ श्री हयुक्तोदरस्थाप्यं नागवल्लीदलं शुभं ॥१००॥ तदुपर्यष्टगुणितं वस्त्रमाछ्य

अथ श्रीहरिरोगघ्नो हनुमन्मंत्रः ३।१ श्लोको यो हनुमंतफलफलितमगधगिति श्रापुराचपरुगह.२४।
ददरोग
ज

ॐ ह्रां ह्रीं हूं हैं ह्रौं ह्रः ॐ।१८।१०

ॐ वज्रकायवज्रतुंडकपिलपिंगलऊर्द्धकेशमहाबलरक्तमुखतडिज्जिह्वमहारौद्रदंष्ट्रोत्कटकहकहकरालिनेमहादृढप्रहारिन्लंकेश्वरवधायम
११ हासेतुबंधमहाशैलप्रवाहगगनेचरएह्येहिभगवन् महेर वन्महाबलपराक्रमभैरवाज्ञापयएह्येहिमहारौद्रदीर्घपुच्छेनवेष्टयवैरिणंभंजयहुंफट्॥११२५
६२

पष्टि

मं०म· द्येतनः॥ वंशजं सकलं नस्येत्पारिमुच्येत्कपिस्मरन्॥२॥ आरण्यप्रस्तरोत्पन्ने वह्नौ ... मना पयेत्॥ बदरीतरुसंभूतां मंत्रेणा

६३ नेन समंत्रशः॥ तया संताडयेद्वंशां सकलं स्थितं॥ सम्फलं ज्वरीरोगो नश्यत्येवन.शांस्रयात्॥३॥ पुष्पाकारे सुवसने ले. ख त्या

को किलोत्थया॥ अष्टगंधैर्लिखेद्रूपं कपिराजस्य सुंदरं॥ तन्मध्ये ष्टादशार्णं तु शत्रुनामयुतं लिखेत्॥ तेन मंत्राभिजप्ते

न शिरोवेष्टनं भूमिपः॥५॥ जयत्यरिगणान् सर्वान् दर्शनादेव निश्चितं॥ यद्वा जिगीषुर्नृपतिः एवोक्तं लेखयेद्ध्वजे॥६॥ ध्वजमादा

यापरागे संस्पर्शान्मोहनं णावधि॥ मातृकां जापयेत्पश्चाद्दत्वां शोनयहो मयन्॥७॥ सर्षपैस्तिलसंमिश्रैः संस्कृते हव्यवा

हने॥ गजस्य तं भजं हुत्वा प्रज्वंतः स्योविरात्॥८॥ अथ तन्त्रमतं यंत्रं वैरेपरहृत्याविद्याव कं॥ लिखेदष्टदलं पद्मं साध्याख्या शिव

युतं कर्णिकं॥९॥ दले ष्वष्टार्णमालिख्य मालामंत्रेण वेष्टयेत्॥ तद्धि मायया वेष्ट्य प्राणस्थापनमाचरेत्॥१०॥ लिखितं ६३

स्वर्णलेखिन्या दले भूर्जे ततः शुभे॥ रोचनाकुंकुमाभ्यां तु वेष्टितं कनकादिभिः॥११॥ संपातसाधितं यंत्रं भुजे वा मूर्द्धि भागं ४

धारयेत्॥ रणे जयमवाप्नोति व्यवहारे दुरोदरे॥१२॥ ग्रहैर्विघ्नैर्विषैः शस्त्रैश्चोरैर्नैवाभिभूयते॥ रोगान्सर्वान्पराहत्य

जीवेज्जीवति भाग्यवा न्॥ विपदाग्नियुतं दीर्घबिंद्वादिनारसंपुटं॥ अष्टाराणां मंत्रस्यारव्यातो मालामंत्रोथकीर्त्यते॥१४॥

वज्रकायवज्रतुंडकपिले पिंगे ... ऊर्द्धकेश महावर्णा बल रक्तमुखे तिच॥ तडिज्जिह्व महारौद्र दंष्ट्रोत्कट कहद्वयं॥

करालिने महादृढप्रहारिन्निति कीर्तितः॥ लंकेश्वरवधायाते महासेतुपदं ततः॥ बंधाने च महाशैलप्रवाहगगनेचरः॥१५॥ एह्येहि

भगवन्नंते महाबलपराक्रमः॥ भैरवाज्ञापयेत्युएह्येहि महारौद्रपदं पुनः॥ दीर्घपुच्छेन वेष्टय वैरिणं॥ भंजय द्वितयं हुंफट्

पृष्ठकालिमीऽ
नः॥१९ पंचदशानेऽर्दि
अघोर्यं मालामंत्रोऽयं

ह्रौं क्ष्रौं ह्रीं श्रां [illegible] । ॐ क्ष्रौं ॐ ३।५

लेषदः॥ युद्धजन्मोऽजयंदः धा धा धो धाः धिधिनाशनः॥२१॥ [illegible] ज्ञानसंधौ स्तुमुन्नाथ धी वर्ध्यध्यना॥ ह्रीसाद्धिसिद्धो ह्रौं नस
यं दधाः कपीश्वरः २२ ॥इति मंत्रमहोदधौ हनुमन्मंत्रकथनं नाम त्रयोदशस्तरंगः अथ वक्ष्ये महाविष्णोर्मंत्रान्सर्वार्थ
साधकान् ब्रह्माद्याया समाराध्य सस्रजुर्विविधाः प्रजाः॥ मेरुः कृशानुसंयुक्तोऽनुग्रहेन्दुविभूषितः॥ एकाक्षरो क्ष्रौं।१२
नरहरेः मंत्रः कल्पद्रुमो नृणां॥२॥ अक्षरः संपुटः प्रोक्तो मायया प्रणवेन च ॥ ऋषिरत्रिश्च गायत्री छंदो देवो नृकेसरी
षट्दीर्घयुक्तबीजेन षडंगानि समाचरेत् अणो माया पुटेनैव तारसंपुटितेन वा ४ तपनसोमहुताशनलोच
नं घनचिरामक्षितामुखपद्मभाः अभयचक्रपिनाकधरान्करैर्दधतमिंदुधरं नृहरिं भजे ५ लक्षमेकं जपेन्मंत्रं द
शांशं घृतपायसैः जुहुयात्पूजयात्पीठे विमलादिसमन्विते ६ केसरेष्वंगपूजा स्याद्दिग्दलेषु खगेश्वरं शं
करं शेषनागं च शतानंदं प्रपूजयेत् ८ श्रियं ह्रियं धृतिं पुष्टिं कोणपत्रेषु साधकः द्वात्रिंशत्पत्रमध्येषु नृसिंहां
स्तावतोर्चयेत् ९ कृष्णो रुद्रो महाघोरो भीमो भीषण उज्वलः करालो विकरालश्च दैत्यांतो मधुसूदनः १० रक्ता
क्षः पिंगलाक्षश्चांजनसंज्ञस्त्रयोदशः दीप्ततेजाः सुघोणश्च सुहनुः षोडशः स्मृताः ११ विश्वाख्यो राक्षसांत
श्च विशालो धूम्रकेशकः हयग्रीवो घनस्वनो मेघनादस्तथापरः १२ मेघवर्णः कुंभकर्णः कृतांतकस्तीरितः

थ

मं.म तीक्ष्णतेजा अग्निवर्णो महेशो विश्वभूषणः १२ विघ्नक्षमो महासेनः सिंहाद्वात्रिंशदीरिताः इंद्रादीवज्रमुख्यांश्च
६४ पूजयेद्भूपुरस्थके १३ एवं संसाधितो मंत्रः प्रयोगेषु क्षमो भवेत् सहस्रलोकसंख्यातैः शतपत्रायिकेल्कपः १४
जुहुयाद्दुग्धसिक्तैस्तु सर्वे नश्यंत्युपद्रवाः महोत्पातग्रहोत्थेषु होमः सर्वेष्टदोपि च १५ संध्यास्वपि विधिवत्कुंभं ज
पेदष्टसहस्रकं अभिषिंचेद्विषाक्रांतं विषनार्तिनिवृत्तये १६ विवरन्विपिने घोरव्याघ्रसर्प्पाकुले नरः ज
पन्नमुं मंत्रवरं न भयं प्रतिपद्यते १७ दृष्टेते निशि दुःस्वप्ने जपन्मंत्रं निशां नयेत् अवशिष्टांशकाले स्वप्नफ
लं प्रदिशति ध्रुवं १८ कर्णनेत्रशिरःकंठरोगान्मंत्रो विनाशयेत् अभिचारकृतां पीडां अनुमंत्रितभस्मथ १९ 63
र्लेपानं नृहरिं ध्यात्वा वैरिणं मृगबालकं आसादयप्रक्षिपेद्यस्यां दिशि तस्यां भगछति २० एवकुटुंबं
परित्यज्य नैवावर्त्तते ततः नृसिंहं संस्मरन्वादे रिपुं तस्य विनष्टये २१ प्रजपेदयुतं मंत्रं मारणोत्थाघनष्ट ६४
ये प्रसूनोबिल्व[illegible] एकोत्थैः फलैः स्तत्काष्ठवर्द्धिते २२ सहस्रं जुहुयान्मंत्रो वांछितश्रीसमृद्धये पुत्रजी
वेकृक्षौतु तत्फलैः पुत्रसंपदे २३ ब्राह्मीवचामंत्रेण मंत्रितां शतसंख्यया संवत्सरमदन्नातविद्यापारग ६३

२ जयजयश्रीनृसिंह० ८।   ॐ श्रीं ह्रीं जयलक्ष्मीप्रियायनित्यप्रमुदितचेतसेलक्ष्मीश्रीतार्द्धदेहाश्रीं ह्रीं नमः।३११५

प्रोभवेत् २४ किंबहूक्तेनेन्हरिः सर्वेष्टफलदोन्नृणां अथजयनृसिंहः अथोच्यतेनरहरिर्भीतिहारीष्टसाधकः २५
जयाद्यंश्रीनृसिंहेत्यष्टार्णो मनुरुत्तमः ऋषिर्ब्रह्मास्यगायत्री छंदोदेवोनृकेशरी २६ शाखे नेत्रेषि यह्नीन्मुभेयंद्र
समन्विते वियतादीर्घयुक्तेनवर्णाख्येनषडंगकं २७ श्रीमन्नृकेशरितनोजगदेकबंधो श्रीनीलकंठकरुणार्णव सा
मराज वह्नीदुतीत्रकरनेत्रपीनापाणे शीतांशुशेखर रमेश्वर पाहि विष्णो २८ एवं ध्यात्वाजपेल्लक्षाष्टकं तस्पत्द
दशांशतः जुहुयात्पायसेनाग्नौ पूजास्यस्यात्पूर्ववत् २९ अथलक्ष्मीनृसिंहः तारः पद्मा वह्नल्लेखा जयलक्ष्मी
प्रियायच नित्यप्रमुदितांतेतुचेतसापदमीरयेत् ३० लक्ष्मीश्रीतार्द्धदेहाय रमामायेनमः पदं एकाधिकः त्रिंशाद
र्णो मनुः पद्मभवो मुनिः ३१ छंदो तिजगती प्रोक्तं देवः श्रीनरकेसरी बीजं रमादिमायाशक्तिः श्रीबीजेन षडंगकं ३२ श्री
राश्रौवक्षभृत्प्रदेयनिकेरेरथांदे संवेष्टितः शांखचक्रगदांबुजं निजकरे बिभ्रत्त्रिनेत्रः सितः सर्प्पाधीशफणातप
त्रलसितः पीतांबरालंकृतो लक्ष्म्याश्लिष्टकलेवरो नरहरिस्त्वांनीलकंठोवदे ३३ एवं ध्यात्वाजपेल्लक्षत्रयंषष्टि
सहस्रकं मधुकैर्मल्लिकापुष्पैर्जुहूयाज्ज्ञानवेदसि ३४ षट्शतंत्रिसहस्राणि पीठेपूर्वोदिते यजेत् प्रथमावरणे

ध
ख ॐ क्ष्रौं नमो भगवते नारसिंहाय ॐ क्ष्रौं मत्स्यरूपाय ॐ क्ष्रौं कूर्मरूपाय ॐ क्ष्रौं वराहरूपाय ॐ क्ष्रौं नृसिंहरूपाय ॐ क्ष्रौं वामनरूपाय ॐ ॐ ॐ क्ष्रौं क्ष्रौं क्ष्रौं रामाय
ॐ क्ष्रौं कृष्णाय ॐ क्ष्रौं कल्किने जय जय शालग्रामनिवासिने दिव्यसिंहाय स्वयंभुवे पुरुषाय नमः क्ष्रौं ।८८। २

मं·म· गानि परशक्तिसमाः पुनः ३५ भास्वती भास्वरी चिन्ता द्युतिः सम्मिलिनी तथा रमा कांति विरूपिश्चेति शक्त्या घाः सेति
६५ संयुताः ३६ दृष्टे सिद्धे मनौ मंत्री निग्रहानुग्रहक्षमः मल्लिकाकुसुमैर्होमादिष्टसिद्धिमवाप्नुयात् ३७ अथ द
शावतारान्नसिंहः प्रणवो नृहरेर्बीजं नमो भगवते पदं नारसिंहाय तारश्च बीजं मत्स्ये निकीर्तयेत् ३८ रूपाय
तारो बीजं च कूर्मरूपाय वर्णकाः तारबीजं वराहाय रूपाय तारबीजके ३९ नृसिंहरूपायांते तु तारो बीजं च वा
मनरूपाय त्रितारबीजे रामायेति पदं वदेत् ४० तारो बीजं च कृष्णाय तारो बीजं च कल्किने जयद्वयात्ततः शा
लग्रामदीर्घामने नकाः ४१ वासिने दिव्यसिंहाय स्वयंभूर्ङे मतो नः पुरुषाय नमस्तारो बीजमित्युदितो मनुः
द्वेनवनवत्यर्णो मुनिरत्रिः किलास्य तु छंदोतिजगती देवो नृकेसर्य्यवतारवान् ४२ बीजं पूर्वोदितं शक्तिरा ६४
घबीजेन वांगकं कृत्वा षड्दीर्घयुक्तेन ध्यायेत् क्षीरोदधिस्थितं ४३ महस्सूर्येंदुप्रतिमं दयालुं लक्ष्मीमुखालो
कनलोलनेत्रं दशावतारैः परितः परीतं नृकेशरी मंगलमानतो स्मि ४४ जपो युतं दशांशेन हवनं पायसेन तु ६५
पीठे पूर्वोदिते सर्वमंगानि परिपूजयेत् ४५ दशावताराः मत्स्यादीन् दिक्पालानायुधान्यपि प्रयोगाः पूर्व

ॐ नमो भगवते नारसिंहाय नमस्तेजस्तेजसे आविराविर्भव वज्रनख वज्रदंष्ट्र कर्माशयान् रंधय रंधय तमो ग्रस ग्रस स्वाहा अभयं आत्मनि भूयिष्ठाः ॐ क्ष्रौं ।६२।१
गोपीजनवल्लभाय स्वाहा ।१०।४

वक्ष्योक्ताः सर्वसिद्धिप्रदे मनो ४७ अथाभयनृसिंहमंत्रः तारो नमो भगवते नरसिंहाय नमस्तेजस्तेजसे आविरावि
र्भव वज्रनखांततः ४८ वज्रदंष्ट्रेति कर्माशेत्याशयान् रंधय द्वयं तमो ग्रस द्वयं वह्निः कलत्रमभयं पुनः ४९ आत्मन्ये
आत्मन्यथेव भूयिष्ठा स्तारो बीजं मनुस्स्मृतं द्विचत्वारोर्णाः शुकस्तस्य मुनिश्छंदस्तु पूर्ववत् ५० अभयो नारसिंहस्तु
देवतान्यत्तु पूर्ववत् अथ गोपालमंत्रः अथ गोपालमनवः प्रोच्यंते स्वेष्टसाधकाः ५१ गोपीपदं जनस्यांते वल्ल
भायाग्निसुंदरी दशाक्षरो मनुः प्रोक्तो मनोरथफलप्रदः ५२ नारदोस्य विराट् छंदो मुनिः कृष्णः समीरिताः वा
लक्रीनु धिते याकं मात्का मानलप्रिये ५३ आचक्राय पदं दात्वा तं विचक्राय शिरो पिच सुचक्राय शिखा
पश्चात्त्रैलोक्यरक्षणांततः ५४ चक्रायकवचं प्रोक्तं मसुरांतकं शरवःतः चक्राद्या स्वमिदं कुर्यादंगानां पंचकं मनोः
सर्वांगे विन्यसेत् न्यस्य वर्णन्यासं समाचरेत् मस्तके नेत्रयोः श्रुत्योर्नसो वक्त्रे रदे भुजे ५६ जठरे लिंगदेशे च जा
नुनोः पादयोरपि वर्णान्सारयुतान्न्यस्य ध्यानमस्मान्वितान् ५७ वृंदारण्यगकल्पपादपतले सद्रत्नपी
ठे भुजे शोणाभे वक्षः पद्मके स्थितमजं पीतांबरालंकृतं जीमूताभमनेकभूषणयुतं गोगोपगोपीवृतं गोविंदं
स्मरसुंदरं मुनियुतं वेणुं हरंतं स्मरेत् ५८ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं दशांशं सरसीरुहैः जुहुयात्पूजयेत्पीठे वै

स्मरेन्नंदनंदनं ५८ आग्न्यादिकोणेष्वभ्यर्च्य हृदाद्यंगचतुष्टयं दिक्षास्वस्त्रं दलेष्वष्टौ माहिषीः पा पूजयेत्
रुक्मिणी सत्यभामा च नाग्निजिन्नथार्कजा मित्रविंदा लक्ष्मणा च जांबवत्या सुशीलिका ६१ माहि
ष्यो रुक्मवर्णाभा विचित्राभरणास्रजः दलाग्रे वसुदेवं च देवकीनंदगोपतिं ६२ यशोदां बलभद्रं च सुभद्रां गो
पगोपिकाः इंद्रादीनपि वज्रादीन्पूजयेत्तदनंतरं ६३ इत्थं सिद्धमनो मंत्री साधयेत्स्वमनीषितं गुडूचीशकलै
र्होमो ज्वरकृत्याग्न्यरशांतये ६४ स्तन्यं दुग्धं प्रकुर्वीत बलदेवस्य रुक्मिणः घृतासक्तस्यपलं चिंत्य गोमयोद्भवगोल
कान् ६५ गुल्मयाहू षति व्यर्थं नरयोः कलहो मिथः पितृमंदफलोत्पन्नैस्तैलाभ्यक्तैः समिद्वरैः ६६ अष्टऽजेत्
ईल्कयाद्यायुतं शत्रुशांतये अयुतं भजयेन्मंत्रमात्मानं संस्मरन्हरिं ६७ मंत्रस्वस्तिगतप्राणाकृष्टकं संरि
पुष्पधीः शत्रुजन्मर्क्षे वृक्षोत्थशाखिद्विरयुतं निशि ६८ गृह्यादिष्वपि सपत्नो निधनं व्रजेत पलाशकुसु
मैर्लक्षं विधाप्तिर्जुहोतु ना ६९ तंडुलैः शितपुष्याख्यैराज्याक्तैः प्रत्यहं नरः ऊत्वा सप्तदिनांतेन ब्रह्म भालेयम्
ष्टभि ७० धारयन्वशयेत्सर्वा योषितो वनं यद्वपुरुषान् पृष्ठवासोंऽजनं वापि तांबूलमथ चंदनं सहस्रं मनुमंत्रं तु दद्या
द्यस्मै नरायवा स भवेत्प्रियादेव सपुत्रपशुबांधवः ७२ वृंदावनस्थं गायंतं गोपीभिः संस्मरन्हरिं अपामार्ग

क्लीं हृषीकेशायनमः।८।४

समिद्भिर्योनु हुत्वा ह्यर्चयेज्जगत् १३ रासक्रीडागतं कृष्णं ध्यायन्योयुतमाजपेत् समासाद्वांछितां कन्यां प्रत्यहं ह
रिभक्तितत्परः १४ जपेत्सहस्रं ध्यायंती याकदंबस्थितं हरिं कन्यकावांछितं नाथं मंडलांतर्लभेत सा १५ पत्रैः फलैः
समिद्भिर्वा बिल्वोत्थैर्मधुसंयुतैः कमलैः सर्करायुक्तैर्होमाल्लक्ष्मीपतिर्भवेत् १६ बहुना किमिहोक्तेन कृष्णः सर्वा
र्थदो नृणां १७ कामो वियद्वेचिकाढ्यं पीतावामाक्षिसंयुता १८ चक्री ङिंठौ समाहूतौ बकोःनंतोग्निवितो मरुत्
हृदयांतो मनुश्रेष्ठो वसुवर्णोखिलेष्टदः मुनिस्संमोहनाख्योस्य नारदः परिकीर्तितः १९ गायत्री छंद इत्युक्तं देवस्त्रै
लोक्यमोहनः कामबीजेन षड्दीर्घयुक्तेनांगं समाचरेत् २० कल्पानोकुहमूलसंस्थितं थयो राजन्यातां संस्थितं
पोष्यवाणौ मध्ये इक्षुचापकमले पाशांकुशौ बिभ्रतं चक्रं शंखगदे करे हृदधिगाश्लिष्टे सेष्टदे हं हरिं नानाभूषण
रक्तलेपकुसुमं पीतांबरं संस्मरेत् २१ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षं सूर्यं त्रिमधुरप्लुतैः पलाशपुष्पैर्जुहुयात्तत्सहस्रं
कृतासने २२ तर्पयेत्सलिलैस्तावत्पीठे पूर्वोदिते यजेत् पक्षिराजाय ठंठमनेन गरुडार्चनं २३ मुकुटं शिरसि
चाथ कर्णयोः कुंडले यजेत् करे सुचक्राद्यस्त्राणि श्रीवत्सकौस्तुभं हृदि २४ वनमाला गले श्रोणिदेशे पी

पक्षिराजायस्वाहा।७।२

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं कृष्णाय गोविंदाय स्वाहा·१२।५

म·म·

तांबरं श्रियं वामांगे भ्यर्च्य वज्रादि विदिग्दिलं गदाग्रजं ८५ दिक्षु प्रद्युम्नचतुरो वारणान्कोणेषु पंचमं लक्ष्म्या
६९ धाः शक्रमुख्याः शक्त्याद्याश्चायुधान्यपि ८६ लक्ष्मीः सरस्वती चापि रतिः प्रीतिश्चतुर्थिका कीर्तिः कांतिस्तुष्टि
पुष्टी इति लक्ष्म्याद्या मताः ८७ विजयापुष्पसंयुक्तैर्जलैर्यस्तर्पयेद्द्रुतं प्रातः प्रत्यहमेतस्य वांछितं मासतो भवेत्
ग्युग्मं तु घृतेनाग्नौ हुत्वा संपातजं घृतं तावज्जप्तं प्रियाकांतं भोजयेद्वशमेति सः ८८ अथ कृष्णैकाक्षरी कामबी क्लीं·१
जेऽपि विज्ञेया परिचर्योक्तमंत्रवत् विशेषात्कामिनीवर्गमोहको मनुनायकः ९० अथ कृष्णद्वादशाक्षरी रमा
भवानीकंदर्पः कृष्णायस्मातिरोयुता गोविंदाय[illegible]जायांतो द्वादशार्णो मनुस्मृतः ९१ मुनिर्ब्रह्माथ गायत्री छं
दः कृष्णोऽस्य देवता धरैकचंद्ररामाक्षिनेत्रार्णैरंगमीरितं ९२ उपासनास्य मंत्रस्य पूर्ववत्परिकीर्तिता अथ वक्ष्ये ६९
षोडशार्णमंत्रं लोकविमोहनं ९३ तारो हृद्भगवतेने रुक्मिणीङेंतवल्लभः द्विठांतः षोडशार्णोऽयं नारदो मुनिरस्य
तु ९४ छंदोनुष्टुप् देवता तु रुक्मिणीवल्लभो हरिः एतद्वियुगसमाक्षिवर्णैः पंचांगमीरितं ९५ चिंताश्मयुक्तनिज
दोः परिरब्धकांतेनालिंगितं सजलजेन करेण पत्न्या सौवर्णवेत्रयुतहस्तमनेकभूषं पीतांबरं भजत कृष्णमभी

ॐ नमो भगवते रुक्मिणीवल्लभाय स्वाहा·१६।३

क्लींगोवल्लभायस्वाहा ८।२

स्थितेक्षे ९६ लक्षं जपेद्दशांशेन, पयसे होमं समाचरेत् ओं गो नारदप्रमारि वज्राद्यैः पूजयेद्धरिं ९७ नारदं पर्वतं जि
ष्णुं निशठोद्धवदारुकान् विष्वक्सेनं च शैनेयं दिक्ष्वग्रे विनतासुतं ९८ अथ कृष्णाष्टाक्षरी क्लीं कामो गोवल्ल
भोङेन्तः स्वाहान्तोष्टाक्षरो मनुः गायत्रीकृष्णधातारः छंदोदेवर्षयो मताः ९९ वर्णयुग्मैः समस्तेन पंचांगवि
धिरीरितः हरिं पंचवर्षं अजिरे धावमानं स्वपक्षोदर्प्यसंमोहितस्वर्गयोषं यशोदाकृतं स्त्रीगणैर्दृष्टकेलिंभ
जेभूषितं भक्षयेणान्नं पुराद्यैः १०० अष्टलक्षं जपेदष्टसहस्रं ब्रह्मवृक्षजैः समिद्भिः प्रजुहुयात् दंशावांदिग्वि
दिक्ष्वथ १ वासुदेवः संकर्षणः प्रद्युम्नश्चानिरुद्धकः रुक्मिणी सत्यभामा च लक्ष्मणा जांबवत्यपि २ संक्र
न्दनादयः पूज्याः वज्राद्यान्यायुधान्यपि एवं सिद्धे मनो मंत्री संपदामालयो भवेत् ३ अथ कृष्णचतुरक्षरी
कामसंपुटितं कृष्णपदं वेदाक्षरो मनुः गायत्री नारदः कृष्ण छंदो मुनिरधीश्वरः ४ दीर्घाढ्येन कामेन ष
डंगं न्यासमाचरेत् कल्पद्रुमूलसंरूढपद्मस्थं चिंतयेद्धरिं ५ कल्पद्रोरतिमहीध्रपल्लवेभ्यः प्राद्रुतैर्मौलि
निकरैः प्रसिक्तमीशं ध्यायेयं कनकनिभांशुकं वसानं भुंजानं दधिनवनीतपायसानि ६ चतुर्लक्षं ज

क्लीं कृष्ण क्लीं ४।२

देवकीसुतगोविंदवासुदेवजगत्पते देहिमे तनयं कृष्ण त्वामहं शरणं गतः।३२।४

म·म पेन्नांतं दशांशं बिल्वसंभवैः फलैः प्रजुहुयाद्विप्रो यजेदंगानि सर्ववत् ७ महापद्मं तथा पद्मं शंखं मकरक
६८ छपौ मुकुंदः कुंदनीलाख्यान्निधीन् दिक्षु समर्चयेत् ८ इंद्रादीन्वज्रपूर्वांश्च पूजयेदनंतरं इत्थं जपादिभिः सि
द्धो मंत्रो निधिश्रियां परः ९ मंत्रेष्वेषु दशार्णोक्ता प्रयोगान्विदधीतव अथ संतानगोपालमंत्रः अथ पुत्रप्र
दं वक्ष्ये कल्पमंत्रमनुत्तमं १० देवकीसुतपर्णांते गोविंदपदमुच्चरेत् वासुदेवपदं प्रोच्य संबुद्ध्यंतं जगत्पतिं ११
देहिमे तनयं प्रोच्य कृष्ण त्वामहमीरयेत् शरणं गतइत्येषो मंत्रो द्वात्रिंशदक्षरः १२ नारदो मुनिरस्योक्तो
नुष्टुप् छंदः समीरितं देवः सुतप्रदः कृष्णः पादैः सर्वेणा चांगकं १३ विजयेन युतो रथस्थितः प्रसमानीयस ६८
मुद्रमध्यतः प्रददत्तनयान्द्विजन्मने स्मरणीयो वसुदेवनंदनः १४ लक्षं जपो घृतं होम स्तिलैर्मधुरसंप्लुतैः
सर्वा पूर्वोदितायेवं मंत्रः पुत्रप्रदो नृणां १५ अथ गरुडमंत्रः नृसिंहो माधवाह्निः ठो लोहितो निगमादिमाक्ष-
क्षरान्तु भार्ण्या पंचार्णो मनुर्विषहरः परः १६ अनंतपांक्तिपक्षीन्द्रा मुनिछंदोश्च देवताः तारवह्निप्रि
ये बीजशक्ती मंत्रस्य कीर्तिते १७ ज्वल ज्वल महामति स्वाहा हृदयमीरितं गरुडेति पदस्यांते चूडानन्तथावि

ॐ क्षिप स्वाहा-५१३

प्रिया १८ शिरोमंत्रो गरुडस्ततः शिखे स्वाहा शिखा मनुः गरुडार्णानुदित्वांते प्रभंजय युगं वदेत् १९ प्रभेदय युगं
पश्चाद्विग्रासय विमर्दय प्रत्येकं द्विस्ततः स्वाहा कवचे मनुरीरितः २० उग्ररूपधरान्ते तु सर्वविषहरे
ति च भीषय द्वितयं प्रोच्य सर्वं दह २ दहेति च २१ भस्मीकुरु कुरु स्वाहा नेत्रमंत्रोयमीरितः अप्र
तिहतवर्णांते बलाप्रतिहतेति च २२ शासनांते तथा ॐ फट् स्वाहास्त्रमनुरीरितः पादे कटौ हृ
दि मुखे मूर्द्धि वर्णांश्चा विन्यसेत् २३ तप्तस्वर्णनिभं फणींद्रनिकरैः क्लृप्तांगभूषं प्रभुं स्मर्तॄ
णां शमयंतमुग्रमखिलंन्नृणां विषं तत्क्षणात् चंच्वग्रप्रचलद्भुजंगमभयं पाण्योर्व
रं बिभ्रतं पक्षोच्चारितसामगीतममलं श्रीपक्षिराजं भजे २४ पंचलक्षं जपेन्मंत्रं दशां
शं जुहुयात्तिलैः पूजयेन्मातृकापद्मे गरुडं वेदविग्रहं २५ चतुर्थ्यंतः पक्षिराजः स्वा

मं.म

हापीठमनुस्मृतः इष्टांगंकर्णिकामध्येनागान्पत्रेषु पूजयेत् २६ अनंतंवासुकींचापि
६९ तृतीयंतक्षकंपुनः कर्कोटकंतथापद्मंमहापद्मंसमर्चयेत् २७ शंखपालंचकुलिकं
मिंद्रादीन्वज्रसंयुतान् एवंसिद्धेमनोमंत्रीनाशयेद्गरलद्वयं २८ विष्णुभक्तिपरोनि
त्यंयोभजेत्पक्षिनायकं शत्रून्पराभूयसुखीभोगसमन्वितः २९ जीवेदनेकवर्षा ६५
णिसेवितोधरणीधवैः कलेवरांतेश्रीनाथसायुज्यंलभतेनरः ३० इतिश्रीम
हीधरविरचितेमंत्रमहोदधौविष्णुमंत्रनिरूपणंनामचतुर्दशस्तरंगः॥ ॥ ॥

५ ॐह्रींघृणिःसूर्य आदित्यश्रीं॰१० ॐ
रा२

~~करालिनेमहादंष्ट्रप्रहारन्निर्तिवर्णकाः॥ लंकेश्वरवधायोमे सहासेतुपर्व्वतः॥ पंपातेथमहाशैलप्रभास्तागने स्रः७~~
~~एय हि भमवन्नेतेमहाबलपराक्रमः॥ भैरवाशापंचत्ये हिमहारौद्रपदपुनः॥ पादीर्घप्रेह्नेनधर्मात्तेवेष्टयंतेतुवे रि~~
~~णां॥ मंत्रयहितयंह्लं फट् प्रलयाग्निसमीरितः॥१९॥ पानेत्रैंदुवर्णां यं माला मंत्रो विलेखदः॥ पुष्टुजसोजयेदघा~~
~~मायो~~ व्याधिविनाशनः॥२०॥ अष्टार्णा मालामन्त्रो स्त्रत्नन्याद्यर्चायेपूर्ववत्॥ भूरिशाकिंमिहोक्तेन सर्वं दघो
आयथरूपेरवे मंत्रंरोगाद्यरिष्टनाशनं॥ प्रणो वोभुवनेशानी मेधारेयिक्याश्चिता॥१॥ उमाकांतो द्वियुक्सोंर्ण सूर्य
आदित्यईदिरा॥ दशवर्णो मनुर्देवभ ोगास्यं ऋग्निरीरितः॥२॥ गायत्री छंदउद्दिष्टं देवतादिवसेश्वरः॥ मायावीजं रमा
शक्तिर्नियोगः भीष्टसाधने॥३॥ सत्येतित्र दयं ब्रह्म शिरोधि ध्यो शिखा स्मृता॥ रुद्रवर्मा त्रिनेत्रं स्यात् वार्वेन्यवास
दाहृतं॥४॥ तेजोज्वालमणेह्लं फट् स्वाहांना मनवोंगगा॥ भूयः षंडगं षड्रोः कृतातः स्थे शिवाश्रये॥५॥ शोषारोंे
जठरे प्टष्टेऽंतं नाम्नातयोन्यसेत्॥ आदित्यं च रविं भानुं भास्करं सूर्यमेव च॥६॥ मूर्द्धवक्तेहृदि शिवे पादयोर्घ्यसाथ स्वा
न्यसेत्॥ सद्यादिपंचह्रस्वान् चतुर्थीनमसान्वितान्॥७॥ स्वरौविंदू ममुखायडेंतशीतांशुमंडलं॥ शिरस्यादि
कंठपर्य्यंतं विन्यसेत्स्मरन्विधुं॥ स्पर्शान्सैदूम्यमुखायेडेंतं भास्करमंडलम्॥॥८॥ कंठादिनाभिपर्य्यंते स२
मापौरमोगता-ष्टोवर्णा-सार्द्धकृ पदेगके हादिकं नाभिलिंगोभपादयोः प्रवाद्दिकान्

ॐ ८ आदित्याय व्योम भगवते नमः ५
ॐ ५ अंगारकाय नमः नमो स्वाहा ८५

ॐ हं सः पुरुषात्मने नमः ४ शिवस्य ईशान नामां
ते भगवते नमः स्वाहा

मं० म० न्यसे ... बिन्दुं ... मृत्युं ध्यायन्प्रभाकरं ।। यादीन्सेंदून् चतुर्थ्यंतं वह्निमंडलमुच्चरन् ।।१०।। आपादि पादपर्यंतं
विन्यसेत्पावकं स्मरन् ।। मंडलत्रयविन्यासः प्रोक्तस्तेनो विनायक ।।११।। अकारादि उकारांतं वर्णं सोममंडलं ।। ङेनमो
१० तं न्यसेन्मंत्री मूर्द्धादि हृदयावधि ।।१२।। ङकारादि क्षकारांत वर्णाद्यं वह्निमंडलं ।। हृदादि पादपर्यंतं विन्यसेत् ङे नमोन्वितं
अग्निसोमात्मको न्यासः कांक्षितः सर्वसिद्धिदः ।। सबिंदून्मातृकावर्णान्त्रज शापुरुषात्मने ।।१४।। नमोंतं व्यापकं न्यसेद्बुं
सन्यासोयमीरितः ।। अष्टावष्टौ स्वरान्पंच पंचशः शेषवर्णकान् ।।१५।। उल्कादि त्र्यम्बका न्यसेच्चतुर्थ्यंता ग्रहान्नवा ।। आ शिव
धार लिंग नाभि हृत्कंठे भ्रूमुखमध्यतः ।। भ्रूमध्ये भालदेशे च ब्रह्मरंध्रे क्रमान्न्यसेत् ।। वेदत्वेश्वरनामांते पदं भगवते नमः ।१७
हंसाख्यमग्निसोमाख्यं मंडलत्रयसंस्कृतं ।। पुनर्न्यासत्रयं कुर्यान्मूलेन व्यापकं चरेत् ।।१८।। शरणे भो हृत्संस्थितं त्रिनयनं
वेदत्रयीविग्रहं दानांभोजयुग्माभयानि दधतं हस्तैः प्रवालप्रभं ।। केयूरांगदहारकंकणधरं कर्णोल्लसत्कुंडलं लोकोत्पत्ति १०
विनाशपालनकरं सूर्यं गुणाब्धिं भजे ।।१९।। ।। एवं ध्यायन् जपेल्लक्षं दशांशं तद्दशांशतः ।। पद्मैस्तिलैर्वा जुहुयात्पायसैर्द्विजे
यद्विजान् ।।२०।। प्रजयेत्पीठ पूजायां धर्माद्यस्त्र्यैस्त्रिमान् ।। प्रभूतं विमलं सारं समाराध्यं विदिक्स्वथ ।।२१।। परमा दीन्सु
खान्मध्ये नंदादीन्पूर्ववद्यजेत् ।। सोमाग्निमंडले प्रार्च्य रविमंडलमर्चयेत् ।।२२।। ततोष्टदिक्षु मध्ये च पीठ शक्तीरिमा नव ।।
६९

ॐ ह्रूं खं खखोल्काय नमः ३ ग२ २ ॐ ब्रह्मविष्णुशिवसात्मकाय नपीठात्मने नम इत्यादि

रां दीप्तायै नमः इत्या
दि

दीप्तास्सूक्ष्मा जया भद्रा विभूतिर्विमला तथा ॥२३॥ अमोघा विद्युता सर्वतोमुखी पीठशक्तयः ॥ ह्रस्वत्रयक्लीवहीनस्वराविं
दुसंयुताः ॥२४॥ विज्ञानी पीठशक्तीनां तयोर्लोला प्रपूजयेत् ॥ ब्रह्मविष्णुशिवात्मांते कार्यसौराययोस्मृति ॥ पीठात्मने नमस्तारपू
र्वपीठमनुस्मृतः ॥ तारः सेंदुर्वियत्कांतो विंदुमद्विंदुवाजितो ॥२६॥ खखोल्कायतश्चायं मंत्रो नवार्णो मूर्तिकल्पने ॥ अनेन मूर्तौ क्लृप्त्वा
यां पूजयेत्प्रघोत्तनुप्रभुं ॥२७॥ प्राग्वत्षडंगसंपूज्य पद्मेष्वष्टांगमपूजयेत् ॥ आदित्यं सप्ततो भ्यर्च्य रविं भानुं च भास्करं ॥२८॥ सू
र्यं दिक्षासुसद्यादिपंचकं स्वादिकान्न्यसेत् ॥ उषां प्रज्ञां प्रभां संध्यां माघर्णा पूर्वादि दिक्ष्वपि ॥२९॥ ब्राह्म्याद्या दिग्दलेष्वथ
महालक्ष्मी स्थले तथा ॥ सोमं बुधं गुरुं शुक्रं दिक्ष्वाथ पूर्णा दिक्कान्यजेत् ॥३०॥ अंगारकं शनिं राहुं केतुं कोणेषु पूर्ववत् ॥ इंद्राद्या
नायुधैर्युक्तान्पार्षदान्नावेपेद्रवेः ॥३१॥ इत्थं सिन्दूमनोद्ध्यायेभानवेर्धंयत्नद्दिने ॥ प्राणानायम्य सद्दृशो हृत्वा न्यासान्पुरो
दितान् ॥ रवमंडले पत्रेदके मानसे रूपचारकैः ॥ सुनाम्नघटितं प्रस्थितो यथा हि मनोहरं ॥ मंडले स्थापयेत्पात्रं रक्तचंदनानि मि
ते ॥ विलोमामातृकां मूलं जपन्संपूजयेज्जलं ॥३४॥ रविमंडलान्निर्गच्छन्सुधावृष्टिविभावितैः ॥ त्रयोदशो ववस्तूनि प्राह्लिपे
मूलं मुच्चरन् ॥३५॥ तिलतंदुलदर्भाग्रशालिश्यामाकराजिका ॥ हयारिकुसुमं रक्तचंदनं रक्तचंदनं ॥३६॥ गोरोचना
कुंकुमं जपा वेणुर्जेवानि ति ॥ तज्जले पीठमभ्यर्च्य वाह्य भानुस्वमंडलात् ॥३७॥ आवाहे रूपचारैस्त पूजयेदाहुतीरपि

ॐ उं उषायै नमः
इत्यादि

ॐ अं हं खं खौ
आदित्याय न
मः इत्यादि

वम्ह इलायदंश
यनमः पूर्वस्यां
त्याहाद

वंशाद्यान्मान

मं॰ म॰

प्राणायाममत्र यं कृत्वा षडंगन्यासमाचरेत् ॥३८॥ चंदनेन सुधाबीजं दक्षे करतले ॥ लिखेत् ॥ आच्छादयेदर्घपात्रं वामाक्रांतेन नेन
च ॥३९॥ अष्टोत्तरशतावृत्त्या मूलेनाभिमंत्रयेत् ॥ पुनः पंचोपचारैस्तं पूजयेन्मूलमंत्रतः ॥४०॥ पाणिभ्यां पात्रमादाय जानुनी
भूतले न्यसेत् ॥ आरूढ पादमुत्थाय दृष्टिं बध्वार्कमंडले ॥ मनसा पूजयेत्तत्र भानुमावरणान्वितं ॥४१॥ अर्घं दद्याद्रविं ध्याय
न्रक्तचंदनमंडले ॥ ततः पुष्पांजलिं दद्यात् मंडलस्थाय भानवे ॥४२॥ अष्टोत्तरशतं मूलं जपेदासनसंस्थितः ॥ प्रत्यहं प्रातरेवं
यो दद्यादर्घं विवस्वते ॥४३॥ लक्ष्मीयशः सुतान्विद्यामैश्वर्यं सोऽधिगच्छति ॥ गायत्र्युपासनासक्तः संध्यावंदनतत्परः ॥४४॥
दत्तावराग्निपन्विणो नैव दुःखमवाप्नुयात् ॥ ॥अथ मंगलमंत्रः॥ अथ वक्ष्ये धरासूनं मंत्रं सुतधनप्रदं ॥ तारो वियद्दीर्घावि
दुयुक्तं वेदांकितं पुनः ॥४५॥ भृगुर्विसर्गी चंडीशो क्रमाद्ग्नीशसर्गिणो ॥ अंकुशो मनुराख्यातोऽभीष्टदायी ऋणापहः ॥
मुनिर्विरूपो गायत्री छन्दो देवो धरात्मजः ॥ षड्दीर्घैः स्वांगानि भिन्नेन कुर्वीत साधकः ॥४७॥ जपाभं शिवस्वेदजं हस्तपद्मैर्गदांशू
लशक्तिवरं धारयंतं ॥ अवंतीसमुत्थं सुमेषासनस्थं धरानंदनं रक्तवस्त्रं समीडे ॥४८॥ ॥रसलक्षं जपो होमः समिद्भिः ख
दिरस्य च ॥ ~~[illegible]~~ शैवे पीठे यजे[illegible]भौमं प्रागंगानि प्रपूजयेत् ॥४९॥ एकविंशतिकोष्ठेषु मंगलादीन्प्रपूज
येत् ॥ तद्वहिः ककुभां नाथान्कुलीशादीन्ततो यजेत् ॥५०॥ इत्थं सुसिद्धमंत्रेशं स्वसिध्यै प्रपूजयेत् ॥ नारीपुत्रमभीप्संती भौमा

७१

ॐ ह्रां ह्रूं सः खं
खं:५

भि:

७१

70

४

हेनकुर्यात्॥५०॥मार्गशीर्षेचवैशाखेनस्यारंभःप्रशस्यते॥अरुणोदयवेलायांमुख्यापश्चाद्विविग्रहाः॥५१॥दर्भान्थावेदपामार्गं
काष्टे ८ समिधाभौमनसेविनी॥नद्यादिसलिलेस्नात्वाधारयेद्रक्तवाससी॥५२॥नैवेद्यकुसुमालेपापानरक्तान्संपाद्यसंयता॥विधिरेंविप्र
माहूयभौममर्चेन्मदाशया॥५४॥रक्तगोमयालिप्तदेशेपीठनिषेविराणी॥मंगलादिनीनामानिस्वगतीकेषुविन्यसेत्॥५५॥मं देहेषु ८
गलंविन्यसेदंघ्रौभूमिपुत्रंतुजानुनोः॥उर्वोश्चऋणहर्तारंकटिदेशेधनप्रदं॥५६॥स्थिरासनंगुह्यदेशेमहाकायमथोरसि॥वामबा
हौततोन्यस्येत्सर्वकर्मावरोधकं॥५७॥लोहितंदक्षिणेबाहौलोहिताङ्गंगलेन्यसेत्॥वदनेविन्यसेत्साध्वीसामगानांकृपा
गं ५ करं॥५८॥धरात्मजंनसोरह्णोःकुजंभौमंललाटतः॥भूतिदंतुभ्रुवोर्मध्येमस्तकेभूमिनंदनं॥अंगारकंशिखादेशेसर्वांगेषुविन्य
सेद्यमं॥ततोवाह्वहृयेन्यस्येत्सर्वरोगापहारकं॥६०॥मूर्द्धादिदृष्टिकर्त्तारंपादपर्यंतविग्रहे॥विन्यसेद्दृष्टिहर्त्तारंमूर्द्धांतंचर
णादितः॥६१॥दिक्षुप्राविन्यसेदंत्यंसर्वकामफलप्रदं॥[illegible]आरंवक्रंभूमिपंजंचनाभौवद्गुसिमूर्द्धनि॥६२॥एवंन्यस्यशरीरे
सोध्यायेद्धरणीनंदनं॥अर्घ्यंसंस्थाप्यविधिवत्पूजयेदुपचारकैः॥६३॥एकविंशतिकोष्टाब्धत्रिकोणेताम्रपत्रगे॥आवा
ह्यधरणीपुत्रंशोणोःपुष्पैश्चवंदने॥६४॥अंगानिपूजयेत्प्राग्वदेकविंशतिकोष्ठके॥मंगलादीन्त्रिकोणेषुवक्रमारंचभूमिजं
आह्यपाद्यमाल्यकावाद्यशंखादिनाप्युधानपिप्रधूपदीपैर्विधायाथगोधूमान्नंविनिवेदयेत्॥६५॥गलपूर्णेताम्रपात्रेरक्तपु

धँ२

म·म· प्याद्दत्ताश्चिते ॥ फलं निधाय मंत्राभ्यां भौमायार्घ्यं निवेदयेत् ॥६७॥ भूमिपुत्र महातेजः स्वेदोद्भव पिनाकिनः ॥ सुतार्थी त्वं प्रपन्नात्वां
गृहाणार्घं नमोस्तुते ॥६८॥ रक्तप्रवालसंकाश जपाकुसुमसन्निभः ॥ महीसुत महाबाहो गृहाणार्घं नमोस्तुते ॥६९॥ एकविंशतिक
त्वोथ प्रणवेन्स्वैर्नामभिः ॥ प्रादक्षिणाविधानश्चा लाथत्पो वसुधात्मजे ॥७०॥ खदिरांगारकेणाथ कुर्याद्रेखासमं त्रयं ॥ वा
मपादेन मंत्राभ्यामेताभ्यां तत्प्रमार्जयेत् ॥७१॥ दुःखदौर्भाग्यनाशाय पुत्रसंतानहेतवे ॥ कृतं रेखात्रयं वामपादेन तत्प्रमार्ज्जि ९२
जम्यहं ॥७२॥ ऋणदुःखविनाशाय मनोभीष्टार्थसिद्धये ॥ मार्जयाम्यसितारेखास्तिस्रो जन्मत्रयोद्भवाः ॥७३॥ ततः पुष्पांजलिका
रान्कुर्वीत धरणीसुतं ॥ ध्यायंती चरणं भौमं पूजा सूत्र त्वासिद्धये ॥७४॥ धरणीगर्भसंभूतं विद्युत्तेजःसमप्रभं ॥ कुमारं शक्तिह
स्तं च मंगलं प्रणमाम्यहं ॥७५॥ ऋणहर्त्रे नमस्तुभ्यं दुःखदारिद्र्यनाशिने ॥ नमामि द्योतमानाय सर्वकल्याणकारिणे ॥ देवदा
नवगंधर्वयक्षराक्षसपन्नगाः ॥ सुखं यांति यतस्तस्मै नमो धरणीसूनवे ॥७६॥ यो वक्रगतिमापन्नो नृणां दुःखं प्रयच्छति ॥ शिव
पूजितः सुखसौभाग्यं तस्मै क्ष्मासूनवे ॥७८॥ प्रसादं कुरु मे नाथ मंगलप्रद मंगल ॥ मेषवाहन रुद्रात्मन् पुत्रान्देहि धनं यश
एवं संस्तूय संपूज्य परक्षीयात् ब्राह्मणाशिषः ॥ गुरूं च दक्षिणां दत्वा भुंजीतान्नं निवेदितं ॥८०॥ प्रतिभौमदिनं कुर्यादेवं स
वत्सरावधि ॥ तिलैर्विधापयेद्धोमं शतार्द्धं भोजयेद्द्विजान् ॥ माहेयमूर्तिं सौवर्णीमाचार्याय निवेदयेत् ॥ मंडलस्थे घटेभ्यर्च्य ९२

भाः२

कि२

सुतसौभाग्यसिद्धये ॥ एवं जपपरा नारी प्राप्नुयात्सुभगान्सुतान् ॥ धनाप्त्यैसारणनाशाय व्रतं कुर्यात्पुमानपि ॥ ८३ ॥ अग्निर्मेरुर्द्रप
पिमनुर्वादिकं ब्राह्मणो यजेत् ॥ तथांगारे गायत्री सर्वाभीष्टप्रसिद्धये ॥ ८४ ॥ अंगारकाय शब्दांते विद्महे पदमुच्चरेत् ॥ शक्तिह
स्ताय च पदं धीमहीति ततो वदेत् ॥ ८५ ॥ तन्नो भौमः प्रचोदयाद्वर्णान्रुद्रयादि नियकीर्तयेत् ॥ एषांगारकगायत्री जप्ताभीष्टप्रदा वि
नी ॥ माहेश्वोपासनं प्रोक्तं गुरुमंत्र उदीर्यते ॥ ८६ ॥ ॥ अथ बृहस्पतिमंत्रः ॥ स्वक्रीशो भारभूतिस्थो नवाद्योऽक्रूरसंयुतः ॥ नमो गुरु
लौं हितस्थो हरिवायुभगायुतः ॥ ८७ ॥ रुद्रार्णोतो ध्रुवरोयं मनुर्ब्रह्मा मुनिः स्मृतः ॥ छन्दोनुष्टुप् सुराचार्यो देवता बीजमादिमं ॥ ८८
वर्णाभ्यां दीर्घयुक्ताभ्यां षडंगानि प्रकल्पयेत् ॥ रत्नाष्टापदवस्त्रराशिममलं दद्यात्किरंतं करादासीनं विपणौ करं विदधतं र
त्नादिराशोपरं ॥ पीतालेपनवस्त्रपुष्पमखिलालंकारसंभूषितं विद्यासागरपारगं सुरगुरुं वंदे सुवर्णद्युतिं ॥ ८९ ॥ ॥ ज
पित्वाशीतिसाहस्रं हुत्वाज्येनथनेनवा ॥ धर्माधर्मादिपीठेतं पूजयेदंगदिग्धवैः ॥ ९० ॥ सिद्धमनोः प्रकुर्वीत प्रयोगानिष्टसि
द्धये ॥ हरिद्राकुसुमे हुत्वाथ्रनाक्ते दिवसात्रयं ॥ ९१ ॥ शर्विंशानि शतं मंत्री वासांसि लभते मराणीन् ॥ शत्रुरोगादिपीडासु कल
हेडवे ॥ ९२ ॥ जुहुयात्पिप्पलीश्यामिःसमिद्भिःर्लौहमनये ॥ ॥ अथ शुक्रमंत्रः ॥ तारो वह्निभगी स्वर्योदीर्घोकाय ठद्वयं ॥ ९३ ॥
एकादशाक्षरो मंत्रो हेमवस्त्रप्रदायकः ॥ ब्रह्मा मुनिर्विराट् छंदो देवता दैत्यपूजितः ॥ ९४ ॥ बीजं तारो भिमायो तु शक्तिरस्य प्र

नि२

२ ॐ वस्त्रं मे देहि शुक्राय स्वाहा · ११

बृहस्पतये
नमः ५

ए

स्वगेना

श्वेतांभोजनिभस्लमानैसन्नतटे श्वेतांवरालेपनं नित्यं भक्तजनार्यसंप्रददतं वासोमलोन्हाष्टकं

मं॰म॰ कीर्तिताः॥ एकद्वित्र्यंङ्गनेत्राग्निनेत्रवर्णो मनुरुद्भवे॥९५॥ विधायास्याषडंगानि ध्यायेदि[illegible]यानिधिंस्मितं॥ ॥वामेनैवकरेणादर्शकरे हितले
व्याख्यानमुद्रांकितंशुक्रे देव्यवराधिनंस्मिनमुखं वंदे सितां गुप्रभं॥९६॥ अयुतं प्रजपेन्मंत्रं दशांशं जुहुयाद्धुतं॥ यजेद्धर्मादिपीठेत्र
७३ मोंशादितदायुधैः॥९७॥ सुगंधैः श्वेतकुसुमैर्शुक्लयाछुकवीरे॥ एकविंशतिवारं यो लभते सोऽपुत्रकं मरणोन्न॥९८॥ अथ वेदव्या
ॐवेदव्या सामंत्रः॥ [illegible]लैः पवनदीर्घेंदुयुक्तो हिंठौरुंजलं॥ अत्रिव्यासाय हृदयं मनुरष्टाक्षरो मतः॥९९॥ ब्रह्मानुष्टुभनिं छंदो देवः सत्य
यनमः४ वतीसुतः॥ आद्यंबीजं नमः शक्तिदीर्घाग्नोर्नंदिनांगकं॥१००॥ व्याख्यामुद्रिकया लसत्करतलं सद्योगपट्टस्थितं वामे जानुतले ७२
दधानमपरं हस्ते सुविद्यानिधिं॥ विप्रव्रातवृतं प्रसन्नमनसं पाथोरुहांगद्युतिं पाराशर्यमतीवपुण्यचरितं व्यासं स्मरेत्सिद्धये॥ १॥
धर्मादिपीठे जपेद्वसुसहस्राणि पायसैर्होममाचरेत्॥ पूर्वोक्तपीठे व्यासस्य एवं संगानि पूजयेत्॥२॥ प्राच्यादिषु यजेत्पैलं वैशंपायन शिव
जैमिनिं॥ सुमंतुं कोणभागेषु श्रीशुकं रोमहर्षणं॥३॥ उग्रश्रवसमन्यांश्च मुनीन्सेंद्रादिकायुधान्॥ एवं सिद्धमनुर्मंत्री कवि
त्वंशोभनाः प्रजाः॥४॥ व्याख्यानशक्तिं कीर्तिं च लभते संपदां चयं॥ मृत्युंजयेन पुटितं यो व्यासस्य मनुं पठेत्॥ सर्वोपद्रवसंप ७३
कोलभते वांछितं फलं॥५॥ [illegible]मृत्युंजयमंत्रः॥ ॥तारः शूली वामकर्णो बिंदुयुक्तः सक्षगोसु॥ मृत्युंजयस्य मंत्रोयं त्रिवर्णो मृत्यु य
नाशनः॥१॥ नमोयं केवलं नणामिष्टसिद्धिं प्रयच्छति॥ किं पुनस्तेन पुटितो वेदव्यासाणुरुत्तमः॥७॥ ॥इति श्रीमन्महीधर

ॐ जूं सः २ मंत्र

२ ॐ हौं ॐ जूं सः भूर्भुवःस्वः त्र्यंबकं वेदिकं भूर्भुवःस्वःत्व जूं सः हौं ॐ ।१५०

घर विरचिते मंत्रमहोदधौ सूर्य्यादिमंत्रनिरूपणं नाम पंचदशस्तरंगः ॥ ॥महामृत्युंजयं वक्ष्ये दुरितापघ्नीवारणं ॥ यं प्राप्य
भार्गवः पश्चात् शंभोर्मृतां दैत्यानजीवयत् ॥१॥ तारः खव्यापिनीचंद्रयुता स्थ्युत्तराननः ॥ अर्घीशाबिंदुसंयुक्तो हंसःसर्गी च
भूर्भुवः ॥२॥ स[illegible]कारो बालसर्गी अस्त्र्यंबकं वोदिको मनुः ॥ भूर्भुवःस्वर्भुजंगोशा स्तारो जूंसर्गवान्मृगः ॥३॥ ओंकारो म
नुविंशाद्यः प्रणवांतो मनूत्तमः ॥ महामृत्युंजयाख्योयं पंचाशद्वर्णनिर्मितः ॥४॥ वामदेवो कहोला स्व्यवसिष्ठा मुनयो स्मृ
ता ॥ छंदांसि उक्तानि रुद्रेण पंक्तिगायत्र्यनुष्टुभः ॥५॥ सदाशिव महामृत्युंजय रुद्रोस्य देवता ॥ मायाशक्ति रमाबीजं विनि
योगोर्थसिद्धये ॥६॥ मूर्ध्नि वक्त्रे हृदि शिवे पदो मुनिमुखान्न्यसेत् ॥ त्रिचतुर्वसुनंदेषुगुणवर्णान्ननुष्टुभः ॥७॥ तारो नमो भगव
ते रुद्रायेति पदान्वितम् ॥ मूलादिनववर्णाद्याअंगकाकुर्यात्षडंगकं ॥८॥ मूलांते पाशाये स्वाहा हृन्मंत्रांते नियोजयेत् ॥ अमृ
तांते मूर्त्तये मां जीवयेति शिरोननः ॥९॥ शिखांते चंद्रशिरसे जटिने वह्निवल्लभा ॥ त्रिपुरांतकाय हुं ह्रीं कवचांते मनुः स्मृतः १०
प्रवदेत्रिपदस्यांते लोचनाय पदं पुनः ॥ अकयपुः साम मंत्र्यावर्णान्नेत्र मनोः पठेत् ॥११॥ अग्निवेषाय ज्वलज्वल मोर
रक्षद्वय ॥ अघोरास्त्रायमंत्रोयमस्त्रमंत्रांततः स्मृतः ॥१२॥ द्वात्रिंशत्त्र्यंकवर्णोदर्णानमोंतान्बिंदुसंयुतान् ॥ तारादिनवव
र्णाद्यान्नेत्रेषु प्रविन्यसेत् ॥ पूर्वपश्चिमयाम्योदङ्मुखेषु भ्रूमिकं द्वतः ॥ वदने नाभि हृत्पृष्ठे कुक्षौ लिंगे गुदे न्यसेत् ॥१४॥

ॐ नमः ॐ मुखे वं नमः पश्चिममुखे

ॐ त्र्यंबकंनमाहे सि यजामहे सुगंधी इत्यादि

नं॰म॰ ऊरूस्थलोरस्मध्येवजानुनोर्जंघयोर्द्वयोः ॥ स्तनयोः पार्श्वयोरंसयोः करयोर्नासि मूर्द्धनी ॥१५॥ अथैकादशधा विन्यसेत्पदानि
१४ सिरसि भ्रुवोः ॥ नेत्रयोर्वदने गंडे हृदये जठरे शिवे ॥१६॥ पंचोंनाम्नमंदशोवणाद्यः क्रमुक्ताः पुनः ॥ त्रिवेदगुणवाणाब्धि द्विश
माद्विगुणेन्दुभिः ॥१७॥ त्रिभिर्वर्णैश्च विज्ञेया पदसंख्या क्रमाद्बुधैः ॥ मूलेन व्यापकं कृत्वा ततो ध्यायेत्त्रिलोचनं ॥१८॥ ॥
हस्तांभोजयुगस्थकुंभयुगलादुद्धृत्यतोयंशिरः सिंचंतं करयोर्युगेन दधतं स्वांके सकुंभौ करौ ॥ अक्षस्रङ्मृगहस्तमंबुज
पीयूषेन्दुसन्न गतं मूर्द्धस्थचंद्रस्रवत्पीयूषोऽन्नतनुं भजे सगिरिजं मृत्युंजयं त्र्यंबकं ॥१९॥ त्रिष्टुप्सारंगसंज्ञाख्या लिंगपंचभिधामुखा ॥ प्रज्ञाऽऽ
शिवा तनुर्वल दर्पप्रजु पेलक्षं दतस्य दशांशतः ॥२०॥ द्रव्याऽष्टधोऽग्रहस्थ्यातानि बिल्वफलं तिलाः ॥ पायसं सर्षपा दुग्धं दधि दूर्वा वसममी २१ शिव
वटपाशोलो खादिरसमिधो मधु राज्यतः ॥ वामादि शक्तिसंयुक्ते शैवे पीठे यजेच्छिवं ॥२२॥ वामा ज्येष्ठा तथा रौद्री काली प्रो
क्ता चतुर्थीका ॥ कलादिका[illegible] विकरणी बला द्या विकरण्यपि ॥ बलप्रमाथिनी चान्या सर्वभूतदमन्यपि ॥ मनोन्मनीति स
र्वस्य नवोक्ताः पीठशक्तयः ॥२४॥ तारो नमो भगवते सकलेति पदं ततः गुणात्मशक्तियुक्ताय अनंताय वदेत्पदं ॥२४॥ यो १४
गपीठात्मने[illegible]पीठमंत्रः प्रोक्तो नमोन्तिकः ॥ पीठे पुष्पांजलीं दत्वा मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ॥२६॥ पाद्यादिकुसुमैर्तैः पूर्वां सं
कल्प्यावृतीर्यजेत् ॥ ईशानं शंभुकोणे तु यजेदीशानमंत्रतः ॥२७॥ तत्पुरुषमघोरं च वामदेवं त्रितीयकं ॥ सद्योजातं यजे

धरोमा पद्मवनी पद्मा शांता मोहा जयामला सप्तमा इति गाः एज्या शक्तयः कांचनप्रभा ५

दिक्षु वेदोक्तः स्वस्वमंत्रतः ॥२८॥ ईशानादिसमीपेषु निवृत्त्याद्याः कलाः क्रमात् ॥ निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शांतिश्चतुर्थ्यपि ॥२९॥
शांत्यतीता पंचमी तितन्तोगानियजेद्बुधः ॥ सूर्येंदुक्षितितोयाग्निपवनायाकाशायज्वकौ ॥३०॥ मूर्तयोष्टौ क्रमात्पूज्या ह्लती
यावरणोस्थिता ॥ रमा राका प्रभा ज्योत्स्ना पूर्णा कामा पूरणी सुधा ॥३०॥ चतुर्थावरणे पूज्याः शक्तयो धवलप्रभाः ॥ विश्वा वंद्या
सिता प्रह्वा सारा संध्या शिवा निशा ॥३१॥ पंचमावरणे पूज्याः शक्तयः शर्मविग्रहाः ॥ आर्या प्रज्ञा प्रभा मेधा शांतिः कां
तिर्धृतिर्मतिः ॥ षष्ठावरणगा अष्टौ संपूज्या अरुणप्रभा ॥३४॥ अनंतः सूक्ष्मसंज्ञश्च ह्लतीयोह्ल शिवोत्तमः ॥ एकनेत्रैक
रुद्रोऽथ त्रिमूर्तिः षष्ठ ईरितः ॥३५॥ श्रीकंठोऽथ शिखंडी च संपूज्या अष्टमातृकाः ॥ उमादि यजेत्पश्चात् उमा चंडीश्वरं पुनः ॥३६॥ नांदि
नंच महाकालं गणेशं वृषभं पुनः ॥ भृंगिरिटं स्कंदं नवमावरणस्थितान् ॥३७॥ ब्राह्म्याद्या मातरः पूज्या दशमावरणे ततः ॥
इंद्रादयश्च वज्राद्या एवं सिद्धो भवेन्मनुः ॥३८॥ जन्मभेदश्रमे तस्मात् पुनश्चैकोनविंशके ॥ जुहुयाद्धः सुधावल्याः समिधश्चतु
रंगुलाः ॥३९॥ सरोगान् सकालांश रक्तस्वरा भूपाश्रियायुतः ॥ मोदकेन पुत्रपौत्राद्या शतवर्षाणि साधकः ॥४०॥ समिद्भिः श्रीफ
लोत्थाभिः होमः संपत्तये मतः ॥ पालाशानत्र जाभि लक्ष ब्रह्मवर्चसमिद्धये ॥४१॥ वटोत्थाभिर्धनं आम्रेखादिरीभिस्तु कांतये ॥
तिलैरर्द्धैर्मनाशाय श्रावपेः शत्रून्नये ॥ पायसेन कृते होमः कांतिश्रीकीर्तिदायकः ॥ क्षत्या मृत्युक्षयकरो दूर्वाभं वादासिद्धिदः ॥

५

४ ॐनमोभगवते रुद्राय-१०

स्वा गा

मं०म० होमसंख्यांतुसर्वत्रायुतमानेनकीर्त्तिता॥अष्टोत्तरशतंदूर्वांङ्किहोमदुर्गाह्वयः॥४६॥स्वजन्मदिवसेयत्नपायसैर्मधुराप्लुतैः॥उ
होतितस्यवर्द्धतेकामलारोग्यश्रीतयः॥४५॥गुडूचीविल्वकुशोङ्क्षभिःसमिद्भिर्दूर्वयान्नरां॥जन्मनाशत्रयेषेष्योपमृत्युंवापिविनाश
७५ येत्॥४६॥अपामार्गसमिद्भिस्तिलैश्चापरेकदयः॥कृष्णाकेरष्टनाखंडेमासहोमाविलामये॥४७॥प्रत्यहंत्र्यहंपाद्वांश्र
अन्यमृत्युर्विनश्यति॥किंबहूक्तेनसर्वेष्टप्रयच्छतिशिवोन्दणां॥४८॥ ॥अथश्रीमहारुद्रमंत्रः॥नारोहभगवान्ऽतोरुद्रायै
निदयाहृतः॥बोधायनोमुनिःपंक्तिछंदोरुद्रोस्यदेवता॥४९॥पंचन्यासान्प्रकुर्वीतरुद्रस्यरुद्रस्यसिद्धये॥यजुर्वेदोदितान्मंत्रान्मंत्रा
न्नकविंशच्छिलेन्यसेत्॥५०॥यातेरुद्रशिवादेशेषस्मिन्महतिमस्तके॥सहस्राणिसहस्रशोललाटेनुहंसःशुचिमूर्ध्नोन्यसेत्॥५१॥त्र्यंबकं ७५
नेत्रयोर्मुत्योर्नमःश्रुत्यायांविन्यसेत्॥मानस्तोकेनासिकायांमवतन्यमुखेपुनः॥५२॥नीलग्रीवाइतिकंठेप्रयोजंकंठेन्यसेद्बुधः॥न शिव
मस्तआयुधायेतिमंत्रमंत्राहृद्यन्यसेत्॥५३॥यातेहेतिरिमांवाहोर्योनिर्थार्णीतिहस्तयोः॥सद्योजातंप्रपद्यामिन्यपसंगुह्ययोर्न्य
सेत्॥५४॥वामदेवायतन्यारेघोरेभ्योथमध्ययोः॥तत्पुरुषायमायामीशानःककेशिषिरसो॥५५॥नमोवांकिरिकेभ्यश्चहृदिम ७५
त्रमिमंन्यसेत्॥नमोगणेभ्यःपृष्ठेतुविन्यसेत्साधकोत्तमः॥५६॥नलःपार्श्वद्वयेन्यस्यनमोहिरण्यवाहवे॥हिरण्यगर्भोनाभौतु
कक्षांपीठद्वयमामेति॥५७॥येषूणांनामिमिगुह्येमंत्रविन्यस्यसाधकः॥अपानेशिरसायुक्तंजातवेदसेन्तृच॥५८॥मानोमा

हंत मित्यूर्वोरेषने जानुनोर्न्यसेत् ॥ ये पश्चो पादयोर्न्यस्यो ध्य योवकवषं न्यसेत् ॥ ५ ॥ मन्त्रनमोऽवि लिन्नेचेत्युपवर्माणि विन्यसेत् ॥ नमो
स्तु नीलग्रीवाय तत्नीये [illegible] नि ये छिरिणि माधके ॥ १० ॥ मम्मुय ध्यच नाभि तिमंत्रेणा स्व न्यसेत्ततः ॥ इत्येकादिशांगानां न्यासः प्रथम ईरितः ॥ ११
ततः कुर्वीत दिग्बंधः यया तावं तदल्पवा ॥ मूलधरणं स्ततो न्यस्य मस्तके नासिके लिके ॥ १२ ॥ मुखे कंठे हृदि पुनः हस्तयोर्द्वन्द्व धामता ॥ नाभौ पदे
हादि न्यासो दशांगेषु द्वितीयकः ॥ पादे हृत्सुखे मूर्ध्नि सद्योजातमुखावः ॥ विन्यस्य मत्पुयद्रू याङ्कुसंहृमे निधर्ष्टेकान् ॥ १४ ॥ तृतीयो न्यास इ
मुक्तः कृते यस्मिन् द्विधा भवेत् ॥ एवं न्यासत्रयं कृत्वा संपुटं रचयेत्ततः ॥ १५ ॥ हृल्लेखा सवषु व्याप्ता न्यासैः संपुटकं च्यते ॥ आतारमिंद्र मंत्रेणा प्रो
यांते न्यो हि द्विजसा ॥ १६ ॥ त्वन्नो अग्ने अवाय क्लिं स्फगंतु रत्न वा पमं ॥ असन्न्वं तनृ वायानु न पापामीतिना पमं ॥ १७ ॥ आनो नियुद्भि
र्वायुंच बलं सोमेत्यवा विधुं ॥ तमीशानमिति ईशान मक्षन्ने व्यारि भुवि न्यसेत् ॥ १८ ॥ अस्मे रुद्रावि धिंयो र्ध्व स्योने निष्टथी वीमधः ॥ एवं यः
संपुटिं कुर्यात् अस्या किंल्विषवर्जितः ॥ १९ ॥ तदीप्यमानमिंछंते प्रेत यो रायु पद्यो ॥ न परा भवितुरत्यास्मा पलायंते निरुन्ततः ॥ २० ॥ मनोजूतिर्न्यसे
ऊर्ध्ये वोध्यमग्निं जठरानले ॥ मम्रोनं हृदये न्यास्येन्मुखे मर्माणि तेक्षयं ॥ २१ ॥ जातवेदा स्फ शिरसे न्यासः प्रोक्तश्चतुर्थकः ॥ हृदयशिवसंकल्पं
शिरः सूक्तमस्तकं ॥ २२ ॥ शिखायां संसृष्टमिति वर्मा प्रतिरथ मतं ॥ विभ्राड् इति नि स्म नेत्रे च मर्मास्तु शान्तरिदं ॥ २३ ॥ अयं तु पंचमो न्यासोऽस्त्र
तः सर्वसिद्धिदः ॥ एवं न्यासप्रयोगं ध्यात्वा ध्यायेदात्मनि शंकरं ॥ २४ ॥ ॥ कैलासाचलसान्निभं त्रिनयनं पंचास्यमंवायुतं नीलग्रीवमहि

मं०म० शभ्रवर्णं भरं व्याघ्रत्ववाप्रावृतं ॥ अष्टस्वकपरकुण्डिकाभयकरं चांद्रीकलाबिभ्रतं गंगाभोविलसज्जटं दशभुजं वंदे महेशं परं ॥७५॥८
शलकदं जपेन्मंत्रं भयुने पर मात्मकेः ॥ मध्ये नेत्रहृदाद्यो पीठे पूर्वो दितेयजेत् ॥७६॥ पूजामन्त्र मथो वक्ष्ये तथावरणदेवरण देवताः ॥
अष्टपत्रं षोडशारं चतुर्विंशति पात्रकं ॥७७॥ दलपत्रं ततः कुर्याद्वल्या रिंद्राद्दलं ततः ॥ तद्वहिर्भूपुरं कुर्यात्तत्र रुद्रं प्रपूजयेत् ॥ द्वातं
७६ कार्णिकामध्ये सद्योजातादिकान्यजेत् ॥ दिक्षु मध्ये तनेत्रहारे न्द्यादि नष्टसेवकान् ॥ नंदी महाकाल संज्ञो गणेशो वृषभस्तथा ॥ त
तो भृंगिरिटि स्कंदश्च माचंडीश्वर एव च ॥८०॥ ततस्तु षोडशादले द्वितीयावरणे स्थिता ॥ अनंतसूक्ष्मोथ शिव एकपादेकरुद्रक ॥ तत
स्त्रिमूर्तिः श्रीकण्ठो वामदेवो ज्येष्ठो भवः ॥ श्वेतः श्रेष्ठो रुद्रकालो कैलाशाधिकरणाभिधा ॥८२॥ बलो बलाधिकरणो बलप्रमथनस्तथा ॥ शिव
स्तान्संपूजयेन्नार्चिषेतत्वसंख्यान्सुरान्यजेत् ॥ त्रिकुमाख्ये मातरोष्टो भैरवाष्टकमित्युपक्रमे ॥ ततश्चतुर्थावरणे भवान्नागा
न्नृपान्गिरीन् ॥८४॥ भवः सर्वस्तथेशान पशुपे रुद्र एव च ॥ उग्रो भीमो महादेवो भवाष्टकमुदाहृतं ॥८५॥ अनंतो वासुकिश्चा
थ तक्षकश्च कुलीरक ॥ कर्कोटकः शंखपालः कंबलाश्वतरावपि ॥८६॥ इमे नागावेन्द्र इह हे योगेन संज्ञकः ॥ शाकुंतले यो भर ७६
तोस्तनेनलो रामो नृपाष्टकं ॥८७॥ हिमवान्निषधो विंध्यो माल्यवान्पारियात्रकः ॥ मलयो हेमकूटश्च गंधमादन इत्यपि ॥८८
गिर्यष्टकं पंचमन्तु चत्वारिंशत्सुरान्वे सेत् ॥ आसनादय एतेषां वाहनायायुधान्यपि ॥८९॥ वाहनानि गजाश्वेति चत्वारि

शस्तुरास्त्रनाः॥इंद्रोग्नियमयातूनिवरुणानिलमाधिवाः॥९०॥इंद्राणःनदनिदिक्पाला सचीस्वाहावराहजा॥खड्गिनीवारुणी
घापिवायवीचकुबेरजा॥९१॥ईशानीशक्तयःप्रोक्ताकालिशंशक्तिदण्डकौ॥खड्गीपाशौंकुशंचैवगदाश्शूलंचहेतयः॥९२॥ऐरा
वतोजमहिषोप्रेतमीनपृषन्नराः॥एषभायाहनानिस्युर्दिक्पालानांक्रमादमी॥९३॥ऐरावतःपुण्डरीकोवामनःकुमुदंज
नः॥पुष्पदंतःसार्वभौमसुप्रतीकश्चदिग्गजा॥९४॥पंचमावरणेपूज्यभूतेहेदशदिक्षु नि॥पुनरभ्यर्चयेद्धीमान्अष्टमाव
रणार्चनं॥९५॥आग्नेय्याभूगृहस्याथविरूपाक्षंप्रपूजयेत्॥विश्वरूपंनातुधान्यांवायव्यांचयशोपतीं॥९६॥ [illegible] ईंग
मध्येशान्यामयोभूत्सदनाद्बहिः॥दिङ्नागाश्चप्रपूज्यमेषासमाष्टतियेजिः॥९७॥शेषाख्यस्तक्षकोनंतोवासुकिःशंख
पालकः॥महीपद्मःकंबलश्चकर्कोटकइमेहयाः॥९८॥श्वेतोनीलःकुंकुमाभःपीनोकृष्णोवधोज्वला॥वर्णतःशेषमुख्या
स्युस्तेषांनानीफलान्फवे॥९९॥विप्रोवैश्यस्तथाविप्रस्त्राग्नियोवैश्यस्तद्रको॥स्तद्रश्चक्रमतोध्येयाःशेशोधाः [illegible]ने
पुधैः॥१००॥दिक्वारणादशासप्तद्विशारसंख्यानीतुक्रमात्॥धानानिविंशत्रिंशच्चफणास्तेषांसमीरिताः॥१॥एवमर्च्य
महादेवंपंचांगन्यासपूर्वकं॥दशाक्षरजयाशक्तोनदीदेव्येष्टे [illegible] साधने॥२॥मनोहरानिगेहानिसुंदर्योवामलोचनाः॥
धनमिष्टापूरणांतंलभ्यतेशिवसेवनात्॥३॥प्राणायामान्पूर्वमंत्रोकान्कुर्वीतावदशोत्तरे॥दशाक्षरजपान्विप्रोरुद्रग

पक्षायकुवेरायवैश्रवणायधनधान्याधिपतयेधनधान्यसमृद्धिंमेदेहिदापयस्वाहा ल॰ ३५११
ॐ श्रीं ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं श्रीं क्लीं वित्तेश्वरायनमः ॥१८।६

पीभवेत्सदा ॥४॥ ॥अथकुवेरमंत्रः॥ अयंमंत्रः कुवेरस्यवह्नेसर्वसमृद्धिदः ॥ यक्षायपदमुच्चार्यकुवेरायपदाद्यवे ॥ श्रवणायध
नार्णानेधान्याधिपतयेनमः ॥ धान्याशब्दात्समृद्धिंमेदेहिदापयपदद्वयं ॥६॥ वाणाशामस्वरोमंत्रोविश्रवामुनिरीरितः ॥ छंदस्तुबृहतीदेव
शिवमित्रंधनेश्वरः ॥७॥ त्रिवनुःपंचवस्वष्टमुनीवर्णैर्मंत्रभवैः ॥ कल्प्याधंगंधनदंचिंतयेदलकागतः ॥८॥ ॥मनुजवाह्यविमानवरस्थि
तंगरुडरत्ननिभंनिधिनायकं ॥ शिवसखंमुकुटादिविभूषितंवरगदेदधतंभजतुंदिलं ॥९॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥
धर्मादिपीठेप्रजयेदंगलोकपहेतिभिः ॥१०॥ शिवालयेजपेन्मंत्रंमधुनाथरहुये ॥ विल्वमूलेथवाविष्टनजप्तोलक्ष्मंधनवृद्धिदः ॥११॥
आदौतारपुटालक्ष्मीस्ततोमायापुटारमा ॥ ततःकामपुटामेदेऽन्तोवित्तेश्वरायनमः ॥१२॥ षोडशाक्षरमंत्रोयंसर्वदारिद्र्यनाशनः ॥
त्रिनेत्रनयनह्रीमुनयमारोरगकोमतो ॥१३॥ ध्यानार्चनादिकंसर्वंअस्यपूर्ववदाचरेत् ॥ अथगंगामंत्रः ॥ ॥अथशंभोर्शिरस्थाय
देवसिद्धोमनुःस्मृतः ॥१४॥ प्रणवादुदयंडेंतंशिवानारायणीपदं ॥ तद्दशहरागंगेवह्निजायानरवोक्षरः ॥१५॥ मनुर्व्यासोमुनि
श्छंदोजगतीगंगास्याद्देवता ॥ त्रिवह्निवेदवाणाग्निनेत्रवर्णैःषडंगकं ॥ उत्फुल्लामलपुंडरीकरुचिराहंसेशाविध्यात्मिकाकुंभेष्वाभ
यतोयदाजानीदधतीश्वेताम्बरालंकृती ॥ हृष्टास्याशशिशेखराखिलनदीशोणादिभिःसेविताध्येयापापविनाशिनीमकरगाभा
गीरथीसाधकेः ॥१६॥ ॥लक्षंजपेदशांशेनजुहुयात्सघृतैस्तिलैः ॥ जपादिशक्तिभिर्युक्तेपीठेभागीरथीयजेत् ॥ जपेपकेवारथं

४ ॐ नमः शिवायै नारायण्यै दशहरायै गंगायै स्वाहा ल॰ २०

ॐ नमो भगवति ऐं लिं हिं लिं ह्लिं मिलि मिलि गंगे मां पावय पावय स्वाहा ॥०॥२।१४

गंदले रुद्रं हरिं विधिं ॥ स्तुर्यं हिमाम्मेनां भागीरथमयां पातं ॥१९॥ दुलाग्रतो मीनकूर्ममण्डूकमकरानपि ॥ हंसान्कारंडवां श्चक्रवाका
न्सारसकान्यजेत् ॥२०॥ चतुरस्रे त्र्यक्रमुस्या मध्ये संपूजितोन्यजेत् ॥ एवं संसाधितो मंत्रो भीष्टयजति मंत्रिणां ॥२१॥ ज्येष्ठशुक्ला
दशम्यां नां विःशेषेणा भिगि हुभः ॥ दश[illegible]धा ह्वशम्यो विप्रेभ्यो दशप्रस्थमितान् किलान् ॥२२॥ गत्वा सहस्रं हुत्वा यो पोष्यतत्र वि
कल्मषः ॥ सर्वभोगसमायुक्तो जायते मानवो भुवि ॥२३॥ तारो नमो भगवतिवाक्सदगागनालेहीं ॥ क्रियांतर्द्री पिनाकीश्व
वियला:सूक्ष्मसंयुताः ॥२४॥ गंगे मा पावय पद्दं मेने हुनवहां गना ॥ गिरिनेत्राह्वरी विद्या सना पानकसद्यहृत ॥ रामवेदाकव
धंक गनेत्रार्णों गमीरितं ॥२५॥ मा[illegible] दिसमा मरणात्पंक्तौ कातनखरांह्विर ॥२६॥ धारणा वेदा मिराम त्रियुग्मार्णोस्या त्षडंग
कं ॥ तारो हिलि मिलि द्वे गंगे देवि नमो मनुः ॥२७॥ तिथिवर्णां गमस्याग्निनेत्राह्व छि युगाक्षिभिः ॥ तारो माया रमा हार्दं न
तो भगवतीति च ॥२८॥ गांस्मृत्पत्री सदकधायुल्लेन मोवर्मफट् मनुः ॥ त्रिनेत्रवेदपंचाक्षि युगार्णोरं णमीरितं ॥२९॥ एषां चतुर्णां
मंत्राणां भुपाक्षिपूर्ववन्मता ॥ वाक् माया कमला [illegible] का मदेदा धा विधामिंदुयुक ॥३०॥ मणिकर्णि भणि ब्रह्मा हृदयं क्रवसं
पुटः ॥ मंत्रः पंचदशार्णोस्य मुनिर्व्यासोतिविशकारि ॥३१॥ छंदः श्रीमणिकर्णिकादेवता सुखप्रदा ॥ चंद्रनेत्राक्षि नेत्रेषुव
ह्निवेदोः षडंगकं ॥३२॥ ॥फुल्लेंदीवरनिभितां करतले मालामसव्ये परे वीजापू[illegible]र फलं सितां बुजमयी मालां दधाना हृदि ।

५ ॐ [illegible] लिहिलि मिलि मिलि मुलि गंगे देवि नमः ।१५

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं उं मणिकर्णिके नमः ॐ । १५।३

मे

५ ॐ ह्रीं श्रीं नमो भगवति गंगादयिते नमोऽ फट् ।१६

~~ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ॐ आं ह्रीं क्रों ग्लौं हं फट् स्वाहा तवीर्यार्जुनाय माहिष्मतीनाथाय सहस्रबाहवे सहस्रक्रतु दीक्षित [illegible] दत्तात्रेयप्रियाय आत्रेयाय अनसूयागर्भरत्नाय ह्रं आं~~
~~[illegible] ह्रीं क्लीं [illegible] अनेन दीपवर्येण [illegible] अमुकस्य [illegible]~~
~~नाथहीलि [illegible] स्वाहा [illegible]~~ ग्लौं श्रीं क्रौं ॐ आं ह्रीं क्रों ग्लौं हं फट् कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११९ २०१५

श्वेतक्रो महतोद्वार छिश्रुनि भाग्यह्या ग्णावकुं गली ध्यानव्या माणिकार्ती कारवि समानो येश्वाकाल्म सुखी ॥३३॥ लक्ष्य त्रयं जपे मंत्रं जुहुयात् दशांशतः ॥ पुराउरिकेत्रि मध्यके थंजेतां गंगा यास मं ॥ अयं नर भनुर्जप्तो भो लक्ष्मी प्रयच्छति ॥ सुखं समस्तसंतानं सौभाग्यं धनसंचयं ॥ प्रणवो विंदुयु[illegible]ग्मां तो मरायं ने कार्तिके प्रणा ॥ वाल्मीके हृदयं मंत्रो ऽनुवर्णोस्य पूर्ववत् ॥ विधयोपासना सर्वा माणिक्य वोपासकः ॥ कुदेशोपि भ्रुनो यानि ऽस्लेवा मल मव्ययं ॥३४॥ ॥ इति मंत्रमहोदधौ द्विवादिमंत्रनिरूपणं नाम षोडशस्तरंगः ॥ अथ कार्तवीर्यमंत्राः ॥ ॥ अथो वक्ष्ये कार्तवीर्यस्य गोपितान् ॥ धाम्नु दर्शान त्वक्स्यावतार्हिति मण्डले ॥१॥ वह्नितार युता रोद्री लक्ष्मी रम्नी दुर्वांतिमुक ॥ वेदाचेंदु ज्ञां ताढ्यो निद्रीज्ञाग्निविंदुयुक् ॥२॥ पाशो मायांकुशं पद्मा वर्मा स्त्रे कार्तवीपदं ॥ रफो वायु वासनो ऽनंतो वह्निजो कर्णसंस्थितो ॥३॥ मेषः सदीर्घ पवनो मनु रक्षो हृदंतिकः ॥ उनविंशतिवर्णोयं नारादिर्नरवर्ण्णकः ॥४॥ दत्तात्रेय मुनिश्चास्य छंदो नुष्टुबुदाहृतं ॥ कार्तवीर्यार्जुनो देवो वीजं शक्तिः ध्रुवं श्च हृत् ॥ शेषा सवीजयुग्मेन हृदयं विन्यसेद्बुधः ॥ शांतियुक्त चतुर्थेन भ्रोथेन शिरोंगकं ॥६॥ इंदास्थवामकर्णाद्य मायया धीशा युक्तया ॥ शिखां मंकुशपद्माभ्यां वर्म विन्यसेत् ॥ वर्मास्त्राभ्या मस्त्र मुक्तं शेषार्णैर्व्यापकं पुनः ॥ हृदयं जठरे नाभौ जठरे गुह्यदेशतः ॥७॥ दक्षपादे वामपादे सक्थ्नि जानुनि जंघयोः ॥ विन्यसेद्वीजदशकं प्रणवद्वयमध्यगं ॥८॥ ताराद्यान्नवशेषार्णा मस्तके च ललाटके ॥ भ्रुवोः श्रुत्योस्तथैवाक्ष्णो

नेमिचक्रे गलेंशो[illegible]यो।।१०।।सर्वमंत्रेणसर्वांगेकृत्वाव्यापकमादरः।।सर्वेष्टसिद्धयेध्यायेत्कार्त्तवीर्यंधरेश्वरं।।११।।उद्यदर्कसहस्र
कान्तिरखिलक्षोणीधवैर्वंदितोहस्तानांशतपंचकेनतुदधच्चापानिषूंस्तावता।।कंठेहाटकमालयापरिवृतश्चक्रावतारोहरेःपा
यात्स्यंदनगोरुणाभवसनःश्रीकार्त्तवीर्यो[illegible]न्नृपः।।१२।। ।।लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः।।सतंडुलैःपायसेनविष्णु
पीठेयजेन्नृतं।।१४।।षट्कोणेषुषडंगानिततोदिक्षुविदिक्षुच।।चोरमदविभंजनंमारीमदविभंजनं।।५।।अरिमदविभजनंदैत्य
मदविभजनं।।दुष्टनाशंदुःखनाशंदुरितामयनाशकं।।१६।।दिक्ष्वष्टशक्तयःपूज्याःप्राच्यादिषुसितप्रभा।।क्षेमकरीवश्यकरीश्री
करीचयशस्करी।।१६।।आयुःकरीतथाप्रज्ञाकरीविद्याकरीपुनः।।धनंकर्यष्टमीपश्चाल्लोकेशास्त्रसंयुताः।।१७।।एवंसंसाधि
तोमंत्रःप्रयोगार्हःप्रजायते।।कार्त्तवीर्य्यार्जुनस्याथप्रयोगार्थंयंत्रमुच्यते।।१८।।दिक्पत्रंविलिखेत्स्वबीजमदनभुत्पादियाढ्यकोणि
कंवर्मांतप्रणवादिबीजदलकंशेषार्णयंत्रांतरं।।कृष्णाग्ने[illegible]स्वरकेसरंपरिवृतंशेषैःस्वकोणोल्लसद्भूतार्णाक्षितिमांदरा
वृत्तमिदंयंत्रंधराधीशितुः।।१९।।कुंकुमाद्यष्टगंधैर्लिखित्वायंत्रमादरात्।।तत्रकुंभंप्रतिष्ठाप्यतत्रावाह्यार्चयेन्नृपं।।२०।।सह
स्रकुंभंजपेन्मंत्रंसहस्रंविजितेंद्रियः।।अभिषिंचेत्तदंभोभिःप्रियंसर्वेष्टसिद्धये।।२१।।पुत्रान्यशोरोगनाशमायुःस्वजनरंजनं।।वा
क्सिद्धिंसुदृशःकुंभाभिषिक्तोलभतेनरः।।२२।।शत्रूपद्रवमापन्नेग्रामेवापुरभेदने।।संस्थापयेदिदंयंत्रंमारिभीतिनिवृत्तये।।२

आ६

क्रों कार्तवीर्यार्जुनाय नमः १०१६ क्रों ह्रीं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११७ क्रों आं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११७ क्रों ब्रीं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११६
क्रों ह्रीं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११७

वि ८

र्श्वे पारिप्लवनकपोसेमार्यते रिपुः॥ धत्तूरेः स्तंभ्यते निंबैर्द्वेष्यते वश्यते वुनैः॥ उच्चाट्यते विभीतिनस्य समिद्भिः खदिरस्य सः॥ कटुतैलमहि
ष्याज्यैर्होमः मृत्युंजनं स्मृतं॥२५॥ जवैर्हुतैः श्रियः प्राप्तिस्तिलै राज्यैरपे स्वयसः॥ तिलतंडुलसिद्धार्थलाजैर्वश्योपान्तपो भवेत्॥२६॥ अपामा
र्गार्केदूर्वाणां होमो लक्ष्मीप्रदो पतुनः॥ स्त्रीवश्यपाल्पियंगुणां पुराणां भूतशांतिदः॥२७॥ अश्वोत्थोदुंबरप्लक्षवटबिल्वसमुद्भवा
समिधो लभते हुत्वा पुत्रानायुर्धनं सुखं॥२८॥ निर्मोकहेमसिद्धार्थलवणोऽश्वोरनाशनं॥ रोचनागोमयैः स्तंभो भूष्रा निशालिभि
र्हुतैः॥२९॥ होमसंख्यानुसर्वत्र सहस्रादयुतावधि॥ प्रकल्पनीया प्रमंत्रज्ञैः कार्यगौरवलाघवात्॥३०॥ कार्तवीर्यस्य मंत्राणामु
च्यन्ते सिद्धिदा भिदा॥ कार्तवीर्यार्जुनेंडे [illegible] हृदंतः सर्वत्रयोजयेत्॥३१॥ स्ववीर्यायो दशार्णो सावन्ये नवाक्षिवाक्षरः॥ आद्यबीज
द्वयेनासो द्वितीयो मंत्र ईरितः॥३२॥ स्वकामाभ्यां तृतीयो सो स्वभूभ्यां तु चतुर्थकः॥ स्वपाशाभ्यां पंचमोसौ षष्ठः स्वेन्द्रमायया
स्वांकुशाभ्यां सप्तमः स्यात्स्वरमाभ्यामथाष्टमः॥ स्ववाग्भवाभ्यां नवमो वर्मास्त्राभ्यां तथांतिमः॥३४॥ द्वितीयादिनवांतेनुबीजयो
स्याद्यतिक्रमः॥ मंत्रेणु दशमे वर्णा नव वर्मा स्वमध्यगाः॥३५॥ एतेषु मंत्रवर्येषु स्वानुकूलं मनुं भजेत्॥ एषां माघे विराट् छंदो
ऽपेषु त्रिष्टुबुदाहृतं॥३६॥ दशमस्यास्य प्रोक्ता ध्वक्ता स्युः अरणवादिकाः॥ नदादिमः शिवोर्णः स्याद्न्येतु द्वादशाक्षरः॥३७॥ त्रिष्टु
छंदास्तदा षेस्याद्न्येषु जगती मता॥ एवं विंशति मंत्राणां यजनं पूर्ववन्मतं॥३८॥ दीर्घाद्यस्थलबीजेन कुर्यादेषां षडंगकं॥ ता

क्रों क्रौं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११४ क्रों श्रीं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११४
क्रों ऐं कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११५
ॐ फट् कार्तवीर्यार्जुनाय नमः ११४

ॐ नमः कार्त्तवीर्यार्जुनाय हुंफट् स्वाहा १४।१
ॐ नमो भगवते कार्त्तवीर्यार्जुनाय हुंफट् स्वाहा १८।२
नमो भगवते श्री। कार्त्तवीर्यार्जुनाय सर्वदुष्टान्तकाय तपोबलपराक्रमपरिपालितसप्तद्वीपाय सर्वराजन्यचूडामणये महाशक्तिमते सहस्रबाहवे हुंफट् घा।२।३

रौँहृ कार्त्तवीर्यार्जुनाय वर्मास्त्रठद्वयं ॥३९॥ चतुर्दशार्णो मंत्रोयमस्येज्या पूर्ववन्मता ॥ भूनेत्रसप्तनेत्राग्निवर्णैरस्यांगपंचकं ॥
तारो हृद्भगवान्ङेन्तः कार्त्तवीर्यार्जुनस्तथा ॥ वर्मास्त्राग्निप्रिया मंत्रः प्रोक्तोष्टादशवर्णवान् ॥४१॥ त्रिवेदसप्तयुग्माक्षिवर्णैः पंचांगकं
मनोः ॥ नमो भगवते श्रीति कार्त्तवीर्यार्जुनाय च ॥४२॥ सर्वदुष्टान्तकायेति तपोबलपराक्रमः ॥ परिपालितसप्तद्वीपाय सर्वबाम रा
दं ॥४३॥ जन्यचूडामणांते महाशक्तिमते ततः ॥ सहस्रदहनप्रांते वर्मास्त्री तो महामनुः ॥४४॥ त्रिषष्टीवर्णवान्प्रोक्तः स्मरणात्सर्व
विघ्नहृत् ॥ राजन्यचक्रवर्ती च वीरः शूरस्तृतीयकः ॥४५॥ माहिष्मतिपतिः पश्चाच्चतुर्थः समुदीरितः ॥ रेवाम्बुपरितृप्तश्च कारागेहप्र
बाधितः ॥४६॥ दशास्यश्चेति षड्भिः स्यात्पदैर्ङेन्तैः षडंगकं ॥ क्षिप्यमानं युवतिभिः क्रीडंतं नर्मदाजले ॥४७॥ हस्तैर्जलौघं रुधंतं ध्या
येन्मंत्रं नृपोत्तमं ॥ एवं ध्यात्वायुतं मंत्रं जपेदन्यत पूर्ववत् ॥४८॥ पूर्वंतु प्रजपेल्लक्षं पूजायोगाश्च पूर्ववत् ॥ कार्त्तवीर्यार्जुनो वर्णो
नाम राजा पदं ततः ॥४९॥ उक्त्वा बाहुसहस्रांते वान्पदं तस्य संततः ॥ स्मरणादेव वर्णाने हृतं नष्टं चलं पठेत् ॥ लभते मंत्रवर्योयं द्वा
त्रिंशाद्[illegible]र्णसंयुतः ॥ पादैः सर्वैर्णपंचांगं ध्यानपूजादि पूर्ववत् ॥५१॥ कार्त्तवीर्याय शब्दान्ते विद्महे पदमुच्चरेत् ॥ महावीर्या
य वर्णान्ते धीमहीति पदं वदेत् ॥ तन्नोर्जुनः प्रवर्णान्ते यो दद्यात्पदमीरितं ॥ गायत्र्येषार्जुनस्यैषा प्रयोगादौ जपेत्तु तां ॥५२

कार्त्तवीर्यार्जुनो नाम राजा बाहुसहस्रवान् । तस्य स्मरणादेव हृतं नष्टं च लभ्यते ।२२।४
कार्त्तवीर्या[illegible]य विद्महे महावीर्याय धीमही। तन्नोर्जुनप्रचोदयात् २४।२

मं.म.

आनुष्टुभं मनुं राज्ञो जपनां वा यो रसंख्यया ॥ पलायंते ग्रहा दूरं तस्य शत्रुगणादपि ॥ ५४ ॥ ॥ अथो दीपविधिं वक्ष्ये कार्त्तवीर्यप्रि
यंकरं ॥ वैशाखे श्रावणे मार्गे कार्त्तिकाश्विनपौषतः ॥ माघफाल्गुनयोर्मासे दीपारंभं समाचरेत् ॥ तिथौ रिक्ता विहीना
८० यां वारे शनिकुजौ विना ॥ ५६ ॥ मूलार्द्राश्विरोहिषु पुष्यवैष्णववायुभे ॥ हस्तोत्तरे हि रयां दीपारंभो हितार्थिनां ॥ चरमे व्य
तीपाते धृतौ दृष्टे सुकर्मणि ॥ प्रीतौ हर्षायसौभाग्ये शोभनो सुक्षेतारपि ॥ ५८ ॥ करणे विष्टिरहिते ग्रहणोदयादिषु ॥ यागेषु
रागे पूर्वाह्णे दीपारंभः कृतः शुभः ॥ कार्त्तिके शुक्लसप्तम्यां निशीथे नीवशो भवे ॥ यदि तत्र रवेर्वारे श्रवणं भनु दुर्लभं ॥ ६० ॥ अ शिव
प्यावश्यककार्येषु मासादीनां न शोधनं ॥ [illegible]व्देऽह्नि पूर्वे ष्यनियतो ब्रह्मचारी शायी नको ॥ ६१ ॥ प्रातःस्नात्वा त्वनुकूलो लिप्ता
यां गोमयोदकैः ॥ प्राणानायम्य संकल्प्य मासपूर्वादिनां स्मरेत् ॥ ६२ ॥ षट्कोणं रचयेद् भूमौ रक्तचंदनतंडुलैः ॥ अंतस्मरं समा
लिख्य षट्कोणेषु समालिखेत् ॥ ६३ ॥ मंत्रराजस्य षड्वर्णान् कामबीजविदर्भितान् ॥ स्मणि [illegible] पत्रां वर्म चास्त्रं पूर्वाद्या ८०
शासु संलिखेत् ॥ ६४ ॥ नवार्णो वेष्टयेत्तद्बहिः कोणान्तद्बहिः पुनः ॥ एवं वि[illegible]लिखिते यंत्रे निदध्याद्दीपभाजनं ॥ स्वर्णजं रजतो
त्थं वा ताम्रजं तदभावतः ॥ कांस्यपात्रं मृन्मयं च कानिष्ठं लोहजं मतं ॥ ६५ ॥ शांतये मुद्गपूर्णोत्थं संधो गोधूमचूर्णजं ॥ आज्ये

पलसहस्रेनु पात्रं शतपलैः स्मृतं ॥ आग्नेयेतु शते पलैः पात्रं पलपंचशतात्मकं ॥६७॥ पंचसप्ततिकं संख्येन तु पात्रं षष्टीपलं मतं ॥ त्रि-
सहस्री छन्नपले शराकं पलभाजनं ॥६८॥ द्विसहस्या शरराशिवंशतार्कैर्विंशताभितं ॥ शते हि शरसंख्यातमेव मन्यत्र कल्पयेत्
नित्यदीपवह्निपलं पात्रमान्यं स्मृतं पलं ॥ एवं पात्रं प्रति छाप्यवर्त्ती स्थ्यो त्थितान्हि पञ्चि पेत् ॥७०॥ एकातिथ्याथवा पंचसप्ताद्या वि-
धमास्त्रपि ॥ तिथिमानाद्या सहस्रांतं तु संख्या विनिर्मिता ॥७१॥ गोघृतं प्राह्नि पेन्नवशुद्धवस्त्रविशोधितं ॥ सहस्रपलसंख्या दिदक्षांतं
कार्यं गोरवात् ॥७२॥ सुवर्णादिकृता रम्या शलाकां षोडशांगुला ॥ तदर्धं वा न दर्भी वा सूक्ष्माग्रां स्थूलमूलकां ॥७३॥ विधं चेद्दक्षिणाभा-
गे पात्रमध्ये कृताष्टकां ॥ पादाद्दक्षिणदिग्भागमुत्कांगुलवत्तु स्वयं ॥७४॥ अग्रे यां दक्षिणाधारां निखिनेत्क्षुरिकां शुभां ॥ दीपं
प्रज्वालयेत्तत्र गणेशस्मृतिपूर्वकं ॥७५॥ दीपात्पूर्वत्रदिग्भागे सर्वतोभद्रमंडलं ॥ तंडुलाष्टदले वापि विधिवत्स्थापद्घटं ॥७६॥ ये
तत्रावाह्य ततः पाधीशं पूजयेत्पूर्ववत्सुधी ॥ जलाक्षतान्समादाय दीपं संकल्पयेत्ततः ॥७७॥ दीपसं[illegible]कल्प मंत्रोथ कथ्यते दीप
भूमिपतः ॥ प्रणवः पाशमाये च शिखा कार्तवीर्य राणि च ॥७८॥ वीर्यार्जुनाय माहिष्मतीनाथाय सहस्र च ॥ बाहवे इति वर्णां-
ते सहस्रपदमुच्चरेत् ॥७८॥ क्रतुदीक्षितनस्राय दत्तात्रेयप्रियाय च ॥ आत्रेयायानुसूयागर्भरत्नाय तत्परं ॥७९॥ नमोग्निवा-
मकर्णेंदुस्थितो पाशाद्दंमंततः ॥ दीपं गृहाणामुकं रक्षरक्ष पदं पुनः ॥८०॥ दुष्टान्नाशय पुनः स्यात्तथा पातय घातय ॥ शत्रूणां

ॐ क्रों ह्रीं वषट् कार्तवीर्यार्जुनाय माहिष्मतीनाथाय सहस्रबाहवे सहस्रक्रतुदीक्षिताय दत्तात्रेयप्रियाय आत्रेयायानुसूयागर्भरत्नाय हूं आं ह्रं दीपं गृहाण अमुकं रक्षरक्ष दु-
ष्टान्नाशय पातय घातय शत्रून्जहि जहि हुं ह्रीं ॐ क्रों ह्रीं स्वाहा लअनेनदीपवर्येण त्वाभिमुखेन अमुकं रक्ष रक्ष अमुकवरप्रदानाय ह्रीं ह्रीं ॐ क्लीं ह्रीं स्वाहा तंथं दंधं नं पंकंवं भं
मं ॐ स्वाहा·१५२।३

ॐ आं ह्रीं क्रीं ह्रीं स्वाहा कोंॐ ८४

म॰म॰ ह्रिंस मायानागः स्वंबीजमालभः॥८०॥वह्निप्रियान्तेनानेन दीपवर्येण पश्चिमा॥भिषुरवेनामुकं रक्ष अमुकां नेत्रप्रदा॥८१॥मा
याकाशबीजयुंवा मनेत्रचंद्रयुतं शिवा॥वेदादिका मबजमुद्रा स्वाहान्तु एसबिंदुको॥८२॥प्रणवो अग्निप्रिया मंत्रो नेत्रवाराधराक्षरः॥दक्षाने नवार्णपद्धती २
योमुनिर्मोलामं अस्य पारिकीर्तितः॥८४॥छंदो निर्नं काजली योग्नेनोदेको शुभावहः॥यामुडाया षडंगानि चरेत्स्व दीर्घयुक्तया॥८५
ध्यात्वा देवं ततो मंत्रपाठित्वा निक्षिपेज्जले॥नेत्रनवाक्षरं मंत्रं सह स्वतत्पुरोगपेत्॥८६॥ताराद्यं नेत्रा बिंदुयुक्तो माया स्वं धाम नेत्रयुक्
८१ धूम्राग्नी शां नियंश छो वह्निनाथं कुर्वाक्षरः॥८७॥ऋषिः पूर्वोक्त नो अनुष्टुप् छंदो न्यस्तु सर्ववस्तुनः॥सहस्रं मंत्रराजं च जपित्वा कववंप ४०
ठेत्॥८८॥एवं दीपप्रदानस्य कर्ता प्राप्नोत्यखिलेप्सितं॥दीपप्रबोधकाले तु वर्जयेदशुभां गिरं॥८९॥विप्रस्य दर्शनं तत्र शुभदं तत्र
कीर्तितं॥शूद्रस्य मध्यमं प्रोक्तं म्लेच्छस्य वधबंधनं॥९०॥आरवो त्वो दर्शनं दुष्टं गवां स्वस्य सुखावहं॥दीपज्वाला समा सिद्ध्ये शिव
वक्रा नाशविधायिनी॥९१॥सच्चाद्धा भयदा कल्लुह्रस्वज्वाला सुखदा मता॥कृस्ना शत्रुभयोत्पत्तिर्वमती पशुनाशिनी॥९२
कृते दीपयदा पात्रं भग्नं दृश्येत दैवतः॥पक्षादर्वाक् तदा गेहे प्रजेमा नो यमालयं॥९३॥वर्त्यंतरं यदा कुर्यात्कार्यं सिद्धं विलं ८१
वत॥नेत्रहीनो भवेत्कर्ता तस्मिन्दीपान्तरे कृते॥९४॥अंगुष्ठस्पर्शनेत्वाग्निर्दीपनाशे ज्वरो भवः॥स्वमांजार खुसंस्पर्शे भवेन्नृप
नितो भयं॥९५॥पात्रारंभे वसुपले कृतो दीपो खिले ष्टदः॥तस्माद्दीपप्रयत्नेन रक्षणीयोंऽतरापतः॥९६॥आसमाप्तेः प्रकुर्वी

ब्रह्मचर्यं च भूशय्यां ॥ स्त्रीशूद्रपतितादीनां संभाषामपि वर्जयेत् ॥ ९७ ॥ जपेल्लक्षद्वयं प्रत्येकं मंत्रराजं नवाक्षरं ॥ स्तोत्रपाठं प्रतिदिनं
निशीथिन्यां विशेषतः ॥ ९८ ॥ एकपादेन दीपाग्रे स्थित्वा यो मंत्रनायकं ॥ सहस्रं प्रजपेद्धीरो साभीष्टं क्षिप्रमाप्नुयात् ॥ ९९ ॥ समा
प्यशोभनेयत्ने संभोज्य द्विजनायकान् ॥ कुंभोदकेन कर्त्तारमभिषिंचन्मनुं स्मरन् ॥ १०० ॥ कर्त्तानुदक्षिणां दद्यात्पुष्पलोभो न ब
हुतवे ॥ गुरौ निष्ठे ददातीष्टं कृतवीर्यसुतो नृपः ॥ १ ॥ गुर्वाज्ञया स्वयं कुर्याद्यदि वा कारयेद्गुरुं ॥ कृत्वा रत्नादिदानेन दीपदानं धरापते
गुर्वाज्ञामंतरा कुर्याद्यो दीपं स्वेष्टसिद्धये ॥ प्रत्युतानु भवत्येष हानिरेव पदे पदे ॥ ३ ॥ दीपदानविधिं ब्रूयाल्लुब्धतयादि गुणो गुरुः ॥
दुष्टेभ्यः कथितो मंत्रो बहुदुःखावहो भवेत् ॥ ४ ॥ उत्तमं गोघृतं प्रोक्तं मध्यमं माहिषीभवं ॥ तिलतैलं तु तादृक्स्यात्कनीयो जादि
जं घृतं ॥ ५ ॥ आस्यरोगं सुगंधेन दद्यात्तैलेन दीपकं ॥ सिद्ध्यर्थं संभवे नाथ द्विजतो नाश सिद्धये ॥ ६ ॥ सहस्रेण पलेर्दीपे विहितेथे
न दृश्यते ॥ कार्यसिद्धिस्तदा कुर्यात्त्रिवारं दीपजं विधिं ॥ ७ ॥ तदासुदुर्लभं कार्यं सिध्यत्येव न संशयः ॥ यथाकथं विधः कुर्या
द्दीपदानं स्ववेश्मनि ॥ ८ ॥ विघ्नाः सर्वे रिभिः साकं नश्यन्त्यपि तु दूरतः ॥ सर्वदा जयमाप्नोति पुत्रान्पौत्रान्धनं यशः ॥ ९ ॥ यथा
कथंचिद्यो गेहे नित्यं दीपं समाचरेत् ॥ कार्त्तवीर्यार्जुनप्रीत्यै साभीष्टं लभते नरः ॥ १० ॥ दीपःप्रीयो कार्त्तवीर्यो मार्त्तंडो नतिवल्लभः
स्तुतिप्रियो महाविष्णुर्गणेशस्तर्पणप्रियः ॥ ११ ॥ दुर्गार्चने प्रिया नूनमभिषेकप्रियः शिवः ॥ तस्मात्तेषां तोषाय विदध्यात्त तदूतः ॥

ॐ ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं काङ्क्ष्वरी सर्वजनमनोहारि सर्वमुखस्तंभिनि सर्वराजवशंकारि सर्वदुष्टनिर्दहनि सर्वस्त्रीपुरुषाकर्षिणि वंदिशृंखलात्रोटय २ सर्वशत्रून्भं
जय २ द्वेष्टॄन्निर्दलय २ सर्वस्तंभय २ मोहनास्त्रेण विद्वेषिणः उच्चाटय २ सर्ववशं कुरु २ स्वाहा देहि २ सर्वं कालरात्रि कामिनि गणेश्वरि नमः ॥१३३॥ ९

मं॰म॰

५४ कालिरा[illegible]चि मंत्रोवदेपे सपत्नगणकृंतनी ॥ तारं वाक्शक्तिकंदर्पं रमाः काङ्क्षेश्वरी नित्य ॥१॥ सर्वजनमनोवर्णो हरि सर्वमु
खांततः ॥ स्तंभन्यंते सर्वराजवशंकरि पदं ततः ॥२॥ सर्वदुष्टनिर्दलनि सर्व सर्वे स्त्रीपुरुवार्णिका ॥ कर्षणीनि ततो वंदीशृंखला
८२ स्त्रोटय द्वयं ॥३॥ सर्वशत्रून् भंजय द्विष्टॄन्निर्दलय द्वयं ॥ सर्वस्तंभय युगं स्यान्मोहनास्त्रेण तत्परं ॥४॥ द्वेषिणः पदमुच्चार्य ततश्चा
टय द्वयं ॥ सर्ववशं कुरु द्वंद्वं स्वाहा देहि द्वयं पुनः ॥५॥ सर्वं च कालरात्रीति कामिनीति गणेश्वरी ॥ नमोंतेयं महाविद्यागुणा रामध
राह्वरं ॥ ऋषिर्दक्षो ति जगती छंदो लोके निवासिनी ॥ देवता कालरात्रिः स्यात्कालिकाबीज[illegible]मीरितं ॥७॥ मायाराज्ञी तु शक्तिः शिव
स्यान्नियोगः स्वेष्ट[illegible]सिद्धये ॥ षडंगुली तु ताराद्यं विन्यसेद्बीजपंचकं ॥८॥ हृदयं वेदनेत्राणे शिरोशिखायां द्विवर्णकैः ॥ प्रोक्ता शि
खे कवि शस्त्रार्था वर्माश्च दशाभिः स्मृतं ॥९॥ षड्भिः शस्त्रानेत्रमंत्रं नदा वस्त्रास्त्रे मंत्रं ॥ विद्यायेवं षडंगानि ध्याये द्विष्टविमोहिनीं ॥१०॥
उद्यन्मार्तंडकांतिं विगलितकवरीं कृष्णवस्त्रावृतांगीं दंडं लिंगं कराब्जैर्वरमथ भुवनं संदधानां त्रिनेत्रां ॥ नानाकल्पैर्विभांतीं ८२
स्मितमुखकमलां सेवितां देवसंघैर्मायाराज्ञीं मनोभूशरविकलतनूमाश्रये कालरात्रिं ॥११॥ अयुतं प्रजपेन्मंत्रं दशांशं जुहु
यात्तिलैः ॥ पयोहृद्यैर्वा विप्रेंद्रान्संतर्पयेच्च यमाप्नुयात् ॥ तां यजेत्कालिकापीठे तदर्थं यंत्रमुच्यते ॥ बिंदुत्रिकोणषट्कोणवृत्ता ८२
ष्टदलवृत्तकं ॥१३॥ केशपत्रं भूगृहं त्रिरेखं धरणीगृहं ॥ चतुर्द्वारयुतं कृत्वा बिंदौ देवीमथार्चयेत् ॥१४॥ तद्यंत्रं विलिखेद्भो

र्नेस्त्री रुद्रोः फलके पिवा ॥ शांतयर्थेवेष्टगंधेन लेखन्यायंपकोन्यथा ॥१५॥ कर्पूरागुरुकस्तूरी रोचना रक्तचंदनं ॥ कुंकुमं चंदनं चापि करू
रीत्यष्टगंधकं ॥१६॥ सिंदूरहिंगुलाभ्यां च वश्यार्थं विलिखेत्पुनः ॥ क्षारसोड्वलेखिन्या स्तंभने कोकिलछदैः ॥१७॥ हरितालहरिद्राभ्यां मा
रणो वायसछदैः ॥ धत्तूरभानुनिर्गुंठीरवराश्वमहिषास्त्रजा ॥१८॥ एवं विलिखिते यंत्रे कुर्यादावरणार्चनं ॥ त्रिकोणे देवनालिस्त्रीवा
मावर्तेन पूजयेत् ॥१९॥ संमोहिनी मोहिनी च तृतीयांतु विमोहिनी ॥ षट्सु कोणेषु वज्रादि षडंगानि ततो जपेत् ॥२०॥ दले स्वराः
समभ्यर्च्या मातरोऽष्टौ वसुछदे ॥ कादिक्षांता हलोऽष्टेन्दुर्वर्ग्या धाः कलास्वले ॥२१॥ उर्वशी मेनका रंभा घृताची मंजुघोषया ॥ सहज
न्यासुकेशीस्यात् स्वर्मीतु तिलोत्तमा ॥२२॥ गंधर्वी सिद्धकन्या च किन्नरी नागकन्यका ॥ विद्याधरी किंपुरुषी यक्षिणी तिपिशा
चिका ॥२३॥ पुनरष्टौ वज्रेन्मंत्री देवता दशकं यथा ॥ मंत्रादिकं मां पंचवीजी स्वस्वदेवता याथुनां ॥२४॥ पंचबाणान्स्वबीजाद्यानि
पुष्पकादशदेवता ॥ भूगृहांतः समभ्यर्च्या अणिमाद्यष्टसिद्धयः ॥ भूगृहस्य त्रिरेखासु संपूज्या नवदेवताः ॥२५॥ इच्छा शक्तिः
क्रियाशक्तिर्ज्ञानशक्तिरितित्रयं ॥ आद्यरेखागतं पूज्यं द्वितीयायां शिवाजकाः ॥ तृतीयायां तु रेखायां सत्वमुख्यगुणत्रयं ॥२७
पूर्वादिषु चतुर्दिक्षु गणेशां क्षेत्रपालकं ॥ वटुकं योगिनीश्चापि यजेद्दिन्द्रादिकानपि ॥२८॥ एवं वाह्या[illegible]र्चनं कृत्वा देवी पार्श्व
गतान्पुनः ॥ दिव्यो द्वादश संपूज्याः प्रति दिक्त्रितयं त्रयं ॥२९॥ मायाद्या कालरात्रिश्च वन्ती घंटवासिनी ॥ गणेशाम्बरीयकाका

ॐ नमो जलोकाध्ये जलोकाध्ये सर्वजनवशं कुरु कुरु ५ ·२२१३

मं॰म॰ त्वा व्यापिका लकवासिनी॥ मायारात्रीच मदनी प्रिया स्याद्द्वामपरिता॥ लक्ष्मीकाक्षश्वरी चेति देव्यो द्वादश कीर्तिताः॥३१
नैवेद्यं तार्चनं कृत्वा दध्यान्नघृतादिना बलिं॥ एवं संपूजिता स्वेष्टं कालरात्रिः प्रयच्छति॥३२॥ शनिवारे तु संध्यायां गत्वे ह्यस्य शरो
वरं॥ हरिद्रा रंजनपुष्पैस्तन्मंत्रेणानेन पूजयेत्॥३३॥ तारो नमो जलोकाध्ये क्षितयं सर्वतः परं॥ जनं वशं कुरु कुरु द्वंद्वमंतो मनुरीरितः
९२ शरद्माल्पगोत्राया स्वप्याद्देवी स्मरन्निशि॥ प्रातस्तेनैव गत्वाथ जलोका छिनयेत्ततः॥३५॥ गृहीत्वा तन्प्रशोष्याथ छायायां चू
र्णयेत्पुनः॥ जलोकाचूर्णयुक्तेन कज्जलकार्या सल्ज्जनः॥३६॥ वर्तिं धियावसुं धेयभाजने निर्मिते मृदा॥ कुलालचक्रोत्थितयां गड ४२
तैलं पुनः क्षिपेत्॥ तेल यच्चात्मसमानीनं प्यमतो निर्मलं शुचि॥ वारस्त्री मदनाद्रिक्ष्मानी प्रज्वालयेत्तु तं॥३८॥ दारुभिः कोकिलस्य प्र शिव
कुर्यात्तत्र दीपकं॥ वाह्निपुरद्वयं स्तोरा पुरयंत्रे निधापयेत्॥३९॥ निशारसेन रचिते मध्यालाजमन्विते॥ कालरात्री ततो दीपसमा
धाय प्रपूजयेत्॥४०॥ पुष्पमावरणैः पश्चाज्जपीनं स्वपदं न्यसेत्॥ दीपोर्ध्व पात्रपाति तमाद्धात्कज्जलं सुधी॥४१॥ पश्चिमाभि
मुखो मंत्री कज्जलं तत्तु मंत्रयेत्॥ वह्नि मायो नमस्तुनाशात क्षितय सम्मितं॥४२॥ तारो वाग्मदनो मायारमाभूमिवल्हसो॥ नमः
फाङ्क्रेश्वरी पदं सर्वान्मोहय मोहय॥४३॥ हृदं त्विकृत्स्नवर्णो वदस्याधरसमन्विते॥ सर्वानाकर्षयद्वंद्वं स्त्री घ्रं वशं कुरु द्वंद्वं
धर्मवाक्गिरिजाकामश्रीबीजांतो महामनुः॥ वसुसप्तायकवर्णोयं मंजनस्याभिमंत्रणे॥४४॥ दीपादात्मानि सज्जपान्प ९२
३ ॐ ऐं ह्रीं ह्रीं श्रीं ग्लौं ह्रूं स्रौः नमः काहेश्वरि सर्वान्मोहय २ कृष्णकृष्णवर्णी वस्त्रावासमन्विते सर्वानाकर्षय २ स्त्री घ्रं वशं कुरु २ हुं ऐं ह्रीं क्लीं श्रीं॥५८

देवतामंत्रुनं पुनः॥ भौमवारे समभ्यर्च्य नवनीतेन मर्द्दयेत्॥ मूलेनाष्टोत्तरशतं पुनरौं मंत्रमाचरेत्॥ मधूककुसुमैः साष्ट
शतं यक्षे सुसंभुने॥४७॥ कुमारी वह्निकं नारी भोजयेन्मधुरान्वितं॥ तेनांजनेन नरश्चित तिलको मंत्रिसत्तमः॥४८॥ दर्शनादेव
वश्यायेन्नरनारीनरेश्वरान्॥ लुग्धेनादौ प्रदत्तं तं नराणां वशकारकं॥४९॥ तेन स्पृष्टो नरो नूनं सदा स्पर्शाधितु भवेत्॥
वशीकरणमाख्यातं स्तभनं प्रोच्यतेधुना॥५०॥ हरिद्रां जितवाते लिखेद्यंत्रमिदं शुभं॥ निशारोगो क्नाकुष्टाजने गो
मूत्रमर्द्दितैः॥५१॥ लिखेदष्टदलं पद्मं रिपुनामाद्यकर्णिकं॥ दलेषु विलितारद्वयं भूबीजयुग्मकं॥५२॥ वटद्वयं ततो यंत्र
पीनवस्त्रेण वेष्टितं॥ कोकिलाख्यात्तरोः सम कंटकैः परिकीलितं॥५३॥ भानुदुग्धदलैः सम्यग्वेष्टितं निक्षिपेत् पुनः॥ वल्मी
कांडे मेषस्य मूत्रेणोपरि पूजयेत्॥५४॥ आत्मानं रक्षयेद्यत्ने निधाय स्वाश्रिता सुधीः॥ सहस्रं प्रजपेन्मंत्रं निशायरादि
धामुखः॥५५॥ निशायानिर्मिते रक्षैः समग्रः प्रोच्यतेधुना॥ प्रणवो गग[illegible]न क्षोणपो वन्नूदीर्घंत्रयान्विते॥५६॥ कामा
ख्यिमा यावशांते रूपिणी ति पदं ततः॥ सर्वांतेव मनोहारिरायं ने स्तंभय युग्मकं॥ रोधय द्वितयं पश्चान्मोहय द्वितयं
पुनः॥५८॥ दीर्घत्रयाद्यकामस्य बीजं क्रों मांति मोमाभी॥ काक्षेश्वरी ततो वर्मत्रयं पंचाशदक्षरः॥ प्रोक्तो मंत्रो रूजंमो लि
शत्रूणां स्तंभनं भवेत्॥५९॥ रवौ हरिद्रामानीय घृष्ट्वा दुग्धेन यापितः॥ तद्रसेन लिखेद्भूर्ज्जे रसमंत्रः स्मरान्वितं॥६०॥
ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं कामाख्यिमायाकरूपिणि सर्वमनोहारिणि स्तंभय रोधय मोहय क्रों क्रौं क्रूं कामाक्षिकाहूंश्रीं ठ ठ ठ फट्।५०।४

ॐ कामाय क्लीं क्लीं कामिन्यै क्लीं॰ १०१३

ॐ नमः कालिकायै सर्वाकर्षिण्यै अमुकीमाकर्षय २ शीघ्रमानय २ आं ह्रीं क्रों मद्वशं ल्यै नमः ४०१७

मं॰मं नह्रांयमृध्येत्कामबीजैर्दशाभिरादरात्॥ पुनर्दलंप्रकल्प्याथवेष्टयेदर्कमन्मथैः॥११॥ विरच्यपुनर्दलंवेष्टयेषोडशस्वरैः॥
तस्योपरिष्टात्कलाद्कोशांकोणेषुमदनान्वितं॥१२॥ वाग्बीजमध्येतत्स्थंयंत्रंमोहनकारकं॥ उपविश्याथतद्यंत्रेदशाव
८४ र्णमंत्रंजपेत्॥१३॥ ङेंतःकामःकामबीजंकामिन्येकाकामसंपुटः॥ नाराख्योदशवर्णोयंमनुर्लोकविमोहनः॥१४॥ पंचाहंप्रज
पेन्नित्यंसहस्रंकुंकुमानसः॥ तद्दशांशंप्रजुहुयात्तिलैराज्यपरिप्लुतैः॥१५॥ होमोत्थभस्मनाकुर्यात्तिलकंनरसत्तमः॥ मो
हयेदखिलंविश्वंतदास्त्रस्याविधारणात्॥१६॥ उक्तंमोहनमाकर्षंवश्येदृक्ष्याष्टमीदिने॥ भृतेवाभूमिजन्मार्कपुत्रेप्रात शिव
र्जलांतरे॥१७॥ नाभिदघ्नेस्थितोराम्मलसहस्रंसैतंजपेत्॥ ततोगृहंसमागत्यतैलाभ्यक्तकलेवरः॥१८॥ पीठदावजनंकृत्वा
स्याकारंवानराकृतिं॥ इत्थालज्जावतीपत्रैःप्रोक्षयेत्तत्सलिलेरसैः॥ तदेवंप्रजेपेच्चैवारिंशात्सहस्रकंमनुं॥ तारोनमःका ८४
लिकायेसर्वाकर्षपदंततः॥२०॥ रात्रिवासूभोगिकस्यावमुकीमितिवर्णतः॥ आकर्षयद्वयंश्रींॐआनयद्वितयंततः॥२१॥
पाशोमायांकुशंभद्रकाल्यैहृदयमंततः॥ चत्वारिंशाल्लिपिमंत्रःप्रोक्तःआकर्षणेक्षमः॥२२॥ स्नानवस्त्रादिकंजप्त्वालो 83
हितेक्षरवीरजैः॥ पंचाशत्सुभीतेर्मंत्रीपूजयेत्तल्लिखित्वाचनिं॥२३॥ मातृकावर्णमेकैकंतन्त्रमाकर्षयद्वयं॥ नमःस्त्वा
त्रिसंतप्यपुष्पमेकैकमर्पयेत्॥२४॥ षट्पदीनिवेद्यानिकृत्वाहोमसमाचरेत्॥ रक्तारकेशालिप्रसालिसेराकर्षमनुनाक्षि
पं पं

ॐ श्रूं स्लूं क्ष्रूं कालरात्रिमहाध्वाक्षी अमुकं माभ उच्चाटय२ छिंधि२ भिंधि२ स्वाहा हैं कार्य क्षि क्रों ३५४

नं ॥७५॥ कृष्णकाषोसस्तत्रस्यकुमारी निर्मितस्यनु ॥ एतांदेहमितंकुर्याद्दशाविंशातिनंतुभिः ॥७६॥ पाकर्षमनुनादद्यादुक्त्वा नं
ष्ठोत्तरंशतं ॥ ततउरकष्टतेःशीघ्रमायातिस्त्रीनरोपिवा ॥७७॥ विराडुक्तमममध्यस्थोन्यदेहपोनवरात्रितः ॥ एकमार्कैणमिर्द
त्युच्चाटनमथोच्यते ॥७८॥ शून्यागारेस्तर्दद्यपांकृत्वा यांकुकुटासनः ॥ यमाशावदनोमुक्तकचोनीलांबराष्टतः ॥७९॥ ग्रथि
संयुतयामोश्रांरव्यामंत्रमिमंजपेत् ॥ सहस्रद्वयसंख्यातंशत्रोर्यांदेवतांस्मरन् ॥८०॥ तारोभूधरभृग्वर्कसंवर्तोःक्रिपया
न्विता ॥ प्रत्येकंदीपिकाचंद्रयुक्तावीजचतुष्टयं ॥८१॥ कालरात्रिमहाध्वांक्षि पदांतेमुकमुच्चरेत् ॥ आभ्यांपाठ्यप्रयुगंमनु वि
धिभिंधियुग्विप्रिया ॥८२॥ आसांदवीजंकामाघ्रिमृशायतोमनुरीरितः ॥ षट्त्रिंशद्वर्णसंयुक्तः शीघ्रमुच्चाटकोरिपोः ॥८३
जपांतेतद्दशांशेनवार्ष्येर्जुहयाज्जिशि ॥ ततःसर्षपपिण्याकैस्तैलोदकसंयुतैः ॥८४॥ वालेअदधात्तैर्न्मनुना
विशिखोभ्यिनि ॥ एवंकृतेसप्तरात्रंयद्वा दूरेप्रजेदरिः ॥८५॥ यद्यो विंदेषमन्विच्छेत्तयोर्जन्मनरूईवं ॥ फलवाटितयेकुला
नत्राकोरोतयोर्लिखेत् ॥८६॥ विषाष्टकेनवालेख्यादुग्धाक्तेनाभियान्वितं ॥ तत्स्वच्छाप्रजपेन्मंत्रसहस्रमाधियामिनि
विधत्यायकमन्विंदुयुक्तंवेह्नोमनुहंसयुक् ॥ निद्राग्निमनुविंदुस्याभगवांनेतिदंडका ॥८८॥ रिपुनांतेमुकंमुकंशीघ्रंवि
द्वेषयद्वयं ॥ रोधयद्वितयंपश्चाद्व्ययोद्वितयंरमा ॥८९॥ मायाराज्ञीचतुर्थ्यंताप्रणवःकवचत्रयं ॥ पंचाशद्दशरोमंत्रसारः

ह्रें ह्रौं श्रौं भगवति दंडकालि शि अमुकं२ शीघ्रं द्वेषय२ रोधय२ भंजय२ श्रीमायाल स्रे ॐ ५ ५५ ५०१२
वि

मं०म० दिर्द्दिघकारकः॥९०॥जपांतेफलदंह्येषास्त्र्यांपरस्परं॥स्वरसेरिभगंधर्वपुष्ठरोमसमुद्भवा॥९१॥वाल्मीकरंध्रेनिखने
त्पुनस्तावज्जपेत्ततः॥समाहत्यायवेरंतयोःप्रीतिमनोरपि॥९२॥मारणंतुप्रकुर्वीतब्राह्मणोनरविद्विषि॥तच्छुद्ध्यर्थंज
पेन्मूलंमंत्रंमष्टोत्तरशतं॥९३॥ह्यंगारचतुर्दश्यांनिशायांतुःपयात्॥श्मसानाद्भसमानीयमृदंतत्रविनिक्षिप
८५(त्॥९४॥विडंगानिहयाथर्ककुसुमान्यपिमंत्रवित्॥तन्मदापुत्तलीकुर्यात्श्मशानेनिर्जनालये॥९५॥उपविश्यविरवा
स्फोनीलवस्त्राहृतोनिशि॥तद्भस्मसिरिपोर्नामलिखित्वाप्रध्यापयेद्दसून्॥९६॥श्मशानवाससाछाद्य[illegible]कामम
पार्चयेत्॥स्थापयेत्पुत्तलींतांतुखराम्बमहिषास्त्रजा॥९७॥रक्तचंदनधत्तूरकुसुमान्यर्पयेत्ततः॥मारणाख्येनमनुनाकु शिव
९-६.५ र्यात्होमंचपूजनं॥दीर्घत्रयाग्निंरात्रीशयुक्तानंतेमतीश्वरी॥कंकल्त्यैनमकंशीघ्रंमारयद्वितयंष्टथिः॥९८॥गयोविंशत्याहु
ताद्योक्तनादिमारणेमनुः॥अनेनमनुनापूजांकृत्वासमाचरेत्॥१००॥उग्रासर्षपभल्लातोन्मत्तवीजैःकृमिश्रितैः॥श्मशा
नाग्नौधनंसार्द्धंछित्वानत्र्यमिमाशिरः॥१॥तदग्नौप्रद[illegible]हेन्मंत्रीपूर्णाहुतिमथाचरेत्॥एवंकृतेतिसप्ताहाद्रिपुःस्यात्सूर्य
जातिथिः॥२॥कर्मस्वेषुविधौब्राह्मीभैरवायवलिंदिशेत्॥माषान्नपलमध्वाधैर्बलिर्भवेत्क्रवं॥३॥यामंत्रीविधद ३४
धातीदंकर्मतेनप्रयत्नतः॥आत्मावनायसंसेव्योनरसिंहोहरोपिवा॥४॥ ॥अथचंडीविधानं॥अथोनवाक्षरंमंत्रंव ८५(
ॐश्रांश्रीभूंमतीश्वरीकंकलत्यैनमकंशीघ्रंमारयफट्कों २३।५

ऐं ह्रीं क्लीं चामुंडायै विच्चे २१२

ङ्लेचंडीप्रसन्नये॥ वाग्माया मदनो दीर्घो लक्ष्मी तंद्री श्रुतीदुयुक॥८॥ डायै [illegible]ं सहज्जलं कर्णो द्वयं झिंटीश संयुतं॥ नवा
र्णोस्य ऋषयो ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः॥६॥ छंदांस्युक्तानि मुनिभिर्गायत्र्युष्णिगनुष्टुभः॥ देव्यः प्रोक्ता महापूर्वाः काली लक्ष्मी
सरस्वती॥७॥ नंदाशाकंभरी भीमाः शक्तयोस्य मनोः स्मृताः॥ स्याद्रक्तदंतिका दुर्गा भ्रामर्यो बीजसंचयः॥८॥ अग्निवायु
भगास्तत्त्वं फलं वेदत्रयोद्भवं॥ सर्वाभीष्टप्राप्तयर्थे विनियोग उदाहृतः॥९॥ ऋषिछंदोदेवतानि शिरोमुखहृदि न्यसेत्॥ श
क्तिबीजानि स्तनयोस्तत्त्वानि हृदये पुनः॥१०॥ ततः एकादशन्यासान्कुर्वीतेष्टफलप्रदान्॥ प्रथमो मातृकान्यासः कार्यो
पूर्वोक्तमार्गतः॥११॥ कृतेन येन देवस्य रूप्यं यान्ति च मानवाः॥ अथ द्वितीयं कुर्वीत न्यासं सारस्वताभिधं॥१२॥ बीजत्रययुतं म
ड्रा न्त्रं तोर्दिहृदयांतिकं॥ क्रमादंगुलिषु न्यसेत्कनिष्ठाद्यासु पंचसु॥१३॥ करयोर्मध्यतः पृष्ठे मणिबंधे च कूर्परे॥ हृदयादिष
डंगेषु विन्यसेज्जातिसंयुतं॥१४॥ अस्मिन्सारस्वते न्यासे कृते जाड्यं विनश्यति॥ ततस्तृतीयं कुर्वीत न्यासं मातृगणान्वितं
मायाबीजादिकं ब्राह्मी पूर्वतः पातु मां सदा॥ माहेश्वरी तथाग्नेय्यां कौमारी दक्षिणेवतु॥१६॥ वैष्णवी पातु काष्ठायां वा
राही पश्चिमेवतु॥ इंद्राणी पावकोणे चामुंडा चोत्तरेवतु॥१७॥ ऐशान्ये तु महालक्ष्मी ऊर्ध्वं व्योमेश्वरी तथा॥ सप्तद्वीपेश्वरी भू
मौ रक्षेत्कामेश्वरी तले॥१८॥ तृतीयेस्मिन्कृते न्यासे त्रैलोक्यविजयी भवेत्॥ न्यासं चतुर्थं कुर्वीत नंदजादिसमन्वितं॥१९॥ नं

म॰ म॰

८६

ह्नायात्पूर्वांगं कमलांकुशमंडिता ॥ खड्गपात्रकरा पातु दक्षिणे रक्तदंतिका ॥२०॥ पृष्ठे शाकंभरी पातु पुष्पपल्लवसंयुता ॥ धु
म्रवर्णा कराळदुर्गा वामे पातु सदेवमां ॥२१॥ शिरःपात्रकरी भीमा मस्तकाचरणावधि ॥ पादादि मस्तकं यावद्भ्रामरी चित्रकांति
मत् ॥२२॥ तुर्यं न्यासं नरः कुर्वन्जरा मृत्युं व्यपोहति ॥ अष्टौ कुर्वीत ब्रह्माद्यान्न्यासं पंचममुत्तमं ॥२३॥ पादादिनाभिपर्यंतं ब्रह्मा
पातु सनातनः ॥ नाभेर्विशुद्धिपर्यंतं पातु नित्यं जनार्दनः ॥२४॥ विशुद्धेब्रह्मरंध्रांतं पातु रुद्रस्त्रिलोचनः ॥ हंसः पातु करद्वंद्वं वैनतेयक
रद्वयं ॥२५॥ चक्षुषी प्रणवः पातु सर्वांगानि गजाननः ॥ परापरे देहभागौ पात्वानंदमयो हरिः ॥२६॥ इतेत्रिन्यं षष्ठमे न्यासे सर्वा
न्कामानवाप्नुयात् ॥ षष्ठं न्यासं ततः कुर्यान्महालक्ष्म्यादिसंयुतं ॥२७॥ मध्यं पातु महालक्ष्मीरष्टादशसमन्विता ॥ ऊर्द्धं सरस्वती
पातु भुजैरष्टाभिरूर्जिता ॥२८॥ अधः पातु महाकाली दशबाहुसमन्विता ॥ सिंहो हस्तद्वयं पातु परंहंसोक्षियुग्मकं ॥२९॥ महि
षं दिव्यमारूढो यमः पातु पदद्वयं ॥ महेशश्चंडिकायुक्तः सर्वांगानि ममावतु ॥३०॥ षष्ठेत्रिन् विहितेन्यासे सद्गतिं प्राप्नुयान्न
रः ॥ मूलाक्षरन्यासरूपं न्यासं कुर्वीत सप्तमं ॥३१॥ ब्रह्मरंध्रे नेत्रयुग्मे श्रुत्योर्नासिकयोर्मुखे ॥ पायौ मूलमनोर्वर्णास्ताए
धान्ममान्वितान् ॥३२॥ विन्यसेत्सप्तमन्यासे नैरोगक्षयो भवेत् ॥ पायुतो ब्रह्मरंध्रांतं पुनस्तानेव विन्यसेत् ॥३३॥ इतेत्रि
अष्टमे न्यासे सर्वदुःखविनश्यति ॥ कुर्वीत नवमं न्यासं मंत्रव्याप्तिस्वरूपकं ॥३४॥ मस्तकाच्चरणं यावच्चरणान्मस्तकाव

शिव
पूजा

८६

64
85

प्रवक्ष्ये

महासरस्वती।।६३।।कामोबीजंरावि सत्वंकामाख्येविनियोजनं।।एवंसंस्मृत्यअध्यादीन्ध्यात्वापूर्वोक्तमार्गतः।।६४।।सार्थस्तनि
पठेच्चंडी स्तवंस्पष्टपदाक्षरं।।समाप्तेतुमहालक्ष्मीध्यात्वाकृत्वापडंगकं।।६५।।जपेदष्ट शतंमूलंदेवतायैनिवेदयेत्।।एवंय
दुरुतेसोगनावसीदतिमानुचित्।।६६।।चंडिकांप्रभजन्मर्त्योधनेधान्येयशश्रिये।।पुत्रैःपौत्रैस्तथारोग्येयुक्तोजीवेच्छतंसमाः।।
६७।। ।।अथशतचंडीविधानं।।शतचंडीविधानंतुप्रीतयेन्त्वणां।।नृपोपद्रव्यमापन्नेदुर्भिक्षेभूमिकंपने।।६८।।अतिवृष्ट्यामनावृष्टो
परचक्रभयेक्षये।।सर्वविघ्नाविनाशायनिशतचंडीविधोक्तम।।रोगाणांवैरिणांनाशोधनपुत्रसमृद्धयः।।शंकरस्यभवान्यावा
प्रासादनिकटे भं।।७०।।मंडपंद्वारवेद्यायांकुर्यात्स्वजतोरणं।।तत्रकुंडंप्रकुर्वीतप्रतीच्यांमध्यतोपिवा।।७१।।स्नात्वानित्यक्रियां
कृत्वा गुर्यात्द्वशवाडवान्।।जितेंद्रियान्सदाचारान्कुलीनान्सत्यवादिनः।।७२।।उत्पन्नान्चंडिकापाठरतान्कृत्वावरणः।।म
धुपर्कविधानेनवस्त्रस्वर्णादिवानतः।।७३।।जपार्थमासनंमालांदद्यात्तेभ्योपिभाजनं।।तेहविप्रान्मम्भ्रंतोमंत्रार्थगतमानसाः।।
भ्रसोदशयानाप्रत्येकंजपेच्चंडिकास्तवं।।मार्कंडेयपुराणोक्तंदशकृत्वःपठेन्मंत्रः।।।७५।।नवार्णंचंडीकामंत्रंजपेयुश्चायुतंप
थक्।।यजमानःपूजयेतकन्यानांदशकंशुभं।।७६।।द्विवर्षाद्यादशाब्दांताःकुमारीःपरिपूजयेत्।।नाधिकांगीनहीनांगी
कुष्ठिनींचव्रणांकितां।।७७।।अंधांकाणांकेकरांचकुरूपांरोमयुक्ततनुं।।दासीजातांरोगयुक्तांदुष्टांकन्यांनपूजयेत्।।७८।।वि

पं.म.

८७

प्रात्मवेष्ट संक्षिप्ते यथासेदङ्गियोषद्भवां ।। वेश्यानां धनलाभाय पुत्रार्थे च रहोगाय नेन ।।७९।। द्विवर्षा सा कुमार्युक्ता त्रिमूर्तिर्हायनात्मि
का ।। चतुस्त्वब्दा तु कल्याणी पंचवर्षा तु रोहिणी ।।८०।। षड्वर्षा कालिका प्रोक्ता चंडिका सप्तहायिनी ।। अष्टवर्षा संभवी स्याद् दुर्गा च नव
हायिनी ।। सुभद्रा दशवर्षोक्ता तामंत्रैः परिपूजयेत् ।। एकाब्दायाः प्रीत्यभावो रुद्रा तु धर्षिवार्जिता ।।८२।। ना मामावाहने मंत्राः
प्रोच्यंते वा करादिना ।। मंत्राक्षरमयीं लक्ष्मीं मातृणां रूपधारिणीं ।।८३।। नवदुर्गात्मिकां साक्षात्कन्यकामावाहयाम्यहं ।। कुमा
रिकादिकन्यानां पूजा मंत्रान् वदेबुधः ।।८४।। जगत्पूज्ये जगद्वंद्ये सर्वशक्तिस्वरूपिणी ।। पूजां गृहाण कौमारी जगन्मातर्नमो
स्तुते ।।८५।। त्रिपुरां त्रिगुणाधारां त्रिवर्गज्ञानरूपिणीं ।। त्रैलोक्यवंदितां देवीं त्रिमूर्तिं पूजयाम्यहं ।।८६।। कालात्मिकां कलातीतां कारुण्य
हृदयाश्रितां ।। कल्याणजननीं देवीं कल्याणीं पूजयाम्यहं ।।८७।। अणिमादिगुणाधारामकाराद्यक्षरात्मिकां ।। अनन्तशक्तिकां ल
क्ष्मीं रोहिणीं पूजयाम्यहं ।।८८।। कामचारां शुभां कांतां कालचक्रस्वरूपिणीं ।। कामदां करुणोदारां कालिकां पूजयाम्यहं ।।८९
चंडवीरां चंडमायां चंडमुंडप्रभंजनीं ।। पूजयामि महादेवीं चंडिकां चंडविक्रमां ।।९०।। सदानंदकरीं शांतां सर्वदेवनमस्कृतां ।। सर्व
भूतात्मिकां देवीं शांभवीं पूजयाम्यहं ।।९१।। दुर्गमे दुस्तरे कार्ये भवार्णवविनाशिनीं ।। पूजयामि सदा भक्त्या दुर्गां दुर्गार्तिनाशि
नीं ।।९२।। सुंदरीं [illegible] स्वर्णवर्णाभां सुखसौभाग्यदायिनीं ।। सुभद्रजननीं देवीं सुभद्रां पूजयाम्यहं ।।९३।। एते मंत्रै पुराणोक्ते

शिव

८७

स्नातांकन्यांसमर्चयेत्॥गंधैःपुष्पैर्महाभोज्यैर्वस्त्रैराभरणैरपि॥९४॥वेद्यांविरचितेरम्येसर्वतोभद्रमण्डले॥घटंसंस्थाप्यविधिवत्
तत्रावाह्यार्चयेच्छिवां॥९५॥तदग्रेकन्यकाश्चापिपूजयेत्ब्राह्मणानपि॥उपचारैश्चविविधैःपूर्वोक्तावरणान्यपि॥९६॥एवंचतुर्दि
नंकृत्वापंचमेहोमसमाचरेत्॥पायसान्नेस्त्रिमध्वक्तैर्द्राक्षारंभाफलैरपि॥९७॥मातुलिंगैरिक्षुखंडैर्नारिकेरैःपुरैस्तिलैः॥जातीफ
लैराम्रफलैरन्यैर्मधुरवस्तुभिः॥९८॥सप्तसत्यादशावृत्त्याप्रतिश्लोकंहुतंचरेत्॥अयुतंचनवार्णेनस्थापिताग्नौविधानतः॥९९॥
कृत्वावरणदेवानांहोमंतन्नाममंत्रतः॥कृत्वापूर्णाहुतिंसम्यक्देवमग्निंविसर्जयेत्॥१००॥आभिषिंचेद्यष्टारंविप्रौघःकलशो
दकैः॥निष्कंसुवर्णमथवाप्येकंदक्षिणांदिशेत्॥१॥भोजयेच्छतंविप्रान्भक्ष्यभोज्यैःपृथग्विधैः॥तेभ्योपिदक्षिणांदत्वा
गृह्णीयादाशिषस्ततः॥२॥एवंकृतेजगद्वश्यंसर्वेनश्यंत्युपद्रवाः॥राज्यंधनंयशःपुत्राइष्टमन्यल्लभेत्सः॥३॥एतद्दशगुणंकुर्या
च्चंडीसहस्रंविधिं॥विद्यावतःसदाचारान्ब्राह्मणान्दशरुफ्याकृते॥४॥प्रत्येकंचंडिकापाठान्विदध्युस्तेदिशामितान्॥अयु
तंप्रजपेयुस्तेप्रत्येकंनववर्णकं॥५॥पूर्वोक्ताःकन्यकापूज्याःपूर्वमंत्रैःशतंशुभाः॥एवंदशाहंसंपाद्यहोमंकुर्युःप्रयत्नतः॥६॥स
प्तशत्याशतावृत्त्याप्रतिश्लोकंविधानतः॥लक्षसंख्यानवार्णेनपूर्वोक्तैर्द्रव्यसंचयैः॥७॥होतृभ्योदक्षिणांदत्वापूर्वोक्तान्भोज
येद्द्विजान्॥सहस्रसंमितान्साग्देव्याराधनतत्परान्॥८॥एवंसहस्रसंख्याकेकृतेचंडीविधौनृणां॥सिद्ध्यन्त्यभीप्सितंसर्वंदुः

ओं फ्रूं कौलि फ्रें कौलि वा ह्रीं फ्रें कौलि फ्रें कौलिन्
वा क्रौं १८।१२

मं·म·
८८

खेचरश्च विनश्यन्ति ॥ मारीदुर्भिक्षरोगाद्या नश्यन्ति विमनोरथा ॥ नेमं विभिंवदेदुष्टे खले चोरे गुरुद्रुहे ॥१०॥ साधो योगि तोन्द्रिये दांते व
र्शेद्विधिमिमं परं ॥ एवं मार्कंडिकाजुष्टा वन्दनं श्रोतृ ध्वरक्षति ॥११॥ ॥इति मंत्रमहोदधौ कालरात्र्यादिकामंत्रकथनं नाम अष्टाद
शस्तरंगः ॥ ॥अथ गौरीप्रभृतिमंत्रस्य विधानमभीधीयते । मंत्री याद्विधिना कृत्वा साधयेत्स्वमनोरथान् । हृल्लेखा दीर्घसंयुक्ता
सद्योजातश्रुतो विधिः । पिनाकी सूक्ष्म युग्वर्णो यथ मेनत्पुनः पठेत् । उल्कारी दीर्घसंयुक्तो मायाबीजं ततो वदेत् ।१ हृद्रंभ्य
लं पुनर्वर्णगयं पूर्वोदितं ततः ।२ कूर्म सकर्णो वो द्विघो मंत्रो यं समुदीरितः । पाशांकुशबीजाभ्यां द्वादशाक्षरसंयुतः
मह्मारह्मो मुनिश्चास्य छंदो नीन गती धितं । माया बीजं भृगुरिः शक्तिर्देवता चरणायुधः ।५ वेद रामाक्षि रामाग्नि षड्क्षिवर्णैः
षडंगकं । कृत्वा वर्णान्न्यसेन्मूर्ध्नि भाले भ्रुवोर्द्वयोः ।६ आस्ये श्रुत्योर्नसोर्वक्त्रे कंठे कुचयोर्नाभितः । लिंगे गुदे जा
नुपादेष्वेवं संस्मरेत्प्रभुं ।७ सर्वालंकृतिदीप्तकं स्वर्णाभेहस्वाघदेहद्युतिः पद्मद्वंद्वविधूनने तिकुलशैः सर्वामरा
भ्यर्थितः ॥ गौरीहस्तसरोजगोहृणशिवाः सर्वार्थसिद्धिप्रदो रक्तं वस्तु पुंदधद्वलपदः पायान्निजान्कुक्कुटं ८ एवं ध्या
त्वा समासीनः शैलाग्रे क्षारितस्तले ॥ गृहे भूम्ये पार्श्वे मारण्ये महाशीकरसम्पन्नि ९ लक्षं जपेद्दशांशेन तिलैर्हवनमा
चरेत् । शैवे पीठे यजेत्तामस्प्रभृ गौरीकरस्थितं १० आदावंगानि संपूज्य दलेषु प्रयजेदिमान् ॥ ह्रां भुं गौरी गगणपतिं का

८८

पूक्षं ह्रीं कुक्कुट र ह बलिमिमं बलिं गृ ल्ल र गृ ल्लापय सर्वान्कामान्देहि पंफं ह्रीं पूं नमः कुक्कुटाय ४०।४

त्रिकोयं ततः परं ११ मंदारं पारिजातं च महाकालं च वाईलं ॥ दलाग्रेषु करांधीशाप्रमुखानायुधान्वितान् १२ एवं हृ
नेप्यो गार्हो जायते मंत्रनायक ॥ प्रयोगादौ प्रजप्योसावयुतं द्विशताधिकं १३ दध्ना क्षीरेण मधुना घृतेण सितया
न्वितेः ॥ दद्याद्बलिं सन्ना लेः पायसेर्बलि मंत्रतः १४ भोजनादौ भोजनांते लक्ष्मीलं प्राप्नयेत्सुधीः ॥ बालिमेनं ददत्त्वा
यकुबेरो धननाथतां १५ शांतो पुष्टावपि बालिमेवमेव प्रदापयेत् ॥ उक्तस्य वक्ष्यमाणस्य बलेर्मंत्रोऽथ कथ्यते १६ वा
मकर्णेंदुयुक् शरः सबिंदुर्घ्यरमांड्रिजा ॥ कुक्कुट द्वितयं पश्चाद्देह्योर्हि मंबलिं वदेत् १७ गृह्णयुग्मग्रह्नापय सर्वान्कामां
श्च देहि च ॥ वायुः सबिंदुः कर्णेंदुयुक्वह्नीशिरिदंना १८ सं नमः कुक्कुटायेति मंत्रोऽयं मनुगाक्षरः ॥ वालिं दद्यादिने नोऽर्क
वक्ष्यमाणं च साधकः ॥ १९ लाजेर्हि मधुरा पेते दद्यान्मंत्री बलिं निशि ॥ वशायेदखिलं विश्वं त्रिदिनं चौदनेनर्दपं २० दुग्ध
मिश्रितयो विष्टः कुर्याद् दमपकं २१ आज्यपक्वरुद्रकेन तेन दद्याद्बलिं निशि २१ सहमेवं वलोदनेसकरवी स्यादृशा
येज्जगत् २२ करवीरैर्विल्वपत्रैः पीतपुष्पैः सुगंधिभिः ॥ सह संख्यैः प्रत्येकं पूजयित्वा जपेन्मनुं ॥ सहस्रं निशि समाहय
पुष्टिः वपनंनं कुर्धी २३ सया निदासमा नमस्य मनोवृवने कर्मभिः ॥ छागधटकयो मांसैः समाहं वितरेद्बलिं २४ सहस्रं
प्रत्यहं गत्वा वशायेदखिलं जगत् ॥ लक्ष्यो त्थिते सय लोक्ये भयेजाते च संकटे २५ आपद्यापि तथान्यस्यां बालिं दद्या

मं. त्कारवा मंत्री गर्भिणी योविधिरस्यं बलेः कथ्योनदुर्मतो २६ मुक्तकेशउदावक्त्रो जपेदष्टसहस्रकं ॥ प्रत्यहं वस्त्रघस्रान्तं यस्या हृदि
रूपाधियाभिति २७ नमाकर्षति दूरस्थमपि किं निकटस्थितं ॥ मातीफलेले संचूर्ण कर्पूरं मध्यतं क्षिपेत् २८ ओभिमं
८९ मार्कमाहल्यं सिंदूररजसायुतं ॥ कृष्णीकृत्याग्नितापेन तके दथे कृगयाथमा २९ स्थापयेदाथले पात्रे तल्लक्षः स्तंभि
ताभयेन ॥ कर्मारसदनाद्वह्निमानीयायसभाजने ॥ ३० स्थापयित्वा धयेकाष्ठौ कारवीरसमुद्भवैः ग जुहुयात्तत्र
खदीजानि शतसंख्यया ॥ ३१ सिद्धार्थतैलसिक्तानि विषचूर्णयुतानि च ॥ सप्ताहमेवं कृत्वारिं स्थानादुच्चाटयेद्रीनं क्रवं
पर्वद्देशांतरं गतं मांसमंभाययेन्मानि ॥ तालपत्रं नराकारं कृत्वा यस्याः पृष्ठे दसने ३३ जपेदष्टसहस्रं मंत्री श्रणतेलावे
लेपितं ॥ तस्य खंडानि पंचाशत् कृत्वा पितृवनोत्थिते ॥ ३४ ॥ कृष्णतरुसंदीमे जुहुयाज्ज्ञातवेदसि ॥ एवं प्रकुर्वीत त्रिदि
नं मारयेन्मोहयेद्दीनं ३५ मांधवर्तेत रुधाखेन कृत्वा पुत्तलिकां शुभां ॥ तस्याः मस्तके निःक्षाप्य प्रजपेन्मनुं ३६ चि
ताकाष्ठस्य कीलेन तां सुस्थापित कानने ॥ द्विधा घदंगादयेण तस्यां तस्य नश्यति ३७ वीरिमूत्रयुतां मृत्स्नां ७४
वधपादरजसासह ॥ कुलालमुद्धृतां कृत्वा पुत्तलीरचयेत्तया ३८ तस्या हृदि पदे मूर्ध्नि नामकर्मान्वितं मनुं ॥ लिखे
च्छमशानजांगारैरसक्ते संस्थापयेत्ततः ३९ ज्वस्या सह्यं मंत्रेण तीलतैलविलेपितं ॥ शस्त्रेण शतधा कृत्वा ग ८८

क

हृद्यास्थितः सवसो ४० विभीतकाष्ठसंदीप्ते यमाशावह्नौ निशि ॥ शत्रोर्निधननाशायां ध्यात्वैवं मारयेद्रिपुं ४१ निधाय
गोमयं भस्म प्रकुर्याच्चाग्नि मारिपोः ॥ ताडपत्रे समालिख्य मनुना नाविदर्भितं ४२ तत्पत्रे निक्षिपेत्तस्या हृदितत्प्रति
मापरि ॥ मज्जं वा राजतं कुंभे तोमयोदकपूरिते ४३ मनुना मंत्रितां ताडपत्रेणाद्यां निधापयेत् ॥ तदस्त्रंस्थापयेत्कुं
भेत्रिसंध्यं प्रजपेन्मंत्रं ४४ प्रत्यहं शतसंख्याकं छायायावद्द्रवेद्रिपोः ॥ गोमयाभस्मिदृष्टायां तच्छायायातु साधकः
श्वयस्यायाः प्रतिकृतेश्छिंद्याद्गदंगमभीप्सितं ॥ शस्त्रेणातस्वनाशाय मतेयेहृदयंगलं ४६ अथ हृत्कंठके मर्मफुंशि
रोरोगो भवेद्रिपोः ॥ आधयो हृदये विद्धे पदोः पादव्यथा भवेत् ४७ दारुणा कुक्कुटं कृत्वा तत्रास्य स्थापयेन्मनुं ॥
तंस्पृष्ट्वा पूर्ववत् ध्यात्वा जपेद्रविसहस्रकं ४८ उपचारैः समभ्यर्च्य छादयेद्रक्तवाससा ॥ रथे संस्थाप्य [illegible]तं देवं
दिक्षु योधान्निधापयेत् ॥ ४९ चतुरो वर्मसंवीतान् ध्यात्वाकृतानुदायुधान् ॥ तत्संयुतोरणंगच्छेत्तुंबलतोरिपून्
वीरास्तं कुक्कुटं दृष्ट्वा पलायंते रणेरयः ॥ भीतास्त्वाद्दिशः सर्वे हर्यक्षं करिणो यथा ५१ ताम्रचूडस्य मंत्रेण मोदका
द्यभिमंत्रितं ॥ यस्मै दद्वीत भक्षाय स वशो मंत्रिणो भवेत् ५२ अष्टोत्तरशतं जप्तो रोचनाचंदनादिभिः ॥ विदधाति
लकं भालदर्शनाद्वशयेज्जनान् ५३ अथ शालुमंत्रः ॥ अथर्वरहस्ये शास्त्रं मंत्रमुपासकसंपद्धिदं ॥ शालारं
शालारं मृगयश्रांतमश्वारूढं गणाधिपं । पानीपार्थंविनादेत्यप्राप्तोते देवते नमः ॥ १

मं. मृगयेत्पुष्पकाश्चान्तमस्याभिसंस्तुतः ५४ ठंगराणाहूतमित्युक्त्वा पानीयार्थं यनावदेत् । पश्चात्तेनेनतोरेवतेन मोमंत्रई
९० रितः ५५ द्वात्रिंशद्वर्णो स्यन्मषि येवतः परिकीर्तितः । पंक्ति मंत्रदो देवतानां महाशास्त्राखिलेश्वदः ५६ पादेः सर्वे शापं
यांगं कृत्वात्मानं वित्रिं स्मरेत् ॥ ॥ साध्यं स्वपाशेन निबध्य गाढं निपातयेत खलु साधकस्य ॥ पादाङ्के वा दंडधरं ध्रि
नेवं भजेन्नशास्त्रारम्भभीष्टसिद्ध्ये ५७ लक्षमेकं जपेन्मंत्रं दशांशं गुग्गुलया तिलैः । शैवपीठे यजेद्देवं मादायंगानि पू
जयेत् ५८ इन्द्रेभ्यस्तु गोप्तारं पिंगलाक्षं ततः परं वीरसेनं नृणां भवं वह्निनेत्रमूर्त्तिनं तथा ५९ दशांशं मीनरूपं
दिक्पालानष्टसंपूजनात् सर्वसिद्धो मनुः सर्वमभीष्टं मंत्रितोऽर्पयेत् ६० मध्याह्ने जलिनातृ स्नेजले दत्वा अंजली
त्रिंशे गोत्रादिभ्यस्तु रोम्पाद्दद्यादेकैकं जलांजलीन् ६१ जलसंतर्पितः शास्ता सगरो भीष्टदो भवेत् निशि तस्मै ८३
बलिं दद्यान्मंत्रयन्त्राभिमंत्रितं तदग्रे प्रजपन्मूलमष्टोत्तरशतं सुधीः मूलाधिपायक्षां वां तो विस्ह पद
मीरयत् ६२ महादेवाय वर्त्तोधीमहीति पदं वदेत् तन्नः शास्ता प्रचोदयात् इत्यादि तिर्यक्कीर्त्तयेत् गाय
त्रेसोदिता शास्तुः सर्वाभीष्टप्रदा नृणां अथ पार्थिवलिंगस्य विधानमभिधीयते ६५ स्नातो नित्यं विधायादौ ९०
गत्वा नद्यां भवेत्सुधीः उपरिस्थामपकामत्वपदरोनाभिमंत्रियेत् ६६ आकाशः पृथिवीत्यार्षस्य नो विंदसमन्वितः

ह्रांपृथिवीनमः ६ । ७

पृथिवीतु चतुर्थ्यंतानमोंतास्यात्षडक्षरः ७ गतोम्भद्दृपादाद्यकृत्वा निःशर्करांनतुः पात्रे विदध्यात्संउद्धेउत्पां
दजनायतो ८ शुद्दिनेसमुद्धेमेयो गरोभ्यरक्तमारयोः हरध्यास्यमन्तृन्स्मृतग्रह्णीयाद्यागस्त्रिस्थये ९ यथावेन
जमेघसेत्स्मारभेतदक्षिकुये क्षतनिष्क्रियःशुद्धः प्रहयाघ्यंविवस्वते १० म्रद्माहयतोयेनशुध्यामंत्रिते
नव शालिंस्याविंडयेत्स्वेष्मानापाशे निधापयेत् ११ ततःकालमन्त्रस्मृत्यकाम्नानामपिहजनां लिंगानिपार्थि
वानीह पूजयेःसुकसंख्यया १२ संकल्पेवंमृदःपिंडादादायात्संमदंसुधीः एकादशांशंमंत्रेणकुर्याच्छूलगणेश्व
रं १३ मायागरोश्चाभवीभ्रूतोनारस्यपत्निःपुरः एकादशांशमंत्रोपयस्मतोयालगणोस्थितः १४ फलाभयल
सत्यालिपवमेवालगरोभ्यरं निमीयस्यापयेत्पीठेलिंगानिरचयेत्ततः १५ हरमंत्रेणग्रह्णीयाद्दक्षमानाधि
कोमृदं महेश्वरस्यमंत्रेणलिंगंकुर्यान्नियाकृतं १६ शंगुष्टमानाद्धिकंवीजस्याधिकंदरं पार्थिवंरचयेल्लिंगंन
तेनाधिकंतुतत् १७ शूलपाणेस्तुमंत्रेणलिंगंपीठेनिधापयेत् एवंत्वनानिकुर्वीतयथासंकल्पमादरात् १८
मानिशिष्टमृदंकुर्याल्लेमारंतस्यमंत्रतः स्थापयेल्लिंगपंक्त्यांतेस्वमंत्रेणवर्धयेद्भ्रते १९ वामेकमेविदांशम्भ
मोमीनकेतनः ॐ राणयनमोमातायत्नहमंत्रोदशाक्षरः २० मंत्रेणावाहयेद्देवंप्रतिलिंगंपिनाकिनः ततोलिं

श्रम साक्ष्म २
मो०

गे.क. गस्थितःश्यापे कुश्र कन्यं समेलखरं ८१ एस्मांच संयगजपतिश्रु खेग्राम्ब कृम्दरसे दोहमा बाँहस्यानगपत्न नयांऽ के गुरं
८१ कम्वरे ता द्रवम्भी तीपरक रखुगे धारयपन्निं दुकांतिर ब्राह्मणांस्त्रिभुवननतो नीलेवर्कं तस्त्रिनेत्रः ८२ रवंधाता
पश्वपतेर्मेंद्रै तास्ताप येतान्त्रिवे क्षिव मंत्रेरागंधा दीनर्पयेत्तु हे नसे ८३ श्रागा दिवामावन्नें नदित्व प्रोपरिस्तुये
न सर्वं भवंर स्मयग्रंपीसंपश्चपतिं तथा ८४ महादेवम् [illegible] येन्नावेन्कमा क्षित्वा दिमूर्तिकान् क्षित्यन्तेजोलि
लाकामयजमानेन्दु भास्कराः ८५ क्षित्यादय स्तुवागोचाम्सतइन्द्रदिकान्मवेन् घूपदी पनिवेद्यानि नमस्कृ
र प्रदक्षिणाः ८६ जपकृत्वा तु विसृजेन्मूल देवस्य मंत्रतः तारनेत्रादिकांत्ते नाहरेद्धामनवोद्भवः ८७ प्रतिलि
गंयजेद्देवमखिलानि सहैवला क्षिजतो निजमंत्राभ्यां विसृजेदुत्तमाद्भुते ८८ धनधान्यादिकोमे सुत्रियोर्थः श्री
तनेषता: विद्याकामेष्विंतनी चः परजे हरिसांवरं ८९ तान्त्रकरंदेधन्नमे · र्वटमूलनमुपाश्रितः प्रसार्पिसन्न
याःसंधो कुर्या स्त्रिंगानि साधकः ९० नकीती रद्रुमानीमसतानि यत्न जेपेत् नत्रभ्यपै ताहिनः कांस्य पद्माहि भूलमन्त्रं ९१
१ तार इंहनी · वंशत्रिभोभक्षणात्सुजवान् इंपत्वोर विरोधार्थम् द्रनारीम्यरः मृतः · ९१ पीवुध ब्रत्नाक्षोनिहां इष्वत्याधा राम:
जनावाय उधाटमारो हेषधान्यः प्रनहिताः ९२ कालीहसां कुमालेधः भूलेश्रो तद्विषाषपः उंऽमालाप्रलम ८१

नारोगवृद्धिश्चाभितानिस्थितिः ९४ इत्थं तु कामनाभेदात्स्थानभेदः प्रकीर्तिताः पूजयेत्कार्यवद्यत्नो लक्षावधि सहस्र
तः ९५ लक्षपार्थिवलिंगानां पूजनाद्भुक्तिमुक्तिभाक् लक्षं तु गुडलिंगानां पूजनात्सार्वभौमो भवेत् ९६ या नारी गुड
लिंगानि सहस्रं तु पूजयेत्सा सती भर्तुः सुखमखंडं सा प्राप्य तिपार्वती भवेत् ९७ नवनीतस्य लिंगानि सहस्रं येषु म
याम्नुयात् भस्मनो गोमयस्यापि वालुकायास्तथा फलम् ९८ ऽतः पृथक्चापुष्पो लिंगरूपात्त्वा रजोमयं
पूजयन्ति दिनो देनमेपिष्टुः स्थितिनायकाः ९९ प्रातर्गोमयलिंगानि नित्यमाश्रित्य पूजयेत् एतैर्बिल्वपत्रैः पत्रैर्न
विघ्नतुल्यमर्पयेत् १०० सर्वमासस्य यकुर्यन्नन्दर्पणं भक्तेनधनं एकादशैव लिंगानि गोमयोत्थानि योजयेत् १ प्रात
मध्याह्ने सायं त्रिवृत्तौ प्रतिवासरं स सर्वाः संपदो मायास्थापासानेवमावरेत् २ एकादशायजेन्नित्यं वालिपि
ष्टमयानि यः लिंगानि मासमात्रेण सकलाघं च वर्षं दहेत् ३ स्फाटिकं पूजितं लिंगमनेनोभिकरणाज्ञानं सर्वकाम
प्रदं तु स्यात् मुक्तवरमप्युद्भव ४ दशास्त्रसर्वसिद्धिप्रदं तुः स्वर्णं च नाशनं यथा कर्पविलिंगस्य पूजानित्यं फलं तथा ५
प्याप्नोति त्रिवंदे श्रेः पत्रैर्गोमयजं शिवं केषु मध्ये भार्यं ध्यायं सपरजयते रिपून् ६ यो लिंगं पूजयेन्नित्यं स्त्रियं भक्ति
वलयसा: मरु तुल्याचितस्याङ्कपावरा निर्मितं पंडुजेत् ७ चतुर्दश्यां तु याः कन्यायो गोमास्यापि विधुलेप पम
मात्स्यापवि ~~~ न्नेकं धरादानफलं लभेत् ८ लोकस्त्रीणां तु गवां लक्षं वाद्यां हृदयाङ्गिने पार्थिवं योज

६१

ॐ क्रौं ह्रीं आं वैं वैवस्वतायधर्मराजायभक्तानुग्रहकृतेनमः २४१४

शं॰म॰ ९२

पोल्लिंगंतयोर्लिंगार्चकोवरः ९ लिंगपूजांविधायाग्रेस्तोत्रंयाशंहृदियं सजपेन्नम्रमनाभूत्वाशिवे
स्वविधिविवेद्यते १० यत्संस्थाकं यजेल्लिंगंतन्मितंहोममाचरेत् ॥ धान्याज्यान्वितेस्मिंस्त्वेरग्नौघृतै
र्दापायसेनवा ११ निगमैश्चेरातस्यंते ब्राह्मणाभोजयेत्ततः एवंकृतेसमस्तेष्टसिद्धिर्भवतिनिश्चि
तं १२ ब्रह्मणोकुराहद्दोस्यापाशः केभोतिकेऽमत वैवस्वतायधर्मातेराजावर्णाः प्रभंजनः १३ भक्तानु
ग्रहवर्णातेकृतेनमऽद्धोरिनः चतुर्विंशतितत्त्वानांमेशः रुपमनेदैवतः १४ चितेत्रमैत्रवाण्णाद् युग्मारौरं
गकेमनोः विधायसावधानेननमस्मावितवर्म १५ पाथः संवृतमेघसन्निभतनुः प्रद्योतनस्यात्मजोन्य
णांपुण्यपकृतांशुभावहवपुः पापीयसांदुःखकृत् श्रीमान्दृष्टिलदि पातिमहिषगोभूपाभरालेके
तोधेयः संयमनीपतिः पितृगणस्यस्वामीयमोदंऽस्तत १६ स्तोपेसिद्धमेत्रसकलापद्विनाशनः म
रकः प्राप्तिरोगहसद्भिःग्रीविर्भर्त्रकः १७ प्रगोबोहृद्विस्थितस्यधर्मातेलेखकापव यमदोतेह्रिकाधीतिका
रिणापरमृषेरत १८ क्षुधातेद्धिकियान्नार्थिपार्थसंगुताः यातिमनोराजुतामृद्धिजन्मसंपत्प्रदंतानः १९
पूलयंकथयद्वद्दस्वाहायचित्रगुप्तरः पंचौरंविचित्रगुप्तस्यस्तवंदुःखोपशान्तये २० स्तवपठद्भवयस्यगने

शमः ९२

92

वह्नि २
ॐ नमोविचित्रायधर्मलेखकाययमवाहिकाधिकारिणे यमलवरेयं जन्मसंपत्प्रलयंकथय२स्वाहा ३ण३

ॐ कङ्केकङ्कपत्रे सुभगे आसुरि रक्ते रक्तवाससे अथर्वणस्य दुहिते
नो दह २ पच २ मस्य हृदयं दह २ हन २ पच २ तावद्दह तावत्पच यावन्मे व

४ग

अघोरे अघोरकर्मकारिके अमुकस्य गतिं दह २ उपविष्टस्य गुदं दह २ सुप्तस्य म
शमायाति ॐ हुं फट् स्वाहा ११०।३

ञारोर्मिजुसंभवैः शुचिभायंगा निर्विचिंतयेत्कर्मलेखवेत् २१ किरिटोज्वलन्नवस्त्रभूषणाभिरामं विचित्रासनासी
न मित्द्र प्रभास्य नरको पापत्र स्पापिनी पदे लिखेत्तं भमेविचत्र नमरत्लायधमस्य २२ क्षिदृमंद्यमगुपुंसाजपतारि
नगुप्तकः प्रमन्त्रो गत्ता येन स्थपनेव पाप करावन २३ वक्ष्याम्यथर्ववेदोक्त पाञ्जीविधिमुत्तमं कङ्केकङ्कोने
वपत्रेतेसुभगोपद २४ ध्मानन्तोः सुरिरक्तेनेपद स्याभ्रत्तसे से ऽथर्वणास्य दुहितेके ऽघोघोरागीवली २५ ऽघ
घोरकर्मचात्वंनेकारिके ऽमुकस्य गतिं दह दुपकर्णाः पविष्टस्य गुदं दह २६ दहसुप्तस्यतं शिरोदह सुगमेद
बुद्धयः भतः सपाली हृदयं दह दह हनहृद्य २७ पचपुगमंतावदंतेदहत्नावत्पचेतिच पायन्मेवशा
मायातिवमीस्त्रेवहूवत्लभा २८ नारादिरुपुरीषंद्योदत्रोगतरसूताक्षरः शंगिरास्पा दृषिपदेवे
पिराटछन्दो सुरीमता २९ देवताप्रणवोवीजं हुं शक्तिः पावकनायिका हृन्नेवारोगः शिरोगाट्र रोगः शि
खासमान्नरंसिंवता ३० वर्माङ्गभिर्नेत्रमीनोरस्त्रवारणा साक्षरे हुं फट् स्वाहेति सर्वत्रपठेत्सोबुसाधकः ३१
गात्रं ब्रह्मपूजं तिर्थराभीतिमूलंसु लिंहृत्ताप फोदधा नोगुजस्था त्रिफलाभ ऽहवा हिप्तनोपवीताम्बुसे थवेद्
जीकरोत्वा सुरीनः ३२ आत्तनेतजपेल्लक्ष्यं ज्ञुहुयान्त हृच्छेणतः घृतात्क्तराजिकां वह्नीनतः सिद्धेभवेन्मनुः ३३ पंचांगा
माबुरीमन्त्रो निरस्तानवत्रपेक्षं नयाधपितमात्मानं योऽजिघ्रेत्सवरो भवेत् ३४ मधुकामाचुराद्ध्नोसहस्वंवदायेत्

हे१

गल् राजिकाग्निमां कृत्वा हस्तांग्रेमस्तंबधि ३५ ग्मषेन्मन्त्रतंखडान्तु ५ पाह्दीसिनाकुतान् न्यायोंश्रतिष्ठते वामपा
रि दिहवनंबरेत् ३६ एवं प्रकुर्यात्स र्तिहरंजोधर्मावितेः न त्वे सम्प्रपन्नाविप्र तुह्ये हुं सेनाआपेनमें चिरात्: ३७ स्त्री
लिंगो हि: प्रकर्त्तव्यो मंत्रेनारिविन्वीकृतो धतु तैलान्वितं राजोनिंबपत्रयुतो रिपोः ३८ नाम शुग्मउनाकृत्वा ज्वरि
तां कृते नेरिपुं एवं राजोसल्लवणं कृत्वा स्फोटो भवेद्देरे: ३९ अर्कं दुग्धाकृते ध्रेमान्येत्रनाश्यते रिपोः पालाशेध
नदीप्रे स्रोसप्ताह घृतसंयुतो ४० साधको राजिकां कृत्वा ब्राह्मणं वश्ययेध्रुवं क्षत्रियं तु ठडाभ्यक्तो वैश्यं दधियु
तां वतो ४१ शूद्रेलवणासंयुक्तं कृत्वा तां साध्यकं नरं आकृष्टि समिधो हुत्वा मध्वक्तं लभते निधिं ४२ तोय
स्तैर्घटे मंत्री राजिकां पद्मसंवान्विते आवाह्य तां प्रजपित्वा तं मूलेन मंत्रयेत् ४३ तेनाभिषिक्तं मनुजमल
क्ष्मीरधयोह्यजः उपसर्गाः पारित्यज्यपलायंतेतोऽहृतः ४४ आकृष्टीं कुसुमं शीतं त्रिपंत्रजां गर्केनरं मनःशि
लावतनगरस्मेतेत्सर्वं विवर्णितं ४५ एतानभिमंत्रिते साध्यामृद्धी क्षिप्तं वर्णकं वदं निंबकाष्ठसमिद्धिः आकाशुरीसु
र्वकान्विता ४६ अष्टको त्तरशतं कृत्वा सप्ताहं दक्षिणामुखः विद्ध्याद्विलुठंतुनं सर्वे स्वगृहे लिपिवं ४७ शि
ध्यर्थान्तुतिः ॐ ह्रूं ह्रः किं कुर्वीर पठोग्निविलोः ॐ ह्रूं ह्रः ठोलोपितिकुर्यादासुरींवेदुपासिता ४८ यथागेनकानांतां
कर्मेऽन्यान्यरुपतपापया हिताय पुष्टियायास्यात्ता वित्तहिन्दुपरंमपिते ४९ इति श्रीअमितामृन्दगादिकथनेएकोनविंश

॰अथ प्रवक्ष्ये यंत्राणि गादितानि पुरारिणा॥ शुभे दिने समाराध्य स्वेष्टदेवं यतात्मवान्॥१॥ स्वप्यात्त्रिदिवसं भूमौ हविष्या
शी जपेन्मनुः॥ इदं मे लिखितं यंत्रं सिद्धं नो वा ईशप्रभो॥२॥ इति पृष्ट्वा निजं देवं प्रणम्य हंसमर्चयेत्॥ तृतीयदिवसे रात्रौ स्व
प्नं संप्राप्नुयान्नरः॥३॥ सिद्ध्यसाध्यं सुसिद्धं वा शत्रुभूतमथो स्वं॥ शत्रुयंत्रं लिखेन्नैव नंदानादितरं लिखेत्॥४॥ स्वप्नाभा
वेन ज्ञात्वा परं यंत्रं लिखेत्सुधीः॥ अथ संप्रोच्यते सर्वयंत्रसाधारणी क्रिया॥५॥ स्नातः शुक्लांबरधरः पुष्पचंदनभूषितः
द्रव्यैः सप्तदिने रक्ते स्थले यंत्रं लिखेदिह॥६॥ षष्ठ्यंतं साधकपदं मध्यबीजोपरि स्मृतं॥ द्वितीयांतं साध्यमथः पार्श्वयो
र्कुरु युग्मकं॥७॥ वियद्भृग्वौ सर्गबीजं मध्यभागादधो लिखेत्॥ ईशानादिचतुःकोणे हंसः सोहं मनूं पुनः॥८॥ नेत्रेऽ
त्रिपार्श्वयुग्मे क्ष्विबीजान्विदिक्षु च॥ यंत्रगायत्रिकावर्णान्प्रतिकोष्ठं त्रयं त्रयं॥९॥ यंत्रराजाय वद्यांते निवेश्वर
तत्परं॥ प्रदाय धीमहीत्यनेन तन्नो यंत्रः प्रचोदयात्॥१०॥ स्व[illegible]धोक्ता यंत्रगायत्री स्मृता सर्वेष्टसिद्धिदा॥ वह्निः प्रा
णप्रतिष्ठायामनुं सर्वयंत्रे प्रयोजयेत्॥११॥ लाक्षया वाच्छादितं स्वर्णे रूप्ये ताम्रेऽथवा क्षिपेत्॥ मध्यबीजेन संपूज्य देवं मात्
कयापि वा॥१२॥ संजप्य हुत्वा संपातसिक्तं कृत्वा नियोजयेत्॥ मूर्ध्नि बाहौ गले वापि तत्र दिष्टार्थसिद्धये॥१३॥
यंत्रसेवनसक्तेनोपास्या भूतलिपिः परा॥ ययोपासितया सर्वयंत्रसिद्धिः प्रजायते॥१४॥ अथ वक्ष्ये करं यंत्रं मुख्य

मं·मं
८४

तेसर्वसिद्धिदं ॥ भस्मादिसोष्ठिनेकांस्यभाजनेष्टदलं लिखेत् ॥[illegible]॥ गोरोचनाचंदनाभ्यां लिखन्या जातिजातया ॥ क
र्णिकासाध्यनामाढ्यं वर्गयुक्ताष्टपत्रकं ॥[illegible]॥ तन्हृद्ध्ये स्वरावाष्टयुग्मपत्रं बुनन्नाये ॥ तद्दृष्ट्योत्रिभिर्द्रव्यैः पूजये
त्सप्तवासरान् ॥[illegible]॥ नृपादिपुरुषाः सर्वे योषितोपि वशानुगं ॥ मोहनाख्यमहायंत्रे पूजितेस्युर्न संशयः ॥[illegible]॥ भूर्जे
हे लिखितं लोहवेष्टितं शिरसाधृतं ॥ नृपाणां दुष्टमल्लानां वशीकरणमुत्तमं ॥[illegible]॥ मायासंपुटितां साध्याभिधा
मादौ समालिखेत ॥ तस्या उपर्यधश्चापि मायाबीजमनुत्तमं ॥[illegible]॥ तद्दृष्टयज्रपुरे णारेखात्रितयसंयुता ॥ भूर्जपत्रे
विलिखितं रोचनाश्रीतकुंकुमैः ॥[illegible]॥ अनामारक्तसंयुक्तैः पूजितं वशकृन्मतं ॥ कुमारीवाडवान्नारीः संभोज्य पवितेर
हालिं ॥[illegible]॥ क्रोधाक्रांतमनाभूय शांतः कोपः स्तंभयेत् ॥ बीजसंपुटनामेदं यंत्रमुक्तं मनीषिभिः ॥[illegible]॥ दाडि
णीतरगं कुर्याद्रेखात्रितयसुतमं ॥ तन्मध्येपि लिखेत्साध्यं नारपञ्चालयाढ्यं ॥२४॥ रेखाग्रयोः स्थितेकोष्ठद्वये
सार्गणयुतमं ॥ रेखाद्वयोपर्यधश्च कोष्ठानां त्रितयं लिखेत् ॥[illegible]॥ मध्यकोष्ठे ससर्गं ह्रीं श्रीं बीजं पार्श्वकोष्ठयोः ॥ ए
तद्रोचनया भूर्जे लिखित्वा वह्निना दहेत् ॥[illegible]॥ शरावसंपुटस्थं तत्तेनाभस्मसम्पुरे ॥ दुग्धेन सह पीतं तत्स्वामीवश्यप

शिव
८४
९३

करं परं ॥२८॥ दिक्षु मायायन्तु कोष्ठसाध्यं षट्कोणमध्यतः ॥ कोणेषु कोणमध्येषु मायाबीजसमालिखेत् ॥२९॥ रोचनाकु
ङ्कुमाभ्यां तु भूर्जपत्रे मनोहरे ॥ नन्दारावस्थितं एन्यं जपेन्मायानदयतः ॥३०॥ ग्रासावा मन्त्रमादाय यंत्रकुम्भर्द्द निमानवः ॥ अष्टि
नायो दिदिक्षेषु श्रविदाहो दिवार्ज्जितः ॥३१॥ नय्यमाप्नोति नित्यापकर्तापि नत्र भावतः ॥ दिव्यतं भवनसंरंच यन्त्रम्भमसमी
रितं ॥३२॥ माया विसर्गी सारांभ्यां पुटितं ना ममस्यतः ॥ दले षट्सुसर्गौ श्रौ सोमायापुटितो लिखेत् ॥३३॥ कार्णि
काथां चतुःकोष्ठे लिखेन्मा माकियान्वितं ॥ समस्रेखात्मकं कार्यं तचतुःकोणभुत्तमं ॥३४॥ इत्यादिग्भद्रदशदले षट्कीवस्व
रसंयुतान् ॥ लाणां न्वि लिख्य तन्मध्ये चतुरस्त्रेण वेष्टयेत् ॥३५॥ चतुरस्रस्य कोणेषु त्रिशूलानि समालिखेत् ॥ भू[illegible] पत्रे
धूपयेत घटं कृत्वा रुथकपुनः ॥३६॥ यंत्रद्वयपुटं कृत्वा स्थापयेत्कांचुदक्षरवः ॥ तस्योपरि शिलान्यस्य नास्थि [illegible] कोष्ठाः
कायजते ॥३७॥ एवं कृते साधका स्यात्वी नत्रासायमादपि ॥ सर्वरोगसम्तुहावं किंपुना राजमण्डलात् ॥३८॥ लिखे
चतुर्दलं पद्मं साध्यां रव्यापुक्तकर्णिकं ॥ रोचनाकुङ्कुमाभ्यां तु भूर्जे मायायुत हृदे ॥३९॥ तन्यंत्रं पयासिन्यस्य विवादं धा
द्दिनाचरेत् ॥ जयमाप्नोति गादितं विवाद विजयाभिधं ॥४०॥ धानिके याचितिष्ठे व्यं दाना शक्तेषम एर्णिके ॥ धानिकस्य
नन्नी कृत्यै यंत्रं भूर्जदले लिखेत् ॥४१॥ रोचनाकुङ्कुमाभ्यां तु षट्कोणां साध्यकार्णिकं ॥ कोणाग्रे कोणमध्येषु कामा

म.म.
८५

न्हदशाकं लिखेत्॥तद्रूपेन च संवेष्ट्य मायया वेष्टयेद्बहिः॥पुनर्हेतेन संवेष्ट्य एजयेत्स्मेवा स्वरान्॥४३॥पठेत्सप्त संती नि-
त्य मंते होमं खाना धिकं॥कृत्वा संभोजयेत्कन्यां घोरे घंत्रे गलें शाकं॥४४॥एवं धनी वसे मितो नयाव ि दक्षात्पापि॥दुष्टा
राजसभा पक्ष्या पैशून्यं कुर्वते यदा॥४५॥तदा यंत्रं प्रकुर्वीत दुष्ट मोहन संज्ञकं॥लिखेदष्टदलं पद्मं भूर्जे चक्री वर्तास्तगा
कारीका गत साध्योख्य मायायुक्त ककुद्दले॥सर्गांतम्ट ग्लु क्रोंएं हृन ह्रि न यथे षितं॥४६॥कृत्वा सुस्थो पनं यंत्रं सं
भूप पयसि क्षिपेत्॥एक विंशति रात्रेण दुष्टा सर्व वशो वर्तिनः॥४८॥चतुरस्रे विधानेन गतं माया भ्युग्रं पुटं॥लिखित्वा
नाम्य को रोचन कंकु एव दैला ध्रुकं॥४९॥शत्रु रोभ स्तंभ को मादि ग्रदले सुक्रमा लिखेत्॥कोरा च सर्गा यर मं भूर्जे रोच-
नयोत्तमे॥५०॥शरावद्वय मध्यस्थं मधोस्त्रा ध्या भिधान्वितं॥कृत्वा यंत्र धपु ध्याद्यो दिवसानि भ्या लिं हरेत्॥५१॥व्य-
वहारे विवादे च वशा हृय राजवेश्मनि॥यंत्रमेतत्समाख्यातं जयदं मानवर्द्धनं॥५२॥यावज्जीव तु धी केतेन स्वयं च म-
थाच्यते॥अना मा स्तक गज मृद रोचना लक्ष्के लिखेत॥५३॥द्वितीयायां स्वराणि माया कामो नाम गणा त्पु-
टं॥तृतीयायां स्वराणि पुटा मायया संपुटं स्वरः॥५४॥लेख्य पंक्तो यत् तुर्यां तु मायाबीज चतुष्टयं॥चतुरस्राद्बहि-
र्देहु द्वाबीजा गणेशितुः॥५५॥विलेख्य दक्षिणां हित्वा कुर्याद्ध्योपि भूपुरः॥एतद्यंत्रं गणपतेरुदीरितः प्राविन्य

शिव
८५
९५

सिता॥५६॥धिनिर्मितस्यास्तु स्तोत्रातल्लक्ष्म्या मदा॥ पदो पवारेगैरण पंसंस्पृश्या शुभमंत्रं पठेत॥५७॥देवदेव गणाध्य
क्ष्य सुरासुरनमस्कृतः॥ देवदेव मया यत्नं यावज्जीवकुरु प्रभो॥५८॥हस्तमात्रे धरा गर्ते तार्वि न्यस्य गणाधिपं॥ संपू
रयेन्मृदा गर्त्तमेवं वश्या भवेन्नरः॥५९॥ पत्रं चतुर्दलं कृत्वा साध्याख्या नेत्रकर्णिकं॥ नारी नाम इमान्यर्णो लिखेद्दल
चतुष्टये॥६०॥अजितेइत्यपि लिखेद्दक्षिणोत्तरपत्रयोः॥ स्त्रीगोरोचनायुङ्कश्मीरागरुभिः शुभान्॥६१॥ त्रिदिनं नित्य
तो यंत्रं संपूज्याद्भि चतुर्थके॥ एकं संभोज्य पविप्रेद्यंत्रं बाहौ विधारयेत॥६२॥हिमाद्रि संस्थितं भूपो दर्शनात्सोमिया
त्॥ चतुर्दलांतर्विलिखेत्कृत्यनामहृद्यायुतं॥६३॥ दले शुभायावीजानि भूर्जे रोचययाशुधीः॥ दद्यौ क्षिपेत्तु नद्यं त्रैमत्य
भासो करो भवेत्॥६४॥ चतुरस्रे लिखेत्साध्यनामारणीरशिरजोगनान्॥ भूर्जे रोचनया मंत्री दुष्टप्रभुवशीकृतौ॥६६॥
शत्रुपानी कृते यंत्रं दक्ष्ये तन्मविन्यसेत्॥ कृतयाराजिकापिष्टैः शत्रुपादरजोयुतैः॥६७॥ प्रतिमां पूजयित्वा तां चुल्हीपा
र्श्वे निखानयेत्॥ भ्रंगा सकृद्युक्त भक्तेन कृत्स्नमूलं बलिं चरेत॥६८॥ महाकाल्यादिकं पंच्याः कृत्वा पुष्पाज्यसंयुतं॥ स्व
भक्तेन भवेद्वश्यो नृपो दुष्टोपि तत्क्षणात्॥६९॥ दौर्भाग्यशमनं भर्तृवशीकृद्यंत्रमुच्यते॥ नारीणामीप्सितप्राप्तिकरं
सौभाग्यवर्द्धनं॥७०॥ कुर्यादष्टदलं पद्मं चतुःकोणात्कर्णिकं॥ चतुःकोणे लिखेन्मायाबीजान्याग्नितयं शुभं॥७१॥

धनाद

ततोऽस्यनाथूना ना एणान्मायावीजयं पुनः॥ दिक्स्ने त्रिगिरिसुतां विदिक्षाये ष्ठेष्ठेकसः॥१२॥ भजेत्सितत्रयोदशेषांरो
धनानामिंकुंकुमैः॥ विलिख्याशरदिग्वक्रोनिरूपयेत्समवासरान्॥१३॥ तदंतेभोजयेत्समधातिपुत्रान्विताःस्त्रियः॥
ललिताप्रीतयेपश्चाद्धनंधान्युगतंवृतं॥१४॥ रूपसौभाग्यसंपत्तिकरंप्रियवशंवद॥ सप्तांकेनलिखितायंत्रेकामिनीय
नामभीष्टदं॥१५॥ गोरोचनाकुंकुमाभ्यांभूर्जेष्टदमालिखेत्॥ साकारप्रकटितंनामकर्णिकायांदलेऽडिंगा॥१६॥ दि
नत्रयनिशास्विष्टाभोजयित्वागणान्वयं॥ कंदर्पंजंभत्वयकारकंयंत्रमुत्तमं॥१७॥ कृष्णाकाष्टाविधिस्मारस्व
वह्नीशांतीभूषितान्॥ लिखेदष्टारपद्मास्यकर्णिकायांदलेष्वपि॥१८॥ गोरोचंदनाभ्यांभूर्जेभूर्ध्वंदिनत्रयं॥ धृतंहेम
गतंकंठेनार्यावाक्लेनरेणवा॥१९॥ सौभाग्यंचवीजंयंत्रंप्रोक्तंदौर्भाग्यनाशनं॥ धनुर्दलंलिखेद्भूर्जेस्वास्त्रकृचंदनेःद
कर्णिकायांसाध्यनामक्रोधवीजंदलेष्वपि॥ यंत्रंएतद्धित्वान्पक्षिप्समाष्टुधिक्षङ्गवेन॥२०॥ मद्कोणाविसि
स्वनामनामनोभवमध्यगं॥ कोणेषुरेसर्गीभूर्जेरोचनयार्पितः॥२१॥ प्राणितांत्रिपुरायत्रंस्तानविनिवेशितं
हृत्स्याकर्षणान्नूनंभवेत्सशाहमध्यतः॥२२॥ हरिद्रयालिखेदष्टदलंवह्निस्वकर्णिकं॥ शिलायांमध्यतोनाम
भूवीजंदलमध्यतः॥२३॥ तदभ्यर्च्यपिधायाथवीलयानिखनेक्षितौ॥ वादेविवादेगायेतप्रातर्वाघ्रास्य

७५

मुद्गरं ।।५।। हूंनेनाम समालिख्य किं कर्म समन्वितः ।। दिक्षुष्टमाद्बहिर्लेख्यं वकाराणां चतुष्टयं ।।६।। वेष्टितं चतु
स्त्रेणा यंत्रमेतत्सुसाधितं ।। गोरोचनाचंदनाभ्यां भूर्जे लिखितमुत्तमं ।।७।। एतद्यंत्रवरं तल्लोहत्रये णाभुजया धृतं ।। नि
वर्त्तयेदग्निभयं सदने पि च संस्थितं ।।८।। मायापुटितमंकारं नाम कर्मयुतं लिखेत् ।। चतुर्दले स्मे लेखन्या वाय
सद्यजातया ।।९।। दले च पि तथा लेख्यं विरोधि स्तनजेन तत् ।। निशि संपूज्य तद्यंत्रं मोहनं विनिवेदयेत् ।।१०।।
अजारुधिरसंयुक्तं नारीमेकां च भोजयेत् ।। ततः श्मशाने सर्वस्य गेहवाच्छून्यवेश्मनि ।।११।। निखातं तद्विषाद्वेषं
जनयेदचिरात्क्रवं ।। विद्वेषणमिदं यंत्रं अथो मारणमुच्यते ।।१२।। लिखेदष्टदले पद्मे नाम वर्मास्त्रसंपुटं ।। दिग्द
लेषु च वर्म च चि दिग्दलाग्रमस्तकं ।।१३।। हूंनेन पद्मसंवेष्ट्य वर्माणां वेष्टयेत्ततः ।। श्मशानांगारमेषासृक्शिवये का
कंकोल्वया ।।१४।। लेखन्या लिखितं वेयं कपालेन रसं भवेत् ।। संध्या ध्यभस्मना तस्योपरि उज्वालये वसु ।।१५।। ज
यं प्रदहे त्ताकं त्ताकं विंशादिनावधि ।। विंशाहं न्याखिले दग्धं शत्रो लोकान्तरप्रदं ।।१६।। चतुर्दले लिखेन्नाम दलाग्रस
ध्यमास्तने ।। उलूककादि रक्तेन भूर्जोद्भूत दिने निशि ।।१७।। रक्तवस्त्रधरो रक्तपुष्परक्तानुलेपनः ।। लिखित्वा प्रज
यंत्रं रक्तैः पुष्पैश्च चंदने ।।१८।। कुमारी भोजयेन्नित्यं दद्यात्तस्यै च दक्षिणां ।। एवं विंशति अष्टांतं विधायचर

मं.म.
८७

मेदिनि ॥९९॥ यंत्रेनानेन वैडवाः कृत्वा छिपेद्वक्षिप्त गोदके ॥ दनेनास्मिन्वायसेभ्य उच्चाटो जायते रिपोः ॥१००॥ शिवनाम ग
फर्दूरकुंकुमैः शोभनेदिने ॥ भूर्जे प्रविलिखेद्यंत्रं भैरव्यायो नियातया ॥१॥ प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्च कुर्याद्रेखा
षट्कंउभं ॥ एवमेकोनपंचासङ्ख्या यने कोष्टकास्ततः ॥२॥ दिग्गतांतिमपंक्तिस्थचतुर्विंशानिवर्णकान् ॥ अका
रादियकारांताल्लिखेद्यंत्रसमन्वितान् ॥३॥ तदंतर्गतपंक्तिस्थान्क्रोष्टान्दिग्भिनाथ्यषोडशः ॥ तदस्थान्क्षादिसांतान्
हकारं शिष्टकोष्टके ॥४॥ रेखाग्रेषु त्रिशूलानि कुर्वीत रदसंख्यया ॥ उपर्युपरि त्रिशूलानां ईल्लेखासमं लिखेत्पृ
एवं विलिख्य तद्यंत्रं पूजयेद्दिवसत्रयं ॥ चंडीपाठकरो विप्रभोजको भूमिपो यजकः ॥५॥ ततो लोहत्रयाविष्टं धार
यदा छिद्यागले ॥ उपसर्गाः कलिः कृत्यसमं यांति विधारणात् ॥६॥ एवोक्ते वेष्टिनाकुर्यात्पद्ममष्टदलान्वितं
मध्ये नाम्नायुतं सोमीभूगुणाष्टदले बाधि ॥८॥ पूर्ववत्पूजनं चैतत् बहुकं तेभुजो शिशोः ॥ शाकिनीभूतवेताल
महान्संघो निवर्त्तये ॥९॥ धन्यूरक्षतोलेख्य पितृकांतारधासासि ॥ हन्मेवध्रुतिथोम्ले पुटितं भुवर ध्या ॥१०॥ को
शांतराले कोणाग्रे फषोडशकं लिखेत ॥ दिक्षु रेफयुता क्रोणयुतं नाम पिमध्यमः ॥११॥ प्रागिनंत त्पितृवने
निखानेज्वरशांतिकृत् ॥ भूर्जे सुगंधैर्विलिखेत्पद्ममष्टदलान्वितं ॥१२॥ नाभान्वितंकोणकायां दले ष्वजपयाउ

शिव
८७

१६

ता ॥ एगितं विष्टलाह्वेसपंभीतिनिवारकं ॥१४॥ रोचनाहिमकर्पूरकुंकुमैः पद्ममालिखेत् ॥ षोडशारं स्वरैर्युक्तं दलं मायाब
कर्णिकं ॥१५॥ तस्योपरिष्टाद्भागींशद्दलव्यंजनयुक्तदलं ॥ पद्मंदिग्विदिग्भागहक्षयुक्तंहमाअरवेष्टितं ॥१६॥ एतद्यंत्रंकांस्य
पात्रे लिखितं सप्तधासरान् ॥ पूजितं स्वर्णलिखितं स्वतंवा वहुमो हुस्तन् ॥१७॥ पूर्वोक्ता लिखिता लयंत्राणां सिद्धिकाम
नमं गिरणा ॥ उपास्य मातृकादेवी यद्वा भूतलिपिः शुभाः ॥१८॥ यद्वा पास्थो लेखकालस्वर्णकर्षणभैरवः ॥ प्रणवो वा
ग्भवंकामत्रान्ती दीर्घत्रयान्विते ॥१९॥ सर्गी भृगुर्भेयाक्षुद्रापदुद्धरणायच ॥ अजामलाने यद्धाय ङेनो लोकेश्वरस्त
था ॥२०॥ स्वर्णाकर्षणभैरवांतेदीर्घावाल्प्राभंजनम् ॥ ममदारिद्र्यविद्वेषणायांतेप्रणवो रमा ॥२१॥ ङेनो महाभैर
वांते हृदयं कीर्तितो मनुः ॥ अष्टपंचाशदर्णाद्यो ऋषिरस्य चतुर्मुखः ॥२२॥ पंक्तिश्छंदो देवतोक्ता स्वर्णाकर्षणभैरवाः ॥
मंदाद्यार्कनवार्णादिग्वर्णैरंगमनोः स्मृतं ॥२३॥ अथवा कामशक्तिभ्यां दीर्घाभ्यां षडंगकं ॥ पारिजातद्रुकांतार
स्थिते माणिक्यमंडपे ॥२४॥ सिंहासनगतं ध्याये भैरवं स्वर्णदायिनं ॥ गांगेयपात्रं डमरुं त्रिशूलं वरं करैः संदधतं त्रिने
त्रं ॥ देव्यायुतं तप्तसुवर्णवर्णं स्वर्णाकर्षणभैरवमाश्रयामः ॥२५॥ ॥ लक्षं जपेद्दशांशेन पायसैर्हुत्कृयात्सुधीः ॥ शैवपी
ठे यजेद्देवं मंगादिकालहेतिभिः ॥२६॥ सिद्धमंत्रं जपेन्नित्यं त्रिशतीमंडलावधीः ॥ दारिद्र्यं दूरमुत्सृज्य प्यजायते धनदोप

5·

मं·म
९८

मः॥७॥ जपादिभिर्मंत्रोसिद्धैर्यंत्राकासिद्धिसमुच्चयाः॥ सुवर्णोमेधनेनैगोहेनैवारेः स्यात्परा भवः॥८॥ ॥इति श्रीमहीधरवि
रविरचिते मंत्रमहोदधौ अंकयंत्रनामविंशस्तरंगः॥ ॥नित्यस्नानविधिं वक्ष्ये सर्वदेवसाधारणं शुभे। ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय प्रक्ष
ाल्यास्यादिकं सुधीः॥१॥ परिधायांबरं शुद्धं मंत्रस्नानं विधाय च॥ प्रविश्य देवतागारं कृत्वा संमार्जनादिकं॥२॥ मंगलारात्रिकं
कृत्वा निर्माल्यमपसारयेत्॥ दद्यात्तुच्छ्राग्जलिं दंतधावनाचमनेष्वपि॥३॥ नमस्कृत्यासने शुद्धे पाविश्य गुरुं स्मरेत्॥ शिर
स्यशुक्लपद्मस्थं प्रसन्नं द्विजोहितं॥४॥ अहं ब्रह्मास्मि मद्रूपं नित्यमुक्तं नशोकभाक्॥ गुरुदेवात्मनामित्थमैक्यं संप्रा
र्थयेत्तं॥५॥ त्रैलोक्यचैतन्यमयादिदेव श्रीनाथविष्णो भवदाज्ञयैव॥ प्रातः समुत्थाय तव प्रियार्थं संसारयात्रामनुवर्त
यिष्ये॥६॥ जानामि धर्मं न च मे प्रवृत्तिर्जानाम्यधर्मं न च मे निवृत्तिः॥ केनापि देवेन हृदिस्थितेन यथा नियुक्तोस्मि तथा
करोमि॥७॥ एतल्लोकद्वयेनैव देवं तं प्रार्थयेद्बुधः॥ श्रीनाथविष्णोः स्थाने तु कार्यं हृद्यन्यदेवते॥८॥ देवतागुरुनामा
दिस्मरन्स्नानमथाचरेत्॥ स्नानमांतरबाह्यं च द्विविधं कथितं बुधैः॥९॥ कोटिसूर्यप्रतीकाशं निजमूर्धाम्बुजे स्थि
तं॥ शिरस्थं संस्मरेद्देवं तत्पादोदकधारया॥१०॥ विशंत्या ब्रह्मरंध्रेण निजं देहं विशुद्धं कुर्यात्॥ प्रक्षाल्यांतर्गतं पापं
विरजा जायते नरः॥११॥ एवं कृत्वांतरं स्नानं स्नायाद्देवोक्तमार्गतः॥ अघमर्षणसूक्तं च स्मरेदंतर्जले सुधीः॥

शिव
९८

१७

मंत्रस्नानंततःकुर्यान्नमस्कारेतुनोच्यते॥प्राणानायम्यमूलेनकृत्वान्यासंषडंगकं॥१३॥आदित्यमण्डलात्तीर्थान्या
कर्षयेदंकुशमुद्रया॥मंत्रयेत्तोयमध्येलिख्यातेनमनुत्रयं॥१४॥ब्रह्मांडोदरतीर्थानिकरैःस्पृष्टानितेरवे॥तेनसत्येन
मेदेवतीर्थंदेहिदिवाकर॥१५॥गंगेचयमुनेचैवगोदावरीसरस्वती॥नर्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्सन्निधिंकुरु॥१६॥
आवाहयामित्वांदेविस्नानार्थमिहसुंदरि॥एहिगंगेनमस्तुभ्यंसर्वतीर्थसमन्विते॥१७॥ततोवह्निबीजेनधामवि
लानितज्जले॥अग्न्यर्केंदुमंडलानितत्रसंचिंतत्पुनः॥१८॥मंत्रयेत्तेनवीजेनरविबिंबंततोजलं॥कवचेनावगुंठ्याथरक्षे
दस्त्रेणतत्पुनः॥१९॥मूलमंत्रेणशतवारमभिमंत्र्यततोजलं॥मंत्रेणावह्यमाणेनदेवतांमनसिस्मरन्॥२०॥आधा
रःसर्वभूतानांविष्णोरतुलतेजसः॥तद्रूपाश्चततोजाताआपःप्रणमाम्यहं॥२१॥मज्जेत्त्रिर्जलेस्मरेन्मंत्रमूलंच
देवतामिति॥उन्मज्ज्यसिंचयेत्सप्तकृत्वःकलशमुद्रया॥२२॥मूलेनाथयजुर्मंत्रैरभिषिंचेद्विजोत्तमः॥लिख्यंते
चत्वारोमंत्राःशंकरभाषिताः॥२३॥सिसृक्षोर्निखिलंविश्वंमुहुःशुक्रंप्रजायते॥मातरःसर्वभूतानामापोदे
व्यःपुनंतुमां॥२४॥अलक्ष्मीमलरूपायाःसर्वभूतेषुसंस्थिता॥क्षालयंतिनिजस्पर्शादापोदेव्यःपुनंतुमां॥
यन्मेकेशेषुदौर्भाग्यंसीमंतेयच्चमूर्द्धनि॥ललाटेकर्णयोरक्ष्णोरापस्तद्घ्नंतुवोनमः॥२५॥आयुरारोग्य

५

वि
अग्निरितिभस्मवायुरितिभस्मजलमितिभस्मस्थलमितिभस्मव्योमेतिभस्मसर्वंह्यार्इदंभस्ममनएतानिचक्षूंषित
स्माद्व्रतमेतत्पाशुपतंयद्भस्मनांगानिसंस्पृशेदितिमंत्रः ७

मं·म·
८९

मैश्वर्यंपरपदंस्वरूपंसुखं॥संतोषःक्षांतिशांतिर्वशविधाभवतुवोनमः॥३७॥विप्रपादोदकंपीत्वाशालग्रामशिलाजलं॥शंखे
नाग्निःपरिभ्राम्यप्रक्षिपेच्छिरमस्तके॥३८॥ततोदेवान्मनुध्यायसंस्पृशेपाणिपद्मयोन्मिलत्नर॥वर्द्धसंपीप्रसंहाल्पसाक्ष्यनी
यासमसीधेरत॥३९॥नीथोभावाल्पयत्नेस्नायादुत्तेनवारिणा॥अल्पाएवप्रयोक्तव्यास्तत्रमंत्राधर्थोचिते॥४०॥हस्त
पादपरिक्षाल्यकुर्यात्नत्राद्यमर्षणं॥भस्मनोगारजोभिर्वाक्षायान्मंत्रेणवाहमः॥४१॥कृत्वाचम्यपीठस्थस्तिलं
कंरचयेत्सुधीः॥केशवाद्यभिधानैस्तुस्थानेषुद्वादशस्वपि॥४२॥ललाटोदरहृत्कंठदक्षपार्श्वस्वकर्णतः॥वामपार्श्वा
सकर्णांसपृष्ठदेशोककुद्यपि॥४३॥ललाटेतुगदांकुर्यात्हृदयेनंदकंपुनः॥शंखचक्रेभुजद्वंद्वेशार्ङ्गबाणौचमूर्द्धनि॥४४॥इ
थंनुधेत्वंकुर्यात्षष्ठेवाकुर्यात्त्रिपुंडकं॥अग्निहोत्रोत्थितंभस्मादायाग्निरितिमंत्रतः॥४५॥अभिमंत्र्यत्र्यंबकेनकुर्यात्त्रिव
त्रिपुंडकं॥कमात्मेन्दुरुपाघोरसद्योवामेशनामभिः॥४६॥भालांशोदरवक्षःसुआगभैकोपामथापिवा॥कृत्वासंध्या
स्वशाखोक्तांमंत्रमध्यांसमाचरेत्॥४७॥प्राणायामषडंगंचकृत्वादाचकरेजलं॥त्रिर्गेसामूलमंत्रेणयोमविःप्रजपन्क
तं॥४८॥पुनर्दक्षकरेणांभोगृहीत्वावामहस्ततः॥निध्यायतस्माद्व्यानाडिविंदुभिःसमधानतुं॥४९॥संमार्ज्यमूलमंत्रे
णाघशिष्टंतत्पुनर्नलं॥दक्षहस्तेसमादायनाशिकांतिकमानयेत॥५०॥इडयांतंसमाकृष्यतद्धौतेःपापसंचये॥ध
सप्तोद्योदेवाल्ल·सनकाद्योमनुष्याल्ल·कव्यवाऽनलाद्योपितरःल्ल·अग्न्स्मात्विजितःल्ल· एतिमंसेपतर्पणं १०

श्रीज
८९
98

ऊर्द्ध्ववर्णां पिंगलयारेचितं प्रविचिंत्यतत् ।।४१।। क्षिपेदस्त्रेण पुरतः कल्पितेभिद्रले ।। अघमर्षणमेनर्कं निखिलाघविना
शनं ।।४२।। पुनस्तांजलिनादाय जलमर्घ्यादि शोधनतः ।। त्रिवारं सूक्तमंत्रेण षोडशार्णां मनुं जपन् ।।४३।। रविमण्डलसंस्थाय
देवायार्घ्यं प्रदं ततः ।। कल्पयामि तिमिंगोयं षोडशार्णच्छदाहृतः ।।४४।। सूर्यमंडलगां ध्यायेन्विष्णुदेवमनन्यधीः ।। प्रज
पन्मंत्रगायत्री मूलवाष्टोत्तरंशतं ।।४५।। अष्टाविंशतिवारं वा तर्पयेत्मावदं मसि ।। दत्वार्घं दिननाथाय तीर्थसंहार
मुद्र्या ।।४६।। विसृज्यार्कं लोकपालान्नत्वा देवं स्मरन्निपठन् ।। यागस्थानं समागम्य प्रक्षाल्यांघ्री तथाचमेत् ।।४७।। गृ
हपत्यादिकानसीन्द्रस्थो पस्थायनानपि ।। देवतागारमागत्य समाचामेद्यथाविधि ।।४८।। केशवनारायणमाधवै
पीत्वा जलं त्रिधा ।। कारोगोविंदविष्णुभ्यां क्षालयेन्मधुसूदनात् ।।४९।। मुखादिस्पृककरांगुल्या वेदादि श्रीशानेन्यसेत् ।।
त्रिविक्रमास्यामोष्ठौ वामनश्रीधरतो भुवं ।।५०।। हृषीकेशेनहस्तंच चरणौ पद्मनाभतः ।। दामोदरेण मूर्द्धानं प्रोक्ष्य सं
कर्षणादिकान् ।।५१।। मुखे संकर्षणं वासुदेव प्रद्युम्नकौ नसोः ।। अनिरुद्धपुरुषौ नाम मस्तणोधविन्यसेत् ।।५२।। अ
धोक्षजं नृसिंहं च कर्णयो नाभितोच्युतं ।। जनार्दनं हृदि न्यस्येदुपेंद्रमपि मूर्द्धनि ।।५३।। अंसयोर्हरिं विष्णुं वेस्नवा
यमन विदं ।। केशवाद्याश्चतुर्थ्यंताः नमोंताः प्रणवादिकाः ।।५४।। आस्यनसोः प्रदेशन्या नामयानेत्रकर्णयोः

मं॰म॰ कनिष्ठयानामिदेशे गुह्यः सर्वसमायुतः ॥५५॥ तलेन रुद्ध्येन्यस्ये सर्वाभिर्मस्तकेंऽसयोः ॥ आत्मविद्याशिवेस्तत्वाय स्वाहां
१०० तपिवेदपः ॥५६॥ हां ह्रीं हूं मादिमेशे बीजान्याक्रे वाग्बीजपूर्वके ॥ आलनादिकमंगुल्या स्यशेषोपि स्यात्क्रमेणकः ॥५७॥ एवमा
चम्य सामान्यार्घेण द्वारं प्रपूजयेत् ॥ तारं स्ववांछि समीं बिंद्वाद्वारार्घ्यं साधयामि च ॥५८॥ उत्थाप्यास्त्रमनुना पात्रं क्षालयेत्पू
रयेत्तु हृदा ॥ तीर्थान्यावाह्य गंगादीन्सत्रास्यो ज्जि गमादिना ॥५९॥ धेनुमुद्रां दर्शयित्वा मूलेनाप्यभिमंत्रयेत् ॥ सामान्यार्घ
विधिः प्रोक्तः स्तेनोक्ता द्वारदेवताः ॥६०॥ इष्टार्थेन द्वारपालाश्च तेकथ्यांते पृथक्प्रियाः ॥ नंदः सुनंदश्चंडश्च प्रचंडो बलसंज्ञ
कः ॥६१॥ प्रबलो बलसंज्ञश्च सुभद्रो वैस्मथा मताः ॥ नंदिसंज्ञो महाकालो गणेशो वृषभस्तथा ॥६२॥ भृंगिरीटाभिधः स्कं
दः पार्वतीशाभिधो परः ॥ चंडेश्वर इमे शैवा द्वाःके यामानरः स्मृताः ॥६३॥ वक्रतुंडश्चैकदंष्ट्रो महोदर गजाननौ ॥ लंबोदर
श्च विकटो विघ्नराजस्तु सप्तमः ॥६४॥ धूम्रराजो गाणपत्ये द्वारपाला इमे स्मृताः ॥ इंद्रो यमोऽथ वरुणः कुबेरश्चैव राक्षसे श शिव
द्वारपूजां विधायेत्थं विघ्नानुत्सार्य योगिवा ॥ आत्मानं शंकरं ध्यात्वा दृष्ट्वा दिव्याग्निवारयेत् ॥६५॥ नभःस्थानर्घ्यपानीयैः
पार्ष्णिघातैरागतान् ॥ अपसर्पंतु ये भूताये भूता भुवि संस्थिताः ॥६६॥ यभूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यंतु शिवाज्ञया ॥ अप १००
क्रामंतु भूतानि पिशाचाः सर्वतो दिशं ॥६७॥ सर्वेषामविरोधेन ब्रह्मकर्म समारभे ॥ विनायकाद्यां विघ्नान्विप्रानिदं मंत्र ११

हूंफठन् अथकाशप्रदानायां नरायाणां विनिर्यतां ६९ संकोचयन्वाममंगं गृह्णं दक्षं पादाविशेत् क्षेत्रपालं विधातारं
नैरृत्यां दिशि पूजयेत् ७० अनंतं विमलं पद्मं डें तासनं नमोन्वितं जपन्निदं ध्यादभांस्त्री कुशावर्मां वरासने ७१ काष्ठपल्लव
वस्त्राश्मगोमसकूर्च णा मन्मथं विषमं कठिनमश्रीयनेदासनमाधिदं ७२ दृष्ट्वित्वयेति मंत्रेण आगुदग्वासमाविशेत् कु
र्यात्स्वस्तिकपाथोजवीरादिष्वकमासनं ७३ अर्घ्यपाद्याचमनीयमधुपर्काचमस्य च पंचपात्राणि पुष्पादीन्स्थापयेत्
स्वीयदक्षिणे ७४ वामे तु पात्रं व्यजनं छत्रमादर्शचामरे कृतांजलिर्वामदक्षे गुरून्गणपतिं नमेत् ७५ अस्मात्संकरयो
स्तालैस्त्रितयं दिग्बंधनं चरेत् अंगुष्ठयुक्ततर्जन्यास्फोटनेन मनुं जपन् ७६ अप्रणवो हृदयं डेंतं सुदर्शन पदं पुनः अस्त्राय व
फडंतो मंत्रो द्वादशवर्णवान् ७७ विधाय वह्निप्राकारं भूतजयो भवेत्सुधीः भूतशुद्धिं तथा प्राणप्रतिष्ठां मातृ
कास्थितिं ७८ पंचधोक्तां प्रकुर्वीत ततो न्यासं मातृकां चरेत् श्रीकंठाद्यां शंभुभक्तो वैष्णवः केशवादिकां गणेशाद्यां तु तत्से
वी शाक्तिभाक् मातृकाकलाः नामक्रमेणैव कथ्यंते मुन्यादिन्यासपूर्विका ८० मुनिः स्याद्दक्षिणामूर्तिर्गायत्री छंद ईरितं
अर्द्धांगिजा हरो देवो नियोगः सर्वसिद्धये ८१ ह्लौंबीजानि गुह्यत्स्वरान् शक्तीः पदोन्यस्येत् ह्साभ्यां दीर्घयुक्ताभ्यां कु
त्वांगं शंकरं स्मरेत् ८२ पाशांकुशवराभयकपालिं शीतांशुशेखरं त्र्यक्षं रक्तस्फवर्णाभमर्द्धनारीश्वरं भजे ८३ एवं
ध्यायेच्छंभुशक्ती चतुर्थ्यंतनमोन्विते ह्सौंबीजमातृकापूर्वं विन्यस[illegible]सेन्मातृकास्थले ८४ श्रीकंठपूर्णोदर्योंव
निंतो विरजयान्वितः अणुश्शाल्मलीयुक्तो लोलाक्षीयुक्तत्रिमूर्तिकः ८५ अमरेशावर्तुलाक्षार्घीशो दीर्घघो

छाया भारभूतिर्दीर्घमुखी तिथीशो गोमुखीयुतः ८६ स्थाणवीशो दीर्घजिह्वायुक् हरः कुंडोदरीयुतः झिंटीशश्चोर्द्धकेशी
भौतिको विकृतमुख्यपि ८७ सद्योज्वालामुखीयुक्तनुग्रह उल्कामुखीयुतः अक्रूरः श्रीमुखी महासेनो विद्यामुखीयुतः ८८
क्रोधीशश्च महाकाल्या चंडेशश्च सरस्वती पंचांतकः सर्वसिद्धिगौरीयुक्तः प्रकीर्तितः ८९ शिवोत्तमेशो विन्ध्यस्थोयु
क्त्रैलोक्यविद्यया एकरुद्रो मंत्रशक्तिः कूर्मेशश्चात्मशक्तियुक् ९० एकनेत्रो भूतमात्रायुक्तः स्याच्चतुराननः लंबोद
र्यायुतः प्रोक्तो ह्यजेशो द्राविणीयुतः ९१ सर्वेशो नागरीयुक्तः सोमेशश्चापि खेचरी लांगलीशश्च मंजर्या दारुकेश
श्चरूपिणी ९२ अर्द्धनारीशवीरिण्या उमाकांतपुर्युतः काकोदर्या तथाषाढी पूतनायुक्त ईरितः ९३ दंडीशो भद्रका
लीयुगद्रीशो योगिनीयुतः मीनेशः शंखिनीयुक्तो मेषेशो गर्जनीयुतः ९४ लोहितः कालरात्रीश्च शिखीशः कुब्जिनीयु
तः छगलीडः कपर्दिन्या द्विरंडेशश्च वज्रया ९५ महाकालो जयायुक्तः कपालीशः सुमुखेश्वरी भुजंगो रेवतीयुक्तः पिनाकी
माधवीयुतः ९६ खड्गीशो वारुणीयुक्तो बकेशो वायवीयुतः श्वेतो रक्षोविदारिण्या भृगुः सहजयायुतः ९७ लकुलीश
श्च लक्ष्मीयुक् शिवेशो व्यापिनीयुतः संवर्तको महामाया प्रोक्ता श्रीकंठमातृका ९८ यत्रलीशपदंनोक्तं श्रीकंठा
दिकनामसु तत्र सर्वत्र वक्तव्यं शक्तिभिः पंचभूतावदेत् ९९ त्वगसृङ्मांसमेदोस्थिमज्जाशुक्राशयस्तून्वदेत् शक्तिको
यंतयात्मभ्या मनान्यादिदशस्वपि १०० केशवादिमातृकायाः साध्यनारायणो मनुः अमृता ध्यानगायत्रीछंदो
लक्ष्मीहरिः स्मरः २ हिस्तेः शक्तिः श्रीकामेः षडंगानि समाचरेत् शंखचक्रगदापद्मकुंभादर्शांज्वपुस्तकं ॥ बिभ्र

सम्मेलोसिमुगारूकारायस्वछन्देत ॥२०॥ सत्किंनोधेतद्याम्भंमन्नाम्नाद्विद्यास्वधि ॥ केशवादिमातृकायाः
साध्यनारायणो मुनिः ॥१॥ अमृतनाधानुगायत्री छन्दो लक्ष्मीहरिः सुरः ॥ ह्रिल्लेः शक्तिकामोबीः षडंगानि समाच
रेत ॥ शंखचक्रसपद्मकुम्भकमलं [illegible]नं मेघचपलावर्णं लक्ष्मीहरिं भजे ॥३॥ एवं ध्यात्वा न्यसेद्भक्तिं श्री
कामपुटिताक्षरं ॥ ध्यानेन विष्णुशक्तीनां नमोन्तं प्रणवादिकं ॥४॥ केशवः कीर्तिसंयुक्तः कान्तिर्नारायणान्वि
ता ॥ माधवस्तुष्टिसंयुक्तो गोविंदः पुष्टिसंयुतः ॥५॥ विष्णुर्धृतिसंयुक्तः शान्तियुक् मधुसूदनः ॥ त्रिविक्रमः क्रिया
युक्तो वामनो दययान्वितः ॥६॥ श्रीधरो मेधयायुक्तः हृषीकेशश्च हर्षया ॥ पद्मनाभयुतः श्रद्धा लज्जा दामोद[illegible]रा
न्विता ॥७॥ वासुदेवश्च लक्ष्म्यायुक् संकर्षणः सरस्वती ॥ प्रद्युम्नः प्रीतिसंयुक्तो निरुद्धो रतिसंयुतः ॥८॥ चक्री ज
यागदी दुर्गा शार्ङ्गी तु प्रभयान्विता ॥ खड्गी तु सत्यया युक्तः शंखी चंडा समन्विता ॥९॥ हली वाणी समायुक्तो मुशली
वाविलासिनी ॥ शूलि विजयया युक्तः पाशी विरजयान्वितः ॥१०॥ अंकुशी विश्वया युक्तो मुकुंदो विनदा युतः ॥
नंदजः सुनंदा युक्तो नंदी स्मृत्या समन्वितः ॥ नरऋद्धी नरकजीत्समृद्धी शुद्धियुग्घरिः ॥ कृष्णबुद्धी सत्यभुक्ती सात्वतो
मतिसंयुतः ॥११॥ शौरिः क्षमेश्शूरः रमेजनार्दनउमान्वितः ॥ भूधरक्लेदिनीयुक्तो विश्वमूर्तिश्च क्लिन्नया ॥१२

म.म.
१०२

वैकुंठो वसुधायुक्तो वसुदा पुरुषोत्तमो ॥ [illegible]परयायुक्तो बलानुज परायणो ॥१४॥ वाल सूक्ष्मो वृषघ्नश्च संध्यायु
क्तस्तथा हंसः प्रभासमायुक्तो वराहो नि[illegible]यान्वितः ॥१५॥ विमलो मेघयायुक्तो नृसिंहो विद्युतायुतः ॥ केशवाद्या
मातृयुक्तो कायादियो गम्य पूर्ववत् ॥१६॥ गणेशमातृकायास्तु मुनिर्गणक ईरितः ॥ निवृद्गायत्रिकाच्छन्दो देवः शक्ति
विनायकः ॥१७॥ सृत्यादीर्घाढ्यया त्वंगं कृत्वा ध्यायेद्गजाननं ॥ गणांकुशवराभीति पाशपाणिं [illegible] रक्ताब्जहस्तया ॥
प्रिययालिंगितं रक्तं त्रिनेत्रं गणपं भजे ॥ एवं ध्यात्वा न्यसेत्त्वीयबीजपूर्वा[illegible]चिंतं ॥१९॥ विघ्नेशो ह्रीसमा
युक्तो विघ्नराजः श्रियायुतः ॥ विनायकः पुष्टियुतः शांतियुक्त शिवोत्तमः ॥२०॥ विघ्नकृत्स्वस्तिसंयुक्तो विघ्नहर्ता
सरस्वती ॥ गणास्तु स्वाहयायुक्त एकदंतस्तु मेधया ॥२१॥ द्विदंतः कान्तिसंयुक्तो गजवक्त्रश्च कामिनी ॥ निरंजनो मो
हिनीयुक्त कपर्दीतु नटीयुतः ॥२२॥ दीर्घजिह्वः पार्वतीयुक् शंकुकर्णश्च ज्वालिनी ॥ वृषभध्वजनंदेयसुरसागणे
नायको ॥ गजेन्द्र कामरूपितया शूर्पकर्णस्तथोमया ॥ त्रिलोचनस्तेजोवत्या लंबोदरस्तु सत्यया ॥ महानंद
श्चाविघ्नहरी चतुर्मूर्तिः सुरूपिणी ॥ सदाशिवः कामदायुक्त आमोदो मदजिह्वया ॥ दुर्मुखो भूतिसंयुक्तः सुमु
खो भौतिकायुतः ॥२३॥ वरदोऽज्ञयावामलज्ज्ञं स्यादीर्घघोणाया ॥ धनुर्द्धरा वक्रतुण्डो द्विरदो यामिनीयुतः

शिव
१०२
201

लकानीरागिसंयुक्तः कामाधायाभिरीस्युना ॥ मनः शशिप्रभायुक्तो विमलोलोललोचना ॥ मत्तवाहश्चचलेजटीदीप्ति
समन्वितः ॥ मुंडीसुभद्रयायुक्तः खड्गीदुर्भगयायुतः ॥३०॥ वीरोरायश्चशिवायुक्तो भगाधुम्रध्वकेतन ॥ भक्तप्रिय
श्चभगिनीगणेशाभगिनीयुतः ॥३१॥ मेघनादश्चसुभगा व्यापीस्यात्कालरात्रियुक् ॥ गणेश्वरः कालिकेति
प्रोक्ता विघ्नेशामातृका ॥३२॥ त्यागादियोगोवासीनां एवं वर्ण्यार कीर्त्तितः ॥ कलायुग्मान्कायास्य प्रजापत
ऋषिः स्मृतः ॥३३॥ छंदउक्तंगायत्रं देवताशारदाभिधा ॥ नारेः षडंगंकुर्वीतङ्कस्वदीर्घांतरस्थितेः ॥३४॥ शंख
चक्राज्यपरशुकपालेरगाक्षमालिकां ॥ पुलकामृतकुंभौच त्रिशूलंदधतीकरैः ॥३५॥ सितपीतासितश्वे
त रक्तवर्णैस्त्रिलोचनैः ॥ पंचास्यैः संयुतांवंदे सर्वकांतिं सारदांभजे ॥ ध्यात्वैवंतारपूर्वांतान्यस्येतडं नकलान्वि
तां ॥ निवृतिश्चप्रतिष्ठाच विद्याशांतिस्तथेंधिका ॥३७॥ दीपिकारेचिकाचापि मोचिकाचापराभिधा ॥ सूक्ष्मा
सूक्ष्मामृता ज्ञानामृता चाप्यायनी पुनः ॥३८॥ व्यापिनीव्योमरूपा चानंता सृष्टिः समृद्धिका ॥ स्मृतिर्मेधाततः कांति
र्लक्ष्मीर्द्युतिस्थिरास्थिति ॥ सिद्धिश्चपालिनीचक्षांतिरीश्वरीकारति ॥ कामिनीवरदाचाथाह्लादिनीप्रीतिसंयुताः
दीर्घातीक्ष्णातथारौद्रीभयानिद्राचतंद्रिका ॥ क्षुधास्यात्क्रोधिनी पश्चात्क्रियोत्कारिसमयुका ॥४१॥ पीताश्वे

मा म
१०२

नाहत्तणपश्चाद्दसिनानंतयान्विता ॥ उक्ताकलामान्त्रेकेवं तत्तद्भक्तः समाचरेत् ॥४२॥ ततः स्वमूलमंत्रस्य न्यासात्कल्पोदितं
च्चरेत् ॥ ऋषिश्छन्दोदेवतानि मूर्द्धि वक्त्रे हृदि न्यसेत् ॥४३॥ वीजं गुह्ये पदोः शक्तिं मंगानि करयोरपि ॥ अंगुष्ठादिष्वंगु
लीषु करस्य तलपृष्ठयोः ॥४४॥ अंगुष्ठाभ्यां तर्जनीभ्यां नमइत्यादिकं वदन् ॥ हृदयादिषु तथांगानि जातियुक्तानि वि
न्यसेत् ॥४५॥ स्वस्वजातिभिरंगुनामोच्यानेनात्मनस्तनः ॥ हृदयाय नमश्चोनि शिरसे स्वाहया युतं ॥४६॥ शिखायै
वषडं तं च कवचाय हुमित्यपि ॥ नेत्रत्रयाय वौषट् स्यादस्त्राय फडितीरितं ॥४७॥ जातिषड्कं द्विनेत्रे तु नेत्राभ्यां वौष
डीरयेत् ॥ पंचांगो नेत्रसत्यागो मुद्रांगानमथोच्यते ॥४८॥ प्रसारितमनंगुष्ठं तर्जन्यादिचतुष्टयं ॥ हृदि मूर्द्धनि चांगुष्ठ
हीनो मुष्टिः शिखातले ॥ कवचं बाहुनाभ्यां तद्दशांगुल्यस्तु कवर्मणि ॥ तर्जन्यादित्रयं नेत्रे चपेनेत्रद्वये द्वयं ॥५०॥
प्रसारिताभ्यां हस्ताभ्यां हस्तत्तालत्रयं सुधीः ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोरग्रे स्फालयन्नष्टधा दिशः ५१ ॥ एषाह्यस्त्रमुद्राथ विष्णो
रंगमुद्रा उदीरिताः ॥ अंगुलित्रयं न्यसेत्तर्जन्यादि हृदयं तु के ॥५२॥ शिखाप्रदेशे थांगुष्ठं दत्वांगुल्यः स्त्रमर्वशि ॥ द
कं नेत्रं पूर्ववत्प्रदेशाग्रमेकैकं गस्यमुष्टिका ॥५३॥ मुष्टी विनिर्गतांगुष्ठौ संयुक्तौ हृदि विन्यसेत् ॥ निस्तर्जनी तादृशो जाया
रस्य च शिखानले ॥५४॥ निरंगुष्ठकनिष्ठोन्नतिरंगुष्ठप्रदेशिनी ॥ मुष्टीष्टष्टकनो सं[illegible]धा हृदंतं वर्मणि स्मृतो ॥५५॥

शिव
धर्म
१०२
102

तर्जन्यादित्रयं नेत्रे तलास्फोटास्त्रईरितः॥ ह्रीं विषडंगमुक्त्वा वर्णन्यासमथाचरेत्॥५६॥ जह्ना व्यलाफमंत्रादिग्रहान्यास
मंतरा॥ पीठस्य देवतान्यासो देहे पीठं प्रकल्पयेत्॥५७॥ न्यसेन्मंडूकमाधारे स्वाधिष्ठाने ततः सुधीः॥ कालाग्निरुद्रं नाभौ तु कच्छपं हृ
दये ततः॥५८॥ आधारशक्तिमारभ्य हेमपीठावधिं न्यसेत्॥ दक्षवामांसयोर्मोह दक्षोरुषु यथाक्रमात्॥५९॥ धर्मं ज्ञानं च वै
राग्यमैश्वर्यं विन्यसेत्ततः॥ वदने वामपार्श्वे च नाभौ दक्षिणपार्श्वके॥६०॥ अधर्मादीन्श्च विन्यस्य हृद्यनंतामिनोंबुजे॥ प
प्रसूर्येंदुवह्नीष्वतेषु र्गां धानिज्ञः कला॥६१॥ तत्र नामादिवर्णाद्यान्सत्वादींस्त्रिगुणान्न्यसेत्॥ तथात्मत्रयमाधर्णपूर्वं तु र्यप
रादिकं॥६२॥ मायातत्त्वं कलातत्त्वं विद्यातत्त्वं ततो न्यसेत्॥ परं तत्त्वं च नामादिवर्णपूर्वाणि मंत्रवित्॥६३॥ स्तः पीठनानौ विंन्यस्य
न्यसेत्पीठमनुं ततः॥ हृदिस्थानंतस्थ्या देवतां संस्मरेत्परां॥६४॥ अन्याधारत्वमुदितं पूर्वं पूर्वस्य सत्तमे॥ इति देहमये पीठे ध्या
यन्स्वाभिष्टदेवतां॥६५॥ ततस्तु मुद्राः प्रदर्श्याथ कुर्यान्मानसपूजनं॥ अर्पयेत्ततो देवं मंत्रेणानेन तन्मनाः॥६६॥ ॐ स्वागतं देव
देवेश सन्निधो भव केशव॥ गृहाण मानसीं पूजां यथार्थपरिभाविताम्॥६७॥ केशवेति पदस्थाने कार्यमूहोऽन्यदैवते॥ मनसा पू
जयित्वैवं करणानकृतमानेसः॥६८॥ स्थित्वा मूलमनुं विद्वान्जपेदष्टोत्तरं शतं॥ जपं निवेद्य देवाय स्थापयेदर्घमुत्तमं॥६९
वादिसंपूजनायाथ तत्प्रकारो निगद्यते॥ ॥इति मंत्रमहोदधौ महीधराचार्यविरचिते एकविंशतिस्तरंगः॥ ॥स्ववामाग्रे
तु षट्कोणं तत्र भूपुरवेष्टितं॥ कृत्वाग्निकोणमध्योग्रं लभयेद्धेनुमुद्र्या॥ पुष्पाक्षतैः षडंगानि तत्राभ्यादि प्रपूजयेत्॥ अ

मं.म स्वहान्ति नमाधारं तन्नादय्यान्मनुं जपन् ॥२॥ मं वह्निमंडलायेति नतो दशकलात्मने ॥ अमुकाख्ये वर्तिर्वेशानि वर्णो यं आधार
१०४ स्थापने मनुः ॥३॥ आधारे पूर्वकाष्ठादि दक्षावर्तेन पावकी कलाः ॥ यमंत्रादि क्षांतं वर्णं स्थापयेन्मनुमुच्चरेत् ॥ अंसूर्य मंडला
मं येति द्वादशेति कलात्मने ॥ अमुकाख्ये पात्रायनमो नत्यपि शिवर्णो वा नु ॥५॥ शंखस्थापन मंत्रो यं तारः कामो महाजलः ॥ चराय
धर्मपदं स्वाहा पाञ्चजन्याय ईमनुः ॥७॥ शंखस्थापितान्यपराणि तेन गन्धालयेयुतं ॥ कला द्वादश सूर्यस्य शंखोपरि यजे
क्रमात् ॥८॥ विलोमभान्तको मूलं विलोमं च पठन् मलेः ॥ आपूर्य मनुनेष्टां तं तया वे देहवी कलाः ॥ उं सोममंडलायां
ते षोडशेति कलात्मने ॥९॥ अमुकार्घ्यामृताय्यति इत्मनुष्याध्यपूजने ॥ आह्नये न गतीर्थानि त्वमेव श्रुति मुद्र
रुद्रदेव) या ॥१०॥ रविमंडलतः स्वीयं मध्या क्रुधत ॥ अष्टकृत्वो जपेन्मूलं स्वेष्टाजलमनन्यधीः ॥११॥ अमुष्मिन्मस्य वां
गानि सदांसं पूजयेद्यः ॥ मूलं जपेदष्टवाराम्हादयन्मत्स्यमुद्रया ॥१२॥ संरक्षेदस्य मंत्रेण छोटिकामुद्रया जलं अमु
द्रया चावगुंठिन्या वर्मणाऽवगुंठयेत ॥१३॥ ग्गमतीकृत्य गोमुद्रां कुर्वन्नमृतबीजतः ॥ संरोधिन्या सनिध्यत
नत्रमुद्राप्रदर्शयेत् ॥१४॥ शंखमोक्षालयकारत्वाः परमीकृत्पत्तसुनः ॥ महामुद्रां विरचयन्यान्निमुद्रांश्च दर्शयेन ॥ राम:
ध्यान्मंत्रे योनिनी च रामेण हृद्मुद्रिका ॥ शंखादक्षिणे द्विभागे प्रोक्षणी पात्रपूरणं ॥ कल्याणो बजनीकृष्ण १०४
नोक्षानिर्माणं तत ॥१५॥ प्रजापन्मूलेन गायत्री पूजा वरुणचयं तथा ॥ पाद्यावमनपात्रे च द्वयादर्घ्य वा तरे ॥१६ १०

भि३

धमर्थं । ऋषिः श्रीकंठः सर्वसाधारणो मया ॥१८॥ विहायशांकरंस्तूपंमहेशांबःप्रशस्यते ॥ हेमरूप्योदुंबराज्यरः
ति दारुमृदुद्भवं ॥१९॥ पालाशपद्मपत्रं वा स्मृतं पाद्यादिभाजनं ॥ अशक्तावर्घपात्रेण पाद्यादीन्निवेदयेत् ॥२०॥ अंत
र्यागं ततः कुर्यात् पीठे देवमयेसुधीः ॥ न्यासस्थानेषु मंडूकमुख्यानां ग्रादिकैर्यजेत् ॥२१॥ पीठमंत्रांतमंत्रेन्या हृदयेस्वे — शिवः
ष्टदेवतां ॥ कुंडलीमथ चोत्थाप्य द्वादशांते परं नयेत् ॥ रसोनदुत्थामृतधाराभिः प्रीणयेत्स्वेष्टदेवतां ॥ जपं कृत्वा निवे
द्यात्मेमनसा तां विसर्जयेत् ॥२३॥ मूर्द्धन्यस्याद्युत्थेषुनतोपुष्पांजलिं क्षिपेत् ॥ अंतर्यागं विधायेत्थं बाह्यपूजनमा
चरेत् ॥२४॥ अंतर्यागबहिर्यागौ गृहस्थः सर्वथाचरेत् ॥ आद्यमेव ब्रह्मचारी वानप्रस्थो यतिस्तथा ॥२५॥ वर्द्धन्यां
प्राक्षिपेत्किंचिद्वधोदकमंत्रधीः ॥ आधारानाथमथ मूलेन वामे गुरुत्रययंजेत् ॥२६॥ दाक्षिणे च गणेशानं पीठमथा — पूजा
चरेत् ॥ स्वर्णादिलिखिते यंत्रे यद्वा चंदननिर्मिते ॥२७॥ मंडूकात्परतत्वांतं दिमध्ये पीठशक्तयः ॥ पृथिव्यनंतरं पूज्यः
क्षीराब्धिर्मध्येश्रीयां ॥२८॥ इक्षुसिंधुर्गणेशोस्मादन्यत्रामृतसागरः ॥ आग्निराक्षसवायवीशकोणे धर्मादयः
स्मृताः ॥२९॥ ईकीनाश्चावरणसोमाशामुख्यादिकाः ॥ धर्मादिपूजने प्राची तथैवावरणार्चने ॥३०॥ पूजकस्य

मे·म॰ पुरः कल्याणिकादिषु यथास्वकं श्वेता कृष्णा रक्तपीता श्यामा रक्तासितासिता ३१ एकावराभयकराध्येयाः
१०५ स्युः पीठशक्तयः शालग्रामेषु तोयं च निसपूजां समाचरेत् ३२ हेमादिप्रतिमायां वास्थापितायां य
थाविधि अंगुष्ठादि वितस्त्यंतमानासाप्रतिमा गृहे ३३ पूज्यो नदग्धा भिन्ना वा नो शाखा छिद्र व
क्रिका लिंगं वा लक्षणोपेतं तत्रावाहनमाचरेत् ३४ मूलमप्याप हृदयात्सु [illegible] भावनमायकः
द्वारेणाब्जलेरं ध्रुस्पन्नासारं ध्रानिर्गतं ३५ पुष्पांजलौ मातृकाम्बे योजयित्वा विभावये
त् मूर्तौ पुष्पांजलिं चैव दत्वा तन्मुद्रीरितं ३६ आलग्रामे स्थिराया वा नावाहनविसर्जने भावाहनाद्य
पचारैः कृष्णोकारं यां पूजितान्वयेत् ३७ आत्मसंस्थमजं शुद्धं त्वामहं परमेश्वर अरण्यामिव हव्या
शं मूर्तावावाहयाम्यहं ३८ पंचायतनमध्ये तु मध्ये विष्णुं ततो र्चयेत् अग्नीशरक्षतिवायवी
शास्यानेषु गणेशानां पकं ३९ रविं शिवं शिवं मध्ये गणेशं भार्गवी पुत्रे वा शिवां रविं विष्णुं रवौ पृथ्वे विघ्नजि राम:
न्गणेशाच्युतार ४० भवान्यां नकुलं स्याधा पाम्नी शार्ङ्गभृतं कमाधवान् हरेस्म ध्यगते सूर्य गणेशग्निदिजा १०५
च्युतान् ४१ संपूज्या रोगं ध्यगातं गणेशाघादि ततो र्चयेत् गणेशे शमध्यसंस्थे तु दुर्जेयं भास्करादितः ४२ २०४

कांडस्तु समयेनाग्रपूज्या प्रोक्ता मनीषिभिः॥ विधायावाहनं चेत्थमावाहन्यास्तु मुद्रया॥४३॥ संस्थापन्या स्था
पयेत्तं मूलं तेन श्लोकमुच्चरन्॥ नवेतत्पदं माहि मामूर्तिस्तस्यां त्वां सर्वगंडाभेर॥४४॥ भक्तिह्नेह समाहूह्नंदीपव
स्थापयाम्यहं॥ ततः कार्यो भवान्यादौ श्लोके सावाहना हं॥४५॥ मूलश्लोको पठन्कुर्यो सासनं योपयेत्रा
नं॥ सर्वांगयो गिमणो देव सर्वबीजमयं शुभं॥४६॥ स्वात्मस्थायपरं शुद्धं भासनं कल्पयाम्यहं॥ आत्मन्यवा
सने देवसुखासीनो ह्यरात्मकः॥४७॥ प्रातिष्ठितो भवेथास्त्वं प्रसीद परमेश्वर॥ मूलश्लोकोन ततः कुर्यात्सं
निधानं स्वमुद्रया॥४८॥ अनन्यानव देवेश [redacted] मूर्ति शक्तिरियं प्रभो॥ सांनिध्यं कुरु
तस्यां त्वं भक्तानुग्रहतत्पर॥४९॥ पठन्मूलं तं श्लोकं संनिरुध्यात्स्वमुद्रया॥ आज्ञया तव देवेश कृपांभो
धेगुणांबुधे॥५०॥ आत्मानंदैकरसं त्वां निरुणाद्मि पितर्गुरो॥ मुद्रयासन्मुखी कुर्यान्मूलं श्लोकं च सं
पठन्॥५१॥ ॐ अज्ञानाद्दुर्मनस्त्वाद्वा वैकल्यात्साधनस्य च॥ यदपूर्णं भवेत्कृत्यं तदाप्यभिमुखो भव॥५२
कुर्वीत मूलश्लोकाभ्यां प्रार्थन्यामुप्रार्थनं॥ इहापी स्वप्न वर्षिणा स्व यन्पराविष्टरं॥५३॥ मूर्तावा
यरासंपूर्णैः स्थितो भव महेश्वर॥ न्यसेत्षडंगदेवांगे सकलीकरणं सुधीः॥५४॥ मूलं श्लोकं पठन्कुर्या

मं·म ध्वगुंठं स्वमुद्रया ॥ ॐ अभक्तवाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रदूरायतद्युते ॥ स्वतेजःपंजरेणाशु वेष्टितो भव सर्वतः ॥ गोमुद्रया
१०६ मृतीकृत्यापि दध्यात्परमीकृतीः ॥५६॥ महांमुद्रां विरचयंस्ततं स्वागतमाचरेत् ॥ मूलमंत्रं तथा श्लोकं पठन्नत्य
स्वा० र मानसः ॥५७॥ यस्य दर्शनमिच्छंति देवाःभीष्टसिद्धये ॥ तस्मै ते परमेशाय स्वागतं स्वागतं च मे ॥५८॥ ततः सुस्वा
गतं कुर्यान्मूलश्लोकौ समुच्चरन् ॥ ॐ कृतार्थोनुगृहीतोस्मि सफलं जीवितं मम ॥५९॥ आगतो देवदेवेश सु
स्वागतमिदं पुनः ॥ श्यामाकं विष्णुक्रांताब्जदूर्वा पाद्यजले क्षिपेत् ॥६०॥ मूलश्लोकनमोमंत्रैः पाद्यं पादांबुजेर्प
येत् ॥ ॐ यद्भक्तिलेशसंपर्कात्परमानंदसंभवः ॥६१॥ तस्मै ते चरणाब्जाय पाद्यं शुद्धाय कल्पये ॥ लवंगजातीकंको
लआदिक्षिप्याचमनीयके ॥६२॥ दद्यादाचमनं वक्त्रे मूलश्लोकसुधाक्षरैः ॥ ॐ वेदानामपि वेदाय देवानां देवतात्मने ॥६३
आचामं कल्पयामीशमशुद्धानां शुद्धिहेतवे ॥ अर्घ्यपात्रे क्षिपेद्दूर्वा तिलदर्भाग्रसर्षपान् ॥६४॥ यवपुष्पाक्षतान्गं
धं मूर्ध्नि तेनार्घमाचरेत् ॥ मूलश्लोकशिरोमंत्रैर्देवस्य मनुवित्तमः ॥६५॥ ॐ तापत्रयहरं दिव्यं परमानंदलक्षणं ॥ ता रामः
पत्रयविनिर्मुक्तये तेर्घ्यं कल्पयाम्यहं ॥६६॥ पा[illegible]त्रे तु मधुपर्कस्य दध्याज्यं मधुप क्षिपेत् ॥ मूलश्लोकसुधामंत्रैर्दद्या १०६
त्तं वदनांभोजे ॥६७॥ ॐ सर्वकालुष्यहीनाय परिपूर्णसुखात्मने ॥ मधुपर्कमिदं देव कल्पयामि प्रसीद मे ॥६८॥ पुनरा 105

चमनं दद्यान्मूलं श्लोकांतरं पठन्॥ उच्छिष्टोप्यशुचिर्वापि यस्य स्मरणमात्रतः॥ शुद्धिमाप्नोति तस्मै ते पुनराचमनीयकं॥
स्नानवस्त्रोपवीतानि नैवेद्यांतेपि तत्स्मृतं॥७०॥ पाद्यादिद्रव्याभावे तु तत्स्मरन्नक्षतां क्षिपेत्॥ गंधतैले ततो दद्यान्मू
लश्लोकं सुधीः पठन्॥७१॥ ॐ स्नेहं गृहाण स्नेहेन लोकनाथ महाशय॥ सर्वलोकेषु शुद्धात्मन् ददामि स्नेहमु
त्तमं॥७२॥ हरिद्राद्यैस्तु शुद्धस्यै स्नापयेदुभयं पठन्॥ ॐ परमानंदबोधाब्धि निजमूर्तये॥७३॥ सांगोपांगमिदं स्ना
नं कल्पयाम्यहमीशाने॥ ततः सहस्रधारेण शतधा शक्तितोपि वा॥७४॥ गंधयुक्तोदकैरीशामभिषिंचेन्मनुं ज
पन्॥ पठन्मूलं ततः श्लोकं दद्याद्वस्त्रोत्तरीयके॥७५॥ ॐ मायाचित्रपटच्छन्ननिजगुह्योरुतेजसे॥ निरावरण
विज्ञानवाससे कल्पयाम्यहं॥७६॥ ॐ यामाश्रित्य महामायां जगत्संमोहिनं सदा॥ तस्मै ते परमेशाय क
ल्पयाम्युत्तरीयकं॥७७॥ पीतां विद्योक्षितं दशभोरकं विघ्नार्कशाक्तिषु॥ माह्निकं मालिनं जीर्णं पंजे तैला दिहू
मितं॥७८॥ उपवीतं भूषणानि नियच्छेदुभयं पठन्॥ ॐ यस्य शक्तित्रयेणेदं संप्रोतमखिलं जगत्॥७९॥ यज्ञसू
त्राय तस्मै ते यज्ञसूत्रं प्रकल्पयेत्॥ स्वभावसुंदरांगाय नानाशक्त्याश्रयाय ते॥८०॥ भूषणानि विचित्राणि कल्प
याम्यमरार्चित॥ मूलमंत्रसंपुटितमेकैकं मातृकाक्षरं॥८१॥ विन्यसेद्देवतांगेषु योगोपंक्तो क्रमो ह्नः॥ कानि ध्या

मे·म·
१०७

याया पात्रसंस्थं पूर्ववद्गंधमर्पयेत् ॥८२॥ ॐ परमानंद सौभाग्य परिपूर्णा दिगन्तरे ॥ गृहाण परमं गंधं कृपया पर
मेश्वर ॥८३॥ ततः कनिष्ठांगुष्ठाभ्यां गंधमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ मूलं श्लोकं पठन्नाना पुष्पाणि विनिवेदयेत् ॥८४
ॐ तुरीयवनसंभूतं नानागुणमनोहरं ॥ आनंदसौरभं पुष्पं गृह्यतामिदमुत्तमं ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोगेन पुष्पमुद्रां प्रदर्श
येत् ॥ अहस्नानकं यत्ररो विष्णोर्नैवार्पयेत्सुधीः ॥८६॥ बंधुकं केतकी [redacted] कुंदं केस[redacted]ं कुटजं जपां ॥ शंकरे नार्प
यदि स्यान्मालती यूथिकाममपि ॥८७॥ शाखो दूर्वार्कं मदारन्मात्कूदंगारं रवौ ॥ विनायके तुलसी नार्पयेज्जातु वि
बुधा ॥८८॥ श्वेतं पीतं हरिद्रक्तं रविगणेशयोः ॥ निर्गंधकं शाकिटादिदूषितं वा उग्रगंधकं ॥८९॥ म्लानिनतसं
सृष्टमाघ्रातं स्वाधिकाशितं ॥ अशुद्धभाजनानीतं म्लानं चानीतं याचितं ॥९०॥ कृष्णं पर्युषितं फुल्लं नार्पयेत्सु
नं ॥ चंपकं कमलं त्यक्त्वा कालिकामपि वर्जयेत् ॥ धुत्तूरं कंकांचनारं वर्जयेद्बृहती [redacted] युगं ॥ पुष्पपत्रफलं देवे
नम्रदद्यादधोमुखं ॥९२॥ पुष्पांजलौ नतद्दोषस्तथा पर्युषितस्य च ॥ तुलसी बकुलो ब्रह्मश्चंपकश्च सरोजिनी
बिल्वकल्हारदमनास्तथा मरुबकः कुशाः ॥ दूर्वाहिवल्ल्यपामार्गा विष्णुक्रांतागस्तिकुमः ॥ धात्रीप्रतानामेतेषां
पत्रैः कुर्यात्सुरार्चनं ॥ जंबूदाडिमबीजांबीरतिंतिणीबीजपूरपूरकाः ॥९५॥ रंभा धात्री च बदरी रसालः पन

रामः
१०७
108

सोपिच ॥ एषांफले यजे देवं तुलसी तु हरेः प्रिया ॥ ९६ ॥ सुवर्णपुष्पं तुलसी नचनिर्मोल्यतां व्रजेत् ॥ पुष्पच्छायां विधा
येव्यं कुर्यादावरणार्चनं ॥ ९७ ॥ अंगादिदिक्षु हेत्यंतं ततो धूपादिकं चरेत् ॥ अग्निनैऋतिवायव्यैशकोणेषु हृदयं शि
रः ॥ ९८ ॥ शिखां कवचमाराध्य नेत्रं मध्ये प्रपूजयेत् ॥ दिक्ष्वस्त्रमंगदेव्यास्तु ध्यानस्था वामलोचनाः ॥ ९९ ॥ सिताश्वेताभि
ताभिसौ क्रोशाभयान्विताः ॥ स्वादिक्षु प्रयजेद्दिक्पालाञ्ज्ञानि हेत्यादिमंत्रकान् ॥ १०० ॥ तारादिनिजबीजाद्यां हृन्म
योगो धुनेर्यते ॥ तारं बीजमथेंद्राय अमुकाधिपतये नमः ॥ १ ॥ सायुधाय सवाहनाय सांगपरानिच ॥ धारायां नेस
शक्तीति कायामुकपदं ततः ॥ २ ॥ पाठ्यदोयनमोंतो यं दिक्पालानां मनुः स्मृतः ॥ इंद्रायेति पदस्थाने वज्राद्धि पदमुच्चरे
त् ॥ ३ ॥ अथायामुकपदस्थाने क्रमाज्ज्ञानि वदेत्सुधीः ॥ सुरतेजः प्रेतरक्षः सलिलप्राणतारकाः ॥ ४ ॥ भूता हि लोकं निते
षां ज्ञाश्च पालकज्ञातयः ॥ पार्श्वदान्तैश्च ममुकस्थाने स्यात्स्वे स्वदेवताः ॥ ५ ॥ बीजानि पूर्वमुक्तानि आह्नान्याशुधा
निच ॥ यानुतोयपयो मध्ये न्तं पूर्वेशयोः क्रमं ॥ ६ ॥ प्रत्याहृत्ति द्विपेद्वे पुष्पं मंत्रमिमं जपन् ॥ ॐ अमी हासि हि
हेहि सरणागतवत्सलः ॥ भक्त्या समर्पये तुभ्यमिदमावरणार्चनं ॥ ७ ॥ आह्वानाद्युपचारैश्च प्रत्येकं पूजयायसो ॥
हत्वा प्रक्षाल्य च कांस्युपचारांतरं चरेत् ॥ ८ ॥ धूपपात्रस्थितांगारे क्षिप्त्वा च समधुरादिकं ॥ पात्रमस्त्रेण संप्रोक्ष्य दद्याद्धूपं

मं.म.
१०८

समर्पयेत् ॥ संस्पृश्य वामतर्जन्या मूलं श्लोकं च संपठेत् ॥ १० ॥ ॐ वनस्पतिरसोपेतो गंधाढ्यः सुमनोहरः ॥ आघ्रेयः सर्वदेवानां
धूपोयं प्रतिगृह्यतां ॥ ११ ॥ सांगाय सपरीत्पंने वारायंडे तेदेवता ॥ धूपं समर्पयामीति नमोंतं मनुमुच्चरेत् ॥ १२ ॥ शरावे [illegible] ग
ह्लि पेद्भूमौ धूपमुद्रां प्रदर्शयेत ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोगेन घंटा मर्चेत्स्व मंत्रतः जगद्ध्वनि मंत्र मातः स्वाहा नः सदर्शाहरः ॥ वादयन्या
महालेतां कीर्तयेद्देवतागणात् ॥ १४ ॥ धूपयेद्धृद्धस्तेन देवतानाभिदेशतः ॥ जलं पुष्पांजलिं दद्याद्दीपदानमथापीदृशं ॥ १५
वामे मध्यमया स्पृष्टो मूलश्लोकस्य कीर्तनं ॥ ॐ सुप्रकाशो महादीपः सर्वतस्तिमिरापहः ॥ १६ ॥ सबाह्याभ्यंतरंज्योति
दीपोयं प्रतिगृह्यतां ॥ धूपस्थाने दीपपदं मध्यमंत्रप्रयोगतः ॥ १७ ॥ दीपमुद्रामदर्श्यानंच नेत्रानंते चदेशतः ॥ प्रथमपक्षेतु
वर्तीनां विषमा वर्तिका मताः ॥ १८ ॥ घृतदीपो दक्षिणे स्यात्तैलदीपस्तु वामतः ॥ श्वेतवर्तिर्घृते प्रोक्तो दक्षे वामांगे रक्तव
र्तिकः ॥ १९ ॥ अथान्नं पवित्रं तैयं ततो नैवेद्यमर्पयेत ॥ स्वर्णादिभाजने सा[illegible]न्यसर्करं पायसादिकं ॥ २० ॥ पारिवेष्ट्यय
पाशाक्तिप्रोक्षितं केर[illegible] ह्यामंत्रितेः ॥ चक्रमुद्रा मथा रक्ष प्रोक्षेत मंत्रिते गले ॥ २१ ॥ वायुबीजेन [illegible] वारंतत सत्सूर्या तथा
हूतेः ॥ नैवेद्यदोषसंशोष्य चारितं ये द्वाक्षिणे करे ॥ २२ ॥ अग्निबीजं तस्य पृष्ठे वामं करतलं न्यसेत ॥ तं दृष्ट्वा दिव्यान्नेवेद्येत
द्रव्यनाशं मनाविलं ॥ २३ ॥ नैवेद्यदोषसंशोष्य ध्यायेद्यामकरे ऽमृतं ॥ तत्पृष्टे दक्षिणे हस्तं कृत्वा तत्र प्रदर्शयेत ॥ २४ ॥ आज्ञा
धेनं स्मरेन्ज्ञोऽमृतबीजोत्थाम्रत धारया ॥ प्रोक्षण मूलेन तंस्पृष्ट्वा वर्षोऽमूलमनुं जपेत ॥ २५ ॥ दर्शयित्वा धेनुमुद्रां गांधपु

रामु:
१०८
107

धेरत्नदर्पयेत्॥ देवे पुष्पांजलिं दत्त्वा तेजो देवमुखे स्थितं॥२८॥ विचिंत्य यांगुष्ठेन स्पृशन्नैवेद्यभाजनं॥ दक्षहस्तेन गले
दत्वा मूलं श्लोकं शिरः पठेत्॥२९॥ सत्यान्नसिक्षिदुःसुहविविधविधानेकभोजनं॥ निवेदयामि देवेश सानुगाय गृहा
णतत्॥३०॥ सांगायेत्यादिकं प्रोच्य जलं मुक्त्वा भूतले॥ नैवेद्यमुद्रां अंगुष्ठानामिकाभ्यां प्रदर्शयेत्॥ वामहस्तेन पद्मो
भाम्रा ग्रासाद्दक्षिणेन तु॥३१॥ कनिष्ठानामिकांगुष्ठे मुद्रा प्राणस्य कीर्तिता॥ तर्जनी मध्यमांगुष्ठैरपानस्य तु मु
द्रिका॥३२॥ अनामा मध्यमांगुष्ठैरुदानस्य तु सा मता॥ तर्जन्यनामा मध्याभिः सांगुष्ठाभिर्व्यानुथिका॥३३॥ सर्वा
भिः सामन[illegible]स्य प्राणाद्याङे हितान्विताः॥ तारपूर्वाङपन्तुशः प्राणादीनां प्रदर्शयेत्॥३४॥ ततो जवनिकां
हत्वा ब्रह्मेशाद्यैरिदं पठेत्॥ पद्यं शालीभक्तमिति मूलं मंत्रंच समधा॥३५॥ प्रतिसीरामपाकृत्य दद्यात् श्लोकं
पठन्नजलं॥ ॐ नमस्ते देवदेवेश सर्वतृप्तिकरं परं॥३७॥ अखंडानंदसंपूर्णं गृहाण जलमुत्तमं॥ स्थंडिले त्रिगुणा
वे धायैश्वदेवक्रियां चरेत्॥३८॥ मूलेन वीक्ष्य चास्त्रेण हत्वा प्रोक्षणताडने॥ कुशो लदमर्णाम्भुस्थपूर्ववत्स्थापये
धुर्वि॥३९॥ तन्मंत्रेण तमभ्यर्च्याक्षयेत्तत्र देवतां॥ पूजयेद्गंधपुष्पैस्तां महाव्याहृतिभिस्ततः॥४०॥ हुत्वाज्यं तत्र सम्म
लाभिराहुतिनां चतुष्टयं॥ अन्ने मूलेन जुहुयात् पंचविंशति संख्यया॥४१॥ पुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वा मूलेनौ देवं वि
[illegible]योजयेत्॥ वह्निं विसृज्य देवाय दद्याद्दाय मनोहरं॥४२॥ तेजः संहृत्य देवास्ये निर्गतं देवकन्तः॥ नैवेद्यं
तदुच्छिष्टभोजने विनिवेदयेत्॥४३॥ विष्वक्सेनो हरेरुच्छिष्टं चंडेश्वर उमापतेः॥ विकर्तनस्य चंडांशुर्वक्रतुंडो ग

मं.म. गणेशितुः॥४४॥ ब्रह्मेहृच्छिष्टचांडालीस्ततादृच्छिष्टभोजिनः॥ ततो लवणमुक्तार्घ्यं कुर्यादारात्रिकं सुधीः॥४५॥ अ-
थानिष्ठिवितांबूलं दर्शयेच्छत्रचामरे॥ पठेद्देवमनाभूष्य[illegible]ल्वासांक्षश्लोकचतुष्टयं॥४६॥ बुद्धिः सखा सनात्क्षमादर्पेण
१०८ मंगल्यानि च॥ मनोहारि विविधानि नृत्यरूपेण कल्पिता॥४७॥ ध्वनयो गीतस्वरूपेण शब्दावाद्यप्रभेदतः॥ छत्राणि
नवपक्षानि कल्पितानि मया प्रभो॥४८॥ सुषुम्णाध्वजरूपेण प्राणा दाश्याम रात्मना॥ अहंकारो गजत्वे-
न वेगत्कम्मो रथात्मना॥४९॥ इंद्रियाण्यश्वरूपाणि शब्दादीरथवर्त्मना॥ मनः प्रग्रहरूपेण बुद्धिः सारथिरूप-
तः॥४९॥ सर्वमन्यत्तथा तत्त्वं नैवोपकरणात्मना॥ श्लोकानेतान्पठित्वा तु मूलमंत्रमनन्यधीः॥५०॥ यथाशक्ति जपित्वा
तु मंत्रेण विनिवेदयेत्॥ क्षिपन्नर्घस्यपानीयं देवतादक्षिणे करे॥५१॥ गुह्यातिगुह्यगोप्ता त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपं॥
सिद्धिर्भवतु मे देव त्वत्प्रसादात्त्वयि स्थिता॥५२॥ कीर्तितः श्लोकरूपोयं मंत्रो जपनिवेदने॥ दत्वा पराङ्मुखं चार्घ्यं पुष्पैः
शंखं प्रपूजयेत्॥५३॥ दंडवत्प्रणतिं पत्येशं देवे कुर्यात्प्रदक्षिणाः॥ अजेशाशक्तिगणपप्रभाकरणांक्रमादिमाः॥५४
वेदाद्वैधं च वह्नेश्च संख्याः स्युः सर्वसिद्धये॥ हुत्वा ब्रह्मार्पणाख्येन मनुनात्मानमर्पयेत्॥५५॥ इतः पूर्वं प्राणबुद्धिदे-
हधर्माधिकारतः॥ जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यंतेवस्थासु मनसा वदेत्॥५६॥ वाचा हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिवकस्तनः राम:
ंता मेषोल्चितो यत्स्मृतं यदुक्तं च यत्कृतं॥५७॥ तत्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवत्वभिवल्लभा॥ मांमदीयं च सकलं हर १०८

108

येंतेसम पर्येत्॥५८॥ शिरस्तद्दिति संप्रोक्तो ब्रह्मार्पणमनुं बुधैः॥ प्रणमाद्दीप्तैश्चीत्वर्णो देवतात्मक्षमर्पणे॥५९
संहारमुद्रया देवं संहरेत् हृदये निजे॥ अन्यस्मिन्देवते कार्यं तु हो हरिपदे बुधैः॥६०॥ एवं संपूज्य देवेशं अज्ञयतां समाच
रेत्॥ योगहोमं ततः [illegible] कृत्वा मध्याह्ने स्नानमाचरेत्॥६१॥ स्नात्वे तांत्रं च पूर्वोक्तं संध्योतर्पणमप्यथ॥ संपूज्य प्र
वंवह्ववैश्वदेवादिकं चरेत्॥६२॥ देवप्रसादं भुंजीत संभोज्य ब्राह्मणोत्तमान्॥ आचम्य देवं संस्मृत्य पुराणं शृणु
यात्सुधीः॥६३॥ संध्यां होमं विनिर्वत्य देवं संपूज्य पूर्ववत्॥ शयीत शुद्धशय्यायां भुक्त्वाल्पं देवतां स्मरन्॥६४॥ पू
र्वं यः पूजयेद्देवं त्रिकालं धर्ममावहन्॥ नत्वा तु वैरिभिर्दुःखैः पीड्यते हरिशालिनः॥६५॥ त्रिकालपूजने शक्तः कार्ये छि
सल्लदृप्यदः॥ विशेषेण यजेद्देवं संक्रांत्यादिषु पर्वसु॥६६॥ दशाभिः पंचभिर्वापि पूजयेदुपचारकैः॥ अशक्तः का
रयेत् पूजां दद्याद्दत्तेन साधनं॥६७॥ दानाशक्तः समर्थं तं पश्येत् तत्र मानसः॥ साधनाभाविनी यासीदोर्वाधी सोति
क्षीतया॥६८॥ आतुरी पंचधा प्रोक्ता सो पूजा साकीर्त्यते क्रमात्॥ पूजासाधनवस्तूनामभावे मनसैव या॥६९॥ पूजां
भक्त्या वा तु हेल साधनाभाविनी तु सा॥ यत्नः संपूजये द्देवं यथालब्धोपचारकैः॥७०॥ मानसैर्वाधि सावासीज्ञेया संप
र्णसिद्धिदा॥ बालावृद्धास्त्रीयो मूर्खो दुर्बोधा त्वत्प्रज्ञातु या॥७१॥ यथाज्ञानं सुरार्चा सो दौर्बोधी कीर्तितां बुधैः॥ मू

म·म· नकीतुनरःस्नात्वाहुत्वा संध्यां चमानसीं ॥७२॥ मानसैर्वार्चयेत्कामी निःकामः सर्वमाचरेत् ॥ क्षोनिकृत्कातु
११० रोरोगी नस्नायान्नचपूजयेत् ॥७३॥ विलोक्यमूर्तिं देवस्य यद्विवा सूर्यमंडलं ॥ सकृन्मूलमनुं ज[illegible]त्वा नद्य ऽ
पुष्पं विनिःक्षिपेत् ॥७४॥ ततो रोगे गते स्नात्वा पूजयित्वा गुरून्द्विजान् ॥ पूजाविछेददोषो मे शाम्यत्विति प्रा
र्थयेत्तुतान् ॥७५॥ नैभृष्याशिषमादाय देवेशं पूर्ववद्यजेत् ॥ आतुरी कीर्तिता पूजा पर्वेवं नास्ति दिनः ॥७६
त्ययं संपाद्य सर्वाणि श्रद्धया साधनानि यः ॥ पूजयेत्तत्परो देवं स लभेताखिलं फलं ॥७७॥ पूजनेन फला
ला र्धस्यादन्यदत्तैस्तु धान्यैः ॥ तस्मात्स्वयं समानीय साधनान्यर्चनं चरेत् ॥७८॥ देवपूजाविहीनो यः स नरो नर
केऽपचेत् ॥ यथाकथंचिद्देवार्चा विधेया श्रद्धया ततः ॥७९॥ ॥ इती श्री मन्महीधराचार्य· मंत्रम· पूजा·ए
विंशस्तरंगः ॥२१ ३१॥ ॥ वक्ष्येऽथो सर्वदेवानां पवित्रदमनार्पणौ ॥ पवित्रेश्रावणे मासि चैत्रे दमनकेऽपि
प्रत्यब्दं विधिवत्कुर्याद्दर्चा फलसिद्धये ॥ चैत्रे शुक्लचतुर्दश्यां दमनैः पूजयेद्धरं ॥२॥ नारायणं तु द्वादश्यां रामः
अष्टम्यां गिरिनंदनां ॥ सप्तम्यां भास्करं देवं चतुर्थ्यां गणनायकं ॥३॥ एवं तत्त तिथौ तं तं पवित्रैः श्रावणे ११०

109

यजेत् ॥ पूर्वाह्णे दमनार्चां होत्कृत्वा नित्यार्चनं विभोः ॥४॥ गत्वा दमनकारामं [illegible]ली यातंक्ष्य पोषणान् ॥ उप
विश्य शुचौ देशे मन्त्रेणानेन चार्पयेत् ॥५॥ अशोकाय नमस्तुभ्यं कामस्त्रीशोकनाशन ॥ शोकार्तिं हर मे
नित्यमानंदं जनय स्व मे ॥६॥ इति संप्रार्थ्य तत्राद्यैः इति कामोस्य मंत्रतः ॥ कामदेवाय कामादि हृदंतोष्टा
क्षरो मनुः ॥७॥ कामस्य मायारत्येहृत्पंचा[illegible] स्मरते मनुः ॥ इष्टदेवस्य पूजार्थं नव्यामित्वामितिभुवन्
उत्पाद्य पंचगव्येनाभिषिंच्य क्षालयेज्जलैः ॥ गंधादिभिर्द्दामभ्यर्च्य छादयेत्सितवाससा ॥८॥ निधाय
वंशपात्रे तं गीतवादित्रनिःस्वनैः ॥ गृहमानीय सद्देशे स्थापयेद्देवतां स्मरन् ॥९॥ ततो देवस्य पुरतः कृत्वा
ष्टदलमंबुजं ॥ सितकृष्णपीतरक्तवर्णैः संपूरयेत्ततः ॥१०॥ भूपुरं तद्बहिः कृत्वा पीतवर्णेन पूरयेत् ॥ सितरक्त
पीतवर्णेन तद्बहिर्वर्तुलत्रयं ॥११॥ रक्तवर्णेन तद्बाह्ये विदध्याच्चतुरस्रकं ॥ एवं विरचिते रम्ये मंडले साधकाभि
के ॥१२॥ यद्दिवासवितोमंदं मुंचेद्दमनभाजनम् ॥ सायंकालीनपूजांते कुर्यात्तस्याधिवासनं ॥१३॥ नाराधा
भ्यां कामरतिमंत्राभ्यां तत्र तौ यजेत् ॥ दलेष्वष्टसु रत्याद्यानष्टौ कामांश्च ध्वनैः ॥१४॥ कामो भस्मशरीर
श्च ततोनंगश्च मन्मथः ॥ वसंत[illegible]सखसंज्ञश्च स्मर इक्षुधनुर्धरः ॥१५॥ पुष्पबाण इमे कामास्तान्यजेन्नाम

भिनिजैः॥प्रश[illegible]वानंगवीजाहैश्चतुर्थीःदध्यान्वितैः॥१७॥कर्पूररोचनापंकुनाभिजागुरुकुंकुमैः॥धा
त्रीःफलैश्चंदनेनपुष्पैःकामाङ्कमान्यजेत्॥१८॥दमनंगंधपुष्पाद्यैरभिपूज्याभिमंत्रयेत्॥अष्टो
त्तरशतंकामगायत्र्याभिमंत्रितम्॥१९॥कामदेवायवर्णान्तेविद्महेपदमुच्चरेत्॥पुष्पबाणायचप
दंधीमहीतिततोवदेत्॥२०॥तन्नोऽनंगःप्रचोवर्णोदयादितिमनोभुवे॥गायत्र्येषाचविधेहकामजाह्या
जनविमोहिनी॥२१॥इदापुष्पांजलिंदत्वामनुनानेनतंनमेत्॥ॐनमोस्तुपुष्पबाणायजगदाकारिणे
मन्मथायजगन्नेत्रेरतिप्रीतिप्रदायिने॥ततोनिमंत्रयेद्देवंमनेनमनुनासुधीः॥२३॥आमंत्रितोसिदेवेश
प्रातःकालेमयाविभो॥कर्तव्यंतुयथालाभंपूर्वेपर्वतवाहया॥२४॥देवेपुष्पांजलिंदत्वादद्याद्वस्त्राणि
पत्यच॥दमनेवर्मेणास्त्रेणविदध्यादवगुंठनं॥२५॥रक्षणंचभूम्सावे[illegible]तदाधिवासनमीरितं॥ततोजाग
रणंकुर्याद्देवंगायन्स्तुवन्जपन्॥२६॥सद्योधिवासनंवापिकुर्यात्तत्रनजागरः॥प्रातःस्नानादिनिर्वर्त्यप्रस्
त्वानिर्विघ्नेनविभोः॥२७॥संकल्पंदमनार्चायानिदध्याद्देवनाशया॥गृहीत्वादमनस्याथहस्ताभ्यांमंज
रीशुभां॥२८॥इदाभिमंत्रयेन्मंत्रीततःश्लोकमिमंपठेत्॥ॐसर्वरत्नमयींदिव्यांसर्वगंधमयींशिवां॥२९

गृहाणमंजरीं देव नमस्तेस्तु कृपानिधे ॥ मूलमंत्रेण वाद्यादिघोषे देवस्य मस्तके ॥३०॥ समर्पयेत्ततः कुर्यान्मालां दमननिर्मि-
तां ॥ हृदाभिमंत्र्य चानेन श्लोकेनाप्यभिमंत्रयेत् ॥३१॥ ॐ सर्वरत्नमयीं नाथ दामनीं वनमालिकां ॥ गृहाण देव पूजार्थं सर्वनत्वा
यदंडवत् ॥३३॥ दमनैर्विकृतां तस्मै श्लोकेन विनिवेदयेत् ॥ देवदेवगणआराध्य वांछितार्थप्रदायक ॥३४॥ क्षत्मान्पूरय मे नाथ का-
मन्का मञ्जरीप्रिय ॥ जप्त्वा मूलमनुं चाष्टौ नत्वा देवं विसृज्य च ॥३५॥ गुरुं गत्वा दमनकैर्यजेत्तं तोषयेद्धनैः ॥ विप्रान्संभोज्यपं-
जीत स्वदेवाय निवेदितं ॥३६॥ एवं कृते कृतार्थः स्याद्दूर्वार्या फलभाग्भवः ॥३७॥ कथितादमनार्चैषा पवित्रयजनं शृणु ॥ पवित्रा-
यजनाहात्तु पूर्वं क्षिप्त्वा सरे सुधीः ॥३८॥ विदध्यान्नित्यपूजांते पवित्राणि यथाविधिः ॥ हेमदुर्वर्णताम्रोत्थतंतुभिः पट्टसूत्रा-
तः ॥३९॥ यद्वा कार्पाससूत्रैश्च निर्मितैर्विप्रभार्यया ॥ अन्यया वा सधवया सदाचारप्रसक्तया ॥४०॥ कर्तितैस्तानि कुर्वीत न
पुंश्चल्यादिनिर्मितैः ॥ त्रिगुणं त्रिगुणीकृत्य निर्मायाष्टवस्त्रिकां ॥४१॥ तांम्रे ह्रपंचगाव्येन क्षालयेदुष्णवारिणा ॥ गणा-
वनाभिषिंचेन मूलेनाष्टोत्तरं शतं ॥४२॥ मंत्रयेन्मूलगायत्र्या तावदेव ततः सुधीः ॥ रक्षयेन्नवसूत्रीभिरष्टोत्तरशतेन च ॥४३॥ न
दर्हेन्न तदर्हेन जानू हृन्नाभिमानतः ॥ देवेश्वरस्य पवित्राणि सुवो देद्यो प्रसन्नधीः ॥४४॥ ज्येष्ठमध्यकनिष्ठानि तेषु ग्रंथीन्दधीत न
षाड्विंशतत्त्वमानेड मिताऽन्येषास्तु दिक्रमात् ॥४५॥ अष्टोत्तरसहस्रेण नवसूत्र्या विनिर्मितं ॥ अष्टोत्तरशतं ग्रंथी वनमा-
ला पवित्रकं ॥४६॥ कृत्वा ताम्रपं ग्रंथीन्रोचनकुंकुमादिभिः ॥ वेणावे पटले तानि संछाद्याच्छिन्नवाससा ॥४७॥ स्थापयित्वाभि-

म·महो·

११२

निर्मीयादन्यान्यावरणायैते॥सप्तविंशत्यष्टिशथिनवसूत्रीवितानितु॥४८॥अद्रिनेत्रमिताभिस्तु कुर्याद्रुद्रपवित्रकं॥तावतीभिः
छत्रोंनो स्तावद्विज्ञात्यातदात्मः॥४९॥तत्र ग्रंथीन्यथाशोभं दत्वा संरंजयेदपि॥तानि पात्रांतरे न्यस्य कुर्याद्गंधपवित्रकं॥
द्वादग्रंथितिग्मांशुनवसूत्रीविनिर्मितं॥निर्माय्यैवं पवित्राणि कुर्यात्पूजार्थमंडलं॥५१॥पंकजं षोडशदलं पूरयेदष्टवर्ण
केः॥नीलहारिद्रशोणाढ्य मांजिष्ठश्वेतसंज्ञकेः॥५२॥सिंदूरधूम्रकृष्णाख्यैस्तद्बहिर्मंडलत्रयं॥सूर्यसोमाग्निसंज्ञं तच्छेतपीता
रुणांक्रमात्॥५३॥तद्बाह्येष्टदलं कुर्याद्रत्नांयदि वांछितं॥एवंमंडलमारच्य पूजयेत्कुसुमादिभिः॥५४॥तस्योपरि निवे
श्यायवितानं समलंकृतं॥मंडलेस्थापयेद्देवं प्रतिमां यदि वा पटं॥५५॥तत्र सुदेवं संपूज्य पाद्य संनिवेदयेत्॥देव
नाग्रे पवित्राणां पात्रं न्यस्याधिवासयेत्॥५६॥उक्तसंख्यस्य सूत्रस्यालाभे तानि यथाहृदि॥न्यष्टादीनि पवित्राणि विद्
ध्यात्सर्वथा सुधीः॥५७॥तत्र द्वाविंशतिं देवानाहूय प्रतिपूजयेत्॥ब्रह्मविष्णुमहेशानाश्चिसूर्याद्देवताः स्मृताः॥५८॥
ॐकारयंत्रमावह्नि ब्रह्मनागाः शिखिध्वजाः॥सूर्यः सदाशिवो विश्वे तव सूर्याधिदेवताः॥५९॥क्रियावपौरुषीवीरा
चतुर्थी त्वपराजिता॥विजयानययाछक्ताभुक्तिदा च सदाशिवाः॥६०॥मनोन्मनीतु नवमी दशमी सर्वतोमुखी॥
एतापवित्रग्रंथीनां देवताः परीकीर्तिताः॥६१॥आवाहनादि छत्राभिर्नवभिः साधकोर्य[illegible]ः॥तदाह्वानादिकं न येत्
नच्छन्त्वार्चयेद्गंधादिभिः॥६२॥एवं पवित्राण्यभ्यर्च्य[illegible]द्गंधपवित्रकं॥तद्धूपधित्वा नारेण हृदयेनाभिमंत्रयेत्॥६३

घा

राम:

११२

111

नं

प्रणम्य प्रार्थयेदेवं श्लोकयुग्ममिदं पठन्॥ आमंत्रितोसि देवेश सार्द्धं देव्या गणेश्वरैः॥६४॥ मंत्रेशैर्लोकपालैश्च सहितः परि
चरकैः॥ आगच्छ भगवन्नीद्र विधिसंपूर्त्तिकारक॥६५॥ प्रातस्त्वां पूजयिष्यामि सान्निध्यं कुरु केशव॥ ततो गंधपवित्रं तत्पादयो
र्विन्यसेत्प्रभोः॥६६॥ केशवायेति पदस्थाने कार्यं ह्यन्यदेवते॥ भगवन्नित्यादि पदे स्थाने लिंगोक्तो मंत्रवित्तमैः॥६७॥ आधिवासं वि
२२४ धायेत्थं निशि जागरं चरेत्॥ देवस्य कृतिनामानि वदन्ध्यायन्स्तुवन्प्रणमन्॥६८॥ प्रातर्नित्यार्चनं कृत्वा मूलेनाष्टोत्तरं शतं॥
कानिष्टान्य पवित्रं त गृहीत्वाभिमंत्रयेत्॥६९॥ घंटावादित्रवेदानां कारयन्घोषमद्भुतं॥ जपन्वाद्यांश्च देवस्य कंठे मूलेन वार्पये
त्॥७१॥ एवमेवार्पयेदन्ये पवित्रे मध्यमोत्तमे॥ श्रेष्ठं तत्कुंकुमास्पितं ध्यायेद्देवं तदर्पणे॥७२॥ वनमाला पवित्रं तु तावन्मूलमभिमं
त्रितं॥७ अर्पयेदिष्टदेवस्य मुकुटे मूलमुच्चरन्॥७३॥ ततः सुवर्णकुसुमपुष्पैः शतमितोसह॥ मूलाभिमंत्रितं देवमूर्द्धि मूले
नार्पयेत्॥७४॥ हृदाद्यपटलस्थानि पवित्राण्यभिमंत्र्य च॥ तत्तन्नाम्ना नमोंतेन तनोपरि सुलोन्यसेत्॥७५॥ एवं पवित्रैः संपू
ज्य धूपादिनी प्रकल्पयेत्॥ पावके देवमाहूय नित्यहोमं विधाय च॥७६॥ मूलेनाग्नौ पवित्रं तदर्पयेद्देवतां स्मरन्॥ मूर्त्तौ देवं समुद्वा
स्य वह्निं संयोज्य चात्मनि॥७७॥ पुष्पांजलिं विधायेशं कर्मानेन निवेदयेत्॥ मंत्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं कृपानिधे॥७८॥
पूजनं पूर्णतां यातु पवित्रेणार्पितेन ते॥ इति संप्रार्थ्य देवेशं योजयेत् हृदये निजे॥७९॥ गुर्वंतिकं ततो गत्वा दत्वा पुष्पांज
लिं गुरो॥ सांगे षडंगं विन्यस्य गुरोर्देहे विन्यसेत्॥८०॥ पाद्यं दत्वा तथैवार्घ्यं वस्त्रालंकारचंदनं॥ पुष्पैः संपूज्य मूलेन प

मंत्र·महो

११३

पित्रंतत्कुलेपूजयेत्॥८१॥स्वशक्त्यादक्षिणांदत्वादंडवत्प्रणमेद्गुरुं॥अन्येभ्यःशिष्टवृद्धेभ्यःपश्चादाशिषमादद्दीत॥८२॥
सर्वथैवगुरोःपूजाकर्तव्यामंत्रिणासदा॥अपूजितेगुरौसर्वापूजाभवतिनिःफला॥८३॥गुरोरभावेतत्पुत्रंतदभावे
तदात्मजं॥दौहित्रंतदभावेन्यंपूजयेद्गुरुगोत्रजं॥८४॥ततोधृत्वापवित्रंच्चभोजयेद्विजोत्तमान्॥भुंजीततदनुज्ञातोबं
धुभिःस्वजनैःसह॥८५॥यथाकथंचित्कुर्वीतपवित्रारोहणमुत्तरायने॥विघ्नेहृत्कस्यचाशौचंस्यात्पूर्वमासंपूर्णेहितद्भवेत्॥८६॥अ
स्याकस्यांतिथौकुर्यात्तिथ्युक्तेकृतंनदेवत्॥सर्वथाप्यावरणैकेनापितंतुनिवेदयेत्॥८७॥प्रत्यब्दंयःपवित्रेणपूजांकुर्वी
तदेवते॥ऐश्वर्यारोग्यसंयुक्तोनेकवर्षाणिजीवति॥८८॥संपूर्णंहायनंपूजादेवतानांकृतानुया॥सर्वासापूर्णतां
यातिपवित्रदमनार्पणात्॥८९॥अन्येषुपुष्परागाद्येषूदयसौम्यायनादिषु॥कुर्यादलभ्ययोगेषुविशेषाद्देवतार्चनं॥
यथायथेष्टदेवेषुनराणांभक्तिःसमेधते॥आप्यतेतेनरयत्नेनमनोभीष्टंतथातथा॥९१॥ध्रुवोत्तरेकुर्याद्देवस्थापनोत्स
वं॥ऊर्जेतथैवदेवानामुत्थापनविधिंसुधीः॥९२॥माघकृष्णचतुर्दश्यांविशेषाच्छिवपूजनं॥आश्विनेतुनवाहेषुदुर्गापू
ज्यायथाविधि॥९३॥गोपालंपूजयेद्विद्वान्नभःकृष्णाष्टमीदिने॥रामंचैत्रसितेपक्षेनवम्यामर्चयेत्सुधीः॥९४॥वैशाखा
घचतुर्दश्यांनरसिंहंप्रपूजयेत्॥यजेच्छुक्लचतुर्थ्यांतुगणेशंभाद्रमाघयोः॥९५॥महालक्ष्मींयजेद्विद्वान्भाद्रशुक्लाष्ट
मीदिने॥माघशुक्लसप्तम्यांविशेषाद्दिननायकं॥९६॥याकाचित्सप्तमीशुक्लारविवारयुतायदि॥तस्यांदिनेशंसंपू

रामः

११३

112

न्यदद्याद्दर्घं पुरोदितं ॥६॥ नतत्काल्यो दितं नान्यान्देवता प्रतिवर्द्धनान् ॥ विशेषानियमान् ज्ञात्वा भजेद्देवमनन्यधीः ॥ तं २
श्चाषाढीकार्त्तिकी मध्ये किंचिन्नियममाचरेत् ॥ देवसंज्ञीनयेविद्वान्स पदूजादि सिद्धये ॥९॥ एवं यो भजते विष्णुं दुर्गां ग
णाधिपं ॥ भास्करं शङ्कयानित्यं सकदाचिन्नसीदति ॥१०॥ स्वधर्ममा चरान्नित्यं देवपूजापरायणाः ॥ जितेन्द्रियो लि
प्सो गान्धाप्ये हानं तनांप्रजेत् ॥११॥२०१६॥ ॥इतिश्री महीधराचार्य विरचिते मंत्रमहोदधौ पवित्रदमना पर्णी
अयो विंशस्तरंगः ॥ ॥साधकानां श्री अभिध्येमंत्र शुद्धिमथो ब्रुवे ॥ साधकस्य तु नामादि वर्णमारभ्यमो धयेत् ॥१॥
मंत्राद्यक्षरपर्यंतं चक्रे सिद्धादिके क्रमात् ॥ जन्मर्क्षोक्थं प्रसिद्धं वा नाम ग्राह्यं विशोधने ॥२॥ ऊर्द्ध्वगाः पञ्च रेखाः स्युः पंचतिर्य
ग्गताः पुनः ॥ कोष्टानि तत्र जायंते षोडशैवात्र संलिखेत् ॥३॥ भूरामाश्विवनं शाग्निवेदार्क दिक्रसाष्टभिः ॥ कलामनुशरे
गृहितिथिविश्वैर्मितेषु च ॥४॥ कोष्ठेषु मातृकावर्णांल्लिखेन्नामादितः क्रमात् ॥ सिद्धः साध्यः सुसिद्धोरिर्ज्ञेयो मन्त्रज्ञ बाधौ ॥
त४ यस्मिंश्चतुष्के नामार्णास्तस्मात्सिद्धचतुष्टयं ॥ प्रादक्षिण्यात्तु द्वितीयं साध्याख्यं तत्तृतीयकं ॥५॥ सुसिद्धाख्यं चतुर्थं तु स
पलाख्यं क्रमतं बुधैः ॥ एककोष्ठे द्व्यादिवर्णे सिद्धसिद्धं प्रकीर्तितं ॥७॥ तद्द्वितीयमंत्रवर्णे सिद्धसाध्य उदाहृतः ॥ तृतीये तु सु सि३
सिद्धः [illegible] सिद्धारिः स्यात्तु चतुर्थके ॥८॥ नामार्णयुक्ततः कोष्ठादन्यवर्णे श्चो द्वितीयके ॥ चतुष्के तत्र पूर्ववत्तु यत्र नामार्णसंस्थि
तो ॥९॥ तत्रतत्कोष्ठमारभ्य गणयेत्पूर्ववत् क्रमात् ॥ साध्यसाध्यः साध्यसिद्धं तत्सुसिद्धं च तदरिपुः ॥१०॥ एवंशेयस्त ती

तं२

ष्वेवं चतुष्के मंत्रवर्णकः ॥ तदा पूर्वोक्तया रीत्या क्रमात् ज्ञेया विचक्षणैः ॥११॥ सुसिद्ध सिद्ध तत्साध्य तत्सु सिद्धस्थन द्विपुः ॥
चतुर्थे तु चतुष्के स्यादरि सिद्धारि साध्यकः ॥१२॥ तत्सुसिद्धार्यरिः पश्चादेवं मंत्रं विचारयेत् ॥ सिद्धसिद्धो यथोक्तेन द्विगुणात्सिद्ध
साध्यकः ॥१३॥ सिद्धसुसिद्धो द्विजपात् सिद्धारिं हंति बांधवान् ॥ साध्यसिद्धो द्विजपात् साध्यसाध्यो निरर्थकः ॥१४॥ द्विजा
ज्जपात् तत्सुसिद्धः साध्यारिर्हंति गोत्रजान् ॥ सुसिद्धसिद्धो द्विजपात् तत्साध्यो द्विगुणाज्जपात् ॥१५॥ तत्सुसिद्धो ग्रहादेव सुसि
द्धारिः कुटुंबहा ॥ अरिसिद्धः सुतं हन्यादरिसाध्यस्तु कन्यकां ॥१६॥ तत्सुसिद्धस्तु पत्नीघ्नस्तदरिः साधकापहः ॥ नाम्नो मंत्रस्य
वर्णांश्च लिखित्वा प्रतिवर्णकं ॥१७॥ सिद्धादिगणनाकार्या यावन्मंत्रसमापनं ॥ नाम्नो यदि समाप्तिः स्यात्पुनर्नामलि
खेत्सुधीः ॥१८॥ एवं संशोधितेषु स्युर्येच साध्यवैरिणः ॥ अत्या सिद्धसुसिद्धांश्च दद्यात्पुत्रभार्याभ्यां ॥१९॥ मतमित्थं तु
केषांचित्तदपि प्राज्ञसंमतं ॥ अथवान्यप्रकारेण सिद्धादीनां विशोधनं ॥२०॥ द्वादशारे लिखेच्चक्रे वर्णान्पूर्वादितः क्रमा
त् ॥ ईशानांतमकाराद्यान्हान्तांश्च विवर्जितान् ॥२१॥ तत्र नामार्णमारभ्य मंत्राद्यर्णावधि क्रमात् ॥ गणयेत्सिद्धसा
ध्यादि फलं तेषां विनिर्दिशेत् ॥२२॥ सिद्धः सिध्यति कालेन साध्यस्तु जपहोमतः ॥ सुसिद्धः प्राप्तिमात्रेण साधकं भक्षयेद
रिः ॥२३॥ सिद्धो नैव करोत्येव साध्योऽसद्दिशादिषु ॥ सुसिद्धस्त्रिजनीशेष्वरिः सर्वदा च भानुषु ॥२४॥ अन्योपीह प्रकारोस्ति सि
द्धसाध्यादिशोधने ॥ चतुःकोष्ठेषु विलिखेदादिवर्णान्पुनः पुनः ॥२५॥ नामार्णात्सिद्धसाध्यादि मन्त्रवर्णावधि ॥ चतु

र्थापिग्राकारोक्तिसिद्धादीनांविशोधने॥२६॥नाम्नोमंत्रस्यवर्णौघंचतुर्भिर्विभजेत्सुधीः॥एकादिशेषेसिद्धादिक्रमात्ज्ञेयं
विचक्षणैः॥२७॥सिद्धादिशोधनंप्रोक्तंअथवक्ष्येभशोधनं॥नत्रभ्युगुणवेदक्ष्माधरानयनभस्युजाः॥२८॥द्विचंद्रभुजवाह्नक्षि
म्नेत्रत्रिधाणगुणाः॥एकैकमृत्युनेंद्वक्षिरामचंद्राङ्कुबाथ॥२९॥अश्विन्यादिषुविज्ञेयाआदिवर्णाःक्रमाद्बुधैः॥ज्ञांता
विंदुविसर्गौतुपोष्णभागेव्यवस्थितौ॥३०॥जन्मसंपद्विपत्क्षेमप्रत्यरिःसाधकोवधः॥मैत्रंपरममैत्रंचगणनीयंस्वना
मभात्॥३१॥विपद्वधःप्रत्यरिश्चत्याज्याःपादन्यदुत्तमं॥अथाणोधनसंक्षिप्तंकथ्यतेसिद्धिदायिनी॥३२॥सप्ततिर्यग्लिखे ५
द्रेखाद्वादशोर्ध्वगाःपुनः॥एवंकृतेतुजायंतेकोष्ठाःषट्षष्टिःसंमताः॥३३॥आद्यपंक्तौलिखेदंकाल्लेकथ्यंतेयथाक्र
मनुनक्षत्रनेत्रार्कतिथिषट्वेदद्रयः॥३४॥सायकावसवोनंदाकोष्ठेषुक्रमतःस्थिताः॥द्वितीयपंक्तौसंलेख्याःपंचदी
र्घोज्झिताःस्वराः॥३५॥तृतीयपंक्तौकाद्यर्णाष्टकारांताःशिवैर्मिताः॥ठादिफांताश्चतुर्थ्यांतुपंचम्यांतुबादिहांतिमाः॥
षष्ठ्यांपंक्तौक्रमाल्लेख्याअंकाःकथ्यंतएवते॥दिक्चंद्रमुनिवेदाष्टगुणेषुसागराः॥३६॥मंत्रवर्णान्पृथक्कु
र्यात्स्वरव्यंजनरूपतः॥३७॥कोष्ठेयावंतिवर्णाःस्युर्गणयेत्तावदंककं॥कोष्ठोपरिस्थितांकेनसर्ववर्णास्वयंविभाः
दीर्घोऽस्तुगुणोकोअंकस्तथालघ्वाक्षरस्थिताः॥एकीकृत्यविजा[illegible]कानष्टभिर्विभजेत्पुनः॥४०॥शेषांकोमंत्रणाम्न
स्यान्नामवर्णेस्वयंस्थितिः॥अधःपंक्तिस्थितैरंकैर्गणनीयास्ततोऽखिलाः॥४१॥अधमर्णोधिकाराशिरूनोणरा

ग्रे२

मं·महो· धनीस्मृतः ॥ मंत्रो यदाधर्मणः स्यात्तदा ग्राह्यो धनी पुनः ॥४३॥ एवंधनर्णसंशोधंकमन्यथाप्रोच्यतेपुनः ॥ नामाद्यक्षरमारभ्यया
वन्मंत्रादिमाक्षरं ॥४४॥ गणयेत्तन्मातृकावर्णान्क्रमेण गुणयेत्त्रिभिः ॥ विभक्ते सप्तभिः शिष्टो नामराशिरुदीरितः ॥४५॥ एवंमं
११५ त्रार्णमारभ्य यावन्नामादिमाक्षरं ॥ गणयित्वा त्रिभिर्हत्वा विभजेत्सप्तभिः सुधीः ॥४६॥ मंत्रराशिः स्मृतः शिष्टः एवंबहूनि
नर्णिता ॥ यद्वा मंत्राक्षराणीह [redacted] स्वरव्यंजनरूपतः स्न
पृथक्कृत्य द्विगुणयेद्योजयेत्साधकाक्षरैः ॥ नाडीभिर्वसुभिर्भक्ते मंत्रराशिरुदाहृतः ॥४७॥ एवंनामार्णसंख्यापि द्विगुणीकृ
त्ययोजितः ॥ मंत्रवर्णैर्वसुभक्तो नामराशिः स्मृतो बुधैः ॥४८॥ कालितां धनितां वा च पूर्ववत्परिकीर्तितां ॥ उक्तान्यत्र समाग
ताशोधनीयमृणंधनं ॥४९॥ ऋणमंत्रंजपन्तुधिसेवितोनादद्यात्फलं ॥ पापात्पापक्षयं कृत्वा फलावाप्तिरनेहसा ॥५०॥
श्रायुःक्षयाकृतोनाशं साधकोऽस्य भवान्तरे ॥ ऋणित्वप्राप्तिमात्रेण मंत्रोभीष्टंप्रयच्छति ॥५१॥ समांकोयत्रभोराशीत
दासंसेवनात्फलं ॥ धनिमंत्रस्य संप्राप्तः फलस्याधिकमेव वा ॥५२॥ मंत्राणां शोधनेप्येषः प्रकारान्तरमुच्यते ॥ सुद्धाकोष्ठ
लिखेत्सर्वकोणाद्येकैकवर्णकं ॥५३॥ अकारादिहकारान्ताल्लघुसकविवर्जितान् ॥ नामाद्यक्षरमारभ्य मंत्रार्णावधिशो 114
धयेत् ॥५४॥ प्रथमे संपदोप्राप्तिर्द्वितीये धनसंक्षयः ॥ तृतीये धनसंप्राप्तिश्चतुर्थे बंधुविग्रहः ॥५५॥ पंचमेतुव्याधिःष भवे
ष्ठे सर्वस्वसंक्षयः ॥ एवं संशोधितंमंत्रंदद्याच्छिष्याय मांत्रिकः ॥५६॥ येषामत्रनषिऋणादिशोधनंनास्तितान्ब्रुवे ॥ एकवर्णा शिष

११५

त्रिवर्णो वा पंचार्णो रसवर्णोथकः ॥५७॥ सप्तार्णो नववर्णोथ तत्त्वार्णो रुद्रनाक्षरः ॥ अष्टार्णो हंसमंत्रश्च कूटो वेदादिको
ध्रुवः ॥५८॥ स्वप्नलब्धस्त्रियाप्राप्तो माला मंत्रोऽनेकेश्वरी ॥ प्रासादोरविमंत्रश्च वाराहो मातृका परा ॥५९॥ त्रिपुरा काम
मंत्रश्च नारसिंहः पाशिनायकः ॥ येतु मंत्रा [redacted] जैनमंत्रा नेभुक्तिमुक्त्यादिसाधनाः ॥६०॥ ए
तद्विज्ञेयं मंत्रेषु शुद्धिरावर्त्तरूपकी मता ॥ येषां मंत्रे स्वानं स्वक्त मरिश्मृतं न्यजेद्ध्रुवं ॥६१॥ अरिमंत्रो गृहीतश्चेद्दशानिवशानला
दा ॥ तस्य त्यागः प्रकर्तव्यः स्वल्पकारो ध्रुवोऽयते ॥६२॥ शुद्धिनैस्यात्पयेत्कुंभं सर्वतो भद्रमंडले ॥ विलोम संजपन्मंत्रं स्पर्शये
त्तु पाथसा ॥६३॥ तत्र देवं समावाह्य यजेत्सावरणान्वितं ॥ तदग्रे स्थंडिलं कृत्वा प्रतिष्ठाप्यानलं ततः ॥६४॥ जुहुया
न्मूलमंत्रेण विलोमेन शतं हुतैः ॥ दिक्पातिंथबलिं दद्यात्पायसान्नैर्घृतान्वितैः ॥६५॥ पुनः संपूज्य देवेशं प्रार्थयेन्मनु
नामुना ॥ अनुकूल्यामनालोच्य मया तत्र लघुर्द्धिना ॥६६॥ यद्दु पापं कृजितं तव प्रभो मंत्रस्वरूपकं ॥ तेन मे मनसः क्षोभ मंत्रो
पविनिवर्त्तय ॥६७॥ पापं प्रतिहतं यास्तु भूयाद्धु यसवातनं ॥ तनोतु मम कल्याणं पावनी भक्तिरस्तु मे ॥६८॥ एवं संप्रा
र्थ्य देवेशं कर्पूरागरुचंदनैः ॥ विलोमं विलिखेन्मंत्रं ताडपत्रे नदर्थयेत् ॥६९॥ भवध्यामस्त्रैं तत्सा पालुकं भोष्ठि तेजले ॥ पु
नः संपूज्य तत्तो पे स्वजास्ये मंत्रपत्रकं ॥७०॥ संपूज्य कुंभं सारितिनडागे वापि निःक्षिपेत् ॥ विप्रान्संभोज्य यत्नेन पीडया

मं·हे·
११५

ष्टो मन्त्र्य यथा ॥७१॥ अनेकधा शोधनेनैव शुद्धो न प्राप्यते मनुः ॥ मायां वा मंत्री यं वा दो दद्यान्नद्यो षडक्षये ॥७२॥ यद्वा दुष्टो
मनुर्जप्तः सिद्धो मायावसंपुटः ॥ यद्वा क्रमोत्क्रमतया प्रजप्तो वर्णमालया ॥७३॥ यत्र यस्य भवेद्भक्तिर्विश्वोषः समनूतमः ॥ वे
दिकोऽष्टमपि प्राप्तो भीष्टदस्तस्य जायते ॥७४॥ बीजमंत्रास्तथा मंत्राः त्रिधाः परे ॥ विद्यामंत्रगणाः प्रोक्ता बुधैरागमवेदि
भिः ॥ बीजमंत्रा दशार्णान्तास्ततो मंत्रा नखावधि ॥ विंशत्याधिकवर्णा ये मालामंत्रास्तु ते स्मृताः ॥ बाल्ये वयसि सिध्यन्ति बीज
मंत्राऽपासिनुः ॥ मंत्राभिधा यौवने तु मालामंत्रास्तु वार्द्धके ॥७७॥ उक्तान्यस्यावस्थायामभीष्टप्राप्तये सुधीः ॥ बीजमंत्रादिमं
त्राणां द्विगुणं जपमाचरेत् ॥७८॥ स्वकुलान्यकुलाख्योऽथ मंत्राणां भेद उच्यते ॥ प्रकृतिः पंचभूतात्मा ततो जाता नु मातृकाः ॥७९
तस्माद्वर्णाश्च पंचाशत्पंचभूतमया यथा ॥ लृनी यावर्गगाः कर्णौ धौ लो लाः पार्थिवा मता ॥८०॥ नासेऽओ वर्गतुर्याश्च व
स्तोवर्णाः स्मृताः अपां ॥ नेत्रे द्वितीयावर्गाणां रेफश्चाः पावकात्मकाः ॥८१॥ वर्गाद्यानंतरौ ई ऐ वाश्च यश्चामारुता मताः ॥ वर्गा
न्तिमाः कपोऔशौहो बिंदुश्चेति नाभसाः ॥८२॥ विसर्गोऽप्यात्मकत्वात्मा सर्वभूतमयो यतः ॥ अणोरिणो धिनिर्यांति कंठादि
स्थानमस्य ध्वनेः ॥८३॥ पार्थिवादिकवर्णानां स्वकीया स्वकुला भिधाः ॥ पार्थिवस्य तु वर्णस्य मित्रं वारुणमक्षरं ॥८४॥ मा
रुतं शत्रुभूतं स्यादुदासीनं तु तैजसं ॥ जलोद्भवस्य वर्णस्य पार्थिवं मित्रमीरितं ॥८५॥ सपत्नं वह्निसंभूतमुदासीनं तु वा
यवं ॥ तैजसस्याथ वर्णस्य मित्रं वायव्य उच्यते ॥८६॥ विद्वेषी वारुणो वर्णोऽदासीनस्तु पार्थिवः ॥ पवनोत्थितवर्णस्य

115
श्रिय
११५

मित्रं वाङ्कि समुद्भवं ॥८७॥ शत्रुः पार्थिववर्णस्यास्यादुदासीनकस्तो यजः ॥ यत्तुर्णो पार्थिवादीनां मारुतश्चा[illegible]र्णः सखा
सदा ॥८८॥ मन्त्रो साधकनाम्नापि योवर्णादिमो तयोः ॥ स्वकुलादिकभेदस्य शोध्यो मंत्रं प्रादित[illegible] ॥८९॥ स्वकुले मीत्रि
तासिद्धिः सिद्धिर्मित्रेपि कीर्तिता ॥ अमित्रे मरणं रोगउदासीने न किंचन ॥९०॥ उदासीनममित्रं[illegible]च मंत्रं दूरेण वर्जयेत् ॥
स्वकुलं मित्रभूतं वा गृह्णीयादिष्टकामुकः ॥९१॥ नक्षत्रेकोपि संप्रोक्तं स्वकुलं नाममंत्रयोः ॥ पुंस्त्रीनपुंसकाः प्रोक्ता मनवस्त्रिवि
धा बुधैः ॥९२॥ वषडन्ताः फडन्ताश्च पुमांसो मनवः स्मृताः ॥ वौषट्स्वाहान्तगा नार्यो हुं नमोन्ता नपुंसकाः ॥९३॥ वश्योच्चाट
विरोधेषु पुमांसाः सिद्धिदायकाः ॥ क्षुद्रकर्मरुजांनाशे स्त्रीमंत्राः शीघ्रसिद्धिदाः ॥९४॥ अभिचारे स्मृताः क्लीबा एवं ते मनवस्त्रि
धाः ॥ नक्षत्रं योधने जन्म नक्षत्रं सिद्धिरस्य तु ॥९५॥ शोधने मंत्रिभिर्ग्राह्यं प्रसिद्धं जन्मनाम वा ॥ दत्तः संशोधितो मंत्रो भवेच्छिघ्र
फलसिद्धये ॥९६॥ छिन्नत्वादिकदोषाये पंचाशन्मंत्रसंस्थिताः ॥ तैर्दोषैः सकला व्याप्ता मनवः सप्तकोटयः ॥९७॥ अतस्तद्दोष
शान्त्यर्थं संस्कारदशकं चरेत् ॥ भूर्जपत्रे लिखेत्सम्यक् त्रिकोणं रोचनादिभिः ॥९८॥ वारुणकोणमारभ्य सप्तधा विभजेत्समं
एवमीशाग्निकोणाभ्यां शायंतेनञ्चयोनवयः ॥ नववेदमितान्यत्र विलिखेत्मातृकाक्रमात् ॥१००॥ अकारादिहकारान्तामी
शादिवरुणावधि ॥ देवीतस्समावाह्य पूजयेद्गंधनादिभिः ॥१॥ ततः समुद्धरेन्मंत्रं यजनं तदुदीरितं ॥ जपो हंसपुटस्यास्य सहस्रं
दीपनं स्मृतं ॥२॥ नमो वङ्क्लीदयुक्तार्घो संपुटस्य जपो मनोः ॥ सहस्रपंचकमितो बोधनं तत्स्मृतं बुधैः ॥ सहस्रं तं जपो द्वापुटे

नं

तंताउनंतुनन्॥वाग्हं सतारेनेमेनसहस्रं पाथसामनुं॥४॥अभिषिंचेतथागाणेशे रभिषेको यमीरितः॥हविर्बलम्बितस्वाशी
बजडंतोद्भवादिकः॥५॥सहस्रंतत्तुठंजप्यात्सिद्धिमन्लीकरेणो मनुः॥ [illegible] धावयहपुटंजप्यात्सहस्रंजीवने मनुः॥६॥हृदी राज्यप्र
तपार्थोभिस्तपयेणो मनुः॥जपेन्मायापुटं मंत्रं सहस्रं गोपहितनं॥७॥बालानांलीयवीजेन गगनाधेन संपुटं॥सहस्रं प्रज
पेन्मंत्रं शतदाप्यायनं मतं॥८॥संस्कारदसकं प्रोक्तं मंत्राणां दोषनाशकं॥सिद्धिप्रदाः कलियुगे ये मंत्रास्तान्वदाम्यतः॥९
काली एकाक्षरोऽनुष्टुप् त्रिविधो नरकेसरी॥एकाक्षरोऽर्जुनोऽनुष्टुप् द्विविधश्च गजाननः॥चिंतामणिः क्षेत्रपालो भैरवो
यक्षनायकः॥गोपालो गजवक्त्रश्चेटका यक्षणी तथा॥११॥मातंगी सुंदरी श्यामा तारा कर्णपिशाचिनी॥शावरेक
जटावामा काली नीलसरस्वती॥१२॥त्रिपुरा कालिरात्रिश्च कला विश्वप्रदा इमे॥अघोरो दक्षिणामूर्तिरम्भा माहेश्वरो
मनुः॥१३॥हयग्रीवो वराहश्च लक्ष्मीनारायणस्तथा॥प्रणवश्चाश्वनुवर्णाब्जो मंत्रास्त्वष्टाक्षरे॥१४॥प्रसादो घोरगणप
तिर्हरिद्रागणनायकः॥सौराष्टाक्षरमंत्रश्च तथा रामषडक्षरः॥१५॥मंत्रराजो क्रवादश्च प्रणवो वैदिको मनुः॥व
र्णत्रयाय दातव्या श्वेतशूद्रायनो बुधैः॥१६॥सुदर्शनं पाशुपतमाग्नेयास्त्रं नृकेसरी॥वर्णद्वयाय दातव्या नान्यवर्णेक
दाचन॥१७॥छिन्नमस्ता च मातंगी त्रिपुरा कालिका शिवः॥लघुश्यामा कालरात्रिर्गोपालो जानकीपतिः॥१८॥उग्र
तारा भैरवश्च देया वर्णचतुष्टये॥म्गीदशां विशेषेण मंत्रा एते तु सिद्धिदाः॥१९॥ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राना

र्योधिकारिणः॥ श्रद्धावंतो देवगुरुद्विज पूजासु सर्वथा॥२०॥ मायां कामं श्रियं वाचं प्रदद्यान्त्यजन्मने॥ मायामन्नेवाह्न
जे [illegible]जेभ्यः श्रियं गिरं॥२१॥ वाराहीबीजं तु शूद्रेभ्यो न्येभ्यो वर्मवषण्नमः॥ सर्वेषां धारणां मंत्री होमाद्यं प्रदीयते॥२२॥ फ
ले र्लैनेः सुखावाप्तिः पलाशैरिष्टसिद्धयः॥ हयमारैर्हि यावश्या गुडूच्या रोगसंक्षयः॥२३॥ दूर्वयायुर्विवृद्धिः स्यात्कुरुंडेनज
नवश्यता॥ बिल्वपत्रैर्घृतैः पद्मैः पाटलैश्च पकैः श्रियः॥२४॥ सिंदुवारैर्मल्लिकाभिश्च कीर्तयो जातिभिर्गिरः॥ व्रीहिभिश्च य
वैः स्त्रीद्वीवराश्च यजेधसा॥२५॥ तिलैस्त्रिमधुरैरिष्टाः संपदः स्युर्नृणां धनैः॥ किंशुकैः कासमर्दैश्च फलमालैश्च पाटलैः॥
विप्रादयः कमाद्भूपाः क्षोभाग्यं गंधवल्कभिः॥ कोद्रवैर्व्याधयोरीणामुन्मत्तत्वं विभीतकैः॥ फलापेक्षा भ्रमो नृणामर्कामोबे
ले धांनुमूकता॥२७॥ सर्वसिद्धिः शाल्मलैर्नाशो रिपूणां माषराद्भवेत्॥ किंभूरिणा ददातीष्टं देवता समुपासिता॥२८
नृ५ पुरश्चरणयुक्तस्मिन् होमे जन्मानुरोधघृतैः॥ मंत्रो यदि न सिद्धः स्यात्तदा तत्तु नराचरेत्॥२९॥ यद्वा समुद्रगामिन्या नद्यामिं
हणग्रहे॥ स्पर्शो मोक्षांतमानं प्रगृह्य यान्नद्द्यां शतः॥३०॥ विप्रान्संभोज्य नानान्नैर्मंत्री सिद्धिमाप्नुयात्॥ शाङ्कज्ज सि४
पपरस्यापि सिध्यंति मनवो धिराट्॥३१॥ ॥इति श्रीमहीधराचार्यविरचिते मंत्र[illegible]दिकथनं चतुर्विंशस्तरं
गः॥ ॥३१४७॥ कर्माणि षडथो वक्ष्ये सिद्धिदानि प्रयोगतः॥ शांतिर्वश्यं स्तंभनं च द्वेष उच्चाट मारणे॥१॥ ऽकानी मानिक
र्माणि शांती रोगादिनाशनं॥ वश्यं वचनकारित्वं स्तंभो रात्रिनिरोधनं॥ द्वेषोऽप्रीतिः प्रीतिमतोरुच्चाटः स्थानतश्च्यु

हरि ३

तिः॥ मारणं प्रारणा हरणं भिनि षट्कर्मलक्षणं॥३॥ देवतादेवता वर्णा ऋतुर्दिग्दिवसासनं॥ विन्यासो मंडलं मुद्राक्षरं
भूतोदयः समित्॥४॥ माला ग्निर्लेखनद्रव्यं कुंडं स्रुक्स्रुवलेखनी॥ षट्कर्माणि प्रयुंजीत ज्ञात्वैतानि यथायथं॥५॥ र
तिर्वाणी रमा ज्येष्ठा दुर्गा काली च देवताः॥ सितारुणाहरिद्राभमिश्रश्यामलधूसराः॥६॥ प्रपूजयेतां कर्मादौ स्ववर्णैः
कुसुमैः क्रमात्॥ ऋतुषट्कं वसन्ताद्यमहोरात्रं भवेत् क्रमात्॥७॥ एकैकस्य ऋतोर्मानं घटिकादशकं मतं॥ हेमंतवसं
तार्ख्यौ शिशिरं ग्रीष्मतोयदौ॥८॥ शरदं कर्मणां षट्के योजयेत् क्रमतः सुधीः॥ शिवसोमेंद्रनिरृतिपवनाग्निदि
शः क्रमात्॥९॥ तत्तत्कर्माणि कुर्वीत जपं तत्तद्दिशामुखः॥ शुक्लपक्षे द्वितीया च सप्तमी पंचमी तथा॥१०॥ तृतीया
शुभजीवाभ्यां युता शांतिविधौ मता॥ चतुर्थी नवमी षष्ठी त्रयोदशी तिथिस्तथा॥११॥ जीवसोमयुता शस्ता वश्यीकर
णाकृ र्मणि॥ एकादशी च दशमी नवमी चाष्टमी पुनः॥१२॥ शनैश्चरसितोपेता प्रोक्ता विद्वेषणे शुभा॥ कृष्णे चतुर्दश्य
ष्टम्यौ भानुसूनुयुते यदि॥१३॥ उच्चाटनाख्यं कर्मा [illegible] र्त्तव्यं फलसिद्धये॥ भूताष्टम्यौ कृष्णगते अमावास्या तदंतगा
भानुमंदकुजोपेता स्तंभमारणयोः शुभा॥ पंचस्वेसिकाविकैटकु कूटंधज्ज भद्रकैः॥१४॥ शांत्यादिषु प्रकुर्वीत क्रमादा
सनमुत्तमं॥ गोखड्गगजफेरूणां मेषीमाहिषयोस्तथा॥१५॥ कृत्तौ निविश्य कुर्वीत जपं शांत्यादिकर्मसु॥ आसना

शुक्लपक्षप्राते
पन ३+

६ चतुरस्रं वज्रयुक्तं संमेभूमेस्तु मंडलं ॥ वृत्तं द्विवस्त्राद्विंद्वयेविंदुषट्कोणकिंततन्त ॥२५॥ वायुमंडलमुद्दिष्टं मारणे वह्निमंडलम् ॥ ६

न्येव मुक्तानि विन्यासः प्रोच्यतेधुना ॥१७॥ ग्रंथनं च विदर्भः स्यात् संपुटो रोधनं तथा ॥ योगः पल्लव एते षड्विन्यासाः कर्मसुस्मृ
ताः ॥१८॥ प्रत्येकमेषां वक्ष्यातु लक्षणं प्रतिगद्यते ॥ एको मंत्रस्य वर्णः स्यात्ततो नामाक्षरं पुनः ॥१९॥ मंत्रार्णो नामवर्णश्चेत्ये
वं ग्रंथनमीरितं ॥ आदौ मंत्राक्षरद्वंद्वमेकं नामाक्षरं ततः ॥ एवं पुनः पुनः प्रोक्तो विदर्भो मंत्रवित्तमैः ॥ मंत्रमादौ समुच्चार्य ततो ना
माखिलं पठेत् ॥२१॥ अंते व्युत्क्रमतो मंत्रमेष संपुट ईरितः ॥ आदिमध्यावसानेषु नाम्नो मंत्रस्तु रोधनं ॥२२॥ नामांते तु मनो
र्योगो मंत्रांते नाम पल्लवः ॥ अर्द्धचंद्रनिभं पार्श्वद्वये पद्मद्वयांकितं ॥२३॥ जलस्य मंडलं प्रोक्तं प्रशस्तं शांतिकर्मणि ॥ त्रिकोणं
स्वस्तिकोपेतं वह्निरूपं वह्नेस्तु मंडलं ॥ मेरोरूहं पाशांगदे मुद्रा लं कुलिशांस्वंस्मि ॥२४॥ षण्मुद्राः कर्मषट्के स्युरथ होमे निगद्यते ॥
मृगी हंसी सूकरीति होमे मुद्रात्रयं मतं ॥२७॥ मध्यमानामिकांगुष्ठयोगे मुद्रा मृगीरिता ॥ हंसिका निष्ठाहीना नासां योजने म
सूकरी करसंकोचे मुद्रालक्षणमीरितं ॥ शांतौ वश्ये मृगी हंसी स्तंभनादिषु सूकरी ॥२८॥ चंद्रतोयधराकाशपवनानलवर्णकाः
षट्सु कर्मसु यंत्रस्य बीजान्युक्तानि मंत्रिभिः ॥३०॥ स्वराः सेडोचंद्रवर्णो भूतवर्णा उदीरिताः ॥ अंडारार्णहीनाल्लेख्याद्या वशीकृ
त्यादिकर्मणि ॥३१॥ क्रोधिनःसवलाहारनरमाल्लश्वंस्रादिवर्णकान् ॥ शांत्यादिकर्मसु ज्ञेया जातयः षड् मूलमात् ॥३२॥ नमः
स्वाहास्वधावौषट् हुं फट् मंत्रविदुत्तमैः ॥ नासापुटद्वयाधस्तात् यदा प्राणागतिर्भवेत् ॥३३॥ तोयोदयस्तदा ज्ञेयः शांतिकर्म
णि सिद्धिदः ॥ पृष्ठपार्श्वस्थाङ्गमने प्राणे स्यात्पावकोदयः ॥३४॥ तदा कर्मद्वयोसिद्धिर्मारणे यवशीकृतौ ॥ नासादंडाग्रिन

न. म.
११८

गतो ध्यानोत्तंभे धरोदयः ॥३६॥ पुरमध्यगतोनस्निन्दुषे व्योमोदयः शुभः ॥ मारो निर्यग्गतो होय उच्चाटे मारुतोदयः
दूर्वायाः समिधः शान्तौ गोघृतेन समन्विताः ॥ दाडिमप्रसवा होमे वश्ये पञ्चगव्यसंयुताः ॥३७॥ धत्तूरसमिधो द्वेषे रुसी
५ तैलैः संयुताः ॥ धूतमाकुंदतैलाक्ता उच्चाटनविधौ [illegible] शुभाः ॥३८॥ कटुतैलयुताः शस्ता मारणे खदिरोद्भवाः ॥ निंबी
घृताक्ताः समिधः स्तंभे राजवृक्षोद्भवा ॥३९॥ शंखजाः पद्मबीजोत्था निंबाक्षफलोद्भवाः ॥ प्रेतदंत
भवा वा तद्रदोत्था खरदंतजाः ॥४०॥ जपमाला क्रमोद्दिष्टा शान्तिपुष्ट्यादिकर्मसु ॥ मध्यमायोगिस्थश्चेतामा
लांगुष्ठेनाथ जपेत्सुधीः ॥४१॥ शांतो वश्ये तथा पुष्टौ भोगमोक्षार्थके जपो मध्यमांगुष्ठयोगेन ज
पेत्स्तंभनकर्मणि ॥४२॥ तर्जन्यंगुष्ठयोगेन द्वेषोच्चाटनयोः पुनः ॥ कनिष्ठांगुष्ठयोगात्मारणे तज्जपेत्सु
धीः ॥४३॥ अक्षसूत्रं स्वसंख्यातं दर्भवत्त दर्भके ॥ मणीनां शुभकार्येस्याग्निधिसंख्याभिचारिके ॥४४॥ आ
तिर्वरयं सोकाम्नोस्तंभनं धरुगे नले ॥ द्वेषः काकितरुः एके शोषपितृवनस्थिते ॥४५॥ शुभेकर्मणि बिल्वार्कपलाश
क्षीरवृक्षजैः ॥ अशुभे निबधस्त्रार्क्षे निंबधूरबीजजैः ॥४६॥ काष्ठैः प्रदीपयेद्वह्निं होमकर्मणि मन्त्रवित् ॥ वह्निजिह्वां
मा शुभार्थं शान्तिकर्माणि पूजयेत् ॥४७॥ वश्यकार्येहि रक्तां ख्यां स्तंभने कनकाभिधां ॥ विद्वेषे गगनां जिह्वां उच्चाटे

।शिव
११८
118

प्यतिरक्तिकाम्॥४८॥कृष्णांतु मारणे चार्वेद्दक्रुरूपांतु सर्वतः॥भोज्यसंख्याविशेषोपिज्ञेयः शांत्यादिकर्मसु॥४९॥शांतौ वश्ये भो
जयेत होमाद्विप्रान्दशांशतः॥उत्तमं तद्भवेत्कर्म तत्त्वांशेन तु मध्यमम्॥५०॥होमाच्छतांशतो विप्रभोजनेनाधमं हितत्॥शांते
ष्टिषु सितं विप्रभोजनं स्तंभने स्मृतम्॥५१॥त्रिगुणं द्वेषणे ज्ञाटे मारणे होमसम्मितम्॥अतिशुद्धकुलोत्पन्नाः सांगवेदवि
दोमलाः॥५२॥सदाचाररता विप्रा भोज्याभोज्यैर्मनोहरैः॥पूज्यास्ते देववत्तुष्ट्या नमस्कार्याः पुनः पुनः॥५३॥संतोष्या मधुरैर्वा
क्यैर्हिरण्याद्विप्रदानतः॥अविराद्ध भवेत्तेभीष्टं गृहीतायां तदाशिषि॥५४॥एतेभिचारकर्मोत्थं नश्यति द्विजवाक्यतः॥वंध
नं रोचनं राज्ञि गृहधूमश्चिताभवः॥५५॥अंगारोऽथ विषाणीति शांत्यादौ यंत्रलेखने॥पूर्वोक्तलेखनद्रव्यं गृह्णीयात्तदपि
ध्रुवम्॥५६॥पिप्पलीमरिचं शुंठी श्येनविष्टा च चित्रकः॥गृहधूमोन्मत्तरसौ लवणं च विषाष्टकम्॥५७॥शांतौ वश्ये लि
खेद्भूर्जे स्तंभने द्वीपिचर्मणि॥खरचर्मणि विद्वेषे उच्चाटे ध्वजवाससि॥नरास्थिनि लिखेद्यंत्रं मारणे मंत्रवित्तमः॥येत्वा
धाराः स्मृता यंत्रतरंगे तेपि संमताः॥५८॥रक्तं पद्मं चतुष्कोणं त्रिषट्कोणादलेंदुवत्॥तोयेशसोमशक्राणां यातुवाय्वो
र्यमस्य च॥६०॥आशास्तु क्रमतः ॐ डं शांतिपुष्ट्येषु कर्मसु॥सौवर्णोपयज्ञ रक्षोत्थे स्तु कस्तुवौ शांतिवश्ययोः॥६१॥स्तं
भनादिषु कार्येषु स्मृतौ लोहमयौ हितौ॥हेमजा रूप्यजा जातिसंभवा लेखनी शुभे॥६२॥वश्ये दूर्वांकुरोत्पन्नास्तं
भेवागस्त्यवृक्षजा॥राजवृक्षभवा वास्या द्विषेत्करंजजा॥६३॥विभीतिकोत्थितोच्चाटे मारणेतुमस्थिजा॥

शांतौ २९

भद्रायां॰२५

पायसं॰२५

शुभे कर्मणि रम्याहे लेखनीरवयेत्सुधीः॥६४॥ रिक्तातिथौ कुजदिने विष्टौ नाम शुभे पुनः॥ भक्ष्यं च तर्पणा
द्रव्यं तस्यात्र मथ कीर्त्यते॥६५॥ शांतौ वश्ये हविष्यान्नं स्तंभने परमान्नकम्॥ माषाउड्राश्च विद्वेषे गो
मांस्त्रं मने स्यलात्॥६६॥ मस्त्रान्नं तथा श्यामा अजादुग्धोस्य पायसम्॥ मारणे प्रोदितं भक्ष्यं मंत्रिणां
कर्मकुर्वतां॥६७॥ शांतौ वश्ये हरिद्राक्तं जलं तर्पणईरितम्॥ मरीचाढ्यं कवोष्णं तत्स्तंभने मारणे तथा
॥६८॥ मेषरक्तान्वितं [illegible]तोयं विद्वेषे चाटयोर्मतम्॥ स्वर्णपात्रं तर्पणे स्यात् शांतौ वश्ये च कर्मणि
॥६९॥ स्तंभने मृत्तिकापात्रं विद्वेषे खदिरोद्भवम्॥ लोहनिर्मितमुच्चाटे कुक्कुटांडं तु मारणे॥७०॥ मृद्वासने समासी
नं शांतौ वश्ये अतर्पयेत्॥ जानुभ्यामुत्थितः स्तंभे द्वेषादावेकपादस्थितः॥७१॥ षट्कर्मणां विधिः प्रोक्त एवं मंत्रज्ञतु
ष्टये॥ सम्यक्कृत्वा न्यासजातमात्मरक्षां विधाय च॥७२॥ काम्यं कर्म प्रकर्तव्यमन्यथानिभवो भवेत्॥ शुभं वाप्यशु
भं वापि काम्यं कर्म करोति यः॥७३॥ तस्यारिष्टं व्रजेन्मंत्री न तस्मात्तत्परो भवेत्॥ विषयासक्तचित्तानां संतोषायप्र
काशितम्॥७४॥ पूर्वाचार्योदितं काम्यं कर्मनेतच्छितावहम्॥ काम्यकर्मप्रसक्तानां तावन्मात्रं भवेत्फलम्॥७५॥
निष्कामं भजतां देवमखिलाभीष्टसिद्धयः॥ [redacted] प्रतिमंत्रं समुदिता ये प्रयो
गाः सुखामये॥७६॥ तदा साक्षिं विहायैव निष्कामो देवतां भजेत्॥ वेदकारादत्रयं

प्रोक्तं कर्मोपासनबोधनं ॥७७॥ साधनं कांक्षु[illegible]र्गमोक्षं त्वत्तो ये साध्यमीरितं ॥ तस्माद्वेदोदितं [illegible] कुर्यादुपासीनस्य देवताः ७८
शुद्धांतःकरणे लेनं लभते ज्ञानमुत्तमं ॥ कार्यकारणसंघातं प्रविश्यैव तदात्मकः ॥७९॥ जीवोऽयं ज्ञेव संपूर्णो भिन्नो नात्मा विष्ठ
य्यते ॥ मनुष्यदेहं संप्राप्य उपासीनस्य देवताः ॥८०॥ यत्नो ग्रुध्येत संसारान्महापापयुतोऽपि सः ॥ आत्मज्ञानमाश्रयेत्तस्माद्यतित
व्यं नरोत्तमैः ॥८१॥ कर्माभिर्देवसेवाभिः कामाद्यरिगणक्षयात् ॥ चिकीर्षुर्दैवतोपास्तिं सादो भावि विचारयेत् ॥८२॥ स्नान
संध्यादिकं कृत्वा स्मृत्वा हरिपदांबुजं ॥ वर्धीत कुशशय्यायां प्रार्थयेद्गुरुमंबुजं ॥ ॐ भगवन्देवदेवेश शूलभृद्वृ
षवाहन ॥ इष्टानिष्टे समाचक्ष्व मम सुप्तस्य शाश्वत ॥८४॥ नमो जाय त्रिनेत्राय पिंगलाय महात्मने ॥ वामाय विश्वरू
पाय स्वप्नाधिपतये नमः ॥८५॥ स्वप्ने कथय मे तथ्यं सर्वकार्येष्वशेषतः ॥ क्रियामि सिद्धिं विधास्यामि त्वत्प्रसादान्महेश्व
र ॥८६॥ इति मंत्रैः शिवं प्रार्थ्य निशं कुर्यात्त्विराकुलः ॥ स्वप्नं दृष्टं निशि प्रातर्गुरवे विनिवेदयेत् ॥८७॥ नमस्कारे गणेशे च
नः स्वयं स्वप्नं विचारयेत् ॥ लिंगं ब्रह्मार्क पोत विवं भारती जाह्नवी गुरुः ॥८८॥ रत्नाश्वितरणं देहं जयोऽनल समर्चनं ॥ शि
ठो२ विहं सरथांगा रथे स्थाने वस्त्रे हनं ॥८९॥ आरोहणं सारस्य धरा लाभश्च निम्नगा ॥ प्रसादः स्पंदनः पद्मं छत्रं कन्या
द्रुमः फली ॥९०॥ नागो दीपो हयः पुष्पं रथ भो विप्र पर्वतः ॥ सुरा पलं ग्रहा [illegible]ला रानारी स्वप्ने स्यो शरः ॥९१॥ ह

मो.पा.२ स२ लवं.पा.१.

दन्तादनं राज्याभिषेको गोद्विजध्वजाः ।। सिंहः सिंहासनं शंखो वादित्रं रोचनादधि ।।९३।। पं.८

म.म.
१२१

ध्येयोऽथ विमानानामारोहो गगने गमः ।। मद्यमांसादनं विष्टालेपो रुधिरसेवनं ।।९२।। आदर्शोदनं दर्पणश्वेतांस्वप्नेद मं.१
र्शनं शुभं ।। तैलाभ्यक्तः कृष्णवर्णो नग्नो नागर्तवासंसो ।।९३।। शुष्ककंठकिर[illegible]कृष्णचांडालो दीर्घकंधरः ।। ग्रामा
दस्तलहीनश्च नेत्रे स्वप्ने शुभावहाः ।।९४।। शांतिं कुर्वीत दुःस्वप्ने जपेन्मंत्रमनन्यधीः ।। अत्यधिकं जपं तस्य कुर्वतो वि
घ्नसंभवः ।।९५।। विदध्यात्संयमनास्तत्र यदा जपपरो भवेत् ।। सिद्धौ चिह्नं लयिनः सञ्जरीयेव साधिसिद्धिभाक् ९६
मनःप्रसादः संतोषः श्रवणं दुंदुभिध्वनेः ।। गीतस्य तालशब्दस्य गंधर्वाणां समीक्षणं ।।९७।। स्वतेजसः सूर्यसाम्ये
क्षणं निद्राक्षुधाजयः ।। रम्यता रोग्यगांभीर्यमभावः क्रोधलोभयोः ।।९८।। एवमादीनि चिह्नानि यदा पश्य
ति मंत्रवित् ।। सिद्धिं मंत्रस्य जानीयाद्देवतायाः प्रसन्नता ।।९९।। ततो जपेधिकं यत्नं प्रकुर्याज्ज्ञानलब्धये ।।
ज्ञानहानः कृतार्थः स्यात्संसारात्परिमुच्यते ।।१००।। ज्ञात्वा ज्ञानं परं ब्रह्म वेदांतैः प्रतिपादितं ।। तं वंदे परमा शिव
त्मानं सर्वध्यानमीश्वरं ।।१।। यो नानानादेवतारूपो नृणां मिष्टं प्रयच्छति ।। विलोक्य नानातंत्राणि प्रार्थितो द्विजस १२१.
त्तमैः ।।२।। स्वमतेरनुसारेण कार्थे मंत्रमहोदधिं ।। बाणनेत्रमितास्तत्र तरंगाः संति निर्मिताः ।।३।। तेष्वानुक्रम 120
णी वक्ष्ये मंत्राणां सुखबुद्धये ।। प्रत्यङ्हिस्तथा प्राणप्राणिस्थास्य मनोलिपेः ।।४।। पुरश्चर्या होमविधिस्तर्पणाद्य

९न

दृरितं ॥ छिन्नीयो मो गरोणा श्रास्य मत्राः सम्पक्त मा दिता ॥५॥ काली काभिदा नाना सुमुखी ति तृतीयके ॥ तारा तुरीये संप्रोक्ता ताराभेदाष्ट
पंचमे ॥६॥ षष्ठे तं रंगगाहिता छिन्नमस्ता शवर्यपि ॥ स्वयंवरा मधुमती प्रमदा च प्रमोदया ॥ वंदी वंधनहारीति सप्तमे वटयक्षणी ॥ तस्या भेदाश्च
धारा ह्रीं ज्येष्ठा कर्णपिशाचिनी ॥८॥ स्वप्नेश्वरी मातंगी वाणेशी मदनेश्वरी ॥ अष्टमे विस्तरात्प्रोक्ता बाला बालाभिदा अपि ॥९॥ नवमे तत्र कर्णो
क्तानि दशमो त्रिना द्विज ॥ त्रिपुर लक्ष्मी ल्क्ष्मी मंत्र उक्ता प्रत्यंगिरादिहा ॥१०॥ एकादशे च कालाद्या काचारा शीर्षत्रयं तथा ॥११॥ विधेका द्वादशे प्रोक्ता द्वादशेतु ग
णपतिः ॥१२॥ त्रयोदशे तु हनुमान् विस्तरान्निपातितः ॥ चतुर्दशे नारसिंहो गोपालो गरुडोऽपि च ॥ अथ पंचदशे सूर्यो भौमो जीवः सितो शनिः ॥ सो
मो मे हास्त्र सुगंधा रुरे धनेश्वरः ॥१३॥ जाह्नवी मणिकर्णीति प्रोक्ताः सप्तदशे तु नः ॥ अष्टादशे फाल्गुनि त्रिपुंड्रिकाया न वास्तर ॥१४॥ एकोनविं
शे चरणा पुष्पः शालसमन्वितः ॥ पार्थिवार्चनकी नानाविध्य शास्त्री विधिः ॥१५॥ विंशोतं गे मंत्राणि सारणाकर्षणा भूखेः ॥ स्नानादि लेपो
गानि एकविंशार्थे ने विधिविधा ॥ द्वाविंशे पक्षपात्यप्रजनं तहि दासमपि ॥ त्रयोविंशे दमनैः पवित्रेण्व समर्पनं ॥१७॥ चतुर्विंशे एकभेदैर्मंत्रा रंगा परिशोधनं ॥ त
रोचार्य संप्रोक्तं कर्म षट्क मनुक्रमं ॥१८॥ एवं मंत्रो दर्षाव शिमिमच विंशानि [illegible] र्जपः ॥ विभूतधनी यो विहृदिः ॥ [illegible] तथ्य सा संसमं ॥१९॥ चापलं निजवा
लाना स्वमतेजन कोयया ॥ अहिंछत्रं द्विजश्च गंवल्लगो नसमुद्रवा ॥२०॥ आसीद् लोककरो नाम द्विजस्त्वानो धरातले ॥ तत्र त्वतो पम भक्तोः कन्यकादा निषोम
धनः ॥२१॥ महीधरस्तद्य सस्ता रास्तां विद्या ॥ निजदेश परित्यज्य गतो धारा वाराणसी पुरीं ॥ सेवमानो वन्न हरीं तत्र श्रियामि मंत्र मार्ग ॥ कल्याण कोटि
पुण्येन तया न्यो हि जन्मनाभिया ॥ अनेकानाग मग्रंथा विलोकितु मनीषहे ॥ एक ग्रंथस्थितं सर्वं मंत्रागोः सार सिद्धिभिः ॥२४॥ विभा धनः स्वल्प मत्या लोना
मा ग्रंथ संकेत दर्षी ॥ आर्विर्हिकानां च सत्तु निजधर्म परायणाः ॥२५॥ संगा ज्ञानि प्रपश्य ममनुसर्वे धर्म परायणाः ॥ हरिः करोतु कल्याणं सर्वेषां जगदीश्वरः ॥
भव तथालि ग्रंथ पाठे दोरवि श्राशी ॥ नरसिंहो महादेवो महादेवानि नाशनः ॥२७॥ गुरुदेवो महाकालो देवधारा नमोस्तुते ॥ नृसिंह [illegible] समसुरोनो
पत्त्द निजलः ॥२८॥ [illegible] हीन पानि सत्वा [illegible] रखि लिलि सुदायी ॥ [illegible] राजा लक्ष्मीनृसिंहो जयति मुरवरं श्रीनृसिंहं भजे वंदे पादाग्र महा
मोहर्सो निन्दहाराय श्रीनृसिंहाय नमो नमः ॥ सम्या [illegible] नृसिंहाद्य पाह हिनारि श्रीनृसिंहस्य पादो [illegible] लक्ष्मीनृसिंह [illegible] मम मन श्रीनृसिंह [illegible] ॥२९

।विश्वेशोगिरिजाढुंढिर्माधवोमणिकर्णिकाः।।भैरवोजाह्नवीदंडपाणिर्मेसन्तुनांश्रियं।।३१।।अब्दे विक्रमतोयाते बाणवेदनृपैर्मिते।।ज्येष्ठाष्टम्यां शिवस्याग्रे पूर्णो मंत्र महोदधिः।।३२।। ।।इतीश्रीमहीधराचार्यविरचितेमंत्रमहोदधौषट्कर्मादिनिरूपणंनामपंचविंशस्तरंगः।। ।।

ग्रंथसंख्या [illegible]५०

ष्कृता।
अक्षमालापद्मांगाःकुशासनपरि~~[illegible]~~:॥
ब्राह्मीचहोर्जनीसंसदूवंदनीयासमेखला॥

४२९५

४६८

मन्त्रमहोदधिटीका

श्री ५ को सरकार

१

ॐ नमः श्रीगणपतये ॥ नत्वा लक्ष्मीपतिं देवं स्वीये मंत्रमहोदधौ । नावं विरचये रम्यां नत्वा गणपगुरोर्युतं १ तत्र तावन्मंत्रमहोदधि
नामकं तंत्रं चिकीर्षुर्ग्रंथकारः शिष्टाचारपालनाय निर्विघ्नग्रंथसमाप्तये इष्टदेवतानमस्कारपूर्वकं ग्रंथकरणं प्रतिजानीते । प्र
णम्येति । लक्ष्म्या युतो हरिर्लक्ष्मीनृहरिः । मध्यमपदलोपी समासः गुरुं नृसिंहाश्रमं । मंत्रा एव महांत्युदकानि धीयंतेऽस्मि
न्निति मंत्रमहोदधिर्ग्रंथः तत्र प्रातरारभ्य मंत्रिणः कृत्यमाह । प्रातरिति । स्वगुरुपादांबुजगलितामृतधारया मानसं स्ना
नं कुर्याद्दिलादिपूजां ततो देवकृताति २ स्वर्णांशुना । अश्वत्थापफल्सभिमंत्रजलेन ३ [illegible]शंखपद्मौ निधी तद्वत् । इंद्रयमयोः द्वा
रपालांस्तत्र देहल्यां गणनाथकुमारान् ४ क्षां द्विरष्टवारं जपन् वामनासापुटेन पूरयेत् । चतुःषष्टिवारं जपन् कुंभयेत् । षोडशवारं जपन्
रेचयेदिति सर्वार्थः ५ मूलाधारात्कुंडलीमु[illegible]त्थाप्य हृदयाद्वा गर्हीवा सुषुम्नामार्गेण तत्र स्नात्वा ब्रह्मणि लापयेत् । इति गु
रूपदेशगम्योऽर्थो योगिनां ज्ञेयः । योगाभावे स्मरणमात्रं ६ वर्णाः पीतादयः । बीजानि लमित्यादीनि । स्वाकृतयश्चतुःको
णादयः । तद्युक्तभूतगणं । तद्देवदर्शयति । या[illegible]दीति १४ पृद्दिति । भूमंडले पादेंद्रियं गमनं घ्राणं गंधो ब्रह्मा निवृत्तिः स णम.
मानः । गंतव्योऽदेशोऽपि । एवमष्टौ पदार्थाः ज्ञेयाः । एवं जलमंडले हस्तग्रहणायाद्यरसनारसवि[illegible]ष्णु प्रतिष्ठोदानाः । तेज

१

127

+त्या४ +द्वि२ छु१

+श्रो५

सिपापुविसर्गविसर्जनीयपवक्त्ररूपशिवविघात्मानाः । वायोरुपस्थानं हृत्त्वीस्पर्शनस्पर्शेन्द्रियानशांतसंपानाः नमसित्वाग्वक्त्रमव
रनस्त्रोत्रशब्दस्पर्शशिवशांत्यतीतानाः प्राणाः २३ वायुवीजं यं। वह्निवीजं रं २८ सुधावीजं वं। भूवीजं लं। नभोवीजं हं। तेन शरीरं
सावयवं कुर्यात ३१ चिंतो ब्रह्मणः सकाशात्तत ३२ पाशः आं त्रपा ह्रीं। असुसंस्थितो प्राणस्थापने। ३६ कवर्गेति। तत्क्रमः पंच
मसिति। प्रयोगः ३. कं खं घं गं आकाशवायुतेजोजलपृथिव्यात्मने हृदयाय नमः स्वाहा ३८ शक्तिं ह्रीं। स्रां तां क्रों। ४६ आत्मने
ति। आत्मने नमः स्वं नादि त्वगादीनि हृदि स्मरेत्। पादिवर्गसर्वांगीणं त्वगात्मने नमः स्वाहा। मप्युः कारस्तदन्वित आकाशो हंः त
श्रो५ द्धाप्रमोजः हों नुंज आत्मने नमः खं हः तद्धाक्षिं शारां। हं माणात्मने नमः मृत्युः सः। तद्दहृदि कं जीवं संजीवात्मने नमः। यादयो वर्णा
श्चैरंगान्युक्तादि राम्भूषिताप्रयुक्ताः कार्याः ४८ मंडूकस्साहि पीठदेवताः। सुधासिंधुरित्यत्र समुद्रविशेषणं वक्ष्यति। विशेषतावे
रागं। नन्द्यादिकाश्च धर्माय नमः स्वाहा ५२ पीठदेवतानां न्यासस्थानानि वह्निर्योगेचवस्त्रास्थानानि एकविंशेतरं गेव स्यते। नामं
डूकाद्याः संहारवर्णयुताः सानुस्वारस्य पूर्वाकारस्युक्ताः मंडूकाय नमः स्वाहा ५७ क्षरपपप्रपत्रे ऐं नवमी कर्णिकायां। कार्ष
ढाहजयेति। ५८ [illegible] पाशादीति। आं ह्रीं क्रों मिति पीठमंत्रः ५९ ध्यानमाह। पाशमिति। वह्न्याद्देवीपाशध्वनुः स्मृत्यानिवा

+ष्वर

+सविंदुभिः।ज्ञानयोहृदयायनमइत्यादयस्तघुक्तैः५ +गरत्वप

१ मेषु।रक्तकपालांकुश ताणाद्क्रेषु।रक्तमयोपुडदन्तान्तमुद्रत्त्वयोन लत्वरक्तं यत्र नत्र।स्थितां।६१ रक्ताद्रूपः शालिद्रुमि ह्येवाव्येः।त्र
मावर्णे मजरत्रजकयोर्मध्यमावी ६६ मंत्रमुद्दरति।पाशमिति।आं ह्रीं क्रों यरं लं वं शं षं सं तार्गिनि नेनमः हों।सम्यवर्णविन्यासाणाः।त्र
जपाहंसः ७५ समाणेमुद्दरति।सविंदवइति।से रः क्षः हंसः सः आकाशो हः भृगुः सः।मायांह्रीं।नारसहः प्रणवगुटिनः।नेनतुंक्र
सहंस ओंह्रींहुं इति समाणः ७६ मातृकाम्नाहंश्वकाराद्याइति प्रक्षिप्तार सर्वः ७७ षडंगमाह।पंचेति।क्रीनाः क्रमात् ह्लनं।नदीनाः
मातुलान्येहृसरीर्घान्तहंतः।स्थितैकरुद्रौः खंडंगं।ग्वंकं खंगं घं डं:स्वाहृद्पायनमइत्यादि।ध्यानमाह।पंचाशदिति।वर्णैरेनामासाहृ
ध्यावर्णलक्ष्मिजोरुहृयोः शुक्लकामयेवामयोः सिंदूरस्वांतो ८० मूलमीदितामंत्रकाद्याः आसनमेवमाह।विपतहः भृगुः सः सनुरो
निनक्षो: मातृकापद्मपीठायनमः इतिहृदयादिकरपाश्रेष्ठमुक्ते पुष्पमंबधाने ८२ स्थितिमासे ध्यानमाह।मगेति।मगविंघेवाम योः
वरकुशखेटहृपोः हेमामालाविघेदक्षवामयोः ८४ सहास्यमासेध्यानमाह।अक्षेति।मगविंघेवामयोः।अक्षस्त्रकुंडकोटकूपोः दं
कः पाशः ८५ नर्तजा२ त्वंनमः।ताहंपुरः तुंत्रिंतुं इत्यादि १० दीपस्थानमाह।नवधेति।जपस्थानमूर्मिनवधाकृत्वाह ए
योरिकोष्ठेषु कचटतपयशवर्गान् लक्षौमे [illegible] विलिख्यमध्यकोष्ठमपि नवधाविधाय तत्र एकोरिषु लरदंह क्षेत्रनामादिवर्णायत्ते २

+हृदादीति१४
+इत्यष्ट१

-123

+स्नान२ =चतुष्कोणं३ +वं४

कोष्ठे [illegible]नदेवदीपस्थानेमिष्टिदं १०५ प्राणश्चरणाधमोनाह। त्र्यामध्यादूर्ध्वमिति। उपांशुशब्देनेर्व्युत्क्रमोच्चारणं। मानसंमनसैव। त्रिसप्तापीत्रिषव
र्णौशीलः १०६ त्र्यमैः संभाषणं त्र्यसंभाष्यामंत्रजाहि नामीक्रूरशब्देनेत्यस्तजेन १०७ होमविधिमाह। प्राणायाममिति १११ अस्त्रफट्टवर्मणा
हुं कारेण। भूमंहिरंवहुले। ११३ करपाद्वंशामांसाशिनोवद्धैः पत्तत्रभागत्तमत्रेणास्तजेन ११८ वह्निबीजाद्यमितिवीजान् १२० सुषुणाव
वीजेन घेनुमुद्राप्रालक्षणंवक्ष्यते। कवचेनहुंवीजेन। धूम्रमर्गौ १२२ नवार्णमुद्रेति। अर्धीशंतु। गगनं हः शेषं स्वस्वरूपं। हृदयान्तोनमोन्तः
तेनद्रूंवह्निचैतन्याय नमः सप्रतिष्ठापनेवाक्पते मंत्रः १२५ विप्राणपहृत्वा १२६ चतुर्विंशतिवर्णामुद्रेति। चिदिति। चिसिंगलहन२६ह
२पच२सर्वज्ञाज्ञापयस्वाहा। वेदभुजाङ्कर चतुर्विंशार्णः ज्वालिनीमुद्राप्रथा। मणिबंधयुतेनोत्तानाभ्यांकरतारगुलिकोकरोकनिष्ठांगुष्ठ
युगलेमिलितौत्रांतः प्रसारितेज्वालिनीनाममुद्रेयं वैश्वानरप्रियकरोति १२८ मूलरूपमंत्रमाह। अग्निमिति। अग्निमंत्रमाह। वैश्वानर
जातवेदइहावहलोहिताक्षसर्वकर्माणिसाधयस्वाहेति। वह्निस्वाहा॥ ऐंजाम्बुतुर्ध्वनाः १३३ जिह्वाबीजान्युद्धरति। हीरिके ति। हीरि
काऊ। स्वनलोरः वायुर्घः षष्ठेपुस्थिमाः स्फाग्णघाविलोमवर्णमेषपराबलरये निमेदवोत्तुल्ताराणाः। इमेसप्तहिरण्यादि जिह्वानांवी
जानीस्यः। ततस्व। स्यूं हिरण्यायैनमः। ष्ठूं गगनायैनमः। स्त्रीं रक्तायैनमः। क्रूं कृष्णायै। स्रं सुप्रभायै। ज्रं बहुरूपायै। य्यूं अतिरक्तायै। १३५

+सु१

+ॐ२

३ गीर्वाणाद्यो जिह्वाग्रे वाजिह्वास्थाने पुनस्ताः। ह्रुं रेफो नम इति लिंगो। कृत्वा शिरःप्रयोगः मस्तके शिरोमंत्रः १४६ नारेति। श्लाणवाक्षपपरस्
वोः ३ं नानमो नाः ॐ अग्नये जातवेदसे नमो मूर्द्धि स्वाहा १५० ह्रीं टकारे नमो ह्रीं ः ३ ह्रिं मे ऊलपर्यंत [illegible] मेवं पठेद्देवताः पूज्याः नतः पीता
याः पीतशक्तयः १५२ वीजमिति। रं वह्न्यात्मनाय नमः इति पीठमंत्रः ध्यानमाह। चितेत्रमिति। अस्तुति कोरक्तरूपोः स्वभीति शक्तीवा
मणेः स्वाकल्पान्या भरणानि निस्पृशन् १५४ भैरवानाह। स्वसितांग इति १५५ तीर्थमंत्रेण। गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति। नर्मदे सिं
धुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु विस्तरेण। सूर्यांकुशमुद्रया। पद्याः स्वर्ग्योमध्ये भिकांह्रन्नानजेनीमध्यपर्वणि सयोजाकुंचयेदि
त्सुद्रे प्यांकुशमस्तिनेति १५६ स्वाणिमायावाग्भवसंस्नेत्र। ब्रह्ममंत्रमुद्दरति। नारेति। ३ नमो ब्रह्मरोऽति १५८ स्वकस्वकसंस्कारस्ता
ह्रांहल्लाप्यामिति १६० शक्तित्रयमाह। रक्षेति। हीं श्रीं ऐं वर्णाईऊयोमहः नसूर्वकं। हांस्फ्रुशक्तये नमः मूले। ह्रीं नशक्त्येनमो मध्ये। द्रं +ह्रां४
क्रियाशक्त्ये नमः अग्रे। गोमुद्रया धेनुमुद्रा। नाडीत्रयमिलापिंगलासुषुम्नाख्यं। नतीयामध्ये चिंता १७१ हंसाय नमः इति मंत्रेण
स्वाग्नये स्वाहेति हृत्वेते। सोमाय स्वाहेति वामे १७२ नहाडुमिवर्त्तृ ये ये ग्नेत्र मुस्तपश्चात्प्रभवतीस्वर्थः ३ स्वाग्रस्याग्रे गर्भाधानसंस्कं राम.
स्कारं करोमि स्वाहेति १७६ पंचसमिधाहोमाह्नसोरस्येनोल्लापनय [illegible] नालेः संस्कारः देवाभिधानेनेदेवनाम्नाप्रपूर्णामोमनोमइ ३ १२५

+नार

+रवरं

+ॐ श्री४

नु

वेदत। ध्वजाङ्कसप्तकेलङ्कयोत। तस्माग्निः कृस्माग्निरिसाद्रि १७८ तस्माग्नेः पितरो वागीशीवागीशौ कं गोविन्दहरिस्वसेत। उपनयः
उपवीतं। द्वारयोजनं विवाहः १७९ कुसुमं पुष्पं १८० दृशाक्षवत्सेन विभक्तेन १८४ तमेव ऋषिभागमाह। रुद्रेति। बीजषड्वर्णाः पं
चसायकाः पंचैव। मुनयः सप्तमार्गणाः पंच १८५ गणेशमन्त्रमाह। तारेति। तारः श्रीः लक्ष्मीः श्रीं। गिरिसुता ह्रीं। कामः क्लीं। भूः ग्लौं
गणनाथयोगः गं इति बीजषट्कं। गणपतये वर[illegible] द सर्वजनं मे वशमानय स्वाहेति। विभागाः ऋषिपूर्वयुताः कार्याः ॐ ग्लौं ग्लौं इत्यादि १७७
स्वाहान्तादिकाश्चैव ऋक्ष्याः १८८ पंचनेत्रसंख्याः पंचविंशतिः १८९ पवित्रादि इति पङ्क्तिमाह। वहूनिति। विधिं अस्नाणां विसृज्य हृक्लि
णां देवेति। शिवः सकुशाम्ब रिताः रमासहिताः। वसावरो १९८ तर्पणमन्त्रमाह। मूलमंत्रान्ते हेरम्बं तर्पयामि नमः इति तर्प
णं। हेरम्बमभिषिंचामीत्यभिषेके २०० जपाद्दशांशेन होमः। [illegible]ः। तद्दशांशेन तर्पणं। तद्दशांशेनाभिषेकः तद्दशांशेन ब्रा
ह्मणभोजनमिति किं बहुना ब्राह्मणभोजनेन देवताप्रसादो भवेदिति २०२ इति मंत्रमहोदधिटीकायां नौकाख्यायां प्रथमस्तरंगः। श्री
ह्रेमकलविघ्ननिवर्त्तकस्य श्रीगणेशस्य मंत्रान्वक्तुं प्रतिजानीते। गणेशस्येति। मन्त्रभेदान्। मन्त्रे सर्वे इति। मंत्रमुद्धरति। जलं वः
वकीकं वह्निः रलेन युक्तः कामिकान्तः कस्मिन्नर्थे इति चेत्तु। दीर्घः स्वा। तेन युतो दारकोडः। गः वः कवचं पाशं मम मे संपय स्वसनथा। व

+पु१

+ने५

+कनीयान्यरुः। अभिषेकवर्ज्जो मध्यमः। तर्पणाभिषेकवर्ज्जः स्वयं गउत्तमः। होमदशांशविप्रभोजनमिति। ३

+उविंदुयुता। २

श्रो।५

४ ऋतुंडायफडिति सविधुभिः सानुस्वारैः रुंरं नमः इत्याद्यन्नमस्कारि ४ कापण्य सर्वशरीरे सर्वमंत्रंन्यसेत ५ ध्यानमा
ह उद्यदिति पाशाभयेवामयोः अंकुशावरन्ययोः वाद्यवानविधान ७ इष्याष्टकमाह इत्यवइति पीठमंत्रमाह गं
सर्वशक्तिकमलासनायनमः एतेनासनंदत्वामूर्तिंमूलेनकल्पयेत १२ प्रयोगानाह वह्नेति १९ मंडलादिकौ
त्पंचाशद्विनमध्येदूर्वाप्रसुपान २६ मंत्रांतरमाह गणपत्योवेति स्वरूपं म्हगुः सः पाष्ठोयकारयुक्तः मेघोनः सायनो
धः नौस्हरूपोईयुतो गगनहः ग्तेर्णाः समघानुयुता शार्ङ्गीगः स्वहः अन्यत्स्वरूपं षडक्षरः पूर्वोक्तः यथा
गयस्पावन्यप्तदिता निधिहोरत्रक्षमनुमानरस्योहरणोवलगहनोवकनुडाङ्क मिसेकविंशद्वर्णः २८ पूर्ववत षडंगमव
न २९ मंत्रांतरमाह पद्मेति भानुर्मः पद्मनाभः एतद्युतः मेघा सघनुनध्रुतालंकीलकारककारो अनंतमा +घो।५
कारमारूढो वायुर्यः पावकगेहिनीस्वाहा मेघोल्कायस्वाहेतिषडर्णः ३० मंत्रांतरमाह लकुलीति लकुलिहः
म्हगुतौ सकारलकारौ इशमारूढौ ईकारयुतौ नेनास्ति लोहितःपः सद्कूइयुतः वकः गः स ह्रीद्धिः श्रायुतः वस्व
रूपं सान्तिइयुतः लिविस्वरूपं शिरोनिकः स्वाहांतः हस्तिपिशाचिलिखेस्वाहेतिनवार्णः ३३ षडंगमाह हांभ्यां लनः
मिति हस्तिहृदयायनमइत्यादि ध्यानमाह चतुर्भुजमिति अंकुशमोदकपाशदंतहस्तयोः अन्यहस्तमयोः ३५ प्रयोगा ४

+घः५

125

+तेन२

नाह स्वेति कपिनारक्तं हनेन सितभानुना श्वेतार्केरावउनिमा कार्या ४८ अनाहतो निर्वस्त्रः वल्मीकमृत्तिकाशति
मेवंघृजितान्त्वामेहहाति ४९ अधिशय्यंशय्यायां कटुतैलं सर्षपतैलं अनाशितःजुहीन ५० तेनैनं तावल्लाहिना बलि
मंत्रमाह स्वतिर्गः सेंदुःसानुस्वारः श्वाकाशंहः तथासानुस्वारं स्फष्टिलौकाकारलकारौ कीदृशोमनु रुद्राद्यो
घाकारानुस्वारयुतौ तेन ह्लौं पंचांतक शिवो गकारलकारौ नहृन्मनुवि[illegible]दयोग्लौं उच्छिष्टगस्वरूप भगा +२४
ल्विनउमाकान्तएकारयुतोलः ले सबिंदुय[illegible]ःसानुस्वारो एकारः अमस्वरूपं मंत्रोपथा गंहक्लौंग्लौंउच्छिष्टग
णेशायमहायक्षायायंबलिः इत्येकोनविंशत्यर्णो बलिमंत्रः ५१ मंत्रांतरमाह भुवःॐ हृतेनमः स्वरूपम
स्पत मंत्रःॐनमउच्छिष्टगणेशायहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहेत्येकोनविंशतिवर्णः मुन्यादिकं षिद्धोहो ईवतानवार्ण
वत ५५ षडंगमाह त्रिभिरिति अर्चनं पूर्ववद्विहितमस्यः ५६ मंत्रान्तरमाह तारइति त्रिदीशः ए चन्द्रएन
नःकः ह्रीं ह्रीं त्रिपतहा पाशः आं अंकुशः क्रों पराह्रीं सेंदुः शार्ङ्गी ग भगयुते है मेधे एकारयुतेघहय
वह्निकामिनीस्वाहा स्वरूपमस्य ॐनमो भगवते एकदंष्ट्राय हस्तिमुखाय लंबोदराय उच्छिष्टमहात्मने आं
क्रों ह्रीं गं घे घे स्वाहा अष्टाइ गुणाक्षराः सप्तविंशाक्षरः ५८ षडंगमाह सप्तेति ५९ ध्यानमाह शरानिति

+मायाह्रीं।शार्ङ्गी गः सेंदुः अनुस्वारसहितः। त्रिनीजाद्यः।स्पष्टं।यथा।ॐह्रींगंहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा·इतिद्वादशार्णः।ताराद्योयथा।ॐहस्ति
पिशाचिलिखेस्वाहा·गणेशाद्योयथा।गंहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा।दशार्णः।मंत्रांतरमाह।अथवेति।अथवः प्रणवः।६

+ ह्रीं १

+स्वरूपमन्यत् । यथा । ॐ हस्तिमुखाय लंबोदराय उच्छिष्टमहात्मने आं क्रों ह्रीं क्लीं ह्रुं घे घे उच्छिष्टाय स्वाहा । २

६९ +साग १

धनुः पाशौ वामयोः शराङ्कुशौ दक्षयोः तद्वन्तेनक्कचतुर्दशीपर्यंते ६९ [illegible]तामुक्ता कृतं शतनिष्ठा वज्रीस्तुही १२ श्री

५ शानिवः ८१ ह्रसमारजे[illegible]ः कर[illegible]वीरोच्छैः ८२ मंत्रान्तरमाह तारइति तारं तु महात्माऽङे महात्मने पशाङ्कुशे ध्यात्म भः

क्रीं मायाह्रीं वर्म हुं दहनांगना स्वाहा द्वाविंशद्वर्णः ८४ षडङ्गमाह स्वेति ८५ उच्छिष्टगणेशा उक्ताः शक्तिविना

यकसस्तमंत्रान्तरमाह मायेति मायाह्रीं पंचान्तकं तारशनेगकारैकौ बिन्दुमिंदु इंदुर्क्लो ईकारानुस्वारयुतौ तेनग्लौं तारा

दिलाक्लिबीजानः श्लोकादिमे पाबीजानं गं यथा ॐ ह्रीं गं ग्लौं मिति चतुर्वर्णः ८८ देवइति पूर्वेणास्य संबंधः मायाशक्तिः द्वितीय

बीज ८९ षडङ्गमाह षडिति ॐ गां हृदं ॐ गीं शिरः इत्यादि ८९ ध्यानमाह विषाणेति अंकुशां दक्षे च दक्षयोः अन्ये वामयोः

९१ कंकुप्यानादिनेह्रादीन ९४ पद्मा त्रेणायुता ९५ चामनेत्रे नारी ९६ मंत्रान्तरमाह तारइति तारं तु रमा श्री वह्नि पुनः

वांतेः गं सबीररोपः तोयेबः दीर्घान्तः शपुर्वः पावक कामिनी स्वाहा स्वरूपमन्यत् ॐ श्रीं गं सौम्याय गणपतये वरवरद

सर्वजनं मे वशमानय स्वा हे सप्तविंशाक्षरोऽयं लक्ष्मीगणेशमंत्रः ९८ षडङ्गमाह आमेति श्रां गां हृत श्रीं गीं शिरः

श्रृं गूं शिखेत्यादि ध्यानमाह दंतेति दंतशंखौ दक्षयोः अभयचक्रे वामयोः शुंडाग्रस्वर्णकुंभः १०० तावल्लक्षं तत्फले एनः

धनवृद्धिः १०६ त्रैलोक्यमोहनगणेशमंत्रमाह वक्रेति वक्रं स्वरूपं तार्नतः कवींद्र युक्तः जीवं तु पुनः मन्मथः ५

+ह्रीं२ +वीऊ३

क्लीं मायाह्रीं रमाश्रीं गजमुखःगं भगीहरिः एपुनस्तः वाल्लेयः सुगीरः समोहः रेफ्फाहृदःजलं वीप्सिगजः सेतु
र्भेशः ने डुवर्डुधप्रियास्वाहा स्वरूपमस्यत यथा वक्रतुंडैकदंष्ट्रायक्लीं ह्रीं श्रीं गं गणपते वरवरद सर्वजनं मे वशमानय
स्वाहेति त्रयस्त्रिंशदक्षरः १०९ षडंगमाह रवीति उहन्वेतस्वरैः १११ ध्यानमाह गदेति गदापूरमूलचक्रापाणि
हस्तेषु क्रमात्स्वक्रमेषु ध्यानाय त्रीह्रिमंजरी ११२ किंभूतयापद्मा सरोजसुमनापध्मनभूमगासमहेनकमानज्वलह्रीं मा +प्प४
नोभृतोज्वलंतीतनुस्वयस्यास्तथा ११३ हीर्घधामानतरः श्रीत्राह्नेह ईमाहेस्वर्य इत्यादि ११७ चत्वांलीम्बछत्तएसमिद्धि +ह५
गसुरानविशानवशोपन ह्रसमिद्धिवेशयत्न वटजाभिरंतिमानमदान ११९ हरिद्रागणेशमनुमाह नारइति नारंतु
वर्मिकुं गणेशगः गं भूःग्लौं लोहितःपः श्रीषाढी तः ससोहः तर्जनीनः स्वर्गरितसोवस्त्रभाप् स्वाहा स्वरूपमस्यत
+ॐ४ ॐ गं ग्लौं हरिद्रागणपतये वरवरद सर्वजनहृदयं स्तंभय स्वाहेति द्वात्रिंशदक्षरः १२२ षडंगमाह वेदेति १२३ ध्यान
माह पाशेति अंकुशमोदकौ दक्षयोः पाशदंतौ वामयोः एवं गणेशो हरिद्रागणपतिः १२४ कुमारीरपि भोजयेदि
त्यनेनान्वेति १२७ मंत्रांतरमाह शार्ङ्गीति शार्ङ्गी गः मांसस्थितो लकारस्थः इतिमिति बीजं हरिद्रागणपतेः पूजनं पूर्ववि
त १३३ इति मंत्रमहोदधिनौकायां गणेशमनुकथननाम द्वितीयस्तरंगः कालीमंत्रान् वक्तुमिति जानीते बोधमि १ मंत्र

+होह१ +वर४

मुद्धरति क्रोधीशेति क्रोधीशः कः तस्याधश्चन्द्रिकावामाक्षिविन्दुभिः रेफईकारानुस्वारैर्युतं तेन क्रीं क्रीं क्रीं स्वाहोहः वाम
कर्णेन्दुभ्यां युतः ततद्वयं भुङ्गिजाद्वयं ह्रीं दक्षिणेत्स्वरूपं स्पष्टिः कः दीर्घाश्चाकारयुतः क्रियालः सईकारयुतः
लि वह्नीकः त्रिंटीशमारूढः ऊयुतः के प्राग्युक्तं स्वाहान्तुक्तबीजानां सप्तकं तत्क्रियास्वाहा यथा क्रीं ३ हूं २
ह्रीं २ दक्षिणेकालिके क्रीं ३ हूं २ ह्रीं २ स्वाहेति ४ ५ ह्रीं हैं वर्मेढ़ षडङ्गमाह षडिति क्रांक्रीमित्यादि मात्रकामिति अं आं
इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं नमो हृदये ऐं १० दक्षभुजे ॐ १० वामभुजे लं २० दक्षपादे मं ११ वामपादे इति ८ ध्यानमाह स
द्येति स्वक्त्रिवरेदक्षयोः सद्यः छिन्नशिरोभयवामयोः स्त्रक्विकोशेषु प्रान्ततोरस्तजोह्धिरस्यन्दमहायुग्मत्तो मुक्तकेशः क
लप्रेः श बालकामयुता ९ पीठमन्त्रमाह आत्मनेति ह्रीं आत्मनेनमइति १२ महाकालो महाभैरवी सिंहाध्यासिंह
भैरवी धूम्रपर्णिकाधूम्रभैरवी भैरवज्वालिका भीमभैरवी उन्मत्तभैरवीच मोहनाघ्नेमोहनभैरवी २० मदनात्रासे
भग २१ अष्टिवामिलिनद्वो २४ त्रिगुणाः पञ्चाशः कोणाय ये स्यु हृषीपीठ महाकालेन भैरवी मा गुहृदग्नेकुन्दैनो ३३ का
लीमन्त्रभेदानाह मायेति मायाह्रीं कूर्चहूं शांतिरी विधुर्विन्दुः क्रीं उक्तबीजानि व्युत्क्रमेण तत्स्वरूपमन्त्वं हुं ह्रीं ह्रीं ग्रमः
हूं हूं क्रीं क्रीं क्रीं दक्षिणेकालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं स्वेकविंशत्यर्णाः तारादयः प्रणवादयः ३९ मन्त्रान्तरमाह कालीक्रीं

+ कर स्वरूपं २ + का ३

127

+क्रौं ह्रीं २ +ह्रा २ +स्वाहे ५

क्रूं र्वंहूं हस्त्रेरवाक्रौंगक्लिवधूः स्वाहा क्रीं हूं ह्रां हस्त्रिरोकालिके क्रीं हूं ह्रीं स्वाहा चतुर्दशार्णः ४१ मंत्रांतरमाह क्रूं र्वंहूं काली
क्रौं हस्त्रेखाह्रीं स्वरूपमव्यत हूं हूं क्रौं क्रौं क्रौं हस्त्रिरोकालिके हूं हूं क्रौं ३ ह्रीं २ स्वाहेति विंशत्यर्णः वशीसतो हूं मइति
शेखः ४२ मंत्रांतरं मंत्रराजेइति क्रौं ३ हूं २ ह्रीं हस्त्रिरोकालिके स्वाहेति पंचदशार्णः ४३ मंत्रांतरं अह्नेति ब्रह्माकः वामने
त्रई क्रौं षडक्षरीमाह वीजेक्षौ दीर्घयुतेष्वक्रीं का नेत्रयुतः पिनाकी लि भगए नयुक्तः क्रोधीशः के क्रौं कालिके स्वा
हेति ४६ मंत्रांतरं कालीति क्रौं हूं ह्रीं त्रिवर्णः क्रौं हूं ह्रीं हूं फडिति पंचार्णः क्रीं हूं ह्रीं हूं फडिति सप्तार्णः ४७ सुमुखी
वक्तुं प्रतिजानीते सुधेति ४८ मंत्रमुद्धरति कर्णेइति कर्णेतु सनयना युतिः इयुतः छः हि जरासनः श्वेतेशः ट
कारस्थः षः ९ लक्ष्मीः चः दीर्घइंदुसंयुता चं दीर्घोनिद्रा ज्ञा सहकूक्रिया इयुतोलः लि समाधवमेषः इयुतोनः नि क
सीप्रगुः उयुतः सः सु संधिकानेत्रा उयुतोमः मु लिदेवि स्वरूपं दीर्घविपत्त हा पिशाचि स्वरूप हेमाद्रिजा ह्रीं सर्गिनं +नि४
इजवित्तये विसर्गयुक्तठकारत्रितयं यथा उच्छिष्टचांडालिनि सुमुखि देवि महापिशाचिनि ह्रीं ठः ठः ठः द्वाविंशत्यर्णः
मुनिपूर्वकाः ऋषिछंदोदेवताः ५२ षडंगमाह मुनीति ५३ ध्यानमाह गुंजेति एवंविधमस्मुखीध्यायेतां न्ल संगस
वेसंपदः स्फुरितमन्वयः रक्तकुलतादहे कपालं वामे ५४ कर्णिकायां पंचकोणं तद्वद्दूपत्रे तदुपरि षोडशदलं तदु

ईकार३

७ पीरचतुःकोणमिति प्रजायंते ५६ प्रयोगानाहुन्मत्तेति उन्मत्तो धत्तूरः छदैः पत्रैः ६९ उच्छिष्टस्य बलिर्देयेति पूर्वेणा
न्वयः ७२ इति मंत्रमहोदधिनौकायां तृतीयस्तरंगः तारामुपक्रमते कीर्तेतइति १ मंत्रमुद्धरति आप्यायनीति
सताश्रीशाआप्यायनी सबिंदुरोकारः ॐ स्त्रीदुशांतियुक्तावपन्न रेफबिंदुयुतो हः ह्रीं पावकगोविंदचंद्रसोभि
रलेहेनोहरिः रेफईबिंदुयुतस्तकारः गोविंदईकारः त्री २ स्त्री शशशोकाद्यंत्व उबिंदुयुतो हः हूं अस्त्रफट्
तुंह्रींत्रींहूंफडिति पंचार्णः मंत्रांतरमाह आद्यीति इयमेव विद्यास्यादि बीजेन तुंकारेण वियुक्ता सती चोरिमेः एवं चा
पैरैकजटाप्रोक्ता ह्रींत्रींहूंफडिति ३ आद्यंतबीजाभ्यां तुंह्रींकाराभ्यां हीना नीलसरस्वती सैव ह्रींत्रींहूमिति सर्वाल्लुताराः
४ द्वितीयचतुर्थी ह्रींहूं इति क्रमाद्बीजशक्तिस्थ ५ षडंगमाह षडिति ह्रां ह्रीं इत्यादि ६ ध्यानमाह विश्वेति खड्गनी
लसरोजेदक्षयोः कर्त्रीकपाले वामयोः मूर्ध्नि स्थिरपिङ्गैर्लिके ललाटे यस्यास्तां अक्षोभ्यो मंत्रद्रष्टा मुनिः तेन शोभित
मुक्तकां ८ महाशंखकपाले १० पीठमंत्रमुद्धरति ॐ बिति अरुणमात्विंदुसंयुक्तं सकारं बिंदुयुतं मेघवर्णो हः हा
ईनमः स्वरूपमस्य तु ह्रीं सरस्वतीयोगपीठात्मने नमः इति १५ नित्यबलिदानमंत्रमाह ताइति तारः प्रणवः एमः
मायाह्रीं भगं एकारः ब्रह्मा ककारः जटेत्स्वरूपं पुत्रयीमः स्वदीर्घतेहा तेईमः शिवा ह्रीं स्वरूपमस्य यथा ॐ ह्रीं ७

+श्रीं३

128

+ह्रीं १

एकजटेमहायक्षाधिपतयेममोपनीतंबलिंगृह्ण ह्रः स्वाहेति अनेननिशीथेचतुष्पथेनिःसंबलिंदद्यात १८ जलग्र
हणादिमंत्रानुद्धरति अथवइति ॐवज्रोदकेहूंफट् इति जलग्रहणमंत्रः १९ नोरेति ॐहूंह्रींस्वाहेतिपादप्रक्षाल
नमंत्रः नाइति कमलीभृगुयुतः सः श्वेतः षः नेत्रयुतजलं वि स्वरूपमस्यत ॐहूंह्रींसुविशुद्धधर्मसर्वपापानि शा
म्यशेषविकल्पानपनयस्वाहेत्याचमनमंत्रः २१ अथवइति वह्नियुतानन्तः क्षि नेत्रयुतारतिः ति बकः शः शि
रः [illegible] श्रीधरे बिंदुयुतोहः ह्रूंवह्निप्रियास्वाहा स्वरूपमस्यत यथा मणिधरिवज्रिणिशिखरिणिसर्ववशंकरिणि
+क्ष्५ हूंफट्स्वाहा इतिशिखाबंधनमंत्रः २४ नोरेति ॐसर्वविघ्नानुत्सारयहूंफट्स्वाहेतिविघ्ननिवारणमंत्रः २६ भू
तशुद्धिमाह मायेति २७ तुरीयमितिह्रूं २९ नारइति अग्नीशेंदुयुतोवियन ॐबिंदुयुतोहः ह्रूं ॐपवित्रवज्रभूमे
+फट् ४ हूंस्वाहेतिभूमिमंत्रणमंत्रः ३० नारइति अनेनतथा कमलीभृगुः सः पद्मनाभयुतोबली हयुतोरः रे क्रोधवी
+ॐ३ जे हूं ॐआसुरेरेखेवज्ररेखेहूंस्वाहेतिमंडलमंत्रः ३२ नारइति सदृक्निद्रा इयुतोभः भृगुः सः विषमः सदीर्घ
आयुतः स्मृतिरोगकारेफोसाहौयुतो थि भगान्वितोमहाकालः एयुतोमः क्रोधः हूं अस्त्रफट् ॐपद्या
गताभिषेकसमाधिमेहूंफडितिपुष्पशोधनमंत्रः ३३ नारइति पाशः श्रौ पाह्रौ ॐआंह्रींस्वाहेतिचित्तशोधनमंत्रः

+ त्रमा१ + उ१२

३४ अर्घ्यस्थापनमाह सबिंदुम्मामिति मो संलः तोयं वः सबिंदु मामा मोमामिति होत्युक्तेन मंडलमंत्रेण वह्नित्रिकोणाच
तुः कोणात्मकं मंडलं कुर्यात् तत्राधारशक्तिकूर्मशेषान् संपूज्य फ्रों फडिति मंत्रेण अर्घ्यपात्रं स्थापयेत ३७ तत्रच
ह्रूं मंडलाय नम इति तत्र एजनवामकर्णो डुयुक्तेन उबिंदुयुतेन फडंतेन विहायसा हकारेण ह्रूं फडिति मंत्रेण प्रक्षालितं
महाशंखं नरकपालं ईंठे विसर्गबिंदुयुत थई बिंदुयुक्तं म्ल्युसकारं स्त्रीमिति बीजपठन् स्थापयेदित्यन्वयः ३८ ततोम
न्त्रचतुष्टयेन महाशंखपूजा मंत्रचतुष्टयमाह ह्रींधेति दीर्घत्रयं आईऊनयुतामाया स्फ्रें: कः सदीर्घः पः पाद्युति
ष्ठाश्राकारनयुतं मांसलः ला पर्वतो यः हृदयेनमः फ्रां फ्रीं फ्रूं कालीकपालाय नमः इत्येको मंत्रः ४० हसउ
ति हंसः सः हरिभुजंगेषौ नरौ ताभ्यां युतः नेत्राद्दीर्घत्रयबिंदुयुतेन स्वरूपमन्यत् ह्रांह्रींह्रूं ताम्रलीकपालाय
नमः इति द्वितीयः ४१ वेमिति वेहः दीर्घत्रयबिंदुयुतः वामदृगन्वितो मेषः ईयुतो नः नी स्वरूपमये ह्रांह्रींह्रूं
नीलकपालाय नमः इति तृतीयः ४२ मायेति माया ह्रीं ह्रीं बीजं ह्रीं वर्णी डुयुतं ह्रूं स्वर्गस्वरूपं स्वाहिमकेः
पालायेत्यादिस्वरूपं सर्वः सर्वोऽसर्वः स एव बुद्धिमय इति पदत्रयं चतुर्थ्यंतं स्वरूपमध्ये दीर्घोऽतिः णा वायुर्यः सु ।मः
भास्वरूपं अनिलो यकारः सुरभाजनाय स्वरूपं मगोमसः एयुतो हः हेवीत्यादि स्वरूपं हृत्नमः यथा ह्रीं ह्री ८

+ स२

हूं स्वर्गकपालाय सर्वोक्षमाय सर्वोपसर्गेन्द्राय सर्वबुद्धिमणय सर्वासुररुधिराहरणाय सुश्रायसुर्र्भाजनाय देवीकपाला
यनमः इति बन्धु र्येमन्त्रो रसेषु वर्णाः षट्पंचाशदक्षरः ४५ रम्भिर्मन्त्रैर्महाशक्तिः ३१ जप श्रीश्रीचक्रमंडलाय नमः इत्यर्क्यं मंडलेस
पूज्य सकलमंत्र पठन्तरत्स भरं ध्यातो पिस परिपर्यन्त उगंक्षस्तादिभिः पूजयेत सुक्षसुराने तिरहस्यं ४६ त्रिखंडा मुद्राव
ध्नातु सोमसमुद्र जाय नमः इति तेषेव मंडलस पूज्य सकारदशार्णेन मंत्रेण पूरवा जलं मंत्रयेत त्रिखंडालक्षणाय था
धारयेदंकरोस्पष्टावंगुष्ठौ कारयेत्सोभा अनामान्तर्गते स्यातां तर्जन्यौ कुटिलाकृती कनिष्ठिके नियुंजीत निजस्थाने म
हेश्वरि त्रिखंडेयं समाख्याता त्रिपुराह्वानकर्मणीति ४७ एकादशाक्षमाह वाग्भवं वाग्भवे शक्तिः स्त्रौ प्रथमा श्री
रेफानुग्रहबिंदुयुक्गगनं रेफबिंदुयुतो हः स्त्रौं मूलमंत्रः पूर्वोक्तः पंचास्यः हंसमनुसर्गसमन्वितं विपरीत स्त्रोः ह्रीं.
पिकेहाख्यो वराहः ऊ बिंदुयुतो हः हूं ऐं ह्रीं श्रीं ह्रौं उं ह्रीं ज्रीं हूं फट् स्त्रोः हूमिति ततो ह्रीं बीजेन तो ये सुरांग ह्रीं पश्चा
त्वेयानि मुद्रे दर्शयेत् तयोर्लक्षणं यथा वामांगुष्ठं तु संग्रह्य दक्षहस्तस्य मुष्टिना सव्योत्तानेन था मुष्टिमंगुष्ठं तु प्रसा
रयेत् वामांगुल्यस्तथा श्लिष्टाः संयुतास्तुः प्रसारिताः इति गांगुष्ठके लक्ष्मा मुद्रा शंखसंभक्ति इति शंखमुद्रालक्षे
णं मिथः कनिष्ठिके बद्ध्वा तर्जन्यौ मध्यमे नामिके अनामिकोर्ध्वसंश्लिष्टे दीर्घ मध्यमयोरधः अंगुष्ठाग्रद्वयं न्यस्य धा

+ श्रीकार२५

+सेति।६ + स्रु५ + मनुः औं२

निमुद्रेयमीरिता इतियोनिमुद्रालक्षणं ४९ ततार्घ्यजलेन तत्स्वहृत्कोणं यंत्रं गिरिं मध्यानोक्तां देवीं च स्थाप्य मूले
नार्चयेत् ५० ततोंगुष्ठपुनामिकतर्जन्यां गुलीभिरर्घ्यजलेन मूलेन तां तर्पयेत् ५१ त्वमिति तेहः स्वगुरुः सः [illegible]
मनुरो तथाहकारत्वयं भूत्वाहिपुतः भ्रवन्तु यथा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नमः इमानं हृस्मैत्वं तर्पयेत् ५३ इमर्घविधिं कृत्वा
पूर्वोक्तेमेभ्यादिनवशक्तिके पीठे तां यजेत् ५४ गणेशादिध्यानमाह पाशांकुशावितिं स्कंकुशविमूलेदहस्तयोः
अलंकारणावयः समूहलगुरु बटुकस्य दक्षे मूले ७ हेत्रपस्यासिफलेदृशोः ५८ योगिनीनां पाशलि
ंगेदृस्तयोः ५९ अक्षोभ्यवज्रपुष्पं प्रतीच्छस्वाहेति मुनिमंत्रः ६० सविंदुर्नमादिवर्ग्गाद्यायोयासांताः इदृश्यः
संबोधनान्ताः प्रणवाद्याः वज्राद्यताः सभिधानामासो वैरोचनादि मंत्राः यथा ॐ वैरोचन वज्रपुष्पं प्रतीच्छस्वाहे
=त्यादिरूपाः तत्कादिपूजायामप्येवमेव मंत्राः नित्यपूजाते बलिदानमंत्रमाह नमः इति बाल्वेवः सर्वेच पुनः
त्रि गहीवः कूर्मः वः हीर्घो यिः ण मेरुः हः स्वगुरुः सः रमा श्रीं मायाहीं अहं हूं अग्नि प्रिया स्वाहा स
रूपमन्त्र यथा ॐ ह्रीं श्रीं महेकजटे नील सरस्वति महोग्रतारे हे वित्र त्व सर्वभूतपिशाचराक्षसान् ग्रस २ मम स्मः
जाड्यं छेदय २ श्रीं ह्रीं फट् स्वाहेति द्विपंचाशदर्णः ६९ प्रयोगान्तरमाह उपराग इति ग्रह एनतडागेनरकाष्ठहता

+ ॐ५

=ॐ शंषं खपांडुरवज्रपुष्पं प्रतीच्छ स्वाहेति४

+रा५

ं तेनानीयते नले विनीकृत्वा तेलमधुसुराभिः पद्मिनीपत्रेतुयामनुमालिख्य वर्त्तैः संवेष्ट्य कुंडे निखाय तदुपर्य
ग्निं प्रतिष्ठाप्य गोदुग्धाक्तेन रक्तपद्मसहस्रेणानय कृत्वा षोडशसंख्यैर्नमांसैर्होमांते बलिर्द्याम ध्यरात्रे पूर्वोक्तमंत्रेण
बलिं दद्यात एवं कृते उक्तफलसिद्धिः षोड्शार्णमाह तार इति तंद्रीमः दीर्घश्रियन्त हा लोहितःपः वि
षभगास्तुठेविः मरुत्पुतोर्द्धः घ्रे अनिलोऽग्निटीशाद्यः पएपुतः ये उपद्येश्महापद्मेपद्मावतीयेलोहेति ओं
शुलि केलललाटे धरेत तिलकं कुर्याद्दिसर्थः विरोधिनः शत्रूनुच्चाटयति निःकासयति ८३ सांप्रयानिश या
मेधवपुत्रकयाहरिद्र्या यंत्रमाह षडिति षट्कोणसाध्यान्वितंमूलं देवदत्त हंसेतिउक्तेमूलमंत्रं विलिख्याष्ट
दल केसरेषु स्वं स्वापिसाद्विस्वरांगा युग्मपत्रेषु कचटतपयशांतिवर्गान्विलिख्यबहिः स्वतुःकोणान् वेष्टयेत ८५
नंतुजन्मनालाह्रोहेनरसेन ताराणोप्या स्प्रहे तदुपासक इतिकस्याप्यग्रे न प्रकाशयेत इति मंत्रमहोदधि
नौकायां ताराणिरूपणं चतुर्थस्तरंगः ताराभेदानाह ब्रह्मोपासितां तारावहाह वन्हीति रेफ बिंदुयुता कामिका
न कारः श्री वर्मन् हुं भुवनेशी वर्महूपमध्यगतेस्वर्थः यथा स्त्रुं श्रीं ह्रीं हुं ह्रीं हुं फट् इति। विष्णूपासितामाह
वामिनि कामः क्लीं अनुग्रहसर्गवान्हंसः विसर्गस्त्रौयुतःसः सोः यथा ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौः हुं उग्रतारे हुंफ

स्त्र४ +ले५

+ कुं ५

• १० ड्विति १२ द्वितीयां विस्तरयितुमाह तारेति शिवाद्यौ मनुः सः ॐ ह्रूं स्त्रीं ऐं सौः हूं फट् इति ४ चतुर्मुखोपासितं मंत्रद्वय
माह एतयोरिति एतयोरेतं तारोऽक्षयोर्विलक्षणस्मितयोर्दीर्घशास्तारीमन्त्राक्षरयोः पंचमबीजे सौः रूपे परिश्नाहेहकारः श्रुते
रेफः तदा तदेव विद्याद्वयं चतुर्मुखसेव्यं इत्याहेयस्य ॥ रश्वेतिमोयस्य सहादिरो तिमः ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौः हूं उग्रतारे हूं
फट् इत्याद्या ॐ ह्रूं स्त्रीं स्त्रीं सौः हूं फट् इति द्वितीया एकजटाद्वयमाह तारेति अर्धेन्दुयुक्तौ हुं प्रयुक्तहारः २ ई वि
उ युक्तनकारः स्वप्रमन्वन्ते ॐ ह्रीं हूं स्त्रीं हूं फट् इति प्रथमा ॐ ह्रूं स्त्रीं फट् इति द्वितीया ६ नारायणीयामाहारेफेति
शांतिः ई ताग्निः नः यथा ॐ ह्रीं हूं फट् स्त्रीं ऐं इति उक्तानां सर्वविद्यानां ऋष्याद्याह अक्षोभ्याविति ८ गायत्री छंदः
नाग्रदेवता पूर्ववत् षड्दीर्घयुक्तमायाबीजेन ह्रांह्रीमित्यादि ध्यानमाह ध्येतेति कर्त्रीहस्ते १० प्रयोगानाह मधि
ति ११ एकजटामाह मायेति जलेवः वस्त्रासनगतास्थितिराजः ज्र यथा ॐ नमो भगवत्येकजटे मम वज्रवन्थ
नी छन्दस्वाहेति २५ नीलसरस्वतीमाह रमेति व्याप्याद्यात्मको हंसौ नीलत्वरूपं मनुः सः ॥ रस्वमे त्वरूपं उद्दंप
स्वाहा यथा ॐ श्रीं ह्रीं स्त्रीं सौः हूं फट् नीलसरस्वत्यै स्वाहा मनुवर्ण्यस्य चतुर्दशार्णः षडंगमाह नेत्रेति नेत्रशब्देनास्त्र
हृदयं च इत्येकः संगतानि षट् १९ ध्यानमाह घटामिति मूलासीदर्ह्ययोः २० मंत्रांतरमाह मायेति सामान्य पूः

स्थि४

ल्मः
१०

130

+ ह्रूं।१

नेत्रसंयुता ऋकारयुता ऊःयुता तारा तारायै नमो महापद्माया मनुः सः ब्रह्माख्यः अनलोत्रिमोलः स्वरूपमन्यत् ते
या. ताराद्याश्चैवीजाद्या यथा त्रीं ह्रीं हूं ॐ नमस्तारायै महातारायै सकलदुःखतारिण्यै पर२ तेर२ स्वाहेति ३३ द्वात्रिंश
द्वर्णां विद्याराज्ञीमाह वागिति मनोजन्मा क्लीं अनुग्रहबिंदुयुक् हंसः सः सौं लोहितो बिंदुयुक् फान्तः लक्ष
बिंदुयुतो वः ब्लूं स्त्रीबीजं ह्रीं अग्निस्वरूपं अग्नीरं हृदयं ऐं फयुक्तं कमलं शेषश्च वामाक्षि ई नाम्नायुतं ह्रीं मांसादि
बिंदुयुतः फान्तः लक्ष बिंदुयुतो वः ब्लूं सर्गी मनुः सः हस्लौं ह्रीं यथा ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सौं ओं ह्रौं ऐं ब्लूं स्त्रीं नीलता
रे सरस्वति ह्रां ह्रीं क्लीं ब्लूं सः ऐं ह्रौं श्रीं क्लीं सौं स्त्रीं सौः स्वाहेति २८ षडंगमाह पंचेति २९ ध्यानमाह नौमीति कञ्ची
त्रिशूलेरक्षपाः ३० किंशुकैः पलाशपुष्पैः ३१ योनिमुद्रेत्ता ४२ चतुःषष्टिं तावतीः शक्तिरप्यर्च्ये देवरीमुद्रां द
र्शयेत् तल्लक्षणं यथा सव्यं दक्षिणहस्ते तु सव्यहस्ते तु दक्षिणं वा ऊर्ध्वे वामहस्ते विहस्तौ सपरिवर्त्य च कनिष्ठाना
मिके द्वे वियुक्ते तेन कौशानु तर्जनी मध्यमाक्रान्ते सर्वोर्ध्वमपि मध्यमे अंगुष्ठौ तु महेशानि सरला वैष्णकारयेत् ३४
[redacted] सा खेचरी नाम मुद्रा सर्वोत्तमोत्तमेति ४९ स्वतोपाचारं संपूज्य बीजमुद्रां दर्शयेत तल्लक्षणं यथा प
रिवर्त्य करौ स्पष्टा वद्धे चन्द्राकृती प्रिये तर्जन्यंगुष्ठयुगलं युगपत्कारयेत् ततः अधः कनिष्ठिके वद्धे मध्यमे विनियो

मे३

+दलेप

+यथा। ॐ नमः पद्मासनेशब्दरूपे ऐं ह्रीं क्लीं वद२ वाग्वादिनि स्वाहेति। वेदाद्भिर्वर्णवान्॥३
+मुद्रां२ +स४ +वनेश्वरी।४

जयेत् तथैव कुटिले पोऽस्य सर्वाधस्ताद्दन्तान्विके। वीजमुद्रेयमुदिता सर्वसिद्धिप्रदायिनीति ५३ षोडशपत्रं संपूज्य स्त्रि
मुद्रां प्रकुर्वीत प्रदर्शयेत् सागता ५५ शुद्धपद्मेसारस्वतस्य कुं लं मंत्रे यजेत् द्विमुक्तं तां सोमं ज्ञानक्रमेणाव ह्रूंशाद्वैवागीश्वरीमं
त्रमाह ता२३ यि लोहितः पः वैकुंठानंतं पुनःसमः मज्ञानुनादः ग्वा मगुःसः स्पष्टमन्वनं चतुर्विंशत्यर्णः ५८ वि
द्येश्वरीमंत्रमाह वागेहेति वराहहैं क्लीं इसपुनाश्च [illegible] ह सकलह्रीं वद२ विद्येश्वरि ऐं स्वाहेति प्रथमं षट्कूटवक्त्रोवस्त्रिकोणपूजयेत्।
५९ कुलजामंत्रमाह वागिति ऐं कुलजे ऐं सरस्वति स्वाहेति ६० कीर्तीश्वरीमंत्रमाह वागिति ऐं ह्रीं श्रीं वद२ कीर्तीश्व
रि स्वाहेति वस्वग्निः ६१ अंतरिक्षसरस्वतीमंत्रमाह वागिति ५५ घटसरस्वतीमंत्रमाह घटसरस्वतीवायौ मेजेन कीं
ह्रौं वराह हंस चंडीश जनार्दन कृशानुपुष्कलयोनिः ए हसखफ्रपुना सेंदुः सबिंदुः कूटमिमनुरोकारः कीहृतः +६१५
सकुलीमगुवह्नींदुयुक् हसाबिंदुयुतः शान्तिः ई सहसादियुता सहसाहःमगुःसः शिवोफः सश्रिः एतेषु
तासविंदुस्त्रवाकू ऐं मायाह्रीं श्रीः श्रीं इसुवीजपनिवाणबीजानि द्रांद्रींक्लींब्लूंसः इति प्रोक्तिस्वरूप ताद्युतान्
ती यांतासद्भाता वह्नवत्मनोःथःथेयसीस्वाहा यथा ऐं क्लीं सौं ह्स्क्फ्रें ऐं ह्रीं श्रीं द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः श्रीं घटसरस्वति घटे
वह्रस्तद्भाक्तयाममाभिन्नाथकुरु२ स्वाहेति गुणवेदार्णात्रिचत्वारिंशदक्षरः ६६ नीलामंत्रमाह मवेति अर्धीशक्र

+विंदु१

भृषरोवः रेडोलः नाम्ना विंदुयुतोपुत्नाश्च क्ष्ले वेंवहयरलवरूपे ख्रयेपि यथा क्ष्ल्वेंववरंश्रीऊँफडिति ६७ किरिणिमंत्रमाह
वाग्बीजमिति श्रृषराक्रांतोलकुलीरेयुतो हः शांतिवर्ज्ज्यमाकाशं ई विंदुयुतो हः लहक्रुजलंविम गाक्रांतकूमिहृयं
एयुतंवहृयं वौरेहेंहोकिरिणिकिरिणिविच्चे ६८ एवंसरस्वत्यष्टकेसप्तस्पष्टे मुद्राहर्शनि तल्लक्षणं यथा मध्यमामध्यगेकृ
त्वाकनिष्ठयुगलयोर्जिनं तर्जन्यौरेरवक्रत्वामध्यमेपर्व नाभिके सौभाग्यिनामुद्रेयंसर्वसंक्षोभकारिणीति ६९ डाकिन्या
द्याः पर्वोक्ताः डाकिनीराकिनी लाकिनीकाकिनीशाकिनीहाकिन्यः इति त्रिखंडामुद्रालक्षणं यथा क्षोभमुद्रालक्ष
क्षणमुक्तोक्तं एतस्याः स्वमुद्रायामध्यमे सरलेयदा क्रियते परमेशानितदाविद्राविणीमतेति ७० पराबालाभैरवीति
लक्षमंत्रेः ह्रींपरायैनमः ऐंक्लींसौः बालायै ह्स्रैंहस्क्लींह्स्रौंभैरव्यैनमःइति कर्षिणीमुद्रालक्षणं यथा मध्यमाजंनी+तयं
मानुकनिष्ठानामिके समे अंकुशाकाररूपाभ्यां मध्यमेपरमेश्वरि इयमाकर्षिणीमुद्राभैलोक्याकर्षणक्षमा इति
७१ सात्त्विकंध्यानमाह स्वेतेति कमंडलुवराक्षस्रक्पुस्तमालाहस्तेषु इतराणि वामेषु राजसंध्यानमाह रक्तेति अक्षमा
लावैरीहद्भयोः ७४ तामसध्यानमाह पाशुहंवीरखड्गमुशलककर्त्रीशूलवज्रपाशगदाः हस्तेषु शेषाणि वामेषु
७७ स्वरेषुमाररोणतामसंध्यानं उच्चाटनवशाहोप्लच्नं शांतौपुष्टौसत्वं ८४ उमावापि शिशूलेयाधिकवेदा

+अन्ययोरन्यो१२

तिनीभ्रूयाविवाहं कुर्वन्ति २८ निर्वाणानघः विशिखो मुक्तकेशः लक्ष्मभूताहे लक्ष्मपक्षे चतुर्दशी २९ इति मंत्रमहोदधि
नौकायां ताराभेदानाम पञ्चमस्तरंगः   छिन्नमस्तामंत्रमाह पञ्चेति। पद्मासना श्रीं शिवा ह्रीं भौतिकऐ सविंदुः पद्मना
म पुनः सहागतिः हपुनोऽपः यथा ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं ह्रीं फट्स्वाहेति ३ मन्त्रभेदमाह विसर्ग इति स्वः
रसुखहूं ह्रीं ह्रीं फट् इति सर्वे स्वाहान्ताः ६ ध्यानमाह भालहृदिति याभोगेषु नेनह्रासक्षरतिकामोपरिस्थितां पीठमे
त्रमाह सर्वेति सहकृन्मनुः सि सभौतिकः त्वङ्गीशः वैभगंपाचया ॐ सर्वबुद्धिप्रदे वर्णनीये सर्वसिद्धिप्रदे डाकिनी
ये हुं वज्रवैरोचनीये हं ह्रीं हि नमः वेदरामाक्षरस्त्वेतु द्विशद्वर्णः १२ लुगराजाहीनरं इन्दारीन् हरितांदिशांपतीन् १५
तारवाग्भवे तु हेडाकिन्यै नमः १९ कर वीरस्युमेः पुष्पैः प्रसूनं कुसुमं सुमनसि त्वमरोक्तेः २२ रक्तैः कर वीरै
रिति पूर्वरसासंबंधः नसंख्यापालहुहरत्वयणा २३ गोमायुः शृगालः तोमव लक्ष्मीमेव पायसान्नसा पायसान्नेन
नारीरजोभिः ऋतुकालानिर्गतरुधिरैः स्वाकर्षणं सहूतैः पंकजैरपिकल्पमनोमिव २६ परभृत्कोकिलः उन्म
त्तो धत्तूरः तज्ज्वालिताग्नौ काकपक्षहोमात्मकमतल शीघ्रमसुरेवस्यात् २७ अथोपासनरमाह उग्रसीति कविसुक्तावा
र्थ ३८ नारपुटामाया तु ह्रीं तु मिति २९ रेणुकाशबरीमाह प्रणवइति कमलाक्षी मायाह्रीं रतिःक्लीं हुं हुं

+रै:३

+ कर्षिया ४ + षडंगमाह। १ + ॐ ५

+ ॐ ५

तोयरः ऐं क्लुं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं ४२ एवेति समस्तेनास्त्रं ४३ ध्यानमाह हेमाद्रीति मेरुः शिखरे ४४ शिखिनो मयूरस्य पि
च्छकर्णपोरे धृतौ कोदण्डं धनुर्वामे बाणानूर्द्ध्वे पूर्वोक्तं जपादिकं ५० स्वयंवरकलामाह तारइति निद्रास्थः पवं
नोपः वह्निसुन्दरी स्वाहा स्वरूपमन्त्र यथा ॐ ह्रीं योगिनि २ योगेश्वरि २ योगभयंकरि सकलस्थावरजंगमस्य मुखंहृ
दयं मम वशमाकर्षय स्वाहा इति ५४ षडंगमाह जगत्त्रयेति तारमायादिकाः वश्यमोहिन्ये पदं पश्चिमे स्वतन्त्रे त्रिपुरेषा
मीदृशाः षडंगमन्त्राः मुक्ताबाते ॐ जगत्त्रयवश्यमोहिन्यै हृदयाय नमः ॐ ह्रीं त्रैलोक्यमोहिन्यै शिरसे ह्रूं डारगवश्यमोहिन्यै
शिखायै हि बोधयं माणव षड्दीर्घयुतानार्णा कलापञ्चकोदशहृल्लेखा ताराघेनरमानेन श्रीबीजेन ॐ श्रीं श्रीमिति मन्त्रुन्यात्रियं
युजेन हिरामोहृद्विंशहृल्लेपाशमायाङ्कुशैः श्रां ह्रीं क्रों शिवायै नम इति द्वाविंशद्वार्णा त्रिपञ्चेन ६५ वेहांगपञ्चवर्तुः ८
विहृल्लेश्रीमायामहेनैः श्रीं ह्रीं क्लीं त्रिपुरायै नम इति नापञ्चेन ६६ मधुमतीमाह नारायणाइति बिंदुयुतो नारायणाः
श्रीं हृल्लेखा ह्रीं अंकुशः क्रों मन्मथः क्लीं हीर्घि रमे हूं कवचं वह्नि प्रेयसी स्वाहा ७० स्वाहान्तपञ्चवेनास्त्रं ७२ ध्यानमा
ह शुद्धेति नागवल्लीदलैरङ्के नीलपद्मगमे ७३ मन्त्रान्तरमाह हामेति हामो हरिरेकारः ७८ प्रमदामन्त्रमा
ह मायेति वह्न्यासनः सू रेफयुतः पः प्रमदे स्वरूपं पावकसुन्दरी स्वाहा ८० ध्यानमाह केयूरेति केयूरमगार

१३

+स्या४

वरोदस्ते संकं दत्तइद: नदाधेरेवै:सेव्योगारोभस्या: ८१ आशाधवाहिन्यार्ण: ८३ अमोतमाह मायेति ठंहं स्वाहा
८६ वंहीमंत्रमाह नादइति त्रुंहिलिरवंहीरेर्थ्यनम: इति ८८ ध्यानमाह सनेहेति सजलमेघश्यामो पीतवस्त्रकरीरोम्स्त
कुंभ: सदते ८९ घस्तोहितं ८३ प्रयोगांतरमाह चतुरस्त्रइति अष्टपीणीठतेनचतुरस्रांतर्वर्त्तिठकारंलिलिख्येत
त्रामुकंमेववशेतिलिलिवेतन्माणवीजेन च अष्टादशार्णमंत्रेणानेवेष्टयानतइदेवीमावाह्याभ्यर्च्यकारागृहंणपूणह्यास्मवत
द्वधनान्मुच्यते ९० अष्टादशार्णमाह वागिति केशव: स्वकार: ठद्वयंस्वाहा स्वरूपमन्यन्तु यथा ऐं ह्रीं श्रीं वंहि स्मम
मुद्वधमोसंकरुकुरुस्वाहेति ९१ वसुवंशास्यो:ष्टादशार्ण: ९२ अंतमंत्रमस्तोरुधिनोकापांछिन्नमस्तादिकथनेनाम
द्वस्मांग: वदयक्षिणीमाह पद्मनाभइति पद्मनाभ: ए क्लिंरौं स्त्रोविवद्वाप एश्स्त्रितोहकारयकारौ लेसद्दक
विपत्र हि यक्षिणीमाहिस्वरूपं सनाभिकंनोयं अवनौव: वंसेमाहिस्वरूपं २ यक्षिण्यासमाह मत्तकइति नेत्रयो
र्हौं नासिकस्पर्श सत्तनरणर्धकं घृहजंघाजानुमणिबंधहस्तेषु हौं हौं अस्यैक: शिवलिंगं ६ ध्यानमाह अरुणे
ति कमुककपूगीफलहहे ७ मंत्रांतरमाह पद्येति ०मादहं श्रीं श्रीं यक्षिणीस्वरूपं वेइंगगनचवं हवं हहहह।
वैश्वानरप्रियास्वाहा १९ वंपकानांकानीरवने २० मंत्रांतरमाह क्रोधीशेति मविंदुषसेनौक्रोधीशवंक्रोकोपा।

+स२

राम:
१३

133

+ऊर्द्धाधस्तयोः।४ +रग्निभि४

तिनक्लीं मदनमेखले स्वरूपं क्लीं ऐं नमः श्रुतिप्रियास्वाहा २२ मधुकारनिकुञ्जे मधुकरस्नाधमन्त्र २३ मेखांतरमाह
प्रणावइति वाक् ऐं विशाले स्वरूपं मायाह्रीं पञ्चार्षी मनोभवः क्लीं हृदयं स्वाहा २६ वाराहीमाह वागिति मनु
स्फिन्नोचरशेखरौ शार्ङ्गि पिनाकीशो ॐ बिन्दुयुक्तो गलो ग्लौं सेंदुलांगलिचितयं ठंठंठं ह्रां घें वर्म हूं श्रुतिप्रिया
स्वाहा २९ ध्यानमाह विष्णुहित् पाशमुद्गरौ रहस्ययोः अंकुशशक्तीवामयोः नेत्र जैरीति हो त्रैं रसाकमरिसमहे
नाशयतु ३२ वसुलक्षमण्डलस्ते हयादिजैः कर्णवीरैः हूपादिस्याशीलिङ्गं ३३ हिंगिनादिकालाः ३४ रुणिना
अंकुशेन ३५ पाद्यादिजले ३८ ज्येष्ठामंत्रमाह सावेनेति सार्घिंकयुतं सावननित्रितयं धत्रय धंधंधं सनन्तसंयुतो
वैकुण्ठः क्षायुतो मः मा ज्वलत्वः नेत्रयुतोहरिः इयुतनलः वह्निजायास्वाहा ४० रुषासहस्रसमा ४५ स्फपाश
नोरात्रिभोजी ४७ कर्णपिशाचीमाह तारइति तारंयुमायांक्रांकर्णपिशाचीस्वरूपं कर्मक्षांतिमोचनो स
हशौरयुतो विनिकर्णे मे स्वरूपं विधिरुकः हेडीयः इप्रयः हृदयं स्वाहा ४९ षडंगमाह एकेति अंगानि
षट् अनयस्तयोरामाक्ष्व शीतलामाह ध्रुवइति ध्रुवंतु शिवाह्रीं शीतलायै स्वरूपं हाईनमः ५५ षडंगमाह
षडिति क्रां श्रीं ह्रीं श्रीं शिरति ध्यानमाह हिगित्ति मार्जनीहस्ते मूर्घवामे ५६ स्वप्नेश्वरीमाह प्रणवइति

+हृत।१ +३१ +रमाश्री।२

४ धतावर्त्तुंकमलाम्रीस्वरूपंस्मत् ५९ ध्यानमाह वरेति वरोहस्ते ६० त्रिहशाईज्ञाहृयः ६१ मातंगीमाह नारइति
नारः ॐ मायाह्रीं वाक्ऐं लक्ष्मीश्रीं हृन्नमः निद्राभः स्वीति गं: लान्तिमोचः सनेन्द्रोहरीः ति उच्छिष्टचाण्डा
स्वरूपं नेत्रयुताक्रिया लि श्रीमातंगेश्वरीसर्वेति स्वरूपं मूलाजः नखरूपं लानेवः शब्दरूपं कष्ठस्वरूपं व
क्लिं क्रियास्वाहा ६६ मातंग्यनाइमा त्रिभूम्यैमातंगिन्यैइत्यादि ७२ पीठमंत्रमाह सर्वेति ह्रुंह्रीऐंश्रीसर्व शक्तिक
कमलासनायनमइति ७३ विम्रात्पद्ध्वा साम्राज्यादिकामहामातंगी) ७९ ऊंवइति आवरणदेवतानामाहोध्व
न् धाह्रींस्त्रैनेमातंगीपदं चयोजयेत ह्रुंह्रीऐंश्रीऐंमातंग्यैनमइत्यादि ८१ ममतावेद्रैर्गुरूवीजकल्लैः ८३ सूर्यसा
म्रैनेनकुतेग्राशनमंत्रणायते ८४ बालेशीमाह समइति सलोहः अग्नियुतोरेफयुतः चनेतेंदुसयुतः स्वा
विंदुयुतश्च नेनद्रामिष्याहिवीजं सएववेयकयुतोर्हः स्वाम्ब्लनेशान्तिरोतेनयुतः ह्रीं इंदुशान्तिविहाद्योबाला ल
विंदुयुतःकः क्लौंवसुधाधीशवंद्राद्यः लऊविंदुयुतोभृगुरोवः ह्रौं सर्वाहसः सः सुत्तसर्वेलेति यस्ते:पंचा
गानि सर्वेशानां पंचबीजात्याज्ञाविष्णादिदेवतामरुद्धीहिन्नसाः ज्ञाज्ञाविलेपेनमोमरुद्दीत्यादि ९२ ध्यानमाह एम्‌:
उद्यदिति बाणांकुशोहृद्ध्योः ९३ शनैगाद्याकसुमाचुत श्रुवेगकुसुमाद्योत्पर्यैः ९८ सर्संपाने स्वाकृतिशे १४

134

+श्री +ऐं ।५

घस्मपाद्रोन्तरेषस्तेषः संपानः नघुतेङ्कवासंपानाजंसौद्विधेदृघात किंभृतायै विश्वासिनात ब्रिये इन्द्रहस्तिमाये द्वह्निरणामा
ह्रावाम्ना यपश्चाद्रा जंदृघादिमर्थः ग्रन्थाफलाभावात १०२ कामेश्वरीमाह मायेति मायाह्रीं मन्मथः क्लीं वाग्बी
जं ऐं ब्लूं स्त्रीं स्वरूपं १०४ ध्यानमाह पाशेक्षुचापेबाणमयोः उद्यन्पः सहस्रांशुर्कैः नस्मकान्तिस्नेश्रिताव्याप्तां वृक्षे
मिश्रकर्षेणास्तौमि १०५ भूतलस्थपद्मलस्थे १०६ कामदेवमध्येयागयेगाः १०८ इतिमंत्रमहोदधिनोक्तायाषड्वि
+द्दि५ शर्णांकथनेन्नामत्रमन्त्रयः बालामंत्रमाह हामोदर इति हामोदरे ए वेदयुतोबिन्दुयुतः वागिति संज्ञास्तु विधिः
कः कामवश्यार्तीदुयुतः लईविंदुयुतः क्लींस्तुःसः संकर्षणौं [illegible] नेन्द्र विसर्गराजयुतः सौः ३ मध्यशक्तिः ऐंसंबी
जं ४ नाभेः पादान्तमाद्यबीजंन्यसेत एवमग्रेपि ५ हृत्कंठेस्य नडितीयं ५ तत्तीयमुभयोः कायोन्यसेत करेमो
त्रिबुकं मिमाद्यव्ययगाना त्रिकोणाकाररूपा योनिन्यासोयं ७ वागिति ऐंसेनमो गुह्ये अमाह्रिकाद्रीति सौःश्रीमे नमो
ह्रीं क्लींमनोभवाये नमोऽधमध्ये १० पुनर्वा कन्न्यस्य कामाद्याश्चष्टशोणीयोगेशी विन्यस्य योनौः एवं दशगुह्यहृत अग्रमध्यंसु
न्यसेत ऐंस्वस्टेत श्येनमइत्यादि ११ मङ्गीति कामेशी पंचबीजानि क्लीं ऐं ब्लूं स्त्रीं इत्युक्तानि नहीं ध्यान्मनोभवादिका
न्मनोभवमकरध्वजकंदर्पमन्मथकामदेवान् [illegible] स्म राज शिरोमुखहृद्गुह्यपत्सुन्यसेत ह्रीं मनोभवाय नमः

+रन्धो।४

१५ न्यादि १२ शिरइति वाग्भवशीबीजानि द्रांद्रींक्लींब्लूंसइतितत्सर्वाद्राविणाद्राविणीक्षोभिणीवशीकरीएणाकर्षिणी
संमोहिनीसंज्ञाः वाणदेवताः शिरःपादगुरवगुह्यहृत्सुन्यसेत् द्रांद्राविण्यैनमः शिरसीत्यादि १३ षडंगमाह नान्तीये
ति नान्तीयेसौः वाक्ये तन्मध्यगतेनह्रींघ्रांघ्रेनकामेनषडंगं सौः क्लांऐंहृत् सौःक्लींऐंशिरः सौःक्लूंऐंशिखाइ
त्यादि १४ ध्यानमाह रक्तेति विद्याभगैवामयाः स्वन्यथो १६ पूजायंत्रमाह नवेति स्पष्टं १८ पीठमंत्रमाह
व्योमेति व्योमहः तत्स्वंवेन्हनोयेसौःस्सौः तत्रशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमइति २१ अंगपूजामाह योनीति मध्य
योनिमध्य एवाग्निर्निर्ऋतिवायौशक्तोगेशइतिरःशिवोवर्मोतिसंपूजयेत्नेत्रंहिलेखेयजेत २४ मध्ययोनेर्बहिर्भाग
इत्सुवतुरः पंचमन्मथे एवंकामान्पजेत् वाणदेवीद्रांद्राविण्याद्यान्द्धन कामवनं त्रिस्वंगेष्वच शक्तीःसुभगाद्याः २५
दीर्घोद्यामानरः स्त्रांस्त्रींस्मैनमइत्यादि कृत्वाद्याभैरवाः स्त्रंस्त्रूंसितांगायनमः २८ दृशदिक्षु हेतुकादेकेनराः
नः३ ३० शक्राद्याश्चस्वस्वदिक्षुतुकेःपूर्वावरणानिकल्पितानि दिक्षुच एवंसर्वत्र दिदिक्षु अग्न्यादिषुवसवादयः वसुम्भेनमः इ
त्यादि ३२ नद्यावर्तलताः ३४ वेद्वःकृष्णगुग्गुलं अपराजितायोन्याकारपुष्पावल्ली नदीपार्ण्यापराजितानितेः लक्ष्मः
३६ सारघंमधु ३८ तिलकमाह रक्तेति मांसीजटामांसी ३९ भागानाह अंभिरेकः नद्यःनव सञ्चयपञ्चवाः द्वि १५

+रः।पुर +भैरवाय४

135

+ व्याख्यानेति ।५ + वामेषु [illegible] व्याख्यानमुद्राः [illegible] ४

+ नि ४

शोद्दर्शनिगमाग्ववाः रक्तांबरनमेकथागभिस्माह एतास्येकीहृत्यत्रक्ष चतुर्दशी [redacted] रात्रौ कुमार्यासिंपेष्यमलेन
श्रिमंस्वातित्नकंकुर्यात ४१ ध्यानमेहान्नाह मातुलिंगेति मातुलिंगबीजपूरंनद्देहे ४३ रोगनाशध्यानेवराम्स्तकलशो
हस्तयोः ४४ वशीकरणध्यानेंकुशौहस्ते ४६ वाग्बीजध्यानमाह विद्येति अक्षमालाज्ञानमुद्रे हस्तयोः ४८
कामबीजध्यानमाह बीजपूरबाणांकुशौद्दे हेषु कपालचापपाशा [redacted]
वामेषु षट्सु तेषु ५२ नार्त्तीयध्यानमाह व्याख्यानमुद्रासंयुजो हस्तयोः ५४ पौर्णाशुद्धप्रकारमाह यो
जयेदिति आद्ये एतान्योजयेत व राहोर्हः भृगुः सः पावकोऽः तेन ह्स्रैं द्वितीयस्यादौ नयोह सोऽस्येतरेफं तेन ह
सकलह्रीमिति कूटं ५८ तृतीयस्यादौ विहः स्वेनेक्षमकेतनो रेफः तेन ह्स्रौः एवं भैरवीबीजानि अस्याशतजप्तायां वा
लाशापहीनास्यात ५९ षष्ठात्तैवाद्यमेवबीजेरेफयोरभावः तेन ह्स्रैं ह्स्रौः मध्यमतद्देव ६० शापोद्धारेप्रकारान्तरं
नवार्णजपमाह आद्यमिति ऐं ऐं सौः क्लीं क्लीं ऐं सौः सौः क्लीं एवं नवार्णः शतंजप्तः शापनिवर्त्तकः ६१ चेतनीमंत्र
माह त्रिरिति अधरेशांतिः ई अनुग्रहः एतेत्रयः स्वराः केवलाश्चेतनीमंत्रः शतंजप्तो वालानिः कीलाकरोति श्री
क्लींहीनोमंत्रमाह तारहीरिति उं क्लीं नमः इति अयमप्युत्कीलनकरः ६३ वाग्बीजस्य दीपिनीविद्यामाह वदेति

+ श्री ।२

२६

सह्रीं घाँतुवा अनेनतगौत्स्त्तिवालो आलिङ्गितोगवौ तेनेत्वा सनेत्रः सत्यः हिताहकुनांनि वाक् ऐं इयमाद्यस्यबीजस्य
दीपनीप्रकाशकर्त्री ६५ कामबीजस्यदीपनीमाह क्लेदेइत्यादि स्वरूपं वैकुण्ठेमः हाँघौ वे ह्ला ऋंतिमः सुः सद्यः
युगतः स्तो सर्वज्ञानिद्रा में कुलस्वरूपं शिवार्णाएकारशान्तरा मध्यबीजस्यदीपनी ६६ तारइति तारः प्रणवः
मो सः कुर्वितिस्वरूपं अन्त्यबीजस्यदीपिनी उक्तं दीपिनीविनाआराधितापिबालानसिध्यति ६७ जपमेहान्कामृमेद्या +नाथ
नाह वागिति ऐं सौः क्लीं मित्यरिनाशाय क्लीं ऐं सौः वशीकरणे क्लीं सौः ऐं मुक्तौ ७० द्वितीयां नाह परप्रकाश इति
आनन्दपदमध्ये माइतिवक्ष्यमाणत्वात परप्रकाशानन्दायनमइतिप्रयोगः ७१ पंचमाह नवेति गायत्र्यात्रिपुरायां
पश्चाद्वक्ष्यमाणयावर्णेत्रयत्रितिपूर्वलिखितेन भूपुरद्वयचतुष्कोणद्वयं वीदृशंपरस्परश्चनिभिन्नं एकं द्विद्वियानकोणं
अपरद्वियानकोणा इत्यर्थः संपानसाधिन आकृतिशेषघटनेनसंयोजितं ७७ गायत्रीमुद्धरति कामास्यमिति
कामः क्लीं [illegible] मिगिरपुत्रविद्धे मे वकः शः लक्ष्मीशवकामारूढः स्व सनेत्रोग्निः रि ल्हपममन्ते ७८ बालाभे
देप्रथमं द्वितीयमाह मायेति मायाह्रीं कामः क्लीं तार्त्तीयसौः श्रवणारूढहपुतं सौः ७९ तृतीयमाह चतुर्लो
मेति ऐं क्लीं सौः सौः क्लीं ऐं ८० चतुर्थमाह बालेति श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं क्लीं सौः ह्रीं श्रीं मंत्रान्तरमाह बालेति ऐं क्लीं

+क्लीं१

एवः
१६

136

+षष्ठमाह। मायेति। माया ह्रीं। लक्ष्मीः श्रीं। मनोजन्मा क्लीं। ठद्वंद्वं स्वाहा। स्वरूपमन्यत्।२

=श्रौं ४

सौः बालत्रिपुरे स्वाहेति ८१ पंचममाह वागिति वाक् ऐं कामः क्लीं सोमपूर्वं भृगुयुग्मनुः ह्सौं ह्रीर्घमूधरोवा। पि
नाकील स्वरूपमन्यत् ८३ सप्तममाह कमलेति कमलाश्री पार्वती ह्रीं कामः क्लीं स्वरूपमन्यत् ८४ अष्टम
माह स्फ्रिति स्फ्रुः सः त्र्यम्बकः क्रियालः वह्निः रः एतैर्युक्ता शान्तिरीकारः सदाशिवास्तु बिन्दुः तेन स्फ्रीं इहनो
रः श्वेतः सः हः महाकालो मः भुजङ्गाः पुरुषोत्तमो यः एते मन्त्रघीशेंद्रसंयुक्ताः तेन ह्स्म्र्यूं ह्स्मरयुं ऊं वाग्बी
जं ऐं ह्रुतं नमः शेषं स्वरूपं वह्निप्रिया स्वाहा ८७ नवममाह ह्स्रैमिति ह्स्रैं घ्रिति च ह्रीं क्लीं अनंतभा स्वरू +ह्रीं ५
पमपरं ८८ दशममाह मायेति स्फेंष्ठं ८९ एकादश माह स्फेंष्ठं ९० द्वादशमाह मायेति माया ह्रीं ह्स्रादि स्फ
ष्ठं ९१ त्रयोदशमाह कामेति कामहृद् क्लीं क्लीं रमायुग्म श्रीं श्रीं मायायुग्म ह्रीं ह्रीं त्रिपुरललिते मदीप्सितं योषितं
देहि वाञ्छितं कुरु स्वरूपं ज्वलनकामिनी स्वाहा ९३ चतुर्दशमाह कामेति कामपञ्चादि शुभ्रिंगाशस्येकंचये
क्लीं क्लीं क्लीं श्रीं श्रीं श्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं इन्द्रहृदये मद्वशं मम अनंगागना स्वाहा स्वरूपमन्यत् एते बालाभेदाश्चतुर्दश ते
षां ध्यानमाह हरितेति ९७ ध्यानमाह पाशेति अंकुशास्त्रचापशरा सव्येतरयोः ९८ हर्यादिकर वीरः साधकेः
पंचबाणादेवताभिः ९९ बालामुक्तालघुश्यामामाह वाग्बीजमिति वाग्बीजं ऐं हृदयं नमः कर्णांत्यसनेत्र

ह्रीं ३

८

एकनेत्रः ईयुतः छः छि मुकेश्मात्रटोहृषः ठस्थितःषः ष्ठ ह्रीर्धिंदुयुतंयुनःकूर्मचः वा ह्रीर्घोनंही डा लिमातेगिसर्ववशंकरिस्वह
ऐंवैश्वानरप्रियालाहा १०२ ऐं वीजं स्वाहाशक्तिः १०३ न्यासानाह वाग्गिति ऐंसरस्वैनमः मूर्द्धि ह्रींपार्वत्यैनमः हृदि क्लीं
मनोभवायैनमःपादयोः इच्छेति ऐंइच्छाशक्त्यैनमः मुखे ह्रींज्ञानशक्त्यैनमःकंठे क्लींकामशक्त्यैनमोलिंगे वाग्रेशीबीजा
+ द्रीं४ नि ह्रींक्लींब्लूंसइतितत्र्वकानिद्रावणाद्यान्वाणानशीर्ष मुखहृद्गुह्यपादेषुन्यसेत् द्रांद्रावणबाणायनमइत्यादि १०७
षडंगमाह ह्रामेति मातृकान्यासमाह ऊं ति ह्रींपश्चाद्याष्टस्वदशविन्दोमत्तोह्रीर्घह्रांह्रींनामष्टकमाद्यन्यासानामाने
मन्त्रादिषुन्यस्याः तथाब्राह्म्यादयोमातरः ॐनमोनकन्यकानाः चतुर्थीनमोन्तकन्यकापद्मयासाताः यथा ओंह्रांब्राह्मीक
न्यकायैनमोमूर्द्धि ईंलींमाहेश्वरिकन्यकायैनमोवामांसे ऊंहांकौमारीक वामपार्श्वे ऊंह्रसांवैष्णवीकः नाभौ ल्हंवाराही
कः दक्षपार्श्वे ऐंशांइन्द्राणीकन्यः दक्षांसे औंवंचामुंडाकः ककुदि अःलौंमहालक्ष्मिकः हृदि १०९ सिद्धिन्यासमाह ता
रेति उंऐंश्रीतारामासिद्धिकायैनमोमूर्द्धि इत्यादि मुलिकन्ललाट चिन्त्रिते: ११२ अप्सरान्यासमाह कामाद्याइति
ओंउर्वशीकन्यकायैनमोमूर्द्धि इत्यादिनेत्रयोर्द्वयोः ११३ अप्सरसस्त्वाह उर्वशीति ११४ मन्त्रासमाह यद्येति नमो रामः
नामहन्तादिकाःकामबीजाद्यायज्ञादीनाकन्यकाःअप्सरादिषुन्यसेत् अप्सरयोर्द्वे नवयोर्द्वैकैकान्यस्य ओंमंसकन्यकायैन ८

+ कन्य३

137

+लौं३

मोहं ह्रांसे क्लीं गंधर्वकन्यकायै नमो वामांसे इति प्रयोगः ११६ वराभ्यासहेमो तारेति प्रणवाद्यान् नमोन्तान् विंदुमंत्रवर्णान्
करपादसंधिषु संध्यग्रेषु न्यसेत ॐ एं नमो हस्तांसे ॐ नं नमो हस्तकूर्परे इत्यादि ११७ सुरार्णवस्यांतरीपं द्वीपं तत्र पद्मे मणिहितं तन्मध्ये
गे सिंहासने स्थितां ध्यायेत् ११८ माशिकेति कौशेयदृश्याम्मयूकपिछनीला ११९ रतिपूर्वं विकार इति श्रीतिमनोभवाः १२२ उ
वेशणाद्या अष्टौ कन्याः अष्टौ यक्षादीनां न्यासवत् प्रयोगान् न्यासप्रयोगास्तथा प्रजाणामपि १२४ योगिनीराह गजा
ननेत्यादि इति दिशोऽष्टौ ऽष्टौ ईशा यथार्थनामानः सर्वाः १२५ कौनाशादिभ्या गेहस्तिराक्षा १३० त्वमव चेतोनिविडुकारी
नामत्राउक्ताः १२६ नक्षत्रपंक्तीमाह वारुणीति वारुणीपि शुकप्रियापि मीनकेतन क्लीं शिवस्वरूपे १२८ इति मंत्रमहोद
धिटीकायां नौकाख्यायां बालानिरूपणं नाम समस्तरागः श्ववपर्लौस्वरीमंत्रवक्तुं शनिजानीमे फलं कथयन मंत्रोति
मंत्रमुद्धरति वेदादिरिति वेदादिः प्रणवः गिरिजा ह्रीं पद्माक्षी श्रीं मन्मथः क्लीं हृदयं नमः भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्व
रूपं दहनांगना स्वाहा दुहितो ब्रह्मा ३ अमीमादि पदवर्णसंख्या ६ ध्यानमाह दर्वी हस्ते स्वर्णपात्रं वामे शिवमंत्रमाह प्र
णव इति गगनं हकारः मनुचंद्रा औ बिंदुयुक्तं हौं हृदयं नमः शिवाय स्वरूपं मातृकोयः १० वाराहमंत्रमाह तारमिति
तारं ॐ नमो भगवते वराहरूपं स्वरूपं श्रीशयुनो भ्रूः रः रू पापमर्म स्वरूपं सर्वजलेवः स्वः स्वरूप भूः पः कामि

कांतः ऐम् प्रतितिष्ठ मे देहि हिरण्मयस्वरूपे श्रुतिशिरसि स्वाहा १९ नारायणमंत्रमाह शरणेवश्चेति ह्रृदयं नमः नारायणाय स्व
रूपे ब्रह्मवरोत्तमायस्वाहाः २० धराश्रियोर्मंत्रमाह श्वश्रमिति श्वश्रे [illegible] मस्वश्रेमे देह्यज्ञाधिपतये ममाज्ञं प्रदापय स्वरूपं स्वाहा
श्रुवं मंत्रो भूमि ऐं भूमि प्रजने भूबीजेन संपुटः श्रीप्रजायां श्रीबीजपुटः भूबीजमाह स्थितिरिति स्थितिर्गः लमनुस्व
रयुक् लक्ष्मबिंदुयुतः ग्लौं एनद्दुर्गाबीजं श्रीबीजमाह लक्ष्मीति रेफई बिंदुयुतो व[illegible]ः शः श्रीरिति श्रियोबीज
२१ वेदाखेचतुरक्षमंत्राय चतुर्बीजाद्यास्तत्र शक्तीः ऐं जयेत नामस्वाह वरेति श्रुपणायै नमः ह्रींभुवनेश्वर्यै श्री
कमलायै क्लीं सुभगायै स्वपमिति स्वप्नेविशत्स्वर्गः श्रीकामरहितः षडंगमाह ह्वौमिति २२ मंत्रोन्नमाह पवोल्केति वि
शत्वरीमन्वर्त्तिक्षितुईशासन्नाहे स्वरीस्वंतेममाभिमतमन्नं देहि देहि [illegible] ह्रींतिवर्णानुस्वारेत श्रग्रप्रूर्ले स्वाहे सन्तेस्वेवन
नष्टकगुणाण्ण्यान् एकोशदंक्षः २३ षडंगमाह पुंगेति मंत्रातरमाह नारेति नारंतुश्री [illegible] शक्तिः ह्रौं हृदयनमः
भगस्वरूप श्रीमोवः सहस्त्राभिकांति श्रीयिषकी स्वाहा स्वरूपमयन २७ षडंगमाह रामेति शुन्यतध्यानपूजाप्र
योगाः पूर्ववत २८ गौरीमंत्रमाह मायेति मायाह्रीं नोपेत्तुः मेघानः सहघालः ग्लौ सुदुघवांएषांयुग्मं सुसुडु नमः
दुघेघेवाह रवह्लमांह्रीं स्वरूपशेषं ३१ श्रंजोब्रह्मा ३२ षडंगमाह वेदर्श्शेति दीर्घषड्युक्तैः चतुर्दशागद्यहैःषडं

+वा१

गे ३४ ध्यानमाह गीर्वाणेति गीर्वाणाद्देवात्मकैः पूजितेपादपद्मेयस्याः अंकुशं रद्धे ३५ गौर्यामंत्रांतरमाह नमः
ति नमोन्तः वीहृकुनमः हेसानन्ताभ्यां [illegible] मसाभ्यांयुतं ऐस्वरूपं बिंदुयुतं तेनहैं तोयंवः वायुर्यः अग्निःरः कस्मी
ड ईदुःबिंदुः तैर्युतं क्ष्मं लरूपमये मायाङ्कुरं रमाश्री आत्मभूःस्मरःश्चचंद्रेनतल्लरूपं वह्निप्रियास्वाहा ४३ अंगमंत्राः
षड्दीर्घयुक्तमायाबीजपरंपेषांईदृशाः ४६ मनोर्मंत्रस्य सर्वजनस्येतिपदस्थानेसाध्याभिधानकंसाध्यनामउच्चरेत्.
देवदत्तस्यमुखमित्यादि ४७ प्रयोगांतरमाह साध्यजनस्येतिसाध्यस्यपदजन्मनक्षत्रंतस्यवृक्षोद्भवैधियोवृक्षस्तेनसाध्याकृति
प्रतिमांकुर्यात् तत्रप्राणान्प्रतिष्ठाप्यतस्मिंगरोवाऽऽनंतदुपर्यग्निंनिधायरक्तचंदनाक्तेनजपापुष्पैःसह संततोनिःकाश्यनदीतटे +कुलाद्
निखनेत्सम्हासःस्यात् नक्षत्रवृक्षायथा कारस्करोधात्रीस्यात्उदुंबरतरुः पुनःजंबूखदिरःकुंभारवंशपिप्पलस
कको नागरोहिणनामानौपलाशप्लक्षसंज्ञकौ अम्बष्ठबिल्वार्जुनाख्यविकंकतमहीरुहाः वकुलःसरलःसर्जोव
ञ्जुलःपनसार्ककौ शमीकदंबनिंबाम्रमधूकाह्वयशाखिनइतिशारदोक्ताः ४९ अष्टलक्ष्मीमंत्रमाह वागिति वाग्बी
जं ऐं भुवनेशीह्रीं श्रीः श्रीं अनंतआघयुक्तस्थित्वयंयुवेस्वरूपं शंभुजायाह्वीं ज्येष्ठाथेलरूपंहूं ह्वयंनमः ५३ श्रीशक्तिःह्रीं
बीजं पद्मोनिमितिःपद्मवर्णसंख्याभूः[illegible] त्यया ५६ ध्यानमाह उद्यदिति धनपांचांकुशौ हस्तयोः कुंभपाशौवामयोः पा

+त्यादिवर्णैः१

+वीजश्री४

९९ ठशक्तीत्याह लोहितास्येति ५९ गायत्रीमाह ब्रह्मणेइति स्पष्टं ६१ लोकेशाइत्याद्यर्थः हेतयोवज्राद्याः ६३ अन्नहमन्त्रमा
ह अथेति योन्नपूर्णा वरदा पूजने भूमिश्रियोः पूजने द्विपमास्ये गंधा विंशति वर्णः कथितः सोन्नेशोमनुः अन्नेमत्यन्नंदे +मे२
ह्यन्नाधिपतये ममान्नंप्रदापयस्वाहेति सप्रणवभूबीजश्रीबीजसंपुटोष्टाविंशत्यर्णः ६५ षडंगमाह अन्नंमहीति
षडंगमंत्राः श्रुत्वाह्निकाः प्रणवाद्याः दीर्घयुक्तभूबीजे अन्नेयेषांते विनेत्राः नेत्रहीनाः पंचैव पंचांगानि अन्नेयेचतचे नेत्रम
न्त्रं सजेत् इत्युक्तेः ॐ अन्नंमेहिताध्याह्लन ॐअन्नंमेदेहि हिं ली श्री [illegible] शिरइत्यादि ६८ वैश्रवणः पीठशक्तीरा
ह विमलेति पीठमंत्रमाह ताराद्यमिति ॐनमो भगवते विश्रवसे सर्वभूतात्मसंयोगपद्मपीठात्मनेनमः इति ७२ ऋषीः
सामांड्रिः ७९ कुबेरमंत्रमाह तारइति ॐ अग्निप्रियान्ताहा ध्यानमाह धनेति रत्नकरंडो हस्ते ८१ अन्नं गिरामाह
दीर्घेति मनन्तपकाराः दीर्घयुक्तअर्धेन्दुयुतः यो ब्रह्मार्कः लोहितःपः तेनयुक्ता मांसं लः ऌयंतिनोराय उच्चार्य
कूटान्तस्तांवभूमिवेताब्रह्मस्वरूपं सदीर्घताः अमोघ्नौं यश्तिस्वरूपं मन्त्रेणाकारेणसहसंधिः प्रणवकूटोर्धमच्छुत्वा
पं तारमायाबीजसंपुटः ८५ षडंगमाह अष्टभिरिति तोयनिधिभिश्चतुर्भिः दीर्घयुक्तधावनी मायाबीजं येषांवे षांप्र राम:
णवश्चाद्योयेषांजातयोहृदयायनमइत्याद्य स्तेसंयुते रष्टौर्णः षडंगं ८७ षडन्यासमाह । शिरइति प्रणवमायायो १९

+न्तुं४ +णा३+मि३ +घ्ये१

139

+ नयाार

संपुटानि चतुर्दशपद्मानि शिरआदिषु न्यसेत् तेषां संख्या क्रमात् एकचतुरेकत्रिद्विद्विद्विघेकत्रिपंचद्वि त्रित्रिवसैर्बी
ध्या ॐ ह्रीं पां ह्रीं तुं शिरसी मादि बोध्या ८९ ध्यानमाह आशेति आशांवरां घनछविं मेघश्यामा च सितोहितानारि
पुराणां अन्वेया वंशोपया असिर्दक्षिरो ९१ बलिमंत्रमाह योमइतिं यो मे पूर्वगतः पाप्मा पापकेनेह कर्मणा इंद्रस्ते
हे वराजोनेन पतु २ मोहयतु नाशयतु मारयतु कलितस्मेपघछतुरंतं मम शिवं मम शांतिः स्वस्त्ययनं चास्तु इति बलिमंत्रः
अनेन प्राच्यां बलिं हरेत् ९७ अस्मिन्मंत्रे पूर्वेमस्पस्थानेः स्मादिपदं इंद्र इत्यस्य स्थानेः शिरिस्मादि हे वराज इत्यत्र ने
जोराज इत्यादि प्रत्यूहानेकथा दृशमंत्रा विधेयाः तेस्तस्यां तस्यां दिशि बलिं हरेत् यथा यो मे अग्निगतः पापापापकेनेह
कर्मणा अग्निस्तेजो राजोजेम यद्विस्मादि योमेदक्षिणागतः यमस्तेथेनराज इत्यादि ९९ प्रत्यंगिरामालामंत्रमाह
तार इति तारः प्रणवः माया ह्रीं महदकुजलं इत्युक्तो वः विंशस्वरौ यो क्षरः पंचविंशत्यधिकशतार्णः ॐ ह्रीं नमः कृष्ण
वाससे शतसहस्रा हिंसि सहस्रवदने महाबले अपराजिते प्रत्यंगिरे परसैन्यपरकर्मविध्वंसिनि परमंत्रोत्सादिनि स
र्वभूतदमनि सर्वदेवान्बंध २ सर्वविद्याश्छिंधि २ क्षोभय २ परयंत्राणि स्फोटय २ सर्वशृंखलान्त्रोटय २ ज्वलज्ज्वाला
जिह्वे करालवदने प्रत्यंगिरे ह्रीं नमः इति १०५ ध्यानमाह सिंहेति खड्गोदक्षिरो १०६ शत्रुनाशकमंत्रमाह प्रणव

+ प्राणरूपेण विश्वं जीवयतीति विश्वजीवनः॥ ॥यथाभागं सप्तषष्ट्यधिकं शतद्वयं प्रत्येकं॥४+मायादिवर्णत्रितयं· ह्रींहुंस इति॥ ६
+विर

२० इति प्रणवचतुःसेंदुकेशवः श्री सेंदवः पंचवर्गाद्याः कं चं टं तं पं चं इत्थिंतिविपत् हं गं तोलः सद्योजातं तु शशांको बिंदुः
तारापुत्रः लोंमायाह्रीं उग्रतोंग्रिईः सर्वेशाद्याः उ मणींद्रगुः सः वर्म हुं फट् स्वाहा त्वरूपं अनावृष्टा महापृ
थ्वीः पर्वताद्यः महापर्वतमहासमुद्रमहाग्निमहावायुमहापृथ्वीमहाकाशाः षडेते वताः पार्वती ह्रीं मायया षडंगाः
११३ वक्ष्यमाणक्रमेण ध्यानमाह नानेति ११४ अकूपारं समुद्रं ११५ प्रयोगमाह भकारमिति १२३ नरास्थिमंच
कारं पाञ्चं हरिःशार्ङ्गी श्रीरङ्गो जगद्वाहोपेन्द्रने कृतमिति तपाठः १२५ रत्नीयेति स्फुटं १२६ त्रुटीति वसु
र्णं पंचमवर्गाद्यो नरसिंहो मालैतप १२७ नरास्थिमंवर्ण्णं गुगाढ्यं पेह्लोमिति १२८ वर्णमाला ङकारेणासोभितम स्वेकटूका
रं रिपोः नक्षत्रदृष्टि नृत्यं व्याप्य पुरेहं हंहं तान्स्थाने १२९ महत्वमेकोनपंचाशदिनामि १३० मातृकां कुर्वतः प्राप
श्चिन्नमाह एवमिति १३१ इति मंत्रमहोदधिनौकायां श्रीपूर्णादिनिरूपणानाम चत्वर्मस्तरंगः वगलामुखी
माह प्रणव इति गगनेहः पृथ्वीलः शांतिः ई बिंदुः नैर्तृमेंह्लीं बगलामु स्वरूपे गदीशः सारुः ईशुनः
सि सर्वदुष्टानां वाचं स्वरूपं रुंधं पुरुषहली वं मुखं पदं स्तंभिस्वरूपं बीजं ह्लीं नाशंतु प्रनिसुंदरी स्वाहा ३ षडं
गमाह नेत्रेति अक्षराणि च ध्यानमाह सौवर्णेति मुद्गरवज्रौ दक्षयोः पाशजिह्वा वामयोः भैरवसंयुता रामः २० 140

+ दंर

यतह: एतानि शशिशकलानि बिंदुयुतानि पाशाद्यां अंतिमावरमामायाहो ६२ तिथिपत्रे पंचदशदले ६३ भूमीति
चतुरस्रद्वयकोणेषु वाग्भवीयो यकारेकोलिखेत ६४ वार्त्तालीमाह वागिति भूमिः स्त्रौं सवाग्बीजेन युटित
ऐं ग्लौं ऐं इति सहस्रकुगगनं हि पूर्वोदितं बीजत्रयं ऐं ग्लौं ऐं इति हृदयेनमः हृन्नमः हां ईं नमः बीजत्रयं ऐं ग्लौं ऐं इ
ति ६८ त्रिबीजीयु ऐं ग्लौं ऐं इति सर्गाद्यष्टचतुष्टये ८:८:८:८: वेदहस्तास्तेरः वन्तुई शोन्नरशनास्त्रैः ७० ध्यानमाह र
क्तेति मुसलचक्रौ हस्तयोः ७३ गत्रिहीशा पूजायंत्रमाह योनीति योनित्रिकोणं ७६ भूबिंबचतुरस्रं ७७ तदग्रा
दिषु तस्याः देव्याः अष्टासु अग्निनिर्ऋतिवायवीशानदिशासु अंगकं षडंगानि यजे दिति पूर्वेणान्वयः ७८ स्तंभनी
ध्याने इष्टोवैरा हस्ते मुसलं वामे अपराक्रोधिनी कपालहलभृत कपालं हस्ते देवीसुतापत्रओंह्वांयनमइतिसुत
पूजा ८२ सुतध्यानमाह मत्त्वमिति डमरुकपाले हस्तयोः मूलनागो वामयोः वार्त्ताली मुखे वार्त्ताल्यादि देव्य
ष्टकं अनंतरोक्तं वार्त्ताली वाराही वाराहमुखी अंधिनी जंभिनी मोहिनी स्तंभनी संज्ञा। हस्रास्काहशवीरमढ्रहयः
अर्को द्वादश क्षत्राहयः वसवोष्टौ धराहयः अग्निवेनोनासमहस्रो एकैकः पत्रे त्रिके त्रिके पूज्य: एवं नवनव
ति: वामपत्रे तु जंभिनी स्तंभिनीभ्यां नमःइति ८४ वाराहीमंत्रमाह क्रौं वाराहैनमःइति मंत्रेणासहस्रवारं वाराहीमेव

+रुंधिनी३+अंकुशइति।१ +रा१

रामः
२१

+घः५ +त्रि२ +घो२

मान्हरस्त्रहलेसंपूज्यघोऽशहलेऽकामेगलाधायऊेन् ९ गहनः पस्ताने १८ यंत्रमाह षड्कोणमिति ध
नु॥२२ सगुनेनहा॥नालहरिड्गावलेनि षट्कोणे श्रवकेस्लभयंत्र सर्गुतं स्त्रीमितिवीजं षिलित्वेमंत्रेषार्गेसिवेष्ठ्यो प
रिवनुरत्तवेष्टितेपीनस्तनवीनक्रमाधमसकुंभकारवकस्त्वमहारचितहृयोदरेश्रह्णि प्यहरिनालेनसंलिप्यहृषःश्रयोऽजि +हं३
नत्त्वमनुफलदः २८ वृषभ्रष्टस्तवकः २२ स्वप्रवागहीमाह वेहाहीति वेहाहिः ॐ माया ह्रीं हृत्रमः पावकोरः जलंवः
नोह्रींधींगाग सहकु रवंहः ह्रींमधींसघ्रुकु घो रेस्वंत्रस्वरूपं समित्तोहौ ठःठः कृशानुवल्लभास्वाहा ३६
वसंन्यासमाह णदेति लिंगेकंठकेमूर्ध्नि एकेकः सुन्यत्रहौहौ ३८ ध्यानमाह मेघेति कोलास्यावराहवदनां
दंष्ट्रानरालेवर्त्मानयाश्ववलयावसुधपाशौमिनांश्वमित्तांकुशौ रहस्यौः ३९ षॉपसरस्माप्रवशगाश्रव +ख५
मित्यनेोवश्यार्थः प्रयोगः ४७ लकाकाजानोनर[illegible]प्रसमेघारागाश्चस्त्रजाहषिरेण ४९ वेष्टनमंत्रमाह सा
ध्यमितिछोरःस्वाहा स्वस्त्रमस्त मुनिमामाक्षरः मन्त्रमन्त्रमसरः ५३ उक्तमार्गतः पूर्वोक्तविधिना ५४ यंत्रमा
ह् कृत्वेति कामःक्लींवाग्भवं ऐं पाशं आं माया ह्रीं सृणिं क्रों प्रियं श्रीं दीर्घकवचं हूं पूर्वोक्ताउच्चाटनाद्याः
६१ दिक्पालबीजान्याह मांसमितिमांसं लः रक्तं रः विषमः मेदः सः जलंवः वायुर्यः मज्जः सः वि

+ स्थानद्

प्रजपेत् ६ बटुकमंत्रमाह फांत इति फांतो वः वं बटुकायनमः इति क्षेत्रपालमंत्रमाह मेहीति हं क्षेत्रपालाय
नमः इति ८८ योगिनीमंत्रमाह शेषेति वां यः शेषयुक् स्वाप्युतः स्वं झोविंदुयुतञ्च यां योगिनीभ्यो नमः इति
गणेशमंत्रमाह खांतेति खांतो गः गं गणपतये नमः इति ८९ बटुकबलिमंत्रमाह एहीति सद्दकजलं इत्युतो वः
वि वह्निपत्नी स्वाहा स्वरूपमपरं शरवाक्षरः पंचपंचाशदक्षरः यथा एह्येहि देवीपुत्र बटुकनाथ कपिलजटाभा
भासुर त्रिनेत्र ज्वालामुख सर्वविघ्नान्नाशय २ सर्वोपचारसहितं बलिं गृह्ण २ स्वाहेति ९४ क्षेत्रपालबलिमंत्रमाह
मेहहीति मेहः हः षड्दीर्घयुक् क्षां क्षीं क्षूं क्षैं क्षौं क्षः [illegible] हूं [redacted] क्षेत्रपालेश सर्वकामं पूरय स्वाहेति ९५ योगिनी
बलिमंत्रमाह ऊर्ध्वमित्यादि स्वाहांतः स्वरूपमेव भूमिनेत्राक्षरः एकनवतिवर्णः ९८ गणेशबलिमंत्रमाह ही
घेति शार्ङ्गी गं हीं घिवंयेंदुयुक् गां गीं गूं माकंतो यः भगवान् स्युतः येतो यवः लोहितः पः दीर्घो हली वा शि
रः स्वाहा गगनस्तुतिवर्णवान् चत्वारिंशदक्षरः यथा गां गीं गूं गणपतये सर्वजनं मे वशमानय सर्वोपचारस
हितं बलिं गृह्ण स्वाहेति १०२ लाजान्नारिंशरायुतैस्तिलैः खरमेषकं धिरयुतैः १०८ सपत्नस्य हनेच्छत्रु गृहे एत
स्मै विज्ञाय १०९ यंत्रमाह विलिख्येति ततो [illegible] रावे साध्याख्यां साध्य नाम भूमिबीजेन स्वीं इति बीजेन ११२ कर्म

+ सेंदुःगां४
+ गं३
+ वरवरद३
+ रेस१

+ साध्यर्हितरवः साध्यस्यपयज्जन्मनु कृत्रं तन्खष्टरूमध्ये द्विगुंतेषांदुःखदं। तेच२
+खिर२

समन्वितं स्वमुकमुस्वाटयेतिक्रियापतं ११३ धराबीजं तदेवश्रंकुश११ क्रोंष्टिटीशएकारः ११४ स्त्रेनबीजे ११५ तन्माहहीरइया ११६ पाषाणोलिंगाग्रोनिम्ति श्रंतापकारिपूर्वमुक्तसाधितं सेपानादिनापतिष्ठितं एतंयंत्रसर्वं ९ साधयेत् ११८ इतियंत्रमेहोद्दधिनोकापावगलादिनिरूपणानामसुजामकाएजः श्रीविद्यावक्ष्ये मंगलमाचरति त्रिनेत्रमिति यंत्रनायिका त्रिलोकीवर्त्तिनां सर्वेषां चराचराणां स्वामिनी उत्पादिकामित्यर्थः अपरोहितापशिष्यायनां विद्यामुद्घाटं आत्मादेयः शिवोदेवः वाक्यासोऽशाक्षरीत्यादिवचनात २ मंत्रमुद्धरति तारमिति तारं प्रणवं मायां ह्रीं कमलां श्रीं एतद्बीजत्रयं कूटत्रयादौ योजयेत् आद्यकूटमाह ब्रह्मेति ब्रह्माकः ककारः क्षितीशए गोविंदः ई धरालः मायेति प्रथमं कूटं कएईलह्रीमिति द्वितीयमाह आकाशेति आकाशोहः सगुःसः शक्रीकः अथवेदः मासलः मायेति द्वितीयं कूटं हसकहलह्रीमिति तृतीयमाह हंसः सः धात्राकः समालः मायेतिच सकलह्रीमिति ४ कूटत्रयसंज्ञामाह वागिति प्रथमं वाग्बीजं द्वितीयं कामबीजं तृतीयं शक्तिबीजं श्रीं श्रीबीजं मायाह्रीं कामः क्लीं वाक् ऐं शक्तिः सौः एतैः पंचबीजैः क्रमोत्क्रमाभ्यां संपुटा द्रविनोऽशोडशाक्षरी श्रीविद्याभिधा महाविद्या ५ सगुःसः औं स्वरूपं तं न सौः शक्तिः कामबीजं क्लीं ७ न्यासानाह षडंगेति हृत्तिरान्मूर्त्तयेमूर्ध्नि पंक्तौ नमो मुखे त्रिपुरसुंदर्यै नमो हृदि एमः

+षडर्णा२ +नमो२

+द्विर

ऐं बीजाय नमो गुह्ये सौः शक्तये नमः पादयोः क्लीं कीलकाय नमो नाभौ इति मुख्यादिन्यासः ८ अथ न्यासान्तरमा
नाह मध्येति इमान् अङ्गुष्ठादीन् नमोन्तान् ह्रीं श्रीं मध्यानामिकाकनिष्ठाङ्गुष्ठतर्जनीतलपृष्ठेषु न्यसेत् इमा
न् कान् मन्त्रानाह श्रीति श्रीकारः अनेन आकारः सौःरूपं क्रमाद्दीर्घादियुतान् अश्री एतौ सर्वे
सौरिति यथा मायाश्रीबीजपूर्वकमिति सर्वन्यासेषु सम्बध्यते ह्रीं श्रीं अं मध्यमाभ्यां नमः ह्रीं श्रीं आं अनामिका
भ्यां नमः ह्रीं श्रीं सौः कनिष्ठिकाभ्यां नमः ह्रीं श्रीं अं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ह्रीं श्रीं आं तर्जनीभ्यां नमः ह्रीं श्रीं सौः करत
+करद् लपृष्ठाभ्यां नमः अर्थकरशुद्धिन्यासः १० आसनन्यासमाह हैवीति देव्यासनाद्यासनचतुष्कं हे. नमोन्तचतु
र्थीं नमोन्तं बीजाद्यं मायामित्यादि वक्ष्यमाणशान्तिकबीजपूर्वं पञ्चं घाजानुलिङ्गके पादजङ्घाजानुलिङ्गेषु
न्यसेत् प्रथमासनबीजं ह मायामिति शक्तिः सौः १२ चक्रासनबीजमाह वियदिति वियद् हः न
घृतान् वाग्भवादीनि तस्मिन्स्तनीयासने पृथ्वीवाग्भवादीनि १३ चतुर्थासनबीजमाह मायामिति फान्त
मो मवलो भगे दाढ्य ऐविंदुयुतेन ब्लें यथा ह्रीं क्लीं सौः देव्यासनाय नमः पादयोः हैं ह्क्लीं ह्सौः चक्रासना
य नमः जङ्घयोः हैं ह्क्लीं ह्सौः सर्वमन्त्रासनाय नमः जान्वोः ह्रीं क्लीं ब्लें साध्यसिद्धासनाय नमो लिङ्गे इत्या

+न्या४ +मं१

+ श्रीं२

२३ मनन्यासः १४ षडङ्गमाह तत्र इति श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः हृदयं ॐ ह्रीं श्रीं शिरः आद्यकूटेन शिखामध्येन कवचं तृतीयेन नेत्रं
सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं अस्त्रं इति षडङ्गन्यासः १५ मंत्रवर्णैर्भूतोत्सन्नैः संरंजितेन निजशरीरमापादपर्यंतं दीपकाराज्वलदधस्तात् सौभा
ग्यदंडिनीं ध्यायन् तारादि नमोन्तमूलं मध्यमानामिकाभ्यां शिरसि न्यसेत् १७ पुनर्वामकर्णे परा सौभाग्यदंडिनी मुद्रां कृत्वा
वामकर्णे मूर्द्ध्नि पादान्ते तारादि नमोन्तमूलं न्यसेत् १८ त्रिपुरजित्काख्यहां मुद्रां हृदये दत्त्वा सर्वशत्रून् विश्लेष्यामीति संचिन्त्य पादे
मलेन तारादि नमोन्तमूलं न्यसेत् २० पुनर्वैष्णव्याख्या तारादि नमोन्तमूलं न्यसेत् हृदि कक्षे मौलौ अंसान्ते कंठान्तु खो नेत्र एवमेव न्यसेत्
२१ पुनः प्रणवपुटां विद्यां सर्वाङ्गे न्यसेत् ~~स्तनकक्षे मौलौ अंसान्ते कंठान्तु खो नेत्र एवमेव न्यसेत् २१ पुनः प्रणवपुटां विद्यां सर्वाङ्गे~~
~~न्यसेत्~~ पुनस्तोनि मुद्रां बध्वा तत्पदे देहेन न्यसेत् २२ अथ जगद्वशीकरणन्यासः २३ हृदि कांसा इति विम्बधावयन् श्रीगुह्याना
मिकाभ्यां ब्रह्मरंध्रे मस्तके भाले त्रिविधां न्यसेदिति संमोहनन्यासः २४ परा सौभाग्यदंडिनी मुद्रोक्तां तत्त्वेन न्यसेदिति यथा ह्रीं हे
मुद्रि हृदयमंत्रजनी प्रविसारयेत् भामयेद्दामकरोन मुद्रा सौभाग्यदंडिनी त्रिपुरजित्काख्यहा मुद्रालक्षणं तु अङ्गुष्ठगर्भि
तं मुष्टिं वामा पादस्पर्शाङ्गुलिना त्रिपुरजित्काख्यहा अथ मुद्रोक्ता शत्रुनाशिनीति मुद्राणाम पादतलेऽकृतेति त्रिखण्डालक्षणं तातण् णमः
टलेऽकृते २४ अथास्मिन् संहारत्वमाह पादेयोनि इति पादादि षोडशाकमलं स्पन्न्यसेत् कर्णे वेष्टकर्णे शष्कुली ह्रीं नमः २३

+ह्रां२

143

+ घोन ५ + स्या ४ + नमो ६

पादयोः ह्रीं नमः जंघयोरित्यादि प्रयोगः स्वयमूह्यः न्यासः २६ वाग्देवतान्यासमाह स्वग्नीति स्वग्नीः मधोवः मांसलः एतैर्यु-
क्तो धीशः ऊकारः शशांकशुक्लबिन्दुयुतः तेन ह्लूं कोउशस्वरपूर्वकं तद्बीजं एवं वशिनीं शिरसि न्यसेत् यथा अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं
लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः र्ब्लूं वशिनी वाग्देवतायै नमः शिरसि २८ क्रोधीशेति क्रोधीशः कः मांसलः एताभ्यां युता माया ह्री
कवर्गः पूर्वो यस्य तेन एतद्बीजमाद्यं यस्यास्तां कामेश्वरीं भाले न्यसेत् यथा कं खं गं घं ङं क्लीं कामेश्वरी वाग्देवतायै नमो ललाटे
२९ दीर्घेति दीर्घः ईंकारः त्र्यक्षीशो वः रेतोलः एतैर्युता शान्तिरीकारः बिन्दुयुता च तेन न्व्लीं चवर्गोऽत्र तद्बीजेन च युतां मोहिनीं भ्रू-
मध्ये न्यसेत् यथा चं छं जं झं ञं न्व्लीं मोहिनी वाग्देवतायै भ्रूमध्ये ३० स्वर्धीशेति स्वर्धीशः ऊकारः कीदृशः वायुमांसस्थः य-
लोहितोपस्मिन् बिन्दुयुतः तत्तुरीयं चतुर्थं वाग्देवताबीजं तेन स्लूं टवर्गस्तद्बीजं एवं यस्यास्तां विमलां कंठे न्यसेत् यथा
टं ठं डं ढं णं स्लूं विमला वाग्देवतायै नमः कंठे ३१ मूलीति वामनेत्रमी दीर्घेशमलोजः वेकुं ठोमः रेफो स्थिता यत्र
नन्त स बिन्दुर्वा ईदृशतत तेन ज्म्रीं तवर्गबीजाभ्यां युतामरुणां हृदि न्यसेत् यथा तं थं दं धं नं ज्म्रीं अरुणा वाग्देवतायै नमो
हृदि ३२ वामेति वियत् हः हंसः सः मांसलः बालोवः प्रविलोपः रेकुर्बिन्दुः एतैर्युक्तो वामकर्णो ऊकारः तेन हस-
ल्व्यूं पवर्गस्तद्बीजं च एवं यस्यास्तां जयिनीं नाभौ न्यसेत् यथा पं फं बं भं मं ह्स्ल्व्यूं जयिनी वाग्देवतायै नमो नाभौ ३३

चा१

पाशीति ह्रीं पिकाउकारः पाशीकः नेद्रीमः रेफः वायुर्यः तैः संयुता रुं हुं कु तेनेऽमरं पूर्ववर्गो बीजं घपस्यान्तां स्वर्वेश्वरीम्
लाक्षरेन्यसेत यथा यं रं लं वं ष्ल्यूं सर्वेश्वरी वाग्देवतायै नमो मूलाधारे ३४ संवर्तकेति संवर्तकः क्षः महाकालो मः रेफः एतैर्युता
विंदुयुता वई क्ष्म्रीं शान्तेयो बीजमध्ये ह्यपस्यान्तां कौलिनीनाम ह्रीं हृदि प्रान्ते न्यसेत् शषसह क्ष्म्रीं कौलिनी वाग्देवतायै नमः ऊर्ध्वहृदि प्रान्ते
३५ वागिति हां ई निमः वाग्देवतायै नम इति पूर्वन्यासां तेवाशिन्यादिनां ते षोडशे तत्रापोऽगुलिषु विन्ते ३६ सृष्टिन्यासमाह ब्रह्म
रंध्र इति ब्रह्मरंध्रादि हृदि क्षेके कंठ लंम्बिका भेद शाश्वब्रह्मरंध्रे द्वितीयं ललाटे तृतीयं दृशोः चतुर्थं कर्णयोः पंचमं नसोः षष्ठं गंडयोः
सप्तमं दंतेषु अष्टममोष्ठयोः नवमं जिह्वायां दशमं मुखमध्ये एकादशं पृष्ठे ३७ द्वादशं स्कंधे त्रयोदशं हृदि चतुर्दशं स्तनयोः
~~(सप्तमं दंतेषु अष्टममोष्ठयोः नवमं जिह्वायां दशमं मुखमध्ये एकादशं पृष्ठे)~~ पंचदशं कुक्षौ षोडशं लिंगे ३८ स्थितिन्यासमा
ह कोटीति करकरांगुलीषु पृष्ठे चलसंधिषु सप्तसु तेषु अष्टसंधिषु ३९ नवमं नाभ्यादि प्रान्ते दशमं कंठादि नाभ्यन्ते एकादशं मु + एका४
खे अंघ्रि अंगुलीषु पद [illegible] पादांगुलीषु ४० संहारन्यासमाह स्कंधेति दक्षोर्ध्व भुजस्योर्ध्व नसोर्ध्व गंडयोर्ध्व दंतयोर्ध्व
[illegible] ओष्ठयोर्ध्व जिह्वे कंठे ४२ द्वितीयमाह शिरेति शिरसि शिरे भाललक्ष्म नासासु तेषु षड्ददक्षकरसंधये
षु च एवं वामे च तृतीयं ह शिरे भालनेत्रांजिह्वासुपद ४४ दक्षपादसंधयेषु च वामपादे च चतुर्थमाह

+मा१ +स्या१

+नीराशि३

स्येति मातृकान्यासेस्वरस्थानामुक्तानितेषु षोडशबीजानिन्यसेत् पंचममाह ललाटद्दृति ४५ कर्णयोर्ई पादृकोर्ई स्व
म्येत्रेकेकं ४६ श्रुतावप्युक्तानिद्विषांसर्वांगेन्यसेत् नमोंतैर्वहृदि ४७ षोढान्यासादयो विस्तरभियानोक्तास्तेउच्यंते गणे
शषड्न्यासत्रयोविंशतिलक्षणः षोढान्यासः गणेशमातृकामंत्रस्य हृष्टितामकृतिर्ऋषिः गायत्रीछंदः मातृकासुंदरी
देवता उपास्यश्रीविघ्नेशांगत्वेनषोढान्यासेविनियोगः अंकं५ आं हृत् इंचं५ ईं शिरः उंटं५ ऊं शिखा एंतं५ ऐं सोः
कवचं ओंपं५ औं नेत्रे अंयं१० अः अस्त्रं ध्यानं उद्यत्सूर्यसहस्राभा पीनोन्नतपयोधरा रक्तमाल्याम्बरालेपरक्ताभूषणभूषि
ता पाशांकुशधनुर्बाणाभास्वत्साभिश्चतुर्भुजा रक्तनेत्रत्रयोल्लसन्मुकुटेन्दुसिंदूरिका एवंध्यात्वान्यसेत् बीजपूर्वं गं श्रीपि
ग्रशश्रीभ्यां गश्रांविघ्नराजश्रीभ्यांनमः इत्यादिमातृकास्थलेन्यसेत् गणेशाः शक्तियुक्ताविशेनंगेमले प्रोक्ताः इतिग
णेशमातृकान्यासः अथ शक्तिमातृकोथ मातृकामंत्रस्य ब्रह्मादिपूर्ववत् षडंगं च हृल्लेखिका सुंदरी देवता ध्या
नं रक्तं श्वेतं तथा रक्तं श्यामं पीतं च पांडुरं धूम्रं कृष्णं कृष्णधूम्रं धूम्रधूम्रं विचिंतयेत् रविमुख्यान्कामरूपान्सर्वान्
रत्नभूषितान् वामोरुन्यस्तहस्तान्दक्षिणेनवरप्रदान् एवंध्यात्वामातृकापूर्वान् ग्रहान्न्यसेत् अं १६ सूर्या
य रेणुकावायै नमः हृदये १ यं४ चंद्राय अमृतावायै नमो मूर्ध्नि कं५ मंगलाय मेधावायै नमो नेत्रयोः १२ चं५ बु

+ग्र१ +वि३

२५ धंज्ञानरूपिणीवायैनमोहृदये ४ टं ५ वृहस्पतये शक्तिसंवायैनमो दक्षपार्श्वभागे ५ तं ५ शुक्राय शांकर्यैवायै नमः कं
ठे ६ पं ५ शनैश्चराय शक्तंवायैनमोनाभौ ७ शं ष राहवे ब्रह्माणीवायैनमोमुखे ८ लं क्षं केतवे धूम्रावायैनमोगुह्ये ९ इतिग्र
हमातृकान्यासः नक्षत्रमातृकायाः ऋष्यादि पूर्ववत् नक्षत्ररूपिणीमातृदेवता प्रीति विनियोगः ध्याने ज्वलत्कालाग्नि
संकाशाः सर्वाभरणभूषिताः नतिपाणयोऽश्विनीमुख्या वराभयपाणयः एवंध्यात्वामातृकापूर्वं नक्षत्राणिन्यसेत य
था अंआं अश्विन्यैनमोललाटे १ इंईं भरण्यैनमः दक्षनेत्रे २ उंऊं कृत्तिकायैनमोवामने ~~७ कं पुष्याय नमः कं~~
~~ठे खं गं आश्ले~~ त्रे ३ ऋंॠं रोहिण्यैनमोदक्षकर्णे ४ लृंलॄं मृगशिरसेनमोवामकर्णे ५ एंऐं आर्द्रायैन
+ध्यां५ मोदक्षनासि ६ ओंऔं पुनर्वसुनेनमोवामनासि ७ कं पुष्यायनमः कंठे ८ खंगं आश्लेषायैनमोदक्षस्कंधे ९ घंङं मघायैनमो
वामस्कंधे १० चं पूर्वाफाल्गुन्यैनमोदक्षकूर्परे ११ छंजं उत्तराफाल्गुन्यैनमोवामकूर्परे १२ झंञं हस्तायनमः दक्षम
णिबंधे १३ टंठं चित्रायैनमोवाममणिबंधे १४ डं स्वात्यैनमोदक्षहस्ते १५ ढंणं विशाखायैनमोवामहस्ते १६ तंथं
दं अनुराधायैनमोनाभौ १७ धं ज्येष्ठायैनमोदक्षकटौ १८ नंपंफं मूलायनमोवामकटौ १९ बं पूर्वाषाढायै
नमोदक्षोरौ २० भं उत्तराषाढायैनमोवामोरौ २१ मं श्रवणायनमोदक्षजानुनि २२ यंरं धनिष्ठायैनमोवाम जानुनि

लक्ष्मः
२५
145

+नक्षत्रन्यसेत्।४

२३ लंशतभिषजेनमोहृत्स जंघायां २४ वंशंपूर्वाभाद्रपदायैनमो वामजंघायां २५ ·षंसंहं उत्तराभाद्रपदायैनमोहृत्स्पा
ते २६ लंसंसंक्षः रेवत्येनमोवामपादे २७ इतिनक्षत्रमातृकाः सर्वन्यासान्सपुंजीतमायाश्रीवीजपूर्वकान योगि
नीन्यासस्यमुनिरुद्रहंसीपूर्वार्केयोगिनीरूपासुन्दरीदेवता श्रीविद्यांगत्वे विनियोगः ध्यानं सितासितारुणाबभ्रु
चित्रापीताश्ववितयेन चतुर्भुजाः समेवक्त्रैः सर्वाभरणभूषिताः एवं ध्यात्वांडंडंमलवरयूंडाकिन्यैनमः स्वं १६ मम
वचारक्षरत्वगात्मनेनमः कंठेदेशविशुद्धौ १ रींरींरांरांरमलवरयूंराकिन्यैनमः कं १२ ममरक्तं रक्ष२ रक्तगात्मनेनमः
हृद्युनाहते लांलांलमलवरयूंलाकिन्यै डं१० ममांसंरक्ष२मांसात्मनेनमः नाभौमणिपूरे ३ कांकांकमलवरयूं
काकिन्यै बं६ ममेदोरक्ष२मेदआत्मनेनमः लिंगमूलेस्वाधिष्ठाने ४ शांशींशमलवरयूंशाकिन्यै·वं४ ममास्थिरक्ष२
मज्जात्मनेनमो भ्रूमध्ये आज्ञाचक्रे ६ यंयींयमलवरयूंयाकिन्यैनमः स्वं५ ममशुक्रंरक्ष२ शुक्रात्मनेनमः ब्रह्मरंध्रे ७ इ
तियोगिनीमातृकान्यासः ४ राशिमातृकान्यासस्यसूत्रस्वि[illegible]हंसीपर्देवत राशिरूपासुन्दरीदेवता श्रीविद्यांगवि·गः +खेन३
ध्यानं रक्तश्वेतहरीहृत्सपांडुचित्राशितानश्यामेत पिं[illegible]बभ्रुकर्बुराशितधूम्रभान एवंध्यात्वान्यसेत श्रंअंआंइंईं मेषायनमः
हृत्सयाहृत्गुल्फ उंऊंऋंवृषायनमः हृत्सेजानुनि लृंलॄंमिथुनायनमः हृत्स्थश्रोण एंऐंकर्कटायनमः हृत्सेऊरौ

+असृगात्मनेनमोगुदेमूलाधारे। हांहांहमलवरयूंहाकिन्यैनमः। हंक्षंममम ज्जांरक्ष२रक्ष४

+रागपिंगलौ२

=काश्मीरपी॰६

२६

उं ऊं सिंहाय नमः ५ हृत्स्कंधे ६ ऐं ओः शं षं सं हं कन्यायै नमः दक्षशिरोभागे ७ अं पं तुलायै नमः वामशिरोभागे ८ चं पं वृश्चिकाय नमः वा
मस्कंधे ९ यं धन्विने नमः वामकुक्षौ १० लं मकराय नमः वामहृद्घणे ११ वं कुंभाय नमः वामजानुनि १२ सं हं मीनाय नमः वामगु
ल्फे १२ इति सृष्टिमातृका ॥ अथ मातृकामंत्रस्य मुनिः छंदो गायत्री छंदः पीठलक्ष्मी सुंदरी देवता श्रीविद्यांगत्वे वि॰ ग॰
ध्यानं सितासितारुणश्यामा हरिता पीता अनुक्रमात् पुनरेते क्रमाद्देवि पंचाशत्स्थानसंचये पीठानि हृत्पद्मे हिरण्यवक्षा
पार्श्वे हृदये एवं ध्यात्वा मातृकावर्णपूर्वाणि पीठानि न्यसेत तानि यथा ॥ अं कामरूपपीठाय नमः आं वाराणसी
पी॰ २ इं नेपालपी॰ ३ ईं पौंड्रवर्द्धिनीपी॰ ४ उं पुरस्थिरपी॰ ५ ऊं कान्यकुब्जपी॰ ६ ऋं पूर्णगिरिपी॰ ७ ॠं अर्बुदाचलपी॰ +च६
ऌं आम्रातकेश्वरपी॰ ९ ॡं एकाम्रपी॰ १० एं त्रिःस्रोतःपी ११ ऐं देवकोटपी॰ १२ ओं कैलासपी॰ १३ औं भृगुपी॰ =वर्द्धन६
१४ अं केदारपी॰ १५ अः चंद्रपुरपी १६ कं श्रीपी॰ १७ खं ओंकारपी॰ १८ गं जालंधरपी॰ १९ घं मालवपी॰ २० ङं कुलां
तपी॰ २१ चं देविकोटपी॰ २२ छं गोकर्णपी॰ २३ जं मारुतेश्वरपी॰ २४ झं अट्टहासपी॰ २५ ञं विरजःपी॰ २६ टं रा
जगृहपी २७ ठं महापथपी २८ डं कोलगिरिपी॰ २९ ढं एलापुरपी ३० णं कालेश्वरपी॰ ३१ तं जयंतीपी ३२ एमः
थं उज्जयिनीपी॰ ३३ दं चरित्रपी॰ ३४ धं क्षीरिकापी॰ ३५ नं हस्तिनापुरपी॰ ३६ पं उड्डीशपी॰ ३७ फं प्रयागपी॰ ३८ बं षष्ठि २६

146

+ छ२

स्त्वपी॰ ३९ भैमायापुरपी॰ ४० मंजलेम्बरपी ४१ यंमल्लयपी॰ ४२ रेंश्रीसिद्धिपी॰ ४३ लेंश्रीशैलपी॰ ४४ वंमेरुपी॰ ४५
शंवामनपी॰ ४६ षंहिरण्यपुरपी॰ ४७ संमहालक्ष्मीपी॰ ४८ हंउड्डीयानपी॰ ४९ लंछायापी॰ ५० क्षंछत्रपुरपीठायनमः
इतिपीठमातृका ६ इतिषोढान्यासः श्रीरिशट्राक्रममातृकासंयोज्ञेयाः ४८ एवंन्यासान्विधायमुद्राः प्रदर्शयेदिमाहि मुद्रा
इति नवानांमुद्राणांमध्येसंक्षोभद्रावणाकर्षवेचरीबीजायोनयवानांलक्षणमुक्तंचनस्वरूपमुच्यते तत्रक्षोभमुद्राल
क्षणं यथा पुटाकारौकरौकृत्वातर्जन्यावंकुशाकृती परिवर्त्यक्रमेणैवमध्यमेतदधोगते क्रमेणानेनविन्यस्तेकनिष्ठानामि
काद्वे यथोज्ञानिपिउः सर्वाश्चांगुष्ठावयवदेशतः मुद्रेयंपरमेशानिसर्वसंक्षोभकारिणीति उन्मादमुद्रालक्षणं यथा संमुखौ
तु करौकृत्वामध्यमामध्यमेनुजे अनामिकेचुसरलेन द्वहिस्तर्जनीद्वय दण्डाकारौततोंगुष्ठौमध्यमानखदेशगौ मुद्रे
यमुन्मादिनीनामक्लेदिनीयोषितामिति महांकुशमुद्रालक्षणं यथा अस्यास्त्वनामिकायुग्ममधः कृत्वांकुशाकृ
ति तर्जन्यावपितेनैवक्रमेणविनियोजयेत् इयंमहांकुशामुद्रासर्वकामार्थसाधिनी योनिशब्देनात्रमहायोनिमुद्रा
तल्लक्षणं यथा मध्यमेकुटिलेकृत्वातर्जन्युपरिसंस्थिते अनामिकामध्यगतेतथैवहिकनिष्ठिके सर्वाएकत्रसंयो
ज्यांगुष्ठपरिपीडिताः एषातुप्रथमामुद्रामहायोन्यभिधामतेति ५० मुद्राएवंप्रदर्श्यध्यायेत बालेति नानाके

+त्रि३+तः१५

स्तनयोर्विविधाभरणानि नैराजमाने शोभमाने वपुर्यस्यास्तां बालतरुणरुद्रैः शेषैरेवस्यास्तां सृणिमैक्षुकूणं सुमश
२७ रं पुष्पबाणं बाणांकुशौ दक्षयोः इक्षुधनुःपाशौ वामयोः श्रीचक्रवत्समाराध्यां तत्र स्थां सुन्दरीं त्रिपुरसुन्दरीं ध्यायेत
५१ हयमारः करवीरः ५२ श्रीचक्रस्थितेत्युक्ते तत्राह श्रीचक्रस्थे ५३ मन्वस्रचतुर्दशारे ५४ पात्रस्थापनेमा
हावह इति निवहतीया नाडी दक्षावामाता तत्रैकेन कोणेन त्रिकोणाढ्यं यन्त्रमालिखित्वा स्वहस्तालिते पात्राधारं स्थापये
त ५७ एकत्रिंशदक्षरमन्त्रेणाधारं पूजयेत् तमाह वह्नीति वह्निः रः ईर्दीर्घत्रयपूर्वाणी ह्लां ह्लीं ह्लूं भानोर्मः लवरयल
पं अनिलोयः एतेनामकं क्लीं इत्युक्ताः ऊ बिन्दुयुताः वायुर्यः कला त्वाद्याः समानितस्वचतुर्थ्यौ वाग्बीजं पवनो यः स्व +तः१६
रूपमन्त्रं यथा ऐं ह्रीं श्रीं म्लवरयरं अग्निमण्डलाय धर्मप्रददशकलात्मने श्रीकलशाधाराय नमः ६० प्रादक्षिण्या
दिति तदुपरि पात्राधारोपरि आग्नेय्यादिदशकलाः पूर्वेण ताश्चाह धूम्रार्चिरिति ६१ हव्यकव्यादिकावहा हव्यवहा
कव्यवहा च कीदृश्यस्ताः सबिन्दवो यादिक्षान्तवर्णा यासां ६२ कलेति नाम्नां धूम्रार्चिरित्यादीनां चतेके लेति पदमुच्चे
रेत यं धूम्रार्चिकलाश्रीपादुकां पूजयामि रं ऊष्माकलाश्रीपादुकां पूजयामीत्यादिप्रयोगः ६३ त्वस्त्रीति निर्मित ल्प·
कलशं स्वस्थापयेदिति शेषः तथा मन्त्राक्षरैरंगसेवनं तं त्रिंशदर्णेनार्चयेत् तमुद्धरति वियदिति वियत् हः दीर्घत्रयाढ्याः २७

+आद्या२

157

+स्पष्टमन्यत् । यथा । ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं हमलवरयूं हस्ल्रूयें मं उ लायवसुप्रदद्वादशकलात्मने क्लीं १
+ऊ बिंदुयुताः । हंसः सः सेंडुः । ५ +रा ५

ह्रां ह्रीं ह्रूं हमस्वरूपं मांसेत्वः वरस्वरूपं श्रुनिलोपः १४ ग्रधीशऊ सेंदुस्ते सबिंदुःहः वायुर्यः १५ मन्मथः क्लीं के
नशायनम इति १६ स्पर्शकलाश्चाह तापिनीति कौ हृस्पर्शाः सुनुलोमेति ऋभोक्षमा भां येकाहयोभारपश्चवर्गाः ते
षामुजोपुग्माति नेपुताः कंभं तापिन्यैनमः खंबं तापिन्यैनमः गपक्षुश्रायैरत्यादि १८ एवं वनतापिनीकलाश्रीपाडुकां
प्रजयामीति प्रयोगः हंताः हरेणाह द्विविशद्वरीनतमेवोद्धरति ऋस्त्युरीति ऋस्युःसः हीर्धत्रयपुनःसां सीसं ·सुबुवः सू
नि:१९ वायुर्यः एते ग्रधीशद्युताः ३ पुनस्त्रुत्थितः ऋस्युःसः मनुरौ ऊंयुतं कलमस्त कलशान्तयाप ताराहि
हृद्यातः शरणावाह्निनमोतः ३ सांसीसंसमलवरयूंसंसोम मेंडलाय कामप्रदषोडशकलात्मने सौः कलशाम्य
तायनमः मंत्रोपजन्मार्थेने ७२ श्रोउशमर्णघाग्वाद्धीकला तत्रु लेत्वैथैन ताश्चाह स्मरेति ७३ भैरवमेवमाह
+ले ४ हसेति हसस्मेति स्वरूपं पानीयवः वह्नी रः इतेपः ग्रधीशऊ बिंदुश्च एते पुंतं बीजं स्वरूपमस्मत् यथा हस
समलवरयूं आनंदभैरवायवौषट् २३ शार्णः सुधादेवीमेवमाह हसयोरिति पूर्वोक्तबीजे हसयोर्वैपरीत्ये हेस ह्स्मलव
रयूं सुधादेव्यैवौषट् मुष्मशराःसत्त्वार्णाः ७६ मत्स्येति मत्स्यमुद्रालक्षणं यथा वामोपरिष्टात्स्तात्पथहक्षेहत्वपुसा
रयेत अंगुष्ठौ तनयोः पार्श्वे मत्स्यमुद्रेतिकीर्तिता इति स्वरूपकवचमुद्रेवश्येन धेनुमुद्रोक्ता संशोधिनीवहस्ते

२८ ७७ मुशलमुद्रायथा मुष्टिं कृत्वा तु हस्ताभ्यां वामस्योपरि दक्षिणं कुर्यान्मुसलमुद्रेयं सर्वविघ्ननिवारिणीति चक्रमु
द्रायथा हस्तौतु सम्मुखौ कृत्वा संलग्नौ सुप्रसारितौ कनिष्ठाङ्गुष्ठकौ लग्नौ मुद्रैषा चक्रसंज्ञिकेति महामुद्रा वसते योनिमुद्रा
+ध्ये३ को ७८ ॐ [illegible] इति स्वरयः षोडश स्वराः कादयो णान्ताः पञ्चयः सान्ताः तेः ऐं त्रिकोणं संविन्मयीं शङ्कराभ्यामध्ये शो
भिते नवे हस्कौं सौः इति बालां समर्जयेत् ८० अथ षड्वर्णमाह तारादिति ॐ मायाश्री ईं पुग्वामहेश्वरीमद्गुः सः समघः
तु पुनः सः सौर्ति हुं फट् कुर्यान्तः हः ह्रां स्वाहास्वरूपं समीरितामुद्राम्भस्याघाननक्रुर्याते ८२ शङ्खस्थापने धूपस्थापने क +रुद६
लशम्भहः शङ्खपूर्वदीपदैवप्रयोज्य ८३ पीठपूजामाह मण्डूकमिति कालवह्निशकालाग्निरूपं ८५ स्वर्गाद्रिमेरुः
+मद६ ८६ धर्मज्ञानाङ्गुष्ठे धर्मादिकान् धर्मज्ञानैश्वर्यवैराग्याणि नञ्पूर्वान् धर्मादीन् ८८ तारमार्तण्डयाद्यक्षं सं पूर्व
सर्पं सोमाग्निमण्डले गुणान्सत्वरजस्तमांसि स्ववर्णाद्यान् सुस्वायत्नमस्मादि आत्मानमित्याद्यान्मादाङ्गयाईन् इत्यात्म
ने उं ब्रतरात्मने मं परमात्मने ८९ पारिके मायाबीजाद्यं ज्ञानात्मानं ह्रीं ज्ञानात्मने मायावित्वा इति स्ववर्णाद्यानि
मां मायातत्वाय नम इति ९० अधिवसु ककारस्वरं सदाशिवप्रेतप तात्मने ब्रह्मप्रेता [illegible] पद्मसइत्यादि ९१ काष्ठासुहि रमः
स्तु पीठशक्तीराह इच्छेति ९२ पीठमंत्रमुद्धरति वागिति वाक्केशवः क्षः वाल्मीयः हंसे हंसारूढः ऐं मुंनः यैं येन २८
148

+नूर
+ तार्तीयं· ह्सौः। हृदयाग्निकः। नमों तः। स्वरूपमन्यत्। यथा। ऐं परायै अपरायै ह्सौः सदाशिवमहा२

+ऊ श्रीं मूलेन यजेत्। कल्पद्रुमे तु विचित्राद्याः कामेश्वर्यन्ताः स्वस्वमंत्रेणैतद्धेव संपूज्य मध्ये षोडशीं यजेत्। तत्र विधिमाह। एकैकमिति। एके ५
+इति।२

पद्मासनायनमः इति पुष्पांजलिमंत्रमाह प्रकटेति नेत्रपुरमेषः भिमायारमादिकः यथा ह्रीं श्रीं प्रकट गुप्त गुप्ततर संप्रदाय कुलनि
गर्भरहस्यातिरहस्यपरापररहस्यसंज्ञक श्रीचक्रगतयोगिनीपादुकाभ्यो नमः धारा बाणा वर्णा एकपंचाशत्सर्गाः १०० त्रिखंडा मु
द्रोक्ता १०१ आवाहनमाह चैतन्यमिति १०२ स्थापनाद्या मुद्रा बुस्थ्यंते १०३ इति मंत्रमहोदधिनौकायां एकादशमस्तरंगः ॥
+२४ श्रीविद्याया आवरणार्चनं प्रतिजानीते श्रीविद्याया इति येन मनोरथाधिकमाप्नोति १ मुख्यकल्पे कामेश्वर्यो हि विचित्रान्ताः
बिंदुपूरितः कल्पिते त्रिकोणे प्रतिपत्पूर्वामावर्त्ते नपंचषं च संपूज्य विंदौ षोडशीं कलां मुख्यां वक्ष्यमाणमेकैकं नित्यामंत्रेणोच्य नित्या +च ५
नामांते अमुकनित्यापादुकां पूजयामीति इत्थं हि पुष्पचंदनाक्षतानि वामहस्तेन जलं चार्पयेत् जले आर्द्रकं चास्त्यामिनिके वित्त
इ नित्यामंत्रेषु कामेश्वरीमंत्रमाह बालेति बाला एवं त्रीं क्लीं ता प्रणवः ह्रं इ ह्रीं ग्ने श्रीं सोजादिमन्म्व छां कुं पंचबाणाः +वमं ५
ह्रां ह्रीं क्लीं ब्लूं सः इति कुमारिका बाला प्रतिलोमा सौः क्लीं ऐं यथा ऐं ह्रीं क्लीं सौः ॐ नमः कामेश्वरी इच्छाकामफलप्रदे सर्वसत्व
वशंकरि सर्वजगत्क्षोभणकरी हुं हुं हुं द्रां ह्रीं क्लीं ब्लूं सः सौः क्लीं ऐं कामेश्वरीनित्याश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः इति
भगमालिनीमाह वागिति वाक् ऐं कर्त्र्यादिनिशाज पुनोभः भु १० सहीपिकोमिः ऊपुतोरः ह्रीं ग्रीं स्थितिः गा आद्री
रेफः १२ सहितैः पावकः एपुतोरः रेकिशवः सः १३ वाक् ऐं १४ मारुतीयः १५ माया ह्रीं स्वरूपमन्यत्

+स्लेन ६ +चार्पयेत्। जलं आर्द्रकं ६

+सुरेते२ +क्लै२+ द्रौ३

ऽंगविमूलवर्णा वह्निर्शोन्नरशर्तर्गा भगमालिनी यथा यथा ऐं ह्रीं भगभुगे भगिनी भगोदरी भगमाले भगावहे भगगुह्ये भग
योने भगनिपातिनि सर्वभगवशंकरि भगरूपे नित्यक्लिन्ने भगस्वरूपे सर्वभगानि मे ह्यानय वरदे रेते भगक्लिन्ने क्लिन्नद्रवे द्राव
य अमोघे भगविच्चे क्षुभ क्षोभय सर्वसत्वान् भगेश्वरि ऐं ब्लूं जें ब्लूं भें ब्लूं मों ब्लूं हें ब्लूं हें क्लिन्ने सर्वाणि भगानि मे वशमानय स्त्रीं हर ब्लें
ह्रीं भगमालिनीनित्याश्रीपादुकां पूजयामि नमः नित्यक्लिन्नामन्त्रमाह नित्येति पद्मनाभयुतेजलं एयुतोगः वे माया ह्रीं
नद्रा घा शिशिशिया स्वाहा नहना शिवाहाएकादशार्णा यथा ह्रीं नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहा नित्यक्लिन्नानित्याश्रीपा॰
भेरुण्डामन्त्रमाह वान्तेति वान्तो भः रेफयुतः तारसयुतः उकारयुतः औ सकीदृशः अंकुशसंपुटः क्रोंमितिबीजेनाद्य
वंतेयुतः क्षवर्गस्य वर्णा रेविसर्गाः वह्निमन्विन्दुसंयुताः रेबिन्दुसंयुता श्रौं छ्रौं ज्रौं ज्रौं स्वकान्तः प्रणवाद्यः द्वादशार्णः यथा
ॐ क्रों भ्रों क्रौं झ्रौं छ्रौं ज्रौं ज्रौं स्वाहा भेरुण्डानित्याश्रीपा॰ १८ वह्निवासिनीमन्त्रमाह मायेति स्पष्टं यथा ॐ ह्रीं वह्निवासिने
नमः वह्निवासिनीनित्याश्रीपा॰ १९ महाविद्येश्वरीमन्त्रमाह तारेति तारं तु मायाद्रो शिखीफः वह्निपद्मनाभेन्दुसंयुतः रए
विन्दुयुतः फ्रें सविसर्गोऽपृशुः सः २० मनुवर्णा द्वादशार्णः यथा ॐ ह्रीं फ्रें सः नित्यक्लिन्ने मदद्रवे स्वाहा महाविद्येश्वरी
नित्याश्रीपा॰ शिवदूतीमन्त्रमाह शिवेति यथा ह्रीं शिवदूत्यै नमः शिवदूतीनित्याश्रीपा॰ २१ त्वरितामन्त्रमाह तारेति तार

+वि३ +ॐ१ +औ५

राम
२९
149

+हुं२ +क्रौं२ +युता४

तुं पराङ्गी वर्मद्वं खेचरच्छे हस्त्री स्वरूपं वामकर्णसंयुक्तं शशियुतेचगगने ऊबिंदुयुतोहः हूं पेरूः स्त्रः मगेस्तत्पुतः॥स्रौ। प्रतिज्ञा
क्री फट् स्वरूपं यथा सः तुं ह्रीं खेचछे सः स्त्री हूं स्त्रे ह्रां फट् प्रीतिनित्याश्रीपा॰ २३ कुलसुंदरीमन्त्रमाह हामेति हामोहरे रि
दुयुतः ऐ कलेशांतो रुसयुतो ईबिंदुतो स्क्रीं मनुत्रिसर्गयोः स्युः सर्गयुतः सः सौः यथा ल्रुं ऐं क्लीं सौः कुलसुंदरीनि
त्याश्रीपा॰ २४ नित्यामन्त्रमाह भेरवीति प्राक्क्रमात् पश्चादुत्क्रमात् बालपत्रिपुरभैरवीततः पंचबाणबीजानि सर्वम
+ यथा।५ व स्तावनुर्दशार्णा नित्याईरितो ल्रुं ऐं क्लीं सौः हैं ह्क्लीं ह्सौः सौः क्लीं ऐं द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः नित्यानित्याश्रीपा॰ २५ नीलपताकि
नीमन्त्रमाह ताराइति तारउं मायाह्रीं पांतोफोफरो नोफिटाशब्राशिसंयुतो ए बिंदुयुतोफें हसः सः स्वमधीशविंशो
रऊविंदुयुतः स्रूं हस्त्रे लाङ्गी संकुशः नित्यमदद्रवे स्वरूपं वर्मद्वं स्तनिः क्रौं यथा ॐ ह्रीं फें स्रूं क्रों नित्यमदद्रवे हुं क्रों
नीलपताकिनीनित्याश्रीपा॰ २६ २७ विजयामन्त्रमाह वराहेति वराहोहः हसः सः चंडीशः खः जनार्दनः फः लृशानुः
ः एतेपद्मनाभेदुसंयुक्ताः ए बिंदुयुताः यथा हैं हसलक्फें विजयायै नमः विजयानित्याश्रीपा॰ २८ सर्वमंग
लामन्त्रमाह ताराद्याविति स्वगुरव ऊं शोसबौ तारादौ चुंयुतो स्वौं ऊं ताचतुर्थ्येकवचनांता यथा स्वौं सर्वमंगला
येनमः सर्वमंगलाश्रीपा॰ ज्वालामालिनीमन्त्रमाह ताराइति स्वरूपमये ३० कवचं हुं पावकहृद्यरर वर्मास्त्रांताः फट्

+क्रौं५ +ॐ२

+मद् +औद् ऐं

ता स्रष्ट्रपुरगास्ता स्वस्वचत्वारिंशद्वर्णा ज्वालामालिनीउद्दिता यथा ॐ नमो भगवति ज्वालामालिनि देवि सर्वभूतसंहारका
रिके जातवेदसि ज्वलन्ति प्रज्वलन्ति ज्वलज्वलप्रज्वल हूं रं रं हूं फट् ज्वालामालिनी नित्या श्रीपा० ३२ विचित्रामंत्रमाह कू
र्मेति कूर्मःचः क्रोधीशो बिंदुयुतः क्रौं बिंदुयुतः क्रौं श्वनवशयम्त्रः यथा ॐ क्रौं चित्रा [redacted] नित्या श्रीपा०
एताः पंचदशनित्याः ३३ एतास्त्रिकोणे पंचदश संपूज्य बिंदौ मूलेन षोडशीं यजेत् यथा ऐं मूलं महात्रिपुरसुं
दरीनित्या श्रीपा० मित्रपर्णामिनमः बिंदुत्रिकोणयोर्मध्ये त्रिभंगीभिः पंक्तित्रयेण गुरून्यजेत् ३४ ते त्रिविधा इत्याह
दिव्यौघा इत्यादि दिव्यौघानाह परप्रकाश इति ३५ सिद्धौघानाह भोग इति ३७ मानवौघानाह गगन इति ३८
पुष्पासो गुरवे ध्यानेन्द्रनाथ शब्दान्ताः कार्याः स्त्रियो गुरवस्त्वंबाशब्दान्ताः ३९ कति स्त्रियः कति नरास्तु तत्राह परा शक्ति
रिति दिव्यगुरवस्तु पराशक्तिमुख्या देवी कौमस्वर्षान्तिस्त्रः स्त्रियः त्रयोन्ये पुमांसः मानवगुरवस्त्रिपाली देवी स्त्रियो षडन्ये
नराः सिद्धगुरवस्तु चत्वारोपि पुमांस एव तथा च प्रयोगः परप्रकाशानंदनाथ श्री पराशक्त्यंबा श्रीपा० ४१ विद्वौघभागा
दिदिदेवस्वर्वापापदेवता श्रीपा० नमः दक्षिणाम्नायाय इत्यादि चतुरास्त्राम्नायान पूजयेत् ततः पंच पंचिकाः पूजयेत्
आद्यामूलेन मध्ये द्वितीयाद्यादिक्षु स्वस्वमंत्रैः एवमन्याः पंचिकाः ४३ तासु प्रथमपंचिकामाह श्रीविद्येति आद्यपंचके

+दुः३ +चकेशाइति।२

लक्ष्मीसंज्ञे ४४ द्वितीयपंचकेकोशसंज्ञे ४५ तृतीयपंचकेकल्पलतासंज्ञे ४६ चतुर्थपंचकेकामधेनुसंज्ञे पंचमपंच
करत्नसंज्ञे तासांक्रमान्मंत्रानाह इति तत्राद्यपंचकेमूलेनश्रीविद्यामध्येप्रत्यादिकुलस्याद्याः तत्रलक्ष्मीमंत्रमाह बकेशः
शः वह्नीरः वामनेत्रमीं ईं बिंदुस्तयुतम्बु तेनश्रीलक्ष्मीश्रीपादुकां इतिपूर्वे महालक्ष्मीमंत्रमाह तारं तुपद्मा श्रीशक्तिः
ह्री पद्माश्रीलक्ष्मीः श्री मायाह्रीं पद्माश्रीं ऋवतु स्वरूपशेषं यथा ॐश्रीह्रींकमलेकमलालयेप्रसीद२ श्रींह्रींश्रींॐम
हालक्ष्म्यैनमः महालक्ष्मीपा० इतिदक्षिणे त्रिशक्तिमंत्रमाह लक्ष्मी श्री माया ह्रीं मनोजन्माक्लीं यथा श्रींह्रींक्लींत्रि
शक्तिश्रीपा० पश्चिमे ५३ सर्वसाम्राज्यामंत्रमाह भृग्विति भृगुःसः आकाशोहः कलस्वरूप एतेमार्गस्थिताः कूटं पद्माल
याश्रीतेनयुतं यथा श्रींहसकलह्रींश्रीं सर्वसाम्राज्याश्रीपा० उत्तरे ५४ द्वितीयपंचकेपरंज्योतिर्मंत्रमाह तारइति तारंॐ
मायाह्रीं यथा ॐह्रींहंसःसोहंस्वाहापरंज्योतिःश्रीपा० पूर्वे ५५ परनिष्कलशांभवीमंत्रमाह तारइति प्रणवस्तन्म
त्रः यथा ॐपरनिष्कलशांभवीश्रीपा० पश्चिमे ५६ आदिहंसांतवर्णांतुमातृका अंआंइंईं०क्षंमातृकाश्रीपा० उत्तरे
५७ कल्पलतापंचकेत्वरितामाह प्रणवइति भुवनेशानीह्रीं ५७ मेहःहः सफटिकेशः एयुतः हे स्वरूपमन्य
त यथा ॐह्रींखेचछे क्षःस्त्रींहूंक्षेह्रींफट् त्वरिताश्रीपा० पूर्वे ५८ पारिजातेश्वरीमंत्रमाह आकाशेति आकाशोहः

+ॐ१ॐ१

+दक्षिणे।अजपामंत्रमाह।नभइति।नभोहःभृगुःसः।यथा।हंसःअजपाश्रीपा०।२+ओ१

३१

हंसः सः क्रोधीशः पिनाकीशो लः हास्वरूपं स्वधारेश एते सर्व्विद्रवः कूटं तारमायाभ्यां सम्पुटं यथा ॐ ह्रीं हसकलह्रैं ह्रीं ॐ त्रिपुरसरस्वत्यै नमः पारिजातेश्वरी श्रीपा० इतिश्री ६० त्रिपुरामन्त्रमाह रमेति मनोभवः क्लीं यथा श्रीं ह्रीं क्लीं त्रिपुरा श्रीपा० पश्चिमे द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः पञ्चबाणेशी श्रीपा० एवं ६१ सुधाश्रीमन्त्रमाह नभ इति नभो हः भृगुः सः अग्निः रः एते वामनेत्रेणाढ्याः ईयुताः बिन्दुभूषिताश्च तेन हसरीं सामाण्यामधुमतेशानी ह्स्रीं श्रीः श्रीं कलोप्पाद्यो भुवनेश्वरी ह्रीं क्लीं वेदाद्यास्त्र तुर्क्लीं यत्सुधाश्रीमन्त्रः अणकूटहृल्लेखायजेत् यथा स्त्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं सुधाश्रीपा० इतिश्री ६२ मध्यपद्मके अमृतपीठेशी मन्त्रमाह वाणीति यथा ऐं ब्लीं सौः अमृतपीठेशी श्रीपा० एवं अमृतेश्वरीमन्त्रमाह सकार इति सकारोऽनुग्रही अयुतः अभ्रपूर्विकावाक् हहयुतं वाग्बीजं यथा सौः ओं ह्रैं अमृतेश्वरी श्रीपा० पश्चिमे ६४ अन्नपूर्णा नवमे उक्ता तेनोच्चरेता यजेत् यथा ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं नमो भगवति माहेश्वरि अन्नपूर्णे स्वाहा अन्नपूर्णा श्रीपा० ६६ एवं पद्मके सिद्धलक्ष्मीमन्त्रमाह वाणीति वाणी ऐं कामबीजं क्लीं वराहहृत्स्वाग्निवर्णाः हस रां सर्गयुताः ह्सौः स्वरूपमस्मत् ऐं क्लीं नेक्लीं महाद्वेकुले ह्सौः सिद्धलक्ष्मी श्रीपा० एवं इतिश्रीरो तुम्मातङ्गी ६८ तन्मन्त्रमाह वाक् ऐं कामः क्लीं वाणी ऐं माया ह्रीं लक्ष्मीः श्रीं ध्रुवं ६९ नेत्रसमन्वितो मेवः इति ७० रमा श्रीं स्वगुणः क्लीं स्वरूपमन्यत् यथा ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमो भगवति मातङ्गेश्वरि सर्व्वमनोहरि

=क्लीं ४

एमः

३२

१५१

श्रौ ३ +ऐं क्लीं सौः १ +ओ १ +ऊन १

वाराहि ३

सर्वराजवशंकरि सर्वमुखरंजिनि सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरी सर्वदुष्टमृगवशंकरि सर्वलोकवशंकरि ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं मातंगी श्रीपा०
७२ भुवनेश्वरीमंत्रमाह गगनमिति गगनं हः वह्निना रेफेण वामनेत्रेण बिन्दुना युतं यथा ह्रीं भुवनेश्वरी श्रीपा० द्रु० पश्चिमे ७३
हंसमंत्ररीत्येव नुटे शीतरश्मेता रोगी वाराही मनुरुक्तः तेन नत्वा युतं रेफेन उं ऐं ग्लौं ऐं नमो भगवति वार्तालि वाराहि वाराहमुखि ऐं ग्लौं
ऐं अन्धे अन्धिनि नमः रुन्धे रुन्धिनि नमः जम्भे जम्भिनि नमः मोहे मोहिनि नमः स्तम्भे स्तम्भिनि नमः ऐं ग्लौं ऐं सर्वदुष्टप्रदुष्टानां सर्वेषां
सर्ववाक्चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वास्तम्भं कुरु कुरु शीघ्रं वश्यं कुरु कुरु ऐं ग्लौं ऐं [illegible] ठः ठः ठः ठः हुं फट् स्वाहा वाराही श्रीपा० ७४
एवं पंचपंक्तिकाः संपूज्य दर्शनानि यजेत् यथोदितं ७५ शैवदर्शन श्रीपा० शाक्तदर्शन श्रीपा० इत्यादि ७६ ज्ञानमुद्रामा
ह संवेति अंगुष्ठतर्जनीयोगे ज्ञानमुद्रेति ७७ अथ बिंदुमारभ्य प्रातिलोम्येन बिन्दुपर्यन्तेन आवरणपूजा आवरणदेवता
तां होमायाबीजेन श्रुतेनु श्रीपा० मिश्रतिप्रयोगः स्वाग्नेयं हृत् ऐं शिरः नैर्ऋत्ये शिखा वायौ कवचं पुरो नेत्रं दि
क्ष्वस्त्रं यथा श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः हृदयांगदेवता श्रीपा० ८० त्रिरव भूगृहमस्ति तस्याग्रे रेखायां अष्टौ हेतुकं हे मध्ये
ष्वग्रेणिमाद्याष्टसिद्धीर्यजेत् ऐं श्रीं अणिमासिद्धि श्रीपा० इत्यादिप्रयोगः ८२ तासां ध्यानमाह देहेति कुशधराः
वामेयाशबराः साधकेभ्यो रत्नसमूहान्ददतीः ८३ भूगृहद्वितीयरेखायां पश्चिमादिब्राह्म्याद्याष्टमातृर्यजेत् ह्रीं

+२३

+दशकेचक्रे ५

३२

ह्रीं ब्राह्मीमातृकाश्रीपा० इत्यादि ८४ तासांध्यानमाह इमाइति क्रमादिन्द्राद्याशान्तासुप्रतिष्ठिताः ८६ तस्यमध्यस्यच
तीयेरेखायांदिक्षु अर्ह मध्यसर्वसंक्षोभणाद्यादशमुद्राः पूजयेत् ह्रीं श्रीं संक्षोभणमुद्राश्रीपा० मुद्राणांलक्षणान्युक्तानि एवंप्र
थमावरणमाराध्य त्रैलोक्यमोहने चक्रे इमाः प्रकटयोगिन्यः पूजितास्तर्पिताः सन्तु इति प्रार्थ्य मूलेन विन्दौ पुष्पांज
लिं दद्यात् ततः षोडशारे विलोमक्रमेण पश्चिमादि षोडश कामाकर्षिण्याद्याः शक्तीः पूजयेत् ९० ह्रीं श्रीं कामाकर्षिण्या शक्ति
श्रीपा० इत्यादि ९४ एवंद्वितीयावरणं संपूज्य सर्वाशा एताः षोडशगुप्तयोगिन्यः पूजितास्तर्पिता [redacted]
~~विन्दौ पुष्पांजलिं दद्यात् ततः अष्टदले विलोमेन पश्चिमादि षोडश~~ :सर्वविद्रुत्काद्राविणीं मुद्रां दर्शयेत् सोऽहं ९५
अष्टदलाग्ने पूर्वाद्यनुलोमेनानङ्गकुसुमाद्याः पूजयेत् [redacted] ह्रीं श्रीं अनङ्गकुसुमा
श्रीपा० ९६ एवंतृतीयावरणं संपूज्य सर्वसंक्षोभणचक्रे एता अष्टौ गुप्ततरयोगिन्यः पूजिताः सन्तु इत्युक्त्वाकर्षणमुद्रां दर्शये
त् १०० ततश्चतुर्थावरणे चतुर्दशारे पूर्वादि इन्द्रगोपेन्द्रायुक्तरूपाः दर्पणपाशवामकराः पानपात्राङ्कुशदक्षकराः सर्वसंक्षो
भण्याद्याश्चतुर्दशशक्तयः शक्तिपदादिकाः पश्चिमादिविलोमतः पूज्याः ह्रीं श्रीं सर्वसंक्षोभिणी शक्तिश्रीपा० इत्यादि एवंच
तुर्थावरणमाराध्य सर्वसिद्धिप्रदाद्यादेवीपदाद्यादश पूजयेत् ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धिप्रदा देवीश्रीपा० १११ एवंपञ्चमावरणं

+कादिचतुर्दशारे ३

ल० ३२

152

संपूज्य सर्वार्थसाधके चक्रे इमा दशयोगिन्यः पूजिताः संत्विमुक्तोन्मादमुद्रां दर्शयेत ११२ ततोःपरेदशारचक्रेमा घरोपुत्ते। सा
नमुद्रावरदहस्तकराः टंकपाशवामकराः उद्यद्रविनिभाः सर्वज्ञाद्यादेव्याद्यादश पूजयेत ह्रौं श्रीसर्वज्ञादेवीश्रीपा० ११७ एवं
षष्ठमावरणमभ्यर्च्य सर्वरक्षाकरे चक्रे इमा दशनिगर्भयोगिन्यः पूजिताः संत्वि मुक्तांकुशमुद्रां दर्शयेत ११८ ततोःष्टा
कारचक्रवस्त्रावारा वरहस्तकराः धनुर्विद्याद्यामकराः अष्टवशिन्याद्याउक्तबीजपूर्वकायजेत् ह्रौं श्रीं ईं १९ ह्स्रूं वशिनी वाग्दे
वता श्रीपा० १२१ एवंसप्तमावरणमिष्ट्वा सर्वरोगहरे चक्रे इमा अष्टौ रहस्ययोगिन्यः पूजिताः सन्ति मुक्त्वा खेचरीमुद्रां दर्शये
त १२३ ततोऽकथादिवर्णैश्चिते त्रिकोणे पश्चिमाद्यनुलोमेन चतुर्दिक्षु स्वस्वबीजपूर्वकान् जंभमोहवशस्तंभविशेषणविशि
ष्टान् कामेश्वरकामेश्वर्यौ बाणधनुःपाशांकुशान्पूजयेत् बीजान्याह बाणेति बाणाहौं पंचबाणबीजानि चापादिसबि
न्दुमीनवक्त्रो धकारःथकारौ पाशमाये आं ह्रीमिति पाशादौ अंकुशस्यादौ वेकुशः क्रों इति हेतिदेवता आयुधदेवताः
१२४ तासां ध्यानमाह तानेति स्वस्वायुधमनिबाणादीनि बाणदेवताबाणधराइत्यादि प्रयोगोयथा आं ह्रीं मूलं उआणपी
ठ श्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेवी श्रीपा० प्रीतिप्रयोगः १७० पीठोस्त्रांबा [illegible] द्रां द्रीं क्लीं ब्लूं सः कामेश्वरकामेश्वरी जंभनबाणश्रीपा०
पश्चिमे धं थं कामेश्वरकामेश्वरीमोहनधनुःश्रीपा० उत्तरे आं ह्रीं कामेश्वरकामेश्वरी वशीकरणपाशश्रीपा० पूर्वे कामेश्वरी

+क्रों कामेश्वर१

+२६

+पीठे५

३३ ल्भमनांकुशा श्रीपा० दक्षिणे १२७ अग्रेति स्वग्रदक्षवामकोणेषु कूटत्रयपञ्चवर्णाकइ विष्णुब्रह्मणां शक्तय स्तिस्रः कामेश्वरी
वज्रेश्वरी भगमालिनी संज्ञाः पूज्याः १२८ तासां ध्यानमाह उद्यन्मार्तण्डभानुत्तेन समानःप्रभा यस्याः वरपुष्पबा
णे दक्षयोः इक्षुधनुरभये वामयोः १३० भगेति हाटककनकनिभं स्वकान्तिः ज्ञानमुद्रा वीरो दक्षयोः पाशांकुशौ वा
मयोः १३० प्रयोगमाह यथा कएईलह्रीं कामरूपपीठ कामेश्वरी रुद्रशक्ति श्रीपा० हसकहलह्रीं पूर्णगिरिपीठ वज्रे
श्वरी विष्णुशक्ति श्रीपा० सकलह्रीं जालंधरभगमालिनी ब्रह्मशक्ति श्रीपा० एवमष्टमावरणमिष्ट्वा सिद्धिप्रदे चक्रे इमाश्च +सर्वे५
ति रहस्ययोगिन्यः पूजिताः सिद्धिं सन्तु कामकलेन पुष्पाञ्जलिं दद्याद्बीजमुद्रां प्रदर्शयेत् १३२ ततो मूलं त्रिकोणपीठं वाध्यावाबि
न्दौ श्रीमत्त्रिपुरसुन्दरी श्रीपा० मिति पूजयेत् एवं नवमावरणमाराध्य सर्वानन्दमये चक्रे सर्वाभीष्टदायिनी परापररहस्ययोगिनी
श्रीमत्त्रिपुरसुन्दरी पूजिता सिद्धिं तु स्वा योनिमुद्रां प्रदर्शये त्रिखण्डधिष्ठा धूपादींश्च यागावाप्त्यङ्गभोगान् समर्पयेत १३७ ततः ईशा
नादिकोणेषु गणेशक्षेत्रेशवटुकयोगिनीस्त्रिपञ्चदलगतेभ्यः पूर्वोक्तैः स्वस्वमन्त्रैः स्वस्वमुद्रादर्शनपूर्वकं बलिं दद्या
त् १३९ ततो नमस्कारान् १४० नवावृतिपुंतां नवावरणेन कृते पुंक्ता १४१ प्रयोगमाह नवेति १४२ चेदुक्तं कर्पूरं का ल्मः
मादिको भवेद्रूपेणेतिशेषः १४३ दक्षीति दक्षस्याग्रेय आज्ञेन तत्परं दुग्धेन यागं मैथुनाधनमितिक्रमः १४५ ३३

+न्दे४

153

+२। एतत्कौबेरीद्वये। कूटद्वयं कामराजीयं। सहकलसकलह्रीं॥३॥४

+सहकहएईलह्रीं।४

राजवश्यतामानुयादितिपूर्वेणसंबंधः १४६ मातुलिंगैर्बीजपूरैर्हुतैः स्त्रियोवश्याः एवमग्रेपि १४७ धराभूमिर्वशातत्
स्थाः प्राणिनोवश्याः स्युरित्यर्थः १५० मध्यमेत्र मध्येयत्कूटत्रयंतत्राद्यहृल्लयोगात्कुबेरोपासिता ॥ द्वाविंशद्भेदास्तेऽथ
गोत्रभिधानोक्ताः अनयैवोपासनया सर्वेष्टसिद्धिः सु मुख्येषैव कामराजविद्या तेभेदायथा हस कएईलह्रीं हसकह +ई३
+ई४ एईलह्रीं सहकएईलह्रीं। सहकएईलह्रीं हसकहएईलह्रीं हसकल सकलह्रीं ४ एतद्द्वयमगस्त्योपासितं हसकलह्रीं
स्येकामराजीये ५ आद्यद्वयेकामराजीये सहसकलह्रीं ६ एतद्द्वयंलोपामुद्रोपासितं सहकएईलह्रीं सहकलहएई
लह्रीं हसकएईलह्रीं ७ हसकएईलह्रीं सहकएईलह्रीं तृतीयमीदृशमेव ८ चांद्रीद्वयमेतत्र सकलह्रीं सकलहल
ह्रीं हसकलएह्रीं ९ कएईलह्रीं ह्रीं हसक हलह्रीं ह्रीं सकलह्रीं ह्रीं १० एतद्द्वयं दुर्वाससोर्चितं षट्कूटेशानाख्यैव कामरा
जस्यैव विद्यायास्त्रिकूटेषु वर्णनेन योऽस्थिता भुवनेशानी हित्वा कुलमहेश्वरि बिंदुहीनो रेफहीना तु दुर्वाससोपासिता भवेत्
संहितापञ्च वाग्भवस्थवत्तु कंचकामराजस्थपंकंच शक्तिकूटं त्रिकासंचकामराजस्य संलिखेत मायास्थानेहरीवर्णं
युगलं चक्रमालिखेत दुर्वाससाऽर्जितेयं पुरुषार्थप्रदायिनीति कएईलहरीं हसकहरीं सकल [redacted]
हरीं १ यं दुर्वाससोर्चिता आद्याकामराजतुल्या ११ सकलह्रीं अस्यएतादृशमेव १२ ऐंद्रीद्वयमेतत् सएईलह्रीं हकहक

+ह१ +श१ +हल२

+सहकलरह्रीं॥६ +द्वयमेतदेव।

३४ लक्लीं सकलक्लीं १३ सहसकलक्लीं सहसकहलक्लीं श्राघमेवनतीयं १४ नैऋतिविद्याद्वयमेतत् हसकलक्लीं सकहस
शलक्लीं हसकलहक्लीं हसएकलक्लीं ~~कसएईलक्लीं हकएईलक्लीं~~ स्वाहीयंद्वयमेतत् १६ कहएईलक्लीं हकए
ईलक्लीं सकएईलक्लीं १७ मानवी कएकलक्लीं हक हलक्लीं सहकलक्लीं १८ धर्मराजी श्राघंकामराजे द्विती
यतीये क्षर्मराजे १९ एषावारुणी कसकलक्लीं हसकलक्लीं सकलक्लीं २० आग्नेयी हसकलक्लीं हसकहलक्लीं
तृतीयमारेषं २१ एषाशैवी कएरलक्लीं हकरहलक्लीं सलकलरक्लीं २२ वायवीयं कएईरलक्लीं हकहल
रक्लीं २३ सौम्यीयं कहलक्लीं हकहललरक्लीं सकलक्लीं २४ ऐशीयं कएकलक्लीं श्रीसेकामराजीये २५ शाक्तीये का
मराजहृयंश्रीसकलक्लीं मितिरात्रिएजिता २६ हसकलक्लीं हकहसरक्लीं श्राघमेवनतीयं २७ श्राघंकामराजीय ह +ऐवीयं १५
कहसरक्लीं २८ ब्राह्मीयं सहलक्लीं सहकहलक्लीं सकलक्लीं वैष्णवी २९ श्राघंकामराजीयं हकहलक्लीं हसकले
क्लीं ३० उन्मनीयं हसकलक्लीं सकहलक्लीं ३१ सौरी एतेभेदाः एषाश्रीबीजादिभिः संपुटं कामराजवदेव उपास
नमपि १५४ गोपालसुन्दरीवदिति मायेति मा याक्ली रमाश्री चित्तजन्मालक्ली कमलायशब्दकूटं गोविंदायहितीयं गो एम:
पीजनवल्लभायचतीये स्वाहावह्निकुमार्यास्वपोविंशवर्णाः ५८ षडुगमाह १६१ वर्णमासमाह मन्त्रोति १६२ ३४
154

+हसकलह्रीं॥४ +सकलह्रीं॥३

हृदादिवाह्वंतः स्थितिन्यासः पादादिमूर्द्धांतः संहारन्यासः एवं न्यासत्रयं कृत्वा पुनः सृष्टिस्थितिन्यासौ कुर्यात् १६४ क
रांगुलिन्यासासनन्यासवागदेवतान्यासान् तथा मूर्द्धमुखहृत्सु कूटत्रयं न्यसेत् १६५ ध्यानमाह क्षीरेति क्षीरसमुद्रस्थ
कल्पद्रुमवने विलसन्रत्नपुष्पो मंडपस्तद्गतः पीठ तु पतत्स्त्रीपीठं तत्रस्थितमष्टकं पद्मचक्रवाराभेण्युद्दहकं वाणपाशां
कुशवीणाशामकरं स्ववनिमाभ्यां धरालक्ष्मीभ्यां शोभितं ब्रह्मादिसुरैः स्तूयमानं गोपालं ध्यायेत् १६८ निधिमाह महाप्र
इति ततः सुंदरीमंत्रोक्तानि नवावरणानि यजेत् १७३ ब्रह्मणः सायुज्यं ब्रह्मत्वं प्राप्नोति १७५ इति मंत्रमहोदधिनौकायां सुं
दरीपूजने नाम द्वादशस्तरंगः हनूमतो मंत्रान्वक्तुं प्रतिजानीते अथेति मंत्रमुद्धरति वराहेति वराहो हः इंदुस्वरबिंदुभ्यां युतः
हौं हसफ्रें रूप अग्निः रः लोहितो टः शिबिंदुयुताः तेन स्फ्रें गदी खः पानातिहेंदुयुतः पानःफः अग्नी रः रुद्र एइंदुर्विंदुः
तैर्युतः ख्फ्रें हसरानमनुचेद्गाद्याः विंदुयुताः हस्रौं हसरखफ्रूणः शिवेंदुयुताः हस्ख्फ्रें हसो मन्विंदुगो विंदुयुक्तो हसौं प +श्रौ४
१ षष्ठे ङेयुतो हनुमान् हनुमते हार्द्दं नमः ४ षष्ठं हसौं इति बीजे द्वितीयं हस्फ्रें इति शक्तिः हौं हृत् स्फ्रें शिरः ख्फ्रें शिखा
इत्यादि वर्णन्यासमाह मूर्द्धेति एकैकं न्यसेत् ६ पदन्यासमाह षडिति पदं पदं हनुमते नम इति ७ ध्यानमाह बालेति
बालार्कं जं हनूमंतं ८ हन्तेपुनतेहाद्य पायोन्मत्रामानि १० तानाह एममंत्राःसाकिं ११ शस्त्रास्त्रतादयो वा एवं पर्वतेन

+श्रौ४ +न्ह

+नमुत्र १ +त्या४

३५ मस्मनाम्नार्जिनाश्चविरौ ध्यंतिनहंयति २९ हेहवेहमंहे हष्ट तेप्रह्नेरनेतेनपुत मस्मो कुम्भिमेद्विनयम्भेहेयं सवरयस्यात ईशा
नेरमाद्दि नदूहं त्रिरमिमेत्न एकः शपोगः मतोऽशनरोः क्रजेरम्ब श्वविष्टम्बरशिनाहिशिल्किेतेन मलेनो गुष्ठमितो हन्नमस्य
त्निमां नयाशशाम्मस्थाप्याक्षिहीरम्प्यवीग्रहहाशिरत्ययनेनचसर्वे पदवनाशस्त हृदिस्थ २६ शिवाविने शिवेनापि रहिते
शत्रुमेवंकुर्वन्हन्याते ३० मर्द्देवेई रिपुस्तुदनेमिमेत्न एको माररामेधागङ्न मतोधन्नः श्लेष्मा न कश्चित्करणफलोहृदः मृतो
+कद्द विभीतंतद्दु स्त्रो समिहिस्वकृतचो न्युद्भृयात सप्तघस्त्रानहिवसान्त पाधीनोबहुनि गदानम्वराल तोमुच्यते विद्दे
+विद्द षणाहीनि हेषमारणोच्चाटनं नन्नमम्बलिनिवेद्वमेवकुर्यात सपुत्रं हेष २ इति द्वेषे मारय २ इति मारणे इति पद्वले
त्वेन कुवेराङ्कः स्वल्पकगालिकः स्वपविशेषः ३९ पद्मास्यै ह्रीं मत्लहा [illegible] ः राजीलवण पुत्रेनेषमाइत [illegible] सा हृयन्तेन स
प्रिष्टे ४१ पेत्रमाह वत्नेषनि पुष्पकारवलयत्र येलिखितो मध्ये स्वाक्षि तिवीजे नये ष्टितं साध्यनाम लिखेन नद्दुपदे ष्टदले
षुद्भमिति ४५ वहिर्हिकं वलपत्रो परिवेतुरसेवत्वानरश्यामि संवर्धेतशत्रिमूलानि स्वाविमूलेषु क्रोंमिति वज्रेषु स्तोमि
तिविलिख्य तन्मालामत्रेणावस्यमाणेन संवेष्ट्य तत्पुनर्वलयत्रयेणावेष्टयेत् ४८ नाभिः कस्तूरी सत्काशउपनासी
५० मालामत्रमाह क्रमावइति वाकेहं ह्रीं श्रियास्त्री मायाह्रीं पंचयान्विता क्रोंक्रींहुं पूर्वोक्तंमूलमंत्रस्थ ५२ स्वत्रिहिः

रम
३५
155

+ॐ ऐं श्रीं ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं १

+क४

वायुर्यः ६६ स्वहस्तमस्मत्पश्चा ॐनमोहनुमतेप्रकटपराक्रमआक्रांतदिग्मंडल यशोविता नधवलीकृतजगत्त्रितय
वज्रदेह ज्वलदग्निसूर्यकोटिसमप्रभतनूरुहरुद्रावताररलंकापुरीदहनोदधिलंघदशग्रीवशिरःकृतान्तकसीताश्वासन
वायुसुतांजनीगर्भसंभूतश्रीरामलक्ष्मणानंदकरकपिसैन्यप्राकारसुग्रीवसख्यकारणबालिनिबर्हणकारणद्रोणपर्वतो
त्पाटनाशोकवनविदारणा क्षकुमारछेदनवनरक्षाकरसमूहविभंजनब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिग्रसनलक्ष्मणशक्तिभेदनि
+धि५ वारणविशल्यौषधसमानयनबालोदितभानुमंडलग्रसनमेघनादहोमविध्वंसनइंद्रजिद्वधकारणसीतारक्षकराक्षसीसंघ
विदारणकुंभकर्णादिवधपरायणश्रीरामभक्तितत्परसमुद्रव्योमद्रुमलंघनमहासामर्थ्यमहातेजःपुंजविराजमानस्वामि
वचनसंपादितार्जुनसंयुगसहायकुमारब्रह्मचारिगंभीरशब्दोदयदक्षिणाशामार्तंडमेरुपर्वतपीठिकार्चनसकलमंत्रागमाचा
र्यममसर्व ग्रहविनाशनसर्वज्वरोच्चाटनसर्वविषविनाशनसर्वापत्तिनिवारणसर्वदुष्टनिबर्हणसर्वव्याघ्रादिभयनिवा
रणसर्वशत्रुछेदनममपरस्यत्रिभुवनपुंस्त्रीनपुंसकात्मकसर्वजीवजातंवशय ममाज्ञाकारकंसंपादय२ नानानामधे
यान्सर्वान्राज्ञःसपरिवारान्ममसेवकान्कुरु२ सर्वशस्त्रास्त्रविषाणिविध्वंसय२ ह्रां ह्रीं ह्रूं हाहाहा एहेहि ह्सौं ह्स्ख्फ्रें
ह्स्रौं ख्फ्रें ह्स्फ्रें सर्वशत्रून्हनेपरबलानिपरसैन्यानिक्षोभय२ ममसर्वकार्यजातंसाधय२ सर्वदुष्टदुर्जनमुखा

+वि४+शाद्वो५ +धि२ +वशय३

+कुं३१ +दि४ +नि५ +र४

३६ निकीलयप्रघे ३ह्रां २फ्रट् २स्वाहा मालामंत्रोयमष्टाशीत्यधिक पंचशतवर्णः ५८८ ७७ मंत्रांतरमाह द्वादशेति द्वा
दशाक्षरस्यांतिमोन्वयः द्वर्णोन हनुमते नम इति प्रथममेकं हो मितिमंत्रा षोडशः पंचार्णो मंत्रः ह्स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्त्रौं ह्स्ख्फ्रें
ह्सौं मिति ७८ षडंगमाह रामदूत इति हनुमताद्याश्चतुर्थ्यंता बीजपूर्वाः षडंगमंत्राः यथा ह्स्फ्रें हनुमते हृ.
ख्फ्रें रामदूताय शिरः ह्स्त्रौं लक्ष्मणप्राणदात्रे शिखा इत्यादि पूर्ववत् द्वादशार्णोयमनुः ८१ मंत्रांतरमाह तारेति तारंतु
वाक्‌ कमलाश्री मायाशीर्घत्रयात्मकाक्रौं ह्रीं ह्रूं पंचकूटान्वित इत्यानी हनुमते नमः इत्येकादशार्णः ८२ मंत्रांत
रमाह हृदयमिति नमो हृदयं नमो भगवते आंजनेयाय महाबलाय स्वाहेति १२ षडंगमाह आंजनेयइति आं
जनेयाय हृत् रुद्रमूर्तये शिर इत्यादि ८५ ध्यानमाह दहनेति ८६ प्रयोगानाह जितेंद्रिय इति उदरे नाशकं
मंत्रमाह सद्योजातं तु कारस्य श्रुतं पवनहृदये योयोहन्त्स्वरूपं शशांकार्यो महाकालः सबिंदुर्मः मं कामिका
तः फलं स्वरूपं ८९ सनेत्राक्रियाइयुतोलः लि सांतसः सौतोधः गस्वरूपं सात्तोधः गितेस्वाधु गघस्वरूप
लोहितः ०ः हृत्स्वरूपं वेदनेत्राक्षरश्चतुर्विंशत्यर्णः यथा योयोहनुमंतफलफलितधगधगितआयुराषपरुडा ल्मः
हेति ९७ प्लीह रोगउदररोगः तन्नाशकः प्रयोगमाह प्लीहेति ९८ स्वाशपत्रस्तरोपरि नागवल्लीपत्राणि कासिते ३६

+पवनेति।४+फ३ +र१

156

+क्षिपमहाय +८५ +श्वार +ॐ४

गौवर्द्धस्थायशिं सप्तधामूलेन तापयेत् १०० तयोरुरस्थिते वंशसंस्थितास्थितेते गोनशाति १०१ प्रयोगांतरमाह
पुच्छेति पुच्छाकारे कोकिलपिच्छले त्वस्यागंधमष्टके हेतुमद्रूपंरुध्यात दुष्टेर्भ्रु द्दशार्णं विलिख्य मंत्रितेन शिरोबद्धेन तेनारी
लोपति १०३ यंत्रमाह लिखेदिति अष्टार्णमालामंत्रो वक्ष्यमाणो १०८ दुरोहरेघृते १११ अष्टार्णमाह विपरीतेति वि
पतहः अग्रीहः यथा ह्रांह्रींहूंह्रैंह्रौंह्रः तुमिति ११२ मालामंत्रमाह वज्रेति यथा वज्रकाय वज्रतुण्ड कपिलपिंगल
ऊर्द्ध्वकेश महाबलरक्तमुखतडिज्जिह्व महारौद्र दंष्ट्रोत्कटकहहकरालिने महादृढप्रहारिन् लंकेश्वरवधाय महासेतुबंधमहाशैल
प्रवाह गगनेचर एह्येहि भगवन्महाबलपराक्रमभैरवाज्ञापय एह्येहि महारौद्र दीर्घपुच्छेन वेष्टय वैरिणं भंजय २ ऊँ फ
ट् बाणानेत्रेंदुवर्णाः पंचविंशत्युत्तरशतार्णः ११७ अष्टार्णमालामंत्रौ स्वतंत्राविति स्तवयन्नाह अष्टाभिरिति इति मंत्रम
होदधिनौकायां त्र्योदशस्तरंगः विमुमंत्रान्वकुं प्रतिजानीते अथेति मंत्रमाह मेहारिति मेहः रुः कृशानुः रः श्री
नुयहः श्रौं नेन क्रोमाणार्क्री मन्तस्पुटः प्रणवसंपुटश्चेति द्वौ मंत्रौ मनुर्मायापुटबीजेन षडंगं क्रां क्रीं क्रूं हृदये तु स्त्री
नुहेन इत्यादि ४ ध्यानमाह नयनेति सूर्येंदुवह्निनेत्रं घनेति घन श्रि मेघः सितांबुद्वदः तत्तुल्यकांति घनसमा
नगत्वमिति पाठे नीलकंठ शशिसमप्रभ शशिनाभ माना प्रभा यस्य तं ऊर्ध्वयोर्हस्तवामेयोश्चक्रपिनाके अध

+ए॥३
+शरत॥२

३७ स्तुयोर्वेगाभये इंदुसंस्थशिशिरवां ५ विमन्त्राह यउक्ताः शतानैंद्रब्रह्माणि ७ तावतोध्वनिंशास्त्रे संख्याकान् ८ तानाह म्रस
इति ९ प्रयोगानाह सहस्रेति शतपर्वादूर्वा १४ त्रिशिरुः स्वप्नेरुद्रेहैमंज्ञं जपञ्चविशिष्टे निशि निशानयेत् मरुः स्वप्नःसु
ल प्रसेवफलं स्याति १८ प्रयोगान्तरमाद्योपश्चितमाह प्रजयेदिति अभिचारजातनपापनिवृत्यै सप्तुतं जयेत् २२ पुत्र
जीवेद्धवक्षो पुत्रजीवतरुकाष्ठैः हुत्वा तस्फलैः पुत्रजीवफलैः पुत्राप्नोतु कुर्यात् २३ मंत्रान्तरमाह जयेति यथा जय २
श्रीनृसिंह विपताहकोरणही संपुटेनषडंगं हां हृत् हीं शिरः इत्यादि २७ ध्यानमाह श्रीमदिति साम्राराज्याईशः
यथा साम्राराज्ञेप्रकाशनेसामराज्ञः सामगानेच्छतेप्रत्यक्षो भवतीत्यर्थः तीव्रकरोरश्मिः पिनाकपाणेः इत्युपलक्षणं वं
राभयवरचक्राणी वामेह्रीं हि हृतो ह्रीं तपिनाकाभयवरचक्रधरः इत्यर्थः २८ अस्यपूजादि प्रयोगा एवकार्याणि वत २९ मं
त्रान्तरमाह तारइति तारत्तु यथा श्रीं हृल्लेखा ह्रीं रमाया श्रीं क्लीं सकलमन्त्रत् यथा ॐ श्रीं ह्रीं जयलक्ष्मीप्रियाय नित्यप्रमु
+श्रि३ दितचेतसे लक्ष्मीश्रितार्द्धदेहाय श्रीं ह्रीं नमः यद्यष्टमीतथा ३१ अष्टार्णो श्रीं बीजेनाग श्रोत्रम्ममित्यादि ३२ ध्यान
माह हीं रत्नाविति क्षीरसमुद्रमध्ये तद्वीपेवसतिहृदि यो ध्येयः इत्यादि यथातथावेष्टितः अग्नेव सुभिः दृष्टे हते: पद्मिमेत्यादि रामः
से: वामे विश्वेदेवैः इत्यर्थः अभेवामहस्तयोः शंखचक्रे ऊर्ध्वयोर्गदापद्मे सितसुंदरवर्णः शेषफणाएवातपत्रं तेन ३७

+ह्रीं४

15

+उं ३ +सिं ३ +स्त्रि १ +उं क्रौं २

लसितोहीप्तः ई दृष्ट्वा सिंहो मम सुरे हर्षो पत्तात् ३३ मंत्रांतरमाह ध्र एव इति न्हहरे बीजं ह्रौं ३८ त्रिंशांरे तारबीजे
४० सनेत्रार्द्धी धा ३ युतोनः नि ३. तिमश्चतुर्थ्यः ४२ नवनवत्या एकोनशतताक्षरः मंत्रो यथा उं ह्रौं नमो भगवते न
रसिंहाय उं ह्रौं मत्स्यरूपाय उं ह्रौं कूर्मरूपाय उं ह्रौं वराहरूपाय उं ह्रौं न्हहरूपाय उं ह्रौं वामनरूपाय उं ह्रौं उं क्रौं रामाय उं
ह्रौं कृष्णाय उं ह्रौं कल्किने जयपशा लयात्मनिवासिने हिथ्य सिंहाय स्वयंभुवे पुरुषाय नमः उं ह्रौं । अवताराणां दशावताराः उ
तोन्हसिंहोविष्णुर्देवता ह्रौं बीजं स्वाहेति शक्तिः स्वा ह्रौं मिस्सा घंग ४४ मंत्रांतरमाह तार इति ह्लं नमः ४२ वह्नेः का
लवेस्वाहा ४९ बीजं क्ष्रौं यथा उं नमो भगवते नरसिंहाय नमस्तेजसे आविराविर्भव वज्रनख वज्रदंष्ट्र कर्माशयान् र
धय २ तमो ग्रस स्वाहा मान्मनि भू पिष्टाः उं क्रौं गोपालमंत्रानाह गोपीति अग्निसुंदरी स्वाहा ५२ विंशदक्षरः क्लीं बी
जं स्वाहा शक्तिः ५३ पंचांगमाह आचक्राय हृत् विचक्राय शिरः सुचक्राय शिखा त्रैलोक्यरक्षणचक्राय कवच अ
सुरांतकचक्राय अस्त्रं ५५ वर्णन्यासमाह मस्त इति ५६ तारपुटानि उं गो उं नमः इत्यादि ५७ ध्यानमाह हृदेति
वृंदावनगतकल्पतरुतले मणिपीठे कोष्ठपद्मे स्थितं ध्यायेत् जीमूताभमेघरूपाम स्मरदर्पसुंदरं ५८ अर्कजा
कालिंदी ६१ गोपाङ्गना गोपिका स्त्री ६५ मंत्रात् स्वत्स्वा सौगत प्रारा ग्रासो रूप ग्रासो कं सक्षत था भूतेरिपुस्मर

+अभय ५ +क ३ +स्तेऊ ६

+अन्यत्पूजादि पूर्ववत् ।५

नरि पुजन्म नृत्तत्त्वहस्तसमिद्धिजुकृपात् नस्तत्त्वहस्तात्तुक्ताः ६८ तत्त्वयोक्तंपुवतिसमहः पुनश्चनशयेत् ७१ मेरुःसेमे
मेकोनपंचाशद्दिनानि तन्मध्येकांक्षितसिद्धिंप्राप्नोति ७१ मंत्रांतरमाह कामइति कामः क्लीं वियत् हः रेचिकाद्यं
ऊपुक्तं हू शांताषःवामाक्षिसंपुता मी वक्रोकः ङिंरीशाय के वकःशः श्रवणेतस्मात् दन्तितः शा महत्वः हूरवे
नमः ७९ षडंगमाह कामेति क्लां हृत् क्लीं शिरइत्यादि ८० ध्यानमाह कल्पेति कल्पवृक्षमूलस्थितगरुडास
नं बाल पद्मांकुशशरचापहस्तं स्मरान्वेषु ८१ क्ष्मर्यल्लतंक्षहशल्वं ठ्ठंस्वाहा मंत्रांतरमाह कामेति क्लींमि
तिरोणालमनुः नमःजापात्पात्मन सर्वशुद्धिवशकारी ६० मंत्रांतरमाह रमेति रमा श्रीं भवानी ह्रीं कंदर्पः क्लीं स्व
स्तिर्गः तुपुता रा यथा श्रीं ह्रीं क्लीं कृष्णाय गोविंदाय स्वाहेति ७१ षडंगमाह धरेति धरण्यकः ७२ मंत्रांतरमाह नार
इति तुं नमो भगवते रुक्मिणीवल्लभाय स्वाहेति ७४ षडंगमाह एकेति ७५ ध्यानमाह चिंतेति चिंतामणिपुंजनिजहस्ते
नालिंगितानं कांताभ्यां सप्तग्रहस्त पापमालिंगितं स्वर्णपरिष्कृतं करे श्रीगौर्यारिहारिभिः इंद्रादिभिः मंत्रांतरमाह कामइति
क्लीं गोवल्लभाय स्वाहेति गायत्री छंदः कृष्णो देवता ब्रह्मा ऋषिः षडंगमाह वेलेति क्लीं गो हृत् वल्लशिरः भायशिखा
स्वाहावर्म सर्वेणास्त्र ६८ ध्यानमाह शिखुमिति स्वसौर्यमोहितानस्र ७९ ब्रह्मवृक्षजैः पलाशीछैः संकंदनारपदंझरपः

+ददृ२

+का१ +कल्येति ११ द्रोः कल्पद्रुमस्य ११ +प्रभेदयस्+५

मंत्रांतरमाह कामेतिमिः क्लींकृष्णक्लींइतिवेदार्णः १०३ ध्यानमाह कल्पे[redacted] प्रसिंचभिषिंचे ११०
मंत्रांतरमाह देवकीति यथा देवकीसुतगोविंद वासुदेव जगत्पते देहि मे तनयं कृष्ण त्वामहं शरणं गतः इति १११ विजये
नेति अर्जुनेन पुत्रो युधि मध्यान्ननयानानीय विप्राय दद्दत्येयः ११३ इहहि प्रसंगात्तद्वाहनस्य गरुडस्य मंत्रमाह न
सिंहइति न्टो सिंहः हृः माधवारूढः इयुतः क्ष्लि लोहितः पः निगमादिमः तुरीयकृशानुभार्या स्वाहा ११५ षडंगमाह ज्वले
ति ज्वल२ महामतेस्वाहेति हृत् गरुडचूडानें स्वाहा शिरः गरुडशिखे स्वाहा शिखा गरुड प्रभंजय२ विद्रासय२
विमर्द्दय२ स्वाहा वर्म उग्ररूपधर सर्वविषहर भीषय२ सर्वं दह२ भस्मीकुरु२ स्वाहा नेत्रं अप्रतिहतबलाप्रतिहतशा
सनहुंफट् स्वाहा अस्त्रं वर्णन्यासमाह पादइति १२२ ध्यानमाह नत्येति स्वर्णेत्यादिनात्रया [illegible] उच्चैर्विषतस्त्रणा
नशमयेत्ते दृशेवं पक्षाभ्यामुच्चारिताः सान्द्राच्छहृदयेन रहीनांगीतयोयेन ते देहइयत्तत्रेषु हा विनिसुते: १२३
पक्षिराजायस्वाहेतिपीठमंत्रः १२५ गरलहृद्ये विषहृद्ये स्वावराजेगमाल्ये १२७ धारणीधवेभ्यः शनैः सेवित श्रियं जीवि
तान्तेनुस्वरूपेहारिसायुज्ये प्राप्नोति १२८ इतिमंत्रमहोदधिनौकायां हरिमंत्रकीर्तनंनाम चतुर्दशस्तरंगः इदिम
त्रमाह प्रणवइति प्रणवश्च भुवनेशानी श्रीं मेधाद्यः रेविकयायुता ए अस्त्रियुक् इयुनः स्मरो विदुमाकांतः ग्नः

+भि३

+ह्रीं श्रां श्रीं अस्त्रे। ह्रीं दिं श्रीं उदराय नमः उदरे। ह्रीं त्यं श्रीं पृष्ठाय नमः पृष्ठे। इत्यष्टांगं।३

+भा५

३९ शि सर्पश्चादिस्वस्वरूपं इंद्रिरात्री षडंगमाह सप्तेति सप्ततेजोज्वालामयो ॐ फट् स्वाहा हृत् वलतेजो० शिरः
शिखु तेजो० शिवेत्यादि प्रय इति शिवाग्नियोः ह्रीं श्रीं बीजयोर्मध्यस्थितैः षडुर्णैः पुनः षडंगं कुर्यादित्याशेषव
नु र्घ्यं तौ हे। एष्ठयोर्मोलेन यथा ह्रीं ज्रं श्रीं हृत् ह्रीं घुं श्रीं शिरः ह्रीं तिं श्रीं शिखा ह्रीं सं श्रीं वर्म ह्रीं यं श्रीं नेत्रं पं वमस्त्रे
न्यासमाह न्यादित्यमिति मध्ये तु कारान्तदादिविलोमेन पंचकृत्वः चतुर्दश न्यसेत् स्थानान् उन्नेत्रतानादिस्थाहीन्य
सौहिंषु तत्सेन यथा न्युं न्यादित्याय नमः मूर्ध्नि ह्रं ववये नमः मुखे उं नवे नमो हृदि इं भास्कराय नमो लिंगे ॠं सर्पी
पनमः पादयोः वृत्तन्यासमाह मार्येति नमो विनानिस्वपिनो ध्यं यथा ॐ ह्रीं ज्रं श्रीं नमो मूर्ध्नि ॐ ह्रीं घुं श्रीं नमो ना
भौ ६ ॐ ह्रीं हिं श्रीं नमो लिंगे ७ ह्रीं सं श्रीं नमः पादयोः ८ मंडलन्यासमाह सवर्णितिति विधुवह्निस्मारनचंद्रमंडलं से +उलं५
न यथा ॐ १६ सोममंडलाय नमः शिखादिकंठांते ९ स्वर्णान् कादीन्मांतान् यथा क २५ सूर्यमंडलाय नमः कंठा
दिनाभ्यंतं १० यादीति ● यं वह्निमंडलाय नमः नाभ्यादिपादांतं ११ श्रीशोमन्यासमाह अकारादीति अं सोममंडला +२८५३
यनमः मूर्द्धादिहृदंतं उमिति उं २२ वह्निमंडलाय नमः हृदादिपादांतं १३ हंसन्यासमाह सविन्दूनिति अ ५१ हंसः पुरु हंसः
षात्मने नमः सर्वांगे १४ ग्रहन्यासमाह अष्टावितिति अं ८ ओ आदित्याय भगवते नमः आधारे लं ८ सोमाय भगवते लिंगे ३९

+उं

159

+ग्रहन्यासानंतरं हंसाग्नीषोममंडलसंज्ञकं न्यासत्रयं पुनः कुर्यात् । प्रथमकर(+ग१)णाद्वै परीत्यनेनेत्यर्थः ।२

कंठे शृंगारकाय भग. नाभौ वं ५ बुभुक्षाय भग. हृदि टं ५ बृहस्पतये भग. लिंगे नं ५ मुकाय भग. भ्रुवोर्मध्ये पं ५ ज्ञानेश्वराय
भग. भ्रूमध्ये ५ णं हं वं भग. भाले पं ५ केतवे भगवते नमः ब्रह्मरंध्रे. सेवराय हाक्षमालाते भगवते नमः इति १६ वरेत न
न्यासयोगे लिखितं १६ हंसेति ध्यानमाह शोणेति रक्तपद्मस्थं वेदत्रयात्मकं तु सेवात्र ध्येयं विधानपद्मीतिश्रुतेः
कर्णयोः पद्मद्वयं अभयोगामहृत्पयोरभयहस्ते १८ पीठपूजायां धर्मादिकाष्ठस्थानेषु पंचैव पूज्याः १९ अभूताय वि
मलाय सारय समाराध्यायेति मध्यादिषु सपूज्य परमसुखायेत्यनन्तरं मध्ये च पुनरनेनाष्टैस्तवेवत प्रथमनन्तरं गोत्रक्रम
त नैवाष्टावेव ततः सोममंडलायसम्पूर्च्य वह्निमंडलायेसम्पूर्च्य सूर्यमंडलाय नम इति यजेत एतावत एव पीठ
देवतानिरस्य पीठशक्तीर्यजेत २० ताम्राह दीप्रेति २२ तासां बीजान्याह हृस्वेति हृस्वत्रयं अ इ उ ऋ ऌ ऋ ॠ
लृ ॡ एतद्व्यतिरिक्ताः बिंदुयुताः स्वराः क्रमात् तासां बीजानि तन्मूर्त्तीः पूजयेत् अं ईं ऊं ॠं ॡं ऐं ओं औं अः इति दीप्तादीनां पूजनम्:
री सूक्ष्मायै स्वाहा २३ पीठमंत्रमाह ब्रह्मेति स्पष्टार्थः ॐ ब्रह्मविष्णुशिवात्मकाय सौः रयपयोगपीठात्मने नमः इति
२४ मूर्तिकल्पनेमंत्रमाह तारेति तारं तु सं दुर्वियत् हं ह्सौं कं तौ खौ संस्कारोल्काय स्वरूप हंसः नमः २५
शाणेति षडंगान्यग्न्यादिषु सं पूज्य हृदिस्थं पृथ्वीमासोक्ता यजेत स्वाहितां होमेव च मध्ये हि सुवर्णाः सवत तु

+नि१   +त्मका ३

+विंदुयुतस्तडहितश्चेति २

+षट्लसं।६

कारादिपंचकस्त्वाधार २७ उखामिति स्थापयामीघाः ॐउखायैनमःस्थापयामि स्थण्डिलमारस्थानेऽनलमेवप्रजेदित्यर्थः २८ सों

४० सोमायैस्थापयामि एवंवत् स्थापयामीघाः रविपार्श्वेह्रींनमःस्थापयामि अर्घविधिमाह आसनेति ३१ नस्तुःषोडशपत्राणि ३२ मू

लंविलोममेव सर्वमंडलान्निर्गच्छत्स्वंतंतद्धियाविभितिते: ३३ वस्त्रमाह तिलेति ३४ रक्तकर वीरं वेणुपवानवंशोमनप्रपवा

न ३५ सूक्ष्मबीजंवमिति तेनदृक्करेण मंगलमंत्रमाह ताराद्विनिताह्वंतु विपदहः ह्रींबीबिंदुयुतंहा पुनस्तारेवविप

+तं५ तेत्वंइति किं ह ४४ विसर्गीस्फुगुःक्षःगावीगसर्गिणोबिंदुविसर्गयुक्तोवंदीशो ततः ४५धारालज्जोमोमोवेरिवता ध्यानमा

ह जपमिति स्फलवीरास्त्रयोः भावयेत्शिवो ४७ रमलसंशैवेणीरम्भसुजयोक्ते ४८ कत्तुभीपतीनिंद्रादीन कुलि

शादीनवज्राहीन ४९ भौमकलनमाह मार्गेति शुचिविग्रहा शरीरविंतानिवर्ते नानेतारं प्रस्तालितपादपाणिमुखा

५१ स्वपतीकेषुनिजांगेषु ५४ न्यासमेवाह मंगलमिति ॐमंगलायनमः पादयोरित्यादि ७०स्तुतिमाह धरण्याति ७३

उद्यापनमाह। तिलेरिति ७९ मंडलस्थइति सर्वतोभद्रमंडलेकुंभंसंस्थाप्यतत्रभौममूर्तिंसौवर्णींप्रतिष्ठाप्यस्वार्घ्यपदद्या

त ८० गुप्तमंत्रमाह खड्गीशाविति खड्गीशोह्रौंवकारोभारभूतिस्थोऽत्रवर्णास्थोनयोराद्यः क्रूरेणाबिंदुनायुतः नमोहः

लोहितस्थोऽग्निगुः यकारस्थः मकारस्थ हरितः भगाच्छितावायुः एपुतोयः ये हृदयेनमः ॐहस्पतयेनमइति ८६ गमः ४०

+ मंत्रावाह। भूमिपुत्रेति॥६७॥पूर्वनामभिर्मंगलाद्यैः॥६८॥रेखामार्जनमंत्रावाह। दुःखेति॥४ +ह१

160

आदिमंत्रमितिबीजं ९६ अंगमाह व राभ्यामिति ग्रां इत्यादि श्रीशिरइत्यादि ९७ ध्यानमाह रत्नेति इन्हृहत्तान रत्नहेमव स्वरा
शिंहपंतं वामकं स्वाहिसम्म्हे आरोपयंतं ९८ धर्माधर्मादिपीठइतिपीठशक्तयोनसंतीमर्थः ९९ मुक्तमंत्रमाह ता
रइति तारंतु स्वं स्वरूपं भगीरूपः एपुनोमः मे देहिमुक्तायस्वरूपं ठद्वयंस्वाहा ध्यानमाह श्वेतेति आपगानते हृ देस
मीपत्रेहेशेष्मेतपद्मेस्थितं व्यासमंत्रमाह बालइति बालोवः पवनहीघेंदुयुक् यकारबिंदुयुतः यां जलेशोस्टिदी
शयुक्वकारस्युतः वे अत्रिर्हः व्यासायस्वरूपं हृदयंनमः विप्रव्रातइत ब्राह्मणसमूहपरिवेष्टितं पाद्योरुहांगघ्रु
गिं नीलं हीवरकांतिं १०० पूर्वोक्तपीठधर्मादिके १०१ मृत्युंजयमंत्रमाह तारइति तारंतु वामकर्णो बिंदुयुक्तः ऊं बिंदु +युक्
युतः पूलीजः जूं सस्र्गः [illegible] सः स्वरूपं केवलोप्यपंजप्तोनृणांमृत्युनाशनः किंपुनस्तत्पुटितव्यासमंत्रः
अस्यमंत्रस्यकोलऋषिः देवीगायत्रीछंदः मृत्युंजयोदेवता जूंबीजं सःशक्तिः हीर्घायसकारेणषडंगं १०२
इतिमंत्रमहोदधिसंतोकायां सूर्यादिमंत्रनिरूपणंनामपंचदशस्तरंगः महामृत्युंजयमंत्रमाह तारइति तारंतु व्यापि
नीचंद्रयुक्बिंदुयुतंवेहः हौं अर्धीशबिंदुसंयुक्तस्तुराननः ऊं बिंदुयुतोजः जूं सर्गीहंसः सः भूर्भुवः स्व रूपं बाल
सर्गाद्योवविसर्गयुक्तः सकारः स्वः त्र्यंबकं वेहिकोमंत्रः भवः स्वः स्वरूपं तारंतु पुनोभुजंगेशो रः रांजूं स्वरूपं सर्गी

+श्रौ २ +हो ४ +तारः तु २ +भुं १

+श्री १ +ॐ १ +स्मांश्री २

५१ थानम्भृगुःसः मनुर्विन्यासप्राकाशोहः बिंदुयुतः हौं प्रणवोनस्यादिमन्त्रः यथा ॐ हौं जूं सः भूर्भुवः स्वः त्र्यंबकं यजा
महे सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनं उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् भूर्भुवः स्वरों जूं सः हौं ॐ इति पंचाशदर्णः मायाक्षी
मुनिर्मुखे न छन्दोऽस्यानुष्टुप् ज्ञो हि हृदि न्यसेत् शिवेलिंगे षडंगन्यासमाह त्रिचतुरिति मृत्युञ्जयस्य त्र्यंबकस्यादि वर्णान्
ल्वादिनववर्णाद्यानम् जप चस्याहो पेत्रववर्णान्तानघाल्तहायाने ॐ नमो भगवते रुद्रायेति पदानाञ्च तत्प्राशूलपाणय
स्वाहेति त्रिकोणगमन्त्रयुतानुक्त्वा षडंगं कुर्यात् हि मन्त्रः ॐ हौं ॐ जूं सः भूर्भुवः स्वः त्र्यंबकं ॐ नमो भगवते रुद्राय शूलपाणये
+ॐ न. ६ स्वाहा हृदये। ॐ ९ यजामहे ॐ नमो अमृतमूर्तये मां जीवय शिरः २ ॐ ९ सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनं ॐ+ चंद्रशिरसे जटिने स्वाहा शिखा ३ ॐ ९
उर्वारुकमिव बंधनात् ॐ नं त्रिपुरांतकाय हां ह्रीं कवचं ४ ॐ ९ मृत्योर्मुक्षीय ॐ नं त्रिलोचनाय ऋग्यजुःसाममन्त्राय नेत्र
ॐ ९ मामृतात् ॐ नं अग्नित्रयाय ज्वल ज्वल मां रक्ष रक्ष अघोरास्त्राय फट् ६ वर्णन्यासमाह द्वात्रिंशदिति प्रणवादिन्
नवर्णाद्यान्सबिन्दून्प्रणवान्नमोन्तान् शिरस्यादिहृदादिशतवर्णान् एतैर्वक्त्रादिदिक्षु गुह्ये न्यसेत् ॐ हौं ॐ जूं सः भूर्भुवः स्वः त्र्यं नमः पूर्व
वक्त्रे ॐ हौं० बं नमः पश्चिमवक्त्रे इत्यादि प्रयोगः १३ ~~शिरस्यादिहृदादिशतवर्णान् एतैर्वक्त्रादि गुह्ये न्यसेत्~~ न्यासमाह पूर्ववक्त्रा
दिषु केकेवर्णान्न्यसेत् १४ ऊरुमूलोरुमध्यजानुजानुवृत्तजंघागुल्फपादतलनासासु हौं हौ मूर्द्धन्येकं १५ पदन्यासमाह स्म. ५१

+पूर्वेति। २

161

+ऊलर

स्थेयाति शिवे लिंगे १६ पंचेद्वक्त्रसंख्यामाह चीति स्वबकेनमः शिरसि इत्यादि पंचकाले स्वमन्त्राशिनिवरमंपर्ह १८ ध्या
नमाह हस्तेति अष्टहस्तविनियोगमाह चंकष्टकरयोः कुंभौ हधश्च नेत ह्रूर्ध्वकरस्तुयोः कुंभाभ्यां मुह सकाइयेन स्वशिरोभि
षिंचेत करयोर्मृगाक्षमालेचवह्धतामिति मृद्धनिष्ठितोपद्मवइस्तनःस्वयन्ताष्ठतेनोग्रा ल्लिङ्गानतुर्यस्य तुंहीलिके इस्येप्यनि
ष्ठायामुद्रेति रूपं सगिरिजंभवनीश्वतं चीण्एवकानिनेत्राणियस्मते १९ मुद्रामाह मुष्टीति मुष्टिंदक्षिणहस्तेन
विधायोर्द्धमनुत्रयेन मुद्रा मुष्ट्याभिधाख्याता सर्वविघ्नविनाशनीति मुष्टिमुद्रालक्षणं सांगोपगतन्मुद्रालक्षणं
यथा दक्षस्यानामिकांगुष्ठमध्यमायां शिरो योजयेत् शिष्टे द्वे उच्छ्रितेनकुर्यात्तन्म्रगमुद्रेयं इतीति मु ष्टीकेरोविधाय हो +मीद
वामस्योपरिदक्षिणं कृत्वा शि[illegible]रसि युंजीत शक्तिमुद्रेयमीरितेति शक्तिमुद्रालक्षणं उच्छ्रितदक्षिणांगुष्ठं वामांगुष्ठे
नबंधयेत वामांगुलीर्दक्षिणाभिरंगुलीभिश्चबंधयेत लिंगमुद्रेयमाख्याता शिवसान्निध्यकारिणीति लिंगमुद्रा म
णिबंधे करौ युक्त्वांगुल्ययाणि मेलयेत मुद्रापंचमुखाख्येयं दर्शिता शिवतोषिणीति पंचमुखमुद्रालक्षणं २०
दशहस्ताएणाह २१ पीठशक्तीराह वामेति २४ आसनमंत्रमाह तारइति ॐनमोभगवते सकलगुणात्मशक्तियुक्ता
यअनंताय योगपीठात्मने नमः इति २५ आवरणपूजाकालमाह पाद्येति पाद्यार्घ्याचमनीयस्नानवस्त्रौ

+विल्वेति।२

+शक्ति२

४२ पवीतचंदनपुष्पाणि दद्यादावरणपूजां कुर्यात् तत्रेशानकोणे ईशानः सर्वविद्यानामित्यापस्तंवशाखोक्तमंत्रं पठित्वा ईशा
नं यजेत् २७ तत्पुरुषाय विद्महे० अघोरेभ्योथ घोरेभ्यः० वामदेवाय नमः सद्योजातं प्रपद्यामि० इमानि चतुर्मंत्रैस्तत्पुरुषा
दीन्स्वाग्नादिषु यजेत् तेषां समीपे स्वनामभिर्निवृत्याद्याः कलाः २९ द्वितीयावरणे गणानि तृतीये सूर्यादीनां मूर्तयः सूर्य
मूर्तये नम इत्यादि प्रयोगः ३० चतुर्थे मात्रादयः ३१ पंचमे विष्वादयः ३२ षष्ठे स्रा[illegible]यादयः सप्तमे धराद्याः ३४ अनंताद
योऽष्टमे नवमे उत्तरमाश्मोमादयः ३६ दशमे मातरः ३८ प्रयोगमाह जन्मभ इति सुक्ष्मवत्सा गुडूच्याः चतुरंगुलप्रमा
णाः समिधः ३९ श्रीफलो बिल्वः ४१ रुजा रोगगणा ४४ जन्मनक्षत्रे जन्मनक्षत्रे ततो दशमे कोनविंशयोश्च
४६ रुद्रजपांगभूतं दशांशमाह नाद्र इति भगवान्रुद्रोपि देवैः पदद्वयं चतुर्थ्यंतं [illegible] तुं नमो भगवते रुद्रायेति ४९ रु
द्रविधानमाह पंचेति ५० यातेरुद्र इत्यत्र शिखाया न्यसेत् अस्मिन्महत्यर्णवे शिरसि २ सहस्राणि सहस्रशो भाले ३ हंस + स्व४
मुचिषत० भ्रुवोः ४ ५१ त्र्यंबकं यजामहे नेत्रयोः ५ नमः स्रुत्याय पथ्याय चेति कर्णयोः [illegible] ६ मानस्तोकेन सोः ७ अ
वतत्य धनुष्ट्वं मुखे नीलग्रीवाः शितिकंठा इति नीलग्रीवाः शितिकंठाः शर्वा० अधःपं कंठे नमस्ते अस्त्वायुधायानातता एमः
य० स्कंधयोः १० ५३ यातेहेतिः ११ येतीर्थानि० करयोः सद्योजातमित्याद्यापस्तंवशाखोक्तमंत्रपंचकं अंगुष्ठाद्यंगुलीषु ४२

162

१७ ५५ नमोवः किरिकेभ्योदेवानांहृदयेभ्योनमोविचिन्वत्केभ्योनमोविक्षिणत्केभ्योनमआनिर्हतेभ्य इति हृदि १८
ॐ नमोगणेभ्योगणपतिभ्यश्चवोनमोनमइतिपृष्ठे १९ ५६ नमोहिरण्यबाहवेसेनान्येदिशांचपतयेनमोनमइतिपार्श्वयोः
२० हिरण्यगर्भ॰नाभौ २१ मीढुष्टमशिवतमकटौ २२ ५७ येभूतानामधिपतयः गुह्ये २३ जातवेदसेइमामृचंशिरोयुक्तांअपाने
तामग्निवर्णांतपसा॰ अग्नेत्वंपारया॰ विश्वानिनोदुर्गोहा॰ एतत्ताजितं एतदृक्चतुष्टयंरुद्रैर्वेः शिरोभूतेइदमेकाचकम
पाने २४ ५८ मानोमहान्तं॰ ऊर्वोः २५ एषतेरुद्र भागः जान्वोः येपथांपथिरक्षयः पदोः २७ अध्यवोचदधिवक्ताकवचे
२८ ५९ नमोबिल्मिनेचकवचिनेचेतिउपकवचे २९ नमोँनीलग्रीवायत्तनीपनेत्रे ३० ६० प्रमुंचधन्वनः अस्त्रे ३१ इतिप्र
थमोन्यासः ६१ यएतावन्तश्चदिग्वधः अथद्वितीयन्यासमाह मूलेति ॐनमःशिरसि नंनमःनसोरित्यादि ॐशिरसेनमः नं
नासिकायैनमइतिवा इतिद्वितीयोन्यासः ६२ सद्योजातंप्रपद्यामीत्यादिमन्त्रपंचकेपादादिषुपंचस्थगंहंसहंसइतिवदेत सं
पुटेनाम्नत्रातारमिंद्रमित्यादिमंत्रैःसर्वाङ्गेषुक्रमेणमुद्रिताञ्जलिदर्शनं तेषांतेनेयोपिकार्याः एवंकृतेतेजस्वीभवतीत्य
र्थः चतुर्थन्यासमाह मनोजूतिर्गुह्ये १ अबोध्यग्निरुदरे २ मूर्द्धानंदिवोहृदि ३ मर्माणितेवर्मणामुखे ४ ७१
जातवेदीयद्विपात्रेकोसि [illegible] शिरसि एवंपंचाङ्गेषुन्यासश्चतुर्थः षडंगमाह हृदयमिति यज्जाग्रतोदूरं सहस्रशी

षाशिरः ७२ अथ्रः संभृतः शिखा अग्रुः शिशानः कवचं विभ्राडनेत्रं नमस्तेअस्त्वं ७३ एवं पंचांगन्यासं कृत्वा ब्रह्मण्या षडंग
४३ नत्वा आत्मानं रुद्ररूपं ध्यायेत् नमस्कारश्चाष्टभिर्मंत्रैर्विधेयः मंत्रा यथा हिरण्यगर्भः १ यः शासनः २ ब्रह्मजज्ञानं ३ मही
द्यौः ४ पश्यामय ५ अग्नेनय ६ एषाते अग्ने ७ इमंयम ८ इमा अष्ट ऋचः पंचब्रह्मष्टांगं न कुर्यात् अष्टांगानि यथा
उरसा शिरसा दृष्ट्या मनसा श्रद्धयापि च पद्भ्यां कराभ्यां वा जानुभ्यां प्रणामोष्टांग ईरितः इति ७४ ध्यानमाह कैलासे
ति अहीशावासुक्याद्यः भूषणा यस्य तं अहं मान्नावेराद्धयोः कुंडिकाक मेरुलुह भयंगमयोः ७५ प्रमा
धकैः पापसैः हंत पञ्चं ह्वाविंशह्ल ७८ कल्नाहिकरणाभिधः कल्नविकरणः ८२ बल्नाहिकरणो बलविकर
णः ८३ ज्ञातीपति तृतीयावरणे तन्नसंख्यान चतुर्विंशतिमितान् नामेनाह सिद्ध्यर इति तेउक्ताः भैम अष्टोएव
+म४ नागान् रूपिणियोपि अमेकष्टौ ८४ भवनेनाह भव इति ८५ नागानाह पूर्णनत्इति ८६ रूपानाह वेम्मेति ८७ गिरी
नाह हिमवानिति ८८ वासवाद्य इति प्रत्येकमष्टावष्टौ ८९ तानाह ईदेति पंचाशानि पद्यानि ९५ यज्ञिःपूजा
सप्तार्हिनिः सप्तावरणायुता ९७ नागाष्टकमाह शेषाख्यइति अष्टयेनागाः तेषां वर्णानाह श्वेतइति पीतोधेवासु लम्प
किंशरवपालौ क्षेमो महापद्मकंबलौ ९९ जातीराह विप्रइति १०० फणसंख्यामाह द्विगिति। शेषः सहस्रफणाः तद् ४३

163

+महा१ +श्रीं क्लीं ५

कः पंचशतफणः अनंतः सहस्रफणः वासुकिः शंखपालौ सप्तशतफणौ पद्मः पंचशतफणः कंबलकर्कोटकौ त्रिंश-
त्फणौ तथा चैवं प्रयोगः ॐ नागाय विश्वरूपाय सहस्रफणाय शेषाय नमः इत्यादि १०१ कुबेरमंत्रमाह यक्षायेति यक्षाय
कुवेराय वैश्रवणाय धनधान्याधिपतये धनधान्यसमृद्धिं मे देहि दापय स्वाहेति १०५ बाणा रमासराः पंचत्रिंशदर्णाः
१०६ षडंगमाह त्र्यमिति यक्षाय हृदयमित्यादि १०७ ध्यानमाह मनुजेति गरुडस्थं गारुडमणिः वरगदे दक्षवामयोः
१०८ धर्मादीनि पीठशक्त्यभावः १०९ मंत्रान्तरमाह आद्याविति सैव सैव यथा ॐ श्रीं ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं वित्तेश्वराय न-
मः इति १११ षडंगमाह त्रीति ॐ श्रीं ॐ हृत क्लीं श्रीं शिर इत्यादि ११२ गंगामंत्रमाह प्रणव इति शिवानारायणीति पद-
द्वयं ङेंतं चतुर्थ्यंतं दशहरागंगेति पदद्वयं तद्वच्चतुर्थ्यंतं वह्निजायास्वाहा यथा ॐ नमः शिवायै नारायण्यै दश-
हरायै गंगायै स्वाहेति नवाधिकविंशत्यर्णः ११६ जयादयः शक्तयः उक्ताः ११७ मंत्रान्तरमाह तार इति वाकुर्ऐ
गगनेहः सदृक्रइयुतः क्रियालः नेत्रीमः पिनाकीशो लः विषमः लंबरूप एते सस्वरसंयुताः इयुताः तेनालि
मिलिमिलि १२३ ॐ तवहा गनास्वाहा गिरिनेत्राक्षरी सप्तविंशत्यर्णो यथा ॐ नमो भगवति ऐं हिलि हिलि मिलि मि-
लि गंगे मां पावय पावय स्वाहेति १२४ षडंगमाह रामेति संकानव इयमेव विद्या आद्यादिमाः प्रथमे ये सप्तार्णाः ॐ नमो

+ह्रीं श्रीं २

भगवतीमितद्वीनानरत्नाश्वरीविंशत्यर्णा १२५ मंत्रांतरमाह तोइति ह्रुँहिलिहिलिमिलिमिलिगंगे देविनमः इति १२६ निधिवसुरग्निवह्न्या
र्णः १२७ स्मृतिर्गः श्वविर्हुः सहस्रवाङ्गुः ऋषुर्नोयः थिवर्मंत्रं स्वरूपमस्मत यथा ॐ नमो भगवति गंगादेवि नमोऽङ्कफड्रू२
त्स्वाहदशार्णः षडंगमाह जीति १२८ उत्पत्तिः प्रजायन्ते विंशत्यर्णोक्तं मणिकर्णिकामंत्रमाह वाक्स्वे मायाश्री कमला
श्री कामः क्लीं वेहाघं तु ङ्कुयुक् विष्णुविंदुमुः मे मणिकर्णिके स्वरूपं भगीरथा ऐयुतः कः के हृदयंनमः ध्रुवसंपुटः स्वा
हान्तश्चाष्टवयुतः १३० षडंगमाह वेदेति ॐ ह्रूं ते ऐं क्लीं शिरः श्रीं क्लीं शिखेत्यादि १३१ ध्यानमाह फुल्लेति स्वर्णस्य ईश्चकोरंग्नी
वरमाल्यं दधती स्वर्णवर्णभे वीजपूरं शरच्चंद्रकान्तिं तेजसा रवितुल्या तोयेशकाष्ठापुरवीयमुक्तिमाल्या १३२ पुंडरीकैः सितांबुजैः
गंगासमर्पयजेत गंगाम्भद्रगावारायजां कुर्यात् १३३ तस्या एव मंत्रांतरमाह प्रणवइति मांतोमः यथा ॐ मणिकर्णि
के अगाधात्मिके नमः मनुवर्णाष्टनुर्दशार्णाः अस्योपासनायाच्च दशांगाविहिताविधेया १३५ मणिकर्णिकोपासकः कुर्रेशेमग
धाट्टोमृतोपि ब्रह्मैव स्यात् १३६ इतिमंत्रमहोदधिनौकायां शिवादिमंत्रकथनं नाम पञ्चदशस्तरंगः   कार्तवीर्यार्जुनमंत्रान्
वक्तुं प्रतिजानीते अथेति गोपितान् गोप्याचार्यैः शंकरादिभिः प्रकाशितान् १ मंत्रमाह मुद्धरेति वह्निरीक्षः तारं तु ताभ्यां
युता तेन फ्रों लक्ष्मीवः व्यंशींकुशानि पुष्करविंदुयुता तेन स्त्रीं वेधाकः धोहृशांसाद्यः लविंदुईयुतः तेन क्लीं निद्रामः

+ईं१

अर्घीशाग्निबिंदुयुक् ऊर्बिंदुयुता तेन ह्रूं २ एतत्साममायाङ्की शंकुशः क्रों १ छांश्री वर्महुं अस्त्रेफट् कार्त्तवी स्वरूपं वाम
नेत्रयुतो रेफः तेन र्यां वह्निरेफ जकारो कर्णस्थितो ऊयुतो तेन ज्रुं मेषोनः सद्दीर्घः ना पवनोयः क्ष्म्रृंहृतिकोनमेंगोमनुः कथि
तः प्रणवादि विंशत्यर्णः ४ ध्रुवं तु बीजं नमः शक्तिः षडंगमाह शेषेति शेषस्वान्तयुतेनाद्यबीजहृदयेन ह्रदन आकारयुतत्वा ह्रय
स्वरनिवृत्तिः तेनुक्तं ह्रां ह्रंन शांतीति ईयुतेन चतुर्थबीजेन कामबीजाद्येन शिरः क्लीं श्रीं शिरसे स्वाहा इह्विति सबिंदुर्वा
मकुशाक्तुस्त्राद्योपस्याः ईदृश्या अर्घीशयुक्तयाऊयुतयामाययाशिखा ह्रुं ह्रूं शिखायै वषट् सवाद्यां ऐयुतो कुशपद्मा
श्रीं वर्म क्लैं श्रैं कवचं वर्मा ह्यायामहे ह्रैं फट् अस्त्राय फट् शेषार्णैः कार्त्तवीर्याजुनाय नमः इति व्यापकं वर्णन्यासमाह
हृदयशृंगि सक्थ्योरूबीजानुनोर्जघयोः रेके केमेव प्रणवहृयात एकबीजन्यसेत् ह्रुं फ्रों ह्रुं हृदि ह्रुं श्रीं ह्रुं भ्रटरर इत्यादि ८
नाभ्यामनिलुं कामस्तके ह्रुं नेत्रलाटे इत्यादि १० ध्यानमाह उद्यदिति अखिलसौलीधवेः सर्वपार्थिवैर्नतः लावना
हलशतपंचकेनेषून् बाणान् दधत् हाटकमालया स्वर्णस्रजा स्मृहनगो रथस्थितः १२ हिस्तुबो रमदृविश्वंजनाहृ
श्रुतुः तिहि स्तु दुष्टनाशनाद्दीन दुरितामयनाशको दुरितनाशको रोगनाशकश्च १५ येत्रमाह हिक्यत्रभिमि
हशहलेविलिख्य कर्णिकायां स्वबीजमदन तत्सुसाद्धिवौलिखेत् स्वबीज फ्रों मदनः क्लीं प्रणवादिः तुं वाक् ऐं स्वबी

+गो४

४५ जानिवाणांतर्लिखेत वर्मांतानिश्रणालाद्दीनि दशबीजानिहृल्लेखुयस्यतन्नयाशेषास्मा: फट्कार्त्तवीर्यार्जुनायनमइतिहृशण्चोन
रेखुयस्यतत् ऊष्माणः शषसहास्वैराद्याः स्वराः केसरेखुयस्यतत् एतत्केसरेहीक्षे शेषैः कादिभिरूष्मान्तैर्वेष्टितं
स्वकोणेषु द्वय्वं ताभ्रतोस्मात् पंचभूतवर्णाप्रथमादृशपत्रस्तिथिमिधिरं वतुःकोणतेनावृतं तृतीयवर्गगाः वर्णाबोल्ललाः
पार्थिवामताइत्यादिनाभूतानांवर्णास्वपोक्तिशेनरेवस्यंते नवसंख्यनेभूतात्वोक्तेस्वाः शांताबाणाः वह्निर्पातैजसाः उष्मादि
नेवायवीयाः बिंदुवरोत्तनाभसाः मातरोपितेजसाः जलस्यमङ्ग्लेषोक्तंवशसंख्यानिकर्मणीत्यादिवस्समाप्तात्वात्
इंद्रेश्वरान्धीशितुःकार्त्तवीर्यस्यपत्रे १९ ऋषिकमाह सुदेति श्वरूपोबैः चंदनागुरुवालककुष्ठकुंकुमकर्पूररोचना +गो६
जटामांसीभिः नत्वयचे नत्वत्तुमे २१ स्वधनं जननंजननं जनवश्यता सुहृदोनारीः २२ पुरभेदनेनगरे २३ पुरुणा गु
गुलुना २७ निर्मोकः सर्पकंचुकः हेमः धत्तूरः २९ कार्यगोगूलाघवात ऋषिककोपेहोमवाङ्ल्पु श्वलेःल्पे ३०
मन्त्रभेदाह कोनोति दृशास्वपिमंत्रेषुडेंहृस्वतंचतुर्थीनमोतंकार्त्तवीर्यार्जुनंयोजयेत ३१ स्वाद्योदशवर्णः मन्त्रस्यएकादश
वर्णाः तानाहवेति फ्रोंकार्त्तवीर्यार्जुनायनमइतिप्रथमः द्वितीयमाह व्याद्येति फ्रोंत्रींका० द्वितीयः फ्रोंक्लींका० तृ
तीयः फ्रोंभ्रंका० चतुर्थः फ्रोंवांका० पंचमः फ्रोंहूंका० षष्ठः फ्रोंफ्रोंका० सप्तमः फ्रोंश्रींका० अष्टमः फ्रोंएंका० नवमः रामः ४५

165

+मतेष

+हृत्नमन्त्र उं२

हूं फट् एकादशमः ३४ इमे दश मंत्रा यत्ताप्रागाघास्तत्राघ एकादशार्णः अन्येऽप्यस्मात् ३६ एवंवत मंत्रराजस्यर्वणैन्नते
नेषां षडंगमाह तीर्येति क्रां हृत् क्रीं शिर इत्यादि ३७ चतुर्दशार्णमाह तारइति नमः कार्त्तवीर्यार्जुनाय हूं फट् स्वाहेति
३८ पंचांगमाह भ्रू नेत्रेति अष्टादशार्णमाह तारइति हृत्क्रमः कार्त्तवीर्यार्जुन स्वेथमिति इं. नः हुं नमो भगवते कार्त्तवीर्या
र्जुनाय हूं फट् स्वाहेति मंत्रांतरमाह नमइति यथा नमो भगवते श्रीकार्त्तवीर्यार्जुनाय सर्वदुष्टान्तकाय तपोबलपराक्रमप =नेऊं४
रिपालितसप्तद्वीपाय सर्वराजन्यचूडामणये महाशक्तिमते सहस्रबाहवे हूं फट् इति ४३ अस्य षडंगमाह रुजेम्नेति इं. नेत्र
चतुर्थ्यंतैः पदैः षडंगं स्यात् यथा राजन्यचक्रवर्त्तिने हृत् वीराय शिरः सप्तद्वीपशिखा माहिष्मतीपतये कवचं रेवाम्बुपरितृप्ता
यनेत्रं कारागेहप्रबाधितदशास्यायास्त्रं ४५ इममयुतं जपेत अस्मत्पूजादिकं पूर्ववच्चतुर्दशार्णाष्टादशार्णयोः प्रयोगाः प्रयो
गाः ४७ अनुष्टुभमंत्रांतरमाह कार्त्तेति कार्त्तवीर्यार्जुनो नाम राजा बाहुसहस्रवान् तस्य संस्मरणादेव हृतं नष्टं च
लभ्यते इति ४८ गायत्रीमाह कार्त्तवीर्याय विद्महे महावीर्याय धीमहि तन्नोऽर्जुनः प्रचोदयात् ५१ दीपविधिमाह
अथोइति ५२ आरंभमासानाह वैशाखेति ५४ रिक्ता चतुर्थी नवमी चतुर्दशी इति तद्रहिततिथौ नक्षत्राण्याह
हस्तेति रौद्रमार्द्रा वैष्णवं श्रवणं वायुभं स्वातिः ५५ द्विदैवतं विशाखा योगानाह वरमइति वरमेवधृतौ ५६

+पल ३ +च २

४६ राज्ञावतिलायां एवोक्तं वा ५८ विधिमाह स्नात इति कौभ्रमौ ६० स्मां ह्लीं ष्ठ्रस्मां उं क्रों ब्लौं भ्रं श्रां स्त्रीं इति षट्कूष्णु त्वाग्रमा
रभ्य लिखेत क्रों श्रीं हूं फट् इति हि सु शोधनकास्तैर्वेष्टयेत् ६३ पात्रमानमाह बुध्न इति बुध्नेमूलेऽङ्गुष्ठपात्रं कुर्यात् कि
यन्नत्राह स्वर्णेति मूलेऽङ्गुष्ठच [illegible] द्वादशादिमानैरंगुलैः कार्यं ६६ शतार्धपलभाजनं पंचविंशत्सुतरशतौमितं पात्रं ६७ दीति सहस्र
द्वयपलमितं रूते शरशिरपं वह्निशोत्राशतपलताम्रपात्रं स्वस्ति शरसंख्यातैर्हि पंचाशत्पलमितं स्वर्णे वेमेव घृतानुसारे
गापात्रं कल्प्य ६८ वह्निपलं त्रिपलं ६९ विषमावर्त्तिका एकद्वित्रिशतात्ता इति नेयं निधीति पंचदशादिसहस्रप
र्यन्तं [illegible] पात्रेनु संख्यातया विनिर्मिताः स्मृताः ७० तदर्धौमष्टांगुला तदर्धी चतुरंगुला पात्रः स्विलोचतुरंगुलमभिमितम्
वी गुरिकामूर्मा निक्षिपेत् ग्रथो भूग्रपत्स्यात्तां हस्तिगास्याधारापस्मात्तां ७४ ह्रीं भ्रुं मितो द्विपंचाशदुत्तरशताह्रीं
पतंकस्मे मंत्रः तमाह प्रणव इति पाशास्त्रा मायाह्रीं शिवा वषट् ७७ वामकर्णस्थितेनभोयी ऊ बिंदुयुतो हले
तेनर्कं पाशं स्त्रां अमुकमिति पदस्थाने साध्यनामोच्चार्यं ८० मायाह्रीं तारं स्वबीजं क्रों स्नात्मभुः क्लीं श्राका
शहृयहृदये वामनेत्रं चंद्रयुतं ई विंदुयुतं हां ह्रीं शिवा श्रीं वेहाहिकामत्रामुखाः चुल्लीं ग्री तुष तवर्गपवर्गौ ८३ ने
त्रबीजं तगाधरा ह्रां हा पंचाशदुत्तरशताः ८४ यथा तुस्त्रां ह्रीं वषट् कार्तवीर्यार्जुनाय माहिष्मतीनाथाय सहस्रबाह

+प्रणवः ३४ +दु ४

मम· ४६

1.06

+ॐ३ +खो६

विमहस्रकृतुहीहि तापदृत्ताज्ञेयप्रियायस्वाज्ञेया पातुलयागभैरवायफ्रें सोऽहंमहीपंग्टहाराणा अमुकंरक्ष२दुष्टान्नाशय२णात्प२
णात्प२शत्रून्जहि२क्रीं तुंफ्रांक्रोंस्वाहा अनेनहीपवर्षेणपश्चिमाभिमुखेनअमुकंरक्षअमुकवरप्रदानायहीहोंक्रींतुं
स्त्रींस्त्रींस्वाहा नैथररक्षनेपफ्रवभमंलाहेतिमंत्रः चामुंडपात्रीमितिबीजेन ज्रांज्रींज्रूंज्रैंज्रौंज्रः इतिषडंग ध्यात्वापूर्वोक्तविधि
ना ९६ नवाक्षरमाह नारइति नारंतु अनंतोबिंदुयुतः श्री मायाह्रीं रुद्रागमनेत्रयुक् श्री कूर्मोयोचरे शांतिचंद्राढ्यो
इ बिंदुयुतो नेत्री वह्निनारीस्वाहा अंकुशेको ध्रुवंतु ९७ पूर्वोक्तन्नावेयः अमात्रषडंगादि कवचमुद्रामरोक्त ९८
दीपदानेशकुनमाह हीयेति ९९ आ[illegible]वोः मूषकमार्जारयोः वसुपलैः१६पलैः अनगायतो विघ्नः ९६ भूशयं भू
मिशयन् निशीथिन्याराज्ञो ९८ स्त्रीहितानेगुरुत्वाधरापतेः कान्तेवीर्यमहीपक्षानेकारयेन इत्यन्वयः १०२ अज्ञाहिषते
कनीयोऽक्षमे १०५ यथाकथंचिदिति नियमहीयेपूर्वोक्तस्यपात्रस्य नियमस्याभावरूपकदेशीयोति त्रिपलमितेपात्रेऽ +तां४
कपलस्थतेनत्रिमहीपोद्देयः यथाकथंचिद्विधानमर्वत्वाहातव्यः ११० दीपदानविधौज्ञेनस्त्रसर्वसगादिसर्वदेवानां यद्यदिति
त्रिपंचदाह मार्तंडः सूर्योनमस्कारप्रियः दुर्गासुन्दरी ११२ इतिमंत्रमहोदधिनौकायामर्जुनमंत्रनिरूपणोनामसप्त
दशस्तरंगः कालरात्रिमंत्रमाह नारेति नारंतु वाकूटे शक्तिः ह्रीं कंदर्पः क्लीं रमाश्रीं १ तुंक्रींक्लींश्रींकाकेस्वारि

+ऐं१

५७

सर्वजनमनोहरि सर्वमुखस्तंभनि सर्वराजवशंकरि सर्वदुष्टनिर्दलनि सर्वस्त्रीपुरुषाकर्षिणि बंदिशृंखलास्त्रोटय २
सर्वशत्रून्भंजय २ द्वेष्टॄन्निर्दलय २ सर्वं स्तंभय २ मोहनास्त्रेण द्वेषिणउच्चाटय २ सर्वं वशं कुरु २ स्वाहा देहि २ सर्वकालरात्रि
कामिनिगणेश्वरि नमः इति गुणागमध्यात्सरावपाद्ये शतशरसास्ते ६ कालिकाब्जे ७ वेदनेत्राग्नीभूचतुर्विंशतिवर्णैः
९ नंदवेदाक्षरैरेकोनविंशत्यर्णैः १० ध्यानमाह उद्यदिति उडवतीदहनोः त्रिजगभुवनैकामधेयः भुवनेश्वस्तांड नाना
कल्पोद्भांतां विविधाभरणसमूहशोभितां मनोऽभूशरविकलतनूं कामबाणव्याकुलशरीरां ११ कालिकापीठे
जयादिशक्तिपुने पूजांप्रमाह विदिति कलापत्रेकोद्भूशदलेनिसौ स्वायत्रेहशधराणीन्दहवतुःकोण २४ मा
+नाय५ मध्ये द्राक्षेत्यमध्ये हमाह नोदिति क्लीं ऐंत्रीः ह्रीं हंहृष्यास्वच्छोदुवाप्रस्तवटास्यनमस्त्र १५ स्वधनेकोकिलपत्सेहैतिलाल
हरिद्राभ्यामित्यव्ययः मारणाद्द्रस्याये ऽन्वयः भानुरर्कसः सारद्रीनामस्तजारक्तेनस्वराः अंनमइत्यादि हलो
व्यंजनानिकेनमङ्गलायादि कलादलेषोडशपत्रे २१ मंजुघोषसहसपत्नाखी २२ मंत्रादिमामिति मंत्रादौ वर्तमानबीज
पंचकं स्वदेवतायुतयजेत ब्रुपर्मात्मनेनमः ऐंसरस्वत्यैनमः क्लींगौर्य्यै स्त्रींकामाय श्रीरमायै इति पंचेति स्वबीजाद्या
न ज्ञानब्रह्मणे गणपनमइति पूर्वोक्तान्नवाणिमाह यउक्ताः २५ शिवाजकाः हद्विविमूर्धस्थाणः सद्गुरुं सद्राज

+नैर

एन:
५७

167

+स्पा १   +स्पा २

स्तम्भोस्ति २७ वशीकरणमाह शनिवारे ह्रिं स्पर्शयित्तुर्भवेद्विसंनेन गोचा पांशुमो ३४ कोकिलो स्पृकुविलाइस्
स्वेव क्षि शत्रिकोणांतर्हूं येषड्कोणं होणीपुरं चतुरस्रं ३९ भूमिः लौं वसुसाधकवर्णैः अष्टपंचाशद्वर्णैः ४५ प्रयोगो
यथा साधकः शनिवारे संध्याकाले तडागे गत्वा तुं नमो जलकाये २ सर्वजनवशंकुरु २ ऊं मिति मंत्रेण ह्रीं झांक्रां तत्र पु
ष्पे जले संप्रक्ष्णोहं गत्वा देवीस्मरणि शिम्मोशयीत शातत्तस्मात्सरसोजलकादयमाद्य पश्चायामुष्कं कृत्वा संस्थाप्य
तस्तूणांपुत्तेनवक्ष्म कार्पासस्त्रेण वर्त्तिं सुवाकुलालवङ्कानीतद्य त्रिर्मितेनपात्रेतां निक्षिप्य भ्रमतं तैलेन पंचात्ते लम्पा
हायतत्रनिहितयेत देशुपाग्रहादप्रिमानीयकुविलाइति कांस्यकुम्भ भाषाप्रसिद्धतरोः काष्ठेन तत्पुज्वाल्य तेनैनतस्या
त्रैहीपंत्त्वाहरिद्रारसस्वंते त्रिकोणषट्कोणचतुःकोणात्मकेयंत्रेमध्येलाजानवसिप्यनद्रुपरिदीपपात्रंमुस्था
दीपकालतत्रिमाताह्यसावरणाभिः स्थानेपंदीपोपरिकृत्वा जनेपानयेत तद्दजनमाहूयपश्चिमाभिमुखः शातत्रय
मनेन मंत्रेणाभिमंत्रयेत मंत्रोयथा तुं ऐं क्लीं ह्रीं क्लीं नमः कामेश्वरि सर्वान्मोहय २ स्तंभय २ रोध सार्वभौम समन्वितेसर्व
लोकवशंकरीमवशंकुरु २ हुं ऐं क्लीं ह्रीं ओंइति ततो ह्रीपाद्दीमान्मनिसंपोज्य तत्कज्जलं भौमवारेनवनीतमर्दितेपात्रे
संस्थाप्य तद्येवाक्रिंसंक्षोप्य संक्षुत्त्वमधुकपुष्पैरष्टोत्तरशतजप्तं तेन ऊं श्रीं कुमारीवटुकस्त्रीभोजयेत तद्दजनसुन

+श्रीं ३ लूं स्रोः २   +हूं ह्म ३

४८

+कामाय +गोमूत्रेर

तिलको जगद्वश्यायेत्यादिफलं ध्रुवं ५० स्तंभनमाह हरिद्रेति गगनं होल्मो हलो वेदो बिंदुः तेन ह्लां ह्लीं ह्लूं मित्या
दि शंतिमंत्रः भगीरथसुतः ५८ यथा हरिद्रालेचना कुंभांजनै [illegible] पिष्टैर्हीड्गांजितैव स्त्रे धृत्वा हलं तस्यामुकें स्तंभये
तिमध्ये तुं तुं ग्रों स्रों स्त्रेटतिव र्णान्हलेपुलिलेत नहह्नपीत स्त्रेण संवेष्टकोष्ठिलतोः सप्तकं टकैर्विद्धा स्वर्णपत्रैः
संवेष्ट्य वल्मीकं क्षेपयेत्प्य मेषमूत्रमुधारिसक्ता रक्षोपरि शिलास्थाप्य तत्र स्थितो नामुकं वेहीड्गा मणिभिः सहस्रजपेन्मंत्रैर्वै
त्यभिमुखः मंत्रो यथा ॐ ह्लीं ह्लीं ह्लूं श्री मा[illegible]या ह्ल्पिरिसर्वमनोहारिणि क्लंभय २ रोधय २ मोहय २ क्लां क्लीं क्लूं कामहेकामं
स्वाहिर्कं ह्रूं हुमिति एवंकृते रिपुस्तंभः ५९ मोहनमाह स्वाविति श्वेतेत्यम्नपैः द्वादशकामबीजैः [illegible] संवेष्ट्योपरिबीज
पुरुषद्वोरांत्वगा सर्ववाग्बीजमध्यस्थं कुर्यात्तदंत्रो परिलिख्याप वह्निनेपप्रमह सहस्रदशांशं जपेत् मंत्रो यथा तुं
ल्लीं कामाय ल्लीं कामिन्यै ल्लौमिति जपदशांशेन तिलैस्त्रेनैव जुहुयात् तज्ज स्नानात्तिलकेन तद्घृत्र धारणेन च विश्वमो
+ह्रीं२ हयेत ६६ आकर्षमाह ॐमिति ६७ लज्जावतीलज्जालुः स्पर्शमात्रेण पत्रैः संकुचतिसालज्जालुः ६९ रति
वापत्रायो मौक्तिकस्थोरेशुनोतिनतेप आकर्षणाध्वगविशिहर्सः ७५ प्रयोगस्त्वाह स्त्राष्टम्यां स्ववचतुर्दश्यां कु गमः
जरं ध्यम्नत रेणुकायां प्रातर्नाभिमात्रे जले स्थित्वा मंत्रमेकादशशतं जप्त्वा गहमागत्य शरीरं तैलेनाभ्यज्य पीठे ४८

॥६२॥
+ संवेष्ट्य पुनर्ईतं कृत्वा षोडशबीजैः ६

+कालि२ +ए४ +आ२

ज्ञेनेनैताकारं योषिदाकारं वा विलिख्य लज्जावतीपत्रैस्तं संपूज्य लज्जावतीमूलरसेन संज्ञोस्य नदीये मुंमंत्रेण षष्ट्यधिकं श
तं जपेत् मंत्रो यथा ॐ नमः कापेसर्वाक षिण्ये अमुकीमाकर्षय कर्षय शीघ्रमानय २ क्रां क्रीं क्रौं मइकाल्यै नम इति ततः
पंचाशत्कर वीरपुष्पैः अं अमुकीमाकर्षय २ नमः स्वाहा अमुकीमित्यादि पंचाशद्वर्णक्रमेणैतत्क पञ्चजपाकारं जपेत् धू
पदीपनैवेद्यं दत्वा तदग्रे त्रिंशति ष्ठाप्य मधाज्याक्तैर्बैल्वैः शतमधुनोक्तमनुना ॐ ह्रां कुमारीकर्तितेन लक्ष्मकर्पाससूत्रेणास्या
विंशतितन्तुनिर्मितं स्वदेहमितं दोरकं कृत्वाकर्ष मंत्रेणाष्टोत्तरशतं ग्रंथीः कृत्वा तद्धारणान्नरं नारीं वा आकर्षति १८ उच्चा
टनमाह अन्येति ॐ कुण्डासनलग्नमंसेवकस्य १९ मंत्रमाह तारा इति अधोवः अगुः सः अकीमः सवह्निः ह्लः
एते चत्वारः प्रत्येकं क्रियया जलकारोपयुता तत्राहीपिका चेइयुता ॐ बिंदुयुता अस्वारिबीजानि तेन ह्लूं ल्लूं स्लूं ह्लूं २०
अमुकं विध्य स्वाहा २१ ग्रासाह बीजं ह्रौं स्त्रीणः क्रौं २२ प्रयोगमाह यथा तरुं चतुर्दशाम्यन्यगेहे नीलवस्त्राच्छन्नो पुरुषः क्रशे
हस्ति रामुखः ॐ कुण्डासनेनोपविश्य श्वेतसर्षपमुक्ताभुजान्त्वा निशि सहस्रहृदयममुं मंत्रं जपेत मंत्रो यथा ॐ ह्लूं ल्लूं स्लूं
ह्लूं कालरात्रि महाक्षान्ति अमुकं आशु उच्चाटय छिंधि भिंधि ह्रौं कामाक्षि क्रौं आमिति ततः शतहृदयमनेनैव मंत्रेण सर्ष
पैर्जुहुयात् तेलोहकयुतेन सर्षपपिण्याकेनैतेन मनुना बलिं दद्यात् एवं सप्ताहं कृते उच्चाटनासिद्धिः २३ विद्वेषमाह।

+उच्चाटय२ +स्वाहा२

+ॐ५ +रात्रौ१

५९ यपोरिति जन्मतरोजन्मसंपुटलाः तेतुक्ताः ८६ विष्णुहृकमंमेव स्यते वालेधीरासभी श्रुधियामिनि ८७ मंत्र
माह विपदिति पावकमन्त्रिदपुल एकोविंदुयुक्तः तेन्क्लीं स्लो[illegible]विंदुः मनुर्नीहृसः सः तेनयुक्तोखहः स्तैं श्रुतिम
नुविंदुस्वानिद्राभः श्रौं ८८ रमाश्री ८९ कवचेङ्कू ९० सैरिभोमहिषः गंधर्वोम्बुः ९१ प्रयोगः शान्तिमन्तोद्दिपोजे
न्मह स्तोस्तु फलकहृपंथि मपत ३ातःभीसीरमाहिते नविषा हृकेनोधा निमाधुतमाकार ह्वयंविलिख्यतत्स्थानि
शिमहसस्रमयुमंत्रंजपेत मंत्रोयथा क्लीं स्लों ग्लौं भगवतिहृदक्षालिनि श्रमुकस्य मुकेशाधुविद्वेषय २ शोषय २ भंजय २ श्रीमा
+ऊ यार स्मेतुं हुं हुं मिति ततः खेमहिषास्य पृष्ठरोम स्नन्यार ज्वातमलकहृपं मिथाव सावल्मीकरं धेनि खाप पुनर्मंत्रस्त
ह स्रजपेत एवं विद्वेषिसिद्धिः मारणमाह मारणमिति तदिविनिधिरं ९३ विडगरूमिष्ठ हयारिः करवीरः ९४
मारणमंत्रमाह द्वीधीति तेद्रामः द्वीधिंत्रयं स्वमीरः रात्रौशोविंदुलौयुक्तातेन ग्नौंमी क्लं स्लरिणः क्रों ९९ धुवा
दिः प्रणवादिः १०० उयावचा उन्मतोधत्तूरः १०१ सर्पजातिश्चिः यमातिथिः [illegible] त्रिपतत्र्यतः १०३ प्रयो
गश्च कुजवारे पुत्राणां रूस चतुर्दशप्रपुरुहाराचतुःपथः श्मशानोनामन्मतरस्मान्नरमानीयविद्गुगकु र वी एमः ५९
तार्कपुष्पयुक्तांकृत्वा श्मशानस्थो विशिवोनीलवस्त्रोनिशितपाम्लहापु त्रैंश्रीं रू दितन्नामपुनांकर्षशाणान्प्रतिष्ठा

169

+वा। तं त्रीमः श्रुतीं दुयुग्मं ३ विंदुयुक्ता·मुं ॥१०५॥ आद्ये स्वरूपं। सद्द कूजलं·वि। कूर्मद्वयं·च युग्मं। फिं टीशः ए। तद्युतं·च्चे ॥१०६॥ महाकालीम
+ततः पुत्तलीशिरश्छित्वाग्नौ कृत्वा पूर्णाहुतिं कुर्यात्। एवं कृते एकविंशतिरात्रां ते रिपुर्म्रियत इति। ३+ [illegible] आ। २ (हालस्मी ४

ध्य श्मशानवस्त्रेण गाछायैतैलेनाभ्यज्य रक्तगन्धमहिषरुधिरेणासंस्नाप्य रक्तचन्दनेन विलिप्य धत्तूरपुष्पैः सम्पूज्य तद्येश्म
शानाग्निं संस्थाप्य तदग्नौ च तासर्षपमिश्रतिलकधत्तूरबीजैः मिश्रितैः होतव्यं शतं जुहुयात् मन्त्रेण चुम्बाग्नीष्ठ्र्तीस्व
हिं कृत्वे अमुकं शीघ्रं मारय २ क्रों फट् इति ततः आपर्णश्चित्रं कुर्यात् १०६ सप्तशतीपाठगप तेषोडीमन्त्रमाहा वागिति वाक्ये
मायाश्री मदनः क्लीं ह्रीं घोरस्वीमहामरस्वस्योदेवताः १०७ भगः स्रूर्यः १०८ एकादशन्यासानाह। ततइति
ततः पूर्वोक्तमार्गेणः प्रथमपटलोक्तविधिना मातृकान्यासमाहार्थेति ११२ बीजेति मंत्रादिमबीजत्रयं च पार्वादि +अ१
मंत्रमोह्नकनिष्ठादि न्यवस्थानेषु न्यस्येद् हृदयादिषु जातिषुक्तं न्यसेत् यथा ॐ ऐं ह्रीं क्लीं कनिष्ठायामित्यादि तुरीय +नमः ६
क्लीं हृदयाय नमः इत्यादि ११४ फलमाह सुस्मितेति ११५ मायेति ह्रीं पूर्वेत्तोमाणित्यादि पातु +ग्राह्लीप
कामाख्या ये ह्रीं ते ११७ एतत्फलमाह नृतीयइति चतुर्थन्यासमाह नन्दजेति १२० फलमाह तुर्यमिति
अष्टादशभुजा महालक्ष्मीर्मम मध्यं पात्विति प्रयोगः १२४ सप्तमन्यासमाह मलेति ऐं नमः ब्रह्माणी इत्यादि प्रयो
गः एताभ्यः सकलरोगक्षयः। पापुमारण्म ब्रह्मरन्ध्रान्तं वर्णन्यासोऽष्टमः एतस्फल दुःखनाशः नवममाह कुर्वी
तेति १३४ शिरसः पादान्तमष्टवारं मूलं न्यसेत् एवं पादाच्छिरोन्तमष्टमः एवं पुरो दक्षिणभागे पृष्ठे च वाम

+म३ +ॐ३ +प१

+द्वौर +नीर

मायोत्थेवं ३ से एमृ ए शो मन्त्रं स्मृतेन एतन्मन्त्रैर्देवप्राप्तिः १३५ ध्यानमाह मन्त्रेति मन्त्रे ह्रः स्वाय नमः इत्यादि जा
५० नित्यं कं सर्वं गेषु स्मृतेन एतन्मन्त्रैर्जगद्वश्यं १३७ एकाहध्यानमाह खड्गमिति एकाध्यानमाह एकेनेति सर्वस्यावमाह सिद्धा
मिति नेक्षुसिनासाश्रुतौ श्वेताशोत्तवारं १४३ महाकालीध्यानमाह खड्गमिति खड्गचक्रबाणशिरःशंखान्दधे
त्रुहंधतो इनराणिवामेषु आस्यपाददशकां दशवक्त्रां दशपादां दशभुजां त्रिंशन्नेत्रां मित्यर्थः हरौ सुप्ते कमलास
नो ब्रह्मा मधुकैटभौ हन्तुं यामस्तौत् तुष्टाव हेति ह्रीं सावेसर्वीमायेत्यर्थः नरुद्रप्रपयापा जगत्स्व स्वजगत्स्थाता
त्रिनेजगत संहोत्पत्तिस्थितिकारिणीं ने इति १४४ महालक्ष्मीध्यानमाह अक्षस्रगिति कुण्डिकां कमण्डलुं जलजं शङ्खं सु
रामालापद्मवासाश्रुद्रुवज्रगदाचक्रकमण्डलुं शक्तिकाहस्तेषु धत्ते वामेषु सैरिभमर्दिनीं महिषमर्दिनीं सुरे
जा भवोत्वदेहनिर्गततेजःसमुद्भवां १४५ महासरस्वतीध्यानमाह घण्टेति शङ्खमुसलचक्रबाणानि हस्तेषु घण्टा
शूलहलधनूंषि वामेषु घनान्ते शरत्समये १४६ हेमवतेनेति वक्त्रो १४७ सर्वाहिति तुं नं नं दुर्गायै नमः वस्त्र
मालाद्रव्या गन्धयाः सर्वे दृशोः सावित्रि नामा धर्मोल्लोराधानमो नागयजेत तुं ह्रं ह्रस्वालयेन नमः इत्यादि १५१ ते लम्
वहलेषु चतुर्विंशतिपत्रेषु विष्णुमायाद्याः १५३ अग्निनिधिप्रतिपदं १५८ चेत्रीसत्वस्यमार्कण्डेयपुराणे त्रंस्यस्य ५०

+घार

170

+ प्रतीच्यां मध्ये पिवाकुंडं कृत्वा कृतनित्यक्रियोऽमुककामः शतचंडीविधानं करिष्ये इति संकल्पः ४
+ण्डी

ष्याहीनाह। सप्तशत्याः इति। प्रथमं चरित्रं मधुकैटभवधः १६० मध्यमे महिषवधः १६१ शुद्धिजातो १६२ उत्तरांशे
भनिशुम्भवधः १६३ ज्ञानःस्तो १६४ सार्वस्तुतिः अर्घस्मरणपूर्वकं १६५ वरप्राप्तेः कीर्तिसमूहैः समावर्ष्णो
ति १६७ शतचंडीविधिमाह शतेति तत्र निमित्तान्याह रूपोपद्रवे इति १६८ ग्रहपीडाः शास्त्रोक्तविधिना श
काले शुभवास्माल्लयेत्तामंडपं वेदिमध्यं निर्माय विघ्नयमाचरेत्स्थापननादी ब्राह्मे विधाय स्वस्तिवाचनं कृत्वोक्तल
क्षणान् दश विप्रान् मधुपर्केण सम्पूज्य महादानादिना वृणुयात् ते च यजमानेन स्नाताःमेधुत तमालाभिः समाहितचित्ता भ
गवतीस्मरंतः सप्तशतीमूलमंत्रेणैव ध्यानं कुंभस्थापनं विधाय तत्र दुर्गामावाह्य षोडशोपचारैः सम्पूज्य तदग्रे एक
दशावृत्तीः सप्तशतीमयुतं च नवार्णं जपेयुः हविष्यभोजनं ब्रह्मचर्यं भूशय्यां स्वस्वरूपस्तूपादिनियमाश्चरे
युः यजमानवृद्धिहिवर्षा घोडशाङ्कलं कृत्वा अधिको गर्भादिदलसेव्याहीनाः कुमारीर्षिप्र मूर्त्तिरूपाः कल्याणादि
नाम्नीर्दशकन्याः भोजनवस्त्रहेममहादानादिनाभ्यर्चयेत् सप्तशत्याभिमन्त्रितादिमंत्रेणावाह्य जगन्मातृज्येष्ठादिस्वस्वमंत्रैः पूजे +३२
येत् एवं चतुर्थदिनान्तं जपकुमारीपूजां च समाप्य पंचमेदिने कुंडे स्वागमोक्तविधिना वेदिं संस्थाप्य पायसा
न्नादिभिर्गुडाज्ययुक्तैः सप्तशत्याः प्रतिश्लोकं दशवारं नवार्णमनुयुतं च होमसंख्या एकैको द्विजः सप्तशतीं प्रति

+शतचंडीविधेः फलमाह। एवंकृत इति॥२०३॥४ +निष्कं२ +हुत्वा पूर्णाहुतिं१

५१ श्लोकं सहस्रेमूलेनतु कुर्यादित्यर्थः ततः आवरणदेवतानांनाममंत्रैःस्वाहान्तैरेकैकामाहुतिं हुत्वा दिक्षु कुंभस्था
ने एकं ज्वलितानेविभ्रपस्त्विन्ध्याः शर्मेकुर्वि निष्कं स्वशक्त्या सुवर्णमितं सुवर्णं दद्यात ततो विप्राः कलशोदकेन यजमा
नं निजमयुगधेनस्रै मंत्रैरभिषिंचेयुरशिषश्च दद्युः ततः शतविप्रान्नानाविधैर्भोजयेत तेभ्योपि यथाशक्त्या दक्षिणां दद्या
त इति शतचंडीविधिः शतचंडीविधानं दशगुणं सहस्रचंडीविधानमित्यर्थः तत्र शतविप्रवरणं ते शतविप्राः प्रत्ये
शा५ कं दश दश सप्तशतीपाठान् कुर्युः प्रत्युतमयुतं नवार्णं जपेयुः शतकन्याश्च भोज्याः एवं दशदिने प्रत्येकपाठ एकादशेह्नि स
प्तशती शतावृत्त्या प्रतिश्लोकं लक्षसंख्येन नवार्णेनच होमः अपि च प्रोक्तदशांशैर्विप्रमितं सुवर्णं प्रत्येकं त शेषं पूर्वोक्तवत् +दद्याद
इति सहस्रचंडीविधिः एतत्फलमाह एवं सहस्रसंख्याक इति १२० एतद्युतचंडीविधानं लक्षचंडीविधानं योक्त
+चंडी४ एतत्लक्षे सहस्रं दशगुणोऽयुतचंडीविधिः तद्दशगुणो लक्षचंडीविधिः जपहोमदक्षिणाविप्रभोजनं च दश
गुणं च १२१ इति मंत्रमहोदधिनोक्तप्रमाणमष्टादशश्लोकाः कुक्कुटमंत्रं च कुर्वन्ति जानीते च रणीति १ मंत्रमुद्धरति
तारेति तारत्वा पः स्वर्गीशं दुसंयुक्ता ऊर्ध्वं दुधुतानेन ऐं लिखितः कः सद्योजातयुतः को पिनाकीलः स मम:
स्मयुक्तः शुतः लि एतद्वर्णत्रयं पुनः पठेत ए कालिरुद्रकैर्ह्रीं संयुक्ता वन्ह्या शुतः वामाक्षबीजं क्लीं एवं लिंवर्णं ५१

+री१

१७१

+उविंदुयुतः कः।६ +हंप

यंपुनः वाग्हेपे पुकोल्लिपुकोलीति ३ कूर्मः चः सकलो डुपुनः चु हीघोवः वा पाशाघः श्रीश्वाघः श्रेकुशवी
जांतःक्रोमतः यथा श्रांपूंकोल्लिपूंकोल्लिवाक्लीपूंकोल्लिपूंकोल्लिवुवाक्लोभिति ४ षट्टामाह वेहेति श्रांपूंकोल्लिह
तूंस्माहि यर्णस्यासमाह मङ्गीति श्रह्लिंक्षुतेनासास्तुहेहे श्रुम्नेदैकेक्लाध्यानमाह सर्वालंकारैरितिमः कंठः चरणौ चप
स्य निजानन्देवंक्लानपायात रहेनु ८ शेवेपीठेवामाहि शक्तिपुते १० सुगधीशयमुख्यानि हाहीन १२ वेहेत्याकर्षु
ण १४ वलिमंत्रमाह वोमिति वामकर्णे दुयुक्रम्भः पः पे चरमः सेः सविंदुं श्रीईजाद्रौ वायुःसनहः यं कर्मे
दुयुक चक्रौकुं गिरिनिरिनीद्रौ १६ स्वरूपमन्यत यथा पूंसंङ्कीं कुक्कुट १७ होहिहिमेवलिगृह्ण १८ स्वात् यस्मोनकामा
नेहिहि पंकुं ङ्कीं पुंनमः कुक्कुटायेति व्योमपुगात्सेरवृश्वाविशद्गृणः श्रनेनमंत्रेणावस्थामाणावलिप्रदानेन वहृघात १९
+येध तुहनेखिरिनवलिंहृवान्यवशान २० वसुधत्वात भ्रष्टहित्न पर्यन्ते श्वभियामिलिरोत्रे श्रयोगान्तरमाह कर्मोरीति
लोहकारगृहादिङ्गमानीय लोहपात्रे संस्थाप्य कर्र काष्ठैः सद्दीप्य तत्र सर्षपतैलान्धनानि निक्षिप्य चूर्णपुतानि धत्ते।
वीजानि शतंसप्ताहं ऊर्ध्वाशत्रुनाशयेत एरपसेलञ्चाहे शतनेनयेत मासेकृत्वा मारयेत् २२ प्रयोगान्तरमाह ला
लेति नराकारं तालपत्रे कृत्वा तत्र शत्रोः श्रीरागान्संस्थाप्य भक्त्वा तर्कते लौवलिप्य श्वर्यस्थाभिकेसह समाभिमन्त्र

+शातंर +रवीइ +न१

स्यं वा शतवंडा निरस्त्वा षस्कारको ष्ठीवे श्मशानान्तौ सिरिंनेकुवाहिंमारपेन्मो हृयेस्त्र ३५ प्रयोगांतरमाह साध्येति न
स्वच्छ स्तौउक्ताः ३६ चिताकाष्ठकीलेनतां पुत्रजीस्टहृतमन्तुजपदिति पूर्वे रासंबंधः तस्याः प्रतिमायाय देगश
स्त्रेणाछिद्याद तदंगतस्यशत्रोर्नश्यति ३७ अयोगांतरमाह वैरीति ३८ पिचुमन्दसो श्मशानाग्नौ ४० यमाण्ण
वदनोदक्षिणाहिग्मुखः निम्बनतरा जन्मनक्षत्रावृक्षमेन हंसेनोदरोपवी विशेत ४१ प्रयोगांतरमाह निम्बेति
गोमयेन शत्रोः प्रतिमा कृत्वा नाम विदर्भितमंत्रेना तलपत्रे विलिख्य तत्तालपत्रं गोमय प्रतिमा हृदि निक्षिप्य प्रतिमां पा
दूष्यता श्मशानग्नौ निर्मितं पट्टस्थाप्यगोमयो इत्यामापर्यंतं ना पिता मृतिदर्भितमंत्रलेख पुत पत्रं निक्षिप्य तत्र +ऊ५
शत्रोः प्राणास्थापनेकुवाश्म्यहृशतमंत्रकुंभस्टहृताजपेत् शत्रुच्छत्रोः प्रतिकिंबधं दहृश्यते तावत्कालंयेत् पटाद
केशत्रु प्रीतिविवे हृद्देषणाधस्थापयोगोमय प्रतिमायाय देगछिद्यते तं द्विषांनेश्यति द्वदिलेचछिन्ने तन्मृतिः प्रतिमा
क्षिडिकंटकसि छिशोरोगः इतिविद्वेमनः पीडा पादपुण्यकंटकविद्वेणादरोगः इत्यादि हयेस्त्रं कालिनोयथे
मंत्रेएकःप्रयोगः हयस्तःसिद्धः ५२ वहनादिभिरिमादिशत्रान्तकुंकुमक स्तूरीक पर्गजमदाः ५३ शान्त
मंत्रमाह श्रुयेति शान्ताशुभोगयोगविशेषः शान्तांस्मरणपात्रा तमस्पाहृदंगणाद्वतंपानीयाद्यंवनादेस्यशान्तेते

+दिं४रिपो४ + ग४ + ४७आरारुलेत्यारभ्यइं
+कर्द्धरर

172

+ष३

रैवतेनमः इतिश्लोकस्थोमंत्रः अग्निरेफऊकारयुतः रू ६५ गायत्र्याम्भृताधिकापेमाहिकया ६२ पार्थिवलिंगविधान
माह स्नानंतरस्मारि ६६ षडुर्णमाह आकाशइति आकाशोहः पृथिवीशिवस्थितः लक्ष्मीयुतः बिंदुयुतश्च लं व
तुर्ण्यंताधिवीलं पृथिव्यैनमइति ३७ गणेशस्तुकुमारोयोमंत्रोवक्ष्यमाणो हराद्यांश्चसप्तमंत्रानवक्ष्यमाणान् ६८
विवस्वतेसप्तार्घ्यपूर्वोक्तं ७० सुधयावकोणमंत्रितजलेनस्नमासिंचेमन्नृपः ७१ बालगणेशमंत्रमाह मोपीति
मायाङ्गी गणेशः गं सबीजं गैं गणपतयेस्वाहागङ्गीमिति ७४ हरमंत्रेण ॐनमोहरायेति स्वहंविभीनकफूल
ॐनमोमहेश्वरायनमइतिलिंगंकुर्यात् ७६ लिंगमानमाह अंगुष्ठेति अंगुष्ठादिद्वादशांगुलांतपर्यंतंकुर्यात् ७७ॐनमः
शूलपाणयेइतिमंत्रेणपीठेलिंगंस्थापयेत् ७८ कुमारमंत्रमाह वागिति वाकुंऐं वर्मंहूं कलाबिंदुव्यग्रमः
ओबिंदुयुतः हैः हूंमानकेननः ओंस्वस्थमन्मत् ८० नमःपिनाकिनेनमइतिलिंगेशिवमावाहयेत् ८१ ध्यानमा
ह हसेति हेमाद्रिणावाहुनाइहहिरोगां गणेशशाम्भशान् अपरेणवामबाहुनावामोरुस्थितायाः नगतनयायाः
पार्वत्याः उत्संगेवर्तमानेगुहंकुमारंचशाम्भशान् इष्टाभीतीवराभयेपराभ्यां दक्षवामाभ्यांक्षाणपन् ८२ ॐनमःप
शुपतये इतिमंत्रेणस्नापयेत् ॐनमःशिवायेतिमंत्रेणवह्निरेतसेशंकरायगंधपुष्पदीपधूपनैवेद्यान्यर्पयेत्

+त्संगस्थं३

+ नैर्ऋत्यां ३

८३ आवरणार्चनमाह अग्न्यादीनिति क्षित्यादिमूर्त्तीन् शर्वादीन् अग्न्यादिषु वामावर्त्तेन पूजयेत् क्षित्यादीनाह क्षि[illegible]
[illegible] क्षित्यन्नेज्ज इति यथा शर्वाय क्षितिमूर्त्तये नमः पूर्वे भवाय जलमूर्त्तये नमः ईशाने रुद्राय तेजोमूर्त्तये नम उत्तरे
उग्राय वायुमूर्त्तये नमो वायव्ये भीमायाकाशमूर्त्तये नमः पश्चिमे पशुपतये यजमानमूर्त्तये नमो’ महादेवाय सोममूर्त्तये
नमः दक्षिणे ईशानाय सूर्यमूर्त्तये नमः आग्नेये इति ८६ ओं नमो महादेवायेति मन्त्रेण विसर्जनेन हरादिमन्त्रानाह तारे
ति प्रणवनमआद्याश्चतुर्थ्यन्ता हराद्याः अष्टपः सप्तके व्योमकामन्त्राः ओं नमो हरायेत्यादयो मयोक्ताः ८७ एवमेकं समू
ज्या वा पूजयेत् अल्पकाले वक्रकरणपक्षे बहुभिः सहैव च पूजयेत् गणेशगुहौ स्वस्वमन्त्राभ्यामेव त्रिलोपचारैः संपूज्य वि
सर्जयेत् ८८ विद्याकामस्य ध्यानमाह परशुमिति वरज्ञानमुद्रे दक्षयोः परशुहरिणौ वामयोः ९० संक्षेपे चाह हरिहरो ध्येयः शंख
पद्मौ हरिहस्तयोः वामाभये हरहस्तयोः ९१ इन्द्रनीलनिभो हरिः शरच्चन्द्रनिभो हरः ९२ उच्चाटनादिषु ध्यानमाह कालीति भू
लेपात् शत्रुसम्मोहो येन ९४ कार्यवशात् अल्पकार्ये स्वल्पा पूजा कार्या गौणैरेव कृता ९५ धनदापकप्रयोगमाह शातिरिति
संपद्भावहप्रयोगमाह एकादशेति प्रत्यहं कालचतुष्टये एकादशैकादश पूजयेत् १०२ स्तोनिकरः पापौघस्तस्य नाश
नं उद्धवासमुद्भवं नाशमप्य १०४ पितृमहोनिवः १०६ शतरुद्रियनमस्तेरुद्रमन्यव इत्यध्याय यजुर्वेदोक्तं स्वमान्मानति वे

+मिप

+ॐ२ =यमलवरयूं६ +क्रों२ +वै२

निवेदयेत ११० शिवमंत्रेण ॐनमःशिवायेति षडक्षरेण ततः सहाचारान् ११२ यममंत्रमाह प्रणवेति प्रणवः ॐ अंकुशः क्रों
हृल्लेखा ह्रीं पाशः आं जलं वः भौतिकेंदुमत एविंदुयुते वें प्रभंजनोयः ११३ स्वरूपमाह ॐक्रीं आं वैं वस्वताय धर्मराजाय
भक्तानुग्रहकृते नमइति शमनदेवतोयमदेवताकः षडंगमाह त्रिनेत्रेति ११४ ॐ क्रों ह्रीं हृदयायनमइत्यादि आं वैं शिरइत्या
दि ध्यानमाह ११५ पायादिति सजलमेघाभः प्रद्योतनोर्यमस्य पुत्रः पुत्रप्रवृत्तो सौम्यः पाणिना भीषणः सिद्धमंत्रेणा
ते सध्यादिपूजाभावः चित्रगुप्तमंत्रमाह प्रणवइति ११८ सुधायः तक्षीमः क्रियालः उकारीवः वह्निरः यस्वरूप ए
नेत्र्योर्विसंयुक्ताः ऊयुताः सूर्ज्ञियामिनीशयुताः बिंदुयुताः तेन [illegible] इतिपिंडं स्वरूपमाह यथा ॐनमोविचित्राय धर्मले
खकायमवाहिंकारिणे [illegible] जन्मसंपत प्रलयंकथय २ स्वाहेति १२० षडंगमाह सप्तेतिगस्वौष्ठौ अंगानिषट् १२१ ध्यानमाह
किरीटेति १२२ आसुरीमंत्रमाह कटुकेइति १२४ अनंतस्या केशवः अः वलीरः भगीयपुतः १२५ कर्णाउ १२६
तज्ञीमः मृगुःसः सवामीयुतः स्व १२७ मंत्रोयथा ॐ कटुकेकटुकपत्रे सुभगे आसुरि रक्तवाससे अथर्वणस्य दु
हिते अघोरे अघोरकर्मकारिके अमुकस्य गतिं दह २ उपविष्टस्य गुदं दह २ सुप्तस्य मनो दह २ प्रबुद्धस्य हृदयं दह २ हन २
पच २ तावद्दह हत्नावत्सत्वयाव न्मेवशमायाति ॐ फट् स्वाहेति १२८ आसुरीसंज्ञा दुर्गादेवता १२९ पावकनाधिका

+य५ +कोधि५ +ग५ +रक्रै३

+धूप६ +तं३

५४ स्वाहा षडङ्गमाह हृदिति १३० ईशौ स्कन्दशर्वौ तौ: बालार्कसाक्षैरं वषडिति सैः ॐ कद्रू स्वाहेति वचारो वर्म्माः सर्वेष्ठा गे षूक्रवषण्णोते
वाच्याः १३१ ध्यानमाहाशरादिति अभयांकुशे गम्यौ: १३२ जयादि शक्तिपुत्रयो देशं ज्ञामुधे: पूजा बोध्या १३३ पंचाग्निमिति
मूलशाखापत्रपुष्पफलानि तं १३४ मधुक्षीरेति इच्छानशो इत्युक्ता १३५ सप्तकोपि शत्रुरपि हेहान्तपर्य्यं हासः स्यात्किमुतान्य: १३६
ह्रीलिंगो ह इति नार्य्यो वशीकरणोत्पत्तिमाह होमाहोमे मन्त्रोल्लिखितानां अमुकस्येति स्थाने उपविष्टस्यापादीनां च स्थितानां पदानां मुपवि
ष्टयाः सुप्ताया इत्यादि होमविधेयः १३८ अर्केति अर्कदुग्धकार्पासु होमादि पुनर्नाशः १४० गुडपुत्तोराजीका ऊर्ध्वाहृति
+ये६ पूर्वशान्ते हैकाङ्गाबेरुप १४६ सर्व्वस्त्रनुग्रहानिति समानिति थिंमत्पर्यः १४७ किंकुर्यादिति आसुर्यामुपासितायान्स्या
हृयावशवर्तिनः स्तुरिमर्थः कालेनाप्यासुर्यु पासकोन पराभवतेति मुनामैः अथ वर्तको पसर्वो पद्रव शान्ति मन्त्रः १४८ +दोप
गृहविलक्षणान्मन्त्रकथनमुपसंहरति १४९ इति मन्त्रौकाया नास्व द्वादिकथनमनामेकोनविंशस्तरंगः एवमप्याविवक्तुमुप
क्रमते अथेति पुरा हिला शिवेन गौरी प्रति कथितानि एवं प्रक्रियामाह सुभ इति वष्ठंनमीति देवदत्तस्य इन्दुरिति विपरीत विष
तहः स्तुः सः स्तौः इति बीजं यत्र स्मृजातिः हंसः सोहमिति वर्ण्णेन यत्र स्यात्स्व प्राणाभ्रतान् कोलेषु ७ नेत्रेरं ई शुचिरित्युः लमः
हीकृत्यबीजानि द्वादि बीजानि लोमसविंपस हं खङ्गौमिसुक्तानि पूर्वाहिषु शीतकाष्ठपतिहिरा ८ गायत्रीमाह पंचेति म ५४

+होममानमष्टोत्तरशतं सर्वत्र ॥४२॥ उपसर्गा उपद्रवाः ॥१४४॥ शीतस्त्वं दर्म ॥१४५॥ वशंवदं वशाकृत ॥४६॥६
+ग्रंथानिति ।४ + न्यमहोदधि ४

174

+वर्गाद्य

प्रबीजेनपदेवताकंयंत्रं तद्बीजेन तद्ज्ञानेनमात्रिका गा १२ सूपातोऊतशेषक्तेनसिक्तं भूतलिपिस्तृणास्याजप्या लापथा अइउ
ऋऌ एऐ ओऔ हयरवलङ कखघगञ चछजझण टठडढन तथधदम पफबभव शषस इयं ह्याचत्वारिंशद्वर्णा भूतलिपिः तदुक्तं शा
रदातिलके पंचह्रस्वाः संधिवर्णा व्योमेराग्निजलं धरा स्वसमाद्यद्वितीयचतुर्थमध्यगेक्रमात् पंचवर्णा हरणि स्युर्वान्तः श्वेतेंदुभिः
सहेति श्वस्याद्दक्षिणामूर्तिऋषिः गायत्रीछन्दः वर्णेश्वरी देवता हेयौवलहृल इकंलयं गाशिरः अचप्रुम्कशिखा लटठडढउ
वर्म नेतथ्यवं नेत्रं संषंफंवंस्त्रं गुह्यलिंगनाभिहृत्कंठभ्रूमध्यके शातशिरोब्रह्मरंध्रेषु नवस्थानन् न्यसेदृद्धिहृदि दक्षि
णवक्त्रेषु हारिपंचकं करयोरग्रमूलकूर्परांगुलि संधिमाणिबंधेषु ऊर्ध्वेदिवर्गौ पादयोरग्रजान्वंगुलिसंधिगुल्फेष्वाधारिनाही उर +खुद
रपार्श्वे हृदयनाभिपृष्ठेषु शादिवर्गं गुह्ये हृन्मध्ये शषसान्न्यसेत् एवं वर्णान्न्यस्य दक्षिणेशत्वरांघ्रिनेत्रां वरासमालापुस्तककपा
लकरांसुरम ब्राह्मीं ध्यायेत् एवं ध्यात्वा लक्षं जप्त्वा घृतं तिलैर्होमयेत् इत्यमंत्रोभवति एवं भूतलिपिसमयावसमाप्यंत्रसिद्धिः श्री
विद्यार्णवप्रख्यातोत्र १४ यंत्रमाह श्रुत्येति १५ स्वौराद्यामिषुक्तानि स्वष्टपुष्पपत्राणि षोडशदलानि पदस्ये दृशेनापुजन्म
नापद्मेनतदृष्टदलं वेष्टयेत् १७ लोहानि हेमरूप्यताम्राणि श्वत्रमातृका देवता १९ द्वितीयमाह मायेति २० देवाह्वयं कुर्ने
नभूपुरेणचतुःकोणनशीलेवंहृनं २१ वाडवान् विधान् २२ पल्लमास २३ श्वत्रगौरी देवता २४ तृतीयमाह हरिरो

+चतुर्थं दिग्बन्धनमाह। दिक्ष्विति। पापकर्त्तापि दिक्ष्वयं चधारणा ज्ञयति॥ गौरी देवता॥३२॥२

ति दृक्षिणाग्नलपत्रं रेखाद्वयं कृत्वा मध्ये नाम लिखेत् ना १५ आल्पपापुष्टं शलाकाश्रीगुरितं चुंश्री हे वृहत्श्रीरुं भिति रेखाद्वयोपर्य
५५ धस्त्र कोष्ठत्रये श्रीः स्रः श्रीमिति रेखाग्रकोष्ठपोरंतिमेहं सर्गेलं विसर्गयुक्तं स्रः शलाकयोर्मध्ये देहे नरश्चत्रश्री देवता ३४ ए
जमोहनपंचममाह साध्येति अष्टदलं कृत्वा मध्ये क्लीं सः देवः सः क्लीं इति विलिख्य दलेषु क्लीं सः सः क्लीं लिखेत् उपरि भूपुरं
गौरी देवता ३५ मृत्युंजयषष्ठमाह कुहादिति सप्तरेखात्मकचतुःकोणे भ्रमुकस्यान्त पंचशाये ति विलिख्योपरि हा ह
शहले मृत्युंजहा हिताल्ख रानलपुता नेत्रवाद्भिमूलोकि नकोणे नवतुरिकाले वेष्टयेत मातृका देवता यंत्रद्वयं कृत्वा संये
मेको एषि व्यानि लिखेत् मातृका देवता ४१ विद्वेषजयायाहं सप्तममाह लिखेदिति गौरी देवता ४२ धनिकवश्यकरं मा +म९म६
+६५ ह धनिक इति भूर्जे लेखयेपत्रे गौरी देवता ४७ दुष्टमोहनं नवममाह दुष्टेति भूर्ये लेखनेन साध्यगर्भमष्टदलं विलिख्य
दिग्दलेषु मायां विदिग्दलेषु सः इति विलिख्य दृष्टदयेन संवेष्ट्य प्राणान् नेत्रं व्यासंपज्य दुग्धे दिनं वश्यकारणं गौरी देव
ता ५० जयदं दशममाह। चतुरस्रे इति विषमः अनन्तश्री मृत्युः सः चतुर्दले क्लीं स्वाक्लीं इति विलिख्य तदुपरि अष्टदलं कृत्वा
दिक्कोणेषु रोहे रोधनं भस्मेन्द्रभ इति वर्णद्वंद्वं दिदिक्कात्रेषु हूं इति चरमः स्रः गौरी देवता ५३ गणेशयंत्रमेकादशममाह गम·
यावदिति चतुरस्रं कृत्वा मध्ये पंक्तिचतुष्टयं कार्यं स्वाहायामापासन्नके दितीयायां क्रीं क्लीं ज्लौं ज्लीं मे देवदत्तं वशं गं इति ५५
+श१

175

+ह्रीं १ +दल ३ +दशाकं १

तृतीयायं क्रों ह्रीं क्रौं ग्लौं क्रौं मिति चतुर्थ्यं मायाचतुष्कं चतुरस्राष्ठ ह्रिं ह्रिं क्लिं ग्लाहीं नामस्तुतिरष्टपुष्टिं स्तुं गं बीजमष्टदशकं तद्य
छिन्नतुःकोणं एतद्यंत्रकमलस्यकृत गणेशो देवस्यतेस पूज्य देवदेवेति सप्राप्यैह तस्माद्गणेशं नित्यमयप्रदयेदिति गणपति
देवता त्रयस्त्रिंशकं द्वादशमाह पद्ममिति चतुर्दलेरस्तुत नामचतुरन्यदृत्विपति दलं अजितेरति दहिकाख्यं रेयोरक्षिके अजि
ता देवता ६३ सप्तविंशकं त्रयोदशमाह चतुर्दलेति क्रियावत्यायेतितद्युते गौरीदेवता ६५ द्वाविंशकं चतुर्दशमाह च
तुरस्रइति माया बीजगतान्नामा सौं श्चतुरस्रेविलिख्येदुष्टपदं राजोयुक्तरजिका पिष्टहततस्वतिमायां हदिस्य
नातुहृद्यां निखायत्र स्मचतुर्दशमहाकालायारूपं पुष्याश्राजारक्त पुक्तमन्त्रेनवलिंदद्यात् उक्तफलसिद्धिः गौ
रीदेवता ६९ ललितायंत्रं पंचदशममाह हैर्भान्वेति मुलूत्रयोदशं भजेतीतवनाकस्तूरीकुंकुमैः स्वचतुःकोणग
र्भमष्टदलं वामायाद्यपुटितं भर्द्वनामांतर्विलिख्य दिक्वेत्रमायाद्यं कोणगदले एकांक्षवाउद्गरं वक्रोराद्यावर्चन
ललितादेवता षोडशमाह सादेवहतुसाइतिमध्ये पत्रेषु क्ली गौरीदेवता ७१ बीजयंत्रं सप्तदशमाह सप्तविति म
नुः सः आकाशोदः विधिःकः स्थालःरवहः वक्तिःरः एतान्दशान्तीडुंषितान दविंदुयुतान् तेनचकूटं हसके
लह्रीमिति सुंदरीदेवता ७९ आकर्षणायंत्रमष्टादशमाह चतुर्दलमिति स्वकलिरायुतं वह्नेः क्रोधबीजं हूं

+रक्तो १

+ षट्कोणमिति। वाक् ऐं। मनोभवः क्लीं। भृगुः सः। औ सर्गी। सौः। त्रिपुरादेवता ॥८३॥ मुखमुद्रणं विंशमाह ॥१

+युं४

५६ तस्ये देवतां त्रिपुरां पंचमेकोनविंशमाह हरिद्रयेति हरिद्रया शिलायां त्रिकोणमध्यमष्टदलं तद्बाह्ये त्रिकोणेनान्तः सदलेषु
स्रौंर्लेख्यानभ्यर्च्य शिलान्तरेण पिधाय निखनेत्स्तंभनसिद्धिः भूमिर्देवता ८५ अग्निभयहरमेकविंशमाह वृत्तमिति त्रिकोणेति अमु
कस्याग्निभयं हरेति भुजपत्राकृता मातृका देवता ८८ विद्वेषणं द्वाविंशमाह पात्रेति मृ जैर्हि पुरुधिरेणाकाकप
+कमलदलेषु क्षले स्वर्णाञ्ज्ली मैं क्रीं सुमुकौ देवदत्तेति मध्ये दलेषु पिलिख्य शवेर्ष्ण्यो संपूज्य मेषीरुधिर क्रमोदकेन निवेदयेत् कुनाशिकाभ्यो ज्वलं
देशमशाना होलात्ते द्वेषसिद्धिः गौरीदेवता ९२ मारणं त्रयोविंशमाह लिखेदिति चिताङ्गारमेषरक्तविषैः काकपक्षले
खन्यानरकपालेषु दलान्तः ॐ फट् देवदत्त फट् ॐमिति विलिख्याग्निदलेषु ॐ कोणदलेषु फट् तमग्रे दत्तेन वर्षयाणां विश्व +चं६
संपूज्य भस्मनि क्षिप्यो परिस्खल्यं प्रस्महमाग्निज्वालयेत् यथाग्निर्विशमसर्वकपालस्य दाहः एवमुक्तफलसिद्धिः श्म
शानदेवता ९५ उच्चाटनं चतुर्विंशमाह चतुर्दलेति माहतोयः ९७ वरमेस ९९ तस्मिन् यंत्रे लिखित्वा पुतलो छिन्नोदिने का
के भोदनेन फलं वायुर्देवता १०० शान्तिकरं पंचविंशमाह रोचनेति मनोज्ञरोचनादिभिः सर्वपापयन्ते दक्षिणोत्तराय त्मः
तव रेखाष्टकं कृत्वा नवबहिः कोष्ठपंक्तिषु क्रमाद्भिमातानन्तहृतः पंक्तिषु मार्द्दिसातानमध्येषु विलिख्यो रव्याद्यानि सप्तवर्ग्रहाः ५६
लाकाराशिषट्त्रपूर्वभागे पश्चिमे विषमत्नमध्यभागे कुसप्रमुख्यांसमकं कस्त्रीकृत विधिना पूजितं होस्मिवाहो ध्नतमुक्तफलं द् 176

+स्वल्पं५ + ईशानादिआदिक्रांता +दि५ न्तरं तः पंक्तिषु २

मातृकादेवता १०७ शाकिनीनिवर्त्तकं षड्विंशमाह एवोक्तेति पूर्वोक्तविधिना रोचनादिनाभूर्जे जातीलेखन्याष्टगुणास
सुकारेणपूर्ववदिति हिनत्रयवंडीपाठादिना मातृकादेवता १०९ ज्वरहरं सप्तविंशमाह धत्तूरेति हस्ताष्टम्याहस्तचतु
र्दश्यावा श्मशानवल्लेधत्तूररसेन परस्परव्यतिभिन्नचतुःकोणहृदये सत्वाष्टसुकोणेषु पुष्पहस्तसुत[illegible]सुतन्मध्ये पिप्पलि +ष्वर
तिविलिख्यमध्ये रवेष्टितं नामकृत्वापूजितं श्मशाने निखाते ज्वरहरं स्याद्देवता १११ सर्पभयहरमष्टाविंशमाह भूर्जेइति
रोचनादिनाभूर्जेस्वहस्तलिख्यमध्ये नामकृत्वा लेखुहसरीतिलिखेत हंसोदेवता ११३ बंधमोक्षहरैकोनत्रिंशमाह रोचनेति
हिमंचंदन कांस्यपात्रे रोचनादिनाषोडशदलेपायां दलेषु स्वरान् तद्बाह्यकर्णिकायामानं रागुनद्वात्रिंशद्दलेनद्बहिः कोणेषु हस
पुनंचतुःकोणं कृत्वा समाहृत्य पूजितं बंधहरं ११६ उक्तयंत्रसिद्धये मातृकाभूतलिपिभैरवनाममन्त्रमुद्धारः तत्रैव
उक्तेभैरवमाह श्रृणुवइति मनुःसः भयावः ११८ ह्रींघेविष्णुः वा शुभंजनोयः ११९ रमाश्री हृदयंनमः मंत्रोयथा
ॐ ऐं क्लां क्लीं [illegible] ल्कं क्लां क्लीं क्लूंसः वंशापदुद्धारणाय अजामलबद्धाय लोकेश्वराय स्वर्णाकर्षणभैरवाय मम दारिद्र्यविद्वेष
णायनु श्रीमहाभैरवाय नमः इति १२० षडंगमाह नेहेति नेत्रंभवश्वाशाः २२ शु अथवेति क्लां क्लीं हृदं क्लीं कं
शिरइत्यादि १२२ ध्यानमाह पारिजातेति पारिजातवनमध्यगते माणिक्यमंडपे हेमासनगं ध्यायेत १२३

गांगेयपर्वन्दे समाजनं वंशिहस्तयोः श्रिव्रलनमनकामयोः ११४ हेतयोवज्राद्याः १२५ मेइत्वनेमेकोनपंचाशद्दिनानि सर्वे
एवंतेवर्द्धन्ते सर्वेः शत्रोः सकाशात् पराभवो भस्यात् १२७ इतिमंत्रमहोदधिनौकायांपंचत्रकथनंनामविंशस्तरंगः एवंपूत्र
जातंकथयित्वासर्वदेवतानांकामनासिद्धिरुपायत्राणिचनिरूप्यसर्वसाधारणपूजाविशेषंवक्तुमुपक्रमते निर्माय १ हो
मुजोदेश्वसिंयणीपद्यसहिमुजाह्निकः ४ श्रीशविविस्नेःस्नस्यस्थलेविश्वेशशंभोभवहानयैरेतिशिवोपासकेन भवानि
दुर्गेत्येवोपासकेनेहाविधेयः ८ स्वान्तरत्नानस्मान्कोटीति १० वेहोतंसागतंस्वशाखोक्तविधि[illegible]क्षिनाशनिशारवभिन्नन्नाग्रेण
रवितः स्वग्रमर्षणस्क्तं स्तंतेनसमंचेत्याह्निकेन्दवेस्वग्रमर्षणहृष्टमनुरूपंछंदस्कभावहृत्तदेवताकं १२ स्तिमुद्राकृशमुद्रा
सोक्ता १४ ब्रह्मांडोदरतीर्थानिकरसृष्टानिकनवंधपुराणोक्तं तीर्थानावाहनेदेवताः १५ तेनपीजेनवपितिवीजेनकवचेनऋमितिवीजे
न स्वस्तेरापक्तिमिमंत्रेण [illegible] १९ दिशवारमेकादशवा दशसमासेनधारदत्त्वादि २० देवताक्षतिध्यानोक्तो
कं शिरः कलशमुद्रपांकुंभमुद्रयाहस्तदृपेनसमेकाशीकमुष्टिकारणंकुंभमुद्रा २२ देवान्मनुष्यान्पितृंश्चसंक्षेपात्त
र्पयेत् ब्रह्मादयोदेवास्तृप्यंतां सनकादयोमनुष्यास्तृप्यंतां कव्यवालादयःपितरस्तृप्यंतां नर्पणाहोःपितरस्तृप्यंतां
मितिसंक्षेपतर्पणं सक्स्थिनीरूरू २९ स्वक्षमेगोगाहिना ३० नंदकेनवक्र २४ स्वमितिमंत्रतः भस्माहाय गर्द्दभि

+ स्म६

राम: ५७

+ ना४

177

ग्रहणमंत्रो यथा अग्निरितिभस्म वायुरितिभस्म जलमितिभस्म स्थलमितिभस्म व्योमेतिभस्म सर्वं ह वा इदं भस्म मन एता
नि चक्षूंषि तस्माद् व्रतमेतत्पाशुपतं यद्भस्मनांगानि संस्पृशेदिति मंत्रः ततस्त्र्यंबकं यजामह इति पूर्वोक्तमंत्रेणाभिमंत्र्य क्रमा
ल्लाटहृद्भुजतत्पृष्ठहस्तनाभिषु पंचत्रिपुंड्रकान् कुर्यात् तथा गणपुंड्रकाणां समाहारस्त्रिपुंड्रकी यथा तत्पुरुषाय नमो भालेऽघो
राय नमो हृदंसे सद्योजाताय नमो वामांसे वामदेवाय नमो जठरे ईशानाय न[redacted]मोऽवसे शिरोह्यां तत्पुरुषायेति नामस्थले तत्पु + ले।४
रुषाय विद्महे अघोरेभ्यः सद्योजातं प्रपद्यामि वामदेवाय नमः ईशानः सर्वविद्यानामिति पंचरुद्रमंत्रैस्त्रिपुंड्रकाणि वि
धेयानि ३७ मंत्रसंध्यामाह प्राणायामेति ३८ मिंदुरोपलेन जलं शिलायां पापयुक्तं जलं निक्षिपेत् एतदघमर्षणं
४२ मूलमंत्रमुक्त्वा रविमंडलसंस्थाय देवायार्घं कल्पयामीति षोडशार्णमंत्रं जपन्देवायार्घं ते ४४ सं + देयात्।५
हारमुद्रयातीर्थविसर्जनं दोर्हस्तौ विमुखौ संयोज्य तयोरंगुलीः परस्परं सं[redacted] तयोर्होम उपस्थानेन च कृत्वा
देवपूजार्हहस्तौ मार्गसंस्थे स्वाचमनं कुर्यात् ४८ तदेवाह केशवेति ॐ केशवाय ॐ नारायणाय माधवा
येति त्रिर्जलं पीत्वा गोविंदाय विष्णवे नम इति हस्तौ प्रक्षाल्य मधुसूदनाय त्रिविक्रमाय नम इति द्विरोष्ठौ
प्रक्षाल्य वामनाय नमः श्रीधराय नम इति मुखं हृषीकेशाय नम इति दक्षहस्तं प्रक्षाल्य पद्मनाभाय नम इति पादौ

+ श्लिष्टाः कृत्वा संमुखौ कुर्यादिति संहारमुद्रा ॥४७॥ सत्याग्निहोत्रे आवसथ्ये सभ्ये च ४

५८ ह्रां मोहरायनम इति शिखाश्रोत्रे संकर्षणायनम इति मुखे वासुदेवायनमः प्रद्युम्नायनम इति नासिकयोरुम्बुग्रे शिनीः स्वस्था अ
निरुद्धायनमः पुरुषोत्तमायनम इत्यक्षिणी अधोक्षजायनमः नृसिंहायनम इतिकर्णौ अंगुष्ठानामिकाभ्यां स्पृशेत् अच्युता
यनमः अंगुष्ठकनिष्ठिकाभ्यां नाभिं जनार्दनायनम इति करतलेन हृदयं उपेंद्रायनम इति शिरः हरयेनमः कृष्णायनम इत्यंसौ
सर्वाभिः स्पृशेदिति वैष्णवरामार्चनमतं ५५ शैवमाह ह्रामात्मतत्त्वायस्वाहा ह्रींविद्यातत्त्वायस्वाहा हूं शिवतत्त्वायस्वाहेति त्रिर्जलं
पीत्वा करक्षालनानंतरं स्पर्शनं तु अंगुलीभिः खानि कुर्यादिति शैवं शाक्ते तु ह्रामादिस्थाने वीजैरेव ५७ सामान्यार्घमाह
तारमिति तारं तु रेहः वह्निसर्गोर्धेन्दुविसर्गयुतः ५८ निगमादिनापवर्णेन ५९ यथा त्रुंकः ह्रां र्घं साधयामीत्यु
क्त्वा फडिति पात्रं प्रक्षाल्य नम इति जलेनापूर्य गंगे चेति तीर्थान्यावाह्य प्रणवेन गंधपुष्पादि प्रक्षिप्य धेनुमुद्रां प्रदर्श्य ह्रस्वेनम
लेन संछादयेदिति सामान्यार्घः तेनार्घजलेनोक्ताः अथ मूलं रंगेन्द्रद्वारदेवतागणेशमहालक्ष्मीमहासरस्वतीविघ्नक्षेत्रपालगंगा
यमुनाक्षत्रविघ्नेशं वप्रनिधिलक्ष्म्या यथास्थानं संपूज्य अवस्थमुख्यान्यथा सं द्वारपालान् पूजयेत् ६० वैष्णवानाह
नंदइति ६१ शैवानाह नंदिसंत इति ६२ ब्रह्म्याद्यामातरः शाक्तेः द्वारपौ गणेशानाह वक्रतुंड इति ६४ विघ्नवि
प्रकारान्निर्ह्रयांतानिह भूमिं नैर्ऋत्यभागेनगृहं प्रविशेत् ७० कुशासनव्याघ्रचर्मवस्त्राणामुपर्युपरिस्थापितानामु लम॰ ५८

+स्या१ +चे५ +ली:२

+॥६५॥ अर्घपात्रीयैः सामान्यार्घजलैरंतरिक्षस्थान् ॥६६॥ विनिर्यतां गृहान्निर्गच्छतां मंतरायाणां विघ्नानामवकाशदानाय वामांगं संकोचयन् १

१२४

+सना १ +पद्मासनायनम १

पर्यंतनोरंध्रनमः [illegible] विमलासनायनमः इतिमंत्रेणचीन्द्रमाग्निरिद्ध्यात् ११ आधिर्दैमानसपीडाभवे १२
प्राङ्मुखोवाप्युदङ्मुखोवा पाथोजपद्म स्वस्तिकासनपद्मासनवीरासनेष्वन्यतमदासनंकुर्यात् स्वस्तिकासनलक्षणं
यथा जानूर्वोरंतरे कृत्वा सम्यक्पादतले उभे ऋजुकायो विशेद्योगी स्वस्तिकं तत्प्रचक्षते इति पद्मासनंयथा ऊर्वोरुपरिविन्य
स्य सम्यक्पादतले उभे अंगुष्ठौ च निबध्नीयाद्धस्ताभ्यां व्युत्क्रमात्ततः पद्मासनमितिप्रोक्तं योगिनां हृदयंगममिति अन्यत्र हस्ता
भ्यां पादांगुष्ठबंधनंयोगाभ्यासविषयंबोध्यं योगिनां हृदयंगममितिविशेषणोपादानात् जानुदेशेपादतलयोरूर्वोरुपरिन्या
समाद्वेतत्पद्मासनं वीरासनंयथा एकंपादमधःकृत्वाविन्यस्य तथेतरं ऋजुकायोविशेद्योगीवीरासनमितीरितमितिशार
दायांलक्षणानि आदिशब्दात्भद्रकमौक्तमपि १३ वामेगुल्फं दक्षिणोगलेशं १४ करयोर्मध्यमयोपर्युपरितालत्र
यंरूपंवांगुष्ठतर्जनीभ्यांशब्दंकुर्वन्सुदर्शनमंत्रेणादिग्बंधनंचरेत् १६ सुदर्शनमंत्रमाह प्रणवेति ॐनमःसुदर्शनायअ
स्त्रायफडिति १७ पंचधामातृकास्मृतेति सृष्टिस्थितिलक्षणं पंचविधंमातृकान्यासं उक्तं प्रथमंतदंगे श्रीकंठा
द्या १९ तस्यैवीजरेखाशक्तेवी २० ध्यानमाहपाशेति पाशांकुशौवामयोः रक्तोहरीशः सुवर्णाभोदेव्यशः २
मातृकास्थानिन्यसेत् ललाटाद्यो एवोक्तो २३ प्रयोगोयथा ह्सौं अं श्रीकंठेशपूर्णोदरीभ्यांनमोललाटे ह्सौं आं अनंतविजया

+सृष्टिस्थितिसंहार२३ +स्थानं२

+श्राइ

५९ ध्यानमोमुखवृत्ते इत्यादि ९४ सद्यःसद्योजातः ९७ श्रीकेशानेनविमलौहौयचेशाण्टनाम्नितत्त्वापिजेयं श्रीकूटेशइत्यादि पू
र्वोक्तरीत्युक्तिध्यानंचतुर्थीद्विवचनं हूत्रमः तथाप्रयोगउक्तः श्वेतेति पादिहृशववर्गेतुवर्गाहीनात्मध्यानमितत्त्वदेव प
णा श्लैंपंवर्गात्मध्यानंकालीशसुमुखेश्वरीध्यानंहृदि स्तौंग्रसृष्टगात्मध्यानंभुजयेशोरनीध्यानंनमोहृदंतेइत्यादि केशवा
दिमातृकामाह केशवादीति १०० षडंगमाह द्विकंरैंरिति क्रोंहृत श्रींशिरः क्रोंशिखा क्रोंवर्म श्रींनेत्रं क्रोंअस्त्र
ध्यानमाह शंखेति शंखादीनिरुक्तेकुंभादीनिवामे १०१ मेघाभोहर्षेशः चपलाविद्युत्तत्रिभोऽस्य शः १०२ ध्यानंस्वते
+श्रं६ देवमोरीहृशो विभुशक्तीनेयपार्श्वानमोतेपश्याःसानमोता प्रणवं हेयत्वाःसाशुराबाहिकासाचसावतो यथा तुंक्रीं
श्रींलींस्वंकेंश्रौंह्रौंकेशवकीर्तिभ्यांनमइत्यादि १०३ गाहियोगश्चर्वबन इति तुंक्रीं श्रींव्हींक्लींश्रींक्रीं वर्गात्मध्यानंपूर्हंसात्म
मवस्तुहत्यानमिसाहित्यानेशमातृकामाह गणेशइति १०५ षडंगमाह सप्तरेति दीर्घयुतगकारेणांग गांगींगूंगैंगौंगः
इति १०६ ध्यानमाह गुरोति गुणात्रिमूल स्वकुशवरोहृद्योः ९७ सीपबीजप्रणीतिपान्यहराशिस्वकारादीनि
तैर्युतो गैविघ्नराजध्यानं[illegible]त्यादि ११९ वृगादियोगइति गणेशवर्गात्मध्यानंजटिहीविभ्यांनमइत्यादि १२० कलामातृका एमः
णःषडंगमाह नारैरिति यंत्रुयाहृदने रंत्रुईशिरः उंत्रुऊंशिखा एंत्रुऐवर्म त्रुंत्रुंत्रुंनेत्रं अंत्रुअःस्त्र ध्यानमाह ५९

+श्रं२ +नमइ२ +सौ५

179

+अंर +मोत्तर१

शंखेति शंखेन स्रुक्पालाक्षमालामृतकुंभान् स्वहस्तेषु अन्यासन्मेषु मध्यप्राग्दक्षिणपश्चिमैर्मुखैः क्रमात्सितपीतनीलरक्त
सितरक्तैर्युतां तारंरूपामिति चेत्रिवृत्सेनमइत्यादि १४५ स्वस्वमुद्राभिर्जातिपुष्पांजलिं गानि हस्तादिषु न्यसेत् तन्मुद्राजात
यश्चोच्यते विष्णोरंगमुद्रा आह प्रसारितमिति १४७ मूर्ध्नि विवृत्तं ज्येष्ठाद्विचतुष्टयमेव १४८ शक्तेः षडंगमुद्रामाह हृदी
ति करोशिरसि १५१ अथ पूर्वं विष्णोरुक्तवत्त्वन्यच्छिवषडंगमुद्राआह मुष्टीति १५२ निर्गततर्जनी यस्याः सा निस्सृततर्जनी तादृशा व
नांगुष्ठौ संयुक्तौ च मुष्टी शिरसि निरंगुष्ठकनिष्ठौ तौ संयुक्तौ मुष्टी शिखायां अंगुष्ठतर्जनीहीनौ वियुतौ मुष्टी कवचे तालन
स्फोटः करतलास्फालनं १५४ न्यासविन्यासं चाम्रफलाविग्रहा कृतो मूलमंत्रस्य वर्णादिन्यासंकुर्यात् १५५ पीठन्यासमा
ह न्यसेदिति १५६ आधारशक्तिकूर्मानंतपृथिवीसागररत्नद्वीपरत्नप्रासादहेममणीरत्नानि हृदि १५७ हस्तांसादिषु धर्मादयः पीठपा
गाः तेच वृषकेसरीभूतगजरूपाः १५८ मुखादिषु धर्मादयः पीठगात्राणि तेपि वृषादिरूपाः इतो भुजंपद्म तेषु सूर्या
दिषु वर्णाद्याः षोडशांते यं धूम्रार्चिषे नमइत्याद्याः वह्नेः नामादिवर्णांशे सत्त्वायनमइत्यादि १६० आत्मत्रयं आदिपत्रउ
मावर्णाः लकारांश्च आत्मने उं अंतरात्मने मं परमात्मने तुर्यं ज्ञानात्मानं परादिकं ह्रीं पूर्वं १६२ अस्याद्ये ॐ हः पार्वतीशं
कर इत्यादि १६५ इति नौकायां शिवपूजनक्रमएकविंशस्तरंगः अथ ग्रंथस्थापनमाह लेति स्थायां त्रिकोणषट्को

+[redacted] सूर्यादिकलाः। कं भं तपिन्यैनमइत्यादिद्वादशकलाः सूर्ये। अं अमृतायैनमइत्याद्याः ३

+वामांगुष्ठं तु संगृह्य दक्षिणेनानुमुष्टिना। कृत्वोत्तानं तथा १

+कामः क्लीं ॥५

६०

तान्नद्वधुरुमारिणो न्याशिखमुद्रां बध्वा शिखमुद्रा यथा मुष्टिमंगुष्ठं तु प्रसारयेत् वामांगुल्यस्तथा श्लिष्टाः संयताः सुप्रसारि-
ताः दक्षिणांगुष्ठे केलस्या मुद्रा शिखस्य भवतीति ततः पुष्पाञ्जले हृत्स्थाद्धृत्पुण्डरीकान्निर्गतं प्रज्ञ अस्त्रप्रक्षालितमाधारे वह्निम-
ण्डलाय दशकलात्मने देवार्घ्यपात्राधाराय नम इति स्वाधारं वह्निकोणे संस्थापयेत् तत्राग्नेः कलाः धूम्रार्चिराद्याः पूजयेत् ८
लमंत्रेति शंखमस्त्रप्रक्षालितं शिखे अस्त्र सूर्यमण्डलाय द्वादशकलात्मने देवार्घ्यपात्राय नम इति तमाधारे स्थापयेत् अग्निवर्ण-
वान् तपेद्विंशतिवर्णाः अमुकपदस्थाने इष्टदेवतानामोच्चार्य रामार्घ्यं स्वाहा इति शंखमन्त्रमाह तार इति तुर्णं महाज-
लचराय हुं फट् स्वाहा पाञ्चजन्याय नम इति तत्रार्ककलास्तपन्याद्याः संपूज्य विलोममातृकेन जपेन जलैः संपूर्य तु
सोममण्डलाय षोडशकलात्मने देवार्घ्यामृताय नमः स्वर्घ्यं संपूज्य तत्र तेऽमृताद्याः मुद्रया गंगे च यमुने चैवेति तीर्थानि अंकुशमुद्र-
या अर्कमण्डलात्तीर्थमावाह्य हृदेशे व्याहरेयेन अंकुशमुद्रेयं ११ मत्स्यमुद्रया १२ अंगुष्ठतर्जनीभ्यां छोटिका-
मुद्रा वाममुष्टिनिर्गततर्जनीकस्तवाशिखादिषु दिग्बन्धनम् अवगुंठनमुद्रया हूं बीजेन १३ गोमुद्रां धेनुमुद्रां सा यथा
वामांगुलीनां मध्येषु दक्षिणाङ्गुलीः रथ्यानियोजनत् तर्जनीं हृदं मध्यमायां तथा दक्षमध्यमया वामतर्जनीं च नियोजये-
त् विहिता धेनुमुद्रा सैषा धेनुमुद्रा चकोर्त्तिनेति अमृतबीजतः वं इति बीजेन स्निग्धोद्धिमामुद्रां सा यथा अंगुष्ठगर्भिणी

+था १

राम:
६०

180

+क्रियो२

सैवसन्निरोधेसमीरितेति अंगुष्ठगर्भमुष्टिद्वयमित्यर्थः तन्त्राद्यैर्मुद्राः शंखाद्याः २४ शंखमुसलचक्रमुद्रास्तूक्ताः महामुद्रांकुर्व
न्नामीत्यत्राकारयोरंगुष्ठोसंयुक्त[illegible]रौ जपेत इतिमहामुद्रायोनिमुद्रोक्ता २५ करांगुल्यग्राणिवद्धानिसंमुखेयोजिता
निशालिनीमुद्रा।गरुडमुद्रायथा संमुखौतुकरौकृत्वा ग्रथित्वाकनिष्ठिके पुनश्चाधोमुखौकृत्वा तर्जन्यौयोजयेत्तयोः मध्यमा
नामिकेद्वेतुपक्षाविवविचालयेत मुद्रैषापक्षिराजस्यसर्वविघ्ननिवारणीति २६ तेनपक्ष्मलीजलेननिजागरुडेनसिंचेत
मलगापद्माप्रजोपकारणानिवोसेत २७ उदुंबरंताम्ररीतिःपित्तले २८ कुंडलीपिंग श्वासभरवकात्कुंडलिनीमुख्याप्रदारशो
तेवह्नौश्रेवर्त्तमानंपरंब्रह्मजपेत २२ ब्रह्मवेशिवन ल्कुयतयरस्याधमनंतर्योगमेव तेसांइत्याभावाद्धद्वियोगेनाधिकारः
२५ मेरूकाद्ययः परतेवानापीठदेवाउक्ताः २८ कौनाशोयमः नैऋत्यादिकाश्रयवर्माद्ययः ३० शक्त्यादिषुयथास्वकेप्रसिद्धेवप्राची
पीठ शक्तीनांध्यानमाह श्वेतेति ३१ यथाविधिस्थापितायां विधिनाप्रतिष्ठितायां ३३ ऊर्ध्वेदगक्ष्मोद्धकनपूजा ३४ देवा
यतनपूजामाह देवेति कोंडानुसमयेनेति कोंडानुसमयः पदार्थानुसमयश्चेतिद्विविधौप्रकारौद्वौ एकस्यपूजाकोंडसमा
प्याप्राचनंकोंडानुसमयः ओतिप्रदार्थंसर्वेषांपूजापदार्थानुसमयःततोत्रकोंडानुसमयेनपूजा आवाहनमुद्रायावा
हने स्वनामामूलसंलग्नांगुष्ठौनांजलिरीरिता देवार्चनकरीचैषामुद्रावाहनसंज्ञकेति ४३ स्थापयाधोमुखीसैस्थाप

६८

+अह्नाँस्तंतुलादीन्।६ +सं२ +पु४

नी ४४ आत्मसंस्थापनीं मुद्रामिमामाहुः ४५ समुद्रयासंनिधानमुद्रया उत्तानाङ्गुष्ठौ मुष्टी सन्निधानमुद्रा ४८ समुद्रयासं
निरोधिन्याख्या मुद्रया संमुखीकरण्या उत्तानौ मुष्टी संमुखीकारणी ५१ हृदयेञ्जलिर्बद्धं प्रार्थनीमुद्रा समुद्रयावगुंठन्या
सोक्ता ५५ गोमुद्रोक्ता ५६ महामुद्राणि ५७ पाद्यद्रव्याण्याह श्यामाकेति ६० आचमनीयमप्याह लवंगेति कंकोलसुगं
धं यमरिचोपमं ६१ शिरोमन्त्रःस्वाहा ६५ सुधामेदोर्वं ६७ स्नानवस्त्रोपवीतनैवेद्येऽन्तेष्वाचमनीयं दद्यात् ७० उभयं मूलमन्त्रो
के ७३ पूर्ववन्मूलश्लोकोपदर्शनं गंधंसमर्पयेत् ८२ अंगुष्ठेकनिष्ठामूलतलयोगो गंधमुद्रा ८३ तर्जन्यावंगुष्ठमूलजं
न पुष्पमुद्रा पुष्पाण्यप्याह अक्षतानिमाह नं तिलकोपर्यर्पयेन्होषः ६६ शक्लो दूर्वादयोऽपि विहिताः महालक्ष्म्यास्तु दूर्वा
प्रशस्ता मात्स्ये बिल्वं तगरं गंधतगरं दुर्गाहुतिकान्मकुसुमं भाराणां जात्तुचित्रकहाविहाप ८८ निषिद्धान्याह निर्गंध
मिति नतुसंसृष्टं शरीरलग्नमविकाशितं ९० पर्युषितं छिन्नान्तरानीतं समं पुष्पं चपकमलयोः कलिकाश्चपि प्रशस्ता ९१
पुष्पकलान्यश्च मुक्तानि नार्पयेत् यथोत्पन्नं तथैवार्पयेदित्यर्थः ९२ पुष्पांजलौ मुकुलं पर्युषितयोर्न दोषः ९३ अहिवल्लीना
गवल्लीभुनिर्मुक्तोगस्त्यः ९४ धात्री चामलकी तुलस्यादीनां पत्रैरपि पूजा ऽन्नदीनां फलैः ९५ रसालस्त्वाम्रः इक्षूर्पं
लापुष्पपर्यंतं स्नानवारादिपूजा ३६ आधिक्यं कश्चिदंगपूजानतः सांगपीवमन्त्राप्यर्थं प्यापरनानिंदंति अंगपूजास्थानमाह

+वलादात्मनाविकाशितं।४ +अधो३ +हेत्यंतं।द्विक्या२

गणे
६८
(8)

~~संसोमाय नम ह्… आधिपतये ईं … भूताधिपतये श्रीं अनंताय नागाधिपतये~~ ६
२।३५

सूर्यीति ९७ संगरैवताध्यानमाह रामेलावनांत्वीरूपाः ९८ निवः कवचेनेत्रास्त्ररूपाः रक्ताः इत्यामपान्वितांल रामपयुताः
स्वर्हिस्युश सिद्दा सुहिकाल्ना निश्चाहोन जातिहेस्माहिसपुतान जातेषः सुगहिकेहेतपोवज्ञायाः श्रीदिशद्या सहनशक्ती १००३
राकाद्दी मिशुानि निजबीजानि इत्याहि बीजानि एवं मुक्तानि लूं रं सं वं यं सं हं क्षीं स्त्रां इति प्रयोगमाह ताम्रमिति १०१ स्राचेति
अधिपतये इत्यन्तस्मात्पूर्वस्यामुइक स्पृष्ट्वा ने सुरादिजाती वैहेन १०३ बीजाद्दीनि तेद्विक्रान्ता स्वर सुक्ताः योन्तुतोपयो +यथ
निर्कृति वरुणायोः कंबुल्ला रां पर्यान्तं [illegible] सुराधिपतये सवाहनाय सपरिवाराय सशक्तिकाय रामपार्षदाय नमः यं यम
यतेजोधिपतये मंयमाय प्रेताधिपतये संनैर्ऋतये रक्षःपतये वं वरुणाय जलाधिपतये यं वायवे प्राणाधिपतये [redacted]
[redacted] सं सोमाय नक्षत्राधिपतये हं ईशानाय भूताधिपतये श्रीं अनन्ताय पन्नगाधिपतये आं ब्रह्मणे लोकाधिप
+नमः४तये इति प्रयोगः १०५ पुष्पाणयसौ पुष्पाहकैर्वा १०७ धूपमाह धूपमाचेति पुरोगुग्गुलुः श्रीहिशरामघृतकर्पूर
शर्कराः १०८ अथावतुर्थीहिपक्षिप्यफाडिति प्रोक्ष्यनम इति पुष्पं समर्प्य वामेतर्जनीमूलयोगेन दक्षेण धूपमुद्रा ११२
संघटामन्त्रः ईहशहीयमननर्मा प्रोक्षराप्रयोगस्वतेहतं विलेपमाहारामेति मध्यमामूलयोरंगुष्ठयोगो दीपमुद्रा ही
पहानेनेत्रयोहिशे नाभमपश्लेपकस्थे विषमात्याघाः ११७ क्षितवर्तियुक्तेजदीपोपिदह्निगतः रक्तवर्तिघृत
+नऊँ न्यासंस्यत्पमूलक्ष्मीकांते सांगाय सपरिवाराय रामाय धूपं समर्पयामीति शंखोदकं क्षिपेत् ।३

+ना३ +सं२ +वे३ +द्वा८१

हीयोपिनामतरस्तथैः ११८ श्रीनेजलप्रसेपणे ११९ कैजलैः चक्रमुद्रेका तापुवीजेनैश तां सुंविमेजलैः स्नेहेण्डेणे स
येते १२० तापुवीजोध्यमानतैनैवेघहोषैशोध्यहस्ति णकोरं वीजंविविनः सकरश्लेताक्कः रत्नानैवेघषहरूपाग्नि
वीजोत्ताग्निहोषरमूत्राप्तकोरंवीज्रंतु ध्याहातनष्टेहस्र हमंरः वानैहेधहरूप्यन्तवाजो त्वानतस्तुतेस्वधाम् लेनेशो
स्पतनस्टहा श्रहवारंमूलंपजप्यधेनुमुद्रा षर्शसएजनेवेगुध्यहतादेताख्यो ध्वंनेजः स्वधावामोगुत्पस्वंधंनैवेघ
सजलरहस्तेनमूलम्लोकस्वाहानेसागायेमाद्विपठनेविनैवेघमुद्रारव्येवेन श्वनामामूलयोरंगुष्ठयोगेनैवेघमुद्रा
सपुष्पकराभ्यांपात्रमुद्रान्तिवद्यामीतिपठेत १२९ पद्माभोगमहत्तोयासमुद्रा १३० प्राणादिमुद्रा श्राह कनिष्ठेति १३१
चतुर्थिकाव्यानमुद्रा १३२ सर्वाङ्गुलिभिः समानमुद्रेति स्वाहा ङुंशरणायस्वाहे सारिङ्जवनिकाणिरस्कारिर्ताताशवाशालो
मक्रवसेशाघेरितिपघहृयंपठेत तेयथा ग्रंसेशाघेरुनितुहभिः स्पृपिवैः स्मेतोलस्यासिंजहलपक पासाहरं वीजस्मा
नः नर्मस्नेलसहसनमुत्येहोस्वपनंपक्रिमो स्वंत्रुके पाङ्कनेरविनेषकुसंश्रा रमेशः १ गलीधकं मुधकं शिशिरक रसितर्पप
सापृपलेस्पपैवंवीर्ष्यसितस्टतुफंस्वरारिका धंसवाघ श्वासप्रात्रंसमत्रं नयनकविकरंगजिकैलामरीवस्वाईयः शा
कराजोपरिकरमन्तताहारजोधंजुपस्व इतिपघहृयं रमेशपठेः स्मेहवेतेऊहः कार्यः लस्मेतिपठेदपि मेचापावर्ती

+न्यप२ +वं२ +म२ +क३

+पुर्वि १

शङ्खादि वह्निपूर्ववत्तत्रप्रथमतंगोक्तविधिना १४७ तन्मन्त्रेणानेनमन्त्रेणपूर्वोक्तेन १४८ उच्छिष्टभोजिनमाह शिष्येनङ्
माहिनाविकर्त्तनस्य रवेः साईश्लोकचतुष्टयं शिवोक्तं १४९ तदेवाह बुद्धिरिति १४५ मन्त्रेणागुरुस्त्यतिगुह्येसाहिनातज्जपं
+के २ देवहंसः स्वर्घ्यजलेनार्पयित्वा १५० ग्रहस्रेणसंख्यामाह ग्रजेति ग्रजेविश्लोवेनग्रतत्तः श्रद्दक्षिणाः इशोऽइं शक्तोर्वका
गतोशस्पतित्तः रवेःसप्त १५४ तन्त्रार्पणमन्त्रमाह इतइति १५५ तकः शः मेषानेतान्वितः नक्षत्रापुतः स्या १५६ प्रणा
इतः पूर्वंप्राणबुद्धिदेहधर्माधिकारतोजाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासुमनसावाचाहस्ताभ्यांपद्भ्यामुदरेणशिश्नायत्स्मृतंयदुक्तं
यत्कृतंतत्सर्वंब्रह्मार्पणंभवतुस्वाहा मांमदीयंचसकलंहरयेसमर्पयामीति १५८ सहाग्रमुद्रोक्ता हृदयेचस्वरेईशान्याय
कोणेपिदिशमाहः १५९ ब्रह्मयज्ञवेदाध्ययनं श्रवणंतुलाभोयोगः स्तब्धपरिपालनंक्षेमः १६० तांश्चान्तर्पणोक्तंप्रथमतःगो
क्तं १६१ स्नेहः पूजनं १६५ इष्टमिहपञ्चोपचारगाहनासनस्नानाचमनवस्त्रवंदनपुष्पधूपदीपनैवेद्यैः पञ्चभिर्गन्धाद्यैः १६६
पञ्चप्रकारांपूजामाह साधनाभाविनीति साधनानांपूजोपकरणानामभावोयस्यांसाधनाभाविनी चासौसिद्धिकर्त्तृत्वा
स्मिनीदुर्बोधनाभिधेहोर्बोधी सूतकेकृतासौतकी आतुरस्येयमातुरी १६७ क्रमात्स्वरूपमाह पूजेति १६८ त्रासी
माह वलत्इति १६९ दुर्बोधीमाह बालाइति ७० सौतकीमाह सूतकीति ७१ आतुरीमाह आतुरइति सुराचौ

+३१४

योनिमुद्रानामाह देवेति १७८ इतित्रैलोक्यमोहनार्चानिरूपणंनामद्वाविंशस्तरंगः ॥ पवित्रमनार्चनं वक्तुमुपक्रम
ते वस्त्विति पर्वाह पर्वदिने ४ कयार्थस्यान्तरं स्पृहानेन ५ क्लींकामदेवायनमइतिकामयन्तुः क्लींरत्यैनमइति [redacted]
रतेः ताराद्यामर्धप्रणवादिकाम्याकामइति मंत्राभ्यां तुक्ताभ्यां तत्रैव दलमध्ये मेदनेनो रतिकामौ १५
कामानाह कामइति १६ धनुरिति क्लींकामायनमइत्यादि १७ पूजाद्रव्याण्याह कर्पूरेति मृगनाभिःकस्तूरी कर्पूरे
णकामपूजोक्ताधस्मशरीरपूजाकल्पनेगसेत्यादिक्रमः १८ कामगायत्रीमाह कामदेवायेति २० जनविमोहिनी
मुक्तत्वात् स्वतन्त्राप्येषा २१ धर्मागावगुण्ठनेन मन्त्रिणा स्मरणवत्कुर्यात् २४ देशकालावुक्त्वा पूजांसांगप्तां परमनार्चां
करिष्य इति संकल्पः २८ पवित्रविधिमाह पवित्रेति ३० द्वेवर्णरूपं ३८ सप्तोत्तरशतसंख्याज्येष्ठं चतुःपंचाशत्तामध्य +वप
मं सप्तविंशत्याकनिष्ठपवित्रं कुर्यात् ज्येष्ठषट्त्रिंशद्ग्रंथियुक्तं मध्यंचतुर्विंशतिग्रंथि कनिष्ठं द्वादशग्रंथि ४४ ग्रन्थिः षोडश
४७ ग्रंथिनेत्रमिताभिः सप्तविंशतिसंख्याभिः तन्तुभिर्निवर्त्तीभिर्युक्तं पवित्रं तावतीभिस्ताभिः सप्तविंशत्येव ग्रन्थयो येन तत्पवित्रं षोड
शमात्रपवित्रंचकुर्यात् तच्चयथाः सेख्याः देयाः ४८ तिंस्मानुद्दिश्य ५० पात्रेदेवपवित्रणं स्वारेण पवित्रपात्रता ५५
ग्रंथिवासनमाह तत्रेति ५७ शिखिध्वजःकार्त्तिकेयः विघ्नविघ्नदेवाः ५८ स्वाहेत्युत्थापनी संनिधापनी संरोधिनीस

+वाह९ +आद५

स्मुरवीकरणीसकलीकरणीअवगुंठिनीअमृतीकरणीपरमीकरणमेतेनवाँस्यादिमुद्राः तानुक्ताः नाभिमात्रहारूकानादिकं
पवित्रदेवतानांब्रह्मादीनांपद्मार्थानुक्रमयेनकांडानुक्रमयेनवाहनादिरूचागमेघोरचैयेन केशवपहस्कानेशंकर भास्कर विघ्न
नाडिस्मूहः धगवन्मांपवित्रारोपरोनुपेहपुलिंगोहापिकार्यः श्रामेविनास्मिदेवेशि श्रागच्छयाभवानीशेविधिसंपर्तिकारिके सा
त्रिधंकुरुपार्वतीत्याहित्रिंगपर्णनामूहः ६५ कनिष्ठपवित्रारोपणेदेवेस्वेतंध्यापेत मध्यमारोपेरक्तं श्रेष्ठारोपेपीनमिति तावदेवा
त्रांशनं ८१ सर्वथाप्युक्तवंशाभावेकविच्छिन्नस्यपूजनस्यपवित्रसम र्पणहित्रिराावहयाणिचपूर्णास्थितिरहचैप्राप्येत ८२ +नं५
यस्याभिति उक्तातियोकुर्यात्संभवेब्राह्मणोपवित्रपूजाचैत्रेदमनार्चादमनस्तेनावश्यंकार्येत्यर्थः ८५ अन्येत्वपीति उपराग
सूर्यसूर्यपर्वग्रहणे अर्द्धोदयवलस्तराणांचु अमार्कश्रवणेपातेयुक्तावेत्सोमाधमाघयोः अर्द्धोदयाभिधोयोगः सूर्यकोटिग्रहाधिकः
इतिसोमापन्नमकरसंक्रान्तिः आदिशब्दाद्युगादयोमन्वादयः श्रवणद्वादशी अनुरत्नाराध्या नैत्रेष्टदेवमहोत्सवोमहापूजा
चविशेषा तत्रहेतुमाह यथेति ८९ भुवनावपाठे तत्रदेहेचतुर्थ्यादौगणेशादीनां ऊर्जेकार्त्तिके ९० माघेत्स्नव
नुर्दश्यांशुल्क पक्षादिमासाभिप्रायेणशिवरात्रौशिवपूजाप्रकारःशिवागमाह्लोध्यः नवरात्रेदुर्गार्चनविधिरपितद्व
गमादेव एवमग्रेपिग्रहणगौरवभयान्नोच्यते ९१ आषाढीति चातुर्मास्येवश्यमनन्तेदेश लम्मेरवेरं किंचिद्वस्तु वर्जयेत् योवि

+२३ +साध्यसिद्धः।५

नानिएमंमस्येत्रितंवाज प्यमेवव चातुर्मास्येनयेन्मृतोजीववन्नपिम्नतोहिमस्मारणात् ९ इतिनोकार्याइमत्रपविशार्द
कथनेनामन्त्रयोर्विंशतिरेगः मंत्रसुसिद्धचक्रसुपक्रमते साधकानामिति १ चक्रयहचक्रमाहऊर्ध्वगाइति कोष्ठकोष्ठान्विभ
यतन्चकोष्ठकाइशनवहिचतुर्दशीशीफ४३ष्टकोष्ठचतुर्दशपंचसप्तपंचदशत्रयोदशषुकोष्ठेष्वुक्रमादूकारादिवर्णान्पुनःपुन
र्विलिख्यकोष्ठचतुष्कं २ सिद्धसाध्यारिसिद्धिमपुनश्चतुष्कमिति द्वादिगणानकार्यं नवप्रथमचतुष्कंपञ्चविहितिशिनामार्णःद्वि
तीयादिषुचतुष्केषुनवद्विद्विशमाएव्यसिद्धादिगणयेत् एवंगणनेसिद्धसिद्धः सिद्धसाध्यः २ सिद्धसुसिद्धः सिद्धारिः ४ साध्य
साध्यः ६ साध्यसुसिद्धः ७ साध्यारिः ८ सुसिद्धसिद्धः ९ सुसिद्धसाध्यः १० सुसिद्धसुसिद्धः ११ सुसिद्धारिः १२
अरिसिद्धः १३ अरिसाध्यः १४ अरिसुसिद्धः १५ सर्वारिरितिषोडशभेदाभवंति १६ तेषांफलमाह सिद्धसिद्धोयथो
क्तेनेत्यादि ० यथोक्तेनकल्पोक्तेनजपादिना सिद्धोभवतीत्यर्थः १३ द्वि[illegible]कल्पोक्त द्विगुणात् तत्सु[illegible]सिद्धःसाध्यसु
सिद्धः १५ प्रकारांतरेणसिद्धादिशोधनमाह नाम्नइति १७ सुक्रमात्सिद्धसुसिद्धानांवकुलत्वेसाध्यारीणामल्पत्वेशुभ
मित्यर्थः १९ इदंमतंप्राज्यसंमतं बहुसम्मतं २० अकडमचक्रमाह द्वादशारइति पंक्तिःस्वन्तहितादि २१ ज एला:
पहोमतोजपहोमाधिक्येन २३ स्पष्टार्थमाह सिद्धोनवैकवान्तोक्षिति २४ प्रकारांतरमाह नाम्नइति नाममंत्रयोर्वर्णा ६४

+गुणात्४

+न४ +ऐ६

६५ लो भवतीत्यर्थः अनेहसि काले ५१ नपुंसकान्‌ऋॠऌॡवर्णाः रसवर्णाः षड्वर्णाः ५७ एकनाम्ना द्वात्रिंशद्वर्णाः कृद्योमंज
नुस्मृहः ध्रुवः श्रवः ५८ प्रणवः पञ्चिनाप्रकोशकरुंद्रमंत्रः ६० अक्षिमंत्रन्यासाशकारमाह सुदिनइति सुपाद्यसाशोभनो
हकेन ६३ तं कुंभजलैरापूर्य तत्र कुंभे मंत्रपुष्पकलापं क्षिपेत् ७० क्रमोत्क्रमगतया वर्णमालया रामायनमः श्रं रामा
यनमः आइत्यादि लांत प्रजप्यते आरभ्य पुनः अकारपर्यंतेगणयेत एवं प्रजप्तोऽपि मंत्रोपि सिद्धिदः ७३ त्रिविधा मंत्रानाह
बीजेति ७५ नखावधि विंशत्यवर्णावधि वर्गगास्तृतीयाः गजडदबवकर्मी डञणनम अंत्यलवांते एते भूवर्णाः ८० ऋॠऌॡ घझढधभ
भ्रूलवएते जलवर्णाः नेत्रेइति इईऌछठथफरक्षएते आग्नेयाः ८१ वर्णाघइति अआएकचटतपयषएते वायवीयाः व
र्गेतिमारइति ऌॡ औअंअः ङञणनमशहएते नाभसाः ८२ विसर्गस्य पंचभूतमयत्वमाह विसर्गइति अस्य वर्णाः केशादिस्थाना
नि स्पृशन्तो निर्यांति विसर्गस्तु नन्तश्चानिस्सर्वभूतमयश्च ८३ एषामस्त्रकुलानपुंसकत्वमाह कार्ष्णवेति ८४ फलमाह स्व
कुलेभ्योमंत्रास्सिद्धाइति ९० पुनर्मंत्रस्वेच्छ्यामाह पुंस्त्रीति ९२ तेषां विनियोगमाह वश्येति ९३ छिन्नादीनि छिन्नो
रुद्धः शक्तिहीनइत्यादयः पंचाशद्दोषास्तल्लक्षणानि च शारदातिलके द्वितीयपटले उक्तो ग्रन्थगौरवभयान्नेह लिख्यन्ते एमकोटि
मितामंत्राः सन्तिते सर्वेपि तद्दोषाक्रान्ताः एव ९८ जननाद्यष्टसंस्कारमाह भूर्जपत्रे गोरोचनाकुंकुमचंदनैः आत्माभिमुखं त्रिकोणं एग. ६५

+नि२

+छत्यै

नेकीर्वनुपंक्ते एकशेषे सिद्धः द्विशेषे साध्यः त्रिशेषे सुसिद्धः शून्येऽरिः फलं पूर्वोक्तं २७ भशोभनं न सम्यक्शोभनं नक्षत्रनस्ये
सुवर्णविभागमाह नेत्रेति २८ उडुषु नक्षत्रेषु पौष्णभागे रेवत्यंशे ३० ऋणधनशोधनमाह नवेति ३३ निजेक्तनामरोलाङ्कद्वौ
राशिस्तन्नाधपंक्तौ ऋजुईशा पंक्तादितीयपंक्तौ द्वाईशस्ता हीनास्वरा एकादशशन्तीया पंक्तादितीयाः चतुर्थ्यादितिथिकाताः पंचम्या
दारिहांताः षष्ठ्यादि शायंकालेत्याः ३८ कोष्ठेत्यावर्तेति पतितं नम्रकोष्ठे वर्णतत्तंके उपर्यधकेन तु णयेत यथा प्रथमकोष्ठस्य
मारः चतुर्दशगुणितश्चतुर्दशैव द्वितीयकोष्ठस्य इकारः सप्तविंशत्या गुणितश्चतुःपंचाशत एवं तृतीयकोष्ठस्य उकारः सप्त
भ्यागुणितः षट् एवमन्येपि साधकनामवर्णा द्विगुणाद्विभिः गुणनीयाः साध्यस्य कान्येकीकृत्य द्वादशभिर्भक्ते शेषः साध्य
+न्यं५ राशिः एवं साधकांकगुणितान्येकीकृत्याष्टभक्ते शेषः साधकराशिः मेषराशिप्रभृतिक्रमेणास्य: ४१ प्रकारान्तरेण ऋणधनशोध
नमाह नामाद्येति ४३ धनिताः शीलताः पूर्ववत् अधिके शेषे ऋणी ऊने धनी समर्थः प्रकारान्तरमाह यद्वेति ४६ ता
द्दशैः स्वरव्यंजनरूपवर्णैः प्रयुक्ते तैः साधकनामाक्षरैर्योजयेत् ४७ धनिताः ऋणिताः पूर्ववत् अधिकऋणी साहि ४८
मन्त्रऋणित्वेहेतुमाह योमन्त्र इति पूर्वजन्मनुपासनासमयेण प्रसन्नावाप्तप्रयंकुर्वन्ने फलं हरे ततः पाप
हृयेन ते फलदानकाले उपासितुराधुः ह्ययाजातः समन्त्रः फलदानाक्षमान्तो ऋणी जातः संप्राप्तिमात्रेण छक

+स्य२ +नात्य२

185

+द्रिर +याभिति।५ +ओं।६

देव्या त्रिमोपिको योन्यो मध्येन्दुनाभिः षट्षट्कोणाभिः समाभिर्मध्येन वेदमितास्रकोनपूर्गाश त्रिकोणाः कोष्ठाजायंते मत्रेशा
नांपश्चिमकोणानं मात्रकालिखिन्नावास्यं पूज्यतत ए केकुमंत्रार्स्लगुडरेन ततः संसारस्य पंचाक्षरेलिखेदिमर्घः एतज्जननं
दीपनमाह जपइति हंसमंत्रेणा पुटितस्यमंत्रस्य सहस्रं जपो दीपने हंसः एमायनमः सोहमिति बोधनमाह गमइति नमो
हः षभ्निः रः रं दुमेर्पुक्काषीशरू हूं एतत्संपुटस्यमंत्रो पंचसहस्रजपो बोधने हूं एमायनमः हूं इति कटुनमायनम फ
ड्इति सहस्रजपस्ताडनं १०४ अभिषेकमाह ऐं हंसः जुं इतिमंत्रेणसहस्राभिमंत्रितेर्जलैर्मनेनमंत्रेणताडपत्रोपरिलिखित
मंत्रेमिषेचनमभिषेकः १०५ विमलीकरणमाह ह्रीमित्रिहे हिमस्थवस्मन्वितोप्युनः तारीप्रणावयुतः षुणाहिकः जुंजोंवष
ट् एमायनमः वषट् जों जुंमिति सहस्रजपोविमलीकरणं १०६ जीवनमाह स्वधेति स्वोंवषट् एमायनमः वषट् स्वधेति +धा५
सहस्रजपोजीवनं तर्पणमाह ह्रींइति दुग्धघृतोदकेनैवमंत्रेणानस्मिंत्रवशतंतर्पयेत्इतितर्पणं १०७ गोपनमाह ज
पेहिति ह्रींपुटस्यसहस्रजपो गोपने आप्यायनमाह वालेति वालाचान्स्त्रीवसौः गगनेहः तडाद्येन स्रौः इतिवीजेनसं
पुटस्यसहस्रजपश्चाप्यायनं एकवर्णेनसंपुटत्वमात्रावेतउच्चारणमेव एकस्या विलोमचारणे क्रैः १०९ सिद्धमंत्रानाह
अर्णोइति त्रिवर्णो हित्रिविक्षेन्द्रसिंहः ११० एकाणीनुष्टुब्रह्मणो द्विविम्रहग्रीवः चिंतामणिः स्मैत्रीमिति १११ विद्र

१+ अघोर इति। उमामाहेश्वरः। ॐ ह्रीं ह्रौं नमः शिवायेत्यादि॥११४॥ मंत्रराजो नारसिंहः॥११६॥ विप्रहन्त्रे देयानाह। सुदर्शन इति॥११७॥
+ वर्णचतुष्टयदेयानाह॥१

६६ हवनिप्रश्रेयान्मंत्रानाह। छिन्नमस्तेति॥ ११८॥ बीजेषु विशेषानाह मायामिति मायाकामश्रीवाग्बीजानि सुखजन्मने
विशाय १२१ कामश्रीवाग्बीजेभ्यः सर्वेभ्यः श्रीवाग्वधूजेभ्यः वाग्वधूजाय स्त्रेभ्यः इति लोमानुलोमजेयोऽवर्णादयः
१२२ हयमारैः करवीरैः १२४ जातिभिर्ज्योतिपुष्पहोमेन गिरो वाक्सिद्धिः सप्ताहिजातेन ऽधस्तानसिद्धिः १२६ किंशु
कादिभिर्द्रुतैः कनादिप्राह्योऽवश्यः सतमालो राजवृक्षः गंधवस्तुभिः कर्पूरादिभिः १२७ कल्पोक्तविधिकृतैः मन्त्रे यदि
ष्टसिद्धिर्न भवेत्तर्हि पुनः पुरश्चरणं कुर्यात् १३० सेसे पुरश्चरणप्रकारमाह युद्धेति समुद्रगामिन्यां गंगादिकायां १३१ वि
+ वेद शान्तिभोज्यहोमसमानसंख्योऽनेस्थ्यः तद्दशांशतर्पणं भयपञ्चापि संख्यातं तद्दशांशतो जपदशांशेन जुहुयात् तद्दशांशेन भोज्यं चेति
द्विमासपुरादितिसंबंधः १३२ इति नौकायां मंत्रशोधनं नाम चतुर्विंशस्तरंगः षट्कर्माणि वक्तुमुपक्रमते कर्माणीति तान्या
ह शान्तीति लक्षणमाह शान्तिः रोगादिनाशनमिति २ देवताध्यक्षोनानविशतिः ऽहाद्योनुशनिकर्मभिन्नानपराधांस्तन्ता
वा षट्कर्माणि कुर्यादित्यत्राह देवतादेवतावर्णास्त्रादिना ७ उद्देशक्रमेणाहो देवता आह रतिरिति शान्त्यादिकर्माणि
षट्कर्मानुक्रमाद्धि पूजादेवतावर्णानाह सितेति रतिः सिता वाणीश्वरक्तोनामादि ६ स्वस्वगुणैः सितादिवर्णैः ऋतूनाह हेमं राम
षट्कमिति शान्त्यादौ वसंताद्यीन्नुञ्जीत सूर्योदयाद्यादीदशकं वसंतः तदग्निमेनाड्यो दशकं शिशिरइत्यादि ८ दिशश्चाह शिवे ६६६
८+ ते षाभरीणां भयोत्पत्तिः॥२९॥ जन्मांतरोपार्जितपापवाहुल्यादेकेपुरश्चरणे ~~[illegible]~~

186

+द्वि१ +क्षा६

ति शिवगौशानी ६ द्विवसानमाह मुक्तपद्मेइति १७ तद्वतगाम्मुकुर्षतिपत १८ आसनमाह पद्ममिति पद्मस्वस्तिके
उक्ते विकटलक्षणं यथा जानुजंघान्तरालेनुभुजयुग्मं प्रकल्पयेत् विकटासनमेतत्स्यादिति कुक्कुटासनेयथा उ
पविश्यपोत्कटासने स्थित्वोत्कटासनपूर्वं समपादद्वयन्ततः अन्तर्जानुकरद्वंद्वं कुक्कुटासनमीरितमिति ऊर्ध्वः पादोत्क
टाश्रयेज्जान्वोः प्रसम्मुखांगुली करौविदध्यादास्यांते वज्रासनमनुत्तममिति सीवन्याः पार्श्वयोर्न्यस्य गुल्फद्वयं सुनिश्च +द्वयसु४
ल वृषणाधः पादपार्ष्णी पाणिभ्यां परिबंधयेत् भद्रासनं समुद्दिष्टं योगिभिः परिपूजितमिति च २५ शीर्षासनमुक्ताणवेशा
र्षासनमाह गोवक्त्रेति फेरः स्थगालः गवादीनां श्रोत्रमेणिगुपविश्यशाम्नाहिदिवियेध २६ विन्यासानाह येथ नलु
लासनमाह एकइति १९ विश्रंभलक्षणमाह स्याहाविति ग्रथनविश्रंभयोर्मेचनामवक्ष्ये लेखनेन्म्बरसम्माके पुनर्लेखने
२० समुटलक्षणमाह सेवमिति २१ रोधनमाह स्याहीति योगमाह नामेति ५ द्विवमाह मत्रान्तेइति २२ मंडलमा
ह अर्द्धवक्रइति २३ तहनेविहेमवक्राकिते वायुमंडले २४ मुद्रामाह सरोरुहे १ मुद्रा सा यथा कौतुसम्मुखोन्नव
सहताबुन्नतोपुनः अंगुलीः प्रसृतामध्ये अंगुष्ठौ पद्मसमुद्रिका इति पाशमुद्रायथा तर्जनीमध्यमेनामैस्मुष्ठौचमु
रस्थौ पाशमुद्रांबदेवामिथः संपीडनेनयोरिति गदामुद्रा यथा अन्योन्याभिमुखोन्नताहस्तौ तु ग्रथितांगुली अंगुलै

+भ१ +सरोरुहमिति ।३
+ऊर्द्धमुखोविधायच । दक्षिणेद्वे अधोमुखौ २

+ग्रा२

६७ मध्यमेन हृत्से पुक्ते सुवसारिते गदामुद्रेयमुदिता दर्शिता विघ्नहारिणीति मुशलमुद्रोक्ता कुलिशमुद्रा वज्रमुद्रा सा यथा
कनिष्ठांगुष्ठयुग्मे त्रिकोणांच्चशानेमेनेति अशनेर्वज्रस्य कनिष्ठांगुष्ठयोगाद्यासां प्रसारणात्त्रिकोणोऽस्माद्यः श्वसितः
खड्गमुद्रा यथा ऊर्द्ध्वस्य वामहस्तस्य तर्जन्याद्यंगुलित्रयं शरार्थपिञ्जपदं मेमिथोंगुष्ठकनिष्ठिके खड्गमुद्रेयमुदिता सर्व
शत्रुनिकृन्तनीति २६ होममुद्रामाह स्रुगीति नासालग्नेणामाह मध्यमेति २७ वर्णानाह चंद्रेति शांतौ चंद्रवर्णा
यंत्रबीजेष्वेनोक्ताः वशीकरणादौ जपादिवर्णाः २८ चंद्रवर्णानाह स्वराइति षोडशस्वराः संपन्तेशाद्दश चंद्रवर्णाः +४५
एकम्नवर्णास्तु प्राकृता गेयकुलाम्नकुलभेदेउक्ताः गत्रयघ्राणवद्वर्णा अपिसेति तथापि वृष्णहोथाहिवर्णा +नोद्
लिखने चंद्रवर्णरहितानामेव जलादिवर्णानां लेखनं ३० केषांचिन्मते सवलहयराः क्रमाद्वन्तो पञ्चभ्यो मिलानलव
र्णाः ३१ जातिरूपान्वर्णानाह नमइति ३२ धनोदयमाह नासिकानासाविवरयो रधस्तात्प्राणगतो जलोदयः
उपरिप्राणगमने भूदयः ३४ नासामध्ये हृद्बाश्रितगमने धरोदयः सत्तमभनेस्नयः समिधश्चाह दूर्वायाइति
३६ शान्तिमिति रक्षार्थहोमे अजाघ्नाक्ता हाडिमसमिधः स्तंभने मेषीछागकौमजवृक्ष समिधः ३७ उच्चाटने णमः
र्षपतैलाक्तश्चाश्वसमिधः ३८ मालामाह शंखजेति स्तंभने निंबफलजा रिष्टः फ निलताफलजा वा मालाविधे ६७ 187

+नासोदयमाह। नासेति।३+ नासाविवरमध्ये प्राणगतौ व्योमोदयः। तिर्यग्गतौ प्राणे वायूदयः॥३

+वह्नेरिति। कनकाभिधां हिरण्यां ॥४९॥ होमप्रसंगाद्द्विजभोजनसंख्यामाह।६

या ३९ अष्टाष्टैवाहरहोत्रा अष्टमहंतजा ४० मालाप्रमाणानप्रकारमाह मध्यमायामिति ज्येष्ठेनांगुष्ठेनावर्तयेद्यमयेन ४१
मालामणिसंख्यामाह अष्टोत्तरशतमिति तदर्द्धं तु पंचाशत् तदर्द्धं सप्तविंशतिः एषा त्रिविधा माला शुभकार्येऽभिचारिके स्तं
भनादौ च वरशमणिपुत्रजामाला ४३ अग्निमाह शांतिरिति वटजकाष्ठान्यथनोमारिते ४४ कलितरूद्गतिभिस्तं जानेक्षेध
+नं४ उच्चाटमारणाकर्षणस्तंभनाशनव श्रोतदोमः वह्निप्रस्त्रणाग्निकाष्ठाग्न्यणाह शुभइति शुभे शान्तिपुष्ट्यादौ कर्मणि विल्वादिकाष्ठैर +कर
ग्निर्ज्वालयेत् ४५ अप्युक्तभनानौ विवहृक्षादिकाष्ठैः विषवृक्षः कोविलार इति प्रसिद्धः अश्वादिभीतकः शेलुः श्लेष्मातकः
मुसिप्रस गाहेवकर्मवि शेषवन्हिजिह्वाप्रजामाह सौम्येइति शान्तिवश्यपुष्टो हेमाद्वृशाशे चेद्विजभोजनमुक्तवंश होमास्सर्ववि
शत्येन तन्मध्यम शतांशेनाधमं ५० विश्वस्वरूपमाह स्वातिमुद्वेति ५२ उक्तशान्त्यां भोजने अभिचारो[illegible]मेनः पापं +त्य५
नश्यति तस्माद्वहुमाद्विजाभोज्याः ५४ लेखनद्रव्यमाह चंद्रनमिति एतैर्हरिद्रा सा स्तंभने लेखनद्रव्यं अष्टविधानि
चमारणे एवंक्रियन्नंत गोकर्णे लेखनद्रव्येन दिवितत्रं क्रामेनयाथाह अष्टविधापाह पिप्पलीति ५६ लेखनद्र
व्य ~~अष्टविधानि [illegible]~~ प्रसंगाद्वलेखनीप्रकाराणामाह शांतादिति ५७ कुंडान्याह वृत्तमिति तैराशेर्दुत्यां
उच्चाटेषट्कोणवायव्यां मारणेऽर्द्धचंद्राकारं हस्तिशोरस्मयः ६० सुकसुवावाह सौवर्णाविति ६१ लेखनीमाभस्य

+शांतौ वृत्तकुंडं पश्चिमायां। पद्माकारं वश्ये उत्तरे। स्तंभने चतुरस्रं पूर्वे। द्वेषे त्रिकोण२+ [illegible]।ग्रामे शांतौ ॥६२॥ देवताद्येकोनविंश
तिवस्तू निशांत्यादौ निरूप्य पुनरधिकं प्रेतिवक्तुं ऊानीते।१

६८ मिति परमात्मकं पाप्से ६५ स्थूलाद्यं शमेतुर्घाटने ६६ एवं कामकर्मनिरूप्यतत्वस्त्रिंवारयति मुमुक्षेति ७४ एवं वेदिकीभिस्तु
कैतद्धित्वतत्राह विषयेति पूर्वाचार्यैरुक्तं तद्वस्तु गत्वा हितं न भवति ७४ तत्र हेतुमाह कामेति ७५ निःकामभजने
फलमाह वेदेइति कर्मोपासनबोधनं कर्मकाण्ड ज्योतिष्टोमेन स्वर्गकामो यजेतेत्यादि उपासनाकांडं सूर्यो ब्रह्मेत्यु
पासीत यो ह वै ज्येष्ठं च श्रेष्ठं च वेदेत्यादि एतत्काण्डद्वयसाधनं ज्ञानस्य तृतीयं ज्ञानकाण्डं अयमात्मा ब्रह्मेत्यादि तस्या
ष्य फलभूतं तस्मात्तज्ज्ञानप्राप्तये यतितव्यमित्यर्थः ७७ तत्रोपायमाह तस्मादिति निःकामवेदोक्ताचरणाद्देवतो
पासनेवान्तःकरणशुद्धिस्ततो ज्ञानप्राप्तिरित्यर्थः ७८ ज्ञानस्वरूपमाह कार्येति कार्याणीन्द्रियाणि कारणा
निभूतानि तेसंघातः शरीरं तत्संचालकश्चेतनो जीवो वस्तुतो ब्रह्मैवेति साक्षात्कारो ज्ञानं तस्मान्मुक्तिः तत्त्वमसि श्वेत
केतो इत्यहं ब्रह्मास्मीति श्रुतेः ७९ ज्ञानाप्राप्यतमानं निंदति मनुष्येति फलितमाह आत्मज्ञानेति कामक्रोधलोभाद्याय
लेपो भवत्यतः कर्मभिर्वैदिकैर्देवोपासनाभिश्चान्तःकरणशुद्धिद्वारा ज्ञानप्राप्तिरित्यर्थः ८१ देवोपासनं कुर्वता
भविष्यद्विचार्य प्रवर्त्तितव्यमभिमा[illegible]ह विकीर्षुरिति विधाप्रकारमाह स्नानसंध्यादिकं कृत्वेत्यादिना ८२ शिवप्रार्थ
नमन्त्रमाह भगवन्निति ८३ तमंत्रेण गुरुं विना शुभाशुभस्वप्नं स्वयमेव विचारयेत् ८७ तत्र शुभस्वप्नानाह लिंग एसः ६८ 188
+तर

स्वप्नदृष्टांतेनैव स्वात्मस्फुरणया तात्मे
कायत्वमुक्तमित्याहः २

ऽत्रार्थे गौडपादसंमतिमाहः ३ ज्ञानोदयेप्यवस्थात्रयात्मसत्तास्फुरणयोरव्यभिचारान्नि
त्यत्वं सूचयति २ आगंतुकप्रबोधनाज्ञानस्य दर्शस्याभूत्त्वं ३
भातिऽ स्वभावमाह ३

स्वप्ने स्वसत्तैवार्थानां सत्तानान्येति निश्चिता कोजाग्रति विशेषोस्ति जगतामाधुनातनाम् १० स्वप्नप्रकाशो भा
वानां स्वप्रकाशान्न हीतरः जाग्रत्यपि तथैवेति निश्चिन्वंति विपश्चितः ११ निद्रयादर्शितानर्थान्न पश्यति यथोत्थितः
सम्यक्ज्ञानोदयादूर्ध्वं तथा विश्वं न पश्यति १२ अनादिमायया सुप्तो यदा जीवः प्रबुध्यते अजमनिद्रमस्वप्नमद्वै
तं बुध्यते तदा १३ श्रुत्याचार्यप्रसादेन योगाभ्यासवशेन च ईश्वरानुग्रहेणापि स्वात्मबोधो यदा भवेत् १४ स्वकं
पश्यात्मकुक्षिस्थं स्वात्मत्वेनैव पश्यति पूर्णाहंताकवलितं विश्वं योगीश्वरस्तथा १५ यथा स्वप्नेन पीयूषलाभस्का
भोगान्यपेक्षितान् च तरंगवल्लीपेतः शत्रुं जित्वा रणांगणे १६ पराम्पराजितो भूत्वा वनं प्राप्य तपश्चरन् मुहू
र्त्तमात्रमात्मानं मन्यते कल्पजीवनम् १७ तथैव जाग्रत्कालेपि मनोराज्यं करोत्यसौ॥ कालनद्योघवेगेन क्षीण
मायुर्न पश्यति १८ मेघच्छन्नांशुमालीव मायया मोहितोधिकं किंचित्कर्त्ता च किंचिज्ज्ञो लक्ष्यते परमेश्वरः १९
यद्यत्करोति जानाति तस्मिंस्तस्मिन्स ईश्वरः एवं विद्वान्स्वसामर्थ्यादीश्वरोयमितीर्यते २० ज्ञानक्रियैकविद्वेने

यदार्थमाह ४

गाढीयान्तेत्कथं
मित्यस्यप्रत्यगा
त्मतयेत्यन्तरस्य
न्तं ५

यदानुत्कार्थं व
स्नेहेतवोधांत
प्रत्योति ४

ऽजीवत्वं कीदृशं
मित्यस्योत्तरमा
ह ४

ईश एव मायावशात्तया जीवो न स्वतंत्र इति दृष्टांतादेनोपपाद. किं तज्ज्ञानस्य साधनताभावस्यान्तरेण कांक्ष १
पाति २

सर्वेश्वरदृष्टांतस्य फ
लितमाह १

सर्वात्मत्वं कीदृशमित्यस्योत्तरमाह १ ईश्वरत्वं कीदृशमिति प्रश्नस्योत्तरमाह ५
स्वसामर्थ्यात्स्वातंत्र्येण यो यद्यत्करोति तत्तामेव हृदयमारोप्य ईश्वरो जानाति
तथा यद्यज्जानाति तस्मिंस्तस्मिन्सर्वतंत्रस्वतंत्रतान वानीश्वरो भवतीति १

तारतम्यं जीवेषु देहतारतम्यादाह ५

इन्द्रियद्वारकमन्तःकरणवृत्तिद्वारा ज्ञानेव हि: स्पंदमाने ज्ञाने कुरवत्क्रिया उद्भवेत् ३

एकस्मिन्नपि परमेश्वरे व्यापकत्वे उपाधिभेदेन सा।
हृदयपदार्थाति ५

सर्वजंतुष्वविशिष्टज्ञानस्य स्वप्रकाशत्वमेकत्वं साधयति १

क्रियास्वरूपमाह ३

ज्ञानस्य स्वप्रकाशत्वाभावे जगदान्ध्यप्रसंगो बाधकमाह २

मा० उल्ला क्वासंक्रान्तेः सर्वजंतुषु॥ ईश्वरत्वं तु जीवानां सिद्धं तच्छक्तिसंक्रमात् २१ अयं घटोयं पटइत्येवं नानाप्रतीतिषु अर्कप्रभे

२ वत्तानं स्वयमेव प्रकाशते २२ ज्ञानं न चेत्स्वयं सिद्धं जगदंधतमो भवेत् न चेदस्य क्रिया काचिद्व्यवहारः कथं भवेत्॥

२३ क्रिया नाम परिस्पंदः परिणामस्वरूपिणी स्पंदमाने च हि ज्ञाने तदंकुरवदुद्भवेत् २४ उत्पाद्याप्यसंस्कार्यविका

मार्जनेन संकरोति ४ र्याश्रया क्रिया करोति गच्छत्यन्नाति छिनत्तीति प्रतीयते २५ शिवाद्ब्रह्मादिदेहेषु सर्वत्र इति भासते देवतिर्यङ्म

नुष्येषु किंचिदस्तारतम्यतः २६ जरायुजोंडजश्चैव स्वेदजः पुनरुद्भिजः एते चतुर्विधा देहाः क्रमशो न्यूनवृत्त

ईश्वरत्वादेर्मोक्षफल मुक्तं उपसंहरति ४ यः २७ ब्रह्मादिस्तंबपर्यंता स्वप्नकल्पैव कल्पना॥ साक्षात्कृतेऽनवच्छिन्नप्रकाशे परमात्मनि २८ अणोरणीया

न्महतो महीयानिति वेदवाक्॥ हृद्योपनिषदप्येवं स्तौति सर्वात्मकं शिवम् २९ ईश्वरो गुरुरात्मेति मूर्तिभेदविभा

गिने॥ व्योमवद्व्याप्तदेहाय दक्षिणामूर्तये नमः ३० इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके प्रबंधे मानसोल्ला

से प्रथमोल्लाससंग्रहः ३१ उपादानं प्रपंचस्य संयुक्ताः परमाणवः मृदन्वितो घटस्तस्मात्स्मसते नेश्वरेण विन्नतः॥

ज्ञानस्वरूपमुक्त्वा ईशस्य कथं क्रियेति इ रा: कर्तोति व्यवहार सिद्धये क्रियाकारित्वं क्रिया स्वीकार्यमाह ३

उक्तार्थे मानमाह ४

एक ०

२

187

द्वितीयपद्यं निरस्य मतान्तरमुपन्यस्यति १

गुरुमूर्तये दक्षिणामूर्तये इति पदद्वयं व्याचष्टे ३

+योद

मिति ८८ शिवीति मयूरहंसचक्रपुक्केवादेशेस्थितिः मोहनेसुरते निपुणानहीमात्रं ८९ संहनोरथः विप्रग
णूमवेतानांदर्शनमेवशुभं ९० हंसादीनामारोहणं ~~मनुष्यस्यानाह नैरेति नैव~~ घमांसयोर्भक्षणं विष्ठयाशरी
रलेपः रुधिरस्नानं दधिभक्तभक्षः राज्यप्राप्तिः एतानिशुभानि गवादीनांदर्शनमेव ९१ अशुभस्वप्नमाह तैलेति
तैलाभ्यक्तोनग्नपुरुषः नखादीनांदर्शनमशुभं ९४ मंत्रसिद्धिलक्षणमाह मनःप्रसादइति ९७ आत्मसाक्षात्कारपूर्व न
मेवमंत्रोपास्तिरित्याह तत्त्वज्ञानइति अहब्रह्मेति साक्षात्कारोज्ञानमित्यर्थः १०० समाप्तौमंगलमाचरति तवदइति
येनैवनानादेवतारूपेणजनैःसेव्यतइत्यर्थः योयोयांतनुंभक्तः श्रद्धयार्चितुमिच्छति तस्यतस्याचलांश्रद्धांतामेववि
दधाम्यहं सतयाश्रद्धयायुक्तस्तस्याराधनमीहते लभतेचततःकामान्मयैवविहितान्हितान् इत्यादिभगवद्वचनात् १०२
ग्रंथकरणेहेतुमाह त्रिलोकेति ब्राह्मणप्रार्थनमेवहेतुः १०३ बाणनेत्रमिताः पंचविंशतिः १०४ अनुक्रमणी
माह धनतुष्टिमिति लिपिमातृकायाःसमस्तन्यासः आद्येप्रथमतरंगेएतद्दीपिते १०५ द्वितीयोर्मौद्वितीयेतरंगे
गणेशमंत्राः कालादितृतीये ६ धनहारीत्रिवेदीशिरोभूषणं छिन्नमस्तादिवर्णितंषष्ठे १०८ वाराही वार्त्ताली व
टयैः[illegible]हिकामेश्वर्यंतंसप्तमे १०९ मोहनाभिज्ञामोहनगौरी ११० अरिहाशत्रुनाशकःषोडशार्णः बगलावक्त्राव

+ह्रिरापा१

६९ गन्तामुखी १११ तारुम्हतौः श्रीविद्याथाश्वावरणपूजा ११२ मुनिर्विह्यासः ११३ वरणापुष्पःकुक्कुटः ११४ कीनाशो
यमः ११६ तद्दे[illegible]हाःपूजाभेदाः ११७ वासेयंचविशेनरंगेशात्साहिषड्मनुक्रमणीचेति ११९ लिंवूशमाह श्रीहिठ्ठेत्रेति
१२१ ग्रंथांतेआशिषमाह श्रीविछिन्नेति १२६ श्लोकत्रयेणोष्टदेवतांप्रार्थयते नारसिंहइति नारसिंहोमेमुदेहर्षायास्तुदेवानां
वोरणामम्हेन १२७ नृसिंहइति नृसिंहोमामव्याद्रात कीदृशः उत्संगेसमुद्रजालक्ष्मीर्यस्यसः समुद्रजातपरमेतद्दीप
तत्रयदृह नत्रोणविष्टः समुन्नतहर्षः द्जोहीनमतिभिरजाः समुद्राद्भजनल्पाद्दिमुद्राविद्रोयेभक्तास्तेषांसर्वसिद्धिदाता १२९
ग्जालक्ष्मीनृसिंहइति विभक्तिसप्तकेननृहरींस्तोति नृहरिंरामप्रहांतोदैत्याः श्रहसतहताः हेतेलेदिर्इ·कर्मणिराविर्भ
+दि३५ दि[illegible]वेरूपेश्रीनृसिंहद्वसाहविद्वेनोमि क्रियार्थोपपदस्यवकर्मणिस्थानिनइतिचतुर्थी हे श्रीनृसिंहभक्तंस्ववरङ्कु १३०
र्ग थनिष्पत्तिकालनकाशीस्थाने[illegible]नदेवान्तमात्ति विश्वेशइति ११३ ग्रंथनिष्पत्तिकालमाह विक्रमार्कादिति वा
णवेदनृपेमितवर्षेपंचचत्वारिंशदुत्तरषोडशत[illegible]मेविक्रमनृपाद्वतेसतिशिवस्याप्रेम्णास्यास्यमंत्रमहोदधिः समाप्ति 130
मगमदिति १३२ वेदसायकवेदभूपतिमितेष्वाविक्रमाकाद्गतेमाघेमासिसितेदलेःनलतिथौवारेवनेर्नदने श्री एमः
महस्वकुलोद्भवोमहिधरश्रीतीर्थराजेश्वधाम्नीयेमंत्रमहोदधेगुणपुतांनानाविधांनुदये १ स्वलटंकेप्रागं ६९

७०

गानाधवोभानुनंदना सारस्वतीवसोमेशोरहृतांमेनिशंशिवं २ अभयवरकपिनाकवरानकौरंधरीनमहीविकरश्रमः त्रि
नयनोद्दिपगः शशिशेखरः सकमलोन्दहारिः सुखदोस्तुमे ३ इतिश्रीमन्महीधरविरचितेमंत्रमहोदधिटीकायांमंत्रनौका
ख्यायांषट्कर्मादिनिरूपणंनामपंचविंशस्तरंगः संवत् १७५६ वर्षेज्येष्ठसुदी २ बुधवासरेलिखितमिदंपंचकल्याणमाल
माधवजिन्नेनवाराणस्यांब्रह्मार्पणाबुध्यालिखीहन्नगर श्रीश्रीश्रीश्रीश्रीश्रीश्री परमहंसपरिव्राजकाचार्यपरमानं
दसरस्वतीतच्छिष्यश्रीमत्परिव्राजकगोविंदानंदसरस्वतीकस्यलिखितं शुद्धस्थपानान्मनविभ्रमाद्वपद्यार्थहीनं
लिखितंमयात्र तत्सर्वमार्यैः परिशोधनीयंकोपोनकुर्यात्खिलुलेखकस्य १ यादृशंपुस्तकेदृष्टंतादृशंलि
खितंमया यदिशुद्धमशुद्धंवाममदोषोनदीयते शिवमस्तु ॥ ६

रामः
७०

४२१५

~~१६~~

मा.क.सोल्लाहे:

श्री ५ को सरकार
वाल्मीकि संस्कृत

जीवःकिंविशिष्टः किंवि[illegible] ५ जिज्ञासाभिमित्तं संत्रायंदर्शयति: किंरूपपदार्थे अस्तित्वप्रकाशोऽन्यैकमिन्नोवन्
सर्वात्मसूते इती उभं संस्थित मित्यर्थः ४
इह पूर्वप्रश्नपाकाद्विवेकवैराग्ययुक्तस्याधिकारिणो
अस्यवेदांतशास्त्रप्रकरणत्वाच्छास्त्रीयविषयप्रयोजने दर्शयति २
सर्वत्र अस्तित्वप्रकाशो परस्पर कस्मिन्नर्थे उपस्थाप्यते ३

मा॰उ॰टी॰
१

ॐस्वस्तिश्रीगणेशायनमः मंगलंदिशतुमेविनायकोमंगलंदिशतुमेसरस्वती मंगलंदिशतुमेमहेश्वरोमंगलंदिश
तुमेमहेश्वरी १ आत्मलाभात्परोलाभोनास्तीतिमुनयोविदुः तल्लाभार्थंकविःस्तौतिस्वात्मानंपरमेश्वरं २ स्वेच्छया
सृष्टमाविश्यविश्वंयोमनसिस्थितः॥स्तोत्रेणस्तूयतेनेनसएषपरमेश्वरः ३ अस्तिप्रकाशतइतिव्यवहारःप्रवर्त्त
ते तस्यास्तित्वंप्रकाशित्वंकस्मिन्नर्थेप्रतिष्ठितं ४ किंतेषुतेषुभावेकिंवासर्वात्मनीश्वरे ईश्वरत्वंचजीवत्वंसर्वात्मत्वं
चकीदृशं ५ ज्ञानीयान्नकथंजीवःकिंतज्ज्ञानस्यसाधनम् ज्ञानान्नस्यफलंकिंस्यादेकत्वंचकथंभवेत्॥६॥ सर्वज्ञः
सर्वकर्त्ताचकृपयात्मामविष्यति शिष्यंप्रतीत्यंपृष्टंतंवक्तुमारभतेगुरुः ७ विश्वंदर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यंनि
जांतर्गतं पश्यन्नात्मनिमायपयावहिरिवोद्भूतंयथानिद्रया यःसाक्षात्कुरुतेप्रबोधसमयेस्वात्मानमेवाद्वयंतस्मैश्री
गुरुमूर्त्तयेनमइदंश्रीदक्षिणामूर्त्तये १ अस्यार्थः अंतरस्मिन्निमेलोकाअंतर्विश्वमिदंजगत् वहिर्वन्मायपयाभा
तिदर्पणेप्रतिविंवितम् ८ स्वप्नेस्वांतर्गतंविश्वंयथापश्यतिवेक्षते॥तथैवजाग्रत्कालेपिप्रपंचोयंविविच्यतां ९

प्रतिस्फुरंतःकरणे
मिव्यर्त्तः २
त्रज्ञानात ८ : ५

मायया ४
भ्रांतरमाह ६
जेनेशां [illegible] रत्वे
विहरुमोहैक्य
गमेवाह ५
राम॰
१
१९८

दक्षिणाभिमुखीमूर्त्तिर्यस्य शिवस्य २ वहिरविद्यमानस्यापिवहिरवभासे दृष्टांतः ३ तत्रास्तिप्रकाशतेइति सार्द्धश्लोकेन कृतप्रश्नस्योत्तरत्वेनाद्य
श्लोकमुपादत्ते ४ स्वात्मन्यसतोपितत्र सत्त्वमिवावभासेत्
दृष्टांतः ४
प्रतिविंवितमिव १ यथानिद्रयेतिव्याचष्टे १ मूलश्लोकव्याख्यास्यन्नादौ
पादंव्याचष्टे २ उक्तस्यैवाविवरणं २

॥ मानतोध्याय ॥ [illegible]

यस्त्वेवंब्राह्मणोवेत्तितस्यदेवाःवशेस्थिताः॥किंपुनःक्ष्मापतिश्चाग्रआलस्त्रीपुरुषादयः॥१८॥सर्वात्मभावसाम्रा
ज्यंनिरंतरितचेतसाम्॥परिपक्वसमाधीनांकिंकिंनामनसिध्यति॥१९॥स्तोत्रमेतत्पठेद्धीमान्सर्वात्मत्वंचभावयन्॥अ
र्वाचीनेस्पृहांमुक्त्वाफलेस्वर्गादिसंभवे २० स्वर्गादिराज्यसाम्राज्यंमनुतेनहिपंडितः॥तदेवतस्यस्वाराज्यंयत्तुसाम्राज्य
मात्मनि॥२१॥सर्वात्मभावनावंतंसेवंतेसर्वसिद्धयः॥तस्मादात्मनिसाम्राज्यंकुर्यान्नियतमानसः॥२२॥यस्यदेवेप
राभक्तिर्यथादेवेतथागुरौ॥तस्यैतेकथिताह्यर्थाःप्रकाशंतेमहात्मनः॥२३॥प्रकाशात्मिकयाशक्त्याप्रकाशप्रभ
वाकरः॥प्रकाशयतियोविश्वंप्रकाशोयंप्रकाशताम्॥२४॥इतिश्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादकप्रबंधेमा
नसोल्लासाख्येश्रीसुरेश्वराचार्यविरचितंसमाप्तं॥शुभंभूयात्॥

193

प्राकाश्यमितिवा पाठः ३ स्वशरीरप्रकाशेन सर्वार्थावभासनं ३
ब्रह्माद्यैश्वर्याधिपत्यं पृथक् प्रोक्तं व्याम पाठ २ अवस्थापाशिगतमैश्वर्यं व्याख्येर

मा हा स्वस्येश्वरत्वे संसिद्धे सिध्यन्ति स्वयमेव हि ५ यदीयैश्वर्यविप्रुड्भिर्ब्रह्मविष्णुशिवादयः ॥ ऐश्वर्यवंतो भासंते स एवात्मा स
१ दाशिवः ॥६॥ युज्यमानयमागंधोविवेछामनुमयते ॥ दृष्णादृंभावयुक्तेन परिछिन्ना विभूतयः ॥७॥ अणिमा महिमा
चैव लघिमा गरिमा तथा ॥ प्राप्तिः प्राकाम्यमीशित्वं वशित्वं चाष्टसिद्धयः ॥८॥ अणीमेनमणिमाणिघात्मत्वेन प्रवे
शनम् ॥ अणिमा सेतमैश्वर्यं आत्मस्य परमात्मनः ॥९॥ ब्रह्मांडादि शिवांतायाः षट्त्रिंशत्तत्त्वसंहतेः ॥ बहिश्चाप्य आणिमादीनां लक्षणानि ६२
वृत्तित्वमैश्वर्यं महिमाख्यं ॥१०॥ महामेरुसमांगस्य समुद्धरणकर्मणि ॥ अमत्यन्तलनुत्मत्वं लघिमेति प्रकीर्तिता ॥
पीकार५ ॥११॥ परमाणुसमांगस्य समुद्धरणकर्मणि ॥ गौरवे मेरुतुल्यत्वं गरिमाणं विदुः बुधाः ॥१२॥ पातालवासिनः पुंसो ब्र
ह्मलोकावलोकनम् प्राप्तिर्नाम महैश्वर्यं सदुष्प्रापमयोगिनाम ॥१३॥ आकाशगमनादीनामप्यासां सिद्धिसंप
दाम ॥ स्वेच्छामात्रेण संसिद्धिः प्राकाम्यमभिधीयते ॥१४॥ स्वशरीरप्रकाशेन सर्वार्थानां प्रकाशनम् ॥ प्राकाश्यमिद राम०
मैश्वर्यमिति केचित्प्रचक्षते ॥१५॥ स्वेच्छामात्रेण लोकानां सृष्टिस्थित्यंतकर्तृता ॥ सूर्यादीनां नियोक्तृत्वमीशित्वम १
भिधीयते ॥१६॥ सलोकपालाः सर्वेपि लोकाः स्ववशवर्त्तिनः ॥ तदैश्वर्यं वशित्वाख्यं सुलभं शिवयोगिनाम ॥१७॥

गार्थ्यामुपलक्षणीयतम्मो पलक्षणामुच्यते। विंदुनादौ रूपनामनी आविर्भावतिरोभावधर्मकौ स्वोत्पत्ति
स्थितिलयाधारवस्तु गमयति इति प्रणवप्रलोपलक्षणाम्॥ ४

नादो मूलाधारादुत्थितो ध्वनिः २ गुरुदेवतोपास्त्या सर्वसिद्धिर्भवतीत्याह ३

आयुर्दीघ्यर्थम् १

सोहमित्यत्रैव प्रणवोत्पत्तिमाह १ प्रणवस्थदेवाख्यपिंडस्थानि २ एतेषां क्रमेण देवताश्चाह २

युषे॥७२॥ सकारं च हकारं च लोपयित्वा प्रयोजयेत्॥ संधिं वै पूर्वरूपाख्यं ततो वै प्रणवो भवेत्॥७३॥ अकारश्चाप्युकारश्च म
कारो विंदुनादकौ॥ पंचाक्षराण्यमून्याहुः प्रणवस्थानि पंडिताः॥७४॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्चेश्वरश्च सदाशिवः॥ ते च
क्षरेषु तिष्ठंति षट्त्रिंशत्तत्वसंयुताः॥७५॥ गुरुप्रसादाल्लभते योगमष्टांगलक्षणम्॥ शिवप्रसादाल्लभते योगसिद्धिं
च शाश्वतीम्॥७६॥ सच्चिदानंदरूपाय विंदुनादांतरात्मने॥ आदिमध्यांतशून्याय गुरूणां गुरवे नमः॥७७॥ इति श्रीदक्षि
णामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके॥ प्रबंधे मानसोल्लासे नवमोल्लाससंग्रहः॥९॥ परिछिन्नमहंभावं परित्यज्यानुषंगिकम्
पूर्णाहंभावतोमुष्य स्तोत्रस्य फलमुच्यते॥१॥ सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिन्स्तवे तेनास्य श्रवणात्तदर्थ
मननाद्ध्यानाच्च संकीर्त्तनात्॥ सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः॥ सिद्ध्येत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्य
मव्याहतम्॥१०॥ इदमत्राकूतं॥ पुत्रपौत्रगृहक्षेत्रधनधान्यसमृद्धयः॥ अणिमाद्याश्च सिद्ध्यंति स्वर्गपातालभूमिषु
॥२॥ लोके प्रवर्त्तमानस्य पीताद्रिपरिहारवत्॥ यासंतिकाश्च सिद्ध्यंति स्तोत्रेणानेन सर्वदा॥३॥ ऐश्वर्यमीश्वरत्वे हि
तस्य नास्ति पृथक्स्थितिः॥ पुरुषे धावमानेपि छाया तमनुधावति॥४॥ अनंतशक्तिरैश्वर्यमीश्वरस्याणिमादयः॥

श्लोकव्याख्यामुपसंहरति ७

आत्मतत्वाविर्भावः ५

स्तोत्रफलपरं दशमं श्लोकमवतारयति ६

अणिमादि ४

यद्यपि बुद्धिमतां मोक्षार्थमेवेदं स्तोत्रं विविक्तं तथापि आनुषंगिका
लौकिकफलान्यपि भवंत्येवेत्याह ३ तत्र दृष्टांतमाह २

ऐश्वर्यमेव वृ. पादय
न्त १

तात्पर्यमुक्त्वा ईश्वरत्वं व्याचष्टे २
यद्यपि अणिमादय ऐश्वर्यं प्रसिद्धं तथा
पि तादृश्वरत्वं विषयत्वम् तात्पर्यः १

पृथिव्याद्यष्टमभूमिकाजयसूचकम् ३
प्राणनिरोधद्वारा १ पुनरेकमन्यंसाधनमाह २ तालुदेशे मासरवं ५ १

कानितानीत्य
पेक्षायामाह ३

लः॥ चित्तस्यनिश्चलत्वाययोगंसध्यानमभ्यसेत्॥ ३१॥ आकुंचनमपानस्यप्राणस्यचनिरोधनम्॥ लंबिकोपरिजिह्वायाः
स्थापनंयोगसाधनम्॥ ३२॥ चित्ते निश्चलतांयातेप्राणेमध्येलयंगते॥ चिन्हान्येतानिजायंतेपंचभूतजयात्पृथक्॥ ३३॥
मलमूत्रकफाल्पत्वमारोग्यंलघुतातनोः॥ सुगंधस्वरवर्णत्वंप्रथमंयोगलक्षणम्॥ ३४॥ कंटकाग्रेष्वसंगत्वंजल
पंकेप्यमज्जनम्॥ क्षुत्तृडादिसहिष्णुत्वंद्वितीयंयोगलक्षणम्॥ ३५॥ बह्वन्नपानभोक्तृत्वमातपाग्निसहिष्णुता॥ दर्श
नंश्रवणंदूरात्तृतीयेयोगलक्षणम्॥ ३६॥ मंडूकप्लवनंभूमौमर्कटप्लवनंद्रुमे॥ आकाशगमनंचेतिचतुर्थंयोगल
क्षणम्॥ ३७॥ ज्ञानंत्रिकालविषयमैश्वर्यमणिमादिकं॥ अनंतशक्तिमत्वंचपंचमंयोगलक्षणम्॥ ३८॥ प्राणोसुषु
म्नांसंप्राप्तेनादोंतःश्रूयतेषड्धा॥ घंटादुंदुभिशंखाब्धिवीणावेणवादितालवत्॥ ३९॥ तनूनपात्रद्विमाणतारेशांतप
नोपमम्॥ ब्रह्मनाडींगतेप्राणेविश्वरूपंप्रकाशते॥ ४०॥ श्वासाश्चरंतियावंतोमनुष्यस्यदिनंप्रति॥ तावंतियोजनान्य
र्कःश्वासेश्वासेप्रधावति॥ ४१ एकविंशतिसाहस्रंषट्शतंश्वाससंख्यया॥ सोहमित्युच्चरत्यात्मामंत्रंप्रत्यहमा

पृथक् पृथक् जा
यंते २
कंटकैरवेधनम् ३

प्राणस्य सुषुम्ना
प्राप्तिरेव ध्वनिनाम
नोपलब्धिकारणं
स्व० माह ८
१६

तेषां संख्यामाह
६ १

इदानींतत्रप्रत्येकाभिव्य
क्तिप्रकारमाह २

मद्दनादि ३
एवं सूक्ष्मावयवधारणासिद्धौ प्रत्यगात्मसाक्षात्कारमाह ३
विश्वरूप परमेश्वरैकात्म्येन ज्ञात्वादि ध्यानेनावभासते
पर्यः २
स्वभावत एव १

ाभ्यामुपलक्षणीयतमो पलक्ष्यराप्रयासो विंद

कायसाध्यानियमानाह २ ईश्वरपूजा ३ अष्टविधमैथुनत्यागः २
गमनादिः ख्यानसंधानं २

न्यासिंहादियनुष्टयंविधृदे पन्नं ५ मनसाध्यापारात् २ व्यवहारेदक्षतात्माग्रहराहित्यम्) तियावार २ अकृतं: करता २ अहिंगमीश्वरभावं २ योगांगानामावभजति २

इत्येवंस्वस्तिकमिदमवपुः १९ सममनस्कमिदंयोगीसेवमानंतुपासनम्॥ अष्टांगयोगयुक्तःसन्मनस्कंसमगच्छति॥२०॥ म
नःप्रसादसंतोषौमौनमिंद्रियनिग्रहः॥ दयादाक्षिण्यमास्तिकमार्जवंमार्दवंक्षमा २१ भावशुद्धिरहिंसाचब्रह्मचर्यस्मृति
धृतिः॥ इत्येवमाद्योप्यचमनःसाध्यायमाःस्मृताः २२ स्नानंशौचंक्रतुःसत्यंजपोहोमश्चतर्पणम् तपोदानंतितिक्षाचनम
स्कारप्रदक्षिणम् २३ व्रतोपवासाद्याश्चमेकायिकानियमाःस्मृताः॥ स्वस्तिकंगोमुखंपद्मंहंसाख्यंब्राह्ममासनम् २४
नृसिंहंगरुडंकूर्मंनागाख्यंवैस्यावासनम्॥ वीरंमयूरवज्राख्यंसिद्धाख्यंरौद्रमासनम् २५ योग्यासनंविदुःप्राज्ञाःशैवंप
श्चिमतानकम्॥ निरालंबनयोगस्यनिरालंबनमासनम् २६ निरालंबनयाध्यानं॥ निरालंबःसदाशिवः॥ रेचकःपूरक
श्चैवकुंभकःप्राणसंयमः २७ इंद्रियाणांसमस्तानांविषयेभ्योनिवारणम्॥ प्रत्याहारइतिप्रोक्तःप्रत्याहारार्थवेदिभिः
॥२८॥ आधारेक्वापिमनसःस्थापनंधारणोच्यते॥ ब्रह्मविष्णुशिवादीनांचिंताध्यानंप्रचक्षते॥२९॥ ध्यानादस्पंदनं
बुद्धेःसमाधिरभिधीयते॥ अमनस्कसमाधिस्तुसर्वचिंताविवर्जनम्॥३०॥ चित्तेविश्रृंखलतांयातेप्राणोभवतिनिश्च

स्वस्तिकाद्यासन
यनुष्टयंग्रहादेग
त्वं. आसनानां ल
क्षणानि योगशा
स्त्रे द्रष्टव्यानि ४
प्राणायामानि
प्रिभजते ४

175

विस्मादो २ करपादादीनां नियमराहित्यं ४ ~~तिलंनिमनसेता~~ ४ धारणा प्राणेन सह मनसः संस्कारीकारमात्रं ध्या
एतैरंगैः साध्यं निर्विकल्पसमाधि) निराहंबनयोगमाह ४ तत्तदाकारप्रत्ययप्रवाहः २
यंगानमाह २ ज्ञानहेयादि २

पृथिवीधातुरूपोंचरणाग्नि : ३
वर्णादय : २

तत्र भूतले कूर्मसंपातिमाह २ पार्श्वोस्थीनि २
इडापिंगलायपार्श्वयोश्च कटेः सुषुम्नाय
मध्येगच्छतीतिभाव : १
अस्थवाग्नि : २

मा त्रा रेषुवर्संतिते ७ वीणादंडोमहामेरुरस्थीनिकुलपर्वताः गंगातुपिंगलेडातुयमुनाचप्रकीर्त्तिता ८ सरस्वतीसुषुम्नोक्ता

१५ नाड्योन्याः पुण्यनिम्नगाः॥ द्वीपाः सुधातवः सप्तस्वेदलालादयोब्धयः ९ मूलेतिष्ठतिकालाग्निरस्थिमध्येचवाडवः॥वै

इत्यादि : ३ द्युतोग्निः सुषुम्नायांपार्थिवोनाभिमंडले १० हृदितिष्ठतिसूर्याग्निः कपालेचंद्रमंडलम् नक्षत्राण्यपराण्याहुर्नेत्रादीनी अग्निनादीनां प्रधानादिमानि ३

न्द्रियाण्यपि ११ धार्यंतेवायुभिर्लोकायथाप्रवहणादिभिः॥ प्राणादिभिर्दशविधैर्धार्यतेवायुभिर्वपुः १२ प्राण्येडापिंग प्राणादनादिप्रतो

स्तत्येव द्रष्टव्यम् अ य : ५ लेप्राणोमूलात्सर्पस्वरूपतः॥ नासिकाभ्यांवहिर्गत्वाल्लीयतेहृषडंगले १३ अष्टांगलेनसोमात्मानाडीभ्यांमनराविः तत्रक्षेत्रप्रदशो नाडाराह : ४

शात् मलमूत्रमरुच्छुक्राण्यपानोविसृजतेवहिः १४ अग्नीषोममयोभूत्वासुषुम्नारंध्रमाश्रितः॥ आब्रह्मरंध्रमुद्

च्छन्नुदानोवर्धतेस्वयम् १५ आपयेद्वपुषिव्यानोभुक्तान्नरसमन्वहम् संधुक्षणंसमानस्तुकायाग्नेः कुरुतेसदा १६

नागोहिक्काकरः कूर्मोनिमेषोन्मेषकारकः॥ क्षुत्करइतिकृकरोदेवदत्तोविजृंभणम् १७ स्थौल्यंधनंजयः कुर्यान्मृतंच एम०

नविमुंचति॥ आकाशाद्वहिरप्यंतरवकाशंप्रयच्छति १८ चंद्रार्कौकालनेतारौप्राणापानौशरीरिणां॥ साक्षीपुरुष १५

एतावतामूरंधां स्यनहितोऽस्मिन्देहेदृष्टंतं व्याख्यातं.
मंवरादान्दस्य व्याख्या यथे. २

॥ हिं सर्वात्मत्वमूर्त्तीयउपाद्यायंतां नेत्याह ४
गीतेश्वराम्नोर्मोक्षिक्रमेदानुवादिन्योश्रु ॥ ऽदाहरति २
सूर्य: ५
शंकरार्य : ४

तम् निवृत्तोपः पुमान्सद्योजीवन्मुक्तो भविष्यति २६ हंसपक्षौ च सप्रज्ञाव भवन्मापपाशिवः ॥ प्रज्ञामेकां त्वमन्वेको
नानेवासीदितिश्रुतिः २ इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके प्रबंधे मानसोल्लासेऽष्टमोल्लाससंग्रहः ८
कथमेवंविधा माया निवर्त्तेतेति पृच्छतः ॥ ईश्वरोपासनारूपस्तदुपायः प्रकीर्त्यते १ षट्त्रिंशत्तत्त्वरूपाय परमेश्वरम्
त्रिषु प्रत्यक्षेणोपलभ्यंते सर्वैरप्यष्टमूर्त्तयः अनुमेयासनमनः क्षिप्रमारोहतीमतः ॥ मूर्त्त्यष्टकमयीक्रते गुरुः स
र्वात्मपावनं २ भूरंभांस्यनलोनिलोंबरमहर्नाथो हिमांशुः पुमानित्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूर्त्त्यष्टकम्
नान्यत्किंचन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभोस्तस्मै श्रीगुरुमूर्त्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्त्तये ३ अस्यैवं सि
द्धांतः ॥ विराटशरीरे ब्रह्मांडे प्राणिनामपि विग्रहे षट्त्रिंशत्तत्त्वसंघातः सर्वत्राप्यनुवर्त्तते ४ आग्निरर्कशशीरस्मि
त्मनसोथशिरूपिणः ॥ तस्मात्सर्वात्मकमिदं स्वशरीरं विचिंतयेत् ५ अष्टधुपासनपापुंसः उपासकः समष्टिआत्मिमाप्नुयात्
उपसंक्रामतीत्येवं श्रुत्याकृत्व उपादिशत् ६ ब्रह्मांडस्योदरेलोकाः सप्तभूरादयः स्मृताः ॥ भूलादिब्रह्मरंध्रांते घाधा

ऽत्तरश्लोकसंगतिमाह ३

षट्त्रिंशत्तत्त्वानि द्वितीयोल्लासे ऽक्तानि ३

पिंडब्रह्मांडसं पातिंयकुंनाम नभाह: ३

176

सर्वेऽनंता इति मनन्जादीनां हिरण्यगर्भ) समष्टिरूपे ३ व्यष्टिरूपे ३
रूपत्वोक्तेमनसो व्यापकत्वस्य धस्माध्रु) संपत्तिमनुक्रमते १
शीरव्यापितासमात् २
तत्रमानमाह: तैत्तिरीये एतमन्नमयमात्मानमुपसंक्रामतीत्यादि
अत्रपंचकृत्वः संक्रमणमानंदमयकोशांतर्गत सर्वाधारव्याप
कब्रह्मगातित्तपमुक्रम १

पुंसः ईश्वरस्य व्यष्टिदेहांतरूपासनया २

मनसो सकाशात् मोक्षो मनोविलयेनाह ३ मनस एव संसारित्वं नात्मन ३ ला ६४ प्रकृतिहीनसकाशात्वं मायातक्षरां भिकु
भ्रांतिभिः ४ अनादित्वात् २ अभूभूतश्रीवति २ भूपसंहरति २

पा श्रा त्वेन विरोधान्नो भयात्मिका १४ सत्वे सत्वपराभावा ज्ञेयं सा वर्ण्यते न चावयवहीना सा कार्यावयववान्विता १५ अवि
१४ चारितसिद्धेयं माया वेश्या विलासिनी पुरुषेवं च यत्सेव मिथ्याभूतैः स्वविभ्रमैः १६ न तस्या मूलविच्छेदमभिवाछंति
केचन तेषां पक्षे कथं मोक्षो मनसः संभविष्यति १७ तिस्रोऽप्यवस्था मनसो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तयः ॥ चक्रवत्परिवर्तंते
भेदभ्रांत्यैकहेतवः १८ ताभिः करोति कर्माणि पुनस्तैर्वध्यते मनः ॥ मनसः केवलः साक्षी भानुवत्पुरुषः परः १९ य
था प्राणिकृतैरर्कैः कर्मभिर्नैव वध्यते तथा मनःकृतैरात्मा साक्षित्वान्नैव वध्यते २० आत्मा करोति कर्माणि वध्यते
मुच्यते च तैः इत्येष चारिकी लुप्तिर्भ्रममात्रैव केवलम् २१ धूमाभ्रधूलिनीहारैरस्पृष्टोपि दिवाकरः ॥ यथा छन्न
इवाभाति तथैवात्मापि मायया २२ यथा लीलावशात्कश्चिद्भ्राम्यमाणः कुमारकः ॥ भ्रमन्न पश्यति जगद्भ्रमन्तं चंद्रमं
भस्तलं २३ तथैव मायया जीवो भ्रामितो वासनावशात् नानाकारमिदं विश्वं भ्रममाणं च पश्यति २४ संसरन्मन
सा देवः संसरन्निव लक्ष्यते यथार्कोजलसंसर्गाच्चलन्न्यानेव लक्ष्यते २५ योगाभ्यासवशायेन मनो निर्विषयं कृ

आत्मनः कर्तृत्वभ्रांति मिथ्यात्वमाह ला ६५

एम० १४

भावरागबद्धिरोपावभासो मिथ्याधिक इत्याह ३ एवं संसारभूपवर्णपूर्वं समाधन मार्गद्वारा मोक्षमाह २

पितापुत्रादिभावस्यापि मायिकत्वात् एकत्रै वानेककल्पनेत्याह ५

नपरमार्थतः २

एकस्यानेकधाव्यवहारस्य दृष्टांता नाह ३

एकस्मिन्नेव तत्त्वात्मात्मनि सर्वो व्यवहारो मायया उपपद्यते इत्युत्तरमाह २

कार्यकारणतयास्वस्वामिसंबंधतःशिष्याचार्यतयातथैवपितृपुत्राद्यात्मनाभेदतः स्वप्नेजाग्रतिवायएषपुरुषो
मायापरिभ्रामितस्तस्मैश्रीगुरुमूर्तयेनमइदंश्रीदक्षिणामूर्तये ८ अस्यायमभिसंधिः स्वप्रकाशेसद्रूपेएकस्मि
न्नात्मनीश्वरे कार्यकारणसंबंधाद्यनेकविधकल्पना ५ एहोःस्थिरः।सुधिः स्वस्यममात्माप्रतिमावपुः।पुत्रादिकल्प
नात्स्वानष्टवस्तुगोचरा ६ उपास्योपासकत्वेनगुरुशिष्यक्रमेणच॥स्वामिभृत्यादिरूपेणक्रीडतेस्वेच्छयेश्वरः ७
पितृत्वंप्रतिपुत्रोयःपुत्रंप्रतिपितैवसः॥ एकएवहिनानेवकल्प्यतेवाह्मात्रतः ८ तस्मात्प्रकाशएवास्तिपरमार्थोनिरूप
णे॥ भेदप्रतीतिर्मिथ्यैवमाययात्मनिकल्पिता ९ मिथ्यात्वंनामबाध्यत्वंसम्यग्ज्ञानोदयेसति शिष्याचार्यपरेशादि
स्वप्नवत्प्रतिभासते १० मिथ्याभूतोपिवेदांतःसम्यगर्थंप्रबोधयेत् देवताप्रतिमावस्त्रचित्रयन्मतिविंबवत ११ सर्वो
पिव्यवहारोयंमायायाःपरिजृंभणं सुषुप्तिसदृशीमायास्वप्रबोधेनबाध्यते १२ युक्तिहीनप्रकाशस्यसत्तामायेतिक
थ्यते नासतीदृश्यमानासाबाध्यमानानवासती १३ नप्रकाशादियंभिन्नाछायेवार्कस्यतामसी नवाभिन्नाजड

लोकव्यवहारस्य मायाकल्पितत्वेन दृष्टान्तेन स्वात्मन्यनेकधात्वमाह ४

उपसंहरति ५

सर्वोपिव्यवहारो मायामय एवेत्युपसंहरति २

तर्हि कथं कल्पितो वेदांतो ब्रह्म बोधयिष्यतीति ३

इदानीं मायाया लक्षणं वदिष्यन् मिथ्यात्वलक्षणमाह १ इयमेव मायायाः लक्षणं नहि प्रमा सिद्धिप्रमाणज्ञानवाध्यं भवति ४

यथा चित्रव्याघ्रादिः सत्यभयादिहेतुर्वा तस्य ३

युक्तिशून्यप्रकाशत्वं साधयति १

मायायाः सदसत् सदसद्विलक्षणत्वेपि भिन्नत्वाभ्यां वा सावयवत्वेन निरवयवत्वाभ्यां वानिरूपणासंभवतीत्याशंक्याह १

मायाया साक्षाल्लक्षणमाह २ यथार्कछायातामसी रात्रिरर्कात् भिन्नाभिन्ना तथेयमितिभावः १

मा स्वा ज्ञनारोपेरेहरहः प्रसज्यते २६ युक्तिहीनप्रकाशात्माभ्रान्तेर्नस्यात्तिलक्षणं यदिस्याल्लक्षणंकिंविभ्रान्तिरेवनसिध्य
ति २७ जलचंद्रवदेकस्मिन्निर्भयेरज्जुसर्पवत्।।भ्रान्तीयत्नेपयास्वर्णेकारणेकटकादिवत् २८ उपात्तेरूप्यवच्छुक्तौ
११ भ्यासेपस्तपुरीवरवे।।रथ्यंवुधत्स्फुरद्रूपेस्थाणौचौरवद्क्रिये २९ असत्कल्पमिदंविश्वमात्मन्यारोप्यतेभ्रमात्
स्वपंप्रकाशसद्रूपंभ्रांतिवाधविवर्जितम् ३० प्रत्यभिज्ञायतेवस्तुप्राग्वन्मोहेव्यपोहिते।।देहाद्युपाधौनिर्धूतेस्यादा
त्मैवमहेश्वरः ३१ स्मृतिःप्रत्यक्षमैतिह्यमित्यादीनांपराण्यपि।।प्रमाणानामासवागाहप्रत्यभिज्ञाप्रसिद्धये ३२
इतिश्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके।।प्रबंधेमानसोल्लासेसप्तमोल्लाससंग्रहः।।७।।प्रकाशव्यतिरेकेणप
दार्थःकोपिनास्तिचेत्।।परमार्थोपदेशानोव्यवहारःकथंभवेत् १ कस्यवंधश्चमोक्षश्चवध्यतेकेनहेतुना।।
मायायाल्लक्षणंकिंस्यादित्येवंपरिपृच्छतः २ प्रश्नःस्यादुत्तरंवक्तुंप्रतिपन्नस्यलेनच।।उक्तोर्थःसप्तभिःश्लोकैःपुनःसं स्वा०
क्षिप्यकथ्यते ३ पौनरुक्त्यंनदोषोत्रग्रहेनार्थेनवाभवेत्।।अभ्यासेनागतैपत्तामर्थस्यप्रतिपाद्यते ४ विश्वंपश्यति ११

उमहाक्रिमाशंक्याह :ग ६क
तिपाद्यवमुनो ५ होपसा
रितार्थः २

विद्यया ऽविद्यामात्रं बाध्यते न तु स्वरूपं प्रकाश्यते इत्येतत्प्रपंचयति ३

प्रतिप्रत्ययं ज्ञायते इति तथा साक्षी इत्यर्थः यद्वा ऽभिदन्तज्ञासिषभिन्नाकारा प्रत्यभिज्ञा इत्यर्थः २

यतः सर्वप्रमाणानां मोहनिवर्तकत्वमेव स्वभावो न त आत्मनि कल्पितो विधोपि वेदान्तैर्निवर्त्यते इत्याह ५

सर्वत्रावरणाभंगस्य मानकृत्यमिति सर्वप्रमाणैर्बाधा रत्पेनाह ५

प्रत्यभिज्ञेति शेषः ३

प्रत्यभिज्ञास्वरूपमाह २

उक्तयोर्मायाविद्ययोः कार्यमाह १

उद्याह २

४ किमिति सिद्धस्वरूपमात्रे प्रत्यभिज्ञो ऽथेत आगंतुकधर्मस्य वा किं न स्यादित्याशंक्य तत्किंकारणव्यापारः प्रमाणव्यापाराद्वेति विकल्पक्रमेण परिहरति सत्वनिषेधात्मकमसत्वं निषेधयति ३

प्रमातॄणां माययाततमसाकृतम्॥ मायाविद्ये प्रभाप्राक्षीभानीभृत्यो यात्प्रमोपमे १५ सर्वनाशादयेन्मायाविद्याख्या
स्विप्यदर्शयेत्॥ प्रत्यभिज्ञैव सर्वेषां प्रमाणानां च साधनम् १६ ईश्वरे च्मोहमप्यस्य रतिविच्छेदकारिणी॥ आस्थि
प्यविद्यया मायया मीश्वरोऽहमिति स्फुटिः १७ ईशात्मकापोहदीप्तो मायाजवनिकावृतः॥ सम्यगावरणापाये
सहस्रांशुरिव स्फुरेत् १८ नं कारणानां आपारः प्रमाणानां न बाधनः॥ प्रत्यभिज्ञाफलं नाम मोहापसरणं परम् १९
पांवेति संतिमात्रा नित्यवद्यस्य वर्तते॥ तेषां मोहापसरणात् व्यापारो न्यो न विद्यते २० ज्ञानं तत्परिच्छिन्नदेहधर्माश्रितस्य नि
सत्यता न स्वात्मत्वं मोहाद्देहापि कल्पयेत् २१ शुक्तौ रजतमित्येवं यथा भासते न्यथा॥ सदैव रूपं चेभ्रान्तिविलयश्चेत्तेन
सिध्यति २२ नासंतासत्यकार्यो तन्नरङ्गादिवत्क्वचित्॥ कान्ताकरस्थरजतमिति स्यात्स्मरणभ्रमः॥ २३॥ तेनेदन्त
त्वमित्येवं स्यात्सादृश्यात्तु विभ्रमः॥ पीतः शंखो गुडः तिक्तः स्यादौ नास्ति तुल्यता २४ तादात्म्येन स्फुरति चेद्रजत
त्वेन शुक्तिका विभ्रमो निरधिष्ठानो बाधो निरवधिर्भवेत् २५ बुद्धिस्थितं हि रजतं बाह्यत्वेन प्रतीयते॥ गुंजादौ च

तदूर्ध्वं पादोदकैः प्रमा ६ ष्टांतः स्वरूपस्यैव सतः चैतन्यविच्छिन्नित्वेन शक्तिलयवलारसिद्धार्थः १

तद्वचनेऽ४

देहात्मनोरन्योन्याध्यासे दृष्टान्तमाह ४

साहस्यं ५

178

किं भ्रमस्य सादृश्यं व्यापकं आप्यं वेति विकल्प्याद्यं प्रत्याह नद्वितीयः शुक्तौ शुक्तसाम्येपि भ्रमाभावादिति तेयं २

अन्यसंप्रयोगे ऽन्यविषयकं ज्ञानं स्मृतिरेव

अनिदमरजते इदं रजतमिति च ४

लिगुरुमतमाशंक्याह। असत्स्मरणाकारवैपरीत्यान्न स्मरणमिति सिद्धान्ताशयः। यदीदं सर्वदेहमवभासते तत्तदा पत्तद्दृष्टं तत्रापीत्येवं तत्स्वभासते तेनेदं रजतमिति ३

शुक्तिरजतयोस्तादात्म्ये विभ्रमालीवनं तदा उभयोरध्यस्तत्वात् अन्यस्य वस्तुनो भावा

स्वतरजतस्य पुरोवर्तिन्यारोपः स्वर्यमाणरजताभेदेन शुक्तौ

शून्यवादापादनप्रसंग इत्यर्थः असत्ख्यातिरप्यनेन निराकृता वेदितव्या १

रजतत्वानुभवो वा स्तु इत्यन्यथाख्यातिवादिनां मतद्वयं क्रमेण निरस्यति

आत्मख्यातिपक्षं निरस्यते १

द्वितीयान्यथाख्यातिमतं निरस्यन्नाह २

वाह्यार्थप्रत्यभिज्ञानमनुभावितद्दर्शयति १ अस्वाभाविकात् २ यथैकवस्तु अवगम्यते तथात्मनः प्रत्यभिज्ञानं भवति १ यकारात्पदार्थविशिष्टानुभूतिमाह ६

स्मरतीति यथा कृतमादाय शंकते स्मृतेरप्रमाणत्वं सिद्धमेवेत्यर्थः ५

आत्मनः स्थायित्वे युक्तिमाह २

आत्मैवार्थं विज्ञापयति ४

मा ह्वा नमुच्यते ॥ ३ ॥ तद्दैर्घ्यकालाकारादीनवध्यानुषंगिकान् ॥ यथैकं वस्त्वनुस्मृतं प्रत्यभिज्ञानमात्मनः ४ मायानुषंगसंजात
१२ किंचित् तत्वाद्यपोहनात् ॥ सर्वज्ञत्वादिविज्ञानं प्रत्यभिज्ञानमात्मनः ५ एवं जन्मानुभूतार्थस्मरणान्मृगशावकः ॥
जननीस्तन्यपानाय स्वयमेव प्रवर्त्तते ॥ ६ ॥ तस्मान्निश्चीयते स्थायी त्वात्मा देहांतरेष्वपि ॥ स्मृतिर्विना न घटते स्तन्य
पानं शिशोर्यतः ॥ ७ ॥ पूर्वत्रानुभवे काले स्मृतिकाले परत्र सन् ॥ आत्मा संस्काररूपेण स्मरत्यर्थस्तु निश्चितम् ८ प्रत्यभिजानाति ४
प्रत्यभिज्ञेति भावानां स्मृतिश्चेदभिधीयते ॥ आत्मस्थैर्ये प्रमाणत्वं स्मृतिस्तेनाप्युपात्कथं ९ स्मृतेनौप्रकाशोना
र्थस्य न चाप्यर्थस्य निश्चयः ॥ न चाप्यर्थानुभवयोरंगुल्योरिव संभवेत् १० नानुभूतिविशिष्टस्य पदार्थस्य चेदं
त्रिवत् ॥ सर्वत्राप्येवमित्येवं प्रसंगादितिनेष्यते ॥ ११ ॥ प्राक्तनानुभवे नष्टे तद्वदष्टप्रसंभवात् संस्कारसंज्ञात्सा राम०
मप्यात्मोरूपाज्ज्ञायते स्मृतिः १२ आवेद्यानुभवे नष्टे तदीयं विषयं प्रति ॥ अनुभावकमात्मानं बोधयत्यनपा १२
यिनम् ॥ १३ ॥ विषये च प्रमुषिते नष्टे चानुभवे सति ॥ स्वविश्रांतं स्मरत्यर्थं देवो प्रमुषितः सदा १४ प्रमोषणं

नचार्थानुभवस्य वाह्यात्मपाठे उत्तरार्द्धं न संगतं ४ निराकरोति ३ व्यतिरेकदृष्टांतः ४ अन्यतरविशिष्टान्यतरप्रकाशो न कृतेत्याह ४ स्मृत्यं प्रमाणं साधयति ५

समग्रभावादसाधारणकारणात् २ सद्भावनियमस्वभाव[illegible]नुमानेनेत्यभिः ४ स्वत्वतोसाक्षीमाह ३

नचसंस्मृतिप्रमाणं [illegible] स्यत्वन्यथानुपपत्तेरात्मस्थैर्येमितिसूक्ष्मः इत्यदोषदृष्ट्याशयेन [illegible] प्रकाशो यथा न्वस्वतस्वरूपाभासः तथा वस्मृतेः न प्रत्यक्षैतभविः ५

पदार्थपदार्थस्मृतावभ्युपगतावविरोधप्रक्रियाप्रसंगइत्यर्थः ३ सामेयात्मस्मृतेः कृत्यमाह सम्पन्नेत्य अस्यानुभवे नष्टे तदीयविषयभावे दर्शीयं प्रतियः पूर्वानुभवितात्मा तं तत्त्वं बोधयति स्मृतिरिति विशेषः स्मरति तारत्वात्त्वाभिज्ञानस्य प्रतिबोधः २

नष्टे १ आत्मा १ न तु कथं देवो प्रमुषितसत्यस्मृतिप्रलययोः प्रमोषसंभवादितत औपाधिकमेवात्मनः प्रमोषणं न यत्किंचित्क्रियाविशेषाकारादर्शनमात्रं न स्वरूपनाशमात्रम् २

गम्यप्रज्ञानाविषय:२ प्रपंचाधिष्ठानत्वेन तदंत:पातित्वे
[illegible]·२ कथमेवंरूपतातत्राह·३

अंशाविकारपक्षौ निराकृतेति·२

अत्र श्रुतिसंमतिमाह·१

दलीकंदसंनिभः॥ निर्गुणो निर्विकारश्च निराभासो निरंजनः १४ पुरुषः केवलः पूर्णः प्रोच्यते परमेश्वरः॥ यो वाचोप
त्र निवर्त्तंते मनो यत्र विलीयते॥१५॥ एकीभवंति यत्रैव भूतानि भुवनानि च॥ समस्तानि च तत्वानि समुद्रे सिंधवो यथा
॥१६॥ कः शोकस्तत्र को मोह एकत्वमनुपश्यतः॥ वाच्यवाचकरूपत्वात्सविकल्पोपि सन्नयम्॥१७॥ देहादीनामपो
हेन लक्ष्यते निर्विकल्पकम्॥ असन्नेव भवेद्विद्वान् असन्नेवेति वेद चेत्॥१८॥ अस्ति ब्रह्मेति चेद्वेद संतमेनं ततो विदुः॥
॥ इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके॥ प्रबंधे मानसोल्लासे षष्ठोल्लासः समाप्तः ६ प्रत्यभिज्ञाबलादात्मा स्था
यी निर्धार्यते यदि॥ कानाम प्रत्यभिज्ञैषा किंवा तस्याः प्रयोजनम् १ प्रत्यक्षादिप्रमाणेषु प्रत्यभिज्ञा न पठ्यते॥ कथं
तस्याः प्रमाणत्वमिति पृष्टः प्रबोध्यते २ बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि व्यावृत्तास्वनुवर्त्त
मानमहमित्यंतः स्फुरंतं सदा॥ स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया तस्मै श्रीगुरुमूर्त्तये नम इदं श्रीद
क्षिणामूर्त्तये॥७॥ एतदुक्तं भवति॥ भातस्य कस्यचित्पूर्वं भासमानस्य सांप्रतम्॥ सोयमित्यनुसंधानं प्रत्यभिज्ञा

भूत्यादिवादनि
रासमुपसंहर
ण ४

मूर्छाऽऽदरादिषु ३

199

प्रत्यभिज्ञाबलादात्मन:स्थायित्वमुक्तं तत्र प्रत्यभिज्ञा
या: प्रमाणत्वमाक्षिपति·४

[illegible]

एतत्परिहाराय सप्तमं पद्यमव
तारयति·३

कानामप्रत्यभिज्ञेति प्रश्न आक्षेपो वा आद्यं प्रत्याह आक्षेपस्तूत्तरत्र परिहृतः प्रत्यभिज्ञायद्विधांतिरिक्ता दिना प्रत्यभिज्ञा प्रत्यक्षाद्विशेषट्कसामग्रीभेदजन्यत्वे
पि न तस्याः प्रमाणांतरे प्रवेशः प्रमाणान्तरवादितिभावः१

यदुक्तं स्थायिनार्थक्रियानुपपत्तिरिति तद् दूषयति ४

धे २ तार्थक्रियां कुर्वतोऽनागतत्स्वप्रयोग) सतोपि पूर्वार्थक्रियाभावादस नर्हेतुकं २ धर्मिकात्मवादे दोषांत) स्कंधवादं प्रत्याह २

ध्यान्तिषेद्याह्नाप्तम्येत्वात्स्वस्य चात्मनः ॥ अवस्थीरे ल्लिरणकृतं तस्मात्सर्वमिदं जगत् ॥३॥ स्कंधानां परमाणूनां संघात

पिनास्तिचेत् ॥ संघातो न विनाहेतुं जडाघटपटादयः ४ महानुभावो भ्रूपासमिति भ्रांतसम्मन्यते ॥ आत्मापलापको
वोढुः किम पर्यंचरतिव्रतम् ॥५॥ प्रत्यभिज्ञापदि भ्रांति भोजनादिकथं भवेत् ॥ इष्टसाधनमेवैतत्संगतादिनान्यवत्
॥६॥ इति निश्चित्य बालोपि भोजनादौ प्रवर्त्तते ॥ अवकाशप्रदातत्वमाकाशस्यार्थक्रिया यथा ॥७॥ तथैवार्थक्रिया
पुंसः कर्त्तृत्वज्ञातृतादिका ॥ सुषुप्तिसमये व्याप्तमासत्त्वज्ञानसुखात्मकः ॥८॥ सुखमस्वाप्समित्येवं प्रत्यभिज्ञायते
यतः ॥ प्रत्यभिज्ञायत इति प्रयोगः कर्मकर्त्तरि ॥९॥ आत्मा स्वयंप्रकाशत्वात् ज्ञानात्मा त्मानमात्मना ॥ सुखपद्मो मा
यया सहोज्जगंधरस्वलक्ष्यते १० अप्रकाशतया भाति स्वप्रकाशतयापि च ॥ जडात्मनि देहादौ साक्षाद्दीशो वि
विद्यते ॥११॥ एवं वैच मोहिनी नाममायाया किंमहे पितुः ॥ मोहापोहः प्रमात् एवं मोक्षरत्नमिधीयते १२ अवेद्या
त्रपनिर्मुक्तो देहादिभिरनाविलः ॥ इषीकस्वस्य सन्याजीन्यग्रोधकणिकोपमः ॥१३॥ वाह्याद्भात्यदलीन्मुक्तः क

तर्हि कर्मणि प्रयोगात्कर्मत्वं प्राप्तं नेत्याह ४

अर्थक्रियाकारित्वात्सिद्धमात्मनः सत्त्वं स्थायित्वं चेत्यर्थः ४ तज्ज्ञातृत्वं व्याघात सार्थमर्थतः प्राह ४

विशेषणाभावात् ३ स्वरूपज्ञानस्यालोपात् ३

उपसंहरति २

अकलुषितः २ इषीकाद्वयमयान्तः स्वैकरूपत्वे दृष्टांतः ॥ न्यग्रोधेति स्वस्य भावे दृष्टांतः २
वट २

तस्मात्तत्वेप दृष्टांतमाह २

गजोधकालिकमात्मस्वरूपमाह २

आत्मनां स्कंधानां बाह्यक्षणिकानां कर्तृत्वाद्दक्ष
र्मनः स्वात्मानुपपत्तेः पूर्वपूर्वक्षणा हेतुकउत्तरोत्तर
क्षणोऽभ्युपेय इत्याह ३

विषयनिषेधयति ५

प्रत्यभिज्ञायामाह ४

संतंतरभावे संघाता सिद्धेरिति वैत्तना हनेतिरघगातत्वातरा
योयस्य जगतस्तत्स्वगतातिशयं नान्यकृतातिशय योगी त्यर्थः ३

स्कंधेभ्यः आध्यात्मकः संघातोभिजायते
परमाणुभ्यो बाह्य इति ३

संस्कारस्कंधमाह १

याक्रियाः ६ थ्यंगीवनुष्यात्संगृत्नी विधिष्व्यात्मपत्वसौ॥ एवं पंचविधास्कंधाः संज्ञास्कंधस्तीर्यते ७ एगाधाः
पुण्यपापे च संस्कारस्कंध उच्यते॥ सुखं दुःखं च मोहश्च स्कंधः स्याद्वेदनाह्वयः॥ ८॥ पंचभ्य एव स्कंधेभ्यो नान्यस्त्वात्मा
स्ति कश्चन॥ न कश्चिदीश्वरः कर्ता स्वगतातिशयं जगत्॥ ९॥ स्कंधेभ्यः परमाणुभ्यः क्षणिकेभ्योभिजायते। सर्वं च
वं क्षणाद्देव क्षणाः स्यादुत्तरोत्तरः १० सर्वस्मादेव हि ज्ञानाज्ज्ञायते ज्ञानमुत्तरं॥ स एवापमितिस्तानं ते पंज्वाले निवभ्र
मः ११ अस्तिभातीति धीर्भ्रांतिरात्मानात्मसु कल्प्यते॥ ज्ञानोपादानमहिंसादाकारः किं प्रकाशते १२॥ एतेनैव
वैऊक्षितुंतीभावप्रमाणेन निषिध्यते॥ एतद्यस्तादिवाकरें तु सहयोमायासमापाद्नात्सन्मात्रः करणोपसंहर
णात्तोयोभ्य नसवुसः पुमान्॥ भ्रागस्वाप्नमिति प्रबोधसमये पः प्रत्यभिज्ञायते न स्वैभ्रीगुणत्रयेन मरस्रीर
क्षिणामन्त्रयो॥ ६॥ असत्यापमाशयः॥ शून्यं चेज्जगतो हेतुर्जगदेव न सिध्यति॥ घटः शून्यः पटः शून्य इति के प्रति
पाद्यते १ नैवभासेत शून्यं चेज्जगन्नरविषाणवत्॥ वस्त्वर्थी किमुपादद्याच्छून्यार्थी किं परित्यजेत्॥ २॥ कोविर

विषयवत्ज्ञान
स्यापिक्षणिक
त्वान्नत्वपि हेतव
न पेक्षमेव वा
६ ४
ऽपसंहरति ५

स्वगतातिशयत्वम्
भयविशेषेपि संघा
तैः साधयति ३

आत्मनो ज्ञानादिरा
हित्ये दृष्टांतः ५

200

ऽक्तव्यवहारविरोधिमेव प्रपंचयति १

आदौ शून्यवादं निरस्यति २

शून्योपादानकत्वे शून्यो घट इत्यादिव्यवहा
रापत्तेरित्यर्थः २

आत्मनि सर्वं कल्पितं आत्मा च सद्रूप इत्युक्तं सुषुप्तिदृष्टांतेन भूयस्वादी प्रत्यवतिष्ठते यथा सर्वं दृश्यं स्वप्ने तत्स्यमीश्वरात्माधिक्षितं तथा जाग्रत्यपि निः पक्षिद्ध्येश्वराश्रयामीति मदभिमन्यते भवान् तदभिमन्यतां नाम तथापि कस्य दृक् किं तत्त्वं सुषुप्तौ भाति न कस्यापि कमपि भातीत्याशयः ५

सदाशिवे साक्षात्कृते यस्मात्सद्यो लीयते तस्मात्तस्मा याममीक सनात् २

संघातादन्यस्य प्रवेशश्रुतेरपि अन्य आत्मा एकत्वस्य इत्याह २

व्यापकात्मपक्षे न दोष इत्याह १

उपसंहरति २

अणुपरिमाणोऽप्रतीयमानः आत्मा व्यापक एवेत्यत्र लिंगमाह १

व्यापकत्वे लिंगांतरमाह १

मा स्त्रा मूर्त्तिषु॥ आत्मसत्तात्मविद्यात्मा त्वात्मा घटादिष्वंतरिक्षवत् ३० परमाणुप्रमाणोपि मनसि प्रतिभासते॥ स्वप्ने चराचरं विश्व

मात्मन्याभाति केवलं ३१ देहादिष्वहमित्येव भ्रमः संसारहेतुकः॥ अंतःप्रविष्टाशास्तेति मोक्षायोपादिशाच्छ्रुतिः

१० ३२ एवमेषां महामायावादिनामपि मोहिनी॥ यस्मात्साक्षात्कृते सद्यो लीयते च सदाशिवे ३३ देहेंद्रियासुहीना

प्रकरणार्थमुपसंहरति ३

यमानरूपस्वरूपिणे ज्ञानानंदस्वरूपाय दक्षिणामूर्त्तये नमः ३४ इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके प्रबंधे

मानसोल्लासे पंचमोल्लासः संग्रहः॥ ५॥ स्वप्ने विश्वं यथात्मस्थं जाग्रत्यपि तथेति चेत्॥ सुषुप्तौ कस्य किं भाति कः स्या

स्कंधहेतुकमध्यामसंघातमाह ४

त्तत्र चेतनः॥ १॥ सर्वं च क्षणिकं प्रोक्तं सर्वमेव स्वलक्षणं॥ संघातः परमाणूनां मह्यंब्वग्निसमीरणाः॥ २॥ मनुष्या

विज्ञानवादिमतमाह ४ अन्यं प्राग् तत्क्षणायोरस ह ४

दिशरीराणि स्कंधपंचकसंहतिः॥ स्कंधाश्च रूपविज्ञानसंज्ञासंस्कारवेदना ३ रूप्यंत इति रूपाणि विषयाश्चेंद्रिया एल०

ण्यपि॥ विषयेंद्रियधीर्ज्ञानं विज्ञानस्कंध उच्यते ४ संज्ञा गुणक्रियाजातिविशिष्टप्रत्ययात्मिका॥ पंचधा कल्पना १०

प्रोक्ता संज्ञास्कंधस्य सौगतैः ५ गवां गौरिति संज्ञोक्ता। जातिर्गोत्वं तु गोगतम् गुणाः शुक्लादयस्तस्य गच्छत्याद्यास्त

पंचस्कंधवादिमतं पंचवादौ वाह्यसंघातमाह ४

स्कंधानेवाह ३

संज्ञास्कंधं विभजते २

तत्र रूपस्कंधमाह ३ सविषयाणींद्रियाणि रूपस्कंधः ३

पंचधा कल्पनामुदाहरणेन प्र
पादयति २

परिशेषान्नाशान्यस्यात्म
त्वं सिद्धमित्याह ६३

५२
विज्ञानसंतानरूपात्मास्कंदन्याशंक्य) अन्याचीनप्रकारात्वमेवाह ६४
सोऽपि नित्यपदन्याह ६५

तृष्णो २ आत्मत्यम् २

तदाश्रारागतात्स्यामवस्थायां निर्व्यापार
स्याद् = निरोध : २

शरीरमभिरक्षितुम् १८ शेषकर्मोपभोगार्थं प्राणश्चरति केवलम्॥ प्राणस्यात्र चैतन्यं करणोपरमे यदि॥ १९॥ प्रा
णो व्याप्रियमाणो नु करणोपरमः कथं॥ सम्राजि समरे युक्ते विरमंति निरीसेतिकाः २० तस्मात्करणस्वामी प्राणोऽध
विमर्हति॥ मनसः प्रेरके पुंसि विरते विरमंत्यत २१ करणानि समस्तानि तेषां स्वामी ततः पुमान्॥ बुद्धिस्तु क्षणिका
वेद्यागमागमसमन्विता २२ आत्मनः प्रतिबिंबेन भासितां भासयेज्जगत् आत्मन्युत्पद्यते बुद्धिरन्यत्रैव प्रलीयते
॥२३॥ प्रागूर्द्धं चासती बुद्धिः स्वयमेव न सिद्ध्यति॥ ज्ञानाद्ये त्वर्वपूर्वस्मादुत्तरोत्तरसंभवः २४ युगपद्बहुबुद्धित्वं प्रस
ज्येत क्षणेक्षणे॥ बुद्ध्यंतरं न जनयेन्नाशोन्तरमसत्वतः २५ एषां संघात आत्मा चेदेकैकांशोप्यकृते॥ नचेतनं प्र
सज्येत संघाताभावतस्तदा॥ २६॥ भिन्नदिग्गात्संभिप्रायः वर्तृत्वे तत्र एजितम्॥ संघो भिन्नं भवेदेतन्निःक्रियं वा भ
विष्यति २७ देहस्यांतर्गतोप्यात्मा आप्रणएवेति बुध्यते॥ अणुप्रमाणश्चेदेष व्याप्नुयान्नाखिलं वपुः २८ देहप्रमा
णश्चेन्नस्याद्बालस्य स्थविरादिता॥ देहवत्परिणामी चेन्नदेहवद्विनश्यति॥ २९॥ कर्मणां परिणामेन कृमिहस्त्यादिम

क्षणिकविज्ञानात्म
वादिनं प्रत्याह ६.३

पूर्वरागान्वितमुत्तरं
जायते ऽनन्वितं वा
नाद्य इत्याह ६.५

द्वितीयं प्रत्याह ६.४

कृतनाशाह ६३

जैनमतं प्रत्या
ह २

कंचपरिमाणस्त
र्थात्मा तदा भिम
नत्ताशाह ६२

द्वितीयं दूषयति आत्मवर्तृत्वे भिन्नदिग्गमनेच्छा)
तेषां कदाचित्स्यात् तद्वत् प्रजितं तत्र हेतुः संघ)
एवेत्याह ६.३

देहादिषु ध्यंतानां प्रत्येकमात्मत्वं निरस्य तत्संघो तथादं निरस्यन्ने
किं संघात एव चेतयते किं वा तदवयवा प्रत्येकमिति विकल्पाद्यम
नूद्य दूषयति ४
अरावात्म वादिनं प्रत्याह २

मनुष्यदेहकृतकर्मपरिणामेन कृमहस्त्यादियो
निप्राप्तौ कथं आत्मा समायिते तदर्थः २

साधारणंदोषमुक्त्वाप्रत्येकमाह.३ देहादयश्चेतनानभवंतीत्याद्यप्रमाणिकइत्याह.२ अतिरिक्तात्मसद्भावे अनुमानंतरमाह.गाढांधकारस्थदेहव्या पाररश्मिवृत्तिगृहप्रकाशाभिन्नःपंपारत्वात्सूर्यस्यांनिरुपात भिन्नदेहव्यापारवत्.४

मास्त्वहमितिभ्रांताभृशंवादिनं॥ मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणेतस्मैश्रीगुरुमूर्त्तयेनमइदंश्रीद
क्षिणामूर्त्तये ५ इदमस्यतात्पर्य्यं॥ देहादीनांजडत्वात्पाषाणवदनात्मनां कथंभवेदहंभावःसमावेशंविनेशितुः॥
॥९॥ देहस्तावदयंनात्माहृश्यत्वाज्जाड्यवत्त्वतः॥ रूपादिमत्त्वात्साक्षित्वाद्भौतिकत्वाच्चकुंभवत् १० मूर्छासुषुप्तिम
रणेष्वपिदेहःप्रदृश्यते॥ देहादिव्यतिरिक्तत्वात्तदानात्माप्रतीयते ११ यथादेहप्रवृत्तीनामादिकारणमप्युमान्॥
पुमांस्तथैवदेहादिप्रवृत्तौकारणंपरः १२ ममदेहोयमित्येवंस्त्रीबालैरपिमन्यते देहोहमितिनावेतिकदाचिदपि
कश्चन॥१३॥ इंद्रियाण्यपिनात्मानःकरणत्वात्प्रदीपवत्॥ वीणादिवाद्यवच्छ्रोत्रंशब्दग्रहणसाधनम्॥१४॥ रसस्य
ग्राहिकाजिह्वादर्विक्षौद्रघृतादिवत् चक्षुस्तेजस्त्वितपवद्रूपग्रहणसाधनम् १५ गंधस्यग्राहकंघ्राणंपुष्पसं
पुटिकादिवत्॥ इंद्रियाणिनमेसंतिमूकोस्मिबधिरोस्म्यहम् १६ इत्याहुरिंद्रियैर्हीनाजनाःकिंतेनिरात्मकाः॥प्रा
णोप्यात्मानभवतितानाभावात्सुषुप्तिषु॥१७॥ जाग्रत्स्वप्नोपभोगोत्थश्रमविच्छित्तिहेतवे॥ सुषुप्तिंपुरुषःप्राप्ते

उक्तक्रमाणेषुप्र
योजकतांशंकानि
रस्ये विपक्षबा
धकंतर्कमाह २

इंद्रियाणांममतास्पदत्वाजीवस्यत्व
आत्मानं नेत्याह.२

सूर्यसोमाग्निवत्.३
सुषुप्तिमूर्छामरणेषु.१

करणत्वहेतुनेंद्रियाणामनात्मत्वंसाधितंतत्रप्रत्येकमिंद्रियाणां
करणत्वंसाधयति.४
दृष्टोप्राणस्यचैतन्याभावंसाधयति.१

षड्विकारा अपि देहस्यैवोक्ता इत्याह ४

देहस्यात्मत्वेऽस्त्यस्ति प्रत्यक्षानुभव इत्याह ४ भावानां स्वत एव परिणामोपपन्नो २ चार्वाकादिशंकां परिहर्तुं तन्मतान्युपन्यस्यति २

त्माप्रकाशते अविद्याख्यतिरोधानव्यपाये परमेश्वरः दक्षिणामूर्तिरूपोऽसौ स्वयमेव प्रकाशते॥ इति श्रीदक्षि
णामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके॥ प्रबंधे मानसोल्लासे चतुर्थोल्लाससंग्रहः ४ प्रमाणमेकं प्रत्यक्षं तत्त्वं भूतचतुष्ट
यं॥ मोक्षश्च मरणं तत्र कामार्थौ पुरुषार्थकौ १ नहि खल्वीश्वरः कर्त्ता परलोककथा वृथा॥ देहं विनास्ति चे
दात्मा कुंभवद् दृश्यतां परः २ ह्रस्वो दीर्घो युवा बाल इति देहोपि दृश्यते॥ अस्ति जातः परिणतो वृद्धः क्षीणो जरी मृतः
३ इत्येवमुक्ताः षड्भावविकारा देहसंश्रयाः॥ वर्णाश्रमविभागश्च देहे एव प्रतिष्ठिताः ४ जातकर्मादिसंस्कारो
देहस्यैव विधीयते॥ शतं जीवेति देहस्य प्रयुंजंत्याशिषं बुधाः ५ इति प्रपंचं चार्वाको वाचयत्यल्पचेतनः॥ केचिच्छ्व
सामि जीवामि क्षुधितोस्मि पिपासितः ६ इत्यादिप्रत्ययबलात् प्राणानात्मेति मन्वते॥ केचिच्छृणोमि पश्यामि
जिघ्रामि स्पर्शयाम्यहं ७ इतींद्रियाणामात्मत्वं प्रतियंति ततोधिकम्॥ जानामिप्रत्ययबलाद् बुद्धिरित्यपरे जगुः॥ ८॥
मायाभ्रमरूढचित्तानां तेषां दूषणमुच्यते॥ देहं प्राणमपींद्रियाण्यपि चलां बुद्धिं च शून्यं विदुः स्त्रीबालांधजडोप

आस्तिकानां शास्त्रीयव्यवहारोपि देहाश्रय एवेत्याह ५

उक्तसर्वकल्पनानां भ्रांतमूलत्वान्न तासु आश्वासः कार्य इत्युत्तरमाह ९

पदार्थतत्त्वम् २

त्रिधा व्याचष्टि ४ प्राणात्मवादिमतमाह ४

इंद्रियाणां युगपत्कोणदर्शनाध्यक्षो नींद्रियात्मपेक देहे नेके आत्मान इति भावः इंद्रियात्मवादिपन्यासानंतरं प्राणात्मवादिपन्यासः ष्ट
वः मूतश्लोकान्तरोधेन तु वार्त्तिकपाठक्रमो ज्ञेय इति २ बौद्धमतमाह उपलक्षणं मिष्टिभूत्वादिवादिनां २

202

ईश्वरस्यैव प्रत्यगात्मत्वमाह ५

अंधपंगुवत् ५

एवं वर्णितेर्थे मूलसंगतिमाह ३
अन्यागततत्कार्यैस्वरूपं ३ प्रतिज्ञातार्थमुपपादयितुमहंकारं भिनत्ति ५
कारणात्मपेणावस्थानम् २

यस्मादौपाधिकारावात्मनोऽवस्थाऽउपाधीनां म-
मायैवात्मसंबंधस्तस्मात् २ उपसंहरति ४

तत्र लिंगं मूढेति २

मा० स्वा

८

ग्रत्संस्कारजान्पुमान् २४ मानसान्विषयान्भुंक्ते स्वप्नावस्था तदा भवेत् मनसोप्युपसंहारः सुषुप्तिरिति कथ्यते २५
तस्मान्मायासमापन्नः सन्मात्रो वर्त्तते पुमान् गुरोर्मन्त्रोत्तरस्येवं मायावेशात्प्रकाशते २६ ब्रह्ममसास्मित्येवंप्रबो-
धसमये पुमान् सच्चिदानन्दरूपः सन्स्वयमेव प्रकाशते २७ रस्यंजगत्समाविर्भासमाने महेश्वरे ॥ सर्पादयोपि भा-
सन्ते किमुतामेघटादयः २८ तस्मात्सत्ता च भावानामीश्वरश्च यथाश्रया सत्यंज्ञानमनन्तं च ब्रह्मात्रोपदिश्यते २९
जाग्रत्स्वप्नोऽस्वं विश्वमसत्संजडमंधवत् ईश्वरश्चाहमित्येवं भासते सर्वज्ञतया ३० निर्विकल्पश्च शुद्धश्च मलिनश्चे-
त्यहं त्रिधा निर्विकल्पं परं ब्रह्म निर्धूताखिलकल्पनम् ३१ धूल्यंधकारधूम्राभ्रनिर्मुक्तगगनोपमम् विवेकस-
मयेशुद्धं देहादीनामपोहनात् ३२ यथान्तरिक्षं संक्षिप्तनक्षत्रैः किंचिदीक्ष्यते ॥ देहेन्द्रियादिसंसर्गान्मलिनं क-
लुषीकृतं ३३ यथाकाशं तमोरूढं स्फुरत्यनवकाशवत् ॥ अहमित्यैश्वरं भावं परा जीवः प्रबुध्यते ३४ सर्वज्ञः स-
र्वकर्त्ता च तदा जीवो भविष्यति ॥ मायया धिकसंरूढो विषयेषाः प्रकाशते ॥ ३५ ॥ निर्विकल्पानुसंधाने सम्यग्गा-

एतच्छ्रुतिवचनादि-
दं सिद्धमित्याह ५

सच्चिदानंदस्वात्मे-
त्यत्र लिंगमाह २

ईश्वरस्य स्वतः सत्ता-
दिरूपत्वे मान-
माह ४

तत्साधनं ब्रह्माहं-
कारमुदाहरति ४

एम०

८

तत्रापि दृष्टान्तमाह ३ कश्चिदन्यमिव २ तत्र दृष्टान्तमाह ४ तृतीयाहंकारं सर्वसाधारणमाह ३
त्रिधाहंकारनिर्देशप्रयोजनमाह २
अतो मायानिरस्त्या निर्विकल्पात्मभानेयत्नः का-
र्य इत्याह २

मूलाधार स्वाधिष्ठान मणिपूरको नाहत विशुद्धाज्ञाख्यौ ः क्रमेणाब्जः चतुर्दश द्वादश षोडश द्विदल क्रमात् मध्ये मूलाधार लिंग नाभि हृदय
कंठ भ्रूमध्यदेशगाते ः समन्वितेत्यर्थः २
शिरः कपालगाः २
सर्पकुंडलाकारा १ मूलप्रकृतिः १
प्राणादीनां प्रसवकर्त्री पराशक्तिः सैव प्राणघोषावस्थां प्राप्य वर्णात्मनाभि
व्यज्यमाना सरस्वती १
अग्निर्जाठरः बिंदुरव्यक्तध्वनिः नादः सर्ववर्णसाधारणाकारः १
तारव नाडीनां = दि शति ३
अग्रकोणे उत्पन्ना १

संनिभः॥ यत्र कुंडलिनी नाम परा शक्तिः प्रतिष्ठिता १३ प्राणाग्निबिंदुनादानां सवित्री सा सरस्वती मूलाधाराग्रको
णस्था सुषुम्ना ब्रह्मरंध्रगा १४ मूले द्विछिन्नवंशाभा षड्गाधारसमन्विता तस्याः पूर्वकोणयोर्जाते द्वे इडापिंगले स्थि
ते १५ नाडीचक्रमिति प्राहुस्तस्मान्नाड्यः समुद्गताः गांधारी हस्तिजिह्वा च नयनांतं प्रधावतः १६ नाडीचक्रेण संस्पृ
ते नासिकांतमुपेगते॥ नाभिमंडलमाश्रित्य कुक्कुटांडमिव स्थितम् १७ एषा चालंबुषा नाडी कर्णद्वयमुपाश्रिते॥
नाडी शुक्ला द्वयात्तस्माद्भ्रूमध्यमुपसर्पति॥ १८॥ सरस्वत्या द्वया नाडी जिह्वांतां वाक्प्रसारिणी नाडी विश्वोदरी ना
म भुंक्ते न्नं सा चतुर्विधम् १९ पीत्वा पयस्विनी तोयं कंठस्था कुरुते क्षुतं नाडीचक्रात्समुद्भूता नाड्यस्तिस्रस्त्वधोमुखा
२० राका शुक्रं सिनीवाली मूत्रं मुंचेत्कुहूर्मलं॥ भुक्तान्नरसमादाय पयं शंखिनी धमिनी पुनः २१ कपालकुहरं गत्वा
मूर्ध्नि सिंचिनुते सुधां शतं चैका च नाड्यः स्युस्तासामेका शिरोगता २२ तयोर्ध्वमायन्मुक्तः स्यादिति वेदांतशासन
म्॥ यदा बुद्धिगतैः पुण्यैः प्रेरितेंद्रियमार्गतः २३ स्पृष्टादिविषयान्भुंक्ते तदा जागरितं भवेत्॥ संहृते ष्वेषु देहे षु जा

मूलाधारमुत्क्रांत
तो मध्यनाडीनिर्ग
ममाह १

ऊर्ध्वनाडीत्रयं सं
निवेश्य स्वरूपं नाडी
चक्रं प्राह ः ३
इडापिंगलयोर्वा
पूरणे नोर्ध्वगम
नावस्थायां ताभ्या
मुन्नीय नासानाड्या
नाड्यो नासिकांतमु
पैते इत्यर्थः
स्वतस्कनयनांतं
गते ४

वाक्यांप्रसारणक
र्त्री ५
जठरस्था ५

२०३

मणिपूरके चक्रनाड्यंतरोत्क्रमनस्थानमाह नाभिमंडलस्थो षमा कुक्कुटांडमिवोते ६
पूषालंबुषयोरंतराले तस्मान्नाभिमण्डलात् शुक्ला द्वया नाडी भ्रूमध्यमुपगता ५
सहस्रे इत्यपपत्याते २ उपसंहरति २
नाडीभेदोक्तिप्रयोजनं आत्मनोवस्थात्रयमा
हमाह १ देहाद्बहिः प्रसर्पदिंद्रियद्वारा १

ततएव नाभिमंडलादिति शेषम् ५
सुषुम्ना ब्रह्मरंध्रगता २

ऊर्ध्वगा नाडीस्तत्का अधोमुखीराह ४
अर्चिरादिमार्गेण ब्रह्मलोकं गच्छन् २
स्वप्नमाह इंद्रियेषु देहगतनाडीछिद्रेषु १

प्रतिबिंबाभेदेनस्फुरन् ५

द्वैतीभावसत्ताप्रकाशयोर्व्याप्रियतेयोद्विकारित्वापत्तिरत्याज
देहत्रयस्याभावात्तीभाषेत्यत्राशंक्योपाध्यायनत्वाचारान्तदोषः इत्याह ४

ज्ञातृत्वोपाधिंशानशक्तिमाह ५

विषयाणांप्रकाशवत्सत्वमपिपराधीनमित्या
ह २

इतीमपदार्थविवृतवन्तीशस्य
स्वप्रकाशतामाह २

उक्तमेवस्फुटयति २

मा ह्वा
७

अहमित्यनुसंधानात्ज्ञानानामीतिनवैस्फुरेत्॥कस्मिकोवाप्रकाशेनजगच्चस्यात्सभुसवत् २ प्रागूर्ध्वंचासतांसत्वंवृ
र्त्तमानेपिनस्वतः॥तस्माद्दीपोस्थितंसत्वंप्रागूर्ध्वत्वविवर्जितं॥३॥स्वयमेवप्रकाशेनजगद्यदिविनेष्वरं॥सर्वं
सर्वस्यभासेतनवाभासेतकिंचन ४ तस्मात्सर्वंतमहंवाजगत्स्यादेकरूपकम्॥तुल्येस्वयंप्रकाशत्वेतद्वचेतनयोर्मिथः॥
तुल्यएवप्रसज्जेरन्त्याज्यग्राहकतादयः॥इंद्रियाणामनियामात्स्वास्वषास्मरसादयः॥६॥मलिनामलिनादर्शयथा
त्माभोगतुल्ययोः॥क्रियाशक्तिज्ञानशक्त्योरंतःकरणभागयोः॥७॥प्रतिबिंबेस्फुरन्नीशःकर्त्ताज्ञातेतिकथ्यते॥बु
द्धिःसत्वगुणोत्कर्षान्निर्मलोदर्पणोयथा॥८॥गृह्णातिविषयच्छायामात्मच्छायानुभावतः॥अंतःकरणसंबंधा
न्निखिलानींद्रियाण्यपि॥९॥रथागनेमिवलयेकीलितारवकीलकाः॥नाड्योंतःकरणेस्यूताजालसंस्यूतसूत्र
वत् १० ताभिस्तुगोलकांताभिप्रसर्पतिस्फुलिंगवत्॥करणानिसमस्तानियथास्वंविषयंप्रति ११ देहस्यमध्यमं
स्थानंमूलाधारइतीर्यते॥गुदात्तुद्व्यंगुलादूर्ध्वंमेढ्रात्तुद्व्यंगुलादधः १२ त्रिकोणोधोमुखाग्रश्चकन्यकायोनि

अंतःकरणस्यलिंग
स्यक्रियाशक्तिरू
पोभागएकः आरलो:
ज्ञानशक्तिरूपोद्वि
तीयोभागोमेनेति
आत्मकः ५

विषयाणांस्वप्रका
शत्वं प्रकाश
लोदोषांतरमाह ३
४ ग्राह्यग्राहकव्यव
स्थापनीकारेदोषमाह
४

एम०
७

गुदादुपरिद्व्यंगुलंलिं
गादधोद्व्यंगुलं २

इदानीमात्मनउपाधिद्वारावक्ष्यमाणयोगंवदि
ष्यन्देहमध्यसंचारस्थानमादौप्रपंचयति ३

मूलाधारलक्षणमाह २

इंद्रियाणांस्वविषयान्ग्रहीतुंकिंप्रवृ
त्त्याशंक्याह ४

नाडीनांस्वरूपंप्रसारणंचाह २

जीवब्रह्मणोरेकत्वज्ञानमाहात्म्यं कैमुत्येनाह · प्राचीनपुरापभोगेनाकस्मात् सर्वात्मत्वे सकृत् प्रसक्तमात्रोपि पुमान् शिवलोके पूज्यो भवतीत्यर्थः सर्वपापविनिर्मुक्त इति पाठांतरं सुगमम् · ४

वाक्यार्थमनूद्य तद्विज्ञानफलमाह · ४

जीवेश्वरयोस्तटस्थस्वरूपलक्षणाद्वारा वाक्यार्थयोग्यतामाह · २ तत्त्वमर्थयो · २ जीवोपि सर्वात्मेवेत्याह · ३

कारणत्वं च कार्यत्वं न रहस्यं लक्षणं तयोः ॥ ३२ ॥ शाखायां चंद्र इतिवन्नैवमस्यमिदं मतम् ॥ महाप्रकाशात्मकं स्व-
रूपं चंद्रलक्षणं ॥ ३३ ॥ सच्चिदानंदरूपत्वं स्वरूपं लक्षणं तयोः ॥ एकलक्षणयोरैक्यं वाक्येन प्रतिपाद्यते ३४ तस्मा-
देकप्रकाशत्वं सर्वात्मत्वमिति स्थितम् ॥ देवतिर्यङ्मनुष्याणां प्रकाशान्न पृथक्स्थितिः ॥ ३५ ॥ जीवः प्रकाशाभि-
न्नत्वात्सर्वात्मेत्यभिधीयते ॥ एवं प्रकाशरूपत्वपरिज्ञाने दृढीकृते ३६ पुनरावृत्तिरहितं कैवल्यं पदमश्नुते ॥ सकृ-
त्प्रसक्तमात्रोपि सर्वात्मत्वे यदृच्छया ३७ सर्वभावविनिर्मुक्तः शिवलोके महीयते ॥ सर्वात्मभावना यस्य परिपक्वा
महात्मनः ॥ ३८ ॥ संसारतारकः साक्षात्स एव परमेश्वरः ॥ इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके ॥ प्रबंधे मान-
सोल्लासे तृतीयोल्लाससंग्रहः ॥ ३ ॥ स्वतः संतः प्रकाशंते भावा घटपटादयः ॥ नेश्वरस्य समावेशादित्यस्योत्तरमु-
च्यते ॥ १ ॥ नानाच्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरं । ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पंदते । जाना-
मीति तमेव भांतमनुभात्येतत्समस्तं जगत् । तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ४ ॥ अस्यायं भावः ।

एकरूपप्रकाशात्मत्वमेव सर्वात्मत्वम् ३

विषयभावना ५

त्रिभिः पद्यैर्वाक्यार्थप्रतिपादनेन समन्वयो दर्शितः इदानीं तद्दार्ढ्याय वादिशंकाः दूषयितुं पद्यत्रयं प्रवर्त्तते तत्र च घटादिभावानां स्वतः सत्तास्फू-
र्तिराहित्ये तदयुक्तं घटोस्ति भातीत्यादिप्रतीतेर्बाधादिति शंकते · ३

संक्षेपे पीताम्बरेनात्मन उद्धरणप्रकारमाह ५

एकस्यापि भक्तस्याविकारस्य परिणामो नास्ति भवति २ ईश्वरस्य जीव गुणकल्पे संसारापत्तिर्जीवस्येश्वरगुणकल्पे नित्यमुक्तत्वापत्तिः २

तवक्रमेणो भावस्यापि पदार्थपक्षे संगतौ २ भूतोपि ववहारे हिंसादृश्यं नरिश्वरे संभवति १ ईश्वरस्य जातित्वेनाभेदसत्वापत्तिः २ आत्म एव तत्त्वमपदार्थः ४

पा॥ त्वमिंद्रोसीतिवद्वाक्यं न तत्स्तुतिपरं २१ न सादृश्यपरं वाक्यमग्निर्माणवकादिवत् न कार्यकारणत्वस्य साधनं मघूटादिवत्॥ न जातिव्यक्तिगमकं गोः खंड इतिवद्भवः॥ गुणगुणात्मकं वाक्यं नैवं नीलोत्पलादिवत् २३ नोपासनापरं वाक्यं प्रतिमास्वीशबुद्धिवत्॥ न चौपचारिकं वाक्यं राजवद्राजपूरुषे २४ जीवात्मनाप्रविष्टोसावीश्वरः श्रूयते यतः॥ देहेंद्रियमनोबुद्धिप्राणाहंकारसंहतौ २५ आत्मसंकल्पनादत्तैरत्मत्वं प्रतिपाद्यते॥ वन्हि धीः काष्ठलोहादौ वन्हिसंकल्पनादिव॥२६॥ देहमन्नमयं कोशमाविश्यात्मा प्रकाशते॥ स्थूलो बालः कृशो दीर्घो वर्णाश्रमविकल्पवान्॥२७॥ प्राणकोशेपि जीवामि क्षुधितोस्मि पिपासितः॥ संशितो निश्चितोस्मीति कोशे मनोमये॥२८॥ विज्ञानमयकोशस्थो विजानामीति तिष्ठति॥ आनंदमयकोशस्थ एवं त्वहंकारे पुराकृतौ॥२९॥ पुण्यपेरूपासनाभिश्रूयसुखितोस्मीति मोदते॥ एवं कंचुकितः कोशैः कंचुकैरिव पंचभिः ३० परिछिन्न इवाभाति व्यापोपि परमेश्वरः॥ यथा सलिलमाविश्य बहुधा भाति भास्करः॥३१॥ तथा शरीरणयादिश्य बहुधा स्फुरतीश्वरः

आत्मैवैतान्यपद्यवते ३

कथं तर्हि हंसहस्ते इति ममासनेतस्मात् कोणादिषु विवेकाय पंचानामवस्थादि स्वप्नप्रसिद्धौ पावको हेतुत्वं पदार्थसंशोधनप्रकारमाह ४

यत्र सर्वं वेदापासीतेत्यादिषु वस्तुभावात् २

संशयभावः ४

स्तंत्रसंबंधत्रयोपेतंसद्वाक्यार्थंबोधयतीतिसंबंधत्रयंदर्शयति ४

पार्थंतिक्रमाह ३

उपाधिविशिष्टस्यवाक्यार्थत्वेदृष्टांतमाह २ वाक्याद्वाक्यार्थज्ञानप्रकारंतत्तद्वाक्यनिष्ठपदयोर्वाच्यलक्ष्यार्थभेदमाह २

सोयंपुरुषशब्दोक्तेपुमानेकोहिदृश्यते १० यज्जगत्कारणंतत्त्वंतत्पदार्थःसउच्यते॥देहादिभिःपरिछिन्नोजीवस्
त्वंपदाभिधः ११ तद्देशकालावस्थादौदृष्टःसइतिकथ्यते॥ तथैवतद्देशकालादौदृष्टोयमितिकीर्त्यते १२ मुख्यं
तदेतद्द्वैशिष्ट्यंविसृजत्पदयोर्द्वयोः॥ पुमांजंलक्षयत्येकंयथासोयंपुमान्वचः १३ प्रत्यक्त्वंचपरोक्षंचतत्त्वानल
मसीतिवाक्॥ तथैवलक्षयत्येकंजीवात्मपरमात्मनोः १४ सामानाधिकरण्याद्याःसंबंधःपदयोरिह॥ विशे
षणविशेष्यत्वसंबंधःस्यात्पदार्थयोः १५ लक्ष्यलक्षणसंयोगाद्वाक्यमेकंप्रबोधयेत्॥ गंगायांघोषइतिव
ज्जहल्लक्षणाभवेत्॥१६॥ नाजहल्लक्षणापिस्याच्छोणोधावतिवाक्यवत्॥ तत्त्वमस्यादिवाक्यानांलक्षणाभा
गलक्षणा॥१७॥ सोयंपुरुषइत्यादिवाक्यानामिवकीर्तिता॥ भिन्नप्रवृत्तिनिमित्तानांशब्दानामेकवस्तुनि॥१८॥ प्र
वृत्तिस्तुसमानाधिकरणत्वमितीर्यते॥ परस्यांशोविकारेवाजीवोवाकोननोच्यते॥१९॥ जीवात्मनःप्रविष्टत्वात्स्व
मायासृष्टमूर्तिषु॥ निरंशोनिर्विकारोसौश्रुत्यायुक्त्याचगम्यते॥२०॥ घटाकाशोविकारोवानांशोवातिपतोप

पदस्यार्थद्वयवत्त्वं
ऽवाक्यार्थेनसह
लक्ष्यलक्षणसं
बंधइत्यर्थः ५

लक्षणायाऽस्वरूपं
तद्भेदोपिदर्शयन्
माह २

205

संसक्तार्थपरत्वेनापिसामानाधिकरण्यसंभवेकि
भिन्नत्वंऽत्वंस्वीक्रियतेइत्याशंकायांसंसर्गांशांशित्वा
प्रकारैःनवधाविकल्प्यदूषयति २

लक्षणाकीर्तितेतिपूर्वेणान्वयः ३
सामानाधिकरण्यलक्षणमाह पर्यायशब्दव्यावृत्तयेभि
न्नेत्यादिक्रम ३ भिन्नत्वेऽंशविकारयोरभावेदृष्टांतमाह २
निरंकुशाद्युक्तश्रुतेः २

यति दर्पणादिवत् पृथक् सत्सु भावेषु ज्ञाति बिंब: संक्रमो वा लसत्तास्फुरणयो: स्यात् तदा ऋरखविषु क दर्पणवत् अपि लाप:
पिंडव घा भावा: पृथगवभासेरन्। नावभासते अत: आत्मसत्तास्फुरणयोरधिकसत्तास्फुरणाभावात् पार्थ गर्भा भावेऽपि ते न ज्ञाति बिंब: सं
किं भावेषु दर्पणादिवत्पृथग्विद्यमानेषु कथं संगते इति पृच्छसि किं वा भावानामेव स्वत: सत्तादि संभवेत् किमात्मसत्तादि) क्रमो वा कस्यापि
नेति तत्राद्यं प्रत्याह· ३ एवापि त्वमिश्रा म: ३

भ्रान्तेर२ उत्तरश्लोकेन १ आत्मैवैवमीयमिति विषयाकार १

उपसंहरति ५

म·उद्धा ष्कुलन्त्रागम्यसंगते॥ विंबादिदर्पणन्यायादित्थं एव छल्लिविश्वते १ यस्यैव स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थकं भासते साक्षा
त्तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान्॥ यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवांभोनिधौ तस्मै श्री गुरुमूर्तये नम इ
५ दं श्रीदक्षिणामूर्तये ३ इदमज्ञाकृतं॥ असत्कल्पेषु भावेषु जडेषु क्षणनाशिषु॥ अस्तित्वं च प्रकाशत्वं नित्यात्मसं
क्रामते ध्रुवएत २ आत्मसंन्नेव सन्नेषां भावानां न नतोधिका॥ तथैव स्फुरणं चैषां नात्मस्फुरणतोधिकम् ३ ज्ञानानि
वृत्तरूपाणि तेषां च विषयान्यपि॥ अहंकारेऽनुषज्यंते सूत्रे मणिगणा इव ४ प्रकाशाभिन्नमेवैतद्विश्वं सर्वं समास
ते॥ लहरीबुद्बुदादीनां सलिलान्न पृथक् स्थितिः ५ ज्ञानामीत्येव यत्ज्ञानं भावानां विषयवर्जिते॥ ज्ञातं मयेति तन्नाश्रा
द्विश्राम्यत्यत एव नि ६ घटादिकानि कार्याणि विश्राम्यंति मृदादिषु॥ विश्वं प्रकाशाभिन्नत्वाद्विश्राम्येत्परमेश्वरे एम०
॥७॥ स्वगतेनैव कालिम्ना दर्पणं मलिनं यथा॥ अज्ञानेनावृतं ज्ञानं तेन मुह्यंति जंतवः॥८॥ घटाकाशमहाकाशौ ५
घटोपाधिकृतौ यथा॥ देहोपाधिकृतो भेदो जीवात्मपरमात्मनोः॥९॥ तत्त्वमस्यादिवाक्यैस्तु तयोरैक्यं प्रदर्श्यते

द्वितीयं प्रत्याह· तथा चात्मानि तानात्मेनाध्यस्तं तत्स्फुरणाच्चैव विषयसत्तास्फुरणे। न स्वत इति भाव: ४

तत्र दृष्टांतमाह· ३
विषयस्फूर्तिरात्मधर्मो (न च ज्ञानविषयधर्म इ)
त्युपादयति ४
अहमेव तत्त्वं वेद कथं सर्वोऽपि न जानातीत्याशंक्याह· २

यद्यपि ज्ञानाभिन्नं ज्ञातं मयेति यत्साविषयं ज्ञानं समानमेव तथापि प्रथमे कर्तृ: कि
यया कर्म व्याप्तिमात्रं द्वितीयेन सकर्मका या: क्रियाया: स्वसंवेदनेनानुसंधानं प्र
दर्शितं ४
जीवेश्वराभेदमानेऽप्यौपाधिकं निमित्तं सदृष्टांतमाह २

उपसंहरति ३ पतनचेशित्वं च· स्वगतापेक्षारानपेक्ष्य ३

उपादानोपकरणप्रयोजनविवर्जिताः॥ स्वेच्छया सस्रजुः सर्गं सर्वभोगोपबृंहितं॥ ५७॥ ईश्वरोनंतशक्तित्वात्स्व
तंत्रोन्यानपेक्षकः॥ स्वेच्छामात्रेण सकलं सृजत्यवति हंति च ५८ न कारणानां व्यापारात्कर्तृस्यान्नित्य ईश्वरः॥
नापि प्रमाणव्यापारज्ञाता सोस्य प्रकाशकः ५९ ज्ञातृत्वमपि कर्तृत्वं स्वातंत्र्यं तस्य केवलं याचेच्छाशक्तिर्वैचि
त्री सास्य स्वच्छंदकारिता ६० यथा कर्तुं न वा कर्तुमन्यथा कर्तुमर्हति॥ स्वतंत्रामीश्वरेच्छां के परिच्छेत्तुमिहेशते॥
६१ श्रुतिश्च सोकामयतेतीच्छया सृष्टिमीशितुः॥ तस्मादात्मन आकाशः संभूत इति चाब्रवीत ६२ निमित्तं चेद्भ
वेदस्य जगतः परमेश्वरः॥ विकारित्वं विनाशित्वं भवेदस्य कुलालवत् ६३ बुद्ध्यादयो नव गुणा नित्या एवेश्वरस्य
चेत्॥ नित्येच्छावान् जगत्सृष्टौ प्रवर्त्तेतैव सर्वदा ६४ प्रवृत्त्युपरमाभावात्संसारो नैव नश्यति॥ मोक्षोपदेशो व्यर्थः
स्यादागमोपि निरर्थकः ६५ तस्मान्मायाविलासोयं जगत्कर्तृत्वमीशितुः बंधमोक्षोपदेशादिव्यवहारोपि मायया
॥६६॥ इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके॥ प्रबंधे मानसोल्लासे द्वितीयोल्लाससंग्रहः २ सत्तास्फूर्तेर्भावे

ईशस्यानिमित्तकार
णमात्रत्वं दूषयति
५

206

इच्छापाति प्रतपाह ३ षड्क्रोडश्राप्यलभावनौ संख्या परिमाण पृथक्त्व संयोग विभागाः ४

त्राद्यपद्ये तर्वद्रष्टत्वं पदार्थ उक्तः द्वितीये मायया विश्वस्य पश्चात्पदार्थ उक्त इदानीं तदेकवाक्यार्थप्रकाशकं तृतीयपद्यं
व्याख्यानुमाह· इदमेव भासमानं सत्तास्फुरणं किं दर्पणोदरे इत्यादि वत्प्रतिबिंबत्वं पांके वा घटः पिंडः अतिरिक्त संक्रमत्वाभिति
इत्युक्ताशयः १

अनेनानीश्वरसांख्यमतमुक्तं वेदतत्वं तज्ज्ञैरा प्रकृतिर्बो मूलप्रकृतिरविकृतिः महत्तत्त्वाहंकारतन्मात्राणि सप्त प्रकृतिविकृत्यात्म
काः एकादशेंद्रियाणि पंचमहाभूतानि षोडशविकाराः पुरुषः पंचविंशतितमः इति जैमिनिमतं मू·५

योगाभिमतमाह: ५

कर्मेंद्रियाणि च समीरणाश्चेति विग्रहः २

समीरणा एव भूतानि २) नासत्यौ नाम अश्विनीकुमारौ इति संद्विवचनांतः २

= इन्द्रियाणि विभज्यते २

मा·उह्ना तरं ३५ संध्यायोनिश्च योगर्वः स्मरणं विषयाश्रमे चंद्रः प्रजापती रुद्रः क्षेत्रज्ञस्त इति देवताः ३६ श्रोत्रं त्वक्चक्षुषी जिह्वा
घ्राणं ज्ञानेंद्रियं विदुः ॥ दिग्वायुसूर्यवरुणनासत्यौ देवताः स्मृताः ३७ एजसात्पुरहंकाराः कर्मेंद्रियसमीरणाः क
४ र्मेंद्रियाणि वाक्पाणिपादाः पायुरुपस्थकः ३८ वचनादानगमनविसर्गानंदसंज्ञकाः विषया देवतास्तेषां वन्हींद्रो
प्रणपात:४ पेंद्रमित्रकाः ३९ प्राणापानसमानाश्चोदानव्यानौ च वायवः ॥ भूतैस्तु पंचभिः प्राणैश्चतुर्दशभिरिंद्रियैः ४० च
तुर्विंशतितत्त्वानि सांख्यशास्त्रविदो विदुः महान् कालः प्रधानं च माया विद्या च पूरुषः ४१ इति पौराणिकाः प्रा
हुस्त्रिंशत्तत्त्वानि तैः सह बिंदुनादौ शक्तिशिवौ शांतातीतो ततः परम् ४२ षट्त्रिंशत्तत्त्वमित्युक्तं शैवागम
विशारदैः सर्वे विकल्पाः प्रागासन वीजेकुरइवात्मनि ४३ इच्छाज्ञानक्रियारूपा मायया ते विजृंभिताः इच्छा
ज्ञानक्रियाऐश्वर्यं यस्मात्सर्वमपह्नयः ४४ सर्वेपि जंतवस्तस्मादीश्वरा इति निश्चिताः बीजाद्वृक्षस्ततो बीजं पारं ४
पर्येण जायते ४५ इति शंकानिवृत्त्यर्थं योगि दृष्टांतकीर्त्तनं ॥ विश्वामित्रादयः पूर्वेपि परिपक्वसमाधयः ४६

उक्त मतमुपसंहर
ति· अस्यमतेमा
याशुद्धा दीनातत्वा
नां नानां कारणत्वे
नागमान्तपरि
कल्पितत्वमागमा
नीति द्रष्टव्य
म्॰ मू ४

महान् प्रकृतेराद्यो विकारः प्रधानं मूलप्रकृतिः माया आश्रयमव्यामोहयंती कर्त्री इच्छारूपम् [illegible] तद्विपरीता विद्येति भेदः ५
बिंदुः सर्वाधिष्ठानं सदाशिवाख्यं निष्कलं तत्त्वं । नादः [illegible] [illegible] कले नामिष्य तत्स्वरूपांतरं । शक्तिर्मा
या विद्या [illegible] सर्वाधिष्ठानं सामर्थ्यं [illegible] [illegible] शांतातीतो तत्त्ववाचस्या वित्रीबो ४

सर्वोत्तत्त्वांशवत्तमः २

पूर्वोक्त त्रिंशत्तत्त्वा परम्: ४ इच्छादीनां मायया वीक्ष्य तादृश्यत्वात्तेन तेषां
इच्छादिभिर्निरूप्यंते इति | पपनो २ नागदेशाजोर्वीनां [illegible] कार्यकारणतो
तथा ३ इष्टांतस्याकृयति १ [illegible]
[illegible]

इति चतुर्विंशतिगुणाः। एते च संस्कारास्त्र्यंगुणं विभज्योदाहरणेन प्रलापमाति २ वकारात् मनोपि अनित्यं परिछिन्नं च ५

दृष्टश्रुतानुभूतार्थविषयस्मृतहेतुः १ कर्मापेनाति २ परत्वं नाम व्यापकत्वमित्यभिप्रेत्याह सर्वत्रतादिति ३

ऽस्त्रिविधो वेगर घादेर्गतिकारणं दृष्टश्रुतानुभूतार्थस्मृतिहेतुश्च भावना २४ स्थितिस्थापकता नाम स्पर्शवत्स्थिति
कारणम् आकृष्टशाखाभूर्जादौ स्पष्टमेवोपलक्ष्यते २५ उत्क्षेपणमपक्षेपो गमनं च प्रसारणं आकुंचनमिति
प्राहुः कर्म पंचविधं बुधाः २६ सामान्यं द्विविधं प्रोक्तं परं चापरमेव च परं सत्तैव सर्वत्र तदनुस्यूतवर्त्तनम् २७ द्रव्यत्वं च
गुणत्वाद्यं सामान्यमपरं विदुः विशेषास्त्वनंतास्ते आकृतिज्ञानहेतवः २८ रूपस्येव घटे नित्यसंबंधः समवायिकः॥
कालाकाशदिगात्मानानित्याश्च विभवश्च ते २९ चतुर्विधा परिछिन्नानित्याश्च परमाणवः॥ इति वैशेषिकमते पदा
र्थाः षट् प्रकीर्त्तिताः ३० मायाप्रधानमव्यक्तमविद्याज्ञानमक्षरम् अव्याकृतं च प्रकृतिस्तम इत्यभिधीयते ३१ मा
यायामीशचैतन्यप्रतिबिंबानुषंगतः महत्कालपुमांसः स्युर्महत्तत्वादहंकृतिः ३२ तामसात्स्युरहंकारात्खानिलाग्न्यं
बुभूमयः॥ शब्दः स्पर्शश्च रूपं च रसो गंधोऽप्यनुक्रमात् ३३ इंद्रियाणां च विषया भूतानामपि ते गुणाः देवाः सदाशि
वश्चेशो रुद्रो विष्णुश्चतुर्मुखः ३४ सात्विकात्स्युरहंकारादंतःकरणधीन्द्रियम् मनो बुद्धिरहंकारश्चित्तं करणमा

उक्तानां नवद्रव्या
णां नित्यानित्यत्ववि
भागमाह ५

मायाधिष्ठातृप
रमेश्वरचैतन्यं ३

स्वार्थे तद्धितः ४

मायादिशब्दैर्मूलप्रकृतिरभिधीयते [illegible] पर्यायः ४

पञ्चभूतसूक्ष्म ४२ सांख्यकसम्मतत्वेनाह [illegible] ४ महत्तत्वम् २ कार्योपाधिर्जीवः स्वतंत्रो
नादिरपि ३

यथाक्रमं ते [illegible] २ तामसादहंकारादाकाशादि ४२

स्पर्शादय इंद्रियाणां विषयाः महाभूतानां गुणाः भवंति २ उक्तानां भूतसूक्ष्माणामधिष्ठातृदेवा
नाह २

अंतःकरणानि धीन्द्रियाणि चेति द्वंद्वः १ अंतःकरणानि विभजते २

अनुमानगतस्वे॰५ पंचविंशतितत्त्ववादिनः ५
गौतमीय॰५ केचननैयायिकागौतमीयाउपमानंचकुरितिपापेक्षयाचतुर्थं प
अनेकधेत्युक्तंप्रपंचयति॰३
ऽ बहुसाधर्म्येणापेचधर्मेणावाऽन्यस्यावेक्षा ४ इत्यमा
नोपिचतुरमिति अर्थमात्ररूपावृत्तिः ४
आकाशादिविशेषः ३
ज्ञानशास्त्रे विविधतस्वाः नागकुंतलमाह॰ २
चेतनापेक्षमपिकार्यंजायते दुग्धंयथावत्साकारेणपरिणाम
तेइत्याशंक्याह॰ २ वस्तुस्वाभितिसामान्याकारेणोक्तेरिति २
एषोतिमेतदात्मपदं। तमआसीदितिश्रु॰ पोदशतुप्रधानमतो ः कारणत्वमुक्तमितियो
क्तमाह॰ २ प्रत्यक्ष ४ सांख्ये

मा॰ उ॰ त्रा णः क्रियाक्रियावान्नित्याद्याःप्रकाशस्यैवकस्मनाः ११ चैतन्यंपरमात्मानंप्रधानस्यापिनेष्यते॥ज्ञानक्रियेजगत्क
र्मोद्गच्छेतेचेतनाश्रये १२ कालरूपक्रियाध्यक्षासाक्षीएतस्मिरिणमेद्धि ज्ञातंज्ञानज्ञेयरूपंज्ञानशास्त्राभवेज्ज्ञागत् १४
ज्ञानंद्विधावस्तुमात्रद्योतकंनिर्विकल्पकं सविकल्पंतुसंज्ञादिद्योतकत्वादनेकधा १५ संकल्पसंशयभ्रांतिस्मृतिसा
दृश्यनिश्चयाः॥ तुहीनष्ठमवसायश्चतथामेनुभवाश्रपि १६ प्रत्यक्षमेकंचार्वाकाःकणादसुगतौपुनः अनुमानं
चतच्चापिसांख्याःशब्दंचतेअपि १७ न्यायैकदेशिनोप्येवमुपमानंचकेचन अर्थापत्त्यासहैतानिचत्वार्याहप्रभा
करः १८ अभावषष्ठान्येतानिभाट्टावेदांतिनस्तथा संभवैतिह्ययुक्तानितानिपौराणिकाजगुः १९ द्रव्यंगुणस्तथा
कर्मसामान्यंसविशेषकम् समवायश्चकाणादाःपदार्थान्षड्ब्रुवते २० नवद्रव्याणिभूतानिदिक्कालात्ममनांसि
सिच चतुर्विंशतिरेवस्युर्गुणाःशब्दादिपंचकं २१ परिमाणंचसंख्याचद्वौसंयोगविभागकौ स्वभावतःपृथक्त्वंच
गुरुत्वंद्रवतापुनः २२ परत्वंचापरत्वंचस्नेहः।संस्कारइत्यपि धीद्वेषसुखदुःखेच्छाधर्माधर्मप्रयत्नकाः २३ संस्का

उक्तंज्ञानद्वैविध्यं सामान्यविशेषाभ्यानाविभजते॰३

षट्पदार्थतत्त्ववा
दी॰ वैद्य॰ः आस्तिक
राज्ञानादिभवादीन् ४
त्याद्युक्तोज्ञान ठक
संभावितिपदान्य
कुमाकं॰ आहेम २
सम॰ पंचिकादी
स्तीति सुपदेशस्य
३ मं परमाणु
जीवेज्ञानं ४
उदाह॰ २

गुणानामभिमानि २
भट्टाचार्यानुसारिणोमीमांसकाः ४
भावरूपाः ३ द्रव्याण्यभिमानानि॰ ३
आकाशादीनि २
अणुहस्वमहद्दीर्घमितिचतुर्विधंपरिमाणम्॰ २
एकत्वादिपरार्धा॰ २
पंचप्रमाणान्याह॰ ५ मीमांसकेकदेशी ५
प्रभाकरोश्रुतिप्रतिपत्तिमूलकत्वात्प्रमेयेचश्रुतांदृष्टी
यन्नाकेनेवैशेषिकमतमाह॰ ४
~~आकाश~~ शब्दादेरपाधेत्रयंकभेदवतोविना
नियोगिकंपरस्परंलांतरमासीतिदर्शय
वतइत्युक्तम्॥

उपसंहरति ३

समवायिनिर्वर्त्ततो संयोगो वर्त्तते तद्देवा । समवायि· कार्येण सहैकस्मिन्नर्थे समवेतत्वे सति कारणं तस्योदाहरणमित्युक्तं तन्तुसंयोगः पटस्य·
कार्यरूपो पटः । असमवायिकारणं संयोगः एकस्मिन्नर्थे तन्तुरूपे समवेतमिति· वा इत्यादीनां तन्तुपटयोः संयोगोऽसमवायिकारणम्
वोक्तिरिं कानि रत्नाय कार्येति· तन्तुसंयोगस्येव पटरूपे कार्ये सामर्थ्यं २ पटो स्व'रूपं प्रति समवायिकारणं पटाश्रयास्तन्तवः· तास्व
समवायिभिन्नं निमित्तं कारणं २
ततोऽसमवायिकारणं तन्तुरूपं वर्त्तते एव इतिकारणे न सहैकस्मिन्नर्थे समवेतत्वे सति कारणमसमवायिकारणमुदाहरणमिति ज्ञातव्यः २

१ परमाणुगता एव गुणा रूपरसादयः कार्ये समानजातीयमारभन्ते गुणान्तरम् २ कार्यं यत्र समवेतं तत्कारणं समवायि
तत्. चक्राद्यं साधनं यत्र घटस्यासमवायि तत् ३ समवायिनि तिष्ठत्समवायाश्रयेण तथा कार्ये वध्नत् सामर्थ्यं कथ्यते
असमवायि तत् ४ निमित्तं कारणं तेषामीश्वरश्च कुलालवत् यत्कार्यं जायते यस्मात्तस्मिंस्तन्न तिष्ठति ५ मृत्तिकायां
घटस्तन्तौ पटः स्वर्णेऽङ्गुलीयकम् इति वैशेषिकाः प्राहुस्तथा नैय्यायिका अपि ६ रजः सत्त्वं तमश्चेति प्रधानस्य गुणा
स्त्रयः रजो रक्तं चलं तेषु सत्त्वं शुक्लं प्रकाशकं ७ तमः कृष्णं चावरकं ८ बीजस्यांतरिवांकुरो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुन
र्मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतं मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम
इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ९ अस्यायमभिप्रायः अंकुरादिफलान्तेषु कार्येष्वस्तित्वमीक्ष्यते कुतस्त्यागतमसंवद्धाः वट
बीजेषु ते कणाः ९ कारणान्तर्गतं कार्यमिति सर्वैश्च संमतम् तस्मात्सत्तास्फुरणा च सर्वत्राप्यनुवर्त्तते १० पुष्पे फलत्व
मापन्ने क्षीरे च दधितां गते विजातीयाः प्रवर्त्तन्ते गुणा रूपरसादयः ११ कारणं कार्यसंबन्धौ जातिर्व्यक्तिर्गुणी गु

रक्तमुपरंजकं
अहंलघु ५
सं.प.ल:४

सांख्यमतमाह·४
ईश्वरस्य जगज्जनने
सहकार्यपेक्षाया
मङ्गीकारे वहानि
रनपेक्षायां दृष्ट
विरोध इत्याशंक्य
मायिकसहकारि
कल्पनान्नदोष
इत्याह ५
२०१

इत्यन्त रू ५+५ हेतवः ॥ इति सांख्याश्रयभाष्यं तेनैषां दूषणमुच्यते ॥८॥ बीजस्यान्त ५

परमकार्यरूपवटफलेषु परमाणुरूपाः कणाः कुतः)
संवृद्धः श्लाघकमात्रेऽन्वयसंभवेऽपि सर्वकार्याननुवृत्ते)
चाराबडउपादानमित्यर्थः २

मायासहकारिकस्य कारणत्वे दृष्टान्तौ) बकाराद्धे वक्ष्योगादयः २
वाह·४ मदुक्तमणुकारणकं न गाद्यतितदूजयति·३ सर्वेषां १

पूर्वपूर्वकार्यस्योत्तरोत्तरोपादा
नत्वेबाधकमाह·२

प्रकाशमात्रस्यापि कथं कारणत्वमित्याशंक्य माययासर्वविवर्ता
धिष्ठानत्वेनेत्याह·१

वि॰अ४

४२७१

~~२६५~~

आगमविधानम्

श्री ५ को सरकार

मं·को·
१

श्रीमन्मङ्गलमूर्तये नमः ॥ ॥ वर्णाः पंचाशता स्यादिविभक्त्यंतविग्रहा वाक्प्रसादाय मे संतु यान्मा
तृका विश्वमातृका· वर्णनिघंटमालोक्य सम्यक् कृत्यागमांतरात् वर्णाभिधानं विदधे श्रीविनायकशर्म
णा· २ ॐ। ॐकारः प्रणवस्तारस्त्रिमात्रो वर्तुलाख्यकः वेदादिः प्रणवः पंचदैवतस्त्रिदैवतः ३
आदिबीजं बिंदुशक्तिर्मंत्राद्यो ध्रुवबीजकं सावित्रमध्यमपरं गुणाद्याश्रितिस्थितिः ४ अ अः के
शवः स्यात् श्रीकण्ठो विष्णुरादिस्वरश्च सः पूर्णोदरी समाख्याता कीर्तिरप्येष कीर्तिता· वर्णा
द्य आद्यजश्चैकमात्रो ह्रस्वश्च रेफरः स्वराद्यो ग्रामणी वागीश्वरो ऽकारो ललाटजः ६ निवृत्तिश्च
द्योभातारश्च सारस्वत ललाटजः आ· आनंदनं प्रतिष्ठात्मा विश्वात्मा मुखनायकः ७ नारा
यणो मुखवृत्तो दीर्घच्छाया विधानकः द्वितीयश्च स्वरस्त्वाकारो दकजो दीर्घ एकजः· ८ इ सौरो दक्षि
णपादः स्यात् सूक्ष्मः कोनतरुर्मतिः ९ ई इः सूक्ष्मो माधवश्चंद्रो दक्षनेत्रः त्रिमूर्तिकः १० नेत्राख्यः कोटरी

९
राम:
१

िघात्तृतीयस्वरनासिके इकारः शाल्मलीत्वक्षाह्लादो दक्षिणलोचनः १० ई ईचतुर्थस्वरः शांतिस्त्रि
मूर्त्तिर्बिन्दुमालिनी मायागोविंद ईकारो वामनेत्रैच ह्रोस्वरः ११ उ शान्तिर्विष्णुर्भ्यलोलाक्षीतु शौर्जिह्वाख्य
नामकः बालिकाकूस्मृतो लक्ष्मीनामपर्याय एव च १२ ऊ ऊविष्णुरमेशाश्च कर्णा नाभीषणी ऋषः ऋ
स्यकर्णः कर्णाद्दक्षऊकार पंचमस्वरः १३ वर्त्तुलाक्षी च षड्क्रूक ईधिका मोहिनी च ऋतिः ऊनः स्मृतिः ऊवः
स्लोतो मोहको मोहनो पिव १४ ऊ ऊ कांतिर्वामकर्णस्यो स्म धीशो मधुसूदनः षष्ठस्वरः स्तथोका
रः प्रजेशोनवभैरवः १५ दीपिकादीर्घघोणा वरूढ्ः सव्यश्च वोपिव ऋ ऋभारभूतिभीस्त्य दक्ष
नाशा त्रिविक्रमः १६ ह्रियानिवृत्तिर्नामास्य ऋकारसप्तमस्वरः शिरोमाला दीर्घमुखीरे विकारद्ध
एकपात् १७ ऋ निर्ज्जिरो गोमुखी स्याद्वाम्भनो वामनासिका मायाग्निरुद्रमूर्त्तिः स्याद्वामनाक्षापुटा
मिधः १८ ऌ ऌ [illegible] धर्मो दीर्घजिह्वा स्यात्युर्मेधाव पार्थिवः दक्षगांडो गंडनासा ऌकारो नवमस्वरः।

१९ स्तुस्मवक्त्रोगारुत्वरोमायेंद्रेजंगलःस्मृतः । विद्याधरःकपोलाख्यःस्याद्दक्षिणकपोलकं २० ॡका
रो ॡहषिकेशो हांडो ह्रीहरः सूक्ष्मामृतास्त्रुजो लोलुपो दशमस्वरः २१ नीलपादो वामगंडः
ल्स्याद्वामकपोलकः मण्डविद्याकोमायेंद्रः शांतिस्तस्त्वपिरामतः २२ एरुद्रक्षिप्स्वाक्षिंठीशस्त्वोष्ठ
नामाभगाहूयः अग्निःशांकिर्दक्षजानुर्ज्ञानशक्तिर्ध्वजंघजः २३ ऊर्ध्वशक्तिस्तथैकारः स्मेकादशा
मस्वरः स्तानश्वपन्नामस्मुरूर्ध्वदंतः क्वचित्स्मृतः २४ ऐ ऐमौक्तिकोधोलज्जाग्निश्चवागोष्ठकयाम
कः तामोदरोवाग्भवाख्यःपीठेशस्तोक्षमान्मतः २५ द्वादशस्वरऐकारोमृतावोत्पुत्तमस्त्वपि · क्षमा
तकोवामजानुज्ञाघोणिर्धेनुस्वरः २६ क्वचित्साधरदंतश्चवाक्सारस्वतईरितः स्त्रो स्रोसद्यःसघो
जातश्चगायत्रीदक्षजंघकः २७ ऊर्ध्वदंतोदंतनामालक्ष्मीर्ज्वालाकृत्वीरतिः वासुदेवःपश्चिम
स्यापोष्टपृष्ठोनेत्राद्यत्यपि · २८ नयोदशस्वरश्चांपांर्यतोकारश्चकुज्वचित्त ऊर्ध्वास्मोष्टना

मारव्यकंठाख्यः परिकीर्त्तितः ऐ ऐश्शांतिकोनुग्महेशस्तेजश्चोवामजंघकः संकर्षणाश्चकंठाख्योनाद
ल्यश्च सरस्वती ३० चतुर्दशस्वरश्चोत्कामुखोकारः सदाशिवः मनुस्वरोधोदंनाख्योव्यापिनीदशमस्व
रः ३१ कविनस्यादधरोष्ठाख्योप्यधश्चोमोमन्तर्मतिः अं अं दंडोघंटिकानादोदंघ्रं स्त्रात्न वः पुमान्त ।
३२ वंडपावीजयोनिः स्पान्तोरव्योदुःखश्चवंधकः श्रीमुखीविंदुरिदुश्च प्रद्युम्नः कामदस्यकः ३३ आत्मा
रूपोदीर्घनामानुस्वारो व्योमरूपिका पुरुषाख्यः शिवः प्रीतिरविपंचदशस्वरः ३४ अः अः आद्यांको
महासेनोद्विविन्दुः प्रकृतीरतिः रुद्राभद्रोनिरुद्रश्च विघाजरव्मृत घंटिकाः ३५ अमरेशोहिजिह्वाख्यो
हरिः सर्गोविसर्गकः अनंतशक्तिरित्युक्तः षोडशस्वर इत्यपि ३६ कः कः क्रोधीशोमहाकालीजयाव
कीहुताशनः दक्षस्कंधः स्कंधनामामंन्मथस्तेजसोंतिकं ३७ वाहुमूलाहृयोदक्षंवाहुमूलश्चमा
दनः ३८ गजापत्याहृयःस्टष्टिः कापालीविंदुमालिनी वामदेवोनकोहृदः ककारः क्रोधनायकः ३९

ख· खचंडेश्वो गदी दुर्गा दक्षवाहुः सरस्वती कक्षकूर्परकेश्वल्पः कूर्पराख्यः ककारकः ४० कपाली दंपजानी
शः शिरंश्चाकाशनामकः ऋद्धिश्च कालरूपी च वाहुमध्यागहस्त्यपि ४१ गः गस्यात्पंचानको दक्षकूर्परांतश्च कंक-
णः सभागरोम्भरः शार्ङ्गी शिवदर्शनसंज्ञकः ४२ गोद्विजाख्यो गोन्वरश्च गणाध्यक्षश्च तीरितः सर्वसिद्धिर्गिका-
र्थश्च स्मृतिरूपश्च सर्वगः ४३ घः घंटहस्तो दक्षकरः कालरूपी शिवोत्तमः खड्गी सत्या घोरनामा मेधा गौरी
घकारकः ४४ शिवात्मांगुलीमूलश्च दांतको घुर्घुरोपि च· ङ· ङ· द्विजात्मेकारूपश्च वक्षहस्तांगुलीनखः ४५
पतिस्त्रैलोक्यविद्या च एकनेत्रा ह्रूपस्तथा· च· कूर्मो मंत्रशक्तिः स्याद्धर्मदंडधरो हली वाशिलक्ष्मी
चंडरूपो वामस्कंधाख्यनामकः ४६ नतीयल्लोचनो सव्यवाहुमूलो द्विनेत्रकः छलांगली दीर्घवा- २।।
डरेकनेत्रो विशालिनी ४७ एकवामपङ्गुणान्तिरेकपादः पङ्गुर्द्युतिः छ· छकारो मूलवली वामकूर्परो
मंत्रशक्तिका ४८ द्विशिरश्च तथा सव्यभुजमध्यगतोपि च· जाम्रकंकणः शल्ली त्रिशल्ली विजया

स्थिरा ४९ आत्मशक्तिर्दीर्घबाहुर्जयंतश्चतुराननः भगनामा जकारश्च स्यावोक्ता वैवकर्त्री ५० फ फ
जिह्वा वामहस्तश्च विजयाख्यन मंडलः पाशी लंबोदरी नामशाखा वामूलो झकारकः ५१ आकल्पनश्च म्ह
कारीत्याश्चिभिरजेश्वः दीर्घबाहुश्लोकरूपं नाद देवो निरंजनः ५२ ञ ञसर्वोद्रा विशाखी विश्वा वामक
रांगुलीनखः धर्मदः सुखदो ज्ञानी ब्रह्मानो सिद्धिरंगुली ५३ एकपादो ञकारश्च दुर्गतीनी वामशाखि
का ट टंकारः सोमनाथो मुकुंदो विनदजरा ५४ दक्षिकटि दक्षिणा स्फिक् कपाली वपिनागरी प
दमूलो दक्षपादमूलो वामकरोटिका ५५ सोमेश्वरो हुवं द्रष्ट्र ठकारश्च पुनर्नवः ठ ठलांगुली पूर्णांचं
द्रः खेचरी विनदात्राश्री ५६ नंदजो वज्रिलो ह्नज्ञोऽमृता गश्चो दक्षजानुकः वनजो जीवजो भ्रीबो दक्षोरु
र्विघ्नपूर्णिकः ५७ ढकारश्चालिनी व्यापिनत्याकरनलाहृयः ड डदारुकश्च निनन्दी मंजरी द
क्षगुल्फगः ५८ बलापको वामवाडु डकारो योगिनीप्रियः शांतिर्दक्षिणजंघाश्चा योगिनी हृद

मं·को·
४

यगमः ५८ ठ ठकारोर्द्धनारीश्वोप्यपिगौवविनायकः ऐश्वरीसिद्धिदानाचविघ्नेशः सव्यबाहुकः ६० सिद्धि
नेरो दक्षपादो दक्षिणांघ्रिर्गणाधिपः ण णा दक्षपादांगुलिको द्विनेत्रो योगिनीप्रियः ६१ दक्षपादाहूय
श्चापि समृद्धिः काकोदरी हरिः त्रापाठश्चो वामत्रात्रि तारास्वाती तारकोपि च ६२ उरुद्वयात्मकश्चोरु
मूलश्च मध्यवर्णकः शक्रीशः कामिका वामयन्त्रलतिस्थि जटी स्मृतः ६४ ध्य·ध्य दंडी पूतनात्मको वा
मोरुर्वामजानुकः महाग्रन्थिश्च दंडोऽर्थोग्निस्थिता ह्रकश्च ह्यपि ६५ पशिनीश्रिरजो मुक्तिस्थ्यकारो वरदो
पि च · द द वामजानुः कूर्मेशो दानाधाताववदात्मकः ६६ वं डलो वामगुल्फश्च ह्लादिनी वर्मनामकः सत्य
धृतिर्दक्षपादो दकारो भद्रकालिका ध ध वामजंघा राल्वणश्च मतिः श्रीनिनेश्वरः । प्रियश्च दर्शनो नेत्र
हं धनाभाश्चमाश्वतः ६८ स्थाणुर्मीनेश्वरो मीनो धकारो योगिनीत्यपि · न · नमेषो वामपादश्रीवा
मीशोरिश्च दन्तुरः ६९ ऊर्द्धवामीनादे दवः क्षपादो दीर्घो निरञ्जनः नकारश्चांशिनी चापि नादिनी

राम·
४

212

नादरूपकः १०प पलोहितो दक्षपार्श्वो दक्षकुक्षिश्च गर्जिनी कुक्षिंपार्श्वो निरीहश्चोग्रहृत्कर्त्ता पकारकः
११ तपनः पंचमः ऽघोरो रमातीक्ष्णा सदाशिवः पार्वती हृदयश्चापि शिव इत्यपि कीर्त्तितः १२ फ· फः शिखी का
लरात्रिमाया वामपार्श्वो जनार्दनः वामपादो नंदिपादः फेत्कारो डाकिनीप्रियः १३ डाकिनी वह्नभो रौद्री
फकारश्चिष्य एव च· व· वकुण्डलिनी पूज्यवंशो ह्यगालंडो युगंधरः १४ शिखिवाहो मुखविंदो वलिर्ज्ञी श्रोव
लिप्रियः यो ह्यावात्मा कलेश्वेदिन्म्य धिभूधरसंज्ञकः १५ वकाराख्योभयाख्यात्तु ह्यव इत्यपि कीर्त्तितः भाद्वि
रंडो यशोनामिर्द्दन भ दुष्ट भीषणाः १६ दक्षस्कंधो महावाहुः क्लिन्नानि द्राकपर्द्दिनी· भ· भकारो भामवो
भीमो विश्वमूर्त्तिस्वना द्रुपः १७ म· म महाकाल उन्मात्तः काली वज्रान्तरो वरं कालाख्यो हृषितः कालो भ्य
दुष्टापि यमो विषं १८ तंत्रीमकारः शुभरूपो वैकुंठो वसुदो रविः य· य द्दवालीशानः कुद्दाली
ग्रो वाभु संज्ञकः १९ शंकुभद्रो जया वाणं वेगी वज्ररूपोत्तमः लक्ष्मीर्लसेत्ताणो वसुधा प्राणाः शीघ्रश्च

सं·को· प्राणिसेयकः ८० र· रक्तनामा सुमुखः स्त्री रेफः परावली भुजंगोऽरविर्वह्निः स्थलदंतश्च दीपकः ८१ दक्षिणांसो
५ हंसनामा क्रोधनी तेजसाह्वयः ल· लः पिनाकीशो नाकीशः कीपार्श्वं ज्योधमानलः ८२ कंदः परापरापृथ्वी विना
वह्नावसुधो वसुधा· रेवती शक्रनामा त्वमेः पृतनामांससंज्ञकः ८३ लकारः कुटिलश्चापि जितनी पंचयकलस्था सुधारः
पीनः शिथिलः पीताख्यश्चापि लंबकः ८४ व· वरवक्रुष्ठारक्षभानुर्मदोयामांसकः शुचिः जलनामामृतास्य
श्च वज्रक्षिफस्तुलसंज्ञकः ८५ श· शांकः सागरः सूक्ष्मो कारी बालश्च माधवी वकारो वरुणश्चापिश्च गगनावी
संज्ञकः ८६ श· शःशांतवक्रोऽस्थिभानुश्च मन्मथः कुसुमायुधः कामरूपः कामरूपी सोरव्यदानाशुचिर्बकः ८७
श्रीकंठो वारुणी संध्या हंसग्रोमृत्युकारकः दंभहृत्सर्वदाकृष्णवामोरुश्च विशोषकः ८८ ष· षष्ठोनंतमा
मर्योग्निर्मज्जा पीनाविनायकः कालधर्मः षकारश्च वायवी जठरो वृषः ८९ प्रलयानलं घोरराज्यश्चयमः राम:
कालांतकाह्वयः स· सदाशिवो भृगुः शुक्रो हंसो रक्षो वदारिणी ९० श्वेतास्यः कुंडलः शक्तिसंज्ञकश्च ५

213

दुसंज्ञकः प्रकृतिश्च जगद्बीजं परमात्मा मन्तात्मकः ९१ सकारश्चन्द्रपिंडश्च जीवकुंडलकः प्रभा· ह हवाराहो
लिङ्गशान्तो नाकुलो नकुलीश्वरः ९२ हकारःप्राणमाजीवात्मा काशनामा शिवाह्वयः मादनः सहजा लक्ष्मीप्रा
णो हंसोरुणावरः ९३ नादघोषप्राया संधिरस्त्रो व्योमसंज्ञकः ल लशिरो विमलो मोघो लकारो व्या
पिकाप्रिता· ९४ क्षक्रोधनामा संहारो नंता संवर्तकः भयः नृसिंहः व्योमहलतेजाः क्षकारो नलमंडलः
९५ संयोगजः सवर्णान्तः सर्वांगो रोमसानुगः मेरुवंव्योडुगान्तश्च वर्णान्तल्लुंडरूपरः ९६ सर्वान्तिकोऽन्तिकः
प्रोक्तो विद्युती मातृकान्तिकः॥ ॥ ह्रीं इत्येतस्य निर्देशो हृल्लेखा भुवनेश्वरी ९७ मायाशक्त्या
ख्ययाख्येयः क्लिं वास्य मदनाह्वयः श्रीं वाच्या कमलानामा फ्रेंकार इति निर्दिशेत् ९८ आं पाशो
नांकुशेन क्रौं गं गणेशेन निर्दिशेत्· प्रसादेन हौं वाग्भवेन नाम्ना ऐं इति स्मृतम्· ९९ आत्मना
हंस इत्येवमजा इति प्रकीर्तितः परमात्मा सोहमिति बीजं च वज्रः कलं १०० भूमिबीजं पिंड

मं·को·
६

वीजंक्लौंवर्गपंचजनान्वितं । कूटद्वयसुपनेहयक्रौंवपिंडवीजंवपिंडकं १ क्षत्रंतुयुरुद्वयुक्तंन्तसिंहाख्यं
क्ष्रौंइति चिंतामणिः स्फ्रें दीर्घहुंहुं वराहाख्यमिरितम् । २ हैंसूहयग्रीवसंज्ञंविश्ववीजंतुश्रीमिति ह
दाख्ययानमोनत्याशिरोनाम्नाद्विठंतव · ३ वह्निवीजाख्ययास्वाहावषट्तुवीजंशिखाख्यया ।
नेत्राख्ययावौषडिति हुं कौचकवचाख्यया · ४ फट्द्वयास्त्राख्यरैहेतिसंज्ञयाज्ञायतेवुधै दिक्षा
त्रमल्पवुद्धीनांमोक्षवोधायकीर्तितम् · अन्यदप्यत्रविज्ञेयमागमान्तरदर्शनात् · मननंसर्वध
र्माणांत्राणांसंसारवृत्तग्रहः ६ मननात्राणधर्मत्वान्मंत्रमित्यभिधीयते · अनेनयुक्तिप्रदामंत्राग
प्रयुक्ताःसर्वकर्मसु ७ धातुःशब्दनिवेधार्थःस्यान्मंत्रगुप्तभाषणो · मनोविदितसंज्ञाभिर्नादि
श्वास्फुटताभवेत् · तंगोप्यफलासिद्धिस्तुभवेन्मंत्रस्यगोपनात् · लघ्वागाद्यन्तसंकेन
शव्देनकृतमानसः आगमेसर्वतंत्राणांनिर्देशंप्रययेशिव · इतिश्रीविनायकभट्टविरचित

पागमाविधानंसप्रशांमि

रामः
६
२१५

१६२

८२९८

लक्षहोमको पीठोमादेखि [illegible]न्त गोदानादिकर्मविधिः ।

आदौयज्ञसमाप्तिकर्माधिकारसिद्ध्ये गोदानम्॥ आचम्य कर्मपात्रंकृत्वा. ॐ अपवित्रः पवि
त्रोवेति संप्रोक्ष्य. ॐ नमोगोभ्यःश्रीमतीभ्य० इतिगाम्. नमोब्रह्मण्यदेवायेति ब्राह्मणं च स
म्पूज्य. सङ्कल्पंकुर्यात्. यथा— हरिः ॐ तत्सत् विष्णुः३ श्रीमतो भगवतो महापुरुषस्य वि
ष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य सकलजगत्सृष्टिकारिणो ब्रह्मणो द्वितीयपरार्द्धे श्रीश्वेतवाराहकल्पे
वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमेयुगे प्रह्लादाधिपत्ये मनोसप्तमे सत्यत्रेताद्वापरान्तेकलियु
गस्य प्रथमचरणे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे आर्यावर्तान्तर्गत हिमवत्पर्वतैकदेशे गङ्गादेव्या उत्तरकोणे
नेपालाख्ये पाशुपतक्षेत्रे श्रीवाग्मतीतट निकटे इहपुण्यभूमौ षष्टिसंवत्सराणांमध्ये अमुक
संवत्सरे श्रीसूर्येमुकायने अमुकर्त्तौ मासोत्तमे अमुकेमासि अमुकेपक्षे अमुकराशिस्थे सूर्ये
अमुकराशिस्थे गुरौ अमुकराशिस्थेचन्द्रे शेषेषु ग्रहेषु यथायथ स्थानस्थितेषु सत्सु एवंग्रह

गुणयोगविशिष्टायां अमुकवासरान्वितायां ममुकपुण्यतिथौ अमुकगोत्रः अमुकप्रवरः सपत्नीपु
त्रपरिवारो अमुकोहं मम· अमुककर्मणि भक्ष्याभक्ष्य वाच्यावाच्य कर्तव्याकर्तव्यादि विचाराभा
वजनित्त भोजन शयन विहार व्यवहारादिगत शास्त्रोक्त सर्व सन्नियमाकरण जन्य प्रत्यवायपरि
हारद्वारा परिसमापितैतत् अमुककर्मोत्तराङ्ग· भूत तत्तद्देवतापूजन दक्षिणादान यज्ञान्तस्नान
मण्डपदानान्त ममस्तकर्माधिकार सिद्धये शरीर शुद्ध्यर्थमिदं गोप्रत्याम्नाय रजत द्रव्यं चन्द्रदै
वत ममुक गोत्रायेत्यादि० प्रार्थना - कपिले सर्वदेवानां० दानप्रतिष्ठा - कृतैतद्गोप्रत्याम्नायद्र
व्यदानप्रतिष्ठार्थं० ततः पूर्णपात्रदानम् - अद्येहेत्यादि देशकालौ संकीर्त्य· अहंमम अमुकानु
ष्ठानाङ्ग·भूत स्विष्टकृद्धोमान्त तत्तद्देवताहवनकर्मणः पूजनकर्मणश्च साङ्गता सिद्ध्यर्थं कृताकृ
तावेक्षणरूप ब्रह्मकर्मप्रतिष्ठार्थं मपूर्ण पूरणार्थमिदं (षट्पञ्चाशदधिकद्विशतमुष्टिमितं) त

ण्डुल पूर्णपात्रं सदक्षिणं प्रजापतिदैवत ममुकगोत्राय अमुकशर्मणे ब्रह्मणे तुभ्यमहं संप्रददे· इति
दद्यात·। ततः ॐ सुमित्रियान आपओसधयः सन्तु· इत्यनेन पवित्राभ्यां प्रणितोदकेन यजमा
नशिरः संमृज्य– ॐ दुर्मित्रियास्तस्मैसन्तु योस्मान्द्वेष्टि यञ्चवयं द्विष्मः इत्यनेनैशान्यां प्रणी
ताविमोकः॥ ततस्तरणक्रमेण वर्हिरुत्थाप्याज्येनाभिघार्य· ॐ देवागातुविदोगातुं वित्वागा
तुमित। मनसस्पत इमं देवयज्ञंꣳ· स्वाहावातेधाः· इतिहस्तेनवर्हीषिजुहुयात॥ अथमेधा–
ॐ सदसस्पतिमद्भुतं प्रियमिन्द्रस्यकाम्यम्। सनिंमेधामयासिषꣳ· स्वाहा· यांमेधांदेवगणाः
पितरश्चोपासते· तयामामद्यमेधयाग्नेमेधाविनंकुरुस्वाहा· मेधांमेवरुणोददातु मेधामग्निः
प्रजापतिः· मेधामिन्द्रश्चवायुश्चमेधांधाता ददधातुमेस्वाहा· इदंमेब्रह्मचक्षत्रंचोभेश्रियमश्नु
ताम्· मयिदेवा दधतु श्रियमुत्तमां तस्यैते स्वाहा॥ अत्र समुद्रादूर्मिसहितेन अनेन मंत्रेण

पूर्णाहुतिरिति रत्नावलीकारः ॥ ततो वसोर्धाराइतिकश्चित् ॥ ततोवस्त्रहोमः — एधोस्येधि
षीमहि समिदसितेजोसितेजोमयिधेहि. समाववर्तिपृथिवी समुषाः समुसूर्य्यः. समुविश्वमि
दं जगत्. वैश्वानरज्योतिर्भूयासं विभून्कामान्व्यश्नवै भूः स्वाहा ॥ ततः शेषचरुहोमः — अ
भ्याददामि समिधमग्ने व्रतपते त्वयि. व्रतञ्च श्रद्धाञ्चोपैमीन्धेत्वा दीक्षितो अहम्. स्वाहा ॥
अङ्गालम्भनम् — श्रद्धां मेधां यशः प्रज्ञां विद्यां पुष्टिं बलं श्रियम्. आयुष्यं द्रव्यमारोग्यं देहि
मे हव्यवाहन. त्वदर्थोयं समारम्भः कृष्णवर्त्मन्नमोस्तुते. इतिनमस्कृत्य. अमुखमग्नोपा
णी प्रतप्य. ॐ तनूपा अग्नेसितन्वं मे पाहि. ॐ आयुर्दा अग्नेस्यायुर्मे देहि. ॐ वर्चोदा अग्नेसि
वर्चोमेदेहि. अग्नेयन्मे तन्वा ऊनन्तन्म आपृण. मेधां मे देवः सविता आदधातु. मेधां मे देवी सर
स्वती आदधातु. मेधामश्विनौ देवा वाधत्तां पुष्करस्रजौ. ॐ अङ्गानि च मम आप्यायताम्. इति

सर्वाङ्गे। वाक्चमआप्यायताम् इतिमुखे। प्राणश्चमआप्यायताम्. इतिनासिकायाम्.। चक्षुश्चमआप्यायताम् इतिनेत्रयोः। श्रोत्रश्चमआप्यायताम्. इतिश्रोत्रयोः। यशोवलञ्च आप्यायताम्. इतिवाह्वोः॥ ततो घृतछाया — ॐ ध्रुवासि ध्रुवोयं यजमानोस्मिन्नायतने प्रजया पशुभिर्भूयात्। घृतेनद्यावापृथिवीपूर्येथामिन्द्रस्य छदिरसि विश्वजनस्य छाया. इति घृतमालोक्य निरीक्षेत.। अलक्ष्मीर्यच्च दौःस्थ्यंमे सर्वगात्रेष्ववस्थितम्. तत्सर्वंसमयाज्यत्वं लक्ष्मींपुष्टींच वर्द्धय.। काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती परुषःपरुषस्परि. एवानोदूर्वे प्रतनु सहस्रेणशतेनच। याक्षीरसागरोत्पन्ना दूर्वापीयूषसंभवा. तासांस्पर्शनमात्रेण आयुर्वृद्धिर्यशोवलम्। इत्यभिमंत्र्य. ॐ तेजोसीति परमेष्ठी ऋषि राज्यं देवता गायत्री छन्दः आज्यावेक्षणे विनियोगः। ॐ तेजोसि शुक्रमस्यमृतमसि धामनामासि. प्रियंदेवानामनाधृष्टं देवयजनमसि॥

इतिछायांपश्येत। अद्येहेत्यादि अमुकगोत्रस्य अमुकवर्मणः सपरिवारस्यममदीर्घायुरा
रोग्यहर्षविजय प्रज्ञाक्षेमादिसकलाभीष्टसिद्ध्यै अमुककर्मणः इदमवलोकितमाज्यं मृत्यु
ञ्जयदेवताकं हिरण्यंवाह्निदेवताकं कांस्यपात्रं विश्वकर्मदैवतं महामृत्युञ्जयप्रीतये अमुकगो
त्राय अमुकशर्मणे ब्राह्मणे तुभ्यमहं संप्रददे. प्रार्थना — कामधेनोः समुद्भूतं देवानामुत्तमं ह
विः, आयुर्वृद्धिकरं दातृ राज्यंपातुसदैवमे।। कृतैतत्सुवर्णकांस्यपात्रघृतदानकर्मणः प्रतिष्ठा
साङ्गतासिद्ध्यर्थमिमांदक्षिणां रजतं चन्द्रदैवतममुकगोत्रायामुकशर्मणे ब्राह्मणेतुभ्यमहंसंप्रददे।
इतिदद्यात।। छायादर्शनंपापनाशनमरिष्टहन्तृ ।। यज्ञान्तगोदानम् — गां ब्राह्मणं च सम्पूज्य.
अद्येहेत्यादि अहंमम अमुककर्मणः समस्तन्यूनातिरिक्तत्वदोषध्वंसनपूर्वक यज्ञसाद्गु
ण्यसिद्धिद्वारा श्रुतिस्मृतिपुराणागमोक्त साङ्गोपाङ्गफलप्राप्तये इमांस्वर्णशृङ्गीं रौप्यखुरां

ताम्रपृष्ठां पयस्विनीं सालङ्कारां सुपूजितां गां रुद्रदेवताकां (तन्मूल्योपकल्पितं द्रव्यं चन्द्रदेव
ताकं) अमुकगोत्रायामुकशर्मणे आचार्याय तुभ्यमहं संप्रददे. । यज्ञसाधनभूताया विश्व
स्याघप्रणाशिनी । विश्वरूपधरो देवः प्रीयतामनया गवा ॥ कृतैतद्यज्ञान्तगोदानकर्मणः प्र
तिष्ठासाङ्गतासिद्ध्यर्थं इदं रजतं चन्द्रदैवतं अमुकगोत्रायामुकशर्मणे तुभ्यमहं संप्रददे तत्सन्नम
म. इतिदद्यात्.॥ ॥ ततः ऋत्विगाचार्यः(पुण्याहवाचनं कृत्वा) कुण्डस्येशानभागे वेद्याः प
श्चिमतो भद्रासनोपरिस्थितं प्राङ्मुखं सपत्नीकं यजमानमुदङ्मुखा ऋत्विजः ग्रहकलशोदकेन
द्वारकलशोदकेन कुण्डकलशोदकेन च. देवस्यत्वा. समुद्रज्येष्ठाः. त्रायन्तां. इमा आप इत्यादि
भिः अब्लिङ्गाभिर्वारुणीभिः पावमानीभिर्ग्रहमंत्रैः सुरास्त्वेत्यादि पौराणिकमंत्रैश्चाभिषिञ्चेयुः॥
अभिषेके तु पत्नी वामभागे स्यात्॥ ॥ तत उत्तराङ्गपूजा— गणपतये नमः ब्रह्मादिभ्यो नमः

आदित्यादिनवग्रहेभ्योनमः। ईश्वराद्यधिदेवताभ्योनमः. अग्न्यादिप्रत्यधिदेवताभ्योनमः. विनायकादिलोकपालेभ्योनमः. इन्द्रादिदिक्पालेभ्योनमः ग्रहमण्डलोपरिकलशोपरिचावाहितदेवताभ्योनमः: गरुत्मतेनमः. सावरणप्रधानदेवतायैनमः। इति गन्धपुष्पाक्षतधूपदीपनैवेद्यादीनि यथासंभवं समर्प्य नीराजनां कुर्यात्.॥

॥ तत आचार्यायदेवप्रतिमादानम् —

अहंमम तत्तद्देवताप्रसादसिद्ध्ये अमुककर्माङ्गत्वेन तत्तत्स्थानस्थापित गणपतिमातृकावास्तुदेवता मण्डपदेवता ग्रहाधिदेवता प्रत्यधिदेवतादीनां गरुडस्यच सुपूजित सौवर्णप्रतिमाभिः समन्वितामिमां अमुकप्रतिमां सोपस्करां अमुकगोत्रायामुकशर्मणे आचार्याय तुभ्यमहं संप्रददे. आचार्यः कोदात्कस्मा अदादिति पठेत्। अद्यकृतैतत् अमुकप्रतिमादानकर्मणःप्रतिष्ठासाङ्गतासिद्ध्यर्थमिदं सुवर्णवह्निदैवतं अमुकगोत्रायामुकशर्मणे आचार्याय दानप्रतिष्ठा

त्वेनतुभ्यमहंसंप्रददे. इतिदानप्रतिष्ठांचदद्यात्॥ ततोहोमदक्षिणादानम् - यथा अग्नेः पश्चिमभागमागत्य प्राङ्मुखोपविष्ट. उदङ्मुखेभ्य आचार्यऋत्विग्भ्योदक्षिणांदद्यात्। हिरण्यगर्भेतिदेयद्रव्यायनमः. इतिदेयद्रव्यंसम्पूज्य. अद्येहेत्यादि अमुकवर्मा सपत्नीपुत्रपरिवारोहं मम अमुककर्मणः समस्तशुभफलप्राप्त्यै आचार्य ब्रह्मगणपतिसदस्य होतृत्विग्जापक द्वारपाल द्वारा कृतस्य मण्डपस्थापित गणपत्यादि तत्तद्देवता सहित प्रधानदेवता पूजन तत्तत्सूक्तपाठ पूर्वकं चर्वाज्यादि द्रव्यैस्तत्तद्देवतानां होमकर्मणः कृतस्य साद्गुण्य सिद्धिपूर्वकं यथोक्ताभिलषित फलप्राप्त्यै आचार्य दक्षिणात्वेन ब्रह्मगणपतिसदस्यहोतृत्विग्जापक द्वारपाल परिचारक दक्षिणात्वेन भूमितुरगरथगृह सोपस्करशय्या वस्त्रालङ्कारादि निष्क्रयत्वेन चोपकल्पितमिदं रौप्यं चन्द्रदैवतं नानानामगोत्रेभ्यो नानानामशर्मभ्यो आ

चार्य ब्रह्म गणपति सदस्य होतृत्विग्जापक द्वारपाल परिचारकेभ्यो यथाभागं विभज्य
दातुं जले हमुत्सृजे. तत्सन्नमम ॥ कृतैतत् भूम्यादि निष्क्रय द्रव्य दानकर्मणः प्रतिष्ठा
साङ्गता सिद्ध्यर्थं रजतं चन्द्रदैवतं नानानामगोत्रेभ्यो नानानामशर्मभ्यो ब्राह्मणेभ्यो
यथाभागं विभज्य दातुमहमुत्सृजे. तत्सन्नमम.॥ ततो भोजन सङ्कल्पः — अमुक
कर्मणि न्यूनतातिरेकादि समस्तदोषध्वंसन पूर्वकं साद्गुण्य सिद्धिद्वारा साङ्गोपाङ्ग
फल प्राप्त्यै नानानामगोत्रान् अमुकसंख्याक ब्राह्मणानेभिश्चन्दनादिभिर्वृत्वा
यथासम्पादित मिष्टान्न ताम्बूलादिना अद्याहं भोजयिष्ये. तद्भोजनकर्तृभ्यो ब्राह्म
णेभ्यो भोजन दक्षिणात्वेनेदं रजतं चन्द्रदैवतं यथाभागं विभज्य दातुमहमुत्सृजे. तत्स
न्नमम.॥ कुमारीकुमारपूजनम् — सभ्रातृपत्नीपुत्रपरिवारोहं मम प्रधान सङ्कल्पो

५

219

च्छ नानाविधानिष्ट निरसन पूर्वकं दीर्घायुरारोग्यहर्ष विजय राजप्रजा क्षेमादि सकला
भीष्ट सिद्ध्ये अमुककर्मण उत्तराङ्गत्वेन (कल्याणी रोहिणी काली चण्डी शाम्भवी
दुर्गा भद्रा जयन्ती मङ्गला) देवीरूपाणा मासां नवविप्रकुमारीणां. एतस्य विप्रकुमार
स्यच. परिधानीयवस्त्र कुङ्कुम सिन्दूरादि सौभाग्यद्रव्य धूपदीपनैवेद्य भूषण भोजन
दक्षिणादिभि यथामिलितोपचारैः पूजनमहंकरिष्ये. इतिसङ्कल्प्य पूजयेत. मंत्राक्षर
मयींलक्ष्मीं मातृणांरूपधारिणीम्. नवदुर्गात्मिकांसाक्षात्कन्यामावाहयाम्यहम्: ज
गत्पूज्ये जगद्वन्द्ये सर्वशक्तिस्वरूपिणि. पूजांगृहाणकौमारि जगन्मातर्नमोस्तुते. कुमा
र्यैनमः. वटुकायनमः इतिपूजयेत॥ ततोभूयसीदक्षिणादानम्— हिरण्यगर्भेति
देयद्रव्यंसम्पूज्य. अमुककर्माङ्गत्वेन अखण्डदीप कलश गणेश मातृका वास्तुग्रहाधिदे

वता प्रत्यधिदेवता मण्डपदेवतावरणदेवता प्रधानदेवतादि स्थापन नित्यार्चन तत्तत्सूक्त
पाठादि पूर्वक माचार्यर्त्विगादिद्वारा कारितेस्मिन्कर्मणि मन्त्रवर्णोच्चारण वैकल्प निय
मद्रव्य श्रद्धा दक्षिणादि वैकल्प जनित न्यूनातिरिक्तत्वादि समस्तदोष ध्वंसन पूर्वकं यज्ञ
साद्गुण्य सिद्धिद्वारा कल्पोक्त साङ्गोपाङ्ग फलप्राप्तये इमां रजतरूपां भूयसीं दक्षिणां च
न्द्रदेवताकां नानानामगोत्रेभ्यो आचार्यब्रह्मगणपति सदस्य होतृत्विग्जापक द्वारपाल
परिचारकेभ्योऽन्येभ्यश्च ब्राह्मणेभ्यो यथाभागं विभज्य भूयसीत्वेन दातुमहमुत्सृजे. ततो
ग्निं संपूज्य. ईशानदिग्भागात्स्रुचा स्रुवेण वा भस्म आहृत्य विभूतिं धारयेत्.॥ ततः – गच्छ
गच्छेति०॥ यान्तु देवेति०॥ ततः तिलकमंत्र पाठादिकं कुर्युः – आब्रह्मन्. दीर्घायुस्त. मन
सः. पुनस्त्वा० श्रीवर्चस्व० मंत्रार्थाः सफला० भद्रमस्तु० वाल्केत्त – यावद्गङ्गाकुरुक्षेत्रे या

वन्नभसितारकाः .यावद्ग्रामकथाल्लोके तावज्जीवतुवालकः इति ॥ येनवद्धोवलीराजेतिरक्षां
वध्वा ।त्र्यायुषंजमदग्नेः इतिललाटे । कश्यपस्यत्र्यायुषम्. इतिग्रीवायाम् । यद्देवेषुत्र्यायुषम्
इतिदक्षिणांशे । तन्नोअस्तुत्र्यायुषम् इति हृदि । भस्मतिलकंपरिधापयेत् ॥ ततोमण्डप
दानम् –पश्चिमद्वारदेहलीं गृहीत्वा– अद्येत्यादि अहं श्रुतिस्मृतिपुराणागमोक्तफला
वाप्तये अमुकयज्ञीयं ध्वजपताकातोरणादियुतं सपरिच्छदं दीपकलशगणेशग्रहवेदीवा
स्तुवेदी होमवेदी प्रधानदेवतावेदीसहितमिदं मण्डपं विश्वकर्मदैवतं अमुकगोत्रायामुकशर्म
णे आचार्याय तुभ्यमहं सम्प्रददे.. अनेन मण्डपदानेन अमुक प्रीयताम् । कृतैतन्मण्डपदान
कर्मणः प्रतिष्ठासाङ्गतासिद्ध्यर्थमिदं रजतं चन्द्रदैवतं (सुवर्णं वह्निदैवतं) अमुकगोत्रायामुका
चार्याय तुभ्यमहं संप्रददे.॥ ततो यजमानो अञ्जलिं वध्वा ब्राह्मणान् प्रार्थयेत्– कर्मण्यास्मि

न्मयाविप्रा अज्ञानाद्वा प्रमादतः। अकृतंवाकृतंवापि तत्सर्वं पूर्णमस्तुमे ॥ ततोयजमानः कर
संपुटं विधाय परमेश्वरं प्रार्थयेत् — यस्यस्मृत्या चनामोक्त्यातपोयज्ञक्रियादिषु। न्यूनं सं
पूर्णतांयाति सद्योवन्देतमच्युतम्। प्रमादात्कुर्वतांकर्म प्रच्यवेताध्वरेषुच। स्मरणादेवतद्वि
ष्णोः संपूर्णंस्यादितिश्रुतिः॥ चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च द्वाभ्यांपञ्चभिरेवच। हूयतेचपुनर्द्वाभ्यां
समेविष्णुः प्रसीदतु ॥ अनेन कर्मणा श्रीयज्ञपुरुषः प्रीयताम्॥ कायेनवाचामनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्यात्मनावा प्रकृतिस्वभावात्। करोमियद्यत्सकलंपरस्मै नारायणायेतिसमर्पयामि ॥
इतिकर्मण ईश्वरार्पणंकृत्वा। न्त्याद्युत्सवंकारयित्वा। ब्राह्मणान्सन्तोष्य विसर्जयेत्॥
इतिशुभमस्तु ॥ ॥ ॥

४२१५

पुष्पमाहात्म्यम्

~~१६५~~

६०

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः श्रीभवान्यै ॥ ॥ पश्चिमाम्नायस्य पुष्पमाहात्म्यं ॥ जातीचपाटलीयूथीचम्पकैः श्वे
तउत्पलैः ॥ केतकीहेमजातीवकुञ्जरैः शतपत्रकैः ॥ १ ॥ वंधूकपद्मकुन्दाख्यैः शालिपुष्पैश्चपाटलैः ॥ कुसुम्भैः
किंशुकैः पुष्पैः पुन्नागनागकेशरैः ॥ २ ॥ वकुलैस्तगरैश्चान्यैर्दवकुंदाख्यसंभवैः ॥ काशमर्दोद्भवैर्दिवित्रैः
संध्यैः कणि[illegible]कैः ॥ ३ ॥ रक्तोत्पलैर्महापुष्पैर्यश्चान्यश्चारुगंधवान् ॥ भुक्तिमुक्तिप्रदाजातीवालोवलवि
वर्द्धनी ॥ ४ ॥ [illegible]तपालिकादेवि. वदन्तिचमहद्यशः ॥ शांतिपुष्टिकरंपद्मंशतपत्रंसुपत्रकं ॥ ५ ॥ वंधूकं
वश्यदंप्रोक्त[illegible]था रक्ताश्चमारके ॥ सौभाग्यंशालिपुष्पैश्चमुद्गरंसुखदायकं ॥ ६ ॥ कदम्बंवकुलंकुंदं
सुवर्कुंदोघनाशनं ॥ कुसुंभकिंशुकैदेवि. वश्यमाकृष्टिकारके ॥ ७ ॥ महालक्ष्मीप्रदौपुष्पौपुन्नागना
गकेशरौ ॥ रक्तमुत्पलकेवश्ये नीलसंचमारणे ॥ ८ ॥ त्रिसंध्यासंभवैः पुष्पैः शत्रूणांचभयावहं ॥ दः

रामः
१

222

मनंतुलसीमद्धेसर्व्वपापक्षयकरं॥ ८॥ सिंदूरीवश्यकृत्योक्तासदाकर्षणमानका॥ त्रिसंध्यासंभवैःपुष्पैः
क्रमेणाभ्यर्च्चयेत्सदा॥ १०॥ तस्यविघ्नोनजायेतसत्यमेतन्नसंशयः॥ अथइतरपुष्पकरणदेवीपूजनज
न्यपुण्यशतगुणवृद्धिकामःएभिर्ज्जातीपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥ १॥ अथभुक्तिमुक्तिफलप्रा
प्तिकामःएभिर्ज्जातीपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥ २॥ वालापुष्पस्य॥ वलविवर्द्धनप्राप्तिकामःए
भिर्व्वालापुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥ ३॥ श्वेतपाटलिपुष्पस्य॥ अथमहायशःप्राप्तिकामः
एभिःश्वेतपाटलिकापुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥ ४॥ पद्मपुष्पस्य॥ अथशांतिपुष्टिफलः
प्राप्तिकामःएभिःपद्मपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥ पद्मशतपत्रस्यतदेवफलं॥ ५॥ वंधूकपु
ष्पस्य॥ अथवश्यफलप्राप्तिकामःएभिर्व्वन्धूकपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥ ६॥ रक्तवंधूक

पुष्पस्य ॥ अद्यमारणफलप्राप्तिकामः एभिः रक्तवंधूकपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ७ ॥ शालिपु
ष्पस्य ॥ अद्यसौभाग्यफलप्राप्तिकाम एभिः शालिपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ८ ॥ मुद्गरपुष्पस्य ॥ अ
द्यसुखप्राप्तिकाम एभिर्मुद्गरपुष्पैः श्रीकुब्जिकादेवीमहं पूजयामि ॥ ९ ॥ शतपत्रपुष्पस्य ॥ अद्यशान्तिपु
ष्टिकारणकप्राप्तिकाम एभिः शतपत्रपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १० ॥ कदम्बबकुलकुंदववः
स्य ॥ अद्याघनाशप्राप्तिकाम एभिः कदंबादिपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ११ ॥ कुसुंभकिंशुक
पुष्पस्य ॥ अद्यवश्यमाकृष्टिकारकप्राप्तिकाम एभिः कुसुंभकिंशुकपुष्पैः श्रीकुब्जिकादेवीमहं पूजयि
ष्ये ॥ १२ ॥ पुन्नागनागकेशरपुष्पस्य ॥ अद्यमहालक्ष्मीप्राप्तिकाम एभिः पुन्नागनागकेशरपुष्पैः श्रीः
कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १३ ॥ रक्तोत्पलस्य ॥ अद्यवश्यफलप्राप्तिकाम एभी रक्तोत्पलपुष्पैः कु

रामः
२

223

ब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १४ ॥ नीलह्लह्लोत्पलस्य ॥ अस्यमारणकामएस्मिन्नीलह्लह्लोत्पलपुष्पैः कु
ब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १५ ॥ त्रिसंध्यापुष्पस्य ॥ अस्यशत्रुणांनयत्वकामएस्मिस्त्रिसंध्यापुष्पैः कुब्जि
कादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १६ ॥ दमनपुष्पस्य ॥ अस्यसर्वपापक्षयत्वकामएस्मिर्द्दमनपुष्पैः कुब्जिकादे
वीमहं पूजयिष्ये ॥ १७ ॥ तुलसीमंजरीपुष्पस्य ॥ अस्यसर्वपापक्षयत्वकामएस्मिस्तुलसीमंजरीपुष्पैः
कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १८ ॥ सिंदूरीपुष्पस्य ॥ अस्यवश्याकर्षणकामएस्मिः सिंदूरीपुष्पैः कुब्जि
कादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ १९ ॥ त्रिसंध्यापुष्पस्य ॥ अस्यसर्वविघ्ननिवारणकामएस्मिस्त्रिसंध्यापुष्पैः कुः
ब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २० ॥ वकुलपुष्पस्य ॥ अस्याश्वनाशनफलप्राप्तिकामएस्मिर्वकुलपुष्पैः
कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २१ ॥ कदम्वपुष्पस्य ॥ अस्यपापनाशफलप्राप्तिकामएस्मिः कदंवपु

ष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २२ ॥ कुंदपुष्पस्य ॥ अद्य पापनाशफलप्राप्तिकामएभिः कुन्दपुष्पैः कुब्जि
कादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २३ ॥ अद्येतरपुष्पकरणादेवीपूजनजन्यपुण्यशतगुणवृद्धिकामएभिः कुंदपुः
ष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २४ ॥ केतकीपुष्पस्य ॥ अद्य समृद्धिकामएभिः केतकीपुष्पैः कुब्जिकादेवी
महं पूजयिष्ये ॥ २५ ॥ करवीरमालापुष्पस्य ॥ अद्याग्निष्टोमयज्ञफलंप्राप्तिकाजन्यफलसमफलप्राप्ति
पूर्वकसूर्यलोकमहितत्वकामस्त्वाभिः करवीरपुष्पमालाभिः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २६ ॥ पद्म
मालापुष्पस्य ॥ अद्य ज्योतिष्टोमयज्ञजन्यफलसमफलप्राप्तिपूर्वकसूर्यलोकमहितत्वकामनया
ऽनयापद्ममालयाकुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २७ ॥ रहस्यकल्लोलिन्यां ॥ चंपकस्य ॥ अद्य स्वर्ण
वहुविधप्राप्तिकामएभिश्चम्पकपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ २८ ॥ नागकेशरस्य ॥ अद्य ह

पवनसुफलप्राप्तिकामएन्निर्व्वागकेशरपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥२९॥पुन्नागपुष्पस्य॥ः
अस्यज्वरशांतिप्राप्तिकामएन्निःपुन्नागपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३०॥रूपकेशरपुष्पस्य॥अ
स्यशत्रुनाशप्राप्तिकामएन्निःकेशरपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३१॥पारिजातपुष्पस्य॥अस्याः
पुष्टिकामएन्निःपारिजातपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३२॥कुंदपुष्पस्य॥अस्यसर्व्वकामप्रा
प्तिकामएन्निःकुंदपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३३॥जातीपुष्पस्य॥अस्यईश्वरीसंतोषप्राप्तिका
मएन्निर्ज्जातीपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३४॥मालतीपुष्पस्य॥अस्येश्वरीसंतोषप्राप्तिकामए
न्निर्म्मालतीपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३५॥कुब्जपुष्पस्य॥अस्यपरमेश्वरीसंतोषप्राप्तिकामए
न्निःकुब्जपुष्पैःकुब्जिकादेवीमहंपूजयिष्ये॥३६॥कोकिलाक्षपुष्पस्य॥अस्यअकालमृत्युनाशफलप्राप्ति

कामएभिः कोकिलाक्षपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ३७ ॥ द्रोणपुष्पस्य ॥ अद्यपरमेश्वरीसंतोषका
मनया छागादिबलिप्राप्तिकामएभिर्द्रोणपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ३८ ॥ करवीरपुष्पस्य ॥ अ
द्यसर्वाभीष्टफलप्राप्तिकामएभिः करवीरपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ३९ ॥ वंधूकपुष्पस्य ॥ अद्य
पदवस्त्रफलप्राप्तिकामएभिर्वंधूकपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ४० ॥ कमलपुष्पस्य ॥ अद्यवि
जयेयफलप्राप्तिकामएभिः कमलपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ४१ ॥ नीलोत्पलपुष्पस्य ॥ अद्यस
र्वकामफलप्राप्तिकामएभिर्नीलोत्पलपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ४२ ॥ कुमुदपुष्पस्य ॥ अ
द्यसर्वकामफलप्राप्तिकामएभिः कुमुदपुष्पैः कुब्जिकादेवीमहं पूजयिष्ये ॥ ४३ ॥ ॥ अथनिषिद्धानि
॥ विल्वपत्रैर्म्महाहानिः पुत्रशोककुलक्षयं ॥ मालतीं मृत्युदं भद्रे शोकसंतापकारकं ॥ उन्मत्तेन कुः

लोत्पातं सर्व्वरीव श्रियापहा ॥ मलिनं दुःखदं प्रोक्तं किमियुक्तं मरुद्भयं ॥ संकिता केश संयुक्ते वंधुहानिः
करोतितत ॥ तस्माद्देवि प्रयत्नेन शुभैः पुष्पैः प्रपूजयेत ॥ ॥ अथ उत्तराम्नायस्य ॥ हारावतंत्रे ॥ चंपकस्य ॥ अ
द्यद्भुतरपुण्यकरणाकदेवीपूजनजन्यपुण्यशतगुणवृद्धिकामएभिश्चंपकपुष्पैः श्रीगुह्यकालिकादेवी महं पूज
यिष्ये ॥ १ ॥ जवापुष्पस्य ॥ अद्यपट्टवस्त्रादिलाभब्रह्महत्यादिपापमुक्तिकामएभिर्ज्जवापुष्पैः श्रीगुह्यकालिका
देवीमहं पूजयिष्ये ॥ २ ॥ मालतीपुष्पस्य ॥ अद्यवागीशत्वप्राप्तिकामएभिर्म्मालतीपुष्पैः श्रीगुह्यकालिका० ॥
॥ ३ ॥ जातीपुष्पस्य ॥ अद्यमहीपालवशगाप्राप्तिकामएभिर्ज्जातीपुष्पैः श्रीगुह्य० ॥ ४ ॥ यूथिकापुष्पस्य ॥ अ
द्यमेधात्वफलप्राप्तिकामएभिर्यूथिकापुष्पैः श्रीगुह्य० ॥ ५ ॥ नागकेशरपुष्पस्य ॥ अद्यनृपत्वफलप्राप्तिका
मएभिर्न्नागकेशरपुष्पैः श्रीगुह्य० ॥ ६ ॥ चंपकपुष्प ॥ अद्यहेमलाभफलप्राप्तिकामएभिश्चंपकपुष्पैः श्रीगु०

॥७॥ माधवीपुष्पस्य ॥ अद्यमहीपालत्वफलप्राप्तिकामएभिर्म्माधवीपुष्पैः श्रीगु० ॥८॥ अतिमुक्तपुष्पस्य
अद्यबुद्धिवृद्धिफलप्राप्तिकामएभिरतिमुक्तपुष्पैः श्रीगुरु० ॥९॥ मल्लिकापुष्पस्य ॥ अद्यधनागमप्राप्तिका
मएभिर्म्मल्लिकापुष्पैः श्रीगु० ॥१०॥ कुंदपुष्पस्य ॥ अद्यकीर्त्तिफलप्राप्तिकामएभिःकुंदपुष्पैः श्रीगु० ॥११
॥ बंधूकपुष्पस्य ॥ अद्यबांधवप्रियफलप्राप्तिकामएभिर्बंधूकपुष्पैः श्रीगु० ॥१२॥ जवापुष्पस्य ॥ अद्य
शत्रुक्षयफलप्राप्तिकामएभिर्ज्जवापुष्पैः श्रीगु० ॥१३॥ पद्मपुष्पस्य ॥ अद्यआयुर्वृद्धिफलप्राप्तिकामए
भिःपद्मपुष्पैः श्रीगु० ॥१४॥ कुमुदपुष्पस्य ॥ अद्यकवित्वफलप्राप्तिकामएभिःकुमुदपुष्पैः श्रीगु० ॥१५
॥ कदम्बपुष्पस्य ॥ अद्यव्याधिनाशप्राप्तिकामएभिःकदम्बपुष्पैः श्रीगु० ॥१६॥ अम्लानपुष्पस्य ॥ अद्यवृ
द्धिवृद्धिफलप्राप्तिकामएभिरम्लानपुष्पैः श्रीगु० ॥१७॥ मरुवकपुष्पस्य ॥ अद्यजयफलप्राप्तिकामएः

रामः
५

226

निर्म्मलत्वकपुष्पैः श्रीगु० ॥ १८ ॥ कुरुण्टकपुष्पस्य ॥ अथ गजलाभफलप्राप्तिकामपन्निः कुरुण्टकपुष्पैः श्री
गु० ॥ १९ ॥ अपराजितापुष्पस्य ॥ अथ सर्व्वाङ्गसुन्दरफलप्राप्तिकामपन्निरपराजितापुष्पैः श्रीगु० ॥ २० ॥
सेफालिपुष्पस्य ॥ अथ पुत्रलाभप्राप्तिकामपन्निः सेफालिपुष्पैः श्रीगु० ॥ २१ ॥ अशोकपुष्पस्य ॥ अथ
शोकहानिफलप्राप्तिकामपन्निरशोकपुष्पैः श्रीगु० ॥ २२ ॥ वकुलपुष्पस्य ॥ अथ वरकुलमान्यफलप्राः
प्तिकामपन्निर्व्वकुलपुष्पैः श्रीगु० ॥ २३ ॥ दूर्व्वापुष्पस्य ॥ अथ धनधान्यादिफलप्राप्तिकामपन्निर्दूर्व्वा
पुष्पैः श्रीगु० ॥ २४ ॥ शाल्मलीपुष्पस्य ॥ अथ शत्रुक्षयप्राप्तिकामपन्निः शाल्मलीपुष्पैः श्रीगु० ॥ २५
द्रोणपुष्पस्य ॥ अथान्नलाभफलप्राप्तिकामपन्निर्द्रोणपुष्पैः श्रीगु० ॥ २६ ॥ वकपुष्पस्य ॥ अथ जराः
गमनाशफलप्राप्तिकामपन्निर्व्वकपुष्पैः श्रीगु० ॥ २७ ॥ पुन्नागपुष्पस्य ॥ अथ राज्यलाभफलप्राप्ति
कामपन्निः पुन्नागपुष्पैः श्रीगु० ॥ २८ ॥ कर्णिकारपुष्पस्य ॥ अथ वरुन्नतिफलप्राप्तिकामपन्निः कर्णि

कारपुष्पैः श्रीगु० ॥२९॥ पाटलपुष्पस्य ॥ श्वश्यदीर्घायुत्वफलप्राप्तिकामपश्मिः पाटलपुष्पैः श्रीगु० ॥ ३०
॥ तगरपुष्पस्य ॥ श्वश्यमान्यताफलप्राप्तिकामपश्मिस्तगरपुष्पैः श्रीगु० ॥३१॥ पालाशपुष्पस्य ॥ श्वश्यगे
जाधिकरणफलप्राप्तिकामपश्मिः पलाशपुष्पैः श्रीगु ॥ ३२॥ शिरीषपुष्पस्य ॥ श्वश्यप्रमदाप्तीफलः
प्राप्तिकामपश्मिः शिरीषपुष्पैः श्रीगु० ॥३३॥ जयंतीपुष्पस्य ॥ श्वश्यश्रियफलप्राप्तिकामपश्मिर्जयंती
पुष्पैः श्रीगु० ॥३४॥ विल्वपत्रस्य ॥ श्वश्यपरां गतिंफलप्राप्तिकामपश्मिर्विल्वपत्रैः श्रीगु० ॥३५॥ ॥ सिद्ध
लस्यार्चनेनदेवफलं ॥ ॥ उत्तराम्नायस्य ॥ महाकालसंहितायां ॥ शिरीषैः कर्णिकारैश्च चम्पकैः
कोविदारकैः ॥ वकुलैश्च वमन्दारैः कुन्दपुष्पैः कुरुण्टकैः ॥ लताभिर्वल्लवृक्षस्य मृदु दूर्वांकुरैरपि ॥
कांचनारैरशोकैश्च पुन्नागकेतकीदलैः ॥ सेफालिकाभिर्यूथीभिर्ज्जातीभिर्द्दमनैरपि ॥ शतवर्गैः
र्मल्लिकाभिरम्लानैर्बंधुजीवकैः ॥ झिंटीभिश्च जवापुष्पैः करवीरैश्च किंशुकैः ॥ पारिजातैः पाटलैः

रामः
६
227

अपरैर्नीलोत्पलैरपि ॥ माधवीभिर्म्मल्लकैरपराजितयापि ॥ अन्यैः शस्तकदम्बैश्च द्रोणपुष्पैः सु-
केशरैः ॥ अर्च्चयेत्कुसुमैरेतैर्द्देवीं साधकसत्तमः ॥ ॥ तथा ॥ विल्वपत्रैर्यथा प्रीतिकरं देव्या वरानने ॥
न तथान्यानि विदन्ति पुष्पेषु प्रीतिकारकं ॥ अतो यत्नेन्दातव्यं विल्वपत्रं त्रिपत्रयुक् ॥ ॥ अथ नै-
मित्तिके ॥ ॥ तथा ॥ प्रावृष्ययवकल्लानां हि वैशाखे मासि कारयेत् ॥ नागकेशराणां ज्येष्ठे आधिक्यमा-
चरेत् ॥ आषाढे तु प्रकर्त्तव्यः करवीरस्य संचयः ॥ चम्पकोत्पलपद्मानां स्तूयतत्वं नभसीष्यते ॥ वा-
कुल्यलोध्रपुष्पस्य मासि भाद्रपदे चरेत् ॥ आयिस्थाविधातव्या वंधूकस्याश्विने तथा ॥ अगस्त्यकुसुमा-
नां हि आरिना कार्त्तिके चरेत् ॥ आधिक्यं विल्वपत्राणां मार्गशीर्षे सदा चरेत् ॥ पौषेडवोकुराणां हि सं-
दोहोतिफलप्रदः ॥ कुन्दस्तोमो माघमासे सर्व्वकल्याणकारकः ॥ फाल्गुणे माधवीपुष्पं सर्व्वसिद्धिवि-
धायकं ॥ चैत्रेऽशोकस्य कलिका कलिकालविनाशिनी ॥ मालती यूथिका चैव दमनं कर्णिकारकं

॥कमलंकेतकंकुन्दवकमल्लानपाटलातथा॥नवमालिकाकर्णपुष्पंतथावैवातिमुक्तकः॥एकादशेतानि
सदाकुसुमानिवरानने॥देयानिजगदंबायैनैरन्तैर्मित्रिकार्च्चने॥ ॥अथनैमित्रिकेवैशाषकृत्यं
अथवैशाखेमासिएभिर्वकुलपुष्पैःश्रीगुह्यकालिकादेवीमर्च्चयिष्ये॥१॥ज्येष्ठे॥अथज्येष्ठेमासिए
भिर्न्नागकेशरपुष्पैःश्रीगु०॥२॥आषाढे॥अथआषाढेमासिएभिःकरवीरपुष्पैःश्रीगु०॥३॥श्रावणे॥
अथश्रावणेमासिएभिश्चम्पकपुष्पैःश्रीगु०॥४॥पद्मउत्पलपुष्पस्यतदेवफलं भाद्रपदे॥अथभा
द्रपदेमासिएभिर्ल्लोध्रपुष्पैःश्रीगु०॥५॥आश्विने॥अथआश्विनेमासिएभिर्बन्धूकपुष्पैःश्रीगु०॥६॥का
र्त्तिके॥अथकार्त्तिकमासिएभिरगस्तिपुष्पैःश्रीगु०॥७॥मार्गशिरे॥अथमार्गशिरेमासिएभिर्बिल्वप
त्रैःश्रीगु०॥८॥पौषे॥अथपौषेमासिस्वस्तिफलंप्राप्तिकामएभिर्दूर्वाङ्कुरैःश्रीगु०॥९॥माघे॥अथमाः
घेमासिसर्वकल्याणफलप्राप्तिकामएभिःकुन्दपुष्पैःश्रीगु०॥१०॥फाल्गुने॥अथफाल्गुनेमासिसः

रामः
७

228

र्वसिद्धिफलप्राप्तिकामएभिर्माधवीपुष्पैःश्रीगु०॥११॥चैत्रे॥अथचैत्रेमासिकलिकालविनाशिनीफ
लप्राप्तिकामएभिरशोकपुष्पैःश्रीगु०॥१२॥ ॥अथमासवचूडामणौ॥दत्तेचैवजवापुष्पे.पदवत्सफ
लंलभेत॥ब्रह्महत्यादिकंपापंक्षणान्नश्यतिनिश्चितं॥अपरायास्तुमाहात्म्यंमयावक्तुंनशक्यते
॥श्वेतायाद्विगुणंपुण्यं.दद्यात्कृत्वापराजितां॥ ॥तथा॥अपराक्कन्दम्बेनतुकुलस्थानांमनोहरं॥
ह्यारिक्तकुसुमंदेवेत्स्वयमत्तिसदाशिवः॥तन्मध्येरघुमादायपुष्पमध्येतुवन्दनं॥रक्तकुंकुमरा
गंवा.कृत्वातत्रशिवात्मकं॥योजयेद्धिवशक्त्यास्तु.ऐकांसंभावयन्प्रिया॥क्षणंविचिंत्यतत्रैवसं
चिन्त्यपरमेश्वरी॥जपान्तदेतत्कुणोन्यांद्भवंपरमदुर्लभं॥अमृतादधिकंज्ञेयमेतद्द्रव्यंतुसाधकैः
॥ ॥अथकाम्यः॥तथाचोक्तंहारातन्त्रे॥मालतीकुसुमैर्देवि.वागीशत्वप्रदायिका॥वशगास्तुर्म्मदी
पाला.जातीपुष्पैर्न्नरेशाशयः॥मेधाःस्फूर्यूथिकाभिस्तु.नृपत्वंनागकेशरैः॥माधवीभिर्म्मदीपाल

हेमलाभश्च चम्पकैः ॥ श्रुतिपुष्पैर्बुद्धिवृद्धिर्मल्लिकाभिर्धनागमः ॥ कुन्दैः कीर्त्तिमवाप्नोति वन्धूकैर्द्राञ्चवप्रि
यः ॥ जवापुष्पेन रिपवः संक्षयान्ति तत्क्षणात् ॥ पद्मैराज्यमवाप्नोति कुमुदैः कविता भवेत् ॥ कदम्बैर्व्या
धिनाशः स्याद्दमनेर्बुद्धिमान्भवेत् ॥ जयप्राप्तिर्म्मरुवकैर्गजलाभः कुरण्टकैः ॥ तथापराजितापुष्पैः
र्म्भवेत्सर्व्वाङ्गसुन्दरः ॥ शेफालिकाप्रसूनेन पुत्रलाभः प्रदृश्यते ॥ शोकहानिरशोकेन वकुलैः कुलमा
न्यता ॥ दूर्व्वया धनधान्यानि शाल्मल्या शत्रुतः क्षयाः ॥ द्रोणपुष्पेन नानलाभो वकपुष्पैर्ज्ञनागमः ॥ रा
ज्यलाभश्च पुन्नागैः कर्णिकारैर्व्वहून्नतिः ॥ दीर्घायुत्वं पटोलेन नगरैः सर्व्वमान्यता ॥ पलाशकुसुमैर्द्दि
वि वहुगोजाविकारका ॥ शिरीषपुष्पैः प्रमदा जयन्त्यावजयंश्रियः ॥ करवीरैर्म्मन्त्रसिद्धिर्व्विल्वपत्रैः
परांगतिं ॥ सात्विक्यां कामनायां तु शितपुष्पं प्रशस्यते ॥ उच्चाटने वशीकारे प्रीतये वैरिणाक्षये ॥ गं
धपुष्पविशेषेण कर्त्तव्यं लोहितं सदा ॥ मोहने कामिनीलाभे पीतमेवोभयं मतं ॥ कृत्वाभिचारद्वेषेव

रामः
८

229

मारणेवासितंद्वयं ॥ ॥ अथनिषिद्धानि ॥ महाकालसंहितायां ॥ तुलसीत्रिरपामार्गैर्द्धत्तूरैःसिंदु
वारकैः ॥ अर्कपत्रैश्चाशकैश्च नैवदेवींप्रपूजयेत् ॥ देवीमित्यसितेर्थस्तत्वकरणेकृत्वात् ॥ सिद्धलक्ष्म
[illegible]त[illegible]वफलं ॥ ॥ अथदक्षिणाकाल्याः ॥ कालीतंत्रे ॥ नानाप्रकारवलिभिर्नानापुष्पैर्मनोरमैः ॥ अ
पामार्गदलैर्भृङ्गैस्तुलसीवर्जितैःशुभैः ॥ पूजनीयासदामन्त्या नृणांशीघ्रफलाप्तये ॥ ॥ तथा ॥ सुगं
धैःश्वेतलोहितैःकुसुमैरर्चयेत्कुलैः ॥ विल्वमरुवकाद्यैश्च तुलसीवर्जितैःशुभैः ॥ द्रोणपुष्पैर्विशे
षेणवज्रपुष्पेणमिश्रितैः ॥ ॥ मुंडमालातंत्रे ॥ पुष्पान्यपितथादद्याद्द्रव्यहंसासितानिच ॥ श्वेतपु
ष्पंजवापुष्पं करवीरंतथाप्रिये ॥ तगरंमालतीजाती सेवन्तीयूथिकातथा ॥ धत्तूराशोकवकुल
श्वेताकृष्णापराजिता ॥ वकपुष्पंविल्वपत्रं चंपकंनागकेशरं ॥ मल्लिकाकिंटिकाकांवीरक्तंयत्नारकौ
न्तिं ॥ अर्कपुष्पंकोकनदं वर्वरंचप्रियंसदा ॥ अष्टम्यांचविशेषेणतुष्टाभवतिकालिका ॥ पद्म

पुष्पेणारक्तेनसंतुष्टासर्व्वदेवता ॥ कृष्णावाथदिवाशुक्लाकालिकावरदाभवेत् ॥ स्मशानधत्तूरेणैव
तुष्टाधूमावतीपरा ॥ वन्यपुष्पैस्तुविविधैस्तुष्टाभवतिसर्व्वदा ॥ आमलक्याफलपत्रेणतुष्टाभवतिपा
र्व्वती ॥ ॥ शक्तियामले ॥ सावित्रीवनवानीच.दुर्गादेवीसरस्वती ॥ योर्च्चयेत्तुलसीपत्रैःसर्व्वकामसु
सिद्ध्यति ॥ ॥ अथनीलसरस्वत्याः ॥ तथाचोक्तंनीलतंत्रे ॥ अष्टम्यांवचतुर्द्दश्यांपूजयेद्वययाविधि
॥ आज्ञासिद्धिमवाप्नोति.जवापुष्पंचपार्व्वती ॥ चंदनंचार्क्ककुसुमंदद्याच्छ्वेतापराजिता ॥ बंधूकः
मालयातुष्येत्तथाछागप्रदानवत् ॥ अर्घंदद्यात्प्रयत्नेननित्यपूजासुसर्व्वदा ॥ ॥ मत्स्यसूक्ते ॥ पुष्पंश्वे
तंरक्तकोकंबंधूकंशतपत्रकं ॥ वर्ह्वशाद्वितयंचैवकर्णिकारद्वयंतथा ॥ वकमन्दारधुत्तानि.करवीरा
णिशस्यते ॥ संधिकाद्वितयंजातीक्षौमपुष्पजयंतिका ॥ विल्वपत्रंकुरवकंमुनिपुष्पंचकेशरं ॥ वा
सन्तीद्वितयंचैवकाशपुष्पमरूवकं ॥ दमनंचलवंगंच.यूथीमेकल्लिकातथा ॥ सुगंधिश्वेतलोहि

नाम:
२

230

त्यैः कुसुमैरर्च्चयेत्कुलैः ॥ कुलैरिति पुरयुग्मं ॥ ॥ अथ निषिद्धानि ॥ त्रिशक्तिरत्ने ॥ तुलसी मालती व
र्ज्यं पुष्पं दद्यात्प्रसन्नधीः ॥ ॥ कुलचूडामणावपि ॥ वर्ज्जयेन्मालतीपुष्पं वर्जयेत्तुलसीदलं ॥ ॥
अथोर्ध्वाम्नाये ॥ वामकेश्वरतंत्रे ॥ मंदारपारिजातं च वश्यसौभाग्यदायकं ॥ पीतजाती सर्व्वकालं वि
शेषतस्तग्रनेहितं ॥ खर्जूरपुष्पजातीच कुंदः श्रीवृद्धिदायकं ॥ वंधूकं मोहसौभाग्यं जवा च त्रिपुराप्रि
या ॥ उत्पलं धनवृद्धिं च पद्मं पौष्टिकमेव च ॥ पुन्नागं सर्व्वसंपत्तिं चक्रकं धनहानिकं ॥ कह्लारोह्लाः
सद्वृद्धिं च केतकी च विवर्जयेत् ॥ सुकृत्स्नतिः फलं ज्ञेयं मल्लिका दुःखदायिका ॥ चम्पकैः पुत्रकामः
स्तु त्रिसंध्या दुःखमोचका ॥ द्रोणमोक्षमवाप्नोति सेवन्ती सर्व्वसिद्धिदा ॥ सेफालिका जयकरी क
र्णिका वृद्धिदायका ॥ कुमुदं प्रीतिदं चैव सुदर्शनेधनप्रदं ॥ कुरुण्टसिद्धिसौभाग्यं नीलद्रव्यं तु दा
निकं ॥ दमनं सर्व्वसंपत्तिं बिल्वपत्रं पराप्रियं ॥ निर्गंधोत्कटगंधं च वर्ज्जयेच्चक्रपूजने ॥ कुसुमापराजि

ता मृत्युः सुतमालीनशैवच || मल्लिकानामसंज्ञाया ऽडुःखदा मृत्युदासदा || सिंदिप्यादिविप्रदा वैवकेशयु
क्रस्रदानिकं || किमिसुक्तमहाप्रीति राजद्वारे मकद्रयं || इत्येतत्पुष्पमाहात्म्यं ज्ञात्वा श्रीत्रिपुरां यजे
त् || ||अथ वश्यसौभाग्यकामणस्मिर्मंदारपारिजातपुष्पैः श्रीत्रिपुरसुंदरी देवीमहं पूजयिष्ये || १
|| अथसंतंमनफलप्राप्तिकामणस्मिः पीतमंदारपारिजातपुष्पैः श्रीत्रि० || २ || अथ श्रीवृद्धिफलप्राप्तिकाम
णस्मिः खर्ज्जूरपुष्पैः श्रीत्रि० || ३ || जातिपुष्पस्य || अथ श्रीवृद्धिफलप्राप्तिकामणस्मिः कुंदपुष्पैः श्रीत्रि
|| ४ || वंधूकपुष्पस्य || अथमोक्षफलप्राप्तिकामणस्मिर्वंधूकपुष्पैः श्रीत्रि० || ५ || जवापुष्पस्य || अथ
त्रिपुरायाः प्रियफलप्राप्तिकामणस्मिर्जवापुष्पैः श्रीत्रि० || ६ || उत्पलस्य || अथ धनवृद्धिफलप्राप्ति
कामणस्मिरुत्पलपुष्पैः श्रीत्रि० || ७ || पद्मपुष्पस्य || अथ पौष्टिकफलप्राप्तिकामणस्मिः पद्मपुष्पैः श्री
त्रिपुरसुंदरी० || ८ || वक्रुपुष्पं निषिद्धं || कल्हारपुष्पस्य || अथ ग्रामवृद्धिफलप्राप्तिकामणस्मिः कह्ल

रामः
१०

231

रपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ ८ ॥ केतकीपुष्पं निषिद्धं ॥ ॥ कुरुपुष्पं निषिद्धं ॥ ॥ चंपकपुष्पस्य ॥ स्वपुत्रफलप्राप्ति
कामएम्निश्चंपकपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ ९ ॥ त्रिसंध्यापुष्पस्य ॥ स्वयदुःखमोचनकामएम्निस्त्रिसंध्यापुष्पैः श्रीत्रि
॥ १० ॥ द्रोणपुष्पस्य ॥ स्वयमोक्षप्राप्तिकामएम्निर्द्रोणपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ ११ ॥ सेफालिपुष्पस्य ॥ स्वयजयप्रा
प्तिकामएम्निः सेफालिपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ १२ ॥ कर्णिकारपुष्पस्य ॥ स्वयवृद्धिफलप्राप्तिकामएम्निः कर्णि
कारपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ १३ ॥ कुमुदपुष्पस्य ॥ स्वयप्रीतिफलप्राप्तिकामएम्निः कुमुदपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ १४ ॥ः
सुदर्शनपुष्पस्य ॥ स्वयधनवृद्धिकामएम्निः सुदर्शनपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ १५ ॥ कुरुण्टकपुष्पस्य ॥ स्वयसि
द्धिसौभाग्यफलप्राप्तिकामःएम्निः कुरुण्टकपुष्पैः श्रीत्रि० ॥ १६ ॥ नीलद्रवापुष्पं निषिद्धं ॥ ॥ विल्वपत्र
स्य ॥ स्वयपरमप्रियकामएम्निर्विल्वपत्रैः श्रीत्रि० ॥ १७ ॥ निर्गंधोत्कटगंधंपुष्पं वर्ज्जयेत् ॥ ॥ रक्ताप
राजितापुष्पं मृत्युफलं ॥ ॥ मूतमालतीपुष्पं मृत्युफलं ॥ ॥ किणिपुष्पं व्याधिफलं ॥ ॥ केशयुक्तफः

लंफलंनिष्फलं ॥ ॥ किमिसुक्लपुष्पंमहाभीतिरामदडंव ॥ ॥ज्ञानार्णवे ॥ जवापुष्पैर्महेशानि पूर्ववत्पूजनः
ये[illegible]वां ॥ मासमात्रेण हन्त्येव पातकं शतजन्मकं सौभाग्यवान्भवेन्मंत्री त्रिपुरायाः प्रसादतः ॥ श्वेतपु
ष्पैर्महेशानि मह्लड्रिः पूजयेन्नरः ॥ नाशयेत्पातकं सर्वं मासमात्रं प्रपूजयेत् ॥ त्रिलोकवशगं तस्य सर्वैः
पापंदहेद्ध्रुवः ॥ विल्वपत्रैश्च जलजैः मत्तैश्च परिपूजयेत् ॥ पूर्ववत्परमेशानि मासमात्रं प्रसन्नधीः
समृद्धिमान्भवेन्मंत्री सर्वपापं हरेत्सदा ॥ मल्लीकामालतीजातीकुन्दैश्च शतपत्रकैः ॥ श्वेतोत्पलसुः
शीतैश्च पूजयन्मासमात्रकं ॥ कुलाचारक्रमेणैव पातकं शतजन्मकं ॥ ब्रह्महत्यादिजनितं नाशये
न्नात्र संशयः ॥ मुक्तिं तस्य करे देवी. वाचा जीवसमो भवेत् ॥ अगस्त्यद्रोणवन्धूक. जवारक्तोत्पलैः प्रिये
॥ पूर्वक्रमेण संपूज्य मासमेकं प्रसन्नधीः ॥ पातकं नाशयेन्मंत्री साक्षात्कामसमो भवेत् ॥ चम्पकैः
पाटलैर्दैविवकुलैर्नागकेशरैः ॥ वकुलैः सिंदुवारैश्च. पूजयेत्पूर्ववत्क्रमात् ॥ सौभाग्यमतुलं ततः

राम:
११

232

स्यमासमात्रेणाजायते ॥ पापंविनाशयेद्देवि यदिजन्मसहस्रकं ॥ ॥अथनिषिद्धं॥ ॥तत्रैव॥
पुष्पैःपर्युषितैर्द्देवि नार्च्चयेत्स्वर्णकैरपि ॥ निर्म्माल्यभूतैःकुसुमैरुच्छिष्टैःपरमेश्वरि ॥ ॥वाराहीतंत्रे॥ प
लाशकाशकुसुमैर्न्नार्च्चयेद्दूरतस्त्यजेत् ॥ धातृतमालजैःपत्रैस्तुलसीद्वितीयेस्तथा ॥ पूजनात्पातकी
वेत्स्यादिन्द्रस्यापिहरेच्छ्रियं ॥ त्रिपुरापूजनेवर्ज्यातुलसीसर्व्वदाबुधैः ॥ तुलसीघ्राणमात्रेणक्रुद्धाभव
तिसुन्दरी ॥ ॥कौलालवीये॥ भैरवीसुन्दरीतारा ब्रह्मविष्णुविवस्वतां ॥ तुलसीवर्ज्जितापूजा सापूजा
विफलाविफलाभवेत् ॥ अत्रभैरवीसुंदरीताराप्रसंगेब्रह्मविष्णुविवस्वतांपूजातुलसीवर्ज्जितासवि
फलासफलेत्यर्थः ॥ नतुकेवलब्रह्मविष्ण्वादिपूजने ॥ तंत्रसारकारस्वरसोऽप्येवं ॥ तुलसीनिषेधस्तुः
दिव्यवीरमिति ॥ ॥ताराभक्तिसुधार्णवे ॥ तद्भिन्नं ॥ दिव्यवीरयोरेवनिषिद्धप्रतिपादकवचनाभा
वात् ॥ ॥अथपुष्परहस्यं॥ रहस्यकल्लोलिन्यां ॥ ॥अतःपुष्पस्यमाहात्म्यंलेशमात्रंवदाम्यहं ॥ यंत्रा

त्वा साधकः सिद्धिं लभेन्नूनं न संशयः॥ चम्पकस्य प्रदानेन स्वर्णं वहुविधं लभेत्॥ नागकेशरदानेन रूपवान्
सुभगो भवेत्॥ पुन्नागपुष्पदानेन ज्वरशांतिर्भवेत्सदा॥ केशरस्य प्रदानेन शत्रुर्न्नाशयते ध्रुवं॥ पारि-
जातपारिभद्रदानेनायुः प्रवर्द्धते॥ कुंदपुष्पप्रदानेन काममाप्नोति वै ध्रुवं॥ जातीमालतीकुञ्जैश्च शीघ्रं
तुष्यति मातरः॥ कोकिलाख्येप्रदेयेन स्त्रकालमरणं हरेत्॥ ओड्रपुष्पप्रदानेन तुष्यते परमेश्वरी॥ यथा
छागादिवलिना तथा तुष्यति निश्चितं॥ करवीरेण पुष्पेण पूजयेज्जगदीश्वरीं॥ प्रतिपुष्पेषु मंत्रेण यो जपि-
त्वा निशासु वै॥ लभते वांछितान्कामान्नाशासिद्धिं च लभ्यते॥ लोहितो वाथ रक्तो वा करवीरस्तु सिद्धिदः॥
वंधूकस्य प्रदानेन पट्टवस्त्रं च लभ्यते॥ अपराजितामाहात्म्यं नैव शक्यं व्रवीम्यहं॥ अपराजितया अन्या
प्रिया देव्या न विद्यते॥ अपराजितायाः पुरास्थिता पूर्वघातं समा॥ योनिरूपं तु सा स्थित्वा ततस्त्वनिर्गतीः
शिवा॥ करवीरो लिंगरूपः शिवो जगति वै सदा॥ शिवशक्त्याश्च संयोगात्करवीरापराजिता॥ रक्तचंदन

रामः
१२

233

मिश्रेणातयोर्योगेनपूजयेत्॥ तुष्यतेपरमेशानिसापूजासफलास्मृता॥ पुष्पैरारण्यसंभूतैःपत्रैर्वागिरिसंभवैः॥ स्वारामोद्भवपुष्पैर्वात्रिसंध्यंश्वेतलोहितैः॥ श्वेतपत्रैःकुब्जिकैर्वापूजयेद्वांछितप्रदं॥ अपर्युषितनिश्छिद्रैःप्रक्षालितैर्जन्तुवर्जितैः॥ स्वात्मारामोद्भवैर्वापिपुष्पैःसंपूजयेच्छिवां॥ कमलैःसितशोणैश्चवाजपेयफलंलभेत्॥ बिल्वपत्रेणसंपूज्यमण्डलेश्वरतांलभेत्॥ नीलोत्पलैःसर्वकामान्कुमुदैःकामदोभवेत्॥ पत्रेष्वपिचपुष्पेषुपलाशंश्रेष्ठमुच्यते॥ अशोकेशोकहरणोदेव्याःप्रीतिकरःपरः॥ नमस्कृत्यजपेन्मंत्रंलक्षणात्सिद्धिदायकं॥ येकलौसिद्धिदावत्सतान्ववक्ष्येशृणुतत्वतः॥ बहूनांबहुनोक्तेनसर्वंशक्तिषुयत्कृतं॥ तान्यवक्ष्येसमासेन.विष्णुलोकेषुदुर्लभं॥ विनाशक्तिंनशक्तिःस्यान्नोवाशक्तिःप्रसीदति॥ तस्माद्भक्त्यान्वितोशक्तेःपूजांकुर्याद्विचक्षणः॥ सर्वेयन्विषयैःपुष्पैस्तत्क्षणान्नन्मयोभवेत्॥ अहिंसापरमंपुष्पंपुष्पमिंद्रियनिग्रहं॥ दयापुष्पंधर्मपुष्पं.ज्ञानपुष्पंचपंचमं॥ कस्तूरीकुंकुमंचैवकर्पूरंकमलंकुलं॥ काका

शपंचकं सैवदेवताप्रीतिकारकं ॥ ॥इति रहस्यकल्लोलिन्यां पुष्परहस्यं ॥ ॥चम्पकपुष्पस्य ॥ अस्य सर्वैश्व
र्यप्राप्तिकामएभिश्चम्पकपुष्पैः श्रीत्रिपुरसुंदरीदेवीमहं पूजयिष्ये ॥१॥नागकेशरपुष्पस्य ॥ अस्य रूपवत्कुम
फलप्राप्तिकामएभिर्न्नागकेशरपुष्पैः श्रीत्रि० ॥२॥पुन्नागपुष्पस्य ॥ अस्य ज्वरशांतिप्राप्तिकामएभिः पुन्ना
गपुष्पैः श्रीत्रि० ॥३॥केशरपुष्पस्य ॥ अस्य शत्रुनाशप्राप्तिकामएभिः केशरपुष्पैः श्रीत्रि० ॥४॥पारिजात
पुष्पस्य ॥ अस्यायुर्वृद्धिकामएभिः पारिजातपुष्पैः श्रीत्रि० ॥५॥पारिभद्रपुष्पस्य ॥ अस्यायुर्वृद्धिप्राप्तिः
कामएभिः पारिभद्रपुष्पैः श्रीत्रिपु० ॥६॥कुंदपुष्पस्य ॥ अस्य सर्व्वकामफलप्राप्तिकामएभिः कुंदपुष्पैः श्री
त्रि० ॥७॥जातिपुष्पस्य ॥ अस्येश्वरीसंतोषप्राप्तिकामएभिर्ज्जातिपुष्पैः श्रीत्रि० ॥८॥मालतीनिषिद्धं ॥ ॥
॥कुब्जपुष्पस्य ॥ अस्य देवीसंतोषप्राप्तिकामएभिः कुब्जपुष्पैः श्रीत्रि० ॥९॥कोकिलाक्षपुष्पस्य ॥ अस्या
कालमृत्युनाशफलप्राप्तिकामएभिः कोकिलाक्षपुष्पैः श्रीत्रि० ॥१०॥द्रोणपुष्पस्य ॥ अस्य परमेश्वरीः

संतोषकामनया छागादिबलिफलप्राप्तिकामएभिर्द्रोणपुष्पैः श्रीत्रि० ॥११॥ करवीरपुष्पस्य ॥ अस्य सर्वाऽ
भीष्टफलप्राप्तिकामएभिः करवीरपुष्पैः श्रीत्रि० ॥१२॥ बंधूकपुष्पस्य ॥ अस्य पट्टवस्त्रफलप्राप्तिकामए
भिर्बंधूकपुष्पैः श्रीत्रि० ॥१३॥ कमलपुष्पस्य ॥ अस्य वाजपेयफलप्राप्तिकामएभिः कमलपुष्पैः श्रीत्रि० ॥१४
॥ नीलोत्पलस्य ॥ अस्य सर्वकामफलप्राप्तिकामएभिर्नीलोत्पलपुष्पैः श्रीत्रि० ॥१५॥ कुमुदपुष्पस्य ॥ अ
स्य सर्वकामफलप्राप्तिकामएभिः कुमुदपुष्पैः श्रीत्रि० ॥१६॥ ॥ इति रहस्य कल्लोलिन्यां पुष्पमाहात्म्यं स
माप्तं ॥ ॥ अथ सामान्यतः पुष्पमाहात्म्यं ॥ कामदं कामदं नत्वा नीत्वा मतिमतां मतं ॥ पुष्पचिंतामणिं कु
र्वे वांछितार्थनिकेतनं ॥१॥ शिवरहस्ये ॥ पुष्पैर्देवाः प्रसीदन्ति पुष्पे देवाश्च संस्थिताः ॥ किंचातिबहुः
नोक्तेन पुष्पस्योन्नतिमतं द्विकौ ॥२॥ परं याति पुष्पगतं पुष्पेनैव प्रसीदति ॥ त्रिवर्गसाधनं पुष्पं पु
ष्टिश्रीस्वर्गमोक्षदं ॥३॥ पुष्पमूले वसेद् ब्रह्मा पुष्पमध्ये च केशवः ॥ पुष्पाग्रे च महादेव सर्वे देवस्थि

तादत्ते ॥ ४ ॥ ॥ अथ सामान्यतः पुष्पविवरणं ॥ शिवपुराणे ॥ देवानां शुक्लपुष्पं तु दुर्गंधं दानवास्तथा ॥ क
र्कशं लोहितं चैव राक्षसानां प्रकीर्त्तितां ॥ उद्धृतं वाप्यवल्लायां पुष्पं स्पन्नो न पुष्पितं ॥ तत्पुष्पं तु पितृणां स्याः
त्तत्वं देवि ब्रवीम्यहं ॥ ६ ॥ ॥ अथ सामान्यतः पुष्पदानफलं ॥ श्रीविष्णुपुराणे ॥ तपःशीलगुणोपेते पात्रे वे
दस्य पारगे ॥ दशदत्वा सुवर्णानि यत्फलं कुसुमेषु तत् ॥ ७ ॥ शिवधर्म्मसंग्रहे ॥ दशसौवर्णिकं पुष्पं निर्गं
धियद्विमामिति ॥ शतसाहस्रिकामाला. अनन्तं लिंगपुराणे ॥ ८ ॥ निर्गंधं कुसुमस्यापि. विधिः ख्यातो द्विजो
त्तमाः ॥ शोभनैर्दिव्यगंधाढ्यैः अयुतेन तु यत्फलं ॥ ९ ॥ एकपुष्पप्रदानेन लिंगेषु प्रतिमासु वा ॥ ज्ञेयं पुष्पा
न्तरं ज्ञेयं यथा स्यात्तन्निबोधमे ॥ १० ॥ अर्क्कपुष्पसहस्रेभ्यो बकपुष्पं विशिष्यते ॥ बकपुष्पसहस्रेभ्य ए:
कधुत्तूरकं परं ॥ ११ ॥ धुत्तूरकसहस्रेभ्यो बृहत्पुष्पं विशिष्यते ॥ बृहत्पुष्पसहस्रेभ्यो द्रोणपुष्पं विशिष्य
ते ॥ १३ ॥ द्रोणपुष्पसहस्रेभ्यो ह्यपामार्गो विशिष्यते ॥ अपामार्गसहस्रेभ्यः कुशपुष्पं विशिष्यते ॥ १४ ॥

कुशपुष्पसहस्रेभ्यः शमीपुष्पं विशिष्यते ॥ शमीपुष्पसहस्रेभ्यः श्रीमन्नीलोत्पलं परं ॥ १५ ॥ सर्व्वेषामेव पुष्पाणां वलं वै नीलमुत्पलं ॥ नीलोत्पलसहस्रेण यो मालां संप्रयच्छति ॥ १६ ॥ शिवाय विधिवद्भक्त्या तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ कल्पकोटिसहस्राणि कल्पकोटिशतानि च ॥ १७ ॥ वसेच्छिवपुरे नित्यं शिवतुल्यपराक्रमः ॥ शेषाणां पुष्पजातीनां यत्फलं परिकीर्त्तितं ॥ १८ ॥ सतत्फलानुसारेण शिवलोके महीयते ॥ शमीपुष्पबृहत्याव. कुसुमं तुल्यमुच्यते ॥ १९ ॥ करवीरसमा ज्ञेया जाती विजयपाटलाः ॥ श्वेतमंदारकुसुमं सितपद्मेन तत्समं ॥ नागचम्पकपुन्नागा मुद्गरकसमाः स्मृताः ॥ २० ॥ ॥ शिवधर्म्मसंग्रहे ॥ नास्ति पापसमः शत्रुर्न्न च धर्म्मसमः सुखी ॥ नैव रुद्रात्परो देवो न दुःखं कनकादपि ॥ २१ ॥ शिवधर्म्मे ॥ तथा ॥ मालाभिर्व्वा सुगंधाभिर्यो लिंगं पूजयेन्नरः ॥ स वेदिकां विशेषेण सोऽनन्तफलमश्नुते ॥ २२ ॥ विल्वपत्रैरखंडैश्च सकृल्लिंगं प्रपूजयेत् ॥ सर्व्वपापविनिर्म्मुक्तः शिव

लोके महीयते ॥ २३ ॥ कुस्तुरकैश्च यो लिंगं सकृत्पूजयते नरः ॥ स गोलक्षफलं प्राप्य लभते परमं पदं ॥ २४ ॥
बृहतीकुसुमैर्मत्या, यो लिंगं सकृदर्चयेत् ॥ गवामयुतदानस्य, फलं प्राप्य शिवं व्रजेत् ॥ २५ ॥ मल्लिकोत्पल
पद्मानि जातीपुन्नागचम्पकं ॥ अशोकशोतमन्दारकर्णिकारवकानि च ॥ २६ ॥ करवीरार्कमन्दारश
मीतगरकेशरः ॥ कुशापामार्गकुमुदकदम्बद्रोणजैरपि ॥ २७ ॥ पुष्पैरेतैर्यथालाभं यो नरः पूजयेच्छिवं
॥ स यत्पुण्यमवाप्नोति तदेकाग्रमनाः शृणु ॥ २८ ॥ सूर्यकोटिप्रतीकाशैर्विमानैः सार्वकामकैः ॥ पुष्पमा
लाकुलैर्दिव्यैर्गीतवादित्रनिःस्वनैः ॥ २९ ॥ तं द्वैर्म्मवी रवादेश्च तत्कन्दं गगनालये ॥ रुद्रकन्यासमाकी
र्णैर्देवदानवदुर्लभैः ॥ ३० ॥ उह्यमानस्त्वमरैः स्तूयमानः सुरासुरैः ॥ स गच्छति पुरं दिव्यं, यत्र वा तवितं
भवेत् ॥ ३१ ॥ यैस्तु वा पीतकुसुमैर्ज्जलस्थलजैः शिवं ॥ संपूज्य प्रेक्षितैर्भक्त्या शिवलोके महीयते ॥ ३
२ ॥ शिवस्योपरि यः कुर्यात्सुघनं पुष्पमंडपं ॥ शोभितं पुष्पस्रग्दामैरापीठान्तं प्रलम्बिभिः ॥ ३३ ॥ अनपाश्च

रामः
१५
236

यैर्म्मरूपापानैर्द्दिव्यपुष्पोपशोभितैः ॥ सर्व्वैःपरिवितैःश्रीमानास्तेशिवपुरेसुखी ॥ ३४ ॥ अनेककालसंख्य
ङ्कंयःशिवेकुसुमंशिवं ॥ कुर्वीतपर्व्वकालेषुविचित्रंकुसुमोज्वलं ॥ ३५ ॥ सपुष्पकविमानेनसहस्रपरि
तारितः ॥ दिव्यस्त्रीसुखसंभोगक्रीडारतिसमन्वितः ॥ ३६ ॥ अक्षयंमोदतेकालमतिरस्कृतशासनः ॥ शिवा
दिसर्व्वलोकेषुयत्रेष्टंतत्रयातिसः ॥ ३७ ॥ ॥ शिवधर्म्मसंग्रहे ॥ सकृद्दत्तेषुदेदेवि गोसहस्रफलंलभेत
॥ पक्षेणायोगीभवतिमासेनतुदिवंव्रजेत् ॥ ३८ ॥ मासद्वयेनवाप्नोतिकात्स्नांफलमुत्तमं ॥ त्रिभिर्म्मासैः
प्रपद्येतब्रह्मलोकमनुत्तमं ॥ ३९ ॥ चतुर्भिःसिद्धिमाप्नोतियोगसिद्धिंचपंचभिः ॥ षण्मासेननरोयातिरुद्र
लोकेनसंशयः ॥ ४० ॥ तद्वाकृतिधरोभूत्वा चंद्रार्द्धकृतशेखरः ॥ प्रयातिहर्षयानेनद्वितीयइवशूल
धृक् ॥ ४१ ॥ ॥ अथशिवेविहितपत्राणि ॥ लिंगपुराणे ॥ विल्वपत्रंशमीपत्रंभृंगराजस्यपत्रकं ॥
अटरूषस्यपत्राणिपत्रंशिशुकवालकं ॥ १ ॥ तमालस्यचपत्रंच देवपत्रिकसंभवं ॥ उन्मत्तश्वेतकम

सपत्रं बकमल्लस्य च ॥ २ ॥ गंगापत्रकपत्रं च पत्रं कल्हारकस्य च ॥ जलकण्णारिकापत्रं पत्रं यत्र मरूवकं ॥
३ ॥ शतपत्रं सदा प्रोक्तं गंधालं वृकपत्रकं ॥ पत्रं दुन्दुरिकायाश्च ग्रामशिष्याश्च पत्रकं ॥ ४ ॥ द्रोणापामा
र्गपत्रं च पत्रं च खदिरस्य च ॥ येषां पत्रैः शिवे पूजा तेषां पुष्पैश्च सर्व्वदा ॥ ५ ॥ रसालकिंशुकाशोककडुर्व्वी
याश्च पुराणकैः ॥ साङ्गलैश्च सदा पूजा, अनावेन सदा शिवे ॥ ६ ॥ ॥ अथ पुष्पदानप्रकारः ॥ ज्ञानमालायां ॥
पत्रं वा यदि वा पुष्पं फलं नष्टमधोमुखं ॥ दुःखदं तत्समाख्यातं यथोत्पन्नं निवेदयेत् ॥ १ ॥ तथा ॥ अधोमु
खार्पणे नष्टं तु पुष्पांजलिविधौ न तत् ॥ अंजलिदाने ऽधोमुखतानदोषायेत्यर्थः ॥ ॥ अथ कालाः ॥ शिवधर्म्मे
॥ कनकानि कदम्बानि, रात्रौ देयानि शंकरे ॥ दिवा शेषाणि पुष्पाणि अर्द्धरात्रौ च मल्लिका ॥ १ ॥ प्रहरंति
ष्ठते जाती करवीरमहर्निशं ॥ रात्रौ देयानि द्रोणनीयानीति सागरः ॥ रात्रौ देयानि पूजयानि, इत्याचारचि
न्तामणिकारः ॥ ॥ अथ काम्यो ॥ शिवधर्म्मसंग्रहे ॥ नंदिकेश्वर उवाच ॥ अकामोऽभ्यर्च्चितं लिंगमेतदुक्तंफ

रामः
१८

237

लं मया ॥ कामनास्यर्च्चमानस्तु भूषणेन तस्यापि यत्फलं ॥ १ ॥ बकेन वरदो देवः करवीरैर्द्धनप्रदः ॥ अर्केण
श्रियमाप्नोति मोक्षं धुत्तूरकेण तु ॥ २ ॥ नीलोत्पलैर्भवेद्भोगो. योऽर्च्चयेत्त्रिदशोत्तमं ॥ रक्ताब्जैः प्राप्नुयाद्रा
ज्यं पुण्डरीकैश्च वज्रिणं ॥ ३ ॥ चम्पकैः सर्व्वकामानि. पुन्नागैर्न्नागकेशरैः ॥ ईप्सितांल्लभते कामांस्तथा केशरः
दामकैः ॥ ४ ॥ मंत्रसिद्धिमवाप्नोति योऽर्च्चयेद्गन्धपुष्पकैः ॥ योऽर्च्चयेत्परमेशानं सितार्क्केण तथैव च ॥ ५
॥ सर्व्वान्कामानवाप्नोति योर्च्चयेद्गन्धपुष्पकैः ॥ कुङ्कुमैर्विपुलो लाभः सौभाग्याय च वारुणी ॥ ६ ॥ कन्याकाम
स्तु जातीभिर्योऽर्च्चयेत्परमेश्वरं ॥ लभते चोत्तमां कन्यां षण्मासेन न संशयः ॥ ७ ॥ मल्लिकाज्ञानकर्म्मार्थमर्च्च
यन्तं महेश्वरं ॥ लभते परमं ज्ञानं संसारभयनाशनं ॥ ८ ॥ पुत्रकामाय कुन्दैश्च. अर्च्चयीत शुचिर्न्नरः ॥ ल
भते बहुपुत्रत्वं धनवन्तं चिरायुषं ॥ ९ ॥ आरोग्यं कुलपुष्पैस्तु अशोकैः प्रियसङ्गमं ॥ कर्णिकारैर्द्धनं
विद्या वश्यार्थे द्रोणपुष्पिकं ॥ १० ॥ कदम्बेनार्च्चयेल्लिङ्गं. सततं नियतव्रतः ॥ शत्रूणां वशकामाय नित्यमेव

प्रदीपयेत॥ ११॥नश्यन्तिव्याधयस्तस्य,योर्च्चयेदतिमुक्तकैः॥सिंधुवारस्यपुष्पेणवन्धोमुच्येतबंधनात्॥१२॥अ
कणसितवर्णानिनिर्गन्धकुसुमानिच॥तानिशम्भुविनायाशायदेवदेवायकल्पयेत॥१३॥पीतकानितुः
पुत्रार्थेपुष्पाणिविजयायच॥नित्यमेवतुयोदद्यात्सनत्कामनवाप्नुयात्॥१४॥जलजानितुपुष्पाणिव
स्यार्थेतुप्रकल्पयेत॥नीलरक्तानियान्येवतानिवश्यकराणितु॥१५॥सर्व्वकामप्रदंविल्वंदरिद्रस्यवि
मोचन॥विल्वपत्रात्परंनास्ति,येनतुष्यतिशंकरः॥१६॥विजयार्थेदमनकंयोजयेन्नियमस्थितः॥
विजिताःशत्रवस्तेनयोर्च्चयेद्वृषभध्वजं॥१७॥सुखंमरुवकेनैवजम्बूटःसर्व्वकामदः॥तिलकोधनका
माय.गोकामायचवकुली॥१८॥सौष्यदस्तापितगरः किंकिराष्टकामदः॥आरोग्यंवधनंचैवफल
नीकामदास्मृता॥१९॥शालःप्रियकरंचैवकिंशुकादायुराप्नुयात्॥हस्ताश्वपशुकामायकुब्जेनार्च्च
येच्छिवं॥२०॥कर्पूरदमनंदद्याच्छत्रूणांचविनाशने॥नश्यन्तिशत्रवःशीघ्रं,देवदेवस्यपूजनात्॥

रामः
१२
238

॥२१॥ श्यामावारोग्यदा नित्यं. जवापुष्पं तथैव च॥ कुरुण्ठकस्य वश्यार्थे. नित्यं लिंगप्रपूजनात्॥२२
॥विद्वेषे यूथिका योज्या. देवदेवं महेश्वरे॥ केतकी शत्रुनाशाय यज्ञुश्चा लिङ्गन्तु योर्च्चयेत्॥२३॥ सर्व
कामप्रदा हृत्या. व्याघ्री देवी प्रकीर्त्तिता॥ ज्योत्स्नाकरी तथैवेह. नित्यमेव तु कामदा॥२४॥ वासकेनार्च्चये
द्धेवं बलमायुश्च वर्द्धते॥ झिण्ठिकासुखदा नित्यं. तथा चासरवम्पकं॥२५॥ डिम्रिकं व्याधिनाशार्थः
मम्बकाणां तथैव च॥ जयन्तीजयकामाय श्वेता च गिरिकर्णिका॥२६॥ विद्वेषोच्चाटनार्थाय. निम्बपु
ष्पेन चार्च्चयेत्॥ माण्डीवाकर्णाणो योज्या मदन्तीवजयो भवेत्॥२७॥ अपि पुष्पी रुद्रजटा हन्ति सर्वा
नुपद्रवान्॥ सनपुष्पं च यत्प्रोक्तं कोकिलाक्ष्यं तथैव च॥२८॥ सर्व्वं सुक्तं तु शान्त्यर्थे सर्व्वं पीतन्तु पौ
ष्टिके॥ ह्लले वै चाभिचारे च. देवदेवाय कल्पयेत्॥२९॥ पत्रं पुष्पं फलं तोयं. तृणाश्चैव तथासुने॥
प्रत्यहं शास्त्रवेदज्ञान्ता सोड्गतिमाप्नुयात्॥३०॥ ॥अथ निषिद्धानि॥ केतकी चातिमुक्तं च कुन्दः

यूथीमदन्तिका ॥ शिरीषसर्ज्जवंधूकं कुसुमानि विवर्ज्जयेत् ॥ १ ॥ वाकुचीपत्रकुसुमं करजेन्द्रसमुद्भवं ॥
वैमीतिकानि पुष्पाणि पत्राणि च विवर्ज्जयेत् ॥ २ ॥ कार्त्तिकमाहात्म्ये ॥ जवाकुन्दशिरीषैश्च यूथिकाः
मालतीतथा ॥ केतकीभवपुष्पैश्च नैवार्च्यः शंकरः सदा ॥ ३ ॥ सदेति नित्यपूजायामित्यर्थः ॥ काम्येनिषि
द्धानामपि विधानश्रवणात् ॥ कुंदं तु वर्षव्यापी शिवपूजायां माघेमासि विहितमित्याचारचिन्तामणिः
॥ ॥ लिंगपुराणे ॥ सर्ज्जवंधूकपुष्पाणि केन्दा यूथीमदन्तिका ॥ केतकीजातिपुष्पं च श्वेतां वै चापराजि
ता ॥ ४ ॥ शोषिता रक्ता श्वेता च तथा मणिकपुष्पकैः ॥ स्वर्णात्तु गर्भाचार्य्यश्चैवैन्नेति कुसुमेन च ॥ ५ ॥ पूज
यित्वा तथा पुष्पैरेभिश्चैव नरः सदा ॥ स्ववीचि नरके पापः पचेद्देवं न संशयः ॥ ६ ॥ कपित्थं केतकीपुष्पं
मां— रीकापुपाटल ॥ निम्बपुष्पं करञ्जञ्च धातकीपुष्पमेव च ॥ ७ ॥ शिरीषतुञ्जलापुष्पमगस्तुकं च
वर्ज्जयेत् ॥ किंतु परामन्त्रानामिह विहितविचारो नास्ति ॥ पातञ्जले पुष्पाध्याये ॥ सुमं वाप्यसुमं वापि

रामः
१८

२३९

फलपुष्पसमन्वितं ॥ भक्त्या निवेदयेत्सर्व्वं नाशुभं किंचिदाप्नुयात् ॥ ९ ॥ अन्यत्रापि ॥ सर्व्वपुष्पैः सदापू
जा विहिता विहितैरपि कर्त्तव्या सर्व्वदेवानां भक्तियोगोत्र कारणं ॥ १० ॥ यानि कण्ठककीर्णानि यानि चोपह
तानि च ॥ रात्रिपर्य्युषितानीह दूरतः परिवर्ज्जयेत् ॥ ११ ॥ अथोपहतानि ॥ गोतमीये ॥ आसनगतमव
नीगतमन्तर्ज्जलधौत पुष्पगन्धमाघ्रातं वा यच्चत्रोटितमभिवादनकर्मकान्तुकारस्तीनं सर्व्वमिदं सर्व्वेषां देवा
नामप्रियकुसुमम् ॥ ॥ पुष्पमालायां ॥ अन्तर्ज्जलक्षालितमासनस्थं स्वयंविसीर्णं भुविसंविलीनं ॥
एतानि पुष्पाणि समस्त देवपूजाविधौ वापरकर्म्मकानि ॥ १२ ॥ हारीतः ॥ स्नानं कृत्वा तु ये केचि पुष्पं चिन्व
न्तिये द्विजाः ॥ देवतास्तन्न गृह्णन्ति भस्मीभवति काष्ठवत् ॥ १३ ॥ उग्रगंधमगंधं च क्रयक्रीतं च निष्फलं ॥ देव
परिहृतं स्नानं नार्प्पयेत्तु कदाचन ॥ १४ ॥ मलिनं भूमिसंस्पृष्टं कृमिकेशादिदूषितं ॥ पर्य्युषितानि पुष्पाणि
वर्ज्जयेद्देवतार्च्चने ॥ १५ ॥ मुकुलैर्नार्च्चयेद्देवं तथा क्लिष्टैस्तु खण्डितैः ॥ स्वयं विकासितैः पुष्पैः स्वयं च पति

तैर्दुर्वि ॥ १६ ॥ वासोभिः संवृतैर्न्नीलैः श्वाऽस्पृष्टैस्तथैव च ॥ त्रिपत्राश्चनकुसुमैर्न्नार्च्चयेत्तु कदाचन ॥ १७ ॥ त्रिप
त्रेनयत्तन्नासुपुष्पपरं ॥ स्वयंप्रकाशितैरिति कृत्रिमविकाशितैः ॥ श्वऽस्पृष्टैरिति पादादिस्पृष्टैरित्यर्थः ॥ ॥
सर्वपुष्पविशेषाणां म्लूगताद्दिदोषाजावमाद्ध ॥ ॥ गौतमीये ॥ म्लूगतं वर्ज्जयेत्पुष्पं सेफालिवकुलं विना
॥ कलिकाभिस्तथात्याज्यो विनाचम्पकपद्मकैः ॥ १ ॥ विल्वस्य खदिरस्यैव तथा धात्रीदलस्य च ॥ तमालस्य
च पत्रस्य छिन्नभिन्नं न दुष्यति ॥ २ ॥ तुलस्यागस्त्यविल्वानां नास्तिपर्युषितामता ॥ वर्ज्ज्यं पर्युषितं पुष्पं व
र्ज्ज्यं पर्युषितं जलं ॥ ३ ॥ न वर्ज्ज्यं जाह्नवीतोयमवर्ज्ज्यं तुलसीदलं ॥ तुलसी सर्वदा शुद्धा तथा विल्वदलानि
च ॥ ४ ॥ सद्यद्देति पञ्चदिनपर्य्यन्तमित्यर्थः ॥ पञ्चदिनानन्तरं पर्य्युषितम्भवति ॥ ॥ तथा ॥ जलजानां च
पुष्पाणां विल्वपत्रस्य चैव हि ॥ एषां पर्य्युषिताशंका कार्य्या पञ्चदिनोर्द्धतः ॥ ५ ॥ वकपुष्पं तु सप्तरात्रान्तः
न्तरं निर्माल्यतापत्तिः ॥ ॥ शिवधर्म्मसंग्रहे ॥ सप्तरात्रं निवेद्यस्तु वकोस्तद्गायधीमता ॥ दिने दिने तु दात

रामः
१२

240

वंशोधयित्वापुनःपुनः ॥ ६ ॥ सप्तरात्रमतिक्रम्यनिर्म्माल्लत्वंप्रपद्यते ॥ ॥ हारीतः ॥ तिष्ठेद्दिनत्रयंशुष्कंः
पद्मामलकंतथा ॥ दिनैकंकरवीराणियोग्यानिवततपोधन ॥ ७ ॥ पर्य्युषितेष्वपिमाला.कारस्यदेषनः
दोषकृत्इतिशैवागमे ॥ ॥ इतिश्रीश्रीप्रतापमल्लन्नृपालितेमायासिंहकृतौपुष्पचिन्तामणौप्रथमःप्रका
शः ॥ १ ॥ ॥ अथविष्णोः ॥ नरसिंहपुराणे ॥ तपःशीलगुणोपेते.पात्रेवेदस्यपारगे ॥ दत्वादशसुवर्णाः
नियत्फलंलभतेनरः ॥ १ ॥ तत्फलंलभतेमर्त्यो.हरेःकुसुमदानतः ॥ मल्लिकामालतीजातीकेतकीलोध्रच
म्पकैः ॥ २ ॥ पुन्नागनागबकुलैःपद्मैरुत्पलजातिभिः ॥ एतैरन्यैश्चकुसुमैःप्रशस्तैरर्च्चतंनर ॥ ३ ॥ स्वर्वयद्द
शास्त्वर्ण्णस्य.प्रत्येकंफलमाप्नुयात ॥ एकेनकरवीरेणसितेनाप्यसितेनवा ॥ ४ ॥ हरिंवाहरमभ्यर्च्यनृप
नत्तनयोम्नवेत ॥ ॥ विष्णुपुराणे ॥ मालतीमल्लिकाचैवयूथिकाचातिमुक्तकः ॥ ५ ॥ पाटलाकरवीरंच
जयापावन्तिरेवच ॥ कुब्जकस्तगरश्चैवकर्णिकारःकुरुंठका ॥ ६ ॥ चम्पकोवातकःकुन्दोवाणोवर्वरमल्लि

का॥ अशोकस्तिलकः शोस्य तथा वैवाटरूषकाः॥ ७॥ शमीपुष्पप्रकारास्तु शुक्लाः केशवपूजने॥ तथा॥ वः
मान्यम्बुसमुत्थानि रक्तनीलेन तथोत्पले॥ ८॥ सितोत्पलं व कृष्णस्य दयितानि सदा नृप॥ तानि पुष्पाणि देयानिः
विष्णवे प्रभविष्णवे॥ ९॥ ॥ अथ पुष्पविशेषाणां फलानि॥ नरसिंहपुराणे॥ द्रोणपुष्पे तथैकस्मिन्माधवाय
निवेदिते॥ दत्वा दशसुवर्णानां यत्फलं तदवाप्नुयात्॥ १०॥ एवं पुष्पविशेषेणा फलं तदधिकं नृप॥ ज्ञेयं पु
ष्पान्तरस्यापि यथास्यान्तं निबोध मे॥ ११॥ द्रोणपुष्पसहस्रेभ्यः खादिरं तु विशिष्यते॥ खादिरेभ्यः सहस्रेभ्यः
शमीपुष्पं विशिष्यते॥ १२॥ शमीपुष्पसहस्रेभ्यो बिल्वपत्रं विशिष्यते॥ बिल्वपत्रसहस्रेभ्यो बकपुष्पं वि
शिष्यते॥ १३॥ बकपुष्पसहस्राद्धि नंद्यावर्त्तं विशिष्यते॥ नंद्यावर्त्तसहस्राद्धि करवीरं विशिष्यते॥ १४॥ कर
वीरसहस्राद्धि चम्पकं तु विशिष्यते॥ चम्पकस्य केस्यपुष्पशतादशोकं पुष्पमुत्तमं॥ १५॥ अशोकपुष्पसह
स्रात्सेवन्तीपुष्पमुत्तमं॥ सेवन्तीपुष्पसहस्रात्कुब्जकं पुष्पमुत्तमं॥ १६॥ कुब्जकस्य सहस्राद्धि मालतीपुष्पः

रामः
२०
241

मुत्तमं॥ मालतीपुष्पसहस्रात्त्रिसंध्यापुष्पमुत्तमं॥१७॥ त्रिसंध्यारक्तसहस्रा.त्रिसंध्याश्वेतमुत्तमं॥ त्रिसंध्याश्वेतसहस्रा.त्कुंदपुष्पंविशिष्यते॥१८॥ कुंदपुष्पेसहस्राद्धि शतपत्रंविशिष्यते॥ शतपत्रसहस्राद्धि मल्लिकापुष्पमुत्तमम्॥१९॥ मल्लिकापुष्पसहस्रा.ज्जातीपुष्पंविशिष्यते॥ सर्व्वासांपुष्पजातीनांजातीपुष्पमिहोत्तमं॥२०॥ जातीपुष्पसहस्रेण.यच्छेन्मालांसुशोभनां॥ विष्णवेविधिवद्भक्त्या.तस्यपुण्यफलंशृणु॥२१॥ कल्पकोटिसहस्राणि.कल्पकोटिशतानिच॥ वसेद्विष्णुपुरेधीमान्विष्णुतुल्यपराक्रम॥२२॥ शेषाणांपुष्पजातीनांयत्फलंविधिदेशितं॥ तत्फलस्यानुसारेणविष्णुलोकेमहीयते॥२३॥ पत्राण्यपि चपुण्यानिहरिप्रीतिकराणिच॥ प्रवक्ष्यामिनृपश्रेष्ठशृणुष्वगदतोममः॥२४॥ अपामार्गपत्रपुष्पे.तस्माद्भृंगरजस्यच॥ तस्माच्चखादिरंश्रेष्ठं.तस्माच्चशमिपत्रकं॥२५॥ दूर्वापत्रंततःश्रेष्ठं.ततोपिकुशपत्रकं॥ तस्माद्दमनकंश्रेष्ठं.ततोविल्वस्यपत्रकं॥२६॥ विल्वपत्रादपिहरे.स्तुलसीपत्रमुत्तमं॥ एतेषांतु

सकालक्षैः पत्रैश्चैवार्चयेद्धरिं ॥२७॥ सर्वपापविनिर्मुक्तो. विष्णुलोके महीयते ॥ ॥गौतमीये॥ कमलेकरवीरे
डे. तुलस्यो जातिकेतके ॥२८॥ नागकेशरयावन्ती. कल्हारं चम्पकोत्पले ॥ नंद्यावर्त्तं च यूथी च मल्लिकाः
नवमल्लिका ॥२९॥ कुंदमंदारकं चैव सौगंधिकं च केशरं ॥ कुरणशोकसर्ज्जानि विल्वं वसुनिपुष्पकं ॥
३०॥ तमालपत्रकं चैव. कर्णिकारं पलाशकं ॥ एतान्यन्यानि पुष्पाणि यथालाभं निवेदये ॥३१॥ सुरभीः
निच सर्वाणि स्थलजान्यम्बुजानि च ॥ एतानि पुष्पदेयानि विष्णवे प्रभविष्णवे ॥३२॥ ॥वामनपुराणे॥ वः
लिं प्रतिपक्षादवाकं ॥ तान्येव च प्रशस्तानि कुसुमानि महासुर ॥ यानिस्युर्व्वर्णयुक्तानि रसगंधयुतानि च ॥
३३॥ जातीसुताह्वासुमनः कुंदवाकपुटस्तथा ॥ वाणं च चम्पकोशोकं करवीरं च यूथिका ॥३४॥ पारिः
भद्रं पाटला च बकुलं गिरिशालिनी ॥ कनकं जंतु वनजं पीतकं तगरेत्यपि ॥३५॥ एतानि हि प्रशस्तानि
कुसुमान्यच्युतार्च्चने ॥ स्कंदोक्तं वैष्णवामृते ॥ मालतीतुलसीपद्मकेतकीसु निपुष्पकं ॥ येऽर्च्चयंति जगन्ना

पाम:
२१

242

थैतेगकृतिहरेःपदं ॥ त्रिंशद्वर्षसहस्राणित्रिंशद्वर्षशतानिच ॥ ३७ ॥ प्रीतोभवतिदैत्यारिःकदंवकुसु
मार्च्चितः ॥ यथापद्मालयाप्राप्य.प्रीतोभवतिमाधवः ॥ ३८ ॥ कदंवकुसुमंदृष्ट्वातथाप्रीणातिकेशवः ॥ स
हस्रकदंवपुष्पाणांहेलयाहरिरर्च्चितः ॥ ३९ ॥ सप्तजन्मनिदेवर्षेतस्यलक्ष्मीर्नदूरगा ॥ कदम्बपुष्पानि
करंयःकरोतिशिरोपरि ॥ ४० ॥ केशवस्यमहाप्राज्ञोगोसहस्रफलंलभेत् ॥ - ॥ तथा ॥ मालतीमालया
विष्णुपूजितोयेनकार्त्तिके ॥ ४१ ॥ कपिलाशतदानस्यलभतेफलमुत्तमं ॥ मल्लिकाकुसुमैर्देवं.वसन्ते
गरुडध्वजं ॥ ४२ ॥ योर्च्चयेत्परयाभक्त्या.दहेत्पापंत्रिधार्जितं ॥ दमनेनापिदेवेशंसंप्राप्येमधुमाध
वे ॥ ४३ ॥ कपिलाशतदानस्य.स्वर्च्चनाल्लभतेफलं ॥ केतकीपत्रएकेन.पूजितोगरुडध्वजः ॥ ४४ ॥ स
माःसहस्रंसुप्रीतो.भवतेमधुसूदनः ॥ मुनिपुष्पकृतांमालांयेऽर्च्चयन्तिजनार्द्दनं ॥ ४५ ॥ देवेन्द्रोपिमु
निश्रेष्ठकरोतिकरसंपुटं ॥ यःपुनःपाटलापुष्पैर्व्वैसंतेगरुडध्वजं ॥ ४६ ॥ अर्च्चयेत्परयाभक्त्यामुक्तियो

गीमवेद्धिमः॥ वकुलाशोककुसुमैः येर्च्चयन्तिजगत्पतिं॥४७॥ विशोकान्तेमविष्यतियावच्चन्द्रदिवाकरौः
॥ येर्च्चयन्तिजलाद्यसंकरवीरैःसिताशितैः॥४८॥ वहुर्त्तुमानिविप्रेंद्रविप्रोभवतिमानवः॥ मंजर्य्या
सहकारस्यकेशवोपरिमर्द्दिदा॥ ४९॥ येर्च्चयन्तिमहामागा गोकोटिफलभागिनः॥ दुर्व्वांकुरैर्हरेः
र्यस्तुपूजाकालेप्रयछति॥ ५०॥ पूजाफलंशतगुणांसम्यगाप्नोतिमानवः॥ शमीपत्रैस्तुयोदेवं पूज
यत्यसुरेश्वरं॥५१॥ यममार्गंमहाघोरंनिस्तीर्णेतेननारद॥ वर्षाकालेतुदेवेशं कुसुमैस्त्रमयकोद्भवैः
॥५२॥ येर्च्चयन्तिनतेमर्त्याःसंसारेनपुनर्भवाः॥ कुम्रीवुष्पेणदेवर्षेयेर्च्चयन्तिजनार्द्दनं॥५३॥ सुव
र्णपलमात्रस्यलभतेतत्फलंमुने॥ सुवर्णकेतकीपुष्पैर्येर्च्चयन्तिजनार्द्दनं॥५४॥ कोटिजन्मार्ज्जितं
पापंदहतेगरुडध्वजः॥ कुंकुमारुणपद्मान्यांगंधाढ्यांशतपत्रिका॥ ५५॥ योददातिजगन्नाथेस्त्वे
तद्वीपेवसेच्चिरं॥ इत्तास्यद्वातयाख्याता कीर्त्तितानमितास्तुते॥५६॥ रोपितासिंचितानित्यं पूजिताः

रामः
२२
243

तुलसीस्तुन्ना ॥ रोपिता तुलसी यावत्कुरुते मूलविस्तरं ॥ ५७ ॥ तावद्युगसहस्राणि ततोन सुकृतं छने ॥
रोपिता तुलसी पुंभिर्वर्द्धते वसुधातले ॥ ५८ ॥ कुले तेषां तु ये जाता ये भविष्यन्ति ये गताः ॥ कल्पायुत
शतं सार्द्धं ते वसन्ति हरेर्गृहे ॥ ५९ ॥ ॥ अथ निषिद्धानि ॥ गोतमीये ॥ न रक्तचंदनं यातु,ऽत्तीयाद्र
क्तपुष्पकं ॥ विल्वपत्रैस्तत्यसूनैर्न्नार्च्चयेद्देवकीसुतं ॥ ६० ॥ शुक्लैस्तु नार्च्चयेद्विष्णुं पुष्पैः पत्रैः फलैरपि ॥
स्नात्वानीतैः पर्युषितैर्याचितैः क्रमवर्षिकैः ॥ ६१ ॥ रक्तपुष्पैरित्यनुक्ते रक्तपुष्पपरं — अन्यथा
रक्तकरवीरनिषेधायत्तैः ॥ विल्वपत्रैरिति गोपालमूर्त्तिपरं ॥ देवकीसुतमिति विशेषश्रवणात् ॥ ॥
॥ विष्णुपूजायां ॥ नरसिंहपुराणे ॥ विल्वपत्राग्निधानाद्य ॥ वामनपुराणे ॥ पुरन्नीनि तथान्यानि वर्ज्जयि
त्वा तु केतकीं ॥ केतकीनिषेधो नरसिंहे ॥ विहाय तिलत्वाकरः ॥ निषिद्धविहितमित्याचारचिन्ता
मणिकारः ॥ वस्तुतस्तु केतकीनिषेधोऽस्यैव ॥ तथा चोक्तं पुष्पमालायां ॥ मंदारमर्कधुत्तूरं शाल्म

लीकास्तु नारजं ॥ निषिद्धं विष्णुपूजायां पुष्पं वैत्नीतकं तथा ॥ नरसिंहस्य पूजायां निषिद्धं केतकीद्वयं ॥ ० ॥
॥ कार्त्तिकमाहात्म्ये ॥ शिरीषोन्ननागिरिज मल्लिकाशाल्मलीभवैः ॥ अर्कजैः कर्णिकारैश्च विष्णुर्नार्च्यस्तथा
क्षतैः ॥ ६३ ॥ अथ सूर्यस्य ॥ भविष्यपुराणे ॥ दशदत्वा सुवर्णानां निष्काणां लभते फलं ॥ करवीरन्तु ऐ
कस्मिन्नर्काय विनिवेदयेत् ॥ १ ॥ लभते तत्फलं वीर यथाहम्भगवान्रविः ॥ भक्त्या पूजयते योर्कमर्कपुष्पैः
समाहितः ॥ २ ॥ तेजसा सोर्कसंकाशो ह्यर्केणासह मोदते ॥ जवापुष्पसहस्रेभ्यः पद्ममेकं विशिष्यते ॥ ३
॥ वीरपद्मसहस्रेभ्यो वकपुष्पं विशिष्यते ॥ वकपुष्पसहस्रेभ्यः कुशपुष्पं विशिष्यते ॥ ४ ॥ कुशपुष्पः
सहस्रेभ्यः शमीपुष्पं विशिष्यते ॥ शमीपुष्पसहस्रेभ्यः प्रशस्तं नीलमुत्पलं ॥ ५ ॥ नीलोत्पलसहस्रेण नी
लोत्पलशतेन च ॥ रक्तैश्च करवीरैश्च यस्तु पूजयते रविं ॥ ६ ॥ कल्पकोटिसहस्राणि कल्पकोटिशतानि च
॥ वसेदर्कपुरे श्रीमानर्कतुल्यपराक्रमः ॥ ७ ॥ केशकीटविपन्नानि यजेद्रुपहतानि च ॥ मुकुलैर्न्नार्च्चये

ज्ञात्तुमपक्वंचनिवेदयेत् ॥ ८ ॥ अलाभेपुष्पजातीनांपत्राण्यपिनिवेदयेत् ॥ पत्राणामप्यलाभेतुनन्त्याम
वतिपूजितं ॥ ९ ॥ ॥ तथा ॥ मल्लिकामालतीचैवकुर्वीशोकातिमुक्तकः ॥ पाटलाकरवीरंचजयापावन्तिरे
वच ॥ १० ॥ कुब्जकस्तगरंचैवकर्णिकारस्तुरुण्टकः ॥ चंपकोचारकःकुंदोबाणोवर्वरमल्लिका ॥ ११ ॥ अशो
कस्तिलकास्तिलकोलोध्रस्तथाचैवाटरूषकः ॥ शतपत्राणिवान्यानिवकुलस्यविशेषतः ॥ १२ ॥ अगस्त्यः
किंशुकंतद्वत्पूजायांभास्करस्यच ॥ विल्वपत्रंशमीपत्रंपत्रंभृंगरजस्यच ॥ १३ ॥ तमालपत्रंचदराःसदैव
तपनप्रियः ॥ तुलसीकालेतुलसीतथारक्तंचचंदनं ॥ १४ ॥ केतकीपत्रपुष्पंचसद्यस्तुष्टिकरंरवेः ॥ ये
षांनप्रतिषेधोस्तिगंधवर्णान्वितानिच ॥ १५ ॥ तानिपुष्पाणिमन्त्याचमानवेलोकमानवे ॥ ॥ पुष्पमाः
लायां ॥ जातीकुन्दशमीकुशेशयकुशाशोकंवककिंशुकंपुन्नागंकरवीरचम्पकजवासेफालिका
कुब्जकं ॥ वासन्तीशतपत्रिकाविचकिलमनकीहृयंशीताह्वालकनागकेशरवकंपुष्पंरवेःशस्यते ॥ १

६॥ लोध्रं कैरवमुत्पलं च सकलं सिंहास्यकं पाटलायूथीकुंकुमकर्णिकारतिलकं बाणांकदम्बं जया ॥ का
शं केशरकेतकीमरुवकं द्रोणाह्वि संध्यालयं पुष्पं शस्तमिदं च पूजनविधौ सर्वं सहस्रार्च्चिषः ॥१७॥ ॥
॥ अथ कालविशेषः ॥ भविष्ये ॥ मुकुलानि कदंवानि रात्रौ देयानि भानवे ॥ दिवा शेषाणि पुष्पाणि दि
वा रात्रौ च मल्लिका ॥१८॥ ॥ अथ निषिद्धानि ॥ तत्रैव ॥ कल्ललोन्मत्तकं कांचीतथा न गिरिकर्णिका ॥ नकं
टकारिका पुष्पं तथान्यं गंधवर्ज्जितं ॥१९॥ नवाम्लाटकजैः पुष्पैरर्च्चनीयो दिवाकरः ॥ ॥ यामले ॥ नाक्षतै
रर्च्चयेद्विष्णुं न तुलस्या विनायकं ॥ २० ॥ न दूर्वया यजेद्दुर्गां सूर्यस्य तगरं तथा ॥ ॥ शातातपीये ॥ शि
वे विवर्ज्जयेत्कुंदमुन्मत्तं च तथा हरेः ॥२१॥ न दूर्वया यजेद्दुर्गां विल्वपत्रैर्द्दिवाकरं ॥ तगरनिषेधो वन
नगरीयविषयमित्याचारचिंतामणिकारः ॥ ॥ निषिद्धं विहितमिति केचित् ॥ निषिद्धं विहितं सूर्ये त
गरैकंटकारिकेति वचनात् ॥ ॥ अथ ग्रहाणां ॥ भविष्ये ॥ दयारि कुसुमैः सूर्यं कुमुदैः सूर्यमर्च्चये

त् ॥ क्षितिजं तु जवापुष्पैश्चम्पकेन तु सोमजं ॥ १ ॥ शतपत्रैर्गुरुः पूज्यो जातीपुष्पैस्तु भार्गवः ॥ मल्लिकाकु
सुमैः पंगुः कुंदपुष्पैर्विधुंतुदः ॥ २ ॥ केतकीविविधैः पुष्पैः शांतिकालेषु सर्व्वदा ॥ ॥ अथ श्राद्धरहस्य ॥ ः
विष्णुपुराणे ॥ तुलसीशतपत्रं च भृंगराजं च चम्पकं ॥ तगरं मारुतं चैव पितृणां मोक्षदायकाः ॥ १ ॥ ॥
पुष्पमालायां ॥ माधवीतगरं कुंदकुब्जकं यूथिकाजलजं चम्पकोत्पलं ॥ कैरवं च शतपत्रिका तथा
श्राद्धकर्म्मणि पुत्रं तुलस्यपि ॥ २ ॥ ॥ अथ निषिद्धानि तत्रैव ॥ उक्तेतरं लोहितमप्रशस्तं मंदारमुको
द्भवमातिकेव ॥ शुक्लेतरं गंधविहीनमुग्रगंधं च पुष्पं न हितं पितृभ्यः ॥ ३ ॥ वर्वरीकुसुमं चैव केत
कीकरवीरयोः ॥ जातीदर्शनमात्रेण निराशाः पितरो गताः ॥ ४ ॥ ॥ इति श्रीपुष्पचिन्तामणौ द्विती
यः प्रकाशः ॥ २ ॥ ॥ अथ दुर्गायाः ॥ ॥ देवीपुराणे ॥ पुष्पैररण्यसंभूतैः पत्रैर्वा गिरिसंभवैः ॥ अपर्यु
षितनिश्छिद्रैः प्रोक्षितैर्जन्तुवर्ज्जितैः ॥ १ ॥ आत्मारामोद्भवैर्वापि गत्वा संपूजयेच्छिवां ॥ ऋतुकाः

लोद्ध्रैः पुष्पैर्मल्लिकाजातिकुब्जकैः ॥२॥ सितरक्तैश्च नीलैश्च तथा रक्तैश्च पाटरैः ॥ किंशुकैस्तगरैश्चैव
अक्कुरण कचम्पकैः ॥३॥ वकुलैश्चैव मंदारैः कुंदपुष्पैः किरीटकैः ॥ करवीरार्कपुष्पैश्च शेशिवैश्च
पराजितैः ॥४॥ सितरक्तैस्तथा पीतैः हासैश्चैव चतुर्विधैः ॥ धुस्तूरकातिसुक्तैश्च वंधुकागस्त्यसंभवैः ॥५॥
दमनैः सिंधुवारैश्च सुरभीमरुकैस्तथा ॥ लतानिहृस्य हृस्वस्य दुर्वांकुरैश्च कोमलैः ॥६॥ मंजरीभिः
कुशानां च बिल्वपत्रैः सुशोभनैः ॥ धान्यानां सर्वपत्रैश्च पुष्पैश्चैव प्रपूजयेत् ॥७॥ अलाभेन तु पुष्पाणां
पत्राण्यपि निवेदयेत् ॥ पत्राणामप्यलाभे तु फलान्यपि निवेदयेत् ॥८॥ फलानामप्यलाभे तु तृणः
गुल्मौषधीरपि ॥ औषधीनामलाभे तु भक्त्या भवति पूजनं ॥९॥ भविष्यपुराणे ॥ सुरभीणि च द्वी
णि स्थलजान्यम्बुजान्यपि ॥ गन्धाभि शिरसा नित्यं यो मे भक्त्या प्रयच्छति ॥१०॥ ॥ अथ पुष्पविशेषः
प्राणांफलानि ॥ मल्लिकास्तूत्पलं पद्मं शमीपुन्नागचम्पकं ॥ अशोककर्णिकारं च द्रोणपुष्पं विशे

वतः ॥ ११ ॥ करवीरंजवापुष्पं.कुंकुमंनागकेशरं ॥ यःप्रयच्छतिदुर्गायैपुष्पाण्येतानिभारत ॥ १२ ॥ च
ण्डिकायैनरश्रेष्ठश्रद्धाभक्तिसमन्वितः ॥ सकामानखिलान्प्राप्यदुर्गायानुचरोभवेत् ॥ १३ ॥ पुन्नाग
श्चपकःकुंदोयूथिकानवमल्लिका ॥ तगरोर्ज्जुनमल्लीचबृहतीशतपत्रिका ॥ १४ ॥ तथाकुमुदक
ह्लारबिल्वपाटलमालती ॥ जवाविविन्तिलाशोकरक्तनीलोत्पलानिच ॥ १५ ॥ दमनोमरुपत्रञ्चश
तपुष्पंविवर्द्धये ॥ ॥ तथा ॥ सुगंधिगंधिपुष्पैस्तुपूजयेद्यस्तुचंडिकां ॥ १६ ॥ मुक्तिनिर्मालयावा
पिसोश्वमेधफलंभेत ॥ ॥ मालालक्षणमाह ॥ महाकालसंहितायां ॥ एकजातीयकैःपुष्पै.र्भिन्नजाती
यकैरपि ॥ १७ ॥ मालातथैकवर्णास्याद्भिन्नवर्णापिवाप्रिये ॥ सापुनस्त्रिविधाज्ञेयापरिणाहवशेनतु ॥
१८ ॥ पतेहृदयपर्यन्तं.यामालामोदशालिनी ॥ रक्षितासापरिज्ञेया.सर्व्वावरतयास्थिता ॥ १९ ॥ ग्र
धावलंबिनीनाभेःकौसुमीयासमुच्यते ॥ साधारणीपरिज्ञेया.मध्यमापूर्व्वतोधिका ॥ २० ॥ आगुल्फसं

स्मिनीयान्तु पदपद्मोपरिस्थिता ॥ वनमालेति विख्याता सर्वाभ्यः सुगन्धा उत्तमाः ॥२१॥ कश्चिद्विशेषोऽत्रापि
तम्पि व्याहरामि ते ॥ करवीरैश्च वा पुष्पै.र्वकै.र्दमनकैरपि ॥ २२ ॥ नीलोत्पलैः सरसिजै.र्लवंगैर्नागके
शरैः ॥ जातीभिर्मालतीभिश्च मल्लिकाचम्पकादिभिः ॥ २३ ॥ रचिता या नवेपुर्दिस्रजः परमशोभना ॥ इ
मालाभ्योऽन्येभ्य एतास्तु देव्याः प्रीतिप्रदायिकाः ॥२४॥ अतोऽन्येषु प्रसूनेषु दिव्येषु वरवर्णिनि ॥ अभी
भिः कुसुमैस्तां यां यत्नेयत्नमाचरेत् ॥२५॥ ॥ अथ पुष्पविशेषेमालाफलानि ॥ नाविष्णुराणि ॥ वकपु
ष्पस्रजोभिस्तु पूजयेद्यस्तु चण्डिकां ॥ वाजपेयस्य यज्ञस्य फलं विन्दति मानवः ॥२६॥ द्रोणपुष्पस्य तद्वे
व ॥ द्रोणपुष्पस्रजोभिस्तु पूजयेद्यस्तु चण्डिकां ॥ राजसूयफलं प्राप्य शक्रलोके महीयते ॥२७॥ शमी
पुष्पस्य ॥ शमीपुष्पस्रजोभिस्तु आर्यां संपूज्य श्रद्धया ॥ गोसहस्रफलं प्राप्य विष्णुलोके महीयते ॥२
८ ॥ तथा ॥ कुशपुष्पस्य ॥ पूजयित्वा तु राजेन्द्र श्रद्धया विधिवन्नृप ॥ कुशपुष्पस्रजोभिस्तु पितृलोके

महीयते ॥ २९ ॥ विल्वपत्रमालाद्वयस्य ॥ मालाद्वयेनसंपूज्य.दुर्गादेवीनराधिप ॥ विल्वपत्रस्यपत्रा
णांराजसूयफलंलभेत् ॥ ३० ॥ नीलोत्पलमालायाः ॥ नीलोत्पलस्रजोभिस्तुपूजयेद्यस्तुचण्डिकां ॥
वाजपेयफलंप्राप्यरुद्रलोकेमहीयते ॥ ३१ ॥ तथा ॥ नीलोत्पलसहस्रेणयोमालांसंप्रयच्छति ॥ चण्
डिकायैनरश्रेष्ठतस्यपुण्यफलंशृणु ॥ ३२ ॥ वर्षकोटिसहस्राणिवर्षकोटिशतानिच ॥ दुर्गायानु
चरोभूत्वा.रुद्रलोकेमहीयते ॥ ३३ ॥ कालिकापुराणे ॥ विल्वपत्रैरखण्डैर्यःसकृद्देवीप्रपूजये
त् ॥ सगोलक्षफलंप्राप्यदुर्गायानुचरोभवेत् ॥ ३४ ॥ अन्यत्रापि ॥ सर्व्वत्रविल्वपत्रस्य.देवीप्रीति
करंपरं ॥ ॥ अथप्रतिमासिपुष्यार्च्चनविधानं ॥ देवीपुराणे ॥ वैशाखेमासिकर्त्तव्यापूजापाटल
यासदा ॥ सर्व्वान्कामानवाप्नोतिज्येष्ठेपद्मार्च्चनैःसदा ॥ ३५ ॥ आषाढेविल्वकह्लारैर्विहितंलभते
फलं ॥ नवमालिकयापूजा.नभोमासिमहाफला ॥ ३६ ॥ कदम्बैश्चम्पकैरेवंनभस्यसर्व्वकामदाः

। पूजापंकजमालत्याईप्सेसुदयदायिनी ॥३७॥ शतपत्रिकया पूजा कार्त्तिकी सार्व्वकायिकी ॥ मार्गे
नीलोत्पलैः पूजा पौषे तु कुब्जकैः सदा ॥३८॥ माघे तु कुंदकुसुमैर्म्मरुवकेन फाल्गुने ॥ श्वेतपद्मैस्त
था चैत्रे यः कुर्य्यात्सुरसत्तम ॥३९॥ लभते सर्व्वविज्ञानं सर्व्वदानफलं लभेत् ॥ ॥अथ कालाः॥ भ
विष्यपुराणे ॥ कदम्बैरर्च्चयेद्रात्रौ मल्लिकासुमयोस्तथा ॥ दिवा शेषाणि पुष्पाणि यथालाभं प्र
पूजयेत् ॥४०॥ ॥अथ निषिद्धानि॥ मत्स्यसूक्ते ॥ मकालस्यात्कलं तुलसी झिण्टिका काचनं तथा
॥ न दूर्व्वया यजेद्दुर्गां कमलैः कमलां नहि ॥४१॥ ॥शातातपीये॥ शिवे विवर्ज्जयेत्कुंदमुन्मत्तं वत
था हरेः ॥ देवीनां चार्कमंदारौ सूर्य्यस्य तगरं तथा ॥४२॥ मंदाराक्षौ निषेधौ दुर्गेतरदेवीपरमात्मा
वारचिन्तामणौ ॥ अत्र दुर्गेतरदेव्याः सती सा विम्बादय ॥ ॥ वकुलैश्चैव मन्दारैरिति वक्ष्यमाणा सितापू
जनप्रकरणे ॥ वन्दनं चार्ककुसुमं देयाश्वेतापराजितेति ॥ ॥नीलतंत्रे॥ नक्षत्रविद्यायामर्द्धनद

248

र्शनात् ॥ बकुलैश्चैव मन्दारैरिति मत्ताकालसंहितं यामसिता पूजायां दर्शनात् ॥ देवीपुराणे ॥ मुकु
लैर्नार्च्चयेद्देवीमपक्वेनानिवेदयेत् ॥ फलं च क्रिमिविद्धं च कालापक्वमपि त्यजेत् ॥ ४३ ॥ केशकीटाः
दिविद्धानि शीर्णपर्युषितानि च ॥ स्वयंपतितपुष्पाणि त्यजेदुपहृतानि च ॥ ४४ ॥ कालापक्वमिति
कालपक्वं, अकालजातफलमित्यर्थः ॥ ॥ पुष्पाध्याये ॥ सर्वैः पुष्पैः सदा पूजा विहिता विहितैर
पि ॥ कर्त्तव्या सर्वदेवानां भक्तियोगोत्र कारणं ॥ ४५ ॥ किं च ॥ देवीपूजा सदा कार्या जलजैः स्थल
जैरपि ॥ निषिद्धैर्विहितैर्वापि भक्तियोगो च कारणमिति राघवभट्टः ॥ ४६ ॥ ॥ इति श्रीपुष्पचि
न्तामणौ तृतीयः प्रकाशः ॥ ३ ॥ ॥ अथ भगवत्याः सिंहासनविद्यायां तन्त्रोक्तपुष्पविधानं लि
ख्यते ॥ तत्रादौ पश्चिमाम्नाये ॥ तथा चोक्तं मन्थानभैरवे मेदिनीकूर्मप्रस्तारे ॥ ॥ भैरव उवाच
॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि, द्रव्याणां निर्णयं स्फुटं ॥ पुष्पाणां वसुरेशानि, क्रमसंभारलक्षणं ॥ १ ॥ जा

नीवपाटलीयूथी चम्पकैः श्वेतउत्पलैः॥ केतकीहेमजातीचसुन्दरैः शतपत्रकैः॥२॥ नीलोत्पलैस्तथाः
वालीकरवीरैः कदम्बकैः॥ बंधूकपद्मकुन्दाख्यैः शालिपुष्पैश्च पाटलैः॥३॥ कुसुम्भैः किंसुकैः पुष्पैः पु
न्नागनागकेशरैः॥ बकुलैश्चागरैश्चान्यैर्द्रवकुंदाख्यसज्ञकैः॥४॥ काशशर्देन्द्रवैर्द्दविचित्रसंघैः कर्णिकार
कैः॥ रक्तोत्पलैर्मल्लपुष्पैर्येर्वान्ये चारुगंधवान्॥५॥ भुक्तिमुक्तिप्रदा जाती वालीवलविवर्द्धिनी॥ श्वे
तपाटलिकादेविवदन्ति वमरुद्रशः॥६॥ शान्तिपुष्टिकरं पद्मं शतपत्रं सुपत्रदं॥ बंधुकं वश्यदं प्रोक्तं
तथा रक्ता स्वमारकाः॥७॥ सौभाग्यं शालिपुष्पैश्च सुन्दरं सुखदायकं॥ कदम्बं वकुलं कुंदं च वकुंदोघ
नाशनं॥८॥ कुसुम्भं किंसुकैर्द्दिवि शोभा हृष्टिकारके॥ महालक्ष्मीप्रदौ पुष्पौ पुन्नागनागकेशरौ॥
॥९॥ रक्तमुत्पलकं वश्यं नीलकृष्णं च मारणे॥ त्रिसंध्यासंभवैः पुष्पैः शत्रूणां च भयावहं॥१०॥ दमनं तु
लसी मरुद्र, सर्वपापक्षयंकरं॥ सिंदूरी वश्यकृत्पोक्ता, सदाकर्षणमानका॥११॥ त्रिसंध्यासम्भवैः

राम:
२८

२५१

पुष्पैः क्रमेणाप्यर्च्चयेत्सदा ॥ तस्य विघ्नो न जायेत सत्यमेॅन्न संशयः ॥१२॥ ॥अथ निषिद्धानि ॥ तथा ॥
विल्वपत्रैर्म्महाहानिः उग्रशोकाकुलक्षयं ॥ मारुतं मृत्युदं भद्रे शोकसंतापकारकं ॥१३॥ उन्मत्तेन कु-
लोत्पातं सर्व्वरी वश्रियापहा ॥ मल्लिनं दुःखदं प्रोक्तं क्रिमियुक्तं महद्भयं ॥१४॥ संकिताकेशसंयुक्तं
वंधुहानिं करोति तत् ॥ तस्माद्विप्रयत्नेन शुभैः पुष्पैः प्रपूजयेत् ॥१५॥ ॥अथोत्तराम्नायस्यः ॥ त-
थावमहाकालसंहितायां ॥ शिरीषैः कर्णिकारैश्च चंपकैः कोविदारकैः ॥ वकुलैश्चैव मन्दारैः कुंद-
पुष्पैः कुरुण्टकैः ॥१६॥ लताभिर्द्रुलहदक्षस्य मृदुदुर्व्वाङ्कुरैरपि ॥ कांचनालैरशोकैश्च पुन्नागैः के-
तकीदलैः ॥१७॥ सेफालिकाभिर्यूथीभिर्जातीभिर्दमनैरपि ॥ शतवर्गैर्म्मल्लिकाभि रम्लानैर्वन्धु-
जीवकैः ॥१८॥ झिण्टीभिश्च जवापुष्पैः करवीरैश्च किंशुकैः ॥ पारिजातैः पाटलैश्च पद्मैर्नीलोत्पलैर-
पि ॥१९॥ माधवीभिर्म्मरुवकैरपराजिताश्चपि ॥ अनेकैश्च कदम्बैश्च द्रोणपुष्पैः सकेशरैः ॥२०॥

अर्च्चयेत्कुसुमैरेतैर्देवी.साधकसत्तमः॥ तथा॥ विल्वपत्रंयथाप्रीतिकरंदेव्यावरानने॥ २१॥ नतथान्यत्किंचि
दस्तिपुष्पेषुप्रीतिकारकं॥ अतोयत्नेनदातव्यंविल्वपत्रंत्रिपुत्रसुकं॥२२॥ ॥अथनैमित्तिके॥ तथा॥
प्रादूर्ष्यवकुलानांहिवैशाखेमासिकारयेत्॥ नागकेशरपुष्पाणांज्येष्ठेचाधिकमाचरेत्॥२३॥ आषा
ढेतुप्रकर्त्तव्यःकरवीरस्यसंचयः॥ चम्पकोत्पलपद्मानांश्रूयत्नंननसीष्यते॥३४॥ वाकुल्यल्लोध्रपुष्प
स्यमासिभाद्रपदेचरेत्॥ नियिष्टधाविधातव्या. वंधूकस्याश्विनेतथा॥३५॥ अगस्त्यकुसुमानांहिसू
रिताकार्त्तिकेचरेत्॥ आधिक्यंविल्वपत्राणांमार्गशीर्षेसदाचरेत्॥३६॥ पौषेदुर्वांकुराणांहिसंदो
होतिफलप्रदः॥ कुंदस्तामोमाघेमासे.सर्व्वकल्याणकारकः॥३७॥ फाल्गुणेमाधवीपुष्पं.सर्व्वसिद्धि
विधायकं॥ चैत्रेशोकस्यकलिकाकलिकालविनाशिनी॥३८॥ मालतीयूथिकाचैवदमनंकसिंः
कारकं॥ कुरण्टकंमरुवकमम्लानंपाटलातथा॥३९॥ नवमालिकार्कपुष्पंतथाचैवातिमुक्तकः॥

रामः
२९

280

एकादशैतानि सदा कुसुमानि वरानने ॥ ४० ॥ देयानि जगदम्बायै नरैर्न्नैमित्तिकार्च्चने ॥ ॥ अथ काङ्
म्यः ॥ तथा वोक्तं द्भरावतंत्रे ॥ मालतीकुसुमैर्द्देवि वागीशत्वप्रदायिका ॥ ४१ ॥ वशगाः स्युर्म्महीपाला जा
तीपुष्पैर्न्न संशयः ॥ मेधाः स्युर्यूथिकाभिश्च नृपत्वं नागकेशरैः ॥ ४२ ॥ माधवीभिर्म्महीपाला हेमला
भश्चम्पकैः ॥ स्वातिसुक्तैर्बुद्धिवृद्धिर्म्मल्लिकाभिर्द्धनागमः ॥ ४३ ॥ कुंदैः कीर्त्तिमवाप्नोति बंधुकैर्बांधवप्रियः
॥ जवापुष्पेणरिपवः संक्षयं यांति तत्क्षणात् ॥ ४४ ॥ पद्मैरायुरवाप्नोति कुमुदैः कविता भवेत् ॥ कदं
म्बैर्व्याधिनाशः स्याद्दत्तानैर्बुद्धिनाशो भवेत् ॥ ४५ ॥ जयप्राप्तिर्म्मरुवकैर्गजलाभः कुरुण्टकैः ॥ तथापराजिता
पुष्पैर्भवेत्सर्व्वाङ्गसुंदरः ॥ ४६ ॥ सेफालिकाप्रसूनेन सुवलाभः प्रदृश्यते ॥ शोकहानिरशोकेन वकुलैः
कुलमान्यता ॥ ४७ ॥ दुर्व्वया धनधान्यानि शाल्मल्या शत्रवः क्षयाः ॥ द्रोणपुष्पेणान्नलाभो वकपुष्पैर्द्ध
र्न्नागमः ॥ ४८ ॥ राज्यलाभश्च पुन्नागैः कर्णिकारैर्व्वहून्नीतिः ॥ दीर्घायुस्त्वं पटोलेन तगरैः सर्व्वमान्यता ॥

॥४९॥ पलाशकुसुमैर्द्देवि वकुगोजाविकारकः ॥ शिरीषपुष्पैः प्रमदा जयन्त्या वजयं श्रियः ॥५०॥ करवी
रैर्मंत्रसिद्धिर्विल्वपत्रैः परांगतिं ॥ सोत्पुक्यां कामनायांतु शितपुष्पं प्रशस्यते ॥ ५१॥ उच्चाटनवशीकारे
प्रीतये वैरीणां जये ॥ गंधपुष्पविशेषेणा कर्त्तव्यं लोहितेसदा ॥ ५२॥ मोहने कामिनीलाभे पीतमेवोत्तः
यं मतं ॥ कृत्यानिवारे द्वेषेव मारणे वासितं द्रव्यं ॥ ५३॥ ॥नावचूडामणौ ॥ दत्ते चैव जवापुष्पे पट्टवस्त्र
फलं लभेत ॥ ब्रह्महत्यादिकं पापं क्षणान्नश्यति निश्चितं ॥ ५४॥ अपरायास्तु माहात्म्यं. मया वक्तुं न श
क्यते ॥ श्वेताया द्विगुणं पुण्यं. दद्यात्कृष्णापराजिता ॥ ५५ ॥ ॥तथा ॥ अपराकुंदमध्ये तु कुलस्थानं म
नोहरं ॥ हपरिकुसुमं देवः स्वयमत्ति सदाशिवः ॥ ५६॥ तन्मध्ये लघुमादाय पुष्पमध्ये तु चंदनं ॥ रक्तकुंकु
मरागं वा कृत्वा तत्र शिवात्मकं ॥ ५७॥ योजयेत्किवशक्त्यास्त. ऐकं संभावयन् धिया ॥ क्षणं विचिन्त्यतः
चैव संचिन्त्य परमेश्वरी ॥ ५८॥ जवादद्देतत्कुंडोत्थं द्रव्यं परमदुर्ल्लभं ॥ अमृतादधिकं ज्ञेय. मेतद्द्रव्यं:

रामः
३०

252

तुसाधकैः ॥ ५९ ॥ ॥ अथ निषिद्धानि ॥ महाकालसंहितायां ॥ तुलसीभिरपामार्गैर्भूस्तरैः सिंधुवारकैः
॥ अर्कपत्रैर्ब्बाणकैश्च नैव देवीं प्रपूजयेत् ॥ ६० ॥ देवीमित्यसितेत्यर्थः तत्प्रकरणोक्तत्वात् ॥ ॥ अथ
दक्षिणाकाल्याः ॥ कालीतंत्रे ॥ नानोपहारबलिभिर्न्नानापुष्पैर्म्मनोरमैः ॥ अपामार्गदलान्यैश्च तुलसीव
र्ज्जितैः शुभैः ॥ १ ॥ पूजनीया सदा भक्त्या नृणां शीघ्रफलाप्तये ॥ ॥ तथा ॥ सुगंधैः श्वेतलोहित्यैः कुसुमैरद्वे
यत्कुलैः ॥ २ ॥ बिल्वैर्म्मरुवकाद्यैश्च तुलसीवर्ज्जितैः शुभैः ॥ द्रोणपुष्पैर्व्विशेषेण वज्रपुष्पेण मिश्रितैः ॥ ३ ॥
॥ ॥ मुंडमालातंत्रे ॥ पुष्पाण्यपि तथा दद्याद्धृद्यक्तघ्नासितानि च ॥ श्वेतपुष्पं जवापुष्पं करवीरं तथापि
ये ॥ ४ ॥ तगरं मालती जाती, सेवन्ती यूथिका तथा ॥ धुत्तूराशोकवकुले, श्वेताकृष्णापराजिता ॥ ५ ॥ व
कपुष्पं बिल्वपत्रं चम्पकं नागकेशरं ॥ मल्लिकाझिण्ठिकां चीवरक्तं यन्यरिकीर्त्तितं ॥ ६ ॥ अर्कपुष्पं को
कनदं बर्व्वरं च प्रियेसदा ॥ अष्टम्यां च विशेषेण तुष्टा भवति कालिका ॥ ७ ॥ पद्मपुष्पेण रक्तेन संतुः

थःसर्व्वदेवताः॥कृष्णावायदिवाशुक्लाकालिकावरदाभवेत॥८॥श्मशानधुस्तूरेणैवतुष्टाधूमावती
परा॥वन्यपुष्पैश्चविविधैस्तुष्टाभवतिसर्व्वदा॥९॥आमलक्यास्तुपत्रेणतुष्टाभवतिपार्वती॥ ॥शक्तियाम
ले॥सावित्रीचभवानीचदुर्गादेवीसरस्वती॥१०॥योर्च्चयेत्तुलसीपत्रैःसर्व्वकामस्तुसिद्ध्यति॥ ॥अथनीलः
सरस्वत्याः॥तथाचोक्तंनीलतंत्रे॥अष्टम्यांचचतुर्द्दश्यां.पूजयेच्चयथाविधि॥आज्ञासिद्धिमवाप्नोतिजवाः
पुष्पंचवर्व्वरी॥१॥चन्दनंचार्क्ककुसुमंदश्याश्वेतापराजिता॥वंधूकमालयातुष्येत्तथाछागप्रदानवत्
॥२॥ख दद्यात्प्रयत्नेननित्यपूजासुसर्व्वदा॥ ॥मत्स्यसूक्ते॥पुष्पंश्रेष्ठंरक्तकोकंवंधूकंशतपत्रकं॥३॥
वर्व्वरीद्वितयंचैव.कर्णिकारद्वयंतथा॥वकमन्दारधूतानिकरवीराणिशस्यते॥४॥संधिकात्रितयंः
जातीद्वौमपुष्पजयन्तिका॥विल्वपत्रंकुरवकंमुनिपुष्पंचकेशरं॥५॥वासकीद्वितयंचैवकाशपुष्पं
मरुवकं॥दमनंचलवंगंचयूथीसेफालिकातथा॥६॥सुगंधिश्वेतलोहितैःकुसुमैरर्च्चयेत्कुलैः॥कुलै

वामः
३१

252

रितिप्रणाम्यं ॥ ॥अथनिषिद्धानि ॥ त्रिशक्तिरत्ने ॥ तुलसीमालतीवर्ज्यंपुष्पंदद्यात्प्रसन्नधीः ॥ ॥
॥ कुलचूडामणावपि ॥ वर्ज्जयेन्मालतीपुष्पं. वर्ज्जयेत्तुलसीदलं ॥ ॥अथोर्द्धाम्नाये ॥ वामकेश्वरतंत्रे
मंदारंपारिजातंच. ऐश्वर्यंसौभाग्यदायकं ॥ पीतजातीसर्व्वकालं. विशेषस्तंननेहितं ॥१॥ खर्ज्जूरपुष्पंजाती
च.कुंदश्रीवृद्धिदायकं ॥ बंधुकंभोग्यसौभाग्यंजवाचत्रिपुराप्रिया ॥२॥ उत्पलंधनवृद्धिंचपद्मंपौष्टि:
कमेवच ॥ पुन्नागंसर्व्वसंपत्तिंचक्रकेधनहानिकं ॥३॥ कह्लारोल्लासवृद्धिंचकेतकीचविवर्ज्जयेत् ॥ मरु
श्चनिष्फलंज्ञेयंमल्लिकादुःखदायिका ॥४॥ चम्पकःपुत्रकामस्तुत्रिसंध्यादुःखमोचका ॥ द्रोणंमोक्ष:
मवाप्नोतिसेवन्तीसर्व्वसिद्धिदा ॥५॥ सेफालिकाजयकरीकर्णिकावृद्धिदायका ॥ कुमुदंप्रीतिदंचैव
सुदर्शनंधनप्रदं ॥६॥ करुणःसिद्धिसौभाग्यंनीलद्रव्यंतुहानिकं ॥ दमनंसर्व्वसंपत्तिंविलपत्रंपराप्रि
यं ॥७॥ निर्गन्धोत्कटगंधंच. वर्ज्जयेच्चक्रपूजने ॥ कृष्णापराजितामृत्युःस्तुतमालीतथैवच ॥८॥ मः

ल्लिकानामसंज्ञाया. दुःखदामृत्युदासदा ॥ झिंटीव्याघ्रिप्रदावैव. क्लेशयुक्तघ्ननिकं ॥ ९ ॥ क्रिमियुक्तं
महाभीतिराजदंडमहद्भयं ॥ इत्येतत्पुष्पमाहात्म्यं. ज्ञात्वाश्रीत्रिपुरांयजेत ॥ १० ॥ ॥ ज्ञानार्णवे ॥
जवापुष्पैमहेशानि. पूर्ववत्पूजयेच्छिवां ॥ मासमात्रेण हन्त्येव. पातकंशतजन्मकं ॥ ११ ॥ सौभाग्यंचै
नवेन्मंत्री. त्रिपुरायाःप्रसादतः ॥ श्वेतपुष्पैर्महेशानि. मल्लङ्भिःपूजयेन्नरः ॥ १२ ॥ नाशयेत्पातकंसर्वं
मासमात्रंप्रपूजयेत ॥ त्रिलोकंवशगंतस्य. सर्वपापंदहेद्ध्रुवः ॥ १३ ॥ बिल्वपत्रैश्चजलजैः सत्यैश्च
परिपूजयेत ॥ पूर्ववत्परमेशानि. मासमात्रंपसन्नधीः ॥ १४ ॥ समृद्धिवान्भवेन्मंत्री. सर्वपापंहरेत्स
दा ॥ मल्लिकामालतीजाती. कुंदैश्चशतपत्रकं ॥ १५ ॥ श्वेतोत्पलसुशीतैश्च. पूजयेन्मासमात्रकं ॥
कुल्लावारक्तमेणैव. पातकंशतजन्मकं ॥ १६ ॥ ब्रह्महत्यादिजनितंनाशयेन्नात्रसंशयः ॥ मुक्ति
स्तस्यकरेदेवि. वाचाजीवसमोभवेत ॥ १७ ॥ अगस्त्यप्राणवंधूकजवारक्तोत्पलैःप्रिये ॥ पूर्ववः

क्रमेणसंपूज्यमासमेकंप्रसन्नधीः ॥ १८ ॥ पातकंनाशयेन्मन्त्रीसाक्षात्कामसमोभवेत् ॥ चम्पकैःपाटलैर्द्देवि
बकुलैर्न्नागकेशरैः ॥ १९ ॥ बकुलैःसिंधुवारैश्चपूजयेत्पूर्व्ववत्क्रमात् ॥ सौभाग्यमतुलंतस्य मासमात्रेण
जायते ॥ २० ॥ पापंविनाशयेद्देवि यदिजन्मसहस्रकं ॥ ॥ अथनिषिद्धानितत्रैव ॥ पुष्पैःपर्यु-
षितैर्द्देविनार्च्चयेत्त्वणकैरपि ॥ निर्म्माल्यभूतैःकुसुमैरुत्थितैःपरमेश्वरि ॥ २१ ॥ ॥ बाराहीतन्त्रे
॥ पलाशकाशकुसुमैर्न्नार्च्चयेद्दूरतस्त्यजेत् ॥ धात्रीतमालजैःपत्रैस्तुलसीछितयेत्तथा ॥ २२ ॥ पू-
जनात्पातकीवेत्स्यादिन्द्रस्यापिकरेछियं ॥ त्रिपुरापूजनेवर्ज्यातुलसीसर्व्वदाबुधैः ॥ २३ ॥ तुलसीः
घ्राणमात्रेणक्रुद्धाभवतिसुंदरी ॥ ॥ कौलालवीये ॥ भैरवीसुंदरीताराब्रह्मविष्णुविवस्वतां ॥
॥ २४ ॥ तुलसीवर्ज्जितांपूजा सापूजाविफलाभवेत् ॥ अत्रभैरवीसुंदरीताराप्रसंगेब्रह्मविष्णुविव-
स्वतांपूजा तुलसीवर्ज्जिता अविफलासफलेत्यर्थः ॥ नतुकेवलब्रह्मविष्ण्वादिपूजने ॥

कृ५

॥तंत्रसारकारस्वरसोऽप्येवं ॥ तुलसीनिषेधन्तु दिव्यवीरपरमिति॥ ॥नानातन्त्रसुधार्णवे॥ तत्रिन्त्यं॥
दिव्यवीरयोरेव निषिद्धप्रतिपादकवचनाभावात्॥ ॥क्षेत्रे पाशुपतेः पदे हिमवतो गुह्येश्वरीसन्नि
धौ श्रीजङ्गनुनिमप्रतापनृपते राज्येति सौख्यास्पदे ॥ कृत्वा वार्य्यसुतः शिवार्हितमतिः श्रीमत्प्रतापाह्व
यो मायासिंह इमं समाप्तमकरो श्रीपुष्पचिन्तामणिं॥ ॥दृष्टदोषान्वितं ग्रंथं सत्कविः किन्नमन्यते
॥ सकलङ्कं यथालोके सुधांशुं सुधीजनः॥ ॥इति श्रीश्रीप्रतापमल्लनृपकारितमायासिंहकृते पु
ष्पचिन्तामणौ चतुर्थः प्रकाशः समाप्तः॥ ॥यदक्षरपदभ्रष्टं मात्राहीनं च यद्भवेत्॥ तत्सर्वं क्षम्यतां
देवि प्रसीद परमेश्वरि॥ ✤ ॥श्रीशाके १७॰११ श्रावणशुक्लचतुर्थीपरपंचमीश्रीरविवारे इदं ॥रामः॥
श्रीपुष्पचिंतामणिपुस्तकं लिखितं शुभम्॥ ॥श्रीश्रीश्रीभवानीचरणकमलयुगलेभ्यो नमः॥ ३३

254

श्रीगणेशायनमः॥ नारायणवरलं वृद्धीमानन्दीं मृडीशं गणाधिपः॥
पार्वतीप्रसादायं सर्वे रुद्रदनुसा भवाः॥१॥

४२०

सप्तकालीविद्यावली

~~१५४~~

८	९	३
२	७	११
१०	४	६

यो यंत्र पंत्र सुगन्धले डुंगामा हा
लेखनु चन्दनाक्षत पुष्पले पूजनु
व्याघ्रचर्मको धूप गर्नु स्त्रीपुरुष
स्पभया बोलवित्रो नुभयालो भागिज.

श्री ५ को

।२।

ॐ नमश्चण्डिकायै ॥ ॥स्वभक्तसंकल्पितचित्तवृत्तिं संपूरयन्तीं क
पयार्द्रेण न ॥ तपोलसामिन्दुविभूषणस्य वालामपर्णामहमाश्रया
स० मि ॥ ख्याता सप्तशती समस्तभुवने संख्यानपूर्णा कविता ॥ सम्यक्कौ
शायशालिना नतुमग्रन्थैः कृतो निर्णयः ॥ ज्ञात्वा सप्तशतं प्रमाण
मधुना श्लोकाः पुनर्लेखिता स्तस्मात्सप्तशतीतिपाठविषये नासंग
तिः काचन ॥ सप्तशतीति तालव्योदन्त्याप्युक्तः प्रमाणतः ॥ सन्देहो
नात्र कर्तव्यः प्रमाणमुभयं मतं ॥ भूपालेन्द्रमहीश्वरेण वलिते नेपा ॥१॥
लभूमण्डले ॥ कान्तीनामपुरे सुखेकनिलये पीठैः समलैष्टुते ॥ चण्डी
भक्तिपरेण चानुनवमीसिंहेन सन्मत्रिणा ॥ तेन भक्तविनोदिनी च

२५५

सकलान्याहृत्यनन्त्राण्यपहो॥ ॥मरीचिकल्पे॥ ब्रह्मलोकेसुखासीनंसु
रासुरगुरुंप्रभुं॥ अगस्त्यःपरिपप्रछसाष्टाङ्गःप्रणिपत्यच॥ अगस्त्य
स्यपुलस्त्यस्यदुर्वासारण्यकादयः॥ एवमादिमुनीन्द्राणांवृन्दमध्ये
पितामहं॥ पप्रछतंमुनिश्रेष्ठअगस्त्यश्चमहात्मवान्॥ ॥अगस्त्यउवा
च॥ केनोपायेनदेवेशमहदैश्वर्यसंभवं॥ शास्त्रज्ञानंकवित्वंचशत्रु
निग्रहणंतथा॥ वश्याकर्षणविद्वेषस्तंभनोच्चाटनानिच॥ स्तंभनंप
रसैन्यस्यस्वसैन्यस्यचरक्षणं॥ एतत्सर्वंसुनिश्चित्यवदमेसुरपूजित॥
॥ ॥ब्रह्मोवाच॥ साधुपृष्टंत्वयाविप्रवक्ष्यामिसकलंतव॥ पार्वत्यैपर
मप्रीत्याशंभुनाकथितापुरा॥ कैलासशिखरेरम्येपार्वत्यासहसंस्थि

तः ॥ सर्व्वलोकोपकारार्थं प्रोक्ता च ऋषभध्वजः ॥ ॥ देव्युवाच ॥ कैला
शपीठमध्यस्थं वीरेशं परमं प्रभुं ॥ उक्ता या तु महाविद्या मूलमंत्रं त्व
या प्रभो ॥ एतन्मे संशयं देव वक्तुमर्हसि शूलभृन ॥ ॥ ईश्वर उवाच ॥
साधु देवि महाप्राज्ञे अपूर्वं परिपृच्छसि ॥ प्रवक्ष्यामि न सन्देहो येन
सिध्यंति साधकाः ॥ सप्तशत्यास्तु सकलं तत्वं वेद्म्याहमेव हि ॥ पादोनं
श्रीहरिर्वेत्ति व्यत्यर्द्धं तु प्रजापतिः ॥ व्यासस्तुर्य्यांसकं वेत्ति कोट्यंशमि
तरे जनाः ॥ कलौ न चण्डीसदृशी सिद्धिदा भुवनत्रये ॥ वामदक्षिणमा ॥२॥
र्गाभ्यामधिकारिफलप्रदेति ॥ ॥ मेरुतंत्रे ॥ अथ सप्तशतीश्लोकमव
स्था ॥ ॥ यमूनित्यातंत्रे ॥ आद्यं ततं विजानीहि सप्तशत्याः शुभावहं

सावर्णिः सूर्य्यतनयः सावर्णिर्भविता मनुः ॥ उवाचादिविंशस
शतश्लोकसुसंख्यकं ॥ मार्कण्डेयस्य वाक्यानि प्रथमाध्यायके भवेत् ॥
त्रयोविंशतिसंख्यास्यान्नागसंख्यानयोः पृथक् ॥ विधेर्वाक्यं कला
संख्या विज्ञेयेकेतथामधौ ॥ मुनेस्त्वेकोनत्रिंशत्स्यात्षडशीतिरि
तीरिता ॥ द्वितीयास्तु सुरेशानिषट्कसप्ततिरिष्यते ॥ तृतीये तु महादे
वि देव्या वाक्यं तथैककं ॥ महिषासुरवाक्यानि श्लोकत्रयमुदाहृ
तं ॥ सप्ताधिकचत्वारिंशत्स्याद्वेकाधिके चतुर्थके ॥ देव्या वेदमनः स्वीकं
देवानां सर्व्वमेव हि ॥ पंचमेध्यायके सप्तत्वारिंशत्शतोत्तरं ॥ ऋ
षिस्तु मातृकासंख्या देवानामष्टसप्ततिः ॥ देव्यास्तु ऋतुसंख्यास्याद्

२

तस्य च त्रयोदश ॥ षष्ठे तु विंशतिः प्रोक्तं सप्तमे रसविंशतिः ॥ अ
ष्टमे त्रसषष्टिः स्यात् चत्वारिंशच्च नवके ॥ दशमे द्वाविंशतिरेका
दशभूमिसप्ततिः ॥ नवत्रिंश द्वादशे स्यात् ततोयेष्टादश स्मृतः ॥ १४वी
स० सप्तशतिः प्रोक्तमथर्वशिरसि स्थितिः ॥ त्रैलोक्येप्यद्भुतं त्रैषु गोपित
॥३॥ तिपुदुर्लभं ॥ एवंभूता महाचण्डी यां विना सिद्धिदा भवेत् ॥ ॥ मंत्रतंत्रेत् ॥
सप्तशत्याश्चरित्रे तु प्रथमे पद्मभूर्मुनिः ॥ छन्दो गायत्रमुदितं महाका
ली तु देवता ॥ वाग्बीजं पावकस्तत्त्वं धर्मार्थे विनियोजनं ॥ प्रयोगानां तु
नवति र्मारणे मोहने त्वतु ॥ मध्यमस्य चरित्रस्य मुनिर्विष्णुरुदाहृतः ॥ ॥२॥
उष्णिक् छन्दो महालक्ष्मीर्देवता बीजमद्रिजा ॥ वायुस्तत्त्वं धनप्राप्त्यै विनियो
गमुदाहृतः ॥ उच्चाटने स्तंभने च प्रयोगानां शतद्वयं ॥ उत्तरस्य चरित्र

25४

स्य मुनिः शंकर उच्यते ॥ महासरस्वती देवी त्रिष्टुप्छन्द उदाहृतं ॥ का
मबीजं रविस्तत्वं कामाप्तौ विनियोजनं ॥ महा विद्येत्यादि सप्तशत्याः
कल्पेतथादिमे ॥ ब्रह्मेन्द्रगुरुमुख्याणां विष्णु रुद्र सुरद्विषां ॥ उपास्य दे
वता जाताः ताश्चात्र ब्रह्मणा स्तुता ॥ तस्मात्सप्तशतीत्येवं व्यासेन परिकी
र्त्तिता ॥ सौम्यानि यानि रूपाणीत्यत्रपिप निकीर्त्तिता: ॥ उपास्या दक्षि
णमार्गेण तु स्याद्याः सप्तशत्कयः ॥ लक्ष्मीच ललिताकालीदुर्गागाय
त्र्यनुव्रती ॥ सरस्वती चेति सप्त उपास्या वाममार्गतः ॥ काली तारा छि
न्नमस्ता सुमुखी भुवनेश्वरी ॥ वाला कुब्जेति मनवः सूचिता तः प्रकी
र्त्तिता ॥ नाम्ना सप्तशती चेति मध्यमश्चन्नित द्विधा ॥ नते तेच्चौ ह्लसीके

४

ते र्मंत्रव्यक्तिः प्रजायते ॥ स्वंत्तवाभियुक्तानां मित्यारभ्यतत्ती
स॰ यकेपचरित्रे सप्तसत्यास्तु चामुण्डान्ताः प्रकीर्त्तिताः ॥ हंसयुक्ता
विमानाग्रे इत्यारभ्य प्रकीर्त्तिताः ॥ ब्रह्माण्याद्याः सप्तशत्यो वर्त्त
॥४॥ मानास्तु तत्र च ॥ वैवस्वतेन्तरे प्राप्ते इत्यारभ्य तु सप्त च ॥ सत्यः प्रो
क्ताः स्वयं देव्या[illegible]तस्मात्सप्तशती मता ॥ ॥ शास्त्रनित्यातन्त्रे ॥
अथातः संप्रवक्ष्यामि चण्डिकां भक्तवत्सलां ॥ येनिहृयंकुलावि
न्दुनादनादान्त संयुतं ॥ लज्जावीजं कामराजं हे॰ नचामुण्डिकापदं ॥ ॥४॥
विच्चेन वाणीकैत्येकं श्री मायाकालिका कृयं ॥ ॥ मेरुतन्त्रे ॥ अथातः २५०
संप्रवक्ष्यामि चामुण्डाया महामनुं ॥ नवदुर्गात्मकं यस्य सेवनात्तु

विमुक्तय:॥ ॥सप्तशतीकल्पे॥येनविज्ञानमात्रेणापन्नमैश्वर्य्यवान्भ
वेत्॥ऐंवीजमादौनुसमानदीप्तंह्रींसूर्य्यतेजोद्युतिमद्द्वितीयं॥क्लींमू
र्त्तिवैश्वानरतुल्यरूपंतृतीयमानन्दसुखायनित्यं॥चामुण्डजाम्बू
नदकान्तिवीर्य्यं॰मुपंचमंनक्षतरंप्रकल्प्यं॥डाषष्ठमुग्रार्त्तिहरंसुनी
लैयैसप्तमंहक्षतनंरिपुघ्नं॥विपाएडेनमष्टमनादिदिष्टंच्चेधूम्रवर्णं
नवमीविशाली॥एतानिवीजानिनवात्मकस्यजप्तु:प्रदद्यु:सकलार्थसि
द्धिं॥नववीजविशुद्धोयंमन्त्रस्त्रैलोक्यपावन:॥ ॥मेरुतन्त्रे॥सुरथोयत्प्रसा
देननाज्यंप्राप्याभवन्मनु:॥संसारवंधनिर्न्नाशिज्ञानमाप्तंसमाधिना॥
वाकलज्जाकामवीजानिचामुण्डायेपदंवदेत्॥विच्चेनवार्णमन्त्रोयंशक्ति

मंत्रोत्तमोत्तमः॥ ॥हडिमते॥एवंजपतियोमन्त्रीफलंतस्यवदामिते॥
वश्याभवन्तिकामिन्योराजानोनृचराइव॥नहन्तिसर्प्पदावाग्निचौरारा
रा० जभयादिकं॥सर्व्वासमृद्धयस्तस्यजायन्तेचण्डिकाज्ञया॥नश्य
॥५॥ न्तिदारुणारोगाःसंग्रामेजयमश्नुते॥ ॥महाकालसंहितायां॥नशा
स्त्रमालोक्यवदेन्नचरेन्नजपेदपि॥नपश्यन्नो[illegible]पश्याञ्चनकुर्य्या
न्नैवसाधयेत्॥गुरूपदेशतोलब्ध्वाजपंन्यासार्च्चनादिकं॥पश्चात्तंसा
धयेत्सर्व्वंसदाभक्त्याचभावितः॥ ॥वाराहीतन्त्रे॥दीक्षामूलंज ॥५॥
गत्सर्व्वंदीक्षाहिपरमंतपः॥दीक्षामाश्रित्यनिवसेत्यत्रकुत्राश्र
मेनरः॥कोटिजन्मकृतंपापंज्ञानाज्ञानकृतंचयत्॥दीक्षाग्रहण 259

मात्रेण पलायन्ते न संशयः ॥ ततो वाँछितसिद्धिः स्यात्यनभ्रात्यसमृ
द्धिदः ॥ अन्ते देवालयं याति दिव्यभोगसमन्वितः ॥ ॥महाहानकेतन्त्रे॥
अपदीक्षाविहीनो यावर्त्तते भुवि पापभुक् ॥ मोहान्धकारे नरके गर्त्ते पतति
दुःखितः ॥ दीक्षाहीनो शुचिर्न्नित्यमनर्हः सर्वकर्म्मसु ॥ यदन्यत्कुरुते मो
हान्नतस्य फलभाग्भवेत् ॥ ॥तन्त्रराजे॥ आचार्य्याद्दनभिप्राप्तः प्राप्तस्था
स्तदक्षिणः ॥ सततं जपमानोपि मन्त्रं सिद्धिं न गच्छति ॥ ॥मार्कण्डेय॥
ऋषिरुवाच ॥ ॥परिपृच्छसि राजेन्द्र चण्डिकापूजनादिकं ॥ तदहं संप्रवक्ष्या
मि यथावदनुपूर्व्वशः ॥ आदौ नत्वा महालक्ष्मीं कर्त्तुं हर्त्रीं सदोदितां ॥
यन्नमस्कारतो यस्या भवन्ति सुकृताः सकृत् ॥ ॥कुब्जिकातन्त्रे॥ कराङ्घ्रि
क्षालनं चास्त्राद्धृदः शुद्धिस्तु मन्त्रयात् ॥ मुखास्यक्षालनं श्रीवाकडुद्धके

शालिरवाशिखात्॥ नद्यादौ विधिवत्स्नात्वा नाभिमात्राप्सु संस्थितः॥
सप्तशतिकल्पे॥ नमन्ले कीर्त्तिं यस्यामैश्वर्य्यपरिधायनात्॥ इक्षोज
लौमिरात्मानं नवबीजे न प्लावयेत्॥ कृत्वा मध्यान्हिकं सर्व्वमुद्दिकान्तेस
माहितः॥ तत्पूर्वादि महालक्ष्म्याः षडङ्गन्यासमाचरेत्॥ ॐ मायाबी
जं चण्डिकायै श्रीं ह्रीं शिराभ्यां नमः॥ ॐ मायाबीजं हृदयं।१ एवं न्यासविधिं
कृत्वा ध्यात्वा महिषमर्द्दिनीं॥ चण्डिकां त्रिजगद्धात्रीं ब्रह्माद्यमरव
वन्दितां॥ ततो हि नवबीजान्तं चण्डिकां तर्प्पयतामिति॥ जलो जल्पाद्धे
त्तरशतं सुगन्धं कुसुमान्वितं॥ अथवा कोतु तदर्द्धेण तत्तदर्द्धेन वा
पुनः॥ महालक्ष्मीं तर्प्पयित्वा प्रार्थितां लभते ध्रुवं॥ अप्राप्यानपि का
मांश्च कर्त्ता प्राप्नोति तर्प्पणात्॥ प्रविश्य देवतागारे वितानपरिशोभिते॥

260

पुष्पप्रकानशोभाढ्यं पूजाद्रव्यैः प्रपूरितं ॥ वहुदीपप्रकाशाढ्यं दिव्यैः
धूपैः सुधूपितं ॥ तत्रोपविष्टो विधिना पूजयित्वा हनीश्वरो ॥ उपवि
श्यासने मन्त्री प्राङ्मुखो धृतिमान् क्रमी ॥ कामक्रोधमहामोहलोभताप
विवर्जितः ॥ चतुरस्रे समे शुद्धे सर्वदोषविवर्जिते ॥ लिखेदष्टदलं प
द्मं कुङ्कुमागुरुचन्दनैः ॥ पद्ममध्ये लिखेच्चक्रं षट्कोणं च त्रिकालयं ॥
षट्कोणं चक्रमध्यस्थमाद्यवीजत्रयं न्यसेत् ॥ पूर्वादिषु षट्कोणेषु वीजा
न्यादि विन्यसेत् ॥ गुदमेढ्रान्तरं वामपादमूलेन पीडितं ॥ वामपादोप
रि स्थाप्य दक्षिणं चरणं दृढं ॥ एत[illegible]त्पद्मासनं नाम जरामरणवर्जितं ॥
मौनी वद्धासनो ज्ञानी ध्यानी निश्चलविग्रहे ॥ अनाहतविशुद्धाज्ञाभेद
यित्वा यथाक्रमं ॥ स्वशानीराद्धिनिर्गत्य सत्वमन्त्रबोर्द्धमार्गतः ॥ ततो ना

२

स०

॥२॥

दृंसमुन्नीर्य्य स्थित्वा स्वकरसम्पुटे ॥ शोधयेत्पंचभूतानि ज्ञात्वा वर्णौ क्र
मैः पृथक् ॥ पृथिव्यापोनलो वायुः सभूतानामयं क्रमः ॥ पृथ्वी पीता सि
ता वारि रक्तवर्णो हुताशनः ॥ तेषां कृष्णतरो वायुराकाशं निर्म्मलं सदा ॥ म
नसा शोधयेद्बुद्धिं बुद्ध्या संशोधयेन्मनः ॥ तद्द्वयं परमं शुद्धमात्मना सम्य
गीनितं ॥ स्वदेहं ब्रह्ममार्गेण योगयुक्त्या समाविशेत् ॥ सुषुम्नास्थानमाश्रि
त्य तिष्ठमानमनाहते ॥ आदौ संशोधयेत्पृथ्वीं शोषदाहप्लवामृतैः ॥ पुनर्वा
रि पुनस्तेजः पुनर्वायुं च पावयेत् ॥ बीजैश्चतुर्विधैर्वायोरग्नेर्वरुणशक्र
योः ॥ यमिमं शोषकं बीजं रमिदं दाहकं महत् ॥ वमाप्लावनबीजं च वमि
रमृतात्मकं ॥ एवं शुद्धानि भूतानि भवन्ति नृपनन्दन ॥ व्योम्नि संशोधनं ॥२॥
नास्ति यतस्तं निर्म्मलं सदा ॥ कालालये स्वके देहे प्रविश्यात्मनि शोधनं ॥ २०।

कर्त्तव्यंयोगमाश्रित्यसर्व्वकामविवर्ज्जिते ॥ भूतशुद्धिमिमांकृत्वायःकुर्य्या
च्चण्डिकार्च्चनं ॥ तस्याचिरेणकालेनमहालक्ष्मीःप्रसीदति ॥ ॥ अथमु
नियातन्त्रे ॥ त्रिकोणंचैवषट्कोणंवृत्तंवसुदलंपुनः ॥ वृत्तंदिग्द्वारसंयुक्तं
त्यपुनंचसमालिखेत ॥ ऊर्ध्वैकादशभिन्यासमाद्यावेमातृकादयः ॥
मनुतन्त्रे ॥ ब्रह्माविष्णुमहेशास्तुमुनयास्युःप्रकीर्त्तिताः ॥ गायत्र्युष्णिग
नुष्टुप्छन्दत्रयमुदीरितं ॥ देव्यास्यतुमहाकालीमहालक्ष्मीसरस्वती ॥
नन्दाशाकम्भरीभीमाशक्तित्रयमुदाहृतं ॥ तिस्रोस्यशक्तयोदुर्गाभ्राम
रीनक्तदन्तिका ॥ अग्निवायुंभशास्तत्त्वंप्राग्वदूध्यादिकंन्यसेत ॥ सुरयःश
क्तिबीजानितत्वानिहृदयेपुनः ॥ ततएकादशन्यासान्कुर्व्वीतेष्टफलप्रदा
न् ॥ प्रथमंमातृकान्यासंप्राक्प्रोक्तंतुसमाचरेत ॥ कृतेनयेनदेवस्यसानू

पंयातिमानवः॥ अथद्वितीयकुर्वीतन्यासंसारस्वताभिधं॥ वीजत्र-
यंतुमन्त्राद्यंतारादिहृदयान्तकं॥ षडुद्धरो भवेन्मन्त्रो नवस्थानेषु वि-
न्यसेत॥ कनिष्ठानामिकामध्यातर्ज्जन्यंगुष्ठयुग्मके॥ करमध्येहस्त-
पृष्ठेमणिवन्धेचकूर्प्परे॥ हृदयादिषडङ्गेषुजातियुक्तंपुनर्न्यसेत॥ अस्मि-
न्सारस्वतेन्यासेकृतेजाड्यंविनश्यति॥ न्यासाःकार्य्याःसप्तशत्याःपाठे
कामा[illegible]शेषतः॥ ततस्तृतीयंकुर्वीतन्यासंमातृगणादिकं॥ मायावी-
जादिकाब्राह्मीपूर्वतःपातुमांसदा॥ माहेश्वरीतथाग्नेयांकौमारीदक्षि-
णेवतु॥ वैष्णवीपातुकाष्ठायांवाराहीपश्चिमेवतु॥ इन्द्राणीपावकेकोणे
चामुण्डाचोत्तरेवतु॥ ऐशानेतुमहालक्ष्मीऊर्द्ध्वंव्योमेश्वरीतथा॥ सप्तद्वीपेश्व-
रीभूमौरक्षाकामेश्वरीतले॥ तृतीयेस्मिन्कृतेन्यासेत्रैलोक्यविजयीभवे-
त॥ न्यासंचतुर्थंकुर्वीतनन्दजादिसमन्वितं॥ नन्दजापातुपूर्वाङ्गंकमलां

स०

॥८॥

॥८॥

262

कुशमण्डिता ॥ खड्गपात्रकरापातु दक्षिणे नक्तदन्तिका ॥ पृष्ठे शाकम्भरीपा
तुपुष्पपल्लवसंयुता ॥ धनुर्बाणकरादुर्गावामेपातुसदैव मां ॥ शिरःपातु
कराभीमा मस्तकाचरणावधि ॥ पादादिमस्तकं यावद्भ्रामरीचित्रकान्तिभृ
त् ॥ तुर्य्यंन्यासंनरः कुर्वञ्जरामृत्युंव्यपोहति ॥ ब्रह्माद्यमथकुर्वीतन्यासंपं
चममुत्तमं ॥ पादादिनाभिपर्य्यन्तं ब्रह्मापातु सनातनः ॥ नाभेर्विशुद्धपर्य्यन्तं
पातु नित्यंजनार्द्दनः ॥ विशुद्धेब्रह्मरन्ध्रान्तं पातु रुद्रस्त्रिलोचनः ॥ हंसः पातु
पदद्वन्द्वं वैनतेजः करद्वयं ॥ चक्षुषी वृषभः पातु सर्वाङ्गानि गजाननः ॥ प
रापरौ देहभागौ पात्वानन्दमयो हरिः ॥ कृतेस्मिन्पंचमेन्यासे सर्वान्कामा
नवाप्नुयात् ॥ षष्ठंन्यासं ततः कुर्य्यात्महालक्ष्म्यादिसंयुतं ॥ मध्यंपातु महाल
क्ष्मीरष्टादशभुजान्विता ॥ उर्द्ध्वंसरस्वतीपातु भुजेरष्टाभिरूर्जिता ॥ अधःपा
तु महाकाली दशबाहुसमन्विता ॥ सिंहो हस्तद्वयेपातुपरहंसाक्षियुग्मकं ॥

२

१०

॥ २ ॥

माहिषंदिव्यमार्कण्डेयस्तः पातुपदद्वयं ॥ महिषघ्नचण्डिकायुक्तः सर्वा
ङ्गंनिममावतु ॥ यस्मिन्विहितेन्यासे सद्गतिं प्राप्नुयान्नरः ॥ मूलाक्ष
रैन्यासरूपं ततः कु[illegible]र्वीतसप्तमं ॥ ब्रह्मरन्ध्रेनेत्रयुगे श्रुत्योर्नासिक
योर्मुखे ॥ पायौमूलमनोर्वर्णास्तावधान्नमसान्वितान् ॥ विन्यसेत्सप्तमे
न्यासे कृते रोगक्षयो भवेत् ॥ पायुतो ब्रह्मरन्ध्रान्तं पुनस्तानेव विन्यसेत् ॥
कृतेस्मिन्नष्टमे न्यासे सर्वदुःखं विनश्यति ॥ कुर्वीत नवमे न्यासं मंत्रव्याप्ति
स्वरूपकं ॥ मस्तकाच्चरणं यावच्चरणान्मस्तकावधि ॥ पुनोदक्षे पृष्ठदेशा ॥ २ ॥
वामभागे हृशो न्यसेत् ॥ मूलमंत्रकृते न्यासे नवमो देवताप्तिकृत् ॥ ततः
कुर्वीत दशमं षडङ्गन्यासमुत्तमं ॥ मूलमंत्रं जाजियुक्तं हृदयादिषु विन्यसे
त् ॥ कृतेस्मिन्दशमे न्यासे त्रैलोक्यवशमानयेत् ॥ चण्डिकापाठकर्तव्या न्यासाः

२६५

स्वेष्टप्रदायका ॥ दद्यो न्यासो न्न फुलेदं कुर्य्याद्द्काद्यंततः ॥ खड्गिनी शूलि
नीत्यादि पठित्वा श्लोकपंचकं ॥ आद्यं हस्ततरंवीजंध्यात्वा - - - सर्व्वाङ्गे केन्य
सेत् ॥ मूलेन पाहि नो देवीत्यादि श्लोकचतुष्टयं ॥ पठित्वास्त्र्य्य सद्द शद्वि
तीयं पृष्ठतो न्यसेत् ॥ ततः षडङ्गं कुर्व्वीत विभक्तैर्मूलवर्ण्णकैः ॥ एकेनैकेन
द्विकेन चतुर्भिर्य्युग्मकेन च ॥ समस्तेनैव मन्त्रेण कुर्य्या[illegible]द्दङ्गानि षट्क्र
मात् ॥ शिखायां नेत्रयोः श्रुत्योर्न्नसोर्व्वक्त्रे गुदे न्यसेत् ॥ मंत्रवर्ण्णान् समस्तेन
व्यापकं त[illegible]ष्टं शस्त्रेत ॥ ॥ शंभुनित्यातन्त्रे ॥ एते न्यासाः प्रकर्त्तव्याः चण्डी
सप्तशती जपेत् ॥ एवं न्यासविधिं कृत्वा सष्ठिमुद्रां विलोकयेत् ॥ तस्या विलो
कनेनाजनं कृतं न्यासः स्थिरो भवेत् ॥

पात्रेबिंञति पूजार्थे द्रव्याणि नवदीजतः ॥ इदथन्यासैः कृतैर्यैर्यत्नप
कर्तीफलंलभेत ॥ तत्फलंलभतेसत्यंतस्मिन्नेकादशेकृते ॥ तलपृष्टे
द्रवांमुद्रांदत्वास्त्रेणावगुण्ठयेत् ॥ अर्घपात्रंप्रतिस्थाप्य पूरयेत्कुद्रवारि
णा ॥ गन्धपुष्पाक्षतान्तत्रविन्यसेन्नूपनन्दन ॥ ध्यात्वासर्वाणितीर्थाणि
हस्तौदत्वाभिमन्त्रयेत ॥ रक्षार्थंतस्यकर्त्तव्यंचक्रामृतद्वात्रसंयुता ॥ अ
र्घोदकेनसंस्कारंपूजाद्रव्यस्यपूर्ववत् ॥ कृत्वालोमविलोमाभ्यांत्रात्म
नंसम्यगर्चयेत ॥ प्रत्यर्घंसंप्रतिस्थाप्यमध्येपीठार्घपात्रयोः ॥ षट्कोण
चक्रमध्यस्थामम्बवीजेव्यवस्थितां ॥ ॥ मार्कण्डेयपुराणे ॥ महाका
ल्यासमत्रस्वत्यालंकृतंदक्षिणान्ययोः ॥ संयुक्तादक्षिणेवामेसिंहेनमहि
षेनच ॥ अष्टादशभुजांध्यात्वामहालक्ष्मीप्रणम्यच ॥ ॥ मेरुतन्त्रे ॥ ततो
देवीत्रयंध्यायेत्कालिकाध्यानमुच्यते ॥ दशास्यांदशपादांचदशहस्तां

विधिस्तुतां ॥ इन्द्रनीलद्युतिं खड्गं चक्रं शंखं शिनः शनान् । दक्षहस्तेषु द
धतीं गदां शूलं भुशुण्डिकां ॥ परिघांस्त्रधनुर्वामैर्दधतीं ब्रह्मसंस्तुतां ॥
मधुकैटभनाशार्थं सालंकारां त्रिवीकृतां ॥ ततो ध्यायेन्महालक्ष्मी
महिषासुरमर्द्दिनीं ॥ समस्तदेवतातेजातांपद्मासनस्थितां ॥ अष्टादश
भुजामक्षमालांपद्मंच शायका ॥ खड्गं चक्रं गदावज्रं दक्षहस्तेः कमण्डलुं ॥
शंखं च दधतीं वामेः शक्तिं चापं शरं धनुः ॥ चर्म्म दण्डो सुरापात्रं घण्टापा
शं त्रिशूलकं ॥ सरस्वतीं ततो ध्यात्वौं येत्शान चन्द्रसमप्रभां ॥ शंखं च मुश
लं चक्रं बाणां दक्षेषु विभ्रती ॥ घण्टां शूलं ह[illegible] चापं वामहस्तेषु विभ्रती लं २
गौरीदेहसमुद्भूतानन्दणमानन्ददायिनी ॥ आधारभूता जगतः शुम्भादि
कविमर्द्दिनी ॥ अभिध्यात्रीत्तृतीयस्य चरित्रस्य स्मरेत्सदा ॥ इतिध्याना ॥

सतूनित्यातन्त्रे॥ पीठानां पूजनं कृत्वा स्ववीजेन पृथक् पृथक्॥ ॐकारविन्दु
मध्यस्थं नाम ध्यायाद्यमकृतं॥ देवतानां स्ववीजं च पूजायां ऋद्धिसिद्धिदं॥
ॐकारं प्रथमं पीठं पूर्णपीठं ततः परं॥ तृतीयं कामपीठं च पूजयेल्ली
प्रदायच॥ पूर्वादिदिक्षु पीठस्य गणेशादि चतुष्टयं॥ गणेशः क्षेत्रपालो
॥१२॥ वपादुको वटुकाम्बिया॥ आग्नेयादि चतुर्दिक्षु पूज्यं देवीचतुष्टयं॥ आ
द्यात्र जया प्रोक्ता द्वितीया वीजमास्मिता॥ जयन्ती तत्परे देवि चतुर्थी चाप
राजिता॥ पूज्या नामपदैर्देव्याः पीठपङ्कजमध्यगाः॥ प्रागादिक्रमयोगेन ॥११॥
पंचषट्पंचसप्त च॥ प्रथमा विष्णुमाया च द्वितीया चेतनास्मृता॥ बुद्धिनि
द्रा क्षुधा छाया शक्तिस्तृष्णाष्टमी [illegible]॥ ततः॥ कान्तिर्जातिस्ततो लज्जा शा
न्तिः श्रद्धा त्रयोदशी॥ कीर्त्तिर्लक्ष्मी धृतिर्मेधा स्मृतिरेव दया तथा॥ तुष्टिः पु
ष्टिश्च माता च भ्रान्तिर्नामपदक्रमात्॥ त्रयोविंशतिसंख्येयं ब्रह्मणा पूजिता सुराः॥

मेसतंने॥ अथतद्वासेपंचविंशद्दलेन्यसेत॥ विष्णुमायांचेतनांचबुद्धि
निद्रांक्षुधांतथा॥ छायांशक्तिपरांतृष्णांकान्तिंजातिंतदुत्तरं॥ लज्जांशा
न्तिंतथाश्रद्धांकीर्त्तिलक्ष्मींधृतिंतथा॥ वृत्तिंश्रुतिंस्मृतिंचापिदयांतुष्टिं
ततःपरं॥ पुष्टिंचमातरंभ्रान्तिमर्च्चयेदितिपंचविंशत्रयोविंशयो
र्विकल्पः॥ ॥हाडिमते॥ नालमूलेचसंपूज्यमाधारादिचतुष्टयं॥ आ
धानंकूर्मसन्थोचचतुर्थीपृथिवीनृप॥ ततोनालसुमध्येपद्मे
पूज्ययत्नेतः॥ ज्ञानात्मतसुत्पन्नात्मामण्डलार्चनमालंभेत॥ अघोर
वादिनालिंच्यमण्डलंसोम्यदृष्टिमान्॥ पूर्वपत्रादितःपूज्यमातृकां
मण्डलेंशिवं॥ नहस्यकथितेर्वीजैःस्ववीजेनतथापृथक्॥ आद्यपत्रे
ससभ्यर्च्यचब्रह्माणींहंशवाहनां॥ माहेश्वरींवृषारूढांपूज्यासाहतमु
ग्दले॥ मयूरवाहनेपूज्याकौमारीदक्षिणदले॥ नैर्ऋत्येवैष्णवीपूज्या

१२

गरुडोपरिसंस्थिता॥पश्चिमेयज्ञवाराहीदंष्ट्राढ्यातवसुन्धना॥समीरण
दलेतोस्मानारसिंहीघनस्वना॥गजराजसमारूढापूर्व्वेन्द्रीसोमदिग्द
म० लगतानाथपवीवानासदारुद्रेणसंयुता॥ईशपत्रेसमभ्यर्च्यचामुण्डा
मुण्डमण्डिता॥ब्रह्माणीकर्णिकामध्येक्रमात्वष्टकोणपूजने॥नन्दजाहेमगर्भा
॥५२॥ भासुरक्तानक्तरक्तिका॥नीलाशाकम्भरीदुर्गासर्वदुर्गतिहाविली॥द
क्षाक्षितिमुखीभीमानीलपत्रेक्षिनोधना॥तेजोमण्डलदुर्दर्षाभ्रामरीव
नदार्चिता॥प्रथमबीजेमहाकालीध्यानपूर्वंसमर्च्चयेत्॥द्वितीयबीजेनपू
र्वं महालक्ष्मीप्रपूजयेत्॥तृतीयेष्टभुजांध्यात्वासमभ्यर्च्यसरस्वती॥ततः ॥५२॥
पृथक्पृथक्[illegible]पूजांकृत्वामहिषसिंहयोः॥मध्यबीजेचिरंध्यात्वामहा २८
लक्ष्मीस्यानिधिं॥आह्वानपूर्वकंदद्यादासनंमणिभूषितं॥मण्डलस्यातु

यादेवीपीठस्यासर्वशक्ति[illegible]या॥ महालक्ष्म्यासौहेकौनचिन्तयेद्योगमुद्रया॥ प्रकाद्दो
तं महालक्ष्म्याः स्वरूपध्यात्वावाहनादिकं॥ मुद्रायुग्मभुजाकाराचाण्डिकाग्रेप्रदर्शये
त्॥ श्रुष्टाहृद्दलमालाद्याः ततः पाद्यप्रकल्पयेत्॥ वलिपुष्पादीतोरणाच्च न्दनैरर्घ्यप्र
कल्पितं॥ अर्घं दत्वा महालक्ष्म्यै धेनुमुद्रां प्रदर्शयेत्॥ संकल्याचमनं देवी स्नानपुष्पा
भिषेचनं॥ विदध्याद्धेनुमुद्रां यथा माता प्रतुष्यति॥ महार्हेचित्रितवासः विचित्रा
भरणानि च॥ कस्तूरीकुंकुमोपेतं कर्पूरागुरुचन्दनं॥ सुरभीणि सुपुष्पाणि बिल्व
पत्राक्षतानि च॥ नैवेद्यं चण्डिकादेव्यै दिव्यं धूपश्च धूपितः॥ ज्वलन्मणिशिखाकार
दीपैर्नीराजनैः शुभैः॥ यथावर्णक्रमोपेतं नैवेद्यं पायसादिभिः॥ अनेकनैस
पक्वान्नैर्महालक्ष्मीप्रतोषयेत्॥ प्रणम्याचमनं दत्वा चन्दनं मुखवासनं॥ सकर्पू
रं वृताम्बूलं भक्तिभावसमन्वितं॥ दिग्गीशानिसमभ्यर्च्य तदस्त्राणि यथाक्रमं॥ ॥
मार्क्कण्डेयपुराणे॥ प्राणान्निनस्यपूर्वोक्तान्यासान्संस्मृत्यनात्मवान्॥ प्रथमंचरि

२२

तं प्रोक्तं मधुकैटभनाशनं ॥ महिषासुरानिर्नाशं चरितं विद्धि मध्यमं ॥
चरितं मध्यमं विद्धि निशुम्भादिवधान्वितं ॥ चरितानि जपेद्धीमान्सरहस्यं
स० विशेषतः ॥ पुस्तकेवां चरितं मध्यमं चैवा जपेद्वा चण्डिकामयी ॥ ॥अथ
पाठनियमः ॥ ॥वाराहीतन्त्रे ॥ आधारे स्थापयित्वा तु पुस्तकं वाचयेत्स्फुटं ॥
हस्तसंस्थापनाद्देवि· हरत्यर्द्धफलं यतः ॥ यावन्न पूर्यते ध्याय· तावन्नावि
॥१२॥ रमेत्सुधीः ॥ अनुक्रमं पठेद्देवि· छिन्नः कस्माद्दिकं त्यजेत् ॥ गातीशीघ्रीशिरः
कम्पी यथा लिखितपाठकः ॥ अनर्थज्ञोल्पबुद्धिश्च षडेते पाठकाधमाः ॥ माधु
र्यमक्षरव्यक्तिः परिच्छेदस्तु सुस्वरः ॥ सानुस्वानी च दीर्घी च षडेते पाठकाशुभाः ॥
प्रस्यदादध्यायमध्ये विश्रामोन्तरतः प्रियो ॥ पुनरध्यायमावर्त्य पठेत्सर्वंस्त ॥१३॥
वेविधिः ॥ ॥अथमन्त्रस्यसूक्ते ॥ शुद्धेनाचलचित्तेन पठितव्यं प्रयत्नतः ॥ न मान २८४
सं पठेत्स्तोत्रं वाचिके तस्य शस्यते ॥ पुस्तकं पावनं श्रेष्ठं सहस्रं वाचकं यदि ॥ आ

नेन स्तु भवेद्वस्तुवाचिकं पुस्तकं विना ॥ आधाने स्थापयित्वा तु पुस्तकं प्र
जपेत्सुधीः ॥ रुत्नसंस्थापना हेवि· यस्माद्दल्पफलं भवेत् ॥ तत्स्वयं लिखि
तं यद्वु· हृतिना लिखितं भवेत् ॥ अब्राह्मणेन लिखितं· तत्सर्वं विफलं भवेत् ॥
न स्वयं च कृतं स्तोत्रं· मन्यथा विकृते न च ॥ यस्मात्कलौ न प्रशस्तं· मृषिभिर्भा
षितं पठेत् ॥ अबिहृद्रादिकं न्यस्य पठेत्स्तोत्रं विचक्षणः ॥ स्तोत्रेण दृश्यते

स्तत्र· प्रभवेत्तु समाचरेत् ॥ भीष्मपर्वणि गीता· सुपर्णस्ताकलौ मतं ॥ विष्णोः
सहस्रनामाख्यं स्तोत्रं पापप्रणाशनं ॥ गजेन्द्रमोक्षणं चैव· कानुरूपस्तवमे
वच ॥ नरसिंहस्तथा स्तोत्रं· श्रीनामसमसंयुतं ॥ देव्याः सप्तशतीस्तोत्रं· तथा ना
मसहस्रकं ॥ स्तो काष्टकं नीलकण्ठ· शैवनामसहस्रकं ॥ त्रिपुरायाप्रसादाख्य
सूर्यस्य स्तवराजकं ॥ पैत्रोनुचिस्तवो यद्वा· ईन्द्राक्षीस्तोत्रमेव च ॥ वेदे वेच महा
लक्ष्म्याः स्तोत्रमिन्द्रेण भाषितं ॥ भार्गवाख्येन रामेन· सप्तान्यन्यानि कारणात् ॥

१४ इत्युक्तापार्व्वतीनाथ· सप्तशत्यामहाफलं॥तस्यश्रवणमात्रेण सर्व्वरोग
प्रशान्तये॥ ॥वाराहीतंत्रे॥नातःपरतरं किंचित्स्तोत्रमस्तिवरानने॥
सं० भुक्तिमुक्तिप्रदंपुण्यं·पावनानांचपावनं॥ ॥इतिनवमीसिंहकृतायांच
ण्डीभक्तविनोदिन्यांप्रथमःपटलः॥ ॥अथपाठक्रमोयथा॥ ॥हाडि
।१२४। मते॥अर्गलंकीलकंचादौ·पठित्वाकवचंपठेत॥अर्गलंहृदयेयस्यत १४
थानर्गलवानसि॥कीलकंहृदयेयस्यसकीलितमनोरथः॥कवचं
१५ हृदयेयस्यसवज्रकवचीसुखी॥ ॥प्रथमेअर्गलास्तोत्रपाठततः ॥१२४॥
कीलकं॥तत्पश्चात्सप्तशतीपाठंकुर्य्यात्पूर्व्वोक्तविधियुक्तायांपठे
त॥श्रीशाके१६७२ सम्वत१८०७ कार्त्तिकपूर्णमास्यायांलिखितंवंश 26.8
१४ मणिवृद्धेनशुद्धंवाअशुद्धंमयायथादृष्टंतथालिखितंममदोषोनदीयते॥ १५

॥२ अमिलानतु॥ मार्कण्डे पुराणोक्तं नित्यं चण्डिस्तवं अयं पठेत॥ ज
पं विनो भवेच्चण्डी वरदा तस्य सर्वदा॥१॥ पुटितं मूल मंत्रेण जपन्ना
प्नोति वांछितं॥ शतमादौ शतं चान्ते जपेन्मत्रं नवाक्षरं॥ ॥सप्तश
ती कल्पे॥ ऋषिरुवाच॥ नित्यं चाद्यादि जाप्यस्य विधानं ते वदाम्यहं॥
क्रमेण सर्वकार्य्याणां सिद्धये यज्ञपुण्यदं॥ पूर्वोक्तेन विधानेन कृत्वा
तु तर्प्पणादिकं॥ शुक्लभूतामवष्टभ्य मास प्रतिदिनं जपेत॥ सहस्र
स्य संयुक्तं चण्डिकाचवितत्रयं॥ दशांश होम सहितं तोष्यन्ते नित्यच
ण्डिकां॥ नवाक्षरेण मन्त्रेण स्मार्त्तोग्नौ नृपनन्दन॥ नमो देव्यै महादेव्यै
शिवायै सततं नमः॥ नमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्मताः॥ अने
न श्लोकपाठेन जुहुयाद्धा शुभं हविः॥ उध्वृताः प्राक्रणो मंत्रैपीना[illegible]

त: समुज्वल: ॥ संस्कृतायां भुवि स्थाप्य स्मार्त्तोग्निः संप्रकीर्त्तितः ॥ दे
वताह्वनि जाप्यस्य होमे भूः संस्कृतोन्यथा ॥ कृत्वा संस्थापयेदग्निनास्ये
स० शासादनं मतं ॥ स्मार्त्ते हि पायसं होमे हुते स्मार्त्ते हुताशने ॥ तदभावे स
मित्सर्पिस्तिलानां हवनं भवेत् ॥ होमयेत्तु महालक्ष्म्या ऋतुकालेयदु
॥२५॥ द्भवा ॥ ॥मेरुतन्त्रे ॥ पायसान्नैस्तिमध्वक्तैर्दोहारस्राफलैरपि ॥ मातुलु
ङ्गैरिक्षुखण्डैर्नारिकेलफलैस्तिलैः ॥ जातीफलैराम्रफलैरन्यैर्मधुरवस्तु
भिः ॥ सप्तशत्या दशावृत्त्या प्रतिश्लोकं हुतं चरेत् ॥ अयुतं च नवार्णेन स्थापिते ॥२५॥
ग्नौ विधानतः ॥ ॥हाडिमते ॥ सजपं होमनैवेद्यं महालक्ष्मीप्रणम्य च ॥
शूलेन पाहि नो देवी शतश्लोकैः प्रदक्षिणं ॥ विदध्यात्तु स्थितो भूत्वा चण्डि 269
काध्यानतत्परः ॥ नमो देव्या इति श्लोकैः पठेत्संभ्रमवर्जितः ॥ कृत्वा

पंचनमस्कारान्नुपविश्यासने शुभे ॥ सर्व्वस्वत्र्यपेइत्याहिदिङ्भिः श्लो
कैः कृतांजलिः ॥ कृत्वाचरणादेवानां होमंतन्नामसंयतः ॥ कृत्वापूर्णा
हुतिं सम्यग्देवमग्निंविसृज्य च ॥ स्वधारीरे समारोप्यदत्वा तस्यैविसर्ज्जन ॥
प्रार्थयेज्जगतां धात्रीं प्रणतास्य हृदि स्थितां ॥ अनेनविधिना भूपयः कु
र्य्या। व्रीडिकार्च्चनं ॥ तस्यतु श्यामहालक्ष्मीर्य्यं ददाति श्रणुषेत ॥ म
हदेश्वर्य्यमतुलं त्रैलोक्यंतस्यजायते ॥ धर्म्मराज्यसमायुक्तं पुत्रपौत्रसम
न्वितं ॥ तं करोति महालक्ष्मी व्रुह्मविष्णुशिवोपमं ॥ रिपवः संक्षयं यान्ति
कस्या ग्रहवीजनं ॥ विष्णुलोके भुक्तिं विष्णुरनुरस्तु लभे ॥ तत्सर्व्वंतस
मायांति महालक्ष्मीप्रसादतः ॥ ॥ वाराहीतंत्रे ॥ अतः परतृरंकिंचित्तेनोच
मस्ति वरानने ॥ भुक्तिमुक्तिः प्रदं पुण्यं पावनानां च पावनं ॥ ॥ इति नवमी
सिंहहृत्तायांवल्लीमन्तविधानोदिन्यांपाठविधानंनाम द्वितीयः पटलः ॥ ॥

अथपुरश्चरणं ॥ वायवीयसंहितायां ॥ जीवहीनो यथा देही सर्वकर्म्मसु नक्ष-
मः । पुरश्चरणहीनोपि तथा मंत्रः प्रकीर्त्तितः ॥ ॥ वीरचूडामणौ ॥ पुरश्चर-
स० णहीनस्य मंत्रसिद्धिर्न्नजायते ॥ आदौ पुरस्क्रियां कुर्य्यान्नियमेन यथावि-
धि ॥ ॥ मेरुतंत्रे ॥ वराहीं ध्यात्वा जपेल्लक्षं चतुष्कं तद्दशांशतः ॥ पायसान्नेव
॥१६॥ हुत्वा संपूजिते हेमनेत सि ॥ तर्पणमार्जनं ब्राह्मणभोजनं तु सर्वसाधारणं ॥
॥ ॥ तद्वक्ष्याडी पा० कूपपुरश्चरणं ॥ तदुक्तं मरीचकल्पे ॥ सप्रसस्या विधान-
स्य पुरश्चरणपूर्वकं ॥ योगाद्य विविधान्वक्ष्ये सर्वार्थस्य [illegible] साधकान् ॥
कृष्णाष्टमी समारभ्य यावत्कृष्णचतुर्दशी ॥ जपेदेकोत्तरावृत्ति देवीसूक्तं च
पूर्वकं ॥ रात्रीसूक्तं जपेदादौ मध्ये सप्तसतीस्तवं ॥ प्रान्ते देव्याथसूक्तं च पो- १६
रश्च[illegible]क्रमः ॥ तद्दते हवनं कृत्वा प्रतिश्लोकेन पायसं ॥ रात्रिसूक्तं प्राग- 270
न्ते चं तथा ॥ देव्याथसूक्तकं हुत्वान्ते सिद्धयः स्तोत्रं आदौ पूजादिकं तु ने ॥
रिा२

सौवर्णीप्रतिमांदेव्याःकारयेल्लिङ्कमानतः॥यन्त्रंवाकारयेन्मन्त्री
तदर्द्धंनाभिशक्तितः॥मण्डलेसर्वतोभद्रेषट्कोणेंकितकर्णिके॥व
र्त्तमानेनविधिनापीठंदेव्याःप्रपूजयेत॥जयाख्याविजयाभद्रा·भद्रकाली
ततःपरं॥सुमुखीदुर्मुखीसंज्ञायश्वाह्याघ्रमुखीतथा॥अथासिंहमुखीदु
र्गानवशक्तीःप्रपूजयेत॥स्वस्वमन्त्रेणविधिनापूजयेतयथाक्रमं॥आस
नेमूलमन्त्रेणदद्याद्धृत्केनसाधकः॥मूर्त्तिंमूलेवसंकल्प्यतस्यामावाह्यप्रज
जयेत॥सम्पूज्यविधिवत्पूज्यामुपचारादिकाःक्रमात॥मातृकाकण्ठशक्ति
श्चपूजयेद्विधिपूर्वकं॥नैवेद्यान्तंसमभ्यर्च्यततोध्यानंसमाचरेत॥मन्त्रेणनव
दुर्गायाअष्टावाजातवेदसे॥नवारूर्य्यांपठवामन्त्रौदुर्गामंत्रंप्रसप्तले॥इदंस्त
वंजपेद्देव्याःसिद्धिदंस्तुमनुत्तमं॥ ॥इतिचण्डीपाठपुरश्चरणं॥ ॥अथावृत्तिफलं॥
वाराहीतन्त्रे॥ ॥चण्डिपाठफलंदेविशृणुष्वगदतोमम॥एकावृत्त्यादिपाठानीय

२७

यथावत्कथयामिते॥संकल्पपूर्वंसंपूज्यन्यस्याङ्गेषुमनुन्सकृत्॥उपस
र्गोपशान्त्यर्थंत्रिरावृत्तिंपठेन्नरः॥ग्रहोपशान्त्यैकर्त्तव्यंपंचावृत्तिंवरानने॥
स० महाभयेसमुत्पन्नेसप्तावृत्तिमुदीरयेत्॥नवावृत्त्यांभवेच्छान्तिर्वाजपेयफलं
लभेत्॥राजवश्यायभूत्यैचरुद्रावृत्तिमुदीरयेत्॥अर्कावृत्तिःकामसिद्धै
वैरिहानिश्चजायते॥मन्वावृत्त्यारिपोर्वश्यंतथास्त्रीवश्यतामियात्॥सौ
॥२७॥ ख्यंपंचदशावृत्त्याश्रीयमाप्नोतिमानवः॥कलावृत्त्यापुत्रपौत्रधनधा
न्यागमंविदुः॥राजभीतिविनाशायवैरस्योच्चाटनायच॥कुर्यात्सप्तदशा
वृत्तिंयथाष्टादशकंप्रिये॥महाव्रणविमोक्षायविंशावृत्तिंपठेन्नरः॥पंच ॥२७॥
विंशावृत्तिनाश्चभवेद्बन्धविमोक्षणं॥संकटेसमनुप्राप्तेदुश्चिकित्सामयेसदा॥ २७
जातिध्वंसेकुलच्छेदेआयुषोनाशमागते॥वैरिवृद्धौव्याधिवृद्धौधननाशे
तथाक्षये॥तथैवत्रिविधोत्पातेतथाचैवातिपातके॥कुर्याद्यत्नाच्छतावृत्तिं

तःसंपद्यतेशुभ॥जयवृद्धेःशतावृत्त्यानाऽस्यवृद्धेःसदापठेत्॥म
नसाचिन्तितंदेविसिद्धेदश्वोत्तराष्ठतान्॥शतान्यश्वमेधयज्ञानांफ
लंप्राप्नोतिसुव्रते॥सहस्रावर्त्तनाल्लक्ष्मीमातनोतिस्वयंस्थिरा॥
मुक्षाकामीयथाकामान्नरोमोक्षमवाप्नुयात्॥यथाश्वमेधःक्र
तुषुदेवानांवयथाहरिः॥स्तवानामपिसर्व्वेषांतथासप्तशतीस्त
वः॥ ॥दक्षिणाव्यवस्थोक्ताहरगौरीसम्वादे॥पंचस्वर्णाःशता
वृत्तेयद्वावृत्तेतुतत्त्रयं॥पंचावृत्तेस्वर्णमेकंत्र्यावृत्तेतदर्द्धकं॥एका
वृत्तेपादमेकंदद्याद्दाशक्तितोबुधः॥ ॥अथकाम्यानिमार्कण्डेयपु
राणे॥तुष्टिपुष्टिसुकीर्त्तिनांसिद्धयःसर्व्वकर्म्मणां॥यथाध्यानंत
थाकुर्यात्जनेजपकर्म्मणि॥वृद्धीनांदेवताद्धीनांप्राप्तयेशुभकर्म्मणि॥

१८

स०

शुद्धस्फटिकसंकाशं ध्यानं स्यात्पूजनं मतं ॥ वश्ये -नतरं ध्यायेत्कर्ष
णे हर्षवेगयोः ॥ धूम्रमुच्चाटने मेवुकृष्णं ध्यानं चे मारणे ॥ नीलोत्प
दलश्यामं ध्यात्वा भवति सुप्रजा ॥ सर्व्वरत्ननिभाकारं ध्यात्वा निश्चल
मानसः ॥ सर्व्वान्कामानवाप्नोति क्षुवमुक्तं मया तव ॥ कल्याणाग्निस
॥२८॥ मं पुष्टे ध्यानं प्रोक्तं स्वयम्भुवा ॥ महारोगसमायुक्तो ध्यानं वाभिभयेकुर्वं ॥
पीयूषवर्णसंयुक्तं पूर्णचन्द्रसमप्रभं ॥ ध्यानं कृत्वा लभेत्सत्य शीघ्रं सर्वा
न्मनोरथान् ॥ चतुरस्रेषु शान्त्यादौ पीठे पूजा महाफलं ॥ वश्यादौ वर्त्तुलं त
हृर्द्धचन्द्रे सुखोषकः ॥ त्रिकोणे वा विशुद्धा सा पद्मकोणेथवा भवेत् ॥ पद्मोणे ॥२८॥
पीठपूजायां निल्मयतान्कुलं डवेत् ॥ खण्डेनादोन विमिते पीठे या पूजन
क्रिया ॥ विघ्नयति शत्रुणां सह्यनात्रान्मे नासिवे ॥ ॥ हरगौरीसंवादे ॥

२७२

श्रीकामः पुत्रकामो वा सृष्टिमार्गक्रमेण च ॥ जपेच्छक्रादिमारभ्य शुम्भ
दैत्यवधावधि ॥ आदिमारभ्य प्रजपेत्पश्चाद्धयं समापयेत् ॥ शान्त्यादिका
मं सर्वत्र स्थितिमार्गक्रमेण तु ॥ सावर्णिः सूर्यतनयः सावर्णिर्भविता मनुः ॥
संहात्वेवाद्यमारभ्य पश्चादादिं समापयेत् ॥ ॥ मनुतन्त्रे ॥ तन्त्रादिमं चरित्रं
तु रोगनाशाय याजपेत् ॥ उपसर्गविनाशाय मध्यमीयो जपेद्बुधः ॥
अन्त्यं विषयकामस्तु चरित्रं परिशीलयेत् ॥ चरित्रद्वयशीलस्य
न वंशः छिद्यते क्वचित् ॥ पठेद्वाद्यास्तु चरिते विपत्तिस्तस्य नश्यति ॥
आद्यन्तं पठते यस्तु मानयेदविराद्विपून् ॥ स्वशत्रून् दैत्यभावेन स्वमि
त्रान् देवताधिया ॥ भावयेद्यो जपेच्चण्डीं त्रिसन्ध्यं मासमात्रकं ॥ मृता
वा मृतकल्पा वा शत्रवः स्युर्न संशयः ॥ स्वार्थानुसारी पद्यं च सप्त

१२

ज्ञात्वातुयोजपेत्॥यस्तन्मन्त्रेणपुटितंतत्स्तौकसंख्यया॥प
ठेच्चण्डींतथाद्यन्तेसकामस्तस्यसिद्ध्यति॥ ॥अथाष्टचण्डीविधा
स० नं॥मेरुतन्त्रे॥शितपक्षतिमारभ्यचाष्टम्यन्तुविषस्यच॥जपेल्लदं
मनुंहोमंस्वाद्येह्निमधुनप्लुतैः॥प्रत्यहंपूजयेद्देवींचण्डीमाद्यन्तयोः
॥२९॥ पठेत्॥विप्रान्गुरूंसमाराध्यवांछितंलभतेध्रुवं॥ ॥अथचण्डीवि
धानं॥शम्भुनित्यातन्त्रे॥नवचण्डीविधानंतुकथयत्वमहेश्वर॥येनवि
ज्ञातमात्रेणसर्वसत्वंप्रजायते॥शृणुविस्तारमाकान्तेनवचण्डीविधिंशुभां॥ ॥२९॥
यत्कृत्वाप्राप्यतेस्वर्गंसर्वकामांश्चपुष्कलां॥आश्विनप्रतिपन्मुख्यंपूर्णपास्तु
तिथयोनव॥नवचण्डीयथाप्रोक्तासर्वकामफलप्रदा॥धनपुत्रयशःश्री 273
मानमहाव्याधिविनाशिनी॥महाभयमहादुःखहन्त्रीसौख्यप्रदायिनी॥

तथा॥शुक्लाष्टमीमुपवस्य· यावनशुक्लचतुर्द्दशी॥नवदुर्गाविधानम्या
सर्व्वकार्य्यफलार्थिना॥संपूज्यविधिवद्देवीं चण्डिकाहृतत्पर्य्यां॥कल
शंपंचरत्नाढ्यं सहकालद्दलाकुलं॥सर्व्वत्र संप्रतिस्थाप्य चण्डिकाग्र
मनोन्दृशी॥समस्तान्पूजयेद्दिक्षुदिशापालं यथाक्रमं॥चन्दनेनवि
लिप्ताङ्गः सु[illegible]न्यासपरायणः॥नवाहं वारमेकैकं मौनी वह्मासनी जपे
त्॥कवचोर्ग[illegible]हस्यान्तं चण्डिकाचरितत्रयं॥चतुरस्रे समे कुण्डे सम
न्तोद्धस्तमात्रके॥१कावरगासंयुक्ते योनिमण्डलमण्डिते॥दशांशे विधि
ना होममन्त्रोद्रव्येन साधयेत्॥नवदुर्ग्गासमं कुण्डमेवं ज्ञानीहि केशव॥नि
त्यचण्डीविधानेपि कुण्डमीदृक्प्रकीर्त्तितं॥कृष्णाष्टमीमवस्तभ्य नवदुर्गा
विधानवित्॥यद्यथावुरुते जाप्यं कालरात्रिरुदीरिता॥महाकालोद्रवं दुः
खं कालरात्रिर्व्यपोहति॥संस्कारैरष्टभिः कुण्डस्सकृत्साग्निप्रतिष्ठयेत्॥मा

१२०

यावीजं समोपेतं दुर्गास्तपनसाधकः ॥ कुण्डमध्येतु वर्द्भैः परि-
मास्यविलेखयेत् ॥ प्रागग्रा स्रुचमूलेन रेखास्तिस्रः समुल्लिखेत् ॥ पौ-
स० शुमृत्त्वं त्यलेखानां समुल्भुत्सु ततः परं ॥ कुण्डस्य पूजनं स्यष्टं सप्तमैसप्त-
मुद्रया ॥ अस्त्रावगुण्ठनं कुण्डसंस्कारचाष्टमः स्मृतः ॥ शतमंगलना-
॥२०॥ मानं कुण्डेग्निं संप्रतिष्ठयेत् ॥ चण्डिकापीठं संपूज्य ब्रह्माणं दक्षिणे हि-
जं ॥ ततस्तत्साग्निमत्कुण्डे नवसूत्रेण सूत्रयेत् ॥ कुण्डस्योत्तरतः स्थाप्य
प्रणीतावारिपूरितं ॥ प्रणीतपात्रतः पूर्वं स्थाप्यपात्रमनुक्रमात् ॥ आज्य-
उ स्थाली चरुस्थाली गव्यहीनसमन्विता ॥ स्रुचस्रुवौ च घृतं गव्यं तण्डु- ॥२०॥
लांकुशपूर्वकं ॥ पलाशैस्समिधस्तिस्रः पूर्णपात्रमतः परं ॥ सपूद्वीपेश्वत्रीं
ध्यात्वा गृहीत्वांकुशपूर्वकं ॥ निःक्षिपेत्प्रोक्षणीपात्रं वारुणं बीजमुच्चरन् ॥ २५४

तिलदर्भसमृक्केनभातसैस्थेन संस्थितं ॥ क्रमात्स्पात्रं गत्वा प्रोक्ष्यप्रोक्षणीपात्रवा
रिणा ॥ आज्यपात्रे च संस्थाल्यां निक्षिपेत् घृततण्डुलान् ॥ यथाक्रमेणकर्त्तव्यं तत्त
न्मिश्रमशांतयोः ॥ आज्येनपायसेकार्य्यं पर्य्यग्निकरणं तयोः ॥ संमेपलाश
काष्ठेन तिस्रोदर्भाः समुज्ज्वेलनं ॥ स्रुवयोस्तापनं कार्य्यं प्रणीतोदकसिंचितं ॥
पुनः प्रतपनं कृत्वा दक्षिणे स्थापनं स्मृतं ॥ उद्वास्य प्रथमं पूर्वादादायाज्यं प्रदक्षिणं ॥
कुण्डावाय्यान्तरस्थाप्य स्ववीजजपपूर्वकं ॥ अधिश्याज्यमाग्नेणवायव्ये स्थापये
घृतं ॥ स्ववीजजपसंस्काराद्धेनुमुद्रान्तयोर्भवेत् ॥ तिस्रः पालाशसमिधो मौनी वै
श्वानरे क्षिपेत् ॥ कुशमूलोपमुक्ताभिः प्रोक्षिण्यद्भिः —दक्षिणं ॥ प्रयुक्तान्निप्र
णीतायां निक्षिपेत्कुशमूलकं ॥ निधाय दक्षिणं जानुं भूमौ वह्निमुखेऽनेन ॥ अ
न्वारब्धे स्रुवेनाँज्यं निधूमे हव्यवाहने ॥ प्रजापतिं महाकालीमहालक्ष्मीसरस्वती ॥

२८

रतदग्निमुखंप्रोक्तंमायावीजपुनःसनं॥संस्रवाज्यंद्रुणीपात्रेनिक्षि
पेदग्निसाधना॥विदध्यात्कल्पितंहोमेउक्तेनहविषासमी॥तेनस्विष्टि
९० कृतंदद्याद्बहुविधास्वज्वलेनले॥मायावीजेचब्राह्मीमाहेश्वरीवैष्णवीवाराही
नारसिंहीऐन्द्रीचामुण्डायेविच्चेस्विष्टिकृतेस्वाहा॥मन्त्रेणस्विष्टिकृताहु
॥११॥ तेशक्तिनांवल्पमानकैः॥आज्यस्यनवकंदद्यात्मायावीजादिनामभिः॥न
न्दाभगवतीआद्याद्वितीयारक्तदन्तिका॥शाकम्भरीतृतीयाचदुर्गाभीमा
चतत्परा॥भ्रामरीकालिकाचैवशिवदूतीप्रजापतिः॥गन्धपुष्पफलोपेतं
कृत्वायज्ञात्मकंश्रुवं॥ततःपूर्णाहुतिंदद्यात्स्रुतस्याछिन्नधारया॥नवाक्षरे ॥२१॥
णमंत्रेणमहालक्ष्मीपरायणः॥ध्यायेद्यज्ञपुरोडासममृतंदेवदुर्लभं॥प्रो
क्षणीपात्रेमध्यस्थंमंत्रंप्राणातिसंस्रवान्॥यस्याययज्ञरसात्पुतायज्वानोब्रह्म
तर्पिणः॥

२०५

संस्त्रवं च वुभेऽडसे प्राप्नुभिः सुखपुण्यपरं ॥ सलीलेन प्रणीता यातीर्वध्यान
मनायतः ॥ करोति मार्जनं दर्भैः शतेन श्लोकपाठके ॥ याः शिवा याश्च
शाक्षेया· याश्चिभिश्च सविता सह ॥ या आपः स्यन्दधानास्तामेहिनावन्तुभै
वजे ॥ अभिषिंचेदथात्मानं चतुर्भिश्चाण्डिकास्तवैः ॥ दानं दद्याद्विधानेन हेम
रत्नाम्बरादिकं ॥ नवतत्वंमहादेवी पापतापप्रणाशनं ॥ सर्व्वैश्वर्य्यप्रदा देवी कुर्व्व
ताम विलम्बिता ॥ नवदुर्गाविधानेस्मिन्यत्फलं परिकीर्त्तितं ॥ कालरात्रिविधा
नेपितत्फलंलभते ध्रुवं ॥ एतत्त्रिगुणितं सर्व्वं नवदुर्गाजपेत्फलं ॥ कथितं त
त्वाप्नोति नवचण्डीकृते जपे ॥ मनसा चिन्तितं कार्य्यं कार्य्यसिद्धिः प्रजायते ॥
शारदे चाश्विने मासे शुक्लपक्षे शुभे दिने ॥ प्रतिपत्तिथिमारभ्य· नवचण्डीसमाच
रेत् ॥ तोरणाढ्ये शुभे स्थाने स्ववितानेस्वलंकृते ॥ पूर्व्वादिक्रमयोगेन· दिग्दे
विभ्यो बलिं हरेत् ॥ गन्धपुष्पाक्षतैर्धूपैर्दीपैश्चरुभिस्तमैः ॥ कादम्बरी गजान्न
ढापुनरुक्ताजपृष्टगा ॥ करालीमहिषारूढा रक्तादीप्रेनसंस्थिता ॥ श्वेतकोमी

२२

रगान्धेता·हरित्राहूषवाहना॥यत्हृणीसिंहपृष्ठस्थाकंकालीहूषवाहिनी॥
हंसपृष्ठेसुरज्येष्ठासर्प्पनाट्रविवाहना॥अनेनविधिनादत्वादिग्गृहि
स७ भ्यो वलिं जपी॥नवग्रहाल्लोकपालान्दिक्पालांश्चप्रपूजयेत॥कलशप
चरत्नाढ्यं हेमवस्त्रादकाञ्चितं॥सप्रतिष्ठाप्यसंपूज्यचण्डिकार्च्चनमा
॥२२॥ नेमेत॥पूर्वोक्तेनविधानेनगन्धपुष्पैरनुत्तमैः॥वस्त्रालंकारसिन्दूरक
स्तूर्य्यगरुकुंकुमैः॥वहुभिर्धूपदीपैश्चनैवेद्यैर्वलिसंस्थया॥कृत्वातुपूज
नंसर्वंजपेदेकाग्रमानसः॥सेह्वेडहस्यसंयुक्तंचण्डिकाचरितत्रयं॥
कुमारीविप्रमुख्यांश्चभोजयेद्विधिपूर्व्वकं॥यदाद्यदिवसेकुर्य्याच्चण्डिकापूज ॥२२॥
नादिकं॥द्विगुणंतद्वितीयेह्निः त्रिगुणंतत्परेहनि॥नवमीतिथिपर्य्यन्तमेवं २२।
पूजाजपादिकं॥एकाहारंव्रतीकुर्य्यात्सत्यवान्नियमैर्युतः॥कृत्वाहोमादिकंसर्वं

नवदुर्गाविधानवित्॥ वित्तशाठ्यं परित्यज्य कुर्य्यादाचार्य्यतोषणं॥ वस्त्रौ
[illegible]लीयधेन्वादि· वाजिहेमप्रदानतः॥ अशक्तो निष्कमेकंस्य· दद्यादसौ
प्रयत्नतः॥ शतचण्ड्यास्य फलं देवी· यो हि कश्चिदनेन वै॥ विदधाति विधाने
न· यत्नेन नवचण्डिका॥ इन्द्रब्रह्मादयो देवि· समायान्ति प्रसेवितुं॥ अपुत्रो
लभते पुत्रं निर्द्धनः सुधनी भवेत्॥ अविद्यो लभते विद्यां स्वकामांश्चापि का
मुकः॥ व्याधयः संक्षयं यान्ति शत्रुर्वश्यः सुदारुणः॥ न तस्यास्ति भयं किंचि
द्राजचौराग्निवारिजं॥ ॥इति नवचण्डीविधानं॥ ॥मेरुतन्त्रे शत्रूनिसात
न्त्रे च॥ शतचण्डीविधानं तु प्रवक्ष्ये प्रीतये नृणां॥ नृपोपद्रव आपन्ने दुर्भिक्षे
भूमिकम्पने॥ अतिवृष्ट्यामनावृष्ट्योपरचक्रभये क्षये॥ सर्वविघ्ना विनश्यन्ति शतचण्डी
विधौ कृते॥ रोगाणां वैरिणां नाशो धनपुत्रसमृद्धये॥ ॥वाराहीतन्त्रे॥ यदा यदा

२२

सतंहानिरलक्ष्मानिनैवच॥ तदाकार्य्यशतांवृत्तिं रिपुघ्नंभूमिवर्द्धनं॥
दुःस्वप्नदर्शनेघोरेमहामारीसमुद्भवे॥ पुष्टिप्रदेशतावृत्तिं·पुंसामायु
१० क्षयोनच॥ महाभये–दयोगेदुर्भिक्षेमरकेपिच॥ कुर्य्यात्तत्रशतावृत्ति
॥२२॥ देवीमाहात्म्यमुत्तमं॥ प्रभूत्वेचसमुत्पन्ने·वा–चवानांमहोत्सवे॥ कुर्य्याद्वात्रं
शतावृत्तिंसर्व्वसम्पत्तिकारकं॥ शतावृत्त्याभवेदायुः शतावृत्त्याधनागमः
वश्याभवन्तिराजानः स्त्रियमाप्नोत्यनुत्तमं॥ धनार्थीप्राप्नुयादर्थंपुत्रकामोल
भेत्सुतं॥ विद्यार्थीप्राप्नुयाद्विद्यांरोगीरोगात्प्रमुच्यते॥ चतुर्वर्गफलावाप्तिका
रणंरिपुनाशनं॥ चण्डीशतावृत्तिफलंवराननेयस्यान्तथा॥ ॥हाडिमते॥ देवी ॥२३॥
पीठेशिवाभ्यासेत्वदत्यासेचकारयेत्॥ देवालयेसुतीर्थेवागोष्ठेद्विजगृहेपिवा॥
पुण्यारण्येस्वगृहेवाचण्डिकायज्ञनंभवेत्॥ ॥अथकालादिव्यवस्थानत्रेवा॥ 244

उत्तरायणस्थिते हंसे· शुक्लपक्षे तथा शुभे ॥ ताकेन्दुभृगुजीवे च शुयो
गे सुतिथौ तथा ॥ पातकर्क्कच षष्ठादि दोषहीने स्थिरोदये ॥ स्थापयेदु
विन कुम्भं उत्तराभिमुखः स्वयं ॥ न विदध्याद्गुरौ सुप्ते भूकम्पाकालवर्षणे ॥
वज्रोये दुर्गमोत्पाते गुर्व्वादिभ्यादिके तथा ॥ महागुरौ विपन्ने च संवशो
कार्य्यवस्तुनि ॥ शतावृत्त्यादियोगे तु न विदध्यात्कदाचन ॥ त्रिपंचसप्तभिर्द्वा
पि नवैर्द्वादशभिस्तथा ॥ अदीर्घे द्विवसैः क्षिप्रं· विदध्याच्चण्डिकामयी ॥
अयुग्मैः ब्राह्मणैः कार्य्या· शतावृत्तः सुसिद्धये ॥ त्रिपंचसप्तनवभिः
दिनैः पक्षे न वा पुनः देवीमाहात्म्यपाठन्तु· युग्मे विप्रैः कृतन्तु यत् ॥
निःफलं च भवेत्सर्वं· भूमिनाशं वदुर्म्मतिः ॥ दश द्वादश सप्ता वा· च
तुर्द्वारं सुशोभनं ॥ चतुरस्रं पताकाढ्यं मण्डलं वेदिभूषितं ॥ षोडशस्तं

ष्ठ

भसंयुक्तं पुष्पपल्लवशोभितं ॥ वसुकोणसुतान्देवि भद्रं कुर्य्यात्रिभा
स० गतः ॥ पद्मैक[illegible]कचितां रम्यां मुद्राये हस्तसंमितां ॥ सर्व्वलक्षणसंपन्नां
वेदीं कुर्य्यान्मनोहरां ॥ पंचवर्णैर्जोभिश्च कुर्य्यान्मण्डप - शुभं ॥ सर्व
॥२४॥ तोभद्रसंज्ञं च मनोहारिसुशोभनं ॥ पंचवर्णवितानं च किंकिणीजाल
मण्डितं ॥ प्रवालैर्मौक्तिकस्रक्तं च व्रीयान्वितेन शुभं ॥ श्वेतपुष्पैस्तथा
रक्तैः पीतश्चापि सुसंवृतं ॥ नीलोत्पलैः कोकनदैः भूषितं श्रीफलैस्तथा ॥
आम्रपल्लवमालाभिर्दूर्वाभिर्मण्डपं शुभं ॥ ॥मेरुतन्त्रे॥ मण्डपं द्वारवे ॥२४॥
द्याढ्यं कुर्य्यात्सध्वजतोरणं ॥ तत्र कुण्डं प्रकुर्व्वीत प्रतीच्यां मध्यतोपि वा ॥ ॥ 291
क्रोडतन्त्रे ॥ विधिमंत्रं प्रवक्ष्यामि स्वरूपवरवर्णिनि ॥ निमंत्रयेद्यथापूर्व्वं विधु

र्विप्रान्विद्यासमन्वितान्॥ ॥मेरुतन्त्रे॥ स्नात्वा नित्यकृतिं कृत्वा योजयेद्दे
शवाडवान्॥ जितेन्द्रियान्सदाचारान्कुलीनान्सत्यवादिनः॥ नित्यन्त्रोस्व
ष्टिकापाठनतो लज्जोदयावतः॥ मधुपर्कविधानेन वस्त्रस्वर्णादिदानतः॥
॥मार्कण्डेयपुराणे॥ मधुपर्कविधानेन यथावत्तद्वदाम्यहं॥ स्त्रीपर्णीवृन्त
पाठानि हस्तमानानि मानतः॥ अष्टाङ्गुलसमुद्धायसहितानि समानि च॥ उ
वास्तुचौसमायुक्ता मुखादिलक्षणान्विता॥ सप्तविंशतिदर्भाणां वेद्याग्रे ग्रथि
भूषिताः॥ विस्तरं सर्वयज्ञेषु लक्षणपरिकीर्त्तितं॥ सुखोष्णोदसम्पूर्णं पाद्यार्थे
ताम्रपादुका॥ शंखश्चार्घप्रदानाय गन्धपुष्पयवान्विताः॥ सम्पुटा मधुपर्का
र्थिकास्यद्दध्यादिसंयुता॥ महस्महीनिवस्त्राणि मुद्रिका सुभूषणं॥ मयूरपत्र
छत्राणि सोष्णीषाणि समाहरेत्॥ पादुकाहाहस्तेनताम्रभूषितभूषिता॥ अन्येस्मोते

पदेत्तुक्तं मधुपर्कस्य पूजनं॥ ॥मेरुतन्त्रे॥ जपार्थमासनं मालां दद्यात्तेभ्योपि भो
जनं॥ तेहविष्यान्नमश्नुनो मन्त्रार्थगतमानसः॥ भूमौशयानाः प्रत्येकं जपेयु
श्चण्डिकास्तवः॥ मार्कण्डेयपुराणोक्तं दशकृत्वः सचेतसः॥ तथा॥ दावृशे
त्ति विदुदोषः पाठेऽस्मिञ्छुभकर्मणि॥ शारदाया विरहे तु पाठ शान्ति
कपौष्टिके॥ सार्थस्मृति पठेच्चण्डीस्तोत्रस्य षट्पदान्तरं॥ ॥कौडतंत्रे॥ अ
लोलुपानृजूञ्शान्तांन्देव्याभक्तिसमन्वितान्॥ मन्त्रोपयन्त्रतन्त्रज्ञान्शात
वृतेनयोजयेत्॥ आचार्यं न समं विप्रान्वरयेद्दशसुव्रतान्॥ वस्त्रान्तरीयैः
सुशुभैः पालिमज्ञोपवीतकैः॥ कर्णाभरणभूषैश्च भोजनैर्वरयेत्सुधीः॥
दशान्यां स्थापयेत्कुम्भं पूर्वोक्तविधिना नरः॥ संस्कृत्य भूमि संस्थाप्य कलशं
तीर्थवारिणा॥ पूरयित्वा स्वर्णगर्भं क्षिपेदृष्टोमरदत्तथांतः॥ धर्मकामः क्षिपे
त्स्वर्णं धनकामस्तु मौक्तिकं॥ स्त्रीकामः कमलं न्यस्य कामार्थी रोचनं क्षिपेत्॥

प्रान्ते कामो न्यसेद्छत्रं जयकामोपराजितां ॥ उच्चाटे — व्याघ्रीवत्स्यार्थंशि
खिमूलकं ॥ मारणाय मरीचं च · कितवं मोहनाय च ॥ आकर्षणान्तु सेवन्तीप्र
क्षिपेत्कलशोदरे ॥ मधुपर्कस्त्वद्रव्याद्वै घृतानां विबुधाधिप ॥ वासल्यां च प्रक
ल्प्यां कुण्डलहस्तालङ्कृतं ॥ मूर्तिं देव्याः प्रकुर्वीत सुवर्णस्य पलेन हि ॥ त
दर्द्धेन च कुर्याद्वा तदर्द्धेन महामते ॥ अष्टादशभुजां देवीं कुर्याद्वा सुकरामपि ॥
पट्टकूलयुगच्छन्नां वेदिमध्ये निधापयेत् ॥ प्रतिष्ठापनमन्त्रेण प्रतिष्ठापनमुत्त
मं ॥ पुण्याहवाचनं कृत्वा पूजयेत्क्रमशस्ततः ॥ नवग्रहादिशापालास्तथावरण
सप्तकं ॥ सम्पूज्य कलशं पूज्य प्रतिमायाश्च पूजनं ॥ परितो मण्डलस्याष्ट बलिदा
नं सुरेश्वर ॥ मण्डपस्य चतुर्द्वारे द्वौ द्वौ कुम्भौ निवेशयेत् ॥ तीर्थोदकसुसम्पन्नौ
स्वर्णपल्लवशोभितौ ॥ ततः सम्पूजयेद्देवीं गुग्गुलुं चागुरुं शुभां ॥ कस्तूरीकुंकु
मं देवकर्पूरं चैव चन्दनं ॥ दिव्यवस्त्रमलंकारं सुवर्णनजतान्वितं ॥ श्वेतपुष्पाणि

२९

श्वेताश्वगुग्गुलुं चागुरुं शुभं ॥ ताम्रपात्रे कृतं दीपं श्वेतवर्त्तिघृतान्वितं ॥ हवि
ष्यान्नं च नैवेद्यं पायसं शर्क्करान्वितं ॥ ताम्बूलविटिकं चैव शक्त्या स्वर्ण्णं ददेत शु
स० भं ॥ नवचण्डीविधानोक्तं सुजनं सुरदुर्ल्लभं ॥ दशभिः ब्राह्मणैः सार्द्धं स्याच्च
ण्डीविधानतः ॥ गृहीत्वा ब्राह्मणांश्चाप्यथ जपं कुर्य्याद् दशद्विजः ॥ शतमाहोम
॥२९६॥ तं चान्ते जपस्यैव न वा लोके ॥ चण्डीसप्तशतीमन्त्रसंयुतो यमुदाहृतः ॥ स
कामः सम्पुटे जाप्यः निष्कामः सम्पुटं विना ॥ शुद्धासनेनूपविष्टो न्यासध्या
नयुतान्वितैः ॥ चण्डीपाठं प्रकुर्व्वीत चण्डिकाचरितत्रयं ॥ सरहस्यं ऋषि
छन्दोदेवताशक्तिसंयुतं ॥ जपेदन्त्यमेकैकं मौनी सन्यतमानसः ॥ प्रदक्षि ॥२९६॥
णनमस्कारैः देवीं सन्तोषयेत्प्रभो ॥ ॥ अथ सहस्रचण्डीपाठविधानं ॥ ऋडीम
ते ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ भवानीश महादेव नीलकण्ठ उमापते ॥ सहस्रच २४०
ण्डिकापाठं कथं कुर्य्यात्सुरेश्वर ॥ कृते तु तेन किंचित्स्यात तद्वदस्व महेश्वर ॥ ।

ईश्वर उवाच ॥ शृणु विष्णो मम भक्तसहस्रस्य विधानकं ॥ पुत्रकामेन कर्त्तव्यं
धनकामेन चेश्वर ॥ चक्रवर्त्तित्वकामेन शत्रुने मारणे तथा ॥ राज्यभ्रष्टे म
होत्पाते जनमारे महाभये ॥ गजमारे श्वमारे च पन्नवक्रभये तथा ॥ इत्यादि
विविधैदुःखैः राजयक्ष्मादिजे भये ॥ सहस्रावर्त्तिकापाठं कुर्य्याद्वा कारये
तथा ॥ जापकास्तु शतं प्रोक्ता विंशद्वस्तुस्तुमं - यः ॥ भोज्याः सहस्रं विप्रेन्द्रा गो
शतं तत्र संदिशेत् ॥ जापकेभ्यो दिशेद्दक्यं परार्द्धार्द्धप्रमाणतः ॥ धेनवो द्विगु
णा देयं शय्यादानं तथैव च ॥ सप्तधान्यं च भूदानं श्वेताश्वं तु मनोहरं ॥ हेमं च
तिलपात्रं - दद्यात्स्वर्णं तथाहुती ॥ पंचनिष्कमिता मूर्त्तिः कर्त्तव्या चार्द्धमान
तः ॥ अष्टादशभुजा देवी सर्वायुधविभूषिता ॥ अथवानितान्नदातव्यं सहस्रं प्र
त्यहं विभो ॥ शते चानियतं दानं नवाणिलहमात्रकं ॥ जपेच्च नियताहारः प
यःपानेन वर्त्तयेत् ॥ फलाहारेण वा देव सहस्रन्तु स्तुतिञ्जपे ॥ नानेन सदृशी

२१

त्रिषा· विद्यते भुवनत्रये ॥ सहस्रपाठकर्म्मार्थी राजते सर्व्वमण्ड

ले ॥ देवीपूजा प्रकर्त्तव्या· पूर्व्वोक्तेन विशेषतः ॥ पूजनं च कुमारीणां होम

२० मेव दशांशतः ॥ पूजनं वै बटुकस्य· पूर्व्वोक्तविधिना प्रभो ॥ पुनः पूजा प्र

कर्त्तव्या नात्रौ जागरणोत्सवं ॥ यवाङ्कु·रानथापाय· यजमानः करोति हि ॥

॥२७॥ सुरामांसैस्तथान्नैः कुष्माण्डे बलिमाचरेत् ॥ इन्द्रादिलोकपालेभ्यः साधु

वेभ्यो यथाक्रमं ॥ दिननाथविशिष्टेभ्यः सर्व्वेभ्यश्च यथागतं ॥ अन्नदानेन वि

शिष्टं च कुर्य्याद्देवीप्रयत्नेनः ॥ एवं चण्डिकापाठं सहस्रंतु समाचरेत् ॥

तस्य यस्यात्कार्य्यसिद्धिर्न्नात्र कार्य्याविचारणा ॥ अतः परतरं नास्ति त्रिषु लो ॥२७॥

केषु माधव ॥ स्तुतिपाठसहस्रस्य फलं प्रोक्तं मया तव ॥ किमन्यो क्रतुमिष्ठा

कृतहृदस्य सुरेश्वर ॥ तववाक्यामृतं पीत्वा· देवीप्रीतिकरं विभो ॥ आनन्दो

५१

मृतपूर्णोहं जातस्त्वद्भक्तिसेवनात् ॥ श्रुत्वादेवीचरित्रन्तु नान्यादिक्षामि शं
कर ॥ रमाकान्तसुराधीशप्रोक्तं गुह्यतरं मया ॥ नानुरूपाय वक्तव्यं परशि
ष्याय नो वदेत् ॥ देवीभक्ताय वक्तव्यं मम भक्ताय माधव ॥ त्वद्भक्ताय च व
क्तव्यं न मूर्खाय तताथिने ॥ सत्यं सत्यं पुनः सत्यं उद्धृत्य भुजमुच्यते ॥ नानुया स
दृशी विद्या न गङ्गासदृशी नदी ॥ न वैकुण्ठसमं धाम न मुक्तिः काशिकां विना ॥
न राज्ञा कार्त्तवीर्य्याद्धि शतं सत्यं सुरेश्वरः ॥ ॥ अथ कुमारीपूजा ॥ यजमा
नः पूजयेत्तु कन्यानां दशकं शुभं ॥ द्विवर्षाद्द्वादशान्तो [illegible] कुमारीपरिपूजयेत् ॥
नाधिकाङ्गीं न हीनाङ्गीं कुष्ठिनीं च व्रणाङ्कितां ॥ अन्धां काणां केकरांच कुरूपां
रोगयुक्तां तु ॥ दासीजातां भोगयुक्तां दुष्टां कन्यां न पूजयेत् ॥ विप्रं सर्वेष्टसंसि
द्ध्यै यशसे क्षत्रियोद्भवां ॥ वैश्यजां धनलाभाय पुत्राप्त्यै शूद्रजां [illegible]नेत् ॥ द्विव
र्षा सा कुमार्युक्ता त्रिमूर्त्तिर्हायने त्रिका ॥ चतुरब्दा तु कल्याणी पंचवर्षा तु रोहिणी ॥

षड्वर्षा कालिका प्रोक्ता चण्डिका सप्तहायना ॥ अष्टवर्षा शांभवी स्याद्दुर्गा तु
नवहायना ॥ सुभद्रा दशवर्षोक्ता तान्मन्त्रैपरिपूजयेत् ॥ एकाब्दा या प्रीत्यभावोत्तु
मं० द्व्यब्दा तु विवर्जिता ॥ तासामावाहनं मन्त्रः श्लोकरूपो निगद्यते ॥ ॐ मंत्राक्ष
रमयीं लक्ष्मी मातृकारूपधारिणी ॥ नवदुर्गात्मिकां साक्षात्कन्यामावाहयाम्यहं ॥
॥२८॥ कुमारीकादिकन्यानां पूजामंत्राश्च वेधुना ॥ जगत्पूज्ये जगद्वन्द्ये सर्वशक्तिस्व
रूपिणि ॥ पूजां गृहाण कौमारी जगन्मात्रे नमोस्तु ते ॥ त्रिपुरां त्रिपुराधारां त्रि
वर्गज्ञानरूपिणीं ॥ त्रैलोक्यवन्दितां देवीं त्रिमूर्त्तिं पूजयाम्यहं ॥ कलात्मिकां
कलातीतां कारुण्या:हृदयां शिवां ॥ कल्याणजननीं नित्यां कल्याणीं पूजयाम्य ॥२८॥
हं ॥ चण्डवीरां चण्डमयीं चण्डमुण्डप्रभञ्जनीं ॥ पूजयामि सदा देवीं चण्डिकां चण्ड
विक्रमां ॥ सदानन्दकरीं शान्तां सर्वदेवनमस्कृतां ॥ सर्वभूतात्मिकां लक्ष्मीं शां
भवीं पूजयाम्यहं ॥ दुर्गमेदुस्तरेकार्य्ये भवदुःखविनाशिनीं ॥ पूजयामि सदा भ ५२

त्या दुर्गा दुर्गतिनाशिनी ॥ सुन्दरी स्वर्णवर्णाभा· सुखसौभाग्यदायिनी ॥ सु
भद्रजननीं देवी सुभद्रां पूजयाम्यहं ॥ एतैर्मंत्रैर्लब्दलक्षोत्तानाकन्यांसम
र्चयेत् ॥ गन्धैः पुष्पैः भक्ष्याद्यैः वस्त्रैराभरणैरपि ॥ वेद्यां विरचिते रम्ये सर्वतो
भद्रमण्डले ॥ घटं संस्थाप्य विधिवत्तत्रावाहयेच्छिवां ॥ तदग्रे कन्यकाश्चा
पि· भोजयेद्ब्राह्मणानपि ॥ उपरागेश्चविविधैः पूर्वाह्नाचरणान्यपि ॥ एवं चतुर्दि
नं कृत्वा पंचमे होममाचरेत् ॥ ॥ शक्रूनित्यानत्रे ॥ दद्यादाचमनं तस्यै दद्याद्व
स्त्रं सुकंचुकं ॥ सकंकनांगुलीयानि कर्णालंकारशोभनं ॥ ग्रैवेयकं प्रदत्वा च
चन्दनेन विलेपयेत् ॥ पूजयेत्पुष्पमालाभिर्दिव्यैर्धूपैः सुधूपयेत् ॥ कुर्यादारा
त्रिकं देवीउदयेवाच्युतामुरुः ॥ भोजयेद्भक्तिभावेन पायसं घृतशर्करान् ॥ सु
पक्वान्नानि चान्नानि दम्भमोहविवर्जितः ॥ फलानि च सुस्वादूनि दद्यादस्यै पु
नः पुनः ॥ यावत्या भोजनं कुर्यान्नीलस्तोत्रं जपेत्सुधीः ॥ दद्यादाचमनं तस्यै त

फलं च समर्प्पयेत् ॥ तोषयेद्धेमदानेन कुमारीं प्रणतः सुकृत ॥ प्रदक्षि-
णा नमस्कारं कृत्वा मूर्द्धि कृतांजलिः ॥ विसर्जयेत्कुमारीं तां स्वगृहे
स० सखिभिस्त्रिः ॥ अनेन विधिना भक्त्या कुमारीं यस्तु पूजयेत् ॥ स पृथ्वी-
राज्यमासाद्य श्रिया सायुज्यतां व्रजेत् ॥ यं यं प्रार्थयते कामं देवानामपि
॥२२॥ दुर्लभं ॥ कुमारीपूजनं कृत्वा तं तं प्राप्नोत्यसंशयः ॥ ब्रह्मविष्णुमहेशा-
नां कुमारीपरमा कला ॥ तत्पूजनेन देवेषि त्रैलोक्यं स्यात्सुपूजितः ॥ स-
म्यक्क्रतुफलं दत्तस्य चतुर्वेदफलं भवेत् ॥ सर्वतीर्थफलं तस्य चतुर्वर्गफल-
प्रदः ॥ सर्वतीर्थफलं तस्य यः कुमारीं समर्च्चयेत् ॥ ॥ दुर्गायाः परमेशान
दीपदानविधिं प्रभो ॥ येन कृत्वा नराभाग्यं प्राप्नोति ब्रूहि शंकर ॥ सुदिने सु- ॥२३॥
काले रम्ये स्थण्डिले चतुरस्रकं ॥ कृत्वा तु गोघृतेनैव त्रयोदशसु संख्यकां ॥
वर्त्तीतारण्डके पात्रे मायीन्प्रज्वाल्य दीपकान् ॥ भक्त्या कालेन संस्थाप्य

243

रक्तकार्य्योसवर्त्तिकान्॥आवाहयेदर्घदीपेः प्रथमाध्याय देवतां॥पू
जयेद्विधिनादेवीमुपचारैस्तुषोडशैः॥श्लोकेश्चनवभिर्दत्वापुष्पाणिचै
नाहरेत॥आद्याध्यायप्रतिश्लोकेमेकेकंपुष्पमर्च्चयेर्च्चयेत॥धूपदीपंचनै
वेद्यंपायसमुखवाससं॥सदक्षिणाफलंचैवनीराजनमथार्प्पयेत॥द्वि
तीयदीपेस्मधूरेद्वितीयाध्याय देवतां॥क्रमात्त्रयोदशान्तंहि महापूजांत
तस्मरेत॥पूर्वोक्तंसौम्यकर्म्मन्तु क्रूरस्यादपराह्निके॥कटुतैलेनक्रूरायेप्रेतभू
मिस्तुबर्प्परे॥उन्मत्ततैलकैर्वापिप्रेतकर्प्पटवर्त्तिभिः॥नीलैःकुसुमैर्गुग्ग
लैः पुष्पैर्नैवेद्यपूजनैः॥स्वयंचतादृशोभूत्वाश्मशानेदणामुखः॥विश्वेश्व
रीयासंस्तुतायासाप्रतंयासंस्तुता॥सर्वबाधासर्वमांगल्यःस्पष्टिश्चशरणाग
तः॥सर्वस्वरूपेतिनव॰श्लोकानुग्रहकर्म्मणि॥निग्रहेसर्वबाधान्तेएव मन्त्वेततो

३०

वदेत् ॥ वैरिनाशनमित्यर्थं रोगे रोगविनाशनं ॥ पुनः प्रपठ्य देवेशिं क्षम
ष्व च विसर्ज्जयेत् ॥ तत्तु पलेहः प्रत्याल्यक्ष्लवर्त्तिसमन्वितः ॥ [illegible]नाधिपो
९०. पूजडुडुवैरिणः प्रपलायते ॥ ॥ अथ सप्तशतीधारणं लिख्यते ॥ तत्रायं क्रम ह
मगौरीतन्त्रे ॥ ॥ यदाधर्मे महाहानिर्नात्मनाग्लानिरेव च ॥ तदा धार्य्या सप्तशती हि
॥३०॥ पुष्टीभूतिवर्द्धिनी ॥ दुःस्वप्नदर्शने घोरे ॥ महामारीसमुत्थिते ॥ पुष्टिप्रदास
प्तशती पुंसां मायुः क्षयेपि च ॥ महाभये दुर्योगे दुर्भिक्षे मनकेपि च ॥ धार
येत्सप्तशतिकां त्रैलोक्यशुभगा प्रिये ॥ चण्डिकायजनं कुर्य्याद्यथाशक्तिविधि
धानततः ॥ कुर्य्यात्तत्र क्षतावर्त्तं देव्या माहात्म्यमुत्तमं ॥ धारणे सप्तशत्यास्तु विधि
श्रृणु वरानने ॥ धारणाच्छुभवेदायुः धारणाच्च धनागमः ॥ वश्या भवन्ति राजानः
श्रियामाप्नोत्यनुत्तमां ॥ धनार्थी प्राप्नुयादर्थं पुत्रकामो लभेत्सुतं ॥ विद्यार्थी लभ ॥३०॥
ते विद्यां रोगी रोगात्प्रमुच्यते ॥ चतुर्वर्गफलावाप्तिकारणं रिपुनाशनं ॥ स्त्री

५४

चण्डीध्यानगासमं॰ नास्ति यत्तं वरानने ॥ चण्डीशतावर्त्तसमं नास्ति यत्नं महे
श्वरी ॥ ध्यारणेसप्रशस्तास्तु शतावर्त्तं विधीयते ॥ चण्डीध्यारण चण्डीपा
ठस्यावश्यकत्वमू॰ क्तं ॥ शुभेतिथौ शुभेलग्ने शुभे वारे विशेषतः ॥ कुर्याद्
लिखनारंभं सप्रशस्ता शुभावहं ॥ आदौ तु कवचं लेख्यं पश्चात्सप्तशतीं लिखेत् ॥
चण्डिकाभक्तियुक्तेन ब्राह्मणेन लिखेन्मुदा ॥ सदाचारवता सम्यक् शुद्धाशुद्धवि
चारणः ॥ भूर्यपत्रे सप्तशतीं लिखेद्धेमशलाकया ॥ गोरोचनसकर्पूरे श्रीखण्ड
कुंकुमानि च ॥ अगरुकमदसिन्दूरकस्तूरीसमम्धूनिव ॥ एकीकृत्य लिखेन्मन्त्रीशक
भक्तेन सुस्थितः ॥ चण्डिकां हृदये न्यूलेकुर्यात्सुभे दिने ॥ शुभेहनि ततः कुर्या
द्यन्त्रमण्डपमुत्तमं ॥ चतुर्द्दिक्षु चतुर्द्वारं तोरणेन विभूषितं ॥ शोभाढ्यपुष्पमालाभि
कुर्यात्तत्रविशेषतः ॥ ब्राह्मणान्वरयेत्तत्र शतावर्त्तेविशेषतः ॥ विधिमन्त्रप्रवक्ता
मिष्टान्नभूवनवर्णिनि ॥ निमन्त्रयेत्तु पूर्वेद्युर्द्विप्रान्विद्यासमन्वितान् ॥ नित्यादि
शतावर्त्तमित्युपलक्षणं ॥ यथाशक्ति वा कारयेदिति ॥ धानगांसप्रशस्तास्तुवक्ष्ये

२

शास्त्रमतं विधिं ॥ सिद्धक्षेत्रे देवगृहे समुद्रस्य च सन्निधौ ॥ कुवेरसँमुखो भूत्वा द्वि
हस्तमितस्थण्डिले ॥ अष्टकोणं तर्गतं तत्पद्मं महत्पत्रं सुवर्तुलं ॥ तद्बहिः षो
डशदलं द्वात्रिंशल्लक्ष लिखेत् ॥ वक्रोणं पीतवर्णेन पुगं पीतेन पूरयेत् ॥ वै

सि० ९

ष्णवीन्यपहिःर्व्यञ्जपंचवर्णैः परिलिखेत् ॥ चतुर्द्वारैस्स्थलं हीनं तत्र पूजा समार
भेत् ॥ गणेशं पूजयेदादौ पृष्ठे चापि तथा ग्रहान् ॥ तद्बहिर्लोदिगीशांश्च प्रम

॥श्री॥

णं कर्णिकेर्च्चयेत् ॥ भृत्यादीन् पूजयेत्पत्रे प्रथमस्सप्तशतीं जपेत् ॥ दद्यात्तत्राप
निकाद्य पंचवस्तु थ गन्धैः ॥ श्रीमहेशपुराणे नानयुक्तैः सन्निधिस्य बुद्ध्याबरचिननुम
त्वा चण्डिकाभक्तिभाजा ॥ ग्रन्थः प्रोद्यत्प्रमाणैः प्रचुरतरलसद्युक्तिमुक्तावितानैः ॥ ॥१२॥
न्नाभद्राद्वबुद्ध्यादृढतमतिसुधिः शोधनीयो भवद्भिः ॥ ॥ इति नवमीसिं
हकृतायां चण्डीभक्तिविनोदिन्यां द्वितीयः पटलः समाप्तः ॥ शुभं भूयात् ॥
यथादृष्टं तथा लिखितं ॥ लिखक वृद्धब्राह्मणेन गुरुल्याअष्ठक्ष्यामसेतोबानदी
यते ॥ ॥

१।२।३।०

८२ श्रीअथ दशदानविधि॥ गोदानं॥ पूजांविधाय॥ ॐ अद्यास्य स्वर्गप्राप्तिसप्त३कुलत्रूपूर्वेतं ऊ लोमसमसंख्यवर्षावछिन्नस्वर्गवासकामो गा
मिकां रुद्रदैवतां यथानामगोत्रायेत्यादि॥ गवामंगेषु तिष्ठन्ति भुवनानि चतुर्दश॥ यस्मात्तस्माच्छिवं मे स्यादिहलोके परत्र च॥ दा॥ प्रतिमा॥
भूदाने॥ पूजादि॥ ॐ अद्य षष्ठिवर्षसहस्रावछिन्नस्वर्गलोकाधिकरण स्वर्गलोकवासप्राप्तिकाम इमां भूमिं विष्णुदैवतां य
था नाम गोत्रायेत्यादि॥ सर्वभूताश्रयां भूमिं वराहेण समुद्धृता॥ अनन्तसस्यफलदा ह्यतः शांतिं प्रय[illegible]वलोका
धिकरणकलशाश्वत्थार्बुदसहस्रावछिन्नस्वतेजोदीप्यमानबहुविधविमानाधिकरणकं दर्पसमानरूपत्वकामिय
नं.१८ विष्णुलोकाधिकरणात्तदुत्तरमनुष्यकुलजन्मोत्तर सर्वतः कामदुघामहीप्राप्तिकामो वा॥ ॥ तिलदाने॥ अद्य स्वर्गलो
कमहितत्वकामस्तान्तिलान्सोमदैवतान् यथानामगोत्रायेत्यादि॥ ॐ तिलाः पुण्याः पवित्राश्च तिलाः सर्वकरास्मृ
ताः॥ शु[illegible]वामदिवाकृष्णा ऋषिगोत्रसमुद्भवाः॥ महर्षिगोत्रसंभूताः करपपस्य तिलाः स्मृताः॥ तस्मादेषां प्रदाने
न मम पापं व्यपोहतु॥ आदित्यपुराणोयेहिरण्यदानं॥ ॐ अद्य मातृपितृकजन्मदवक्जन्मोपार्जितपापक्षयद्वारि
आदिदर्शनमारिमुह्रा प्रवालवैडूर्यालंकृततलबहुगंधर्वबहुप्सरसः स्तूयमान रुद्रलोकगमनोत्तर वि
ष्णुलोकगमनकाम इदं हिरण्यमग्निदैवतं यथानामगोत्रायेत्यादि॥ दाप्र॥ स्वटकं विष्णुसंभूतमपत्यं पा
वकस्य च॥ सुवर्णदानेनानेन मम पापं व्यपोहतु इत्युक्त्वा दद्यात्॥ ॥ सघृततैजसपात्रदाने॥ पूजादि पूर्ववत्॥

[illegible]

ॐ अद्य उत्तमारोग्यस्वर्गवासःकामयतानि सघृततेजसपात्राणि विष्णुदैवतानि अमुकगोत्रायेत्यादि ॥ दक्षिणादिकं पूर्ववत् ॥५॥ वस्त्रदाने ॥ ॐ अद्य वैराजलोकप्राप्तिपूर्वकदशवर्षकोटिवर्षावच्छिन्नस्वर्गवासकामः इदं वस्त्रं बृहस्पतिदैवतं यथानामगोत्रायेत्यादि ॥ शरण्यं सर्वलोकानां लज्जाया रक्षणं परं ॥ सुवेषधारि त्वं यस्माद्वासः शांतिं प्रयच्छ मे ॥६॥ धान्यदाने ॥ ॐ अद्य सर्वकमनीयलोकाधिकरणाक सर्वधनोपेतभोगवत् अन्नप्राप्तिकाम इमानि धान्यादीनि प्रजापतिदैवतानि यथानामगोत्रायेत्यादि ॥ धान्यं करोति दातारं इह लोके परत्र च ॥ तस्मात् प्रदीयते धान्यमतः शांतिं प्रयच्छ मे ॥ सास्वतसोमप्राप्तिकामो वा ॥७॥ शार्करदाने ॥ शालीयपल शतद्वयेन शर्कराहारं कृत्वा वस्त्रादिना छाद्य कुसुमाधवी गौरी नन्दा भद्रा जया शिवा उमा रति सरस्वती शैलसुता एताः प्रत्येकं पाद्यादिना संपूज्य प्रणामः ततः उमा गौरी रतिर्यालक्ष्मी स्वधा स्वाहा सरस्वती सत्यानामा मातस्तथा गंगा सुवर्णी चाग्निकातथा ॥ इत्युच्चार्य देवी गौरी शर्कराहारं च संपूज्य आज्ञाल तांत्र पूजयेत् ॥ ॐ अद्य सौभाग्यवैधव्यपुत्रपौत्रादिसंततिमलधनधान्यसमृद्धितदुत्तर गौरीलोकमहीतलतदुत्तरकल्पान्ताधिकरणाक सम्पृद्धिपाधिपत्यकामनया अमुं पलद्वयशतमितं शर्कराहारं वस्त्राच्छादितं सोमदैवतं यथानामगोत्रायेत्यादि ॥ अमृतस्य कुलोत्पन्नई सुधादाति शर्करासूर्यप्रीतिकरा नित्यमतः शांतिं प्रयच्छ मे ॥ मनो भव धनुर्मध्यादुद्भूता शर्करा इति तस्मादस्याः प्रदानं वः मम शं तु मनोरथाः ॥ पलसवत्त तेजसपात्राणि सपद्मदैवतानि यथानामगोत्रायेत्यादि ॥ सत्यवत्पात्र महं शंपूर्ववत् ॥१०॥ इति दशदानविधिः ॥

ॐ अद्य वर्षकोटिमानपात्रवलावता प्राप्तिकामे ए
वर्षसहस्रावच्छिन्नेन्द्रलोकावस्थानपूर्वक
कामसमृद्धिमद्यालियसोमलोकोपभोगसम्प्र

दक्षिणा च ॥ ६ ॥ नरसिंहद्वादशीयज्ञतदाने ॥ ॐ
आदि पूर्ववत् ॥ ॐ अद्य निर्मलस्वर्गप्राप्तिकाम
प्रायश्चित्तदानं च ॥

८२२२

गाएदेव्याः कुलसर्वस्व
नाम्नः स्तोत्रम्
पत्रा १०

नं. २२

प्रबद्धवरसाधकम ४ देवदेवं महादेवं २

ता. स. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीदेव्यै नमः ॥ ॥ ॐ अस्य श्रीतारादेव्या भक्तिकुलसर्वस्वनाम्नस्तो
१ त्रस्याक्षोभ्य ऋषिर्बृहतीछन्दः श्रीतारा श्रीमदेकजटा श्रीनीलसरस्वति देवता हूं बीजं फ
ट् शक्तिः सर्वकामार्थसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥ कैलाशशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ॥ भ
वानी रहसि प्रीत्या पर्यपृच्छन्महेश्वरं ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ कथमीशान सर्वज्ञ लभन्ते सिद्धिमु
त्तमम् ॥ साधकाः सर्वदा येन तन्मे कथय सत्प्रभो ॥ श्रीशंकर उवाच ॥ विना पूजां विना
ध्यानं विना जाप्यं विना बलिं ॥ लभन्ते येन कल्याणि तन्मे निगदतः शृणु ॥ नाम्नां सहस्रं
ताराया: कथयिष्यामि यत्नतः ॥ शृणु देवि सदा भक्त्या भक्तानां परमं हितम् ॥ विना पु
जोपहारेण विना जाप्येन यत्फलं ॥ तत्फलं सकलं देवि कथयिष्यामि तच्छृणु ॥ ॐ ता
ती २ रा रात्रिर्महारात्रिः कालरात्रिः कपालिका ॥ कालिका कामदा माया महामाया महोत्स
वा ॥ महादानरता यज्ञा यज्ञोत्सवविभूषिता ॥ चन्द्रवक्त्रा चकोराक्षी चारुनेत्रा सुलोच

श्री:
१

च

ना॥त्रिनेत्राकिल्पपद्माक्षीकुरंगाक्षीमनोहरा॥ब्राह्मीनारायणीज्योत्स्नाचारुकेशीसुलो
चना॥वाराहीवारुणीविद्यामहाविद्यामहेश्वरी॥पिंगाकुंचितकेशा च महायज्ञस्वरू
पिणी॥गौरीन्चंपकवर्णाङ्गीकुलपूजिता॥सर्वानन्दस्वरूपा च सर्वसंकटतारि
णी॥नित्यानित्यमयीनन्दाभद्रानीलसरस्वती॥गायत्रीसुचरित्राचकौलव्रतपरा
यणा॥हिरण्यगर्भाभूगर्भाविश्वगर्भायशस्विनी॥हिमवत्तनयादिव्यादिव्यांवरवि
भूषणा॥जगन्माताजगद्धात्रीजगतामुपकारिणी॥ऐन्द्रीसौम्यातथायाम्यावाय
वीवारुणीतथा॥आग्नेयीनैरृतीचैवईशानीचंडिकांबिका॥सुमेरुतनयावंद्या
सर्वेषामुपकारिणी॥लल्लजिह्वासरोजाक्षीमुंडस्रजविभूषणा॥सर्वानन्द
मयीसर्वासर्वानन्दस्वरूपिणी॥ध्वनिर्मेध्वानतथालक्ष्मीश्रद्धापन्नगशायिनी
॥रुक्मिणीजानकीदुर्गासत्यासत्यवतीरतिः॥कामाख्यामोक्षदानन्तानारसिं

हीसत्त्वनी॥महादेवरता चंडी चंडदोर्दंडखंडिनी॥दीर्घकेशा सुकेशा च पिंगकेशा म
हत्कचा॥भवानी भवपत्नी च भवभीतिहरा शुचिः॥पौरंदरी तथा विष्णोर्जाया माहेश्व
री परा॥सर्वेशा जननी नित्या चार्वंगी दैत्यनाशिनी॥घोररूपा महेशानी कामिनी व
रवर्णिनी॥महाविद्या महामाया महामेधा महोत्सवा॥विरूपा विश्वरूपा च मृडानी
मृडवल्लभा॥कोटिचंद्रप्रतीकाशा शतसूर्यसमप्रभा॥जह्नुकन्या मनोज्ञा च पार्वती
हरवल्लभा॥कामरूपा महेशानी नित्योत्साहा मनस्विनी॥वैकुंठनाथपत्नी च
तथा शंकरवल्लभा॥काश्यपी कमला कृष्णा कंजपत्रायतेक्षणा॥माहेश्वरी
वृषारूढा पूर्णचंद्रनिभानना॥मान्या मान्यवती धन्या कन्या हिमगिरेः सुता
॥अपर्णा पद्मपत्राक्षी नागयज्ञोपवीतिनी॥महाशंखधरा कांता कमनीया
नगात्मजा॥ब्रह्माणी वैष्णवी शंभोर्जाया गंगा जलेश्वरी॥भागीरथी मनो

तुष्टि नित्यानन्दमयी सदा॥ हरप्रिया गिरिसुता हरपत्नी तपस्विनी॥ महाव्याधिहरा
देवी अम्भासुरनिसूदिनी॥ महाप्रलयप्रदा भीमा मधुकैटभनाशिनी॥ शंखिनी च
क्रिणी धात्री हस्ते पुस्तकधारिणी॥ चामुंडा चपला तुंगा मधुदैत्यनिकृंतिनी॥
श्रान्तिर्निद्रा महानिद्रा गलनिद्रा च रेणुका॥ कौमारी कुलजा कुंती कौलव्रतप
रायणा॥ नवदुर्गा सदाचारा द्रौपदी द्रुपदात्मजा॥ साहिंसगौश्च कालीनानिशुंभ
प्राणनाशिनी॥ पद्मिनी वसुधा पृथ्वी रोहिणी विंध्यवासिनी॥ शिवा शक्तिर्महा १००
शान्तिः शांकरी शक्तिवल्लभा॥ दैत्यप्राणहरा दात्री दया दामोदरप्रिया॥ क्षान्तिः
क्षेमंकरी बुद्धिर्बौद्धाचारपरायणा॥ श्रीविद्या भैरवी भव्या भारती भयनाशिनी॥ ता
मर्दिनी मसीनरूपिणी तीक्ष्णा तीक्ष्णा दैत्यविनाशिनी॥ दानदाग्नी दानपरा काली दैत्यवि
नाशिनी॥ पद्मा पद्मावती कृष्णा प्रसन्ना शतधोर्वशी॥ वज्रिणी वज्रहस्ता च

हृषा

तुगीदानपंचकाली दुर्गा

ना· स·
२

तथानारायणीशिवा॥खड्गिनीखड्गहस्ताचकर्त्रीखर्परधारिणी॥देवाङ्गनादेवमा
न्यादेवकन्यापुलोमजा॥सुखिनीसुखदात्रीचसर्वसौख्यविवर्द्धिनी॥शीला
शीलवतीसूक्ष्मासूक्ष्माकारवरप्रदा॥वैराग्यवरदावाणीज्ञानिनीज्ञानदाम
ला॥उग्रकालीमहाकालीभद्रकालीचदक्षिणा॥भृगुवंशसमुद्भूताभार्गवीभृ
गुवल्लभा॥शूलिनीशूलहस्ताचमयूरवरवाहना॥महामांसरतारक्तरक्तख
र्परधारिणी॥रक्ताम्बरधरारामारमणीसुरनायिका॥मोक्षदाशिवदाश्या
मामद्विभ्रममंत्रणा॥परमानन्दिनीज्येष्ठायोगिनीगणसेविता॥अंशासत्य
वतीसत्यासत्यभामानगात्मजा॥रौद्रीरौद्रस्वनारूद्रारौद्रदैत्यविनाशिनी
॥कुमारीकौशिकीविद्याकालदैत्यविनाशिनी॥शंभुपत्नीशंभुरताशंभुजा
यामहोदरी॥शिवपत्नीशिवरता॥शिवजायाम्बिकातथा॥हरपत्नीहररता

२१

गम्य

३००

श्री:
२

हरजायाच शूलिनी ॥ मदनोन्तककान्ताच मदनान्तकवल्लभा ॥ गिरिजा गिरि-
कन्याच गिरीशस्यचवल्लभा ॥ भूताभव्याभवस्थापाविनी परिपालिनी ॥ अंब-
का[illegible]रूपा च दूरात्वेरूपवर्जिनी ॥ अद्भुता [illegible] चुजप्राणापारायणवासवेश्व-
री ॥ अपांनिधिसमुद्भूता धारिणी च प्रतिष्ठिता ॥ उद्भवाक्षोभिनी क्षेमा श्रीग-
र्भा परमेश्वरी ॥ करालुपश्चदेला च कारिणी कंजलोचना ॥ शरण्या कमला-
प्रीता विमलानन्दवर्द्धिनी ॥ कपर्द्दिनी कल्पलतासमनानन्दवर्द्धिनी ॥ उदीर्णा
भूषणा भव्या सुरसेना सुरेश्वरी ॥ श्रीमती शिशिरानन्दा शिशिराचलकन्यका
॥ सुरमान्या सुरश्रेष्ठा ज्येष्ठा प्राणेश्वरी स्थिता ॥ नमो ह्रीं ध्यानसंहृ श्रीप्रयत्ना
त्मा[illegible]पतिव्रता ॥ प्रद्योतिनी रथारूढा सर्वलोकप्रकाशिनी ॥ मेधा विनीम-
हावीर्या हंसी संसारतारिणी ॥ प्रणतःप्राणिनामार्त्तिहारिणी दैत्यना

ॐ

६

भल्लो
भा

ना॰ स॰ त्रिनी॥ डाकिनी शाकिनी शीला वरखट्वाङ्गधारिणी॥ कौमुदी कुमुदाकुंदा
४ कौलिका कुलजात्मजा॥ गर्विता गुणसंपन्ना नगजा खगवाहिनी॥ च
न्द्रानना महेश्वाच चारुमूर्द्धजशोभिता॥ मनोज्ञा माधवी मान्या मानिनी
यामहङ्करा॥ श्रेष्ठा ज्येष्ठा मघा पुष्या धनिष्ठा पूर्वफाल्गुनी॥ रक्तवी
जारिहन्त्री च रक्तबीजविनाशिनी॥ चंडमुंडविहन्त्री च चंडमुंडविनाशि
नी॥ कर्त्रिहन्त्री तिककर्त्री च विमलामलवाहिनी॥ निर्मला भास्करी भीमा
महिषासुरघातिनी॥ कालिन्दी यमुना वृद्धा युवती बालिका तथा॥ कौ टीका:
शल्या केसरी माद्री हृस्वनी चापहृस्वनी॥ पुराणी गहनी पूर्णा पूर्णाहू
पायशास्विनी॥ संपूर्णचन्द्रवदना बालचन्द्रसमप्रभा॥ रेवती रमणी चित्रा

श्री:
४

गाम्र८

चित्रस्वर्नविभूषणा ॥ वीरणावीरणावतीविद्यायशोदान्चयशस्विनी ॥ नवपुष्पास
मुद्भूतानवपुष्पोत्सवोत्सवा ॥ नवपुष्पास्रजामालामाल्यभूषणभूषिता ॥ न
वपुष्पात्मिकापुष्पापुष्पास्रजविभूषणा ॥ नवपुष्पगुणोपेतानवपुष्पोप
शोभिता ॥ नवपुष्पप्रियाप्रीताप्रेतमण्डलमध्यगा ॥ कलौशास्त्रप्रदीपा
चकुलमार्गप्रवर्द्धिनी ॥ स्मशानभैरवीकालभैरवीभैरवप्रिया ॥ आनन्द
भैरवीध्यानभैरवीपरभैरवी ॥ मायाभैरवीचसौम्यभैरवीलोकभैरवी ॥
गीविद्याभैरविनीत्ति [illegible] भैरवीतरुणाभैरवी ॥ संमोहभैरवीडशीभैरवीत्रिरि
भैरवी ॥ सृष्टिस्थितिभैरवीचभैरवीस्थितिभैरवी ॥ पुण्डरीकाक्षगृहणी ॥
पुण्डरीकाक्षवल्लभा ॥ आनन्दसुन्दरीविरसुन्दरीवीरसुन्दरी ॥ तरुणान
न्दसुन्दरीचध्यानसुन्दरीपरसुन्दरी ॥ मायासुन्दरिसौम्य[illegible]सुन्दरीलो

भैरवीभैरवाट्या ता भैरवानन्दवर्द्धिनि

नवपुष्पसंमुप्राणा नवपुष्पसमुद्भुका ॥२

.नम

त्रिपा २

ना·स·
५

कसुन्दरी ॥ श्रीविद्यावसुन्दरीनीतिसुन्दरी गुणसुन्दरी ॥ मल्लिकाहाररसिकामल्लि
काहारशोभिता ॥ नवचंपकवर्णाभा नागकेशरशोभिता ॥ जपाकुसुमसंकाशा
जपाकुसुमशोभना ॥ प्रियाप्रियंकरी विद्वोर्द्धनवेन्दुविनाशिनी ॥ ज्ञानेश्वरी
ज्ञानदात्री ज्ञानानन्दप्रदायिनी ॥ गुणगौरवसंपन्ना गुणशीलसमन्विता
॥ रूपयौवनसंपन्ना रूपयौवनशोभिता ॥ गुणाश्रया गुणावती गुणगौरवसु
न्दरी ॥ लसन्ताराप्रतिख्याता टंकहयशोभिता ॥ वृक्षमूलस्थिता देवी वृक्ष
शाखोपरिस्थिता ॥ वृक्षमध्यास्थनिलया वृक्षमध्यनिवासिनी ॥ कुमुदिनी
कुमुदानन्दा कुमुदाकरशोभिता ॥ कौसुंभवस्त्ररुचिरा कौसुंभारुणमस्त
का ॥ स्वयंभूपुष्पसंकाशा स्वयंभूपुष्पधारिणी ॥ स्वयंभूपुष्परसिकाम

प्र

टं·क·४

श्री:
कुमुद्वतीकमुतीकुमुदाकुमुदाकरा १
५

पर्णा पर्णी

सुदा

ग्ना ध्यानवती ॥ भुक्तिप्रिया भक्तरता भक्तमज्ञाननत्परा ॥ पूर्णा वर्णात्मकप
र्णाचनिष्यर्णा पापनाशिनी ॥ मदिरामोदसंपन्ना मदिरामोदधारिणी ॥
सर्वाश्रया सर्वगुणानन्दकन्दनधारिणी ॥ नारीभूषणसमप्राणा नारीभूष
समुत्सुका ॥ नारीभूष्यात्मवा नारी नारीभूषणतामृगी ॥ चतुर्भुजा दशभु
जा अष्टादशभुजा तथा ॥ द्विभुजा षड्भुजा हारपंकजोपरिसंस्थिता ॥ को
वेरी कौरवी कौल्या कुलकुल्या कपालिनी ॥ विपरीतकदंबरीजंघारंभोरुस
मवद्वभा ॥ निशाचरी निशामूर्तिर्निशाचन्द्रसमप्रभा ॥ चान्द्री चन्द्रकला
चन्द्रा चारुचन्द्रसमप्रभा ॥ श्रोतस्वती श्रोतवती सर्वदुर्गार्तिनाशिनी ॥ सर्वा
धारा सर्वमयी सर्वानन्दप्रवर्द्धिनी ॥ सर्वचक्रेश्वरी सर्वा सर्वसर्वमयी सदा
॥ सहस्रनयना प्राणा सहस्रनयनप्रिया ॥ सहस्रशीर्षा सुम नागसंभास

गाननाम

सर्वकालौ गरश्रीगासर्वकाले इवोर्जुका

सप्रेशापस्तु चगोस्थाषट्चक्रद्

गिं

दंभसिका ॥ षष्ठीकावस्तुवक्रस्था षड्गोफलदायिनी ॥ षड्विंशत्पद्ममध्यस्था
षड्विंशद्दलमध्यगा ॥ हकारवर्णनिलया हकाराक्षरभूषिता ॥ हारिणी हारव
निता हारहीरकभूषिता ॥ ह्रींकारबीजसाहिता ह्रींकाररूपशोभिता ॥ कंदर्पस्य
कलाकुल्या कौलिनी कुलतर्पिता ॥ केतकीकुसुमप्राणा केतकीदलभूषिता
॥ केतकीकुसुमासक्ता केतकीपरिभूषिता ॥ कर्पूरपूर्णवदना कलानाथस
मप्रभा ॥ कालकेलिप्रियाकीर्णकदंबकुसुमोत्सुका ॥ कादंबिनी करिगतिकुं
जेरश्वरगामिनी ॥ खर्वा च खंजनप्रख्यालोचना खगभूषिता ॥ खद्योतद्व
डुल्लक्षा खद्योतद्वचंचला ॥ गया गदाग्रजप्रीता गीतवाद्यप्रियागतिः ॥ गरो
स्वरी गरोज्या च गणाद्ज्या गणप्रदा ॥ गुणा अगुणा संपत्तिर्गुणदात्रीच

दीर्घनेत्रादीर्घकचादीर्घनासाग्रचदीर्घका॥ दारिद्र्यदुःखशमनी दुष्टासुरनिसूदिनी॥ दंभि
कादंभदादांता दनुजेन्द्रविनाशिनी॥ धनधान्यप्रदा धन्या धनेश्वर धनप्रदा॥ धर
मिणी धर्मिका धर्मा धर्म धर्मप्रवर्द्धिनी॥ धनेश्वरी धर्मदात्री धर्मानन्दप्रवर्द्धिनी
॥ धनाध्यक्ष्या धनश्रीता धनाख्या धनजोषिता॥ धीरा धैर्यवती धन्या धवलां
भोजसन्निभा॥ धारिणी धारिणा धात्री धूरिणा धवलास्पदा॥ धर्मिका ध
र्मसहिता धर्मनिन्दकवर्जिता॥ नदीनानीरजानन्दा निम्ननाभिनगेश्वरी॥ नं
दनाभोजनयनानार्द्रीनां भोजसुन्दरी॥ नागरी नागराज्येष्ठा नागराजसुतान
जा॥ नागराजगतिर्नागराजसान्त्वविभूषिता॥ नागेश्वरी नागरूढा नागराज
कुलेश्वरी॥ नदीनेन्दुकलानानन्दीनन्दिकेश्वरवल्लभा॥ नीरजानीरजाक्षी
वनीरजदृन्दुलोचना॥ नीरप्रसूनानीराभानीरनिर्मलदेहिनी॥ नागयज्ञो

पर्वताख्या नागयज्ञोपवीतिका ॥ नागकेसरसंतुष्टा नागकेसरमालिनी ॥ नवीन
केतकीकुन्दमकरन्दस्रजभूषिता ॥ नायका नायकप्रीता नायकप्रीतितोषिता ॥ ना
यकप्रेमसहिता नायकप्रेमतोषिता ॥ नायकानन्दनिलया नायकानन्दकारिणी
॥ नर्मकर्मरता नित्या नर्मकर्मपरायणा ॥ नर्मकर्मप्रिया नार्मिनर्मधर्मपरायणा
॥ नर्मप्रीता नर्मरता नर्मधर्मैकपालिका ॥ नर्मकर्मैकसहिता नर्मकर्मैकपालिका
॥ नरनारीगुणप्रीता नरनारीवरप्रदा ॥ नारायणप्रिया नित्या निष्कवर्णा नका
रहा ॥ पुष्टप्रिया पुष्टरता पोष्टीपापपरायणा ॥ पोष्टीप्रिया सुपुष्टोज्या पुष्ट
दामविभूषिता ॥ पुण्यदा पूर्णिमा पुण्या पुण्यकोटिफलप्रदा ॥ पुराणागमविद्या
च पुराणागमतोषिता ॥ पुराणागमगोप्या च पुराणागमतोषिता ॥ पुराणागो
चरा पूर्वा पूर्वा प्रौढविनाशिनी ॥ प्रह्लादहृदयाह्लादगेहिनी पुण्यचारिणी ॥ फ

ल्गुनी फल्गुनप्रीता फल्गुनप्रेमधारिणी ॥ फल्गुफलप्रदा चैव फणिराजविभूषि
ता ॥ फणाकारा फणिप्रीता फणिराजविभूषिता ॥ फणिसत्र छत्रसर्वाङ्गभूषणा फ
णिवाहिनी ॥ फणिप्रीता फणिरता फणिकंकणधारिणी ॥ फलधात्री फलो
द्रात्ता फलाभरणभूषिता ॥ फकारकूटसर्वाङ्गी फल्गुनानन्दवर्द्धिनी ॥ वासरे
वरत्ना विद्या विज्ञा विज्ञानकारिणी ॥ वीणावती वलाकीर्णा बालपीयूषलोचना ॥ वा
लावसुमती विद्या विद्याहारविभूषिता ॥ विद्यावती वेद्यवती ब्रीडा वेवस्वती रती ॥ वा
रुणी विलासकारिणी वराङ्गनवरानना ॥ विष्णोर्वक्षस्थलस्था च वाग्वती विन्ध्यवासि
नी ॥ वानीरतरुसंस्था च वानीरकुसुमोत्सुका ॥ भीतिदा भयदा भानोरसुजालस
मप्रभा ॥ भार्गवेज्या भगोः पूज्या भारद्वाजादिवंदिता ॥ भीतिहा भयसंपन्ना भीमा
कारा भ्रमसुन्दरी ॥ मायाधरी मानरता मानसन्मानतत्परा ॥ माधवानन्ददा मा
ध्वी मदिरा मदिरेक्षणा ॥ महोत्साहगणोपेता महती महदद्भुता ॥ मदिरामोद

षल्लिनामहिताम ज्ञनेत्रना॥ यज्ञोश्चरित्रेय ज्ञोविद्याय ज्ञोद्यानन्दवर्द्धिनी॥ यज्ञाः कर्पूर-
धवलाय ज्ञोदसाधिभूषिता॥ यमराजस्वसा योगमार्गानन्दविवर्द्धिनी॥ याद्वानन्द-
कारिणी याद्वानन्दवर्द्धिनी॥ यज्ञप्रीता यज्ञमयी यज्ञकर्मविभूषिता॥ रामप्रिया रामभरनारी
मनोघरानन्दरा॥ राज्ञी राजकुलेज्या च राजराजेश्वरी रमा॥ रामरणीरमणीरम्या रामान-
न्दप्रदायिनी॥ रजनीकरपूर्णास्या रक्तोत्पलविभूषिता॥ लाङ्गलिप्रेमसंयुक्ता ला-
ङ्गलीप्राणयप्रिया॥ लाक्षारुणा च ललना लालीलावती लया॥ लङ्केश्वरगुणा ण
प्रीता लकेशावरदायिनी॥ लवङ्गकुसुमप्रीता लवङ्गकुसुमस्रजा॥ बालाविवस्वद-
हिरणी विवस्वत्प्रेमधारिणी॥ शरण्या शरला शल्या शरण्या क्षिनवद्गुणा॥ ष-
ट्कोणचक्रमध्यस्था संपदाहीं विक्षोभिता॥ क्षेमा क्षमा च तथा क्षा च ईश्वरी स्वर-
वहन्नमा॥ उग्रा चैव तथा चोग्या ऋका ऋकार स्वरोद्भवा॥ लृकारवर्णकूटस्था लृका-
रस्वरभूषिता॥ एषा चैषा तथा चैषा ओंकाराक्षरधारिणी॥ अंसा अकारवनिता

२४

श्री
५

सर्वांगमस्तु गोपिता ॥ ईश्वर उवाच ॥ य इदं पठति स्तोत्रं प्रत्यहं भक्तितत्परः ॥ दिवारात्रौ
च संध्यायां समये च महानिशि ॥ स्तवमात्रस्य पाठेन राजा किंकरतामियात् ॥ सर्वागमेषु पू
ज्यास्या सर्वतंत्रेस्वयं हरः ॥ शिवस्थाने च संध्यायां शून्यागारे चतुष्पथे ॥ यः पठेद्रात्र
याह्नापि स योगी नात्र संशयः ॥ यानि नामानि संत्यस्मिन् प्रसंगान् क्रूरवैरिणः ॥ ज्ञात्वा नि
ता निकृत्याशिनान्यानि तु कदाचन ॥ हरेर्नाम न गृह्णीयान्न स्पृशेत्तुलसीदलं ॥ ना
न्यचिन्तापुष्पकं तेषां नान्यनिन्दां कदाचन ॥ सिन्दूरं करवीरार्द्धैः पुष्पैर्लोहितकैः शि
वां ॥ याचयेद्भक्तिभावेन तस्यासाध्यं न किंचन ॥ वातस्तंभं जलस्तंभं गतिस्तंभं विवस्वतः
॥ वह्नेः शैत्यं करोत्येव स्तवस्यास्य प्रकीर्तनात् ॥ स्त्रियमाकर्षयेद् दुर्गामारीं मजयेत्तु हठा
त् ॥ मोहयेद्राजदारांश्च देवानपि वशं नयेत् ॥ यः पठेद्रात्रयाह्नापि स्मरेच्चिन्तनेन सर्वदा
॥ सदीर्घायुः कवीवाग्मी वारांगनास्य वशंकरी ॥ सर्वतीर्थाभिषेकेन गयाश्राद्धेन यत्फ
लं ॥ तत्फलं सकलं देवी यः पठेदेकान्वितः ॥ येषां मारा धने श्रद्धा ये च स्ता ॥ विनाशघ

क

स्त

ताः॥ तेषां हितार्थं सर्वत्र गतिर्देवी परालये॥ अनुयुक्तलतामध्ये स्थित्वायं डेन नाड्यत॥ जप
प्यालकां वा च भक्त्या च गुहेदेनादिकापदं॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां नवम्यां शनिवासरे॥ संक्रा
न्तौ मङ्गले रात्रावमावास्यां चयो चयेत्॥ वर्षं व्याप्य तु देवेशि तस्याधीनास्तु सिद्धयः॥ मृतपुत्रा
च या नारी मृतगर्भा च याङ्गना॥ मृतापत्या च या नारी दौर्भाग्यापत्तिपीडिता॥ वंध्या वा काक
वन्ध्या वा मृतपुत्रा च या कन्या॥ धनधान्यविहीना च रोगशोककुला च या॥ ताभिरेतन्म
हायंत्रं भूर्जपत्रे लिखापयेत्॥ सव्ये भुजे तु वध्नीया सर्वसौख्यवती भवेत्॥ स्वप्नमानापिश्रा
यो दुःखेन परिपीडितः॥ सभार्या यस्य नेष्टारे विवादे रिपुसंकटे॥ चतुरंगेन बाधुद्धे सर्वत्रापद
दिपीडिते॥ स्मरणादस्य कल्याणि संक्षयं याति चापदः॥ पूजनीया प्रयत्नेन शून्यागारे शि
वालये॥ बिल्ववृक्षतले देवी सर्वदा कुलमण्डले॥ शर्करासवसंयुक्तैर्दुग्धैर्भक्ष्यैः सतण्डुलैः
॥ अपूपिष्टसंयुक्तैर्नैवेद्यैः स्वयथोचितैः॥ निवेद्य द्विजं च यद्वुथ्यं भोक्तव्यं च विधानतः॥ न
गं चेद्भुज्यते मोहाक्रोध्मिन्द्धं निदेवताः॥ अनेनैव विधानेन योऽर्चयेत्परमेश्वरीम्॥ सम्भ

सिद्ध्यते देवि साक्षाद्दीशो न संशयः॥ महाशंखेन कल्याणि सर्वकार्यं जपादिकं॥ कुलसर्वस्वकस्ये
यप्रभावो वर्णितो मया॥ न शक्यते मया वक्तुं वर्षकोटिशतैरपि॥ किंचिन्मयात्र चापल्यात्कथि
तं परमेश्वरि॥ जन्मान्तरसहस्रेण वर्णितुं न च शक्यते॥ कुलीनाय प्रदातव्यं ताराभक्तिपरा
य च॥ अन्यभक्ताय नो देयं वैष्णवाय विशेषतः॥ कुलीनाय सुसिद्धाय भक्तिश्रद्धापराय च॥
महात्मने सदा देवि परीक्षितगुणाय च॥ नाभक्ताय प्रदातव्यं पथान्तरपराय च॥ न देयं देवदे
वेशि गोप्यं सर्वागमेषु सदा॥ पठनीयं सदा देवि सर्वावस्थासु सर्वदा॥ यः स्तोत्रं कुलनामकं प्रतिदि
नं भक्त्या पठेन्मानवः सम्यग्द्विजा च ये धनेश्वरसमो विद्या भवेद्वाक्पतिः॥ सौन्दर्येणाच मू
र्तिमान्मनसिजः कीर्त्या च शीतद्युतिः आज्ञया शंकरस्व शौर्यविभवे लक्ष्मीपतिर्नान्यथा॥
॥ ॥इति श्रीहरगौरीसंवादे तारादेव्याः कुलसर्वस्वनामस्तोत्रं समाप्तम्॥ ॥शुभमस्तु॥

सम्वत १९३५ मार्ग शुदि ३ रोज ७
यज्ञनाथशर्मणा लिखितम्॥